

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

καθ' ἑβδομάδα ἐν δελτίῳ, καὶ κατὰ μῆνα ἐν τεύχει

3065

ΕΤΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

1 Ἰανουαρίου 1901—31 Δεκεμβρίου 1901

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1901

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

**ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ**

- † Ὁ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ καὶ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ, πρόεδρος,
 † Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμ. ΦΩΤΙΟΣ
 † Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ, ταμίας
 ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ, γραμματεὺς

Ἀρχισυντάκτης Ἱεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΗΠΕΡΑΣ

**ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΑ' ΕΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ «ΕΚΚΛ. ΑΛΗΘΕΙΑΣ»
ΜΕΤΑΣΧΟΝΤΕΣ**

- † Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀμασειᾶς ΑΝΘΙΜΟΣ
 † Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Μελενίκου ΙΩΑΚΕΙΜ
 † Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀγχιάλου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
 † Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ
 † Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κασσανδρείας ΛΕΟΝΤΙΟΣ
 † Ὁ Θεοφιλ. Παμφίλου ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. Μεγ. Ἱεροκήρυξ τοῦ Οἴκου. Θρόνου ἀρχιμ.
 ΓΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου
 ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. διευθυντὴς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ
 ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. ΑΛΕΞ. ΔΑΓΡΙΩΤΗΣ
 † Ὁ Πανοσιολ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ,
 προϊστάμενος Τζιβαλίου
 † Ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ση-
 λυβρίας ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

- Ὁ Πανοσιολ. ἀρχιμ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ καθηγ. τῆς Θ. Σχολῆς
 Ὁ Ἱερολογ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ καθηγητῆς τῆς
 Θεολογ. Σχολῆς
 Ὁ Ἱερολογ. Δευτερεύων ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΒΑΡΔΑΚΑΣ
 Ὁ αἰδέσιμαλ. ΚΩΝΣΤ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
 Ὁ Ἱερολογ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ
 Ὁ ἔλλογ. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΚΕΡΑΜΕΥΣ
 Ὁ ἔλλογ. ΛΟΥ-Ι-ΖΟΣ ΠΑΙΟΥ, καθηγητῆς
 Ὁ ἔλλογ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
 Ὁ ἔλλογ. Α. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ, καθηγητῆς τῆς Θ. Σχολῆς
 Ὁ ἔλλογ. Π. Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, γυμνασιάρχης
 Ὁ ἔλλογ. Μ. ΜΑΛΛΑΝΔΡΑΚΗΣ, σχολάρχης
 Ὁ ἔλλογ. ΜΙΑΤ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ, δικηγόρος
 Ὁ ἔλλογ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΑΠΕΙΝΟΣ, δικηγόρος
 Ὁ ἔλλογ. Μ. ΘΕΟΤΟΚΑΣ, δικηγόρος
 Ὁ ἔλλογ. ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ, Β' γραμματεὺς τοῦ Α.
 Πατριαρχικοῦ Γραφείου
 Ὁ ἔλλογ. Γ. ΕΥΓΕΝΙΑΔΗΣ, ἰατρός
 Ὁ ἔλλογ. Ξ. Α. ΣΙΑΒΡΙΑΝΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 1

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ὁ Μέγας Πρωτοδούκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίης)
 - † Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
- ΧΡ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὄλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 8
 διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἠθράγκα χρυσῶ 25
- Ἐξαμνηθία τὰ ἡμῖν
 Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
 Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Συμφωνία τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν περὶ τῶν ἠθικῶν προσόντων τῶν κληρικῶν — Ἐρμηνεία εἰς τὰ πρῶτα ἐννέα τροπάρια τοῦ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κανόνος Κοσμά τοῦ Μελεβδή — Περὶ τῆς κατὰ τὴν νῆσον Χάλκηνη Ἱερᾶς Μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου — Κοινοποιήσεις.

βοῦ, ἐκκλησιαστικῶν, ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἱερουργουμένου τοῦ Μεγάλου ἀρχιμανδρίτου Ἱεροθέου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἡ Α. Θ. Π. ἀνελάουσα εἰς τὴν αἴθουσαν εἰδέξατο καὶ αἰθὴ τὰ συγχαρητήρια τῶν ἁγίων συνοδικῶν, προσφωνήσαντος Αὐτῇ ἐκ μέρους τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τοῦ πρώτου τῆ τάξει τῶν παρόντων ἁγίων συνοδικῶν ἀγίου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου. Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἀπήντησε διὰ βραχέων ἡ Α. Θ. Π. εὐζήμενη ὅπως τὸ νέον ἔτος ἦ αἰσιον καὶ ὀλιθιον, ὃ δὲ νέος, αἰὼν ἀποβῆ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει γόνιμος ἐν ἔργοις καὶ πράξεσι ἀγαθῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ πρώτη τοῦ νέου ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. — Μετὰ τῆς εἰθισμένης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπειᾶς καὶ τάξεως ἐπληρωθῆσα ἡ εἴσοδος τοῦ νέου σωτηρίου ἔτους 1901 καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ νέου εἰκοστού αἰῶνος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, συγχοροστατήσαντων αὐτῷ τῶν ἁγίων συνοδικῶν Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, Ἀμσείας Ἀνθίμου, Βεροῖας Κωνσταντίου, τοῦ παρεπιδημοῦντος μητροπολίτου Μελενίκου Λεοντίου, Μηθύμνης Στεργίου, Μεσημβρίας Χαρίτωνος, Βάρνης Πολυκάρπου, Χίου Κωνσταντίνου, Κερυραζῆ Γεωργίου, Γρεβενῶν Δωροθέου καὶ Λέρου-Καλύμνου Ἰωάννου, τῶν ἁγίων Δέρκων καὶ Λιτίτσας ἀπόντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν.

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει συνεχέρησεν τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ πέμψαντες τὰ ἐπισκεπτήρια αὐτῶν ἡ Α. Γ. ὁ πρωτοπουργὸς καὶ πάντες οἱ ὑπουργοί, πλείστοι βεχμούχοι μεγιστάνες ὀθωμανοί, οἱ ἐξωχῶτατοι πρεσβευταὶ Ρωσίας, Ἀγγλίας, Αὐστρίας καὶ Περσίας, Γαλλίας δὲ, Γερμανίας, Ἰταλίας, Ὀλλανδίας καὶ Σερβίας διὰ τῶν οἰκείων ἀπεσταλμένων, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, λογάδες ὁμογενεῖς, λόγιοι, ἐπιστήμονες, ὃ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα σεβασμ. Βοννέτης διὰ τοῦ πρωτοσυγκέλλου αὐτοῦ, οἱ διευθυνταὶ τῆς ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς Ὑδρουκῶ, τῆς Λωρικῆς Βλάνσενκί, ἡ Α. Ε. ὁ Παντζίρης βέης. Ἐπι δὲ αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Παυλάκη πατῆς Φιερλιῆς, ὁ Λαμπίκη πατῆς, ἡ Α. Σοφολογιότης ὁ Ἀρχιεραβίνος διὰ τοῦ Καπουκεχαγιά αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνελάουσης εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν, προσῆλθον οἱ τε σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί καὶ ἅπαντα ἡ πατριαρχικὴ ὑπαλληλία καὶ ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει συγχαρητήρια δεχόμενοι ἅμα ἀπὸ τῶν χειρῶν Αὐτῆς τὰ εἰθισμένα μετᾶξιν καυδῆλια.

Αὐτοπροσώπως δὲ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἡ Α. Μ. ὃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἡμῶν παρεπιδημῶν Πατριάρχης τῶν Παλαιούρων Ἰγνάτιος Μεσῆχ. Ὁμοίως συνεχέρησεν τῇ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς ἡ Α. Γ. ὁ ἡγεμὼν τῆς Σχμοῦ, οἱ ἐν Βελιγραδίῳ ἐπιτετραχμένοι τῆς Ἑλλάδος Ἀργυρόπουλος καὶ Ρωσίας Μανουώρωφ, ὃ ἐν Σοφίᾳ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Β. Ζαλοκώστας καὶ πᾶμπολλοὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τῇ ἐπιούσῃ χοροστατοῦντος καὶ αἰθὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τῶν σεβασμιῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἐτελέσθη, ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου εὐσε-

— *Αντεπισκέψεις.*— Αύθμερον και τῇ ἐπαύριον ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσοτόμος μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννου Τανταλίδου ἀντεπισκέψαντο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοῦ; πρὸςθευτὰς τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, τὴν Α. Υ. τῶν πρῶν ἡγεμόνα τῆς Σχῆμου Κ. Βαγγιάνη, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ ἄλλους ὁμογενεῖς βαθμοῦχος καὶ λογάδας.

Ἐκείνως αἱ πατριαρχικαὶ προσήρσεις διεβιάσθησαν καὶ πρὸς πολλοὺς ἐγκρίτους ὁμογενεῖς καὶ ἄλλους ἐπισκεψαμένους τὴν Α. Θ. Π. κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων διὰ τῶν πανοσιολογικῶν Μ. Ἀρχιδιακόνου Ἀκυρνετίου, Δευτερεύοντος Παρθενίου καὶ Τριτεύοντος Βενικιῶν ὧ; καὶ πρὸς τοὺς ἔχοντα; τὴν ἐπίτευον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτῆν.

Τηλεγραφικῶ; δὲ συνεχῆ; ἡ Α. Θ. Π. τοῖς ἐορτάζουσι μητροπολίταις Σμύρνης, Ἀγγιᾶλου καὶ Βελεγραδίων.

— *Ἐρὰ Σύνοδος.*— Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ συνῆλθεν ἐκτάκτως ἡ ἀγία καὶ Ἐρὰ Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. Παννότητος; καὶ συνδιεσκεψάτο περὶ τινῶν ἐπειγόντων ζητημάτων.

— *Ἀντιπρόσωποι Ἁγίων Τόπων.*— Οἱ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Ἀρσένιος τοῦ Π. Γάβρου, Γεράσιμος Ἀκυρνώτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ Γαβριὴλ Μαλαφρούνης τοῦ Ὄρους Δινὰ ἐδέξαντο ἐπὶ τοῖς ἐορταῖς συγκατηρητοῖς ἐπισκέψεις διαφόρων ἐγκρίτων ὁμογενῶν καὶ βαθμοῦχων καὶ εἶα ἀντεπισκέψαντο τοῖς ἐπισκεψαμένοις αὐτοῖς.

— *Ἀποικίη παρασίμου.*— Ἐξαρῆτως ἀναγράφουμεν ὅτι ἡ σεβ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐπρεστῆ; ἡ ἀποικίη τῶ πνιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δρυνοπούλεως Δουκῆ τὸ παράσημον Μετ'ἠδῆ; γ' τάξεως.

Ἐξαρῆτως ὡσαύτως σημειοῦμεν ὅτι ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐπρεστῆ; ἡ ἀποικίη τῶ ἐγκρίτῳ νομομαθεῖ καὶ πρῶν μὲλει τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιοτίμῳ Βασιλεῖ φ Δεσίρῃ τὸν βῆθμὸν Μουτεμλί;.

— *Ἐξαρχιαί.*— Ἐπανέκαμψεν ἐκ Καλλιπύλεως ὁ πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ αἰοιδίμου πρῶν Μογλενῶν Ἀθερκίου ἐκείσε μεταθὰς ἔξαρχος Ν. Νικουλιῆς ἀποπερτώσας τὴν ἀναπθεῖταν αὐτῶ ἐντολήν.

Ἐξαρῆτως πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ αἰοιδίμου Προικονήτσου Παρθενίου διωρισθῆ ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων Γρηγόριος.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΠΕΝΤΟΥΣΙΩΝ

Τῇ προσεχεῖ Δευτέρῃ, 8 ἄρξάμενου, ἐξεκλουθήθει ἡ ἐκποίησις ἱερῶν ἀμφίων καὶ ἐνδύματων τοῦ αἰοιδίμου Ρόδου Ἱεροθέου.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

περὶ τῶν ἠθικῶν προσόντων τῶν κληρικῶν.

Ἄξιοσημειώτος εἶνε ἡ συμφωνία τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν περὶ τῶν ἠθικῶν προσόντων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ κοσμιῶσι πάντα κληρικόν, παρὰ τὰς διαφοράς, αἵτινες ὑπάρχουσι περὶ ἄλλα μεταξὺ τῶν αὐτῶν ἐκκλησιῶν ἄλλοτε μὲν μεγαλείτεροι, ἄλλοτε δὲ μικρότεροι. Τὴν συμφωνίαν ταύτην παρετήρησα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐν ᾧ κατ' ἀνωτέραν ἐντολὴν ἀνεγίνωσκον ἔργον ἀγγλικανοῦ ἱερέως; παρετήρησα δὲ πάλιν πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀναγινώσκων τὸ σύγγραμμα τοῦ ἀγγλικανοῦ ἱερέως Lowndes «τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἀγγλικῆς ἱερωσύνης». Κρίνων δ' ὅτι ἡ συμφωνία αὐτὴ εἶνε ἀξιολογωτάτη καὶ διδασκτικωτάτη ἐπεχείρησα νὰ γράψω τὰ ἐπόμενα, τὸ μὲν ἵνα γνωρίσω τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τὰ κείμενα, ἐξ ὧν δηλοῦται ἡ εἰρημένη συμφωνία, τὸ δὲ ἵνα μετ' αὐτῶν ἐξαγάγω τὰ προσήκοντα συμπεράσματα.

Παραθέτω λοιπὸν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κείμενα κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, ὡς εἶνε κατατεταγμένα ἐν τῷ εἰρημένῳ συγγράμματι τοῦ ἀγγλικανοῦ ἱερέως, μεταφράζων αὐτὰ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ. Ἀνίκουσι δὲ τὰ κείμενα ταῦτα εἰς προσευχὰς ἀναπεμπόμενας ὑπὸ τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν χειροτονίαν κληρικῶν.

Καὶ Α'. μὲν «οἱ κανόνες τοῦ Ἰππολύτου», τῶν ὁποίων τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἐξηφανίσθη, σώζονται δ' ἐν ἀραβικῇ μεταφράσει καὶ θεωροῦνται ἀνήκοντες εἰς τὸν γ' αἰῶνα, περιέχουσι τὴν ἐξῆς φράσιν: «ὁδὸς αὐτῷ (τῷ χειροτονοῦμένῳ) ἵνα ἀναμάρτητος διατελῶν ἐποπτεῖ τῷ λαοῦ σου καὶ ἀξίως ποιμαίνῃ τὸ μέγα καὶ ἁγιὸν σου ποιμνιον».

Β'. δὲ οἱ «Ἀποστολικοὶ κανόνες», τῶν ὁποίων τὸ ν' βιβλίον κατὰ τὸν Lowndes εἶνε ἔργον τοῦ γ' αἰῶνος, ἀλλ' οἷον νῦν σώζεται δὲν εἶνε παλαιότερον τοῦ μέσου τοῦ δ' αἰῶνος, περιέχουσι ἐν τῷ ν' βιβλίῳ προσευχὴν λεγομένην ἐν τινι ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ τῶν χρόνων ἐκείνων κατὰ τὴν χειροτονίαν ἱερέων. Ἐν ταύτῃ λοιπὸν τῇ προσευχῇ λέγεται «ὁδὸς αὐτοῖς (τοῖς χειροτονοῦμένοις) δύναμιν, ἵνα ἐργάζωνται καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ λαοῦ σου.

Γ'. καὶ ἐν τῷ εὐχολογίῳ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῷ τῆς Ἰακωβικῆς, τὰ ὅποια

εἶνε ἐκ τοῦ ε' αἰῶνος, ὁ χειροτονῶν εὐχόμενος λέγει. «Ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δούλον σου (δεῖνα) καὶ πλήρωσον αὐτὸν Πνεύματος Ἁγίου καὶ χάριτος, ἵνα ποιμαίνη καὶ διοικῆ τὸν λαόν σου ἐν ἀγνότητι καρδίας». Καὶ κατωτέρω: «ὁδὸς τῷ δούλῳ σου τούτῳ τὸ Πνεῦμα τῆς Σῆς σοφίας, ἵνα πληρωθῆ τῶν φωτηρίων ἀρετῶν καὶ τοῦ λόγου τῆς διδασκαλίας καὶ διδάσκῃ τὸν λαόν σου ἐν πραότητι καὶ ὑπηρετῆ Σοι ἐν ἀγιότητι καὶ καθαρότητι πνεύματος καὶ ψυχῆς».¹

Δ'. ἐν τῷ «λειτurgicalῶ τῶν Φρογῶν» τοῦ 5' αἰῶνος ὁ χειροτονῶν προσευχόμενος λέγει. «Ἐπίθεε, Κύριε, τὴν χεῖρα τῆς Σῆς εὐλογίας ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους, οὓς ἐξελεξάμεθα εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς Ἱερωσύνης, ἵνα διὰ σώφρονος διαγωγῆς καὶ εὐκόσμου βίου ἀποδείξωσιν ἑαυτοὺς πρεσβυτέρους δεδιδαγμένους ἐκ τῶν ἐντολῶν, ἃς ὁ Παῦλος ἔδωκε πρὸς Τιμόθεον καὶ Τίτον, ἵνα ἡμέρας καὶ νυκτὸς μελετῶσι τὸν Σὸν νόμον, πιστεύοντες ὅ,τι ἀναγινώσκουσι, διδάσκοντες ὅ,τι πιστεύουσι, ποιῶντες ὅ,τι διδάσκουσι. Ἀποδείξάτωσαν δικαιοσύνην, σταθερότητα, οἰκτιρισμόν, δύναμιν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν».

Ε'. ἐν τῷ «Λεοντείῳ εὐχολογίῳ», τὸ ὁποῖον εἶνε ἐπίσης ἐκ τοῦ στ' αἰῶνος, ὁ χειροτονῶν λέγει «Μετὰδος, ἱκετεύμεν σε, Παντοδύναμε Θεέ, τῷ δούλῳ σου τούτῳ τοῦ ἀξιώματος τῆς Ἱερωσύνης, καὶ ἀνανέωσον ἐν αὐτῷ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγιοσύνης, ἵνα . . . διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ προβάλλῃ ἐαυτὸν ὑπόδειγμα θεαρεστοῦ βίου».

ΣΤ'. καὶ τὸν Νεστοριανῶν εὐχολογίον, τὸ ὁποῖον ἐπίσης θεωρεῖται ἐκ τοῦ στ' αἰῶνος ἢ καὶ προγενέστερον, περιέχει τὴν ἑξῆς εὐχὴν. «Ἐπίβλεψον, Κύριε, ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους (τοὺς χειροτονουμένους) καὶ ἐνίσχυσον αὐτούς, ἵνα ἐν καθαρῇ καρδίᾳ καὶ ἀγαθῷ συνειδῶσι ὑπηρετῶσι τῷ ἁγίῳ σου θεοσαστηρίῳ κτλ.».

Ε'. ἐν τῷ τῶν Μαρωνιτῶν εὐχολογίῳ περιέχεται ἡ ἑξῆς προσευχή, τῆς ὁποίας ἡ χρονολογία δὲν εἶνε βεβαία. «Δὸς αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἐξέχη τῇ ἀγιότητι τοῦ βίου. . . . Κοσμεῖτω

τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν τῷ κόσμῳ τῶν ἑαυτοῦ ἔργων, ποιῶν δικαιοσύνην καὶ ἀσκῶν κρίσιν».

Η'. ἡ τῆς Ἀσσυριακῆς Ἐκκλησίας προσευχὴ περιέχει ὅ,τι καὶ ἡ τῶν Νεστοριανῶν «ἵνα ἐν καθαρῇ καρδίᾳ καὶ ἀγαθῷ συνειδῶσι ὑπηρετῆ τῷ ἁγίῳ σου θεοσαστηρίῳ».

Θ'. ἡ τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας προσευχή, ἣν καὶ νῦν μεταχειρίζεται, ἀλλ' ἔχει καταγωγὴν ἐκ τῆς τοῦ ἔκτου αἰῶνος, λέγει: «Δὸς αὐτῷ εὐθύτητα καρδίας, ἵνα ἐπιμελῶς θυλάτῃ πάσας τὰς ἐντολάς σου καὶ ἀγαπᾷ σε ἐξ ὅλης καρδίας, ἵνα ἀμέμπτως πορεύεται τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἐν καθαρῇ καρδίᾳ καὶ εἰλικρινεῖ πίστει, ἀφθονῶν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς κατὰ τὸ ἅγιόν σου θέλημα».

Ι'. «Τὰ εὐχολόγια, λέγει ὁ Lowndes, τὰ νῦν ἐν χρῆσει ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἔλαβον τὴν ὀριστικὴν αὐτῶν μορφήν κατὰ τὸν ν' ἢ θ' αἰῶνα». Ἐκ τοῦ πρωτοτύπου λοιπὸν κειμένου τοῦ Εὐχολογίου τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας λαβὼν παραθέτω τὰ ἑξῆς ἀποσπάσματα εὐχῶν ἐκφωνουμένων ἢ λεγομένων κατὰ τὴν χειροτονίαν α' μὲν ὑποδιακόνου. «Ἀκατάγνωστον», εὐχεται ὁ χειροτονῶν Ἐπίσκοπος, «αὐτὸν ἐν πᾶσι διαφύλαξον . . . Καὶ φύτευσον αὐτὸν ἐν τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ ὡς ἐλαίαν κατάκαρπον, καρποφόρουντα καρπὸν δικαιοσύνης». β' δὲ Διακόνου: «Ἐν πάσῃ δευρότητι διατήρησον, ἔχοντα τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρῇ συνειδήσει: ὁρῆσαι δὲ αὐτῷ τὴν χάριν, ἣν ἔδωκας Στεφᾶνῳ τῷ Πρωτομάρτυρί σου». Καὶ κατωτέρω. «Πλήρωσον πάσης πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ δυνάμεως καὶ ἀγιασμοῦ . . . ἵνα καὶ οὗτος πάσης ἁμαρτίας ἐκτός γενόμενος ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεώς σου ἀμέμπτως σοι παραστή: γ' Πρεσβυτέρου. «Αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, καὶ τοῦτον ὃν νυδόκησας προχειρισθῆναι παρ' ἐμοῦ, ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ καὶ ἀκλινεῖ τῇ πίστει εὐδόκησον ὑποδέξασθαι τὴν μεγάλην ταύτην χάριν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος καὶ τέλειον ἀνάδειξον δούλον σου ἐν πᾶσιν εὐαρεστοῦντά σοι καὶ ἀξίως πολιτευόμενον τῆς μεγάλης ταύτης ἱερατικῆς τιμῆς». Καὶ κατωτέρω: «Πλήρωσον τῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δωρεᾶς ἵνα γέννηται ἄξιος παρεστάναι ἀμέμπτως τῷ θεοσαστηρίῳ σου, κηρύσσειν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας σου, ἱεουργεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας σου». δ' Ἐπισκόπου: «ἀνεπιλήπτου αὐτοῦ τὴν

1. «Καὶ ἐν τῷ παρόντι δὲ ἀμφοτέραι αὐταὶ αἱ ἐκκλησίαι εὐχονται, ἵνα ὁ χειροτονούμενος ἔχη τὴν χάριν νὰ διᾶγη βίον ἄμωνον, λέγει ὁ Lowndes.

ἀρχιερωσύννην ἀποδείξον καὶ πάση σεμνότητι κατακοσμῶν ἅγιον ἀνάδειξον». Καὶ κατωτέρω. «Σύ, Χριστέ, . . . , ποίησον γενέσθαι μιμητὴν σου τοῦ ἀληθινοῦ Ποιμένου, τιθέντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων σου ὁδηγῶν τυφλῶν, ὥς τῶν ἐν σκότει, παιδεύτην ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ὠδοδείκτην ἐν κόσμῳ, ἵνα καταρτίσας τὰς ψυχὰς τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ ἐπὶ τῆς παρουσίας ζωῆς παραστή τῷ βήματί σου ἀκαταισχύντως καὶ τὸν μέγαν μισθὸν λάβῃ, ὃν ἠτοίμασας τοῖς ἀθλήσασιν ὑπὲρ τοῦ κρυψήματος τοῦ εὐαγγελίου».

ΙΑ'. Ἐν τῷ νῦν ἐν χοίρει εὐχολογίῳ τῆς Λυτικῆς Ἐκκλησίας ἐν μὲν τῇ πρώτῃ εὐχῇ ὁ χειροτονῶν εὐχεται ἵνα ὁ Κύριος ἀνανεώσῃ ἐν αὐτῷ (τῷ χειροτονουμένῳ) τὸ πνεῦμα τῆς ἀγιότητας ἵνα τὸ παραδείγμα τοῦ βίου αὐτοῦ κινή τοὺς ἄλλους εἰς ἀρετήν», ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ λέγει. «Αὐτός, Κύριε, ἐπίχει ἐπὶ τὸν δούλον σου τοῦτον τὴν χάριν τῆς εὐλογίας σου, ἵνα διὰ τῆς ἐμβριθείας τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ καὶ τῆς αὐστηρότητας τοῦ βίου ἀποδείξῃ ἑαυτὸν ἄξιον προσβύτερον, δεδιδαγμένον ἐκ τῶν ἐντολῶν ἐκείνων, ὡς ὁ Παῦλος ἔδωκε πρὸς Τιμόθεον, ἵνα μελετῶν τὸν σὸν νόμον ἡμέρας καὶ νυκτὸς πιστεύῃ ὅ,τι ἀναγινώσκει, διδάσκῃ ὅ,τι πιστεύει, ποιῇ ὅ,τι διδάσκει ἵνα ἀποδείξῃ ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ δικαιοσύνην, σταθερότητα, οἰκτιρομένην, δύναμιν καὶ ἄλλας ἀρετάς· ἵνα διδάσκῃ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος κτλ.

ΙΒ'. Ἐν τῷ Ἐλισαβετιῷ Εὐχολογίῳ τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας ἀναγινώσκουμεν, ὅτι ὁ χειροτονῶν ἐπίσκοπος μετὰ τὴν πρὸς τὸν χειροτονούμενον προσφώνησιν, ἐν ἧ μεταξὺ ἄλλων προτρέπει τὸν ὑποψήφιον, ἵνα προσπαθῇ νὰ διαπλάσῃ καὶ τὸν ἑαυτοῦ βίον καὶ τὸν τῶν οικείων αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐντολὰς καὶ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ᾧσιν ἴγρινα καὶ θεάρεστα ὑποδείγματα τῇ λοιπῇ ἐκκλησίᾳ, ἐρωτᾷ τὸν ὑποψήφιον, ἐὰν θὰ προσπαθῇ πρὸς τοῦτο, ὁ δ' ὑποψήφιος ὑποσχέται δημοσίᾳ, ὅτι τῇ βοηθείᾳ τοῦ Κυρίου θὰ προσπαθίσῃ. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος εὐχεται, ἵνα ὁ παντοδύναμος Θεὸς δῶ αὐτῷ ἰσχύιν καὶ δύναμιν πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως λοιπῶν τῶν κειμένων τούτων τῶν προσευχῶν, ὡς αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι ἀνέπεμπον καὶ ἀναπέμποσι κατὰ τὴν χειροτονίαν κληρικῶν διαφόρων βαθμῶν, καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως αὐτῶν, ἦν εὐκολον οὔσαν

ἀφίνω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» χάριν συντομίας, ἐξάγεται, ὅτι πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι σήμερον σπουδαιότατον θεωροῦσι τὸ ἀνεπίληπτον τοῦ ἠθους τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας, εἴτε ἐπίσκοπος εἶνε ὁ λειτουργός, εἴτε Προσβύτερος εἴτε Διάκονος εἴτε Ὑποδιάκονος.

Ἐν ἐπομένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» θὰ ἐξετάσωμεν τὸ αἷτιον τῆς ὁμοφωνίας ταύτης καὶ θὰ ἐξαγάγωμεν τὰ φυσικὰ ἐξ αὐτῆς συμπεράσματα.

ΛΟΥΙΖΟΣ ΠΑΙΟΥ καθηγητής.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Εἰς τὰ Πρῶτα Ἐννεα Τροπάρια

τὸς εἰς τὴν γεννηθῆν τὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ Κανόνος

Κοσμά τοῦ Μελλοδοῦ

Τὴν παρὰ πόδας ἐρμηνεῖαν τῶν πρώτων ἐννεὰ τροπαρίων τοῦ εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κανόνος Κοσμά τοῦ μελλοδοῦ εὑρομεν ἐν χειρογράφῳ, ἀποκειμένῳ ἐν τινι οἰκίᾳ τῶν ἐνταῦθα· τὸ χειρόγραφον τοῦτο, συγκείμενον ἐκ φύλ. 8 εἰς 4ον, περιέχει ὅλον τὸν κανόνα τοῦ ἐπιφανοῦς τῆς Ἐκκλησίας μελλοδοῦ μετὰ ψυχαγωγικῆς ἐξηγήσεως¹ εἶνε δὲ γεγραμμένον κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα, ὡς ἔστιν εἰκάσαι ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς γραφῆς. Τὸ ὄνομα τοῦ ἐρμηνευτοῦ ὁν φέρεται ἐν τῷ χειρογράφῳ, ἀλλ' ἐκ τῆς ψυχαγωγικῆς ἐξηγήσεως τοῦ κειμένου τεκμαιρόμεθα ὅτι εἶνε οὗτος τῶν

1. Ἐνταῦθα ὡς ἐν παρόδῳ σημειώμεθα ὅτι οὐχὶ ἀκριβῶς ὁ Σάβας (Νεολ. Φιλολ. σελ. 511) ὀρεῖ τὴν ψυχαγωγίαν ὡς ἀερμηνεῖαν δι' ἐπισορεύσεως ἀπάντων τῶν συνονομήμων. Ἀκριβέστερος αὐτῆς ἡρασις καθ' ἡμᾶς εἶνε ἐξηγησις ἐκάστης λέξεως τοῦ κειμένου διὰ πολλῶν συνωνύμων, πολλακιε δὲ καὶ δι' ὁμοκλήρων φράσεων. ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐν τοῖς σωζομένοις ψυχαγωγικοῖς κειμένοις καὶ ὅ,τι καὶ ἐν τῷδε. Ἀνακριβῆς ἐπίσης εἶνε καὶ ὁ λέγει ὅτι Νεόφυτος ὁ Κουσκουλοβίτης πρῶτος εἰσήγαγε αὐτὴν εἰς τὴν κανὴν γλῶσσαν μετάρρασαν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου μοναχτικῶς ἐνῶ πρότερον ἐπεκράτει ἡ ἐπαρθῆς μέθοδος τῆς λεγομένης ψυχαγωγίας, τὸ δὲ σύστημα αὐτοῦ ἐρήρυσαν καὶ θριαμβευτικῶς διέδωκαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Λάμπρος ὁ Φωτιᾶδης καὶ Γεώργιος ὁ Κωνσταντιῆν διότι καὶ Δανιὴλ ὁ Κερκαμῆς, ὅστις ἐδίδασκεν ἐν Πάτμῳ ἀπὸ τοῦ 1769 μέχρι τοῦ 1801, κατέλυσε τὴν μέθοδον τῆς ψυχαγωγίας, ὡς ἀποδεικνύομεν τοῦτο ἐν τῷ ἀνεκδότῳ ἐπι περὶ τῆς Πατριάρχου Σχολῆς πονήματι ἡμῶν.

διδασκάλων τις τοῦ γένους, ἐδίδαξε δὲ καὶ ἡρμῆνευε τὸν κανόνα τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς ὑποδηλοῖ τοῦτο ἐν οἷς λέγει «καὶ ταῦτα μὲν εἰς ὑποτύπωσιν ὑμῶν τοῖς νέοις ὡς ἐν βραχεῖ»· ἔζησε δὲ περὶ φθίνουσιν ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα, ἢ κατὰ τὴν ΙΗ', ὡς ἐμφαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς κνείας, ἣν ποιεῖται τῆς κατηχήσεως Νικολάου τοῦ Βούλγαρη, ἣτις ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ 1681².

Ἐκ τῆς λέξεως δὲ καθόλου κρινόντες δυνάμεθα μετὰ πιθανότητος νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶνε ὁ ἐπιφανής τῆς περιπέστου Πατριάρχου σχολῆς τῆς Ἀποκαλύψεως διδάσκαλος Γεράσιμος ἱερομόναχος ὁ Βυζάντιος, οὗ εὐρομεν ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἐρμηνεῖαν εἰς Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, ἑλληπῆ ἀτυχῶς. Οὗτος ἦν δεινὸς τῶν χρόνων αὐτοῦ θεολόγος, λόγιος δὲ καθόλου καὶ γραμματικὸς δοκιμώτατος, ὡς ἐμφαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς εἰς τὸ Δ' τῆς γραμματικῆς τοῦ Γαζῆ ἐρμηνείας αὐτοῦ³, ἐνάμιλλος δὲ κατὰ πάντα τῷ περικλεεῖ αὐτοῦ διδασκάλῳ καὶ μεγάλῳ τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος ἱεροκήρυκι Μακκαρίῳ ἱεροδιακόνῳ τῷ Καλυγεῶν, τῷ ἱδρυτῇ τῆς Πατριάρχου Σχολῆς, ὃν διεδέξατο ἐν τῇ σχολαρχίᾳ, ἐδίδαξε δ' ἐν Πάτρῳ ἀπὸ τοῦ 1720 μέχρι τοῦ 1740 καὶ ἀπέθανεν ἐν Κρήτῃ⁴. Διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀρετὴν δοξάζεται ὡς ἅγιος⁵, ὑπάρχει δὲ καὶ ἰκολοῦβία αὐτοῦ γραφεῖσα ὑπὸ Ἰωάννου ἱερομ. ἱεροσολυμίτου, τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας καὶ ἐκδοθεῖσα ἐν Κηπόλει τῷ 1780. Εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ συγκαταλέγεται καὶ Ἑρραῖμ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ὅστις ἐν τοῖς προοιμίοις τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων συγγραμμάτων δι' ἐπαίνων πολλῶν ἀγεῖ τὸν ἄνδρα⁶.

Ἐν Πάτρῳ, κατὰ Δεκέμβριον 1900.

Μ. Μαλανδοράκης.

ΚΑΝΩΝ

Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ

ποίημα τοῦ κυρίου Κοσμά, ὃ ἡ ἀκροστιχὶς ὄψε πως ἔχει:

Χριστὸς βροτωθεὶς ἦν, ὅπερ Θεὸς μένει.

Ἔδῃ Δ'. Ὁ εἰρμός.

Χριστὸς γεννᾶται δοξάζατε κτλ.

Πολλοὶ μὲν ἐγένοντο ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ μελουργοὶ καὶ ἱεροψάλται τῇ καλλιπελά καὶ δυνάμει τῶν λόγων αὐτῶν τῆν τοῦ Χριστοῦ κοσμήσαντες Ἐκκλησίαν, ὧν τὰ ὀνόματα εὐρήσεις ἐν τῇ κατηχήτῃ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας λειτουργίας Νικολάου τοῦ Βούλγαρη· τὰ πρῶτα δὲ φέρει πάντων τούτων Κοσμάς ὁ θαυμασιὸς καὶ Ἰωάννης ὁ ἐκ Δαμασκού ἀδελφοὶ εἰ καὶ μὴ τῇ σαφῇ χρηματιζόντες, τῷ πνεύματι δὲ καὶ ὄντες καὶ λεγόμενοι, ὡς ὑπ' ἐνὶ πατρὶ τραπέντες τε καὶ παιδευθέντες, ὧν τὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς βίους οἱ φιλόστοροι καὶ φερέπονι ἴσασιν ἀκριβῶς ἐκ τῶν πάλαι συγγραφάντων. Ἡμῶν δ' οὐ πρόκειται εἰπεῖν περὶ τούτων, ἀλλ' ὅτι μόνον αὐτοὶ οὗτοι καὶ μόνον ἐπὶ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἄριστα καὶ θεολογικώτατα ἐξεφώνησαν μέλη, τὰ πλεῖστα τῶν νοσημάτων ἐρανισάμενοι ἀπὸ τε τοῦ πρώτου καὶ κατ' ἐξοχὴν τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς θεολογίας τετιμημένου Γρηγορίου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ, οὕτως καὶ τὸ πρῶτον τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» ἔστι προοίμιον εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, καὶ ἀπὸ τοῦ οὐρανοδόχου καὶ θεολόγου Παύλου τοῦ Ἀποστόλου· ἐξ ἐκείνου γὰρ τῶν ναμάτων αἱ πλεῖστα λέξεις αἰ περιστώσαι τὴν τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα ὁμοουσιότητα καὶ ἀδιότιτητα καὶ ὅσα ἕτερα ὑψηγοροῦνται περὶ αὐτοῦ ἐξ ἐκείνου εἰληπται. Διὸ καὶ οἱ μέλλοντες ἀπαίσιως καὶ ἀσφαλῶς ἐπεσθαι τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς λέξεως ὀφείλουσι, πάντα ὄκνον ἀποθέμενοι τοὺς ἀρχαίους καὶ πνευματοφόρους διδασκάλους ἐρευνᾶν, οἵτινες ἀκριβῆ καὶ σαφῆ τὸν νοῦν τῶν λέξεων ἡρμηνεύσαν ἐν τοῖς αὐτῶν πονήμασιν. Εἰδέναι δὲ χρεῶν καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ «Χριστὸς» ὄνομα τριπλῆν ἔχει τὴν σημασίαν· κυρίως μὲν, τὸ συναμρότερον, τὸ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος σημαίνον, ὡς ὑπεμαρτίνει τὸ «Χριστὸς γεννᾶται»· ἐμοῦ γὰρ Θεὸν καὶ ἄνθρωπον τέτοκεν ἡ Παρθένος· καταχρηστικώτερον δὲ καὶ αὐτὸν μόνον τὸν πρὸ αἰῶνων ἐκ πατρὸς γεννηθέντα υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ πατρὸς, ὡς τὸ «Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν» οὐ γὰρ ἐκείθεν μετὰ σαρκὸς κάτεισιν, οὐδὲ οὐράνιον τὸ σῶμα, ὡς ὠνερωζάντο τινὲς τῶν αἰρετικῶν· ἀλλ' ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς παρθένου, ἐν τῇ αὐτοῦ ἀγία ὑποστάσει ἐτήλωσατο ἔστιν ὅπου καὶ αὐτὸ μόνον τὸ πρῶ-

2. Σάβη Νεολ. Φιλολ. σελ. 322.

3. Ἡ ἐρμηνεία αὐτῆ ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1756 ἀπὸ τῆς Ἑρραῖμ τοῦ Ἱεροσολύμων.

4. Βιογραφίαν ἀμεινότερον τούτων τῶν μεγάλων τοῦ γένους διδασκάλων περιλάθουεν ἐν τῷ περὶ τῆς Πατριάρχου σχολῆς πονήματι ἡμῶν. Ὁ Σάβης (Νεολ. Φιλολ. σελ. 600) σφαλῆται λέγων ὅτι ὁ Γεράσιμος ἐδίδαξε καὶ ἐν Κρήτῃ καὶ ἀπέθανεν ἐν Πάτρῳ· εἰς Κρήτην ἀπῆλθεν ὁ Γεράσιμος περὶ τὰς δευσμὰς τοῦ βίου του πρὸς θεραπείαν τοῦ νοσήματος, ὑπ' οὗ κατετράχετο.

5. Ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ἐκδόσεως τῆς Εὐαγγελ. Σάλπιγγος τοῦ Μακκαρίου, ἐν τῷ κειμένῳ τῆς περιγραφῆς τῆς ἐν Κύπρῳ Μονῆς τοῦ Κύκκου καὶ ἐν τῷ τῆς ἐκδόσεως τῆς εἰς τὸ Δ' τῆς γραμμ. τοῦ Γαζῆ ἐρμηνείας τοῦ Γερασίμου.

6. Ἐν τῇ ἐν Πάτρῳ Ἱερῶν μονῇ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀπόκειται μετὰ τῶν Τιμίων λειψάνων ἡ δεξιὰ χεὶρ αὐτοῦ.

λημμα, σημαίνουν τὸ Χριστὸς ὄνομα. Ὡς τὸ «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν», ἔπερ σημερινὸν ἐστὶ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ παθητικῆς φύσεως, ἢ γὰρ θεότης ἀπαθῆς μεμένηκε· καὶ ταῦτα μὲν εἰς ὑποτύπωσιν ὑμῶν τοῖς νέοις ὡς ἐν βραχεῖ. Πόθεν δὲ καὶ τροπάρια καὶ κανόνες ἤκουσαν, εὐρήσετε τὴν ἐρμηνείαν παρὰ πολλοῖς, μάλιστα δὲ παρὰ Συμεῶνι τῷ Θεσσαλονίκῃ ἀρχιερεὶ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ προρρηθέντι Νικολάῳ Βουλγαρῇ καὶ Βαλσαμῶνι καὶ ἄλλοις, μηδὲ τοῦτο λανθανέτω ὑμᾶς, ὅτι καὶ ἐρμηνεία τινὸς τῶν ἐλλογιμῶν εὐρηται ἐπὶ τούτοις τοῖς κανόσι, τὸ ὄνομα Θεοδώρου τοῦ πτωχοῦ Προδρόμου· ἀλλὰ διὰ τοὺς μεταγράψαντας ἀμελῶς, σφαλμάτων γέμει ἢ τούτου παρ' ἡμῶν οὕτα βιβλός· εἰ δὲ ὑμεῖς ἄλλη πῆ ἐντύχοιτε ἀκριβεστέρᾳ καὶ ὀρθοτέρᾳ, μὴ ἀμελήσητε τοῦ μεταγράψαι ταύτην, χρήσιμος γὰρ ἢ βίβλος τοῖς ἔχουσι.

Ρεύσαντα ἐκ παραβάσεως.

Τὴν ἀπὸ τῆς ἀρρήτου καὶ θείας ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος προσγενομένην τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἀναγέννησιν καὶ ἀνάπλασιν δεικνύων ὁ μελωδὸς τοῦτο ἐκτίθειται τὸ τροπάριον· εἰληπται δὲ καὶ τοῦτου ἢ πρότασις ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ θεολογικοῦ λόγου, ἀρ' οὐπερ καὶ ὁ σύμπασις εἰρμός· λέγει γὰρ ἐν ἐκείνῳ ὁ πολὺς θεολόγος, ἵνα ρεύσαντας ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ εὖ εἶναι διὰ κακίαν πρὸς αὐτὸ πάλιν ἐπαναγάγῃ διὰ σαρκώσεως.

Ἰδὼν ὁ Κτίστης.

Ὡς περ ὁ κεραμεὺς ἰδὼν τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κατακλιθεὶς ἀναπλάττει τοῦτο, οὕτω καὶ ὁ τοῦ ἡμετέρου πηλοῦ κεραμεὺς Θεὸς, συντριβέντας ἡμᾶς ἰδὼν διὰ τῆς παρακοῆς· καὶ εἰς φθορὰν καταστήσαντας, κλίνας οὐρανούς κατέρχεται, ἥτοι ταπεινώσας τὴν ὑπερουράνιον αὐτοῦ θεότητα, κάτεισιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ γῆνιός γίνεται καὶ ὅλον οὐσιόσται τὸν Ἀδάμ ἐκ τῆς κείπαρθένου Θεοτόκου, ἧγουν ὀλόκληρον ἀναλαμβάνει καὶ οὐσιωδῶς καθ' ὑπόστασιν ἑαυτῷ ἐνοῖ· ὅλον γὰρ τὸν ἐκ τε σώματος καὶ νοῦ καὶ ψυχῆς συναπαιριζόμενον ἀνθρώπον οὐσιώδῃ καὶ τῇ ἑαυτοῦ θεότητι καθ' ὑπόστασιν ἦνωσεν, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὁμοίον ἀνακαθήρῃ. Ἐρρέωσαν τοίνυν οἱ λέγοντες σῶμα μόνον λαβεῖν ἄνουν καὶ ἄψυχον τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ τότε αὐτῶν μέρος ἀθετοῦντες τὴν τοῦ μονογενοῦς ἐνανθρώπησιν, ἀληθεῖα γὰρ καὶ οὐ φαντασίᾳ ἐσαρκώθη.

Σοφία Λόγος.

Ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κορινθίους, ὁ ἀπόστολος φησὶν· ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν,

καὶ Θεοῦ σοφίαν· καὶ ὁ Σολομών, ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον· τὸ σῶμα δηλονότι τὸ ἀρχικτον ἔπερ ἑαυτῷ ὑπεστήσατο, ἀπὸ τῶν παρθενικῶν καὶ ἀγνῶν αἱμάτων ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, οὐκ εἰς ἀέρα γεόμενος καὶ λυόμενος, ἀλλὰ ζῶν οὗτος καὶ ἐνυπόστατος, ἀλλὰ καὶ υἱὸς οὗτος ἀγαπητὸς καὶ ἀπαύγασμα τοῦ πατρικοῦ καὶ πρώτου καὶ ἀνάργου φωτός· περὶ οὗ ὁ Παῦλος φησὶν, «ὅ ὧν ἀπαύγασμα τῆς δόξης», ἵνα τὴν τῆς φύσεως οἰκειότητα καὶ τὴν ἀπαθῆ ἐνδείξηται γέννησιν· ἐκεῖνος τοίνυν ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς λαθὼν τὰς δυνάμεις, ἐπουρανίους δηλαδὴ καὶ ἀνθρωπίνης, ἀγνωστον γὰρ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις ἦν τὸ μυστήριον, καὶ τὸν ἐμὸν περιβαλλόμενος ἀνθρώπον ἀνεκτίσατο· ἧγουν ἔπλασεν, ὃν πρότερον ἐκτίσατο.

Τῷ πρὸ αἰῶνων.

Ἐξ Ἄννης τῆς θείας ψαλμοῦ καὶ προφήτιδος ὁ παρῶν εἰρμός· εἰληπται καὶ τῷ μελωδῷ καὶ τοῖς γενεθλοῖς ὕμνοις τοῦ Σωτῆρος συντέτακται· ἔπερ γὰρ ἐκείνη φησὶν ἄρῶσα τὰ χαριστήρια τῷ Θεῷ, τὸ «ἅγιος εἶ, Κύριε» καὶ τὸ «ὕψωθή κέρασ μου ἐν Θεῷ μου», ταῦτα λαθὼν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς καὶ πρὸς τὸν λαὸν ἐπιστραφεὶς μετὰ προτροπικοῦ τοῦ σχήματος, λέγει «βόησωμεν καὶ ἡμεῖς, ὦ ἀνθρώποι, Χριστῷ τῷ Θεῷ τῷ πρὸ τῶν αἰῶνων» καὶ τὰ ἐξῆς· τί βόησωμεν; τὸ τῆς Ἄννης δηλονότι τὸ «ἅγιος εἶ, Κύριε, ὁ τὸ κέρασ ἡμῶν, τὴν ἰσχὺν δηλ· ἀνυψώσας ἐν τῇ ἐνανθρωπήσει μου.

Ὁ τῆς ἐπιπνοίας.

Ἀπὸ τῶν τοῦ θεολογικωτάτου Γρηγορίου φωνῶν, ἐν αἷς αὐτὸς λέγει περὶ τοῦ Χριστοῦ «δεύτεραν κοινωνεῖ κοινωνίαν, πολὺ τῆς προτέρας παραδοξοτέραν, ὅσον τότε μὲν τοῦ κρείττουτος μετέδωκε, νῦν δὲ μεταλαμβάνει τοῦ χειρόνος», ἔτι δὲ καὶ ἐν αἷς φησὶ «μετέλαβον τῆς εἰκόνος, καὶ οὐκ ἐφύλαξα» τὸ παρὸν τροπάριον ἀρμόζεται ὁ μελοποιὸς καὶ φησιν, «ὁ παλαιὸς Ἀδάμ» καὶ τὰ ἐξῆς «τίκτεται ἐκ γυναικὸς ὁ Χριστὸς ἵνα γυνὴ λύσῃ τὸ τῆς γυναικὸς ἐγκλημα καὶ τὸ τῆς ἀπωλείας ὄργανον, ζωῆς καὶ σωτηρίας ὄργανον γένηται». Τὸ δὲ «τῆς ἀμείνω» κατὰ ἀποκοπὴν γέγονεν ἀπὸ τῆς ἀμείνονος γυναικῆς· καὶ διὰ τὸ μηδέποτε βραχυκαταληκτεῖν ἰσοσύλλαβον γενικήν, τὸ βραχὺ ὁ μέγα ἐγένετο.

Ἡ συνήθης γραφὴ ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ κανόνος εἶνε ἢ διὰ τοῦ ἡ· ἀλλὰ νομιζόμεν προτιμητέαν τὴν διὰ τοῦ ἡ γραφὴν, διότι ἐνταῦθα εἶνε ἀόρ. τοῦ κτίζω καὶ οὐχὶ τοῦ κτῶμαι· ὁ ἀόρ. οὗτος ἀπαντᾷ παρὰ ποιητᾶς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 2

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΧΡ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσῶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμῶν
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ τῇ 17 δεκεμβρίου 1900 ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου.—Κώδικες ἐπαρχίας Βελεγράδων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἔορταί τῶν Θεοφανείων. — Τῇ πρώτῃ τῆς παρχονῆς τῶν ἁγίων Θεοφανείων ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησε μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς. Ἀναγνωσθεῖσάν τῶν Ὁρῶν ἐψάλη ὁ Μέγας Ἀγιασμός, ἱεουργήσας τοῦ Μ. Ἀρχιμανδρίτου Ἱεροθίου. Τῇ ἐπαύριον ὡσαύτως χοροστατοῦντος τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου μετὰ τῶν ἁγίων συνοδικῶν, ἱεουργήσας δὲ τοῦ ἀρχιεπιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμανδρίτου Φωτίου μετὰ τοῦ ὑπογραμματέως ἱεροδικονόμου Γενναδίου, τὸν Μ. Ἀγιασμόν ἐτέλεσεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, εὐλογήσασα καὶ ἀγιάσασα τὸ ἀθρόωσιν συρρεῦσαν εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα.

Ἔορταί τοῦ Βαϊραμίου. — Ἐπὶ ταῖς παρ' ὀθωμανοῖς ἑορταῖς τοῦ Βαϊραμίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνοδικῇ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυράκη βίβη Ἀριστάρχου μετέβη τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ εἰς τὰ ἐν Γιλδίξ ἀνάκτορα καὶ ὑπέβαλεν ἀρμόδιως τῷ σεπτῷ ἄνακτι ἡμῶν Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἀναχώρησιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης τῇ συνοδικῇ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχοντος Μ. Λογοθέτου ἐπισκέψατο τὰς Α. Α. Υ. Υ. τὸν πρωθυπουργόν Χαλίλ Ριφάτ πασᾶν, τὸν ὑπουργόν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐρησκυμμάτων Ἀπουρραχμάν πασᾶν καὶ τινὰς τῶν ἄλλων ἐξουχάτων ὑπουργῶν.

Τῇ ἐπαύριον ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξηκολούθησε τὰς ἐπισκέψεις πρὸς ὑπουργοῦς καὶ ἄλλους ἀνωτάτους τοῦ κράτους λειτουργοῦς.

Ὠσαύτως ἐπὶ τῷ Βαϊραμῶ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος ἐν συνοδικῇ τοῦ ἀρχοντος Καπουκεχαγιά Ἀντωνίου ἐφένθη Οἰκισθῶ ἐπισκέψαντο αὐθμερόν καὶ τῇ ἐπαύριον πλείστους ἀνωτέρους λειτουργοῦς τοῦ κράτους καὶ ἄλλους μεγιστᾶνας ὀθωμανοῦς.

Ἐρὰ Σύνοδος. — Ἡ ἁγία καὶ Ἐρὰ Σύνοδος ἐπαναλαβούσα τὰς ἕνεκα τῶν ἑορτῶν διακοπιεῖσας ἐργασίας αὐτῆς εἰργάσθη τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πρώτου τῇ τάξει τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Δέρκων Καλλινίκου, ἀπετῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἕνεκα τῶν ἑορτῶν τοῦ Βαϊραμίου μεταβάσας ἀπὸ πρώτας εἰς τὰ ἐν Γιλδίξ ἀνάκτορα.

Τῆς συνεδρίας ταύτης ἀπῆν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος ἕνεκα ἀδιαθεσίας καὶ ὁ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ μεταβὰς ἅγιος Λιτίσης Νικηφόρος, κωλυθεὶς ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν χιόνων διακοπιεῖσας συγκοινωνίας.

Τῆς δὲ χριστιανῆς συνεδρίας ἀπῆν ὁ μητροπολίτης Δέρκων Καλλινίκος καὶ Λιτίσης Νικηφόρος.

Θάνατος Ἀράσσης Βικτωρίας. — Ἐπὶ τῷ ἀλγαινοτάτῳ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τῆς σεπτῆς Ἀράσσης τῆς Ἀγγλίας καὶ αὐτοκράτειρας πασῶν τῶν Ἰνδιῶν Βικτωρίας, θανούσης ἐν ἡλικίᾳ 82 ἐτῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός διεβίβασε τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Ἀγγλίας σὶρ Νικολάφ Ὀκονορ διὰ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσόστομου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Α΄ Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἱ. Τανταλίδου.

— Ἐπισκέψεις. — Προχθὲς ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτῆς

ριον ἔν· δίσκους ἀργυροῦς δύο· ἕτερον δίσκον ἀργυροῦν μετὰ καὶ ἐνὸς ἀργυροῦ ἱμπρικίου ἀρτοφόριον ἀργυροῦν ἔν· κουτίον ἀργυροῦν ἔν· ὅπου πρότερον εἶχεν ἅγια λείψανα ἐγκόλπιον σμαλταριστὸν ἔν· ποτήριον ἀργυροῦν μέγαλον κομπόκι ἔν· δύο τουφέκια· μίαν καραμπίναν· ἔν ζευγάρι πιστόλια· καὶ ἄλλα πράγματα διάφορα ὀσπητιακῆς ὕλης εὐρισκόμενα εἰς τὸ κελλίον μου ὅπου εἶχον εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος κατὰ τὴν Μονὴν τῶν Ἰβήρων, δηλονότι ρουχικά, μπακηρικά, στρωσίματα, σκεπάσματα καὶ ἀγγεῖα διάφορα, τὰ ὅποια περιέχονται λεπτομερῶς εἰς τὸ κατάστιχον ὅπου ἔδωκα τῷ καλογήρῳ μου Παρθενίῳ διὰ τὸ νὰ μετὰ φέρῃ· ἔχω ἔδω καὶ μίαν ὁμολογίαν γρ. 660· χρεωστούμενων παρὰ τοῦ Θεοχάρη, καὶ οἰκονομικῶς γεγραμμένη ἐπάνω τοῦ Γερασίμου ὅπου εἶχον μαζί μου· καὶ ἑτέραν γρ. 100 χρεωστούμενων μοι ὑπὸ τοῦ νῦν ἀρχιεπισκόπου Ὁλένης, καὶ ἄλλην ὁμολογίαν ἐκ 50 γροσιῶν χρεωστούμενων μοι ὑπὸ τοῦ παπᾶ Ματθαίου· ἔχω καὶ 200 γρόσια μετρητὰ διὰ φύλαξιν εἰς χεῖρας τοῦ Διονυσίου. Αὕτη εἶναι ἡ εὐρισκομένη μου περιουσία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διορίζω καὶ ἀφήμι εἰς τοὺς συγγενεῖς μου δηλονότι τὴν νύμφην μου μετὰ τὰ τρία τῆς παιδία νὰ δοθῶσι 300 γρ. ἀπεκατέστησα δὲ καὶ ἐπιτρόπους μου εἰς τὸ νὰ κυβερνήσωσι τὴν παρούσαν μου διαθήκην τοὺς παρευρεθέντας τέσσαρας συναδέλφους μου ἁγίους ἀρχιερεῖς, τὸν Νικομηδείας κὺρ Σεραφεῖμ, τὸν Χαλκηδόνης κὺρ Νικόδημον, τὸν Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιον, καὶ τὸν Σηλυβρίας Μακάριον. Εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκα τελείαν ἀδειαν καὶ ἐξουσίαν, ἀφ’ οὗ ἐξαίρεσον καὶ δώσουν εἰς τοὺς συγγενεῖς μου τὰ εἰρημένα 300 γρ. τὴν ἐπίλοιπόν μου ἅπασαν περιουσίαν, ἄσπρα τε καὶ πράγματα νὰ τὰ συνάξουν κοὶ νὰ τὰ παραλάβουν ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκονται, καὶ νὰ τὰ κυβερνήσουν εἰς ἐλεημοσύνας καὶ μνημόσυνα ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας, καθὼς τοὺς φωτίσῃ ὁ Θεός· καὶ πρὸ πάντων τῶν ἄλλων νὰ φροντίσωσι κατὰ χρέος ἀπαραίτητον νὰ ἀποκαταστήσωσι καὶ νὰ δώσωσιν εἰς τὴν ρηθείσαν σεβασμίαν Μονὴν τῆς ὑπεραγίας μου Θεοτόκου τῆς Χάλκης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθηκα ἡγούμενος, καὶ ἔβαλα τὴν μετάνοιάν μου, καὶ ἀφιερῶθηκα ὅλος, μίαν ἱκανὴν ποσότητα, καὶ τὰ τιμιώτερά μου πράγματα· τοῦτο μὲν ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι εἶναι δίκαιον τοῦ Μοναστηρίου τούτου περασμένου

ἐπάνω μου ἀπὸ εἰσοδήματα καὶ ἐλεημοσύνας του ὅπου ἐσύναιξα καὶ ἔβαλον εἰς χεῖράς μου τοῦτο δέ, καὶ διότι ἔχω νὰ ἐνταφιασθῶ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ μνημονεύωμαι αἰωνίως· καὶ μάλιστα μετὰ τὸ νὰ ἔχω τὴν μετάνοιάν μου βαλμένην εἰς αὐτό, καὶ εἶναι κατὰ τοὺς θεῖους νόμους κληρονομος μου τὸ ρηθὲν σεβάσμιον Μοναστήριον· ὅθεν διὰ ὅλα αὐτὰ τὰ αἷτια, ἀφίνοντας τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν καλὴν διάκρισιν καὶ φρόνησιν τῶν ρηθέντων ἐπιτρόπων μου ἁγίων ἀρχιερέων, τοὺς παρακαλῶ καὶ θέλω, καὶ διατίθημι πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων νὰ ἀποκαταστήσουν τὸ δίκαιον τῆς σεβασμίας ταύτης Μονῆς τῆς ἐν τῇ Χάλκῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὰ περιττεύοντα, ἅς διαδώσουν καὶ ἄλλας ἐλεημοσύνας ὑπὲρ ψυχικῆς μου σωτηρίας ὅπου, καὶ ὅσον ἤθελον εὐρῆ εὐλογον· καὶ ἡ κυβέριση καὶ ἡ οἰκονομία τῶν εἰρημένων μου ἐπιτρόπων μου νὰ ἔχῃ τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχύν, καὶ νὰ ἦναι ἀμετάθετος· ὅθεν εἰς ἐνδειξιν ἐγένετο καὶ ἡ παρούσά μου ἰδιοθελὴς διαθήκη μου βεβαιωθείσα ταῖς ἀξιόπιστοις μαρτυρίαις τῶν συμπαραειρεθέντων ἅμα ἐν τῇ διαθήκῃ ταύτῃ καὶ ὑπογραψάντων ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν πατέρων τε τῆς Μονῆς ταύτης καὶ ἐγγχωρίων χριστιανῶν τῆς νήσου Χάλκης·

ἀφικῆ· Ἰουλίου ἰα’.

† ὁ πρῶν Μελιχίου Γρηγόριος καὶ ἡγούμενος τῆς σεβασμίας Μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐν Χάλκῃ βεβαιῶ.

Ἀθηνῶν Ἰάκωβος μάρτυρ—Νέων Πατρῶν Νικηφόρος—Μεσημβρίας Γρηγόριος—πρῶν Πισσιδεῖας Κοσμῶς—Κασσανδρείας Ἰωακείμ—Λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κριτίας—Χαλῆ Μαργαρίτης—Γεωργάκης Ρεῖλης—Ἰωσήφ τοῦ Ζαφείρη.

Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ Γεράσιμος—Θεσσαλονικήσιν Ἀνανίας—Δημητριάδος Ἰάκωβος.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Δήλωσις.

Φέρεται εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ συνεδρίασις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν μεθεβριον Δευτέραν 8 Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. γενήσεται ἐκτάκτως οὐχὶ τὴν πρῶταν, ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς 1ης ὥρας Εὐρωπαϊστῆ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 5 Ἰανουαρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκλητίας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος ἐν συνοδίᾳ τοῦ Α, διερμηνεύς Ναοὺμ ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Ταύτης ὁμῶς ἀπουσίας, ἡ Α. Ε. ἀρῆκε τὸ ἐπισκεπτήριον.

Χθὲς ἐπεσκέψατο ἐπίσης τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐνταῦθα ρωσικῆς πρεσβείας Ἰωάννης παρυσιαῖος τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὸν ἀρτι διορισθέντα καὶ ἀρικόμενον βοήθην αὐτοῦ ἱερομόναχον Παῦλον.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἤγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος οὗτου ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἀγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης. Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμιώτατοι ἄγιοι συνοδικοί καὶ πλείστοι ἄλλοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τῷ δὲ ἑορτάζοντι ὡσαύτως μητροπολίτη Καισαρείας Ἰωάννη ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

Ἐσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ συγχαρητήριους προσηύξεις πρὸς τοὺς ἑορτάζοντας ἐγκρίτους ὁμογενεῖς, τὸν ἐν Χαλκηδόνι Ἰωάννη Βιθυνὸν ἐρέτην διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσστόμου, καὶ τοὺς ἀξιοτίμους Ι. Μαρμπόπουλον ἐρέτην, Γιάγκο ἐρέτην Ἰωαννίδην, Ι. Χότζην ἐρέτην, Ί. Χατζόπουλον, Ι. Χαριτωνίδην, διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου.

Ἐσαύτως ἤγον τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτὴν οἱ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων Ἰωάννης Δ. Τανταλίδης, Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου, καὶ Ἰωάννης Χλωρός, Διευθυντὴς τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὄθωμαν. Γραφείων. Τοῖς ἑορτάζουσιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας διὰ τοῦ πανοσιολ. Δευτερεύοντος Παρθενίου.

— *Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον.* Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ δι' ἰδιαιτέρας πρεσβείας, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν πανοσιολογιατῶν Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσστόμου, Ἀρχιγραμματέως τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου Φωτίου, Μ. Συγγέλλου Νικοδήμου καὶ τοῦ ἐκ τῶν διαγγελέων Δημητρίου Τσολακίδου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης συνεχάρη τῇ Α. Μ. τῷ πατριάρχει τῶν Ἀνατολικῶν Ἀρμενίων Μαλαχίᾳ ἐπὶ τοῖς περ' Ἀρμενίους ἀγομένη ὁμοῦ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ τῶν ἁγίων Θεοφανείων. Τὴν πατριαρχικὴν πρεσβείαν ἡ Α. Μακαριότης ὑπεδέξατο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πατριαρχείου, περιστοιχισμένη ὑπὸ ἀνωτέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τοῦ Πατριαρχείου καὶ μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου δὲ προσφωνήσαντος τὴν Α. Μακαριότητα καὶ μευθερμηνεύσαντος τὰς εὐχὰς καὶ τὰς συγχαρητήριους προσηύξεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸ ἀρ-

μενικὸν Γένος, ἡ Α. Μακαριότης ἀνταπήντησε τὰ δέοντα, ἀφροτέρων τῶν προσφωνήσεων τούτων διερμηνευθεῖσάν ὑπὸ τοῦ ἀρμενομαθοῦς διαγγελέως τῶν Πατριαρχείων ἡμῶν Δ. Τσολακίδου.

Κατόπιν ἡ πατριαρχικὴ πρεσβεία κατῆλθεν εἰς τὸν παρκειμένον πατριαρχικὸν ναόν, ἔνθα ὑπεδέξαντο αὐτὴν τὸ πρεσβυτέριον καὶ οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν, καὶ ἀφοῦ ἠσπασάντο τὸ ἱερὸν βύζυγγιον καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἐπαυλῆθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— *Μητροπολίται Ρόδου, Μαρωνείας, Ἐλασσῶνος.* Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἀνεγνώσθησαν τὰ τηλεγραφήματα καὶ τὰ γράμματα τῶν μητροπολιτῶν Ρόδου, Μαρωνείας καὶ Ἐλασσῶνος ἀγγελλόντων τὴν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν αἰσάν ἀφιξίν καὶ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἐκ μέρους τῶν ποιμνίων αὐτῶν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν.

— *Ἐπαρχία Προκοννήσου.* — Ἐν τῇ χθρῆσινῃ συνοδικῇ συνεδίᾳ ἀνεγνώσθησαν γράμματα τῆς Δημογεροντίας Ἀλώνης, ἀγγελλόντα τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν θάνατον τοῦ μητροπολίτου Προκοννήσου, τὴν σφράγισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ τὸν διορισμὸν, ὡς ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπου τῆς ἐπαρχίας μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέου μητροπολίτου, τοῦ ἡγουμένου Μελετίου Ἰβηρίτου.

— *Μορὴ Γηρομερίου.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Παρναυθίας καὶ Φιλιάτων Καλλίνικος τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γράμματος ἠγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὁ ἡγουμένος Γηρομερίου Ἀγαθᾶγγελος μετέστη εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς. Τῆς ἁγίας δὲ καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐντεταλαμένης τῷ εἰρημνίῳ μητροπολίτῃ ὅπως διορίσῃ προσωρινὸν ἐπιστάτην τῆς μονῆς, ἡ Α. Πανιερότης συμμορφωμένη πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην διώρισε τοιοῦτον τὸν ἐν Φιλιάται. ἀρχιερατικὸν αὐτοῦ ἐπίτροπον ἀρχιμανδρίτην Βασίλειον.

— *Ἐλεγχος προπαγανδικῶν θρυλημάτων.* — Τὸ ἐν Ρώμῃ ἐκδιδόμενον θρησκευτικὸν περιοδικὸν «Βησσαρίων» δὴ δημοσίευσε ἐσχάτως ἐν τινι τῶν τευχῶν αὐτοῦ ὅτι ἔδθεν πολλὰ ἀναφορὰ ὀρθόδοξων χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας διεβιβάσθησαν πρὸς τὸν ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον τοῦ Πάπα, δι' ὧν, τὸ μὲν ἰδηλοῦτο ὅτι δῆθεν ὀρθόδοξοί τινες ἠσπασθήσαν τὰ παπικὰ δόγματα, τὸ δὲ ὅτι ἐζήτειν παρὰ τοῦ παπικοῦ ἀντιπροσώπου τὴν ἐκείτου ἀποστολὴν ἱερέων δυτικῶν.

Σχετικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἔκτακτος ἡμῶν ἀνταποκριτῆς ἐπιστέλλει ἡμῖν ἐκ Καισαρείας τάδε: «Περὶ τῶν ἐν τῷ «Βησσαρίωνι» δὲ δημοσιευθέντων «πομπωδῶν θρυλημάτων γνωρίζω ὑμῖν, καίτοι οὐδεμίαν ἠξιώσαμεν ταῦτα προσοχῆς, ὅτι τὸ πρᾶγμα νῆχει ὡς εἴρη».

«Ποτόσης τις Καισαρεὺς σπουδάζας ἐν τῇ ἐνταῦθα σχολῇ τῶν Ἰησοῦτιῶν ἐπὶ τρία περίπου ἔτη καὶ ἀποσταλεῖς ἐντεύθεν εἰς Ρώμην ἐπαυλῆθεν ἐν-

«ταῦθα πρὸ δύο ἐτῶν ἐπὶ τῷ νυμφευθῆναι. Κατὰ δὲ πτῆν ἐπὶ τινος μῆνης ἐνταῦθα διακριθῆν αὐτοῦ ἀπειρήθη μὲν νὰ προσηλυτίσῃ τινάς, ἀλλὰ μηδὲν δυναθῆεις νὰ κατορθώσῃ προσέφυγεν εἰς τινὰ πιζιδάριζα, ὧν «ἔλαθε καὶ τὰς ὑπογραφάς, ὡς εἰκάζεται, ἵνα πωλήσῃ ἐκδούλευσιν τῇ ρωμαϊκῇ προπαγάνδῃ. Ἐν τούτοις οὐδὲν λόγῳ ἢ προσοχῆς ἄξιον οὔτε τότε ἐγένετο, οὔτε νῦν ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα χριστιανοὶ ὀρθόδοξοὶ τοιαῦτα φρονοῦντες ἢ ποθοῦντες».

Ταῦτα ἀρκείωται εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐν τῷ «Βητσαρίωνι» δημοσιευθέντων.

ΔΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ Τῷ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΝΑῶ

τῇ 17 Δεκεμβρίου 1900

ὑπὸ τοῦ

Μεγάλου Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου

«λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μοι τοῦ δείπνου» (Λουκ. ιδ, 24).

Αὕτη, Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι καὶ λοιπὸν φιλόχριστον ἀκροατήριον, αὕτη εἶναι ἡ φοβερὰ καὶ ἀμετάκλητος ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ὁ ἀνθρώπος τῆς παραβολῆς τοῦ πρὸ μικροῦ ἀναγνωσθέντος Εὐαγγελίου κατηγανακτημένος ἐξήνεγκε κατὰ πάντων τῶν μὴ συμμορφωθέντων εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐτοιμασθέντος αὐτοῖς δείπνου. Ἄλλ' αὕτη εἶναι καὶ ἡ φοβερὰ καὶ ἀμετάκλητος ἐκείνη ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ βήματος μέλει νὰ ἐξενέγκῃ, καὶ τί λέγω, ἐξήνεγκεν ἡδη, ὁ ἐπὶ τοῦ νοητοῦ ἐκείνου Γολγοθᾶ καθ' ἡμέραν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας πάντων σφαγιαζόμενος, κατὰ πάντων τῶν εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ τράπεζαν κεκλημένων καὶ μὴ προσερχομένων, ἢ ἀναξίως προσερχομένων «λέγω γὰρ ὑμῖν οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μοι τοῦ δείπνου». Καὶ τίνες μὲν καὶ διὰ τίνας ματαίους καὶ εὐτελεῖς λόγους καὶ προφάσεις οἱ προσκληθέντες πολλοὶ τῆς παραβολῆς παρητήθησαν καὶ ἐπεσπᾶσαντο τὴν δικαίαν ἀνανάκτησιν τοῦ προσκαλέσαντος αὐτοὺς ἀνθρώπου τῆς παραβολῆς σαφῶς καὶ ἀπερίττως ἐμνημόνευσεν ἡδη ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶς. Τίνες ὅμως καὶ διὰ τίνας λόγους ἀπαγγέλλεται κατὰ τῶν κεκλημένων χρι-

στιανῶν ἡ φοβερὰ αὕτη ἀπόφασις τοῦτο, ὅπως ἐννοήσωμεν πρέπει πρῶτον νὰ μάθωμεν ποῖον εἶνε τὸ δείπνον εἰς ὃ εἴμεθα κεκλημένοι καὶ ἐξ οὗ κινδυνεύομεν νὰ ἀποκλεισθῶμεν διὰ παντός.

Τὸ δείπνον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν τῇ σημερινῇ παραβολῇ διαφοροτρόπος ἐρμηνεύεται ὑπὸ τῶν πατέρων καὶ ἐρμηνευτῶν τῆς ἁγίας Γραφῆς. Οὕτως οἱ μὲν ἐννοοῦσι τὴν κλήσιν τῶν ἐθνῶν, ἅπερ ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν εἰς τὴν πίστιν, ἐπειδὴ ἠρνήθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἄτινα, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Λύγουστίνος, ἐνεπλήσθησαν βρωμάτων ἀληθείας. Ἔτεροι ἐξηγοῦσι τὸ δείπνον διὰ τῆς αἰωνίου μακαριότητος, τὴν ὁποίαν ἡ ἁγία Γραφή παραβάλλει συνήθως πρὸς δείπνον, ἐν ᾧ τελείως θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ἀφθονίαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πατρὸς ἀγαθῶν. Καὶ ἄλλοι τέλος παραδέχονται τὸ δείπνον τοῦτο ὡς τύπον τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ὅπερ εἶναι διὰ πάντας τοὺς δι' αὐτοῦ κοινωνοῦντας ἄξιως τοῦ ἁραβῶνος τῆς αἰωνίου ζωῆς. Καὶ ἡμεῖς ἄς παραδεχθῶμεν τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἐρμηνείαν, ἄς θεωρήσωμεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ποιήσαντος τὸ δείπνον αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις παρέχει εἰς ἡμᾶς τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἵνα φάγωμεν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἵνα πίωμεν ἐν τῇ Θεῷ Εὐχαριστίᾳ καὶ ὅστις ἔδωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ οἰκονόμους τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως οὗτοι ἐκάστοτε συναθροίζωσι τοὺς πιστοὺς πέριξ τοῦ θείου καὶ μυστικοῦ τούτου δείπνου.

Ἄλλ' ὅσον παρήγορον, ὅσον παραμυθητικὸν τὸ μέρος τῆς παραβολῆς, τόσον λυπηρὸν τόσον φρικτόν, τὸ λοιπὸν αὐτῆς μέρος! Διότι βλέπομεν ἐν αὐτῷ ἀνθρώπους δι' ἀχαριστίας ἀποτίοντες τὴν ἀνέκφραστον ἀγαθότητα τοῦ καλοῦντος αὐτοὺς Ἰησοῦ. Αἱ κοῦφοι καὶ μάταιαι αὐτῶν προφάσεις καθιστῶσιν αὐτοὺς ἀναξίους τῆς προσφερομένης αὐτοῖς τιμῆς καὶ ἀναγκάζουσι τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀπαγγείλῃ ἐναντίον αὐτῶν τὴν φρικτὴν αὐτὴν ἀπόφασιν. «λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μοι τοῦ δείπνου». Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι φοβερὰ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐν τούτοις εἶναι τόσον κοινὴ ὅσον δὲν φανταζόμεθα. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Εὐχαριστίας ἴσταται ὡς δικαστῆς ἐπὶ τοῦ βήματος αὐτοῦ ὁποῦθεν ἐκφέρει τὴν ἀπόφασιν ἐναντίον πάντων τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἵτινες οὐδὲν

ἄλλο ἢ περιφρόνησιν ἐπιδεικνύουσι πρὸς τὸ ἀξιολάτρευτον τοῦτο μυστήριον, προσηλωμένοι ὄντες εἰς τὰ γῆνα καὶ ποταπὰ καὶ ἐπιλαθόμενοι τοῦ οὐρανοῦ τούτου δώρου. Ἴσως φοιτῶσιν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἴσως παρίστανται εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ μεταλαμβάνουσιν ἐνίοτε τοῦ μυστηρίου τούτου· ἀλλὰ πάντα ταῦτα καὶ μάταια καὶ ἀνωφελῆ δι' αὐτούς, διότι ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς σαρκικοὺς ἐκείνους Ἰουδαίους, οἵτινες ἀγῆδιαν ἤσθάνοντο διὰ τὸ μάννα, ὅπερ ὁ Θεὸς ἐβρέξεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἀλλὰ δὲν προτιθέμεθα νὰ πολεμήσωμεν τοὺς τοιοῦτους ἀδιαφόρους χριστιανοὺς τοὺς μὴ προσερχομένους εἰς τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἢ μηδεμίαν ὠφέλειαν ἐξ αὐτοῦ καρπυμένους διότι τὸ θέμα θὰ ἦτο εὐρύτατον. Μόνον θὰ στηλιτεύσωμεν τὰς καταχρήσεις τὰς διαπραττομένας κατὰ τὴν τελετὴν τῆς Θείας μυσταγωγίας. Ἄλλαις λέξεσι θὰ καταδείξωμεν συντόμως μετὰ ποίων διαθέσεων καὶ αἰσθημάτων πρέπει νὰ ἀκροώμεθα τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας μυσταγωγίας καὶ μετὰ ποίων, ὡς μὴ ὄφελεν, ἀκροώμεθα αὐτοῦ οἱ πλείστοι.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Πῶς πρέπει νὰ ἀκροώμεθα.

Ἄλλὰ πρὶν ἢ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν κανόνων τῆς εὐσεβείας καθ' οὓς πρέπει νὰ ἀκροώμεθα τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας μυσταγωγίας, πρωτίστως πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν ὁποῖόν τι εἶναι τὸ μυστήριον τοῦτο. Ἐνταῦθα ὁμως, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, φρίττει ὁ ἄνθρωπος συγκρίνων τὰ βλεπόμενα πρὸς τὰ νοούμενα· ἐνταῦθα τράπεζαν βλέπομεν φυσικὴν, καλύμματα καὶ σκεπάσματα καλύπτοντα αὐτήν, ὁμως ἡ τράπεζα αὕτη εἶναι ἡ ἁγιοτάτη καὶ μυστηριωδεστάτη πασῶν, εἶναι ὁ Γολγοθᾶς ὁ ἱερώτατος, εἶναι ὁ σταυρὸς ὁ θειότατος, ἐφ' οὗ τὸ μέγα τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἐτελέσθη μυστήριον. Ἐνταῦθα δὲν βλέπομεν τὴν πολυτέλειαν καὶ ποικιλίαν ἐκείνην, ἣν ἀπαντῶμεν συνήθως εἰς τὰς ἀβροδιαίτους καὶ πλουσιωτάτας τραπέζας τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ τῶν αἱμάτων τοὺς χειμάρους, οὐδὲ τῶν κρεάτων τὰς κατακοπὰς, οὐδὲ τὰς καρθηβαρίας καὶ τὰς καρικείας, οὐδὲ τὰς κνίσσας καὶ τοὺς καπνοὺς τοὺς ἀτερπεῖς, οὐδὲ τὰς παραχὰς καὶ τὰς κραυγὰς τὰς ἀπεχθεῖς. Ἐνταῦθα βλέπομεν μόνον ὄλιγον ἄρτον καὶ οἶνον, τοῦτ' αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἐνταῦθα κείται αὐτὸς ὁ Χριστὸς πλητ-

τόμενος, ραπιζόμενος καὶ σφαγιαζόμενος. Ἐνταῦθα ὁ ἱερεὺς ἐκείνος τοῦ Ἑψίστου προσφέρει θυσίαν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι ὁ ἄριστος τρόπος καθ' ὃν ὀφείλομεν νὰ ἀκροώμεθα τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας μυσταγωγίας ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ἐνωθῶμε μετὰ τοῦ ἱερέως, εἰς τὸ νὰ συνδεθῶμεν εἰς πᾶν ὃ τι ἐκεῖνος πράττει καὶ εἰς πᾶν ὃ τι ἐκεῖνος ἡμᾶς προτρέπει καὶ νὰ παρακολουθῶμεν αὐτῷ μετ' ἀκραϊφνῶν αἰσθημάτων εὐσεβείας καὶ εὐλαβείας. Κατὰ ταῦτα δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τρία μέρη ἐν τῇ Θεῖᾳ λειτουργίᾳ· πρῶτον μέρος περιλαμβάνον τὴν ἐναρξιν, καθ' ἣν ὀφείλομεν νὰ διατελῶμεν ἐν πλήρει συναισθήσει τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ βάρους τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, δεύτερον μέρος τὸ τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν τιμῶν δώρων, καθ' ὃ ὁ ἄρτος ἐκείνος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ καθ' ὃ ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πίστιν μέχρι θυσίας μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τρίτον τέλος μέρος ἀπὸ τοῦ καθαγιασμοῦ μέχρι τέλους τῆς μεταλήψεως, καθ' ὃ ὡς κοινωνοὶ ὀφείλομεν νὰ καταστήσωμεν ἡμᾶς ἀξίους τῶν προσενεχθησομένων ἡμῖν δώρων, ὅπως καταστήσωμεν τὰς ἀληθείας ταύτας μᾶλλον αἰσθητάς, μᾶλλον καταληπτὰς, θὰ προβάλλωμεν τρία παραδείγματα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

α') διάθεσις τελώνου.

Εἰσερχόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ὅπως ἀκούσωμεν τὴν Θεῖαν λειτουργίαν ὀφείλομεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, νὰ ἀναμνησθῶμεν τὴν ψυχικὴν διάθεσιν καὶ ταραχὴν τοῦ τελώνου ἐκείνου τοῦ ἀναβάντος εἰς τὸ ἱερόν, ὅπως προσενηχηθῇ, ὅπως προσφέρῃ τῷ Θεῷ τὴν θυσίαν τῶν δεήσεων αὐτοῦ. Ἴδου τί λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς· «ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης· καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἔστως οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων, ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ». Βλέπετε χριστιανοὶ συναίσθησιν τῆς ἁμαρτίας, βλέπετε μετανοίαν ἀνυπόκρυτον; Ὁ τελώνης ἴσταται μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὰ πνεύματα ἐκεῖνα τὰ κούφα καὶ ὑπερήφανα περὶ τῶν ὁποίων ὁ προφήτης λέγει, ὅτι θέλουσι νὰ ἐγγίσωσι τῷ Θεῷ ὡς ἐκπλη-

ρώσαντα πάντα τὰ καθήκοντα τῆς δικαιοσύνης «ὡς ἄνθρωποι πληρώσαντες πᾶσαν δικαιοσύνην». Τούναντίον πιστεύει ὅτι εἶναι ἀνάξιος καὶ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο μόλις πατεῖ τὸν οὐδὸν τοῦ ἱεροῦ, μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν ἀντὶ νὰ προβάλλῃ καὶ προχωρήσῃ ἀγερῶχος καὶ ὑπερηφάνως, ἀντὶ νὰ θηρεύσῃ πρωτοστασίας ἴσταται μακράν, πολὺ μακράν, εἰς ἀπομεμακρυσμένην γωνίαν τοῦ ναοῦ. Καὶ ἐκεῖ συνέχεται ὑπὸ μιᾶς τόσον μεγάλης ταραχῆς ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ὥστε οὐδὲ τολμᾷ νὰ ἀτεινίσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναλογιζόμενος, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οἱ ὅλως πρότερον προσηλωμένοι εἰς τὰ γήινα πράγματα, δὲν ἦσαν ἀξιοὶ νὰ ἀτεινώσῃ καὶ ἴδωσι τὸν οὐρανόν, ὅστις θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ, «οὐκ ἤθελε οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι». Καὶ ἐκεῖ τύπτει τὸ στήθος αὐτοῦ, ὅπως ἢ ἐν αὐτῷ τετοπιθειμένη καρδιά αὐτοῦ, ἣτις ὑπῆρξεν ἢ πρώτη ἔνοχος, ἢ πρώτη αἰτία καὶ πρώτη αὐτῆ δοκιμάσῃ τὴν πρώτην θλίψιν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, τύπτει τὸ στήθος καὶ δι' αὐτοῦ τὴν καρδίαν, ὅπως, ὄν τρόπον ἢ πέτρα σφυρηλατουμένη ἐκπέμπει σπυθῆρας, προκαλέσῃ ἐξ αὐτῆς τὴν ἔξοδον τῶν πυρίνων τούτων λόγων «ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

*Ω! πόσον ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, θὰ ἡμεθα εὐτυχεῖς ἂν, καθ' ὃν χρόνον ἄρχεται ἡ λειτουργία, κατελαμβάνομεθα ὑπὸ τοιοῦτων αἰσθημάτων, ταπεινότητος καὶ κατανύξεως, ἂν συναισθανόμενοι τὸ βᾶρος τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν ἐμιμούμεθα τὸν τελὴν ταπεινούμενοι ὡς ἐκεῖνος, ἂν ἁμαρτωλοὶ ὄντες δὲν ἐπέζητοῦμεν ἐπιδείξεις καὶ διακρίσεις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τὴν μηδαμινότητα ἡμῶν ἐννοοῦντες μετὰ σωτηριώδους θλίψεως ἰκετεύομεν καὶ παρεκαλοῦμεν τὸν Κύριον μετὰ στεναγμῶν καὶ δακρύων, ὅπως ποιήσῃ ἔλεος ἐφ' ἡμᾶς «ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ». Οὕτω λοιπὸν κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς λειτουργίας καρδιά συντετριμμένη καὶ τεταπεινωμένη ταπεινωθῶμεν ἐναντίον Κυρίου αἰτούμενοι τὴν συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ πλημμελημάτων ἡμῶν.

6') διάθεσις ληστοῦ.

*Ἦδη πῶς πρέπει νὰ προσφερώμεθα κατὰ τὸ δεύτερον μέρος τῆς λειτουργίας καθ' ὃ τελεῖται ὁ καθαγιασμός τῶν τιμίων δώρων καὶ ὁ ἄρτος

ἐκεῖνος ὡς καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἴδετε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἴδετε τὸν εὐτυχῆ ἐκεῖνον κακούργον, τὸν ἕτερον τῶν συσταυρωθέντων τῷ Χριστῷ, ἴδετε κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τῆς καταδίκης αὐτοῦ. Ἴδετε πῶς ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας αὐτοῦ, ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὸν λυτρωτὴν αὐτοῦ «μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ποίαν μεταβολὴν ὑφίσταται, ποίαν πρόοδον ποιεῖται ἐντὸς τριῶν ὥρων καθ' ἃς εὐρίσκεται ἐν τῷ Σταυρῷ μετὰ Θεοῦ ἀποθνήσκοντος. Εἶναι προσηλωμένος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ δὲν ἔχει ἄλλο ἐλεύθερον εἰμὴ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἴδετε πῶς προσφέρει τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, πᾶν ὅτι ἡδύνατο νὰ προσφέρῃ. Ἀφιεροῖ αὐτῷ τὴν καρδίαν αὐτοῦ μετὰ πίστεως καὶ ἐλπίδος ἐξαιτούμενος ἐν ταπεινώσει θέσιν οἰαυδήποτε ἐν τῇ αἰωνίῳ αὐτοῦ βασιλείᾳ· ἀφιεροῖ αὐτῷ τὴν γλῶσσαν κηρύττων τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ καὶ ἀγιότητα «Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἐπιτιμῶν ἔφη τῷ ἐτέρῳ, ἀξια γὰρ ὦν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν, οὗτος δὲ οὐδὲν ἀποπὸν ἔπραξεν (Λουκ. κγ', 41)». Καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄλλοι ἀρνοῦνται τὸν Ἰησοῦν Χριστόν αὐτὸς κηρύττει μεγαλοφώνως Κύριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄλλοι καταγίνονται εἰς τὸ νὰ ὀνειδίωσι καὶ ἐμπαίξωσι αὐτὸν διὰ βεβήλων βλασφημιῶν, αὐτὸς καθίσταται ἐνθερμος ἐγκωμιστῆς καὶ πανηγυριστῆς αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον οἱ μαθηταὶ ἐγκαταλιμπάνουσι αὐτόν, αὐτὸς ἀποφασίζει ἀμετακλήτως νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτῷ. Ἡ πίστις αὐτοῦ εἶναι οὕτω τελεία ὥστε μεταχειρίζεται πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὅπως μετατρέψῃ τὸ φρόνημα τοῦ ἐτέρου κακούργου ληστοῦ καὶ προτρέψῃ ὅπως συνέλθῃ εἰς ἑαυτόν· «οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;» Μὴ ἐκπλήττεσθε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἂν ἀνακαλύπτωμεν τοσαύτας ἀρετὰς ἐν τῷ ληστῇ. Οὐδὲν ἄλλο θίγει περισσότερον τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον ἢ θέα καὶ μόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, μάλιστα δὲ ὅταν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὸ τοσοῦτον ἱερὸν ἀντικείμενον μετὰ πίστεως ζώσης. Καὶ πάντες ὅσοι ἠτένισαν τοιοῦτοτρόπως θαυμασιῶς προήχθησαν καὶ προέκοψαν ἐν τῇ εὐσεβείᾳ. Μία τοιαύτη σκέψις σωτηριώδης κατηύφρανε τὴν καρδίαν τοῦ ἱεροῦ Ἀγνοστίνου καὶ πλῆθος ἄλλων ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν

εἶπεν, ὅτι ἡ σοφία Θεοῦ ἐσταυρωμένον ὑπῆρξεν ἅπαντα ἡ σωτηρία αὐτῶν· «καγὼ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρυπα εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰμὶ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον» (Α' Κ. κβ' 2).

*Ὡ πόσον θὰ ἤμεθα εὐτυχεῖς χριστιανοὶ ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ καθαγιασμοῦ ἡττειζομεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς πίστεως εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου κρεμάμενον Ἰησοῦν, ἐὰν προσπερνοῦμεν σοβαρῶς τὰ ἀναλογοισθῶμεν τὴν ἀπειρὸν αὐτοῦ ἀγάπην, ὅστις τὸν ἐπονεϊδῆτον ἐκείων ὑπέστη θάνατον ὅπως ἐλκύσῃ εἰς ἑαυτὸν τὰς καρδίας ἡμῶν «καγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς ταύτης πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτὸν» (Ἰωανν. ιβ' 32) καὶ ἐὰν προσφερομένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἐλπίδος σὺν τῷ ληστῇ ἀναβῶμεν. «Μνησθητίμου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

γ') διάθεσις τοῦ ἑκατοντάρχου.

Ἡ θεία κοινωνία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὡς τροφή τῆς ψυχῆς εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἡθικὴν ζωὴν, ὅπως ἡ ὕλική τροφή ὡς τροφή τοῦ σώματος εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν φυσικὴν ζωὴν· «ἡ σὰρξ μου, εἶπεν ὁ ἴδιος, ἀληθῶς ἐστί βρώσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστί πόσις». (Ἰωαν. 5' 55). Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι πρέπει συνεχῶς νὰ μεταλαμβάνωμεν τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας. Διὸ οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι ἀπόστολοι τῇ παραγγελίᾳ τοῦ Κυρίου ἐπόμενοι καθ' ἑκάστην ἐπετέλουν τὸ θεῖον τοῦτο μυστήριον καὶ καθ' ἑκάστην μετελάμβανον αὐτοῦ αὐτοὶ τε καὶ πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες. Πρὸς βεβαίωσιν καὶ πίστωσιν ὑμῶν περὶ τούτου, ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀποδείξεως, προβάλλομεν αὐτὴν ταύτην τὴν πρόσκλησιν, ἣν καὶ σήμερον ποιεῖται ἡ ἐκκλησία. Τί ἄλλο τῷ ὄντι σημαίνουν οἱ προτρεπτικοὶ ἐκεῖνοι λόγοι τοὺς ὁποίους ὁ λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰησοῦ ἀπαγγέλλει μεγαλοφῶνως, ἢ μὴ ὅτι προσκαλεῖ πάντοτε τοὺς ἀξίους καὶ βουλομένους νὰ μεταλάβωσι; «μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε». Τὴν τοιαύτην ὁμως χρῆσιν τῆς μεταλήψεως διὰ πολλοὺς λόγους ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία θεωρήσασα ἀδύνατον καὶ συγκαταβαίνουσα εἰς τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν πρὸ πολλοῦ ἀφήκε μὲν ἐλεύθερον

ἕαστον νὰ προσέρχεται ὡσάκις ἤθελε κρίνη ἑαυτὸν ἱκανὸν καὶ ἄξιον, ὑπεχρέωσε δὲ τοὺς πάντας τετράκις τοῦ ἔτους νὰ μεταλάβωσι.

Κατὰ τὸ τρίτον λοιπὸν καὶ τελευταῖον μέρος τῆς λειτουργίας, καθ' ὃ ὁ λειτουργὸς μεταλαμβάνει, εἴτε κοινωνοῦμεν πράγματι καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν προμνημονευθεῖσαν πρᾶξιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, εἴτε κοινωνοῦμεν μόνον πνευματικῶς, δεικνύοντες τὴν ἐπιθυμίαν ἢν ἔχομεν ἵνα ἐνωθῶμεν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ παράδειγμα τοῦ ἑκατοντάρχου ἐκείνου, ὅστις τὴν θεραπείαν τοῦ δούλου αὐτοῦ παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἐξαιτούμενος παρεκάλει ἵνα μὴ ὑπὸ τὴν στέγην αὐτοῦ εἰσέλθῃ. «Κύριε οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς, ἀλλ' εἰπέ μόνον λόγον καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου». Καὶ ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἴπῃ «Κύριε δὲν εἶμαι ἄξιος, ἵνα δεχθῶ εἰς τὰ στήθη μου Σέ· ὁ κόλπος τοῦ Πατρός Σου εἶναι ἡ μόνη ἀξία κατοικία τῆς ἀγιότητός Σου, ἀφοῦ ἐκπληξῖν προῦκάλεσας πάντων τῶν οὐρανίων πνευμάτων ὅταν κατεδέχθῃς νὰ κατέλθῃς ἐν τῇ παρθενικῇ νηδύϊ τῆς Μαρίας, διότι ἐταπεινώθῃς σφόδρα. Πῶς Κύριε ἔρχεσαι πρὸς με, σὺ ὅστις εἶσαι Θεὸς ζῶν καὶ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πρὸς με, ὅστις εἶμαι ὁ μεγαλύτερος τῶν ἁμαρτωλῶν; δὲν εἶμαι ἱκανός. Ἄλλ' ἀφοῦ θέλεις ἐλθεῖν πρὸς με, ἵνα πληρώσῃς με ἀγαθῶν, δὲν ζητῶ ἀγαθὰ ἐφήμερα δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι τὴν καταδίκην μου, ἀλλ' ἀγαθὰ οὐράνια τὴν ὑγιείαν τῆς ψυχῆς, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως «ἀλλ' εἰπέ μόνον λόγον».

Ἰδοῦ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὰ παραδείγματα, ἅτινα ἐνομίσσαμεν καθήκον νὰ παραθέσωμεν ὅπως καταδείξωμεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀκροώμεθα τῆς θείας λειτουργίας ἐν πνεύματι **μετανοίας, πίστεως καὶ ὑποταγῆς**. Ἄλλ' ἀκολουθοῦμεν τὰ παραδείγματα ταῦτα; *Ὡ! ἀντὶ νὰ μιμῶμεθα τὴν διαγωγὴν τοῦ τελώνου, τοῦ ληστοῦ καὶ ἑκατοντάρχου δυστυχῶς τὸ πλείστον μέρος τῶν χριστιανῶν ἀκροᾶται τὴν θείαν λειτουργίαν ὡς ὁ φαρισαῖος, ὡς ὁ ληστής ὁ ἀμετανόητος καὶ ὡς ὁ Ἰούδας. Ὅπως πεισθῶμεν περὶ τούτου ἴδωμεν πῶς αὐτῆς ἀκροώμεθα.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΕΓΡΑΩΝ*

Τεύχος ΜΒ'. ἐκ πορφυρᾶς μεμβράνης ἐκ φύλλων 190 ὕψους 314 μιλιομέτρα καὶ πλάτους 268 μιλιομέτρα· ἐκάστη σελὶς σύγκειται ἐκ δύο στηλῶν, ὧν ἐκάστη ἔχει γραμμὰς δέκα ἐπτὰ. Δι' ἐκάστην γραμμὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν λέξεων μεταβάλλεται μεταξὺ 8 καὶ 12, ὁ δὲ μέσος ὄρος εἶνε 9 μᾶλλον ἢ 10. Ἐκάστη στήλη ἔχει 210 μιλιομέτρα ὕψος καὶ 109 μιλιομέτρα πλάτος. Τὸ περιθώριον τὸ ὁποῖον χωρίζει τὰς δύο στήλας ἔχει πλάτος μεσαῖον 35 μιλιομέτρων. Εἰς τὸ ἄνω περιθώριον φαίνονται τὰ κεφάλαια καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἐπιγραφὴν. Τὰ σύμβολα τῶν σημειώσεων, Ἀμμωνίου ἀφιερώματα, εἶνε γεγραμμένα διὰ κεφαλαίων. Ἡ μελάνη εἶνε ἀργυρά. Αἱ θεαὶ λέξεις οἶον Πατήρ, Ἰησοῦς, Θεός, Υἱὸς καὶ τ.λ.π. εἰσὶ γεγραμμέναι διὰ χρυσοῦ. Τὰ γράμματα τοῦ κειμένου εἰσὶ κεφαλαιώδη καὶ δακτυλοειδῆ· καθὼς Ε, Θ, Ο, Σ· τὰ δὲ τετραγωνικὰ καθὼς Η, Μ, Ν, Π. Τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκάστης περικοπῆς κεφαλαιώδη εἰσὶ ὑπερδιπλάσια τῶν γραμμάτων τοῦ κειμένου· οὐδὲν κόσμημα ἀπαντᾷ ἐν τῷ κειμένῳ, ἐκτός μιᾶς ταινίας χρυσοῦς ἀπλουστάτης μετὰ τὸ κείμενον τοῦ ἱεροῦ Ματθαίου. Ἐν τούτοις ὁ κώδικς οὗτος περιέχει τὰ κείμενα τῶν ἱερῶν εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Μάρκου· τόνοι, πνεύματα καὶ στίγματα ἠλλείπουσιν ἐντελῶς. Ὁ γράφας οὐδόλως μετεχειρίσθη τὴν ἀπόστροφον ἵνα δείξῃ τὰς ἐκθλίψεις τῶν φωνηέντων, ἐν ᾗ ἀπεναντίας τίθησι πάντοτε εἰς τὸ τελευταῖον ρ. Τῶν φωνηέντων ι καὶ υ ὑπέρκειται ἐν εἶδος διαλυτικῶν σημείων ἐν περισσοτέροις περιστάσεσιν, ἐν αἷς ταῦτα οὐκ εἰσὶ διφθογοί. Συχνὰ ὁ γραφεὺς μεταχειρίζεται συγκοπὴν τοῦ ν εἰς τὸ τέλος τῆς γραμμῆς τῷ ἀντὶ τῶν. Ἀπεναντίας δὲ ἐν ταῖς λέξεσι ταῖς ἐν τέλει καταληγουσαῖς εἰς ν οὐδαμῶς τοῦτο ἀφαιρεῖ πρὸς εὐφωμίαν ὅτε ἀπὸ σύμφωνον ἄρχεται ἡ ἐπομένη λέξις, ὡς ἔστιν ἰδεῖν Ματθ. κ', 15 οὐκ ἔξεστιν ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς σ', 5 1 ὁ ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις . . . ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Μάρκ. κεφ. 6', 5, 26 οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰμὴ τοῖς . . . ἰδ', § 24 τοῦτό ἐστιν τὸ αἱμά μου. Ἀπαντὸ τεύχος σύγκειται ἐκ τοῦ κειμένου τῶν εὐαγγελίων τοῦ Ματθαίου καὶ τοῦ Μάρκου, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ματθαίου ἄρχεται ἀπὸ τοῦ κεφαλαίου ΣΤ' . . . ἡ ἀρι-

στεράσου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, καὶ λήγει εἰς τὸ κεφ. ΚΗ' παράγραφον 20 διδάσκοντες αὐτοὺς τρεῖν . . . καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος· ἀμήν, καλύπτου φύλλα 112· Ἀπὸ δὲ τοῦ 115 φύλλου ἄρχεται τὸ κείμενον τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Μάρκου ἀπὸ τοῦ κεφ. Α', § 1. Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ . . . καὶ λήγει εἰς τὸν τοῦ κεφ. ΙΔ', § 62 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν ἐγὼ . . . καλύπτου φύλλον 78· προφυλάσσεται δὲ ὁ κώδικς οὗτος ὑπὸ δύο πινάκων κεκαλυμμένων δι' ἀργυρῶ ἐλάσματος φέροντος τὴν σταύρωσιν καὶ τὴν ἀνάστασιν, τοὺς τε εὐαγγελιστὰς καὶ τὸν Ἰωάννην Χρυσόστομον, κατασκευῆς τῇ 1805· ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ τῶν ὁρῶντι πινάκος ἔσθλην ἀναγινώσκειται ἡ ἐξῆς εἰδήσις διὰ γραψίματος τοῦ ἰδ' αἰῶνος «Βλέπετε οἱ ὁρῶντες τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ « Χρυσοστόμου οἰκείχαιρα γράμματα τοῦ παρόν- « τος τούτου εὐαγγελίου οὗτος αὐτοῦ εἰς Ἀντιό- « χειαν τὴν αὐτοῦ πατρίδα, ὑπάρχοντος αὐτοῦ δια- « κόνου τοῦ εὐαγγελίου. Μέχρι γοῦν τῶν ἡμερῶν « αὐτοῦ ἐγράφοντο παρὰ πολλῶν τὰ λυτὰ γράμ- « ματα, πλὴν δὲν ἔφθασεν ἵνα τονίσῃ τὰς δυνά- « μεις τῶν γραμμάτων διὰ χρυσοῦν σημείων, ἡ- « γοῦν ὀξείας, βαρείας, περισπωμένας, δασείας καὶ « φιλάς. Ἐπειδὴ γοῦν κομμάτια ἦσαν τὰ τέσσαρα « εὐαγγέλια, τὸ γοῦν παρὸν εὐαγγέλιον Ματθαίου « καὶ Μάρκου ἔστιν, ὁ δὲ Λουκᾶς καὶ Ἰωάννης ἐ- « γάθη τὸ τοιοῦτον κομμάτιον· ὁ γὰρ κτήτωρ τοῦ « Θεολόγου ἔφερε ταῦτα ἐν τῇ μοιῇ αὐτοῦ ἕνεκεν « θεᾶς καὶ θαύματος μόνου εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου « Χρυσοστόμου καὶ εἰς ἐνδείξιν τοῦ πόθου αὐτοῦ, « ὃν εἶχε πρὸς τὸν Χριστόν· ἡ δὲ καταλύσις τοῦ « παρόντος εὐαγγελίου γέγονεν οὖν κάποι' ὅτε ἐ- « κούρσευσαν τοῦ Θεολόγου τὰ βιβλία Φράγγου λε- « γόμενοι Καμπανέσιοι. Ὅρατε βαρὴν τῶν χαρ- « τῶν ἐξαίσιον, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐμόρφωσιν τῶν « γραμμάτων. Ἀλλὰ καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεο- « λόγου τὸ γραφὲν ἐν Πάτμῳ λυτὰ εἰσὶ τὰ τούτου « γράμματα καθὼς τοῦτο ἐώρακα οἰκείοις ἐμοῦ « ὀφθαλμοῖς ἐν τῇ Ἐφέσῳ». Ὁ κώδικς οὗτος εἶναι κτήμα τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κάστρου Βερατίου καὶ τυγχάνει γνωστὸς παρὰ τοῖς ἐπιστήμοσιν ἀρχαιολόγοις τε καὶ γνώσταις τῆς παλαιογραφίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1886 ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Φ ἀριθμούμενος ἐνδέκατος πορφυροῦς κώδικς μεταξὺ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν τοιούτων, οἵτινές εἰσιν ἅμα τινὲς μὲν γεγραμμένοι δι' ἀργυρῶς μελάνης, τινὲς διὰ χρυσοῦς, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐγχειριδίῳ τοῦ ἀιδεσιμωτάτου πρεσβυτέρου Πέτρου

* Συνέχ. ἀπὸ σελ. 544—545.

Βατιφωά, ἐν τῷ τέλει τῆς περιγραφῆς τοῦ ΜΑ' κώδικος· ἐπιφυλασσόμεθα δὲ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν κώδικα τοῦτον προσεχῶς.

Τεῦχος ΜΓ' Διπτύχων ἐκ φύλλων χάρτου 23 ἑκατοστομέτρων 0,21x0,14 ἀνήκον τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου· ἐν τῷδε τῷ τεύχει γέγραπται ἡ ἐξῆς εἰδήσις «Μνήσθητε Κύριε ὑπὲρ τοῦ δούλου σου Σκουρηπέκη καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ».

«Πατέρες ἅγιοι, οὗτος ὁ Σκουρηπέκης ἐχάρησεν « τῆς μονῆς τοῦ μεγάλου Θεολόγου καὶ τοῦ ἁγίου « Γεωργίου βιβλία κζ' τὰ διαλεκτὰ καὶ τὰ κατώ- « τερα».

«Ὅταν ἐκούρσεισαν οἱ Σέρβοι τὰ Βελάγραδα, « ἠνέταζαν, ἐκρεμνοῦσαν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ τὰς « ρώμνας ἀπέσω εἰς τὸ Κάστρον, ὁ παπᾶς Ἰερόδου- « λος δὲ ἐκεῖνος θαρρῶντας εἰς μικρὰν ἐνόραν (οὐ- « τω!) ἐπαρκαλέσεν τὸν τοιοῦτον καὶ ἀπῆγεν τον « ἕως τὸν πύργον εἰς τὴν μεγάλην πόρταν τοῦ Κά- « στρου. Καὶ ἀπογλύτωσαν τὰ τοιαῦτα κζ' βιβλία « καὶ ἐκουβάλισάν τα ἔσω εἰς τὸν κουλάν εἰς δ' « φορὰς ὁ ἱερομόναχος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὦμόν του καὶ « εἰς τὰς χειράς του ἀπὸ β'».

«Οἱ σύντροφοί του δὲ ἐκούρσεισαν καὶ ἐδιαφο- « ροῦσαν. Τοῦ ἱερομονάχου δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἐξέφυγον « καθὼς καὶ ἕλον τὸ Κάστρον. Καὶ οἱ ἀγαπῶντες « τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸν μέγαν « Θεολόγον καὶ τὸν ἅγιον Γεώργιον, εἶπετε τὸ ὁ « Θεὸς συγχωρήσει καὶ τοῖς δύο· εἰ δὲ καὶ εὐρί- « σκεται εἰς τὸ θέμα τῶν Βελαγραδῶν, πρέπον ἐ- « στίν πατέρες νὰ τὸν ἐχγῆτε ἀναγκαῖον φίλον καὶ « πεπληροφορημένον, ἐπεὶ οὐδὲν ἀμέλησεν τὴν α' « ἡμέραν. Εἰ δὲ εἶχεν παραδικτῆ ἢ α', οὐδὲν ἂν « ἤθελεν εὐρεθῆ. Ὅτι τὴν δευτέραν ἡμέραν ἦλθαν « ἀπὸ τὸν Τιμουραν (ὄρος Τομόρ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ « Βερατίου ἐξ ὥρας μακρὰν) οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Βλά- « χοι καὶ ὑπέσκαρταν καὶ τοὺς νεκρούς· καὶ ἐνό- « σησεν ὁ Σκουρηπέκης διὰ πολλῶν ἡμερῶν».

«Καθὼς καὶ ἡ γῆ ἐσεισθῆ ἡμέρα δ', Ἰουλίου « εἰς τὰς στ', καὶ ἐσεισθῆ τὸ Κάστρον ἡμέρα ε', « καὶ ἐσκορπίσθησαν οἱ Βελαγραδῖνοι ἐκ κάστρουθεν « εἰς ἕλον τὸν κόσμον· ἐν τῷ ,σφξδ ἔτει (=1356) « εἰσι τὰ βιβλία τὰ ὅποια ἀπεγλύτωσεν ὁ Σκουρη- « πέκης τὸν ἱερομόναχον τὸν Θεόδουλον· ἐν πρώτοις « ἐξᾷήμερον οἱ δύο τόμοι. κομμάτια στ', ἤτοι Σε- « πτέβριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, « Ἰανουάριος, καὶ ἄλλον κομμάτι Ἰανουάριον καὶ τὸ « καλοκαιρινόν. Συναξάρια βιβλ. β' θεολόγον, στοι-

« χηράριον τὸ διπλοτονισμένον, καὶ ἄλλον ἐν πα- « λαιόν, ἀπόστολος καὶ πραξαπόστολος. Τριώδιον, « προφήτας, ὀκτώηχος, ἀγιογεωργικὸν τὸ ρωμαί- « κόν. . . μηναια κομμάτια ε' ἤτοι Αὐγουστος, Σε- « πτέβριος, Ὀκτώβριος. . . τὸ ψαλτήριον τοῦ κτή- « τορος μετὰ τὴν χρυσογραμμίαν. Τὸ σεντουκόπουλον « μετὰ τὰ δικαιώματα ἅπερ εὐρίσκονται ἐσήκωσεν ὁ « παπᾶς Θεόδουλος ἐπὶ τοὺς Σέρβους. Τετραεὐάγ- « γελον Βουλγαρίας. Τετραεὐαγγέλιον τὸ οἰ- « κειόχρονον τοῦ Χρυσοστόμου ἀσημύγρα- « φον. Τὸν πραξαπόστολον τὸν πολιτικόν, ἁγιο- « γεωργικόν. Ἐξαγόρασεν τὸ μέγα εὐαγγέλιον καὶ « τὸ μικρὸν ἐπιτραχήλιον· τὸ ἐπιτραχήλιον μετὰ τοὺς « ἐπὶ ῥάχας ἐσήκωσεν τὸ τραπεζόφορον καὶ ποδέας « στ' καὶ τὰ γ' σκεπάσματα εἰς τὰς ἀγίας εἰκό- « νας. Ἐρευνήσατε πατέρες ἅγιοι, καὶ εἰ μὲν . . . « εἰ δὲ τύχη νὰ ἔλθουν ἄλλοι καὶ θελή βουληθῶν « καὶ ἀρατίσουν . . . εἰ δὲ τὰ ὅσα γράφουν τις κό- « ψη ἔστω ἐπικατάρτος καὶ ἀφωρισμένος ἀπὸ Πα- « τρός, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος· καὶ ἀπὸ τὴν « ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ τὸν ἅγιον μέγαν Θεολό- « γον καὶ ἀπὸ τὸν ἅγιον Γεώργιον, καὶ ἀπὸ τὸν « κτήτορα τῆς ἀγίας μονῆς τοῦ κοινοβίου. . . » .

(ἔπειτα συνέχεια)

† Ὁ Ἀμαθείας ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστάσις καὶ φρον- τίδι τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλη- σιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ πολλῆς τυπο- γραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάρτου ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15". — 544 εἰς μέγα 8ον· τιμᾶται πανόδοτον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 33]4. Ταχυ-δρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκη ἐν τῷ ἐν Γαλα- τῇ Κωνπόλειος βιβλιοπωλεῖφ «**Δεπάστα, Σφύ- ρα, Γεράφδου**», ὁδῷ Μαχμουδιέ, ἀριθ. 5, πα- ραπλεύρος τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 3

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ο Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ο Ἀρχιεγ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † Ο Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φθάρκα χρυσῶ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Καινοποιήσεις τῆς Ἀγιοτάτης Διοικούσης Συνόδου — Ὑπάντησις τοῦ νέου ἔτους ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ἑυρώπῃ — Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία — Ὁ 10' αἰὼν ὑπὸ θρησκευτικῆν ἔσφιν — Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ τῆ 17 δεκεμβρίου 1900 ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων. — Σήμερον συνήλθον εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τὰ δύο Σώματα, ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας προέβησαν εἰς ἐκλογὴν μέλους τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἀντικαθιστῶντος τὸν αἰοιδίμον Μηνᾶν Μαρξσόγλου· ἐξελέγη δὲ τοιοῦτον ὁ ἀξιότιμος Σόλων Καζανόσας. Μετέπειτα τὰ δύο Σώματα προέβησαν εἰς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ πατριαρχικοῦ ἐπόπου τῶν σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκλεξάμενα τοιοῦτον τὸν ἱεροδίακονον Γρηγόριον Παπαδόπουλον, γραμματεῖα τῆς Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν τέλει δὲ μέλος τῆς ἐφορείας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἐξελέγη ὁ ἀξιότιμος Ξενοφῶν Σιδερίδης εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος Ἀλεξ. Φωτιάδου, ἐψηφίσθη δὲ καὶ ὁ σχετικὸς κανονισμὸς ὁ ἀφορῶν τὴν ἰδρυσιν βραβείου ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ Ἀνακτος ἡμῶν.

— **Ἐκλογὴ μητροπολίτου Ρασκοπρεσρένης.** — Τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου τῆς ἐκκλησίας Ρασκοπρεσρένης ἐν χρεῖτι δικταλοῦντος ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ αἰοιδίμου μητροπολίτου κυροῦ Διονυσίου, ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ

Σύνοδος ἐν τῇ τακτικῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Γρίτης προέβη εἰς πλήρωσιν αὐτοῦ. Ὅθεν προταθέντων ὑποψηφίων τῶν πανοσιολογιστῶν ἀρχιμανδριτῶν Νικηφόρου Πέριτς, πρώην προϊσταμένου τῆς ἐνορίας Φερίκιοι, Παντολέοντος Κίρηναιου, καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκη Θεολογικῆς Σχολῆς, Δαμασκηνῷ Μοσχόπουλου, ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἁγίου Βοδενῶν ἐν Γευγελῇ, καὶ ψήρων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἐξελέγη μητροπολίτης Ρασκοπρεσρένης ὁ ἀρχιμ. Νικηφόρος Πέριτς.

Ὁ νέος μητροπολίτης Ρασκοπρεσρένης, ἐκ Σερβίας ὁρμώμενος, τυγχάνει τρόφιμος τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, ἧς ἀποφοιτήσας εἰσήχθη εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν, ἐν ᾗ ἐπὶ τριετίαν συμπληρώσας τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐξέμαθε καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἀποφοιτήσας καὶ ταύτης διετέλεσε πρωτοσύγκελλος τοῦ αἰοιδίμου μητροπολίτου Σκοπίων Μεθοδίου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐλθὼν εἰς βασιλεύουσαν διωρίσθη προϊστάμενος τῆς ἐνορίας Φερίκιοι μετὰ ζήλου καὶ ἀροσιώσεως ἐκπληρώσας τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Τῇ μεθαύριον Κυριακῇ γενήσεται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰς ἀρχιερέα χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Ρασκοπρεσρένης Νικηφόρου προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀμασειᾶς καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Βερροίας Κωνσταντίου, Μηθύμνης Στεφάνου, Βάρνης Πολυκάρπου καὶ Λιτίτσας Νικηφόρου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ψαλλήσεται καὶ ἡ ἐπιμνημόσυτος ἀκολουθία ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ αἰοιδίμου Ρασκοπρεσρένης Διονυσίου.

— **Ἀρχιερατικὴ μετάθεσις.** — Τῆς ἐπὶ χρεῖτις Προικονήσου ὡσαύτως χρευστάσης ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ αἰοιδίμου μητροπολίτου αὐτῆς κυροῦ Παρθενίου, ἐν

τῇ αὐτῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ σκέψις ἐγένετο περὶ διαδοχῆς. Ὅθεν προταθέντων ὑποψηφίων τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Στραμωνίτης Σωφρονίου καὶ τῶν θεωριφεστάτων ἐπισκόπων Παμφίλου Μελισσηνοῦ καὶ Περιστερᾶς Μελετίου, καὶ ψήρων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Προικονήσου ὁ Στραμωνίτης Σωφρόνιος.

Τῇ ἐπικύριον οἱ ἐκλεγέντες μητροπολίται προσελθόντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπέβλεον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν.

Χθὲς δὲ ἐγένετο αὐτοῖς, παρκαταῖν ἐνώπιον τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, τὸ εἰθιμικὸν Μήνυμα καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας ἡ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ νενομισμένη τελετὴ τῆς εὐχαριστίας.

— **Ἐκλογή μητροπολίτου Στραμωνίτης.**— Τῆς μητροπολιτικῆς ἐδρας Στραμωνίτης χρευστάσης ἕνεκα τῆς μεταθέσεως τοῦ μητροπολίτου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Προικονήσου, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ προέβη εἰς ἐκλογὴν διαδόχου. Ὅθεν τεθέντων ὑποψηφίων τῶν θεωριφεστάτων ἐπισκόπων Ἀσθαμερίου Σωφρονίου, Μοσχονησίου Νεοφύτου καὶ Ἀβύδου Νικοδήμου, καὶ ψήρων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐξελέγη μητροπολίτης Στραμωνίτης ὁ Ἀσθαμερίου Σωφρόνιος.

— **Ἐπισκέψεις.**— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐκδραμοῦσα εἰς τὸν ἄνω Βόσπορον ἐν συνοδικῇ τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν Χίου Κωνσταντίνου, Λιτίτης Νικηφόρου καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου ἐπισκέψατο ἐν Θεραπεῖαις τὴν Α. Σ. τὸν μητροπολίτην Δέρκων Καλλίνικον, παρ' ὃ καὶ ἐγεμμάτισε μετὰ τῶν συνοδῶν Αὐτῆς. Εἶτα δὲ μεταβᾶσα εἰς Νεοχώριον ἐπισκέψατο τὴν Α. Μ. τὸν αὐτόθι ἐρησυχάζοντα Πατριάρχη πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδωνα καὶ τὴν Α. Β. τὸν ἀρχόντα Μέγαν Λογοθέτην Σταυράκη βέν' Ἀριστάρχην, ἐν Σιρκετζῇ δὲ τὴν Α. Σ. τὸν μητροπολίτην Μεσημβρίας Χαρτίωνα καὶ κατόπιν ἐπένεκαμψεν εἰς Φανάριον.

Ἐσθῶς τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν τῇ ἡμετέρῃ πόλει παρεπιδημῶν γνωστός πατὴρ Ὑάκινθος.

Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης ἐπισκέψατο κατ' οἶκον τὰς ΑΑ. ΣΣ. τὸν μητροπολίτην Βερροῖας Κωνστάντιον καὶ τὸν Λιτίτης Νικηφόρον, καὶ εἶτα τὸν τῆν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντα ἀδελφὸν Αὐτῆς Ἀντώνιον Βαλιάνην.

Αὐθιμέριον ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ἀντιπεσκέψατο τὸν ἐπίτιμον ὁμογενῆ Εὐστάθιον Εὐγενίδην διαβιβάσας αὐτῷ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀναχωρήσει αὐτοῦ.

— **Ἐπέτειος.**— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐτελέσθη

δοξολογία ἐν τῷ ἐν Γαλατῶν ἱερῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Νικολάου ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα Σέρβων ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀγίου Σάββα, ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας. Κατὰ ταύτην δὲ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη ἡ Α. Π. ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος ὁ καὶ μεταβὰς κατόπιν εἰς τὴν σεβλικὴν πρεσβείαν συνεχάρη ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου τῇ Α. Β. τῷ πρεσβευτῇ στρατηγῷ Σάββῃ Γκρούτις.

Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους αὐτοῦ προσήσεις καὶ εὐχὰς εἰς τοὺς ἀγόντας τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν ἀξιότιμους ὁμογενεῖς Ἀντώνιον Μάγκον, Ἀντώνιον Δάλλαν ἱατρὸν, καὶ Ἀντώνιον Γραμματόπουλον, ἐκ τῶν διερμηνέων τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, διὰ τοῦ πανοσίου. Δευτερεύοντος Παρβενίου.

Ἐσθῶς ἤγε χθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α. Σ. ὁ ἐκ τῶν ἀγίων συνοδικῶν μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος, ᾧ τινι καὶ συνεχάρησαν ἐπισκεψόμενοι οἱ σεβασμιώτατοι ἀγιοι συνοδικοί, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλείστοι ἄλλοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τὴν Α. Σ. ἐπισκέψατο αὐτοπροσώπως καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης.

Τηλεγραφικῶς δὲ ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη καὶ τοῖς ἑορτάζουσι μητροπολίταις Θεσσαλονίκης, Ἰκονίου, Μιτυλήνης καὶ Σάμου.

— **Μητροπολίτης Λιτίτης.**— Τῷ Σαββάτῳ ἐπένεκαμψεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ὁ προσωρινῶς ἐκείσε μεταβὰς σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λιτίτης Νικηφόρος.

— **Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἡ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας.**— Ὁ τέως ταμίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ἀρχιμηνδρίτης Φώτιος, ἀρχιγρραμματεὺς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν ὑπέβλεψε παραίτησιν ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὡς Ταμίου τῆς Ἐκκλησίας Ἀληθείας. Τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀνετέθησαν νῦν τῷ Μεγάλῳ Ἀρχιδιακόνῳ Λαυρεντίῳ.

ΚΟΙΝΟΠΟΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 52 καὶ ἡμερομηνίαν 23 Δεκεμβρ. παρελθόντος ἔτους φύλλῳ τῶν Ἐκκλ. Εἰδήσεων τῆς Πετρούπολεως, ἐπισήμου ὄργάνου τῆς Ἀγ. Διοικούσης Συνόδου τῆς Ρωσσίας, ἐδημοσιεῖται ἡ ἀκόλουθος ἐπίσημος κοινοποίησις.

Ἐκ τῆς παρὰ τῇ Ἀγιωτάτῃ Συνόδῳ Οἰκουμηνικῆς Διευθύνσεως.

Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῇ Κεντρικῇ Διευθύνσει τῆς Ἀγιωτάτης Συνόδου εἰδήσεις, πρὸς πρόσωπά τινα ἐν Ρωσίᾳ ἀποστελλονται ἀντίτυπα ἐντύπου.

κανονισμού τῆς ἀδελφότητος τῶν ἐν Ἐθνωσικῶν μονῶν (κελλίων) καὶ ἐτήσιαι ἐκθέσεις τῆς ἀδελφότητος ταύτης, μετὰ προσκλήσεως πρὸς κατὰξιν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος.

Συνεπείχ τούτου, κατ' ἐντολὴν τοῦ κ. Αὐτοκρατορικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἀγιοτάτης Συνόδου, ἡ Οἰκονομικὴ Διευθύνσις φέρει εἰς κοινὴν γνώσιν ὅτι, καίτοι ὁ κανονισμὸς τῆς εἰρημένης ἀδελφότητος ἐξετυπώθη ἐν Ρωσσίᾳ, οὐτε ὁμοῦς ὑπὸ τῆς Ἀγιοτάτης Συνόδου, οὐτε ὑπὸ ἄλλης τινὸς ἀρχῆς ἐν Ρωσσίᾳ ἐπεκυρώθη οὗτος, ἐκ τοῦ τετυπωμένου δὲ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἀδελφότητος ταύτης καταλόγου τῶν μελῶν παρατηρεῖται ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν συγκαταλέγονται ἐν ἄλλοις καὶ τοιοῦτοι κελλιώται τοῦ Ἐθνωσίου, οἵτινες ἐκρίθησαν πρόσωπα ἀνάξια πίστεως*, πρὸς ἃ δὲν ἐπετρέπη νὰ ἀποστέλλωνται συνδρομαί, διαβιβαζόμεναι εἰς ὄνομα αὐτῶν διὰ τῆς Οἰκονομικῆς Διευθύνσεως.

Διὸ δεόν ἐνα θεωρηθῆ ὅτι ἡ διχόσις ἐν Ρωσσίᾳ τοῦ εἰρημένου ἀνωτέρω κανονισμοῦ τῶν ἐν Ἐθνωσικῶν μονῶν (κελλίων) καὶ τῶν ἐτήσιων αὐτῶν ἐκθέσεων οὐδὲν ἄλλο ἀποτελεῖ ἢ νέον τρόπον πικρῶν συλλογῆς συνδρομῶν ὑπὲρ διαφόρων κελλίων τοῦ Ἐθνωσίου καὶ νέον εἶδος ἐκμεταλλεύσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματικῶς τοῦ ὀρθοδόξου ρωστικοῦ λαοῦ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἠγγέλθη ἐκ Λονδίνου ὅτι τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίου κατὰ τὸ ἡμέτερον ἡμερολόγιον ἀπέθανεν αὐτόθι ὁ ἐπισκοπος τοῦ Λονδίνου διδάκτωρ Mandell Creighton, μέλος τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας Ἐγκριτων, μετὰ ζήλου ἱεροῦ μοχθήσας ὑπὲρ ταύτης καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὸν ποιμνίου, ὃ ἀπέλαυε μέχρις ἐσχάτων ἀμειώτου σιβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

* Κατὰ προηγουμένην ἐπίσημον κοινοποίησιν τῆς Ἀγιοτ. Συνόδου τῆς Ρωσσίας (Ἐκκλ. Εἰδήσεις, 1900, ἀριθ. 13) ἀνάξια πίστεως ἐκρίθησαν οἱ ἐξῆς κελλιώται:

1) Βαρλαάμ Τσέρνισσεφ, γέρον τοῦ κελλίου τῶν Τριῶν Ἐρηρῶν.

2) Μωῦσης Μπουρενίν, γέρον τοῦ κελλίου τοῦ Γενασίου τῆς Θεοτόκου (νῦν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφάνου).

3) Σεραφείμ Μοσιάνιν, γέρον τοῦ κελλίου τῆς Ἁγίας Τριάδος.

4) Ἰερομόναχος Ἰννοκέντιος, γέρον τοῦ κελλίου τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου.

5) Ἰερομόναχος Ἰωάννης Λιτβίνεκο, γέρον τοῦ κελλίου τῆς Καταθέσεως τῆς Τιμίας Ζώνης.

6) Συμεὼν Τσεβοτάρεφ, γέρον τοῦ κελλίου τῆς Θεομήτορος τῶν Ἰβήρων.

7) Γεράσιμος Ζηνώβιεφ, γέρον τοῦ κελλίου τῆς Θεοτόκου τοῦ Καζάν.

8) Ματθαῖος Βορονόφ, γέρον τοῦ κελλίου τῶν Εἰσοδίων.

Ὁ μεταστάς ἐγενήθη τῷ 1843. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα, τῷ δὲ 1884 διωρίσθη καθηγητῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας, ὅτε καὶ ἤξιώθη τῆς ἰδιαίτερης εὐνοίας τῆς βασιλικῆς αὐλῆς. Ἐξεπροσώπευσε τὴν ἀγγλικανικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὴν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας Νικολάου, παρέσχε δ' ἅμα πολλαχῶς κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ δείγματα ἀκραίφους συμπαιθείας πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς.

Τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος ἐπισκόπου, γενομένην τῇ τετάρτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, παρηκολούθησεν ἄπειρον πλῆθος λαοῦ, ἐκπροσωπηθέντων κατ' αὐτὴν πολλῶν μελῶν τῶν ἀνωτάτων τάξεων τῆς πόλεως τοῦ Λονδίνου. Τὴν ἐκπορὰν τοῦ νεκροῦ συνάδουσαν καὶ οἱ ἐν Λονδίῳ ἀρχιμανδριταὶ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας Ἀντωνίου Παράσχης καὶ Ἀγαθῆς Μοσχόβικης.

Διὰ λόγων ἐπικλησίῶν ἐξήρθη δεόντως ἡ δράσις τοῦ αἰοδίου Creighton ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ἡ ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἐστερήθη ἐνός τῶν γενναίων στρατιωτῶν καὶ ζηλωτῶν αὐτῆς.

ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤ ΟΡΘΟΔΟΞΟΤ ΝΑΟΤ ΕΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Εἰς τὴν Βικτωρίαν ἤρχισεν ἀνεγειρομένη ἡ πρώτη ὀρθόδοξος Ἐλληνικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὑπάρχουσα καθ' ὅλην τὴν Αὐστραλίαν. Ὁ θεμέλιος λίθος ἐτέθη τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Νικολάου μετὰ μεγάλης πομπῆς, παριστρεφόμενον ὄλων τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων Ἑλλήνων καὶ Ρώσων, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων Δυνάμεων, τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλείστων κατοίκων. Ἡ ἐκκλησία θὰ στοιχίσῃ περίπου 125,000 δραχμάς, εἶναι δὲ βυζαντινοῦ ρυθμοῦ.

Ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ἐγένετο διὰ δοξολογίας, τῆς ὁποίας προϊστατο ὁ ἐφημέριος τῆς ἐκεῖ Ἐλληνικῆς Κοινότητος Ἀθανάσιος Κοντόπουλος. Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας, ἐτέθη εἰς τὰ θεμέλια πλῆξ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνεγράφοντο τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν χορηγῶν, ἐναπετέθη δὲ καὶ κρυσταλλινὴ φιάλη πλήρης ἑλληνικῶν καὶ ἀγγλικῶν νομισμάτων, καθὼς ἐπίσης καὶ λίθος ἐκ Γολγοθᾶ. Κατόπιν ὁ αἶδος Ἀθανάσιος ἀπηύθυνε βραχίαιαν προσκλησίαν πρὸς τοὺς περιρρισκομένους καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ ὅτι ἡ Ἐλληνικὴ Κοινότης κατώρθωσε τὴν ἀνεγερθῆσαν ἰδικὴν τῆς ἐκκλησίαν.

Ὁ δὴμαρχος θερμῶς συνεχάρη τοὺς ἀποίκους Ἑλληνας εἰπὼν, ὅτι ἡ ἀπόφασίς των νὰ κτίσωσιν ἐκκλησίαν ἀποδεικνύει, ὅτι σκοποῦσι νὰ γείνωσιν Αὐστραλιανοὶ πολῖται. Κατὰ τὴν γενομένην δὲ μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας συνελέγησαν περὶ τὰς 6,500 δραχμάς.

Ὁ γενικός πρόξενος τῆς Ρωσσίας Πασεὶκ ἀ-

πέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τὸν Τσάρον ἀγγέλλων τὴν κατάρτισην τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καθὼς καὶ ἕτερον συγχερητήριον εἰς Ἀθήνας πρὸς τὴν βασιλισσαν ἔχον οὕτω.

«Σήμερον κατετέθη ὁ θεμελίος λίθος τῆς πρώτης ὀρθοδόξου ἐκκλησίας εἰς τὴν Αὐστραλίαν. Ἡ ἐξοχότη του ἐξουσιοδοτήθη νὰ δικευθῆται πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα τὴν βασιλισσαν Ὅλγαν τὴν πιστὴν τῶν ὑπηκόων της καὶ τὴν εὐλόγειαν τῶν Ρώτων καὶ τῶν Σύρων. Ἡ εὐλαβὴς ἀποτίσις τῆς ὀρθοδόξου βασιλείσεως θὰ εἶναι πάντοτε πηγὴ ἀνακουρίσεως εἰς τοὺς πιστούς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι καὶ εὐλαβεστάτοι ἱερεῖς οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀριθμ. πρωτ. 310

Τελουμένης αὐριον Σάββατον τῆς κηδείας τῆς ἀειμνήστου Βασιλείσεως τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας, ἐνέκρινεν ἡ Α. Θ. Παναγιώτης, ὁ προσκυνητὸς ἡμῶν Δεσπότης καὶ Πατριάρχης, πρὸς ζωηροτέραν ἐκδήλωσιν τῆς συμμετοχῆς ἡμῶν εἰς τὸ μέγα πένθος, ὅπερ φέρει σύμπας ὁ θεοφιλὴς χριστιανικὸς λαὸς τῆς Ἀγγλίας, ὅπως διατάξῃ πένθιμον κωδωνοκρουσίαν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις τῆς θεοσώστου Ἀρχιεπισκοπῆς. Διὸ καὶ ἐντελλόμεθα ὑμῖν, ἵνα αὐριον Σάββατον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἑσπερινοῦ ἀκριβῶς τὴν 4 μ.μ. ὦραν εὐρωπαϊστὶ διατάξῃτε νὰ κρούσῃ ἀνὰ μίαν κρούσιν πενθίμως ὁ κώδων τσοάκις, ὅσα ἦσαν τὰ ἐπὶ γῆς ἔτη τῆς ἀειμνήστου βασιλείσεως, ἦτοι 81 κρούσεις, μετὰ διαλείμματος ἡμίσεως λεπτοῦ εἰς ἐκάστην κρούσιν, οὕτως ὥστε ἡ διάρκεια τῆς ὅλης κωδωνοκρουσίας θέλει διαρκέσῃ τεσσαράκον-

τα λεπτὰ τῆς ὥρας. Συνιστῶμεν δὲ ὑμῖν, ὅπως αὐστηρῶς καὶ ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν σεπτὴν ταύτην Πατριαρχικὴν ἐντολήν, ἥτις μεγάλως θέλει εὐαρεσθήσῃ καὶ τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα, τὸν φιλόλαον ἡμῶν Ἄνακτα, πολυτρόπως καὶ ἐκπροπέστατα ἐκδηλώσαντα τὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς βασιλείσεως συλλυπητήρια ἑαυτοῦ. Εἴητε δὲ ὑγιαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 19 Ἰανουαρίου 1901.

† Ὁ Μ. Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΥΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

Ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰσέχθη καὶ ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ὀλοὸν εὐρύτερον αὐτόθι διαδίδεται ἡ συνήθεια τοῦ ὑπαντᾶν τὸ νέον ἔτος διὰ πανηγυρικῆς δοξολογίας ἐν τοῖς ναοῖς ἀκριβῶς κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 31 Δεκεμβρίου πρὸς τὴν 1 Ἰανουαρίου. Τοιαῦται δοξολογίαι γίνονται ἤδη ἐν Πετροπόλει, Μόσχᾳ, Σμιπέρσκ, Ὁρενδούργῳ, Μίνσκ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐφέτος τὴν συνήθειαν ταύτην ἐμιμήθη καὶ ἡ Ὀδησσός, ἐνθα τῆς τελευταίας προέστη ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰουστίνος, καὶ ὀλόκληρος ἡ ἐπαρχία Ταυρίδος. Κατὰ τὸ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἤδη τοῦ Δεκεμβρίου ἀγγελθὲν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τῆς τελευταίας ταύτης ἐπαρχίας Νικολάου πρόγραμμα, ἡ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καὶ αἰῶνι τελετὴ ἔμελλε νὰ διεξαχθῆ ὡς ἔξῃς. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τοῦ συννημμένου αὐτῷ κατὰ τὴν ἐν Ρωσσίᾳ συνήθειαν ὄρθρου ὄφειλε νὰ ἀρχίσῃ τῇ 10 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ τῆς 31 Δεκεμβρίου, ἀκριβῶς δὲ κατὰ τὸ μεσονύκτιον θὰ ἐγένετο ἡ δοξολογία τῇ ἐπαύριον δὲ μετὰ τὴν λειτουργίαν θὰ ἐγένετο καὶ πάλιν δοξολογία καὶ παράκλησις πρὸς τὸν ἅγιον τῆς ἡμέρας Βασίλειον τὸν Μέγαν μετὰ τῆς ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἑκτενοῦς καὶ αἰτίσεως ἐν τέλει.

Ἡ πανηγυρικὸς ἐπίσης δι' ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν ὑπαντήθη τὸ νέον ἔτος καὶ πολλαχοῦ τῆς καθολικῆς καὶ προτεσταντικῆς Εὐρώπης. Ἡ

σύμπτωσις μάλιστα κατά τὸ ἔτος τοῦτο τῆς ἐνάρξεως καὶ νέου αἰῶνος προσέειδεν ἰδιαίτε-
ραν σημασίαν καὶ αἰγλην εἰς τὰς τελετὰς ταύ-
τας. Διότι ὅσον καὶ ἂν ὁ πάπας τῆς Ρώμης Λέων
καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος
ἔσπευσαν νὰ ἐορτάσωσι τὸν νέον αἰῶνα ἦδη κατὰ
τὴν ἑναρξιν τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἡ κοινὴ ὁ-
μῶς γνώμη καὶ ἐν Εὐρώπῃ δὲν παρεσύρθη ἐκ
τούτου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀληθῆ ἀρχὴν τοῦ Κ'
αἰῶνος.

Παραλείποντες τὰ γενόμενα ἀλλαχού, σ-
μειοῦμεν δι' ὀλίγων πῶς ἐωρτάσθη ἡ εἰσοδος
τοῦ νέου ἔτους ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐν τῇ Ἀγγλικανι-
κῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ εἰσοδος τοῦ νέου ἔτους ὑπαντά-
ται δι' ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς ἐν τοῖς ναοῖς,
γινομένης κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 31 Δεκεμ-
βρίου πρὸς τὴν 1 Ἰανουαρίου, καὶ διὰ πανηγυ-
ρικῆς ἱεροτελεστίας κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην τοῦ
νέου ἔτους. Κατ' ἀμφοτέρας ταύτας τὰς τελετὰς
ἄριστοι ἱεροκέρυκες διὰ προσφθόρων ὁμιλιῶν ἐπι-
σκοποῦσι καὶ χαρακτηρίζουσι τὸ παρελθὸν καὶ
ἐκφράζουσι τὰς σκέψεις των περὶ τοῦ μέλλον-
τος, διὰ καταλλήλων δὲ λόγων καὶ προσφώνη-
σεων προσαγορεύουσι τὸ ποιῆμιον αὐτῶν ἐν τοῖς
ναοῖς καὶ οἱ ἐπίσκοποι. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καν-
τουαρίας ἐφέτος ἀπήγγειλε λόγον εἰς τὸ ρητὸν
«Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζῶν, ἀγαπῶν ἡμέ-
ρας ἰδεῖν ἀγαθὰ; Παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ
κακοῦ καὶ χεῖλν σου τοῦ μὴ λαλήσαι δόλον»
(ψαλ. 23, 13—14), ἐπισκοπήσας ἐν αὐτῷ τὰ
κυριώτερα γεγονότα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ
ἀναγνωρίσας ὅτι παρ' ὅλας τὰς ἐκ χριστιανικῆς
ἀπόψεως ἑλλείψεις τοῦ αἰῶνος τούτου ἱκανὰ ἐ-
γένοντο κατ' αὐτὸν καὶ ἀγαθὰ, ἴδια ὡς πρὸς τὴν
διάδοσιν τοῦ εὐαγγελίου. Ὁμιλίησαν ἐπίσης ὁ
διάσχυμος Ἀγγλὸς θεολόγος καὶ συγγραφεὺς Φαρ-
ράρ· ὁ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Κανταβρι-
γίας Μεσὸν εἰς τὸ ρητὸν «Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ
τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος» (Ἄπ. 21, 6), ὡς ἀ-
γαθὰ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀναγνωρίσας τὴν
κατάργησιν τῆς δουλείας καὶ τὴν διάδοσιν τῆς
παιδείας, ὡς ἰδιάζον δὲ σημεῖον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ
τῆς θεολογίας ἐξάρας τὴν ἰδιαίτεραν προσοχὴν,
ἥτις κατεβλήθη κατ' αὐτὸν περὶ τὴν μελέτην τοῦ
ἐπιγείου βίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καθ' ἣν καὶ ἂν προἴλθον ἐνιαχοῦ εἰς φῶς συγ-
γράμματα θεομάχα καὶ βλάσφημα, ταῦτα δὲν
ἠδυνήθησαν νὰ κλονίσωσιν ἐπιφθόως τοὺς πι-
στούς, ἀλλὰ συνετέλεσαν τούναντίον εἰς τὴν ἐπὶ

μαῖλλον ἐνίσχυσιν τοῦ ζήλου καὶ τῆς πίστεως
αὐτῶν ὁ διάσχυμος ἱερεὺς Νιούμπολτ εἰς τὸ
ρητὸν «Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ
ἐκλείψουσι» (ψαλ. 101, 28), καταλίξας εἰς τοῦ-
το, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐκφάνσεις τῆς ἡμετέρας ἐπὶ γῆς
ζωῆς οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ ἐλαφροὺς τις κυματισμὸς
ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς μεγάλης λειτουργίας τοῦ
σύμπαντος, τελουμένης κατὰ τοὺς ἀψευδεῖς νό-
μους τοῦ Θεοῦ, ὅστις ὁ αὐτὸς ἐστὶ πάντοτε καὶ
τὰ ἔτη αὐτοῦ οὐκ ἐκλείψουσι καὶ ἄλλοι.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους καὶ αἰῶνος
πρόσφορα ἄρθρα ἐδημοσιεύθησαν καὶ ὑπὸ τῶν
παλαιοκαθολικῶν. Τὸ «Παλαιοκαθολικὸν φύλ-
λον τοῦ λαοῦ» μάλιστα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ
ἀνέγραψε διὰ παρχῶν λατινικῶν χαρακτήρων ἐν
γλώσσῃ ρωσικῇ τὸν ἐξῆς πρὸς τοὺς ὀρθοδό-
ξους χαιρετισμὸν· «Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ
ἐνιαυτοῦ τῆς χριστοστότητός σου, Κύριε! Εὐλοκι-
νῶς συγχαίρομεν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει τοὺς ἡμετέρους
ὀρθοδόξους ἀδελφούς ἐν Χριστῷ, παρακαλοῦν-
τες νὰ διατηρήσωσιν ἡμῖν τὴν ἀγάπην αὐτῶν».

X.

Ο ΙΘ' ΑΙΩΝ

ὑπὸ θρησκευτικὴν ἔποψιν

Ἰδοὺ πῶς χαρακτηρίζει τὸν λήξαντα ΙΘ'
αἰῶνα ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου
Δ. Κυριακὸς γράφων σὺν ἄλλοις τὰ ἐξῆς:

Ἐὰν παραβάλῃ τις τὸν λήξαντα ΙΘ. αἰῶνα
ὑπὸ θρησκευτικὴν ἔποψιν πρὸς τὸν προηγηθέν-
τα αὐτοῦ ΙΗ' αἰῶνα, θὰ εὕρῃ αὐτὸν θρησκευτι-
κώτερον. Ὁ ΙΗ' αἰὼν, ὁ αἰὼν τῶν θεϊστῶν ἐν
Ἀγγλίᾳ καὶ τῆς ὑλιστικῆς φιλοσοφίας τοῦ Λάικε
καὶ ἐν Γαλλίᾳ τῶν ἐγκυκλοπαιδιστῶν καὶ τοῦ
Βολταίρου, ἐν δὲ Γερμανίᾳ τοῦ ὀρθολογικοῦ δια-
φωτισμοῦ, εἶχεν ἀποψυχρᾶν ἐν Εὐρώπῃ τὸ
θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ ἀπομακρύνει τοὺς
εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς ἀπὸ τῆς πίστεως. Ἡ γαλ-
λικὴ ἐπανάστασις ἔπειτα συνεπλήρωσε τὴν
πρὸς τὴν θρησκείαν σύγκρουσιν τῆς κοινωνίας
καὶ προέβη ἕνεκα τῆς κατ' αὐτῆς ἀντιδράσεως
τοῦ κλήρου εἰς ἐπίσημον κατάργησιν τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ. Ἀρχομένου τοῦ ΙΘ' αἰῶ-
νος μετεβλήθησαν τὰ πράγματα. Αἱ θρησκευ-
τικαὶ ἰδέαι ἤρξαντο νὰ ἐπικρατῶσι πάλιν παν-
ταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκλείπει τὸ

κράτος τῆς ὑλιστικῆς φιλοσοφίας καὶ παύει ἢ ἐπιρροὴ τῶν θεϊστῶν, τὸ αὐτὸ περίπου συνέβη καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς τὴν ἀπιστίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἠγέρθη νέος θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός, ἐπιστροφή τῶν πνευμάτων εἰς τὰς ἀρχαίας θρησκευτικὰς πεποιθήσεις. Ὁ Σατοβριάνδος, ὁ Βονάλδος, ὁ Δὲ Μαϊστρος, ὁ Λαμεναίος, ὁ Λακορδαίρος, ὁ Λαμαρτίνος εἶναι οἱ τὰ μέγιστα συντελέσαντες εἰς τὴν ἐπιστροφήν ταύτην τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν πίστιν. Καὶ ἠγέρθησαν μὲν καὶ μετὰ ταῦτα νέοι πολέμιοι τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν, ἐν Γαλλίᾳ, μάλιστα οἱ θεικιστὰὶ Κόμτε καὶ Λιττρέ καὶ οἱ κοινωιστὰὶ καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς, ἐν συνόλῳ ὅμως παρὰ τῷ γαλλικῷ λαῷ δὲν ἔλειψε κατὰ τὸν 10' αἰῶνα ἡ πίστις, ὅπως κατὰ τὸν 11'. Καὶ ἐν Γερμανίᾳ συνέβησαν τὰ αὐτὰ περίπου. Ἀνεφάνησαν μὲν φιλόσοφοι καὶ φυσιοδίφαι πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ (Σχοπενχάουερ, Χάρτμαν, Χαίκελ, Βύχνερ), ἀλλ' οὗτοι δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐξασθενήσωσι τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Ἀπόδειξις τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸν 10' αἰῶνα εἶναι ἡ ἀκμὴ τῶν θεολογικῶν σπουδῶν ἐν αὐτῇ, αἱ ἀναρίθμητοι θρησκευτικαὶ καὶ φιλανθρωπικαὶ ἐταιρίαι αὐτῆς καὶ ὁ ζήλος, ὃν ἀνέπτυξαν οἱ Γερμανοὶ πρὸς διάδοσιν τῶν Γραφῶν καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αἱ λοιπαὶ χώραι τῆς Εὐρώπης ἠκολούθησαν τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ συμβαίνοντα, διότι αἱ χώραι αὗται εἶναι αἱ δίδουσαι τὸν τόνον εἰς πάντας.

ΔΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ Τῷ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΝΑῶ

τῆ 17 Δεκεμβρίου 1900

ὑπὸ τοῦ

Μεγάλου Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου*

ΜΕΡΟΣ Β'.

Ἡ θεία λειτουργία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀνάμνησις τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ πάθους· «**τοῦτο ποιεῖτε**

εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ἀλλ' ὅσάκις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τοῦ νοητοῦ ἐκείνου Γολγοθᾶ, ἐπιτελεῖται ἡ ἀνάμνησις αὕτη τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμβαίνει οἱ πλείστοι τῶν χριστιανῶν νὰ ἐπιτελῶσι τὴν καταδίκην τῶν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ προσηλωσάντων τὸν Κύριον ἰουδαίων καὶ τῶν φονέων. Ὅπως πεισθῶμεν περὶ τούτου, λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐκείνους καὶ παραβάλωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς πρὸς ἐκείνους. Ἐκείνοι κατὰ τὴν ἀγίαν Γραφήν ὑπήγοντο εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἄλλοι μὲν διήρχοντο πρὸ τοῦ σταυροῦ χωρὶς κἂν νὰ σταθῶσι, χωρὶς κἂν νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ αἰσθημάτων ἀληθοῦς θλίψεως, ἀλλ' ἦσαν ἀναισθητότεροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀψύχων κτισμάτων· οὗτοι ἦσαν οἱ **παραπορευόμενοι**· ἄλλοι προσήγγιζον εἰς τὸν τόπον τῆς βασάνου καὶ παρετήρουν πάντα τὰ περιστατικὰ τοῦ πάθους τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅπως καταστήσωσι μόνον ἀντικείμενον τῶν φονικῶν αὐτῶν ἐμπαιγμῶν· οὗτοι ἦσαν οἱ **ἐμπαίζοντες**· καὶ ἕτεροι τέλος μὴ ἀρκούμενοι εἰς τοὺς ἐμπαιγμοὺς ἐξέπεμπον ἀρὰς καὶ βλασφημίας φοβερὰς καὶ φρικτὰς κατ' ἐκείνου, ὅστις εὐλογηθήσεται καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας· οὗτοι ἦσαν οἱ **βλασφημοῦντες**. Ἀς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ὑπὸ τοὺς χαρακτῆρας τούτους τὰς λαμβανούσας χώραν βεβηλώσεις ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ τῶν ὁποίων ἴσως κατέστημεν ἔνοχοι καὶ ἡμεῖς.

α') Παραπορευόμενοι.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἀρά γε καὶ ἐξ ἡμῶν τοιοῦτοι **παραπορευόμενοι**, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς θυσίας προσφέρονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετ' ἀδιαφορίας; Δὲν ὀμιλοῦμεν περὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι δὲν κοινωνοῦσι οὐδ' ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ οἱ ὅποιοι οὐδέποτε θὰ ἐκοινωνοῦν ἂν μὴ ἡ Ἐκκλησία ἐπέβαλλεν αὐτοῖς τοῦτο· ἀλλ' ἐπειδὴ ὀμιλοῦμεν περὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὡς ἱεροτελεστίας, περιοριζόμεθα εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Πόσοι δὲν ὑπάρχουν οἱ ἀδιαφοροῦντες νὰ παρίστανται εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν, οἱ ἐπὶ ἐβδομάδας καὶ μῆνας καὶ ἔτος ὀλόκληρον πολλάκις μὴ ἀκούοντες αὐτὴν, καίτοι ἡ μήτηρ Ἐκκλησία καθ' ἐκάστην προσκαλεῖ αὐτούς; ἄλλοι δὲ πόσοι ἔρχονται μὲν, ἀλλ' ἀμέσως ἀπέρχονται, καὶ ἄλλοι εἰς ὦραν καθ' ἣν ἐπεθύμουν νὰ τελεώσῃ ἡ θεία λειτουργία; Καὶ ἐὰν μὲν προσ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 11—14.

ηύχοντο καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο χρονικὸν διάστημα, θὰ ἦτο παρήγορον· δυστυχῶς ὅμως καὶ κατὰ τοῦτο ἴστανται οἱ πλείστοι ἄνευ προσοχῆς, μετὰ καρδίας ψυχροτέρας καὶ αὐτοῦ τοῦ μαρμάρου, καὶ καθίστανται ἄξιοι τῆς ἐπιτιμῆσεως ἐκείνης, ἣν ἄλλοτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπήλυθνε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους «ἐγγίζει με ὁ λαὸς οὗτος καὶ τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἣ δὲ καρδία αὐτοῦ πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ», Ἐρχονται εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀλλὰ χάσμα μέγα ὑπάρχει μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν καρδιῶν αὐτῶν καί, ἵνα ὀρθότερον εἴπωμεν, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς ξένος δι' αὐτούς. Καὶ κατὰ τὸν χρόνον ἔτι καθ' ὃν σφαγιάζεται διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πόσοι δὲν προσφερόμεθα πρὸς αὐτὸν ὄχι μόνον μετ' ἀδιαφορίας, ὡς οἱ παραπορευόμενοι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἐμπαιγμοῦ ὡς οἱ ἐμπαίζοντες;

β') Οἱ ἐμπαίζοντες.

Καὶ δὲν εἶναι ἐμπαιγμὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δυστυχῶς πράττουσι πολλοὶ τῶν χριστιανῶν κατὰ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν; Ἐρχονται εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ διατί; διὰ νὰ βλέπωσι καὶ νὰ βλέπονται μετὰ καρδίας πεπωρωμένης; γελῶσι καὶ παίζουν ὡς ἐν κωμωδίᾳ, ὀμιλοῦσιν ἄνευ ἀνάγκης καὶ διαλέγονται περὶ πραγμάτων ἀνωφελῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἐγκληματικῶν. Ἄντι νὰ ἴστανται μετὰ βαθυτάτης συστολῆς, ἣν διεγείρει ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, ἴστανται μετὰ στάσεως ἀπρεποῦς πανταχοῦ περιηγούμενοι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ ἀπειρίαν ἀσχημιῶν διαπράττοντες. Ὡ! χριστιανοί, ἐσκέφθητε περὶ τούτου; Ὅταν πρόκηται νὰ ζητήσητε χάριν τινὰ παρὰ ἡγεμόνος ἢ ἄλλου τινὸς προσώπου φροντίζετε νὰ ἴστασθε συνεσταλμένοι καὶ ὀρθιοί, νὰ ἀποκαλύπησθε πρὸ τῆς παρουσίας εἰς αὐτό, θεωρεῖτε δὲ ἐν γένει ἑαυτοὺς ὑποχρεωμένους νὰ προσπέσητε ταπεινωτικῶς. Καὶ ὅμως καὶ ἐκεῖνος εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν ἦταν δὲ εἰσέρχησθε εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἵνα ζητήσητε τὴν μεγαλύτεραν χάριν, τὴν ἄφεισιν τῶν ἁμαρτιῶν, πράττετε τοῦτο μετὰ ψυχρότητος, μετ' ἀδιαφορίας. Τί λέγω; ἴστασθε μετὰ περιφρονησεως, μετ' ἱταμότητος καὶ ὑπερηφανείας πρὸ τοῦ θρόνου τῆς θείας μεγαλωσύνης. Δὲν εἶναι λοιπὸν

τοῦτο ἐμπαιγμὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; δὲν εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἐμπαίζοντες. Καὶ ἐκεῖνο ὅπερ καθιστᾷ ἡμᾶς μᾶλλον ἀξιοκατακρίτους εἶναι, ὅτι πολλάκις ἔχομεν τοσαύτην προπέτειαν, ὥστε πράττομεν τὰς σκανδαλώδεις ταύτας ἀσεμνότητας ἀπροκαλύπτως ἐνώπιον τοσοῦτου κόσμου καὶ γινόμεθα αἰτιοὶ νὰ βλασφημηθῶνται τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Θεοῦ μετὰ ἄλλων, οἷτινες ἀδυνατοῦσι νὰ παραδεχθῶσι, βλέποντες ἡμᾶς τοιαῦτα πράττοντας, ὅτι πιστεύομεν εἰς τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Εὐχαριστίας.

γ') οἱ βλασφημοῦντες.

Μάλιστα, χριστιανοί, ἄνευ εὐσεβείας καὶ εὐλαβείας, καὶ ἡμεῖς καθιστάμεθα βλασφημοῦντες, καὶ ἡμεῖς βλασφημοῦμεν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς ὁ ληστής ἐκεῖνος ὁ ἀμετανόητος, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βωμοῦ ἐφ' οὗ σφαγιάζεται ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐάν τις ὑβρίσῃ ἡμᾶς καθ' ὁδόν, ἡμεῖς ὑπομένομεν· ἀλλ' ἐάν τις ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν ὅπως προσβάλλῃ καὶ ἐμπτύσῃ κατὰ πρόσωπον, τοῦτο θεωροῦμεν ὕβριν μεγίστην, ὕβριν ἀνυπόφορον. Ὅποια λοιπὸν προσβολὴ εἰς τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν, ὅταν οὗτος ὑβρίζηται, χλευάζεται καὶ περιφρονῆται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θρόνου τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ὑφ' ἐνὸς πλάσματος εὐτελοῦς, ὑφ' ἐνὸς σκώληκος τῆς γῆς, ὑφ' ἐνὸς ἀχαλινώτου καὶ ἀκολάστου; **Πῶς παραστήσῃ ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ;** ἀναφωνεῖ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Πῶς ταλαίπωρε, σὺ χριστιανέ, θὰ τολμήσῃς νὰ ἐμφανισθῇς πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ τόσο ἀναξίως, τόσο ὑβριστικῶς, προσηνέχθῃς πρὸς αὐτὸν ἐν τούτῳ τῷ βίῳ; Ἀκούσατε, χριστιανοὶ ἀνευλαβεῖς, τὴν ἐπιτίμησιν τὴν ὅποιαν αὐτὸς ὁ Κύριος ποιεῖ πρὸς ἡμᾶς δι' ἐνὸς τῶν προφητῶν «**Τί ὅτι ὁ ἡγαπημένος ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ἐποίησεν ἀνομήματα πολλὰ;**» Διὰ τί ὁ χριστιανὸς, εἰς ὃν εἶδεσα τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ψηλαφήτᾳ σημεῖα τῆς ἀγάπης μου, τόσο προσέβαλέ με ἐν τῷ οἴκῳ μου καθ' ὃν χρόνον ἐθυσιαζόμην διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ; Σταθμίσατε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, σταθμίσατε καλῶς τὰς δύο ταύτας λέξεις: **ἀνομήματα πολλὰ.** Καὶ πράγματι πολλὰ, πάμπολλα τὰ ἐν τῇ λειτουργίᾳ διαπραττόμενα ἀνομήματα. Ἐνταῦθα ὁ ἁμαρτωλὸς ἀντὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ζητήσῃ παρὰ

τοῦ Θεοῦ τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν αὐτοῦ, ἀσυστόλως μετέρχεται πᾶν μέσον ὅπως προσβάλλῃ αὐτὸν «**ὄσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου!**» Ἐνταῦθα, ὡ γύναι φιλόκοσμε, πολλοὺς σὺ ἐσκανδάλισας διὰ τῆς πολυτελείας σου, τῆς ματαιοδοξίας σου καὶ τῶν ἀσεμνῶν καλλωπισμῶν σου: «**ὄσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου!**» Ἐνταῦθα, ὅσοι φιλέκδικοι, ἀντὶ τὰ παρακαλέσητε ὑπὲρ τοῦ ἐχθροῦ ὑμῶν, ἐμελετήσατε αὐτὰ τὰ μέσα τῆς ἀπωλείας καὶ παιτελοῦς αὐτοῦ καταστροφῆς καὶ ἐξοιώσεως τρέφοντες μῖσος καὶ ἐκδίκησιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν: «**ὄσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου!**» Ὁ Θεέ μου! καὶ τίς θὰ ἡδύνατο νὰ ἀριθμήσῃ ὅλα τὰ ἀνομήματα τὰ διαπρατόμενα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν; Τίς θὰ ἡδύνατο νὰ ἀριθμήσῃ καὶ μόνα ὅσα ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπράξαμεν;

*Ὁ Χριστιανοῦ! δι' ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐμαστιγώθη καὶ ἐκολαφίσθη, δι' ἡμᾶς τὸν ἀκάθινον στέφανον περιβλήθη καὶ ἡλοὺς ἐκεντήθη, δι' ἡμᾶς ἔπαθεν, ὅπως μὴ πάθωμεν ἡμεῖς, δι' ἡμᾶς ἀπέθανεν ὅπως μὴ ἀποθάνωμεν ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς ἀρνούμεθα νὰ προσφέρωμεν τόσῃν μικρὰν καὶ εὐτελῆ ἡμῶν θυσίαν; Μὴ ἐξελθωμεν τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ. πρὶν ἢ ζητήσωμεν συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Μὴ ἀφαιρέσωμεν ἐπὶ πλέον διὰ τῆς ἀνευλαβείας ἡμῶν τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ δόξαν. Ὁφείλομεν αὐτῷ τρία θύματα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τὰ σώματα ἡμῶν τὰ πνεύματα ἡμῶν, καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν. Τὰ σώματα ἡμῶν ἄς τιμῆσωσι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ τῆς εὐλαβείας ἐκποδῶν ποιούμενα πᾶσαν ματαιοδοξίαν καὶ ἀσεμνότητα. Τὰ πνεύματα ἡμῶν ἔστωσαν προσηλωμένα εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀφιστάμενα παντὸς λογισμοῦ πονηροῦ. Αἱ καρδίας ἡμῶν ἄς διαφλέγονται ὑπὸ τῆς θείας ἀγάπης καὶ ἄς παύσωσι νὰ εἶναι προσηλωμένοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Χριστιανοῦ! ἴσως δὲν ἠκούσαμεν ποτε τὴν θείαν λειτουργίαν ὡς ἔπρεπεν ἴσως δὲν παρέστημέν ποτε ὡς ἔπρεπεν εἰς τὸ δείπνον τοῦτο τὸ μυστικόν ἴσως εἶναι καὶ ἡ τελευταία φορὰ καθ' ἣν παριστάμεθα. Ἀκούσωμεν λοιπόν, ἀκούσωμεν αὐτὴν μετὰ μετανόιας, πίστεως καὶ ἀγάπης, ὅπως δυνηθῶμεν ἐπὶ τέλους νὰ δρέψωμεν τὸν ἔσχατον καρπὸν τῆς ἀναιμάκτου ταύτης θυσίας, καταξιούμενοι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπαλλα-

γόμεν τῆς φοβερᾶς ταύτης καταδίκης «**λέγω γὰρ ὑμῖν οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου.**» Γένοιτο!

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐκκλ. ἀλ. Ἀληθείας ἔτος ΚΑ' ἀρ. 2.

σελ. στήλ. στίχ.	ἀντὶ	γράφε
15 α' 38	5 16	§. 16
» » »	τὰ πρόσωπα	τα πρόσωπα αὐτων
» » 40	κεφ. 6 5	κεφ. 6' §. 26.
» » »	οὐκ ἔξεστι	οὐκ ἔξεστιν
» 6' 3	μεθ' ὑμῶν εἰμὶ ἕως τῆς συντελείας	μεθ' ὑμων εἰμι πασας τας ημερας εως της συντελειας
» » 9	φύλλον 78	φύλλα 78
16 α' 16	ῥώμας	ῥώμας
» » 29	τοῖς δύο	τοῦ δύο
» » 35	τίμουρα	Τίμουρον

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστάσια καὶ φρονιτίδι τῆς **Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς**, μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάρτου ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15'. — 544 εἰς μέγα δον· τιμᾶται πανόδοτον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 3 3/4. Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκη ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Κων/πόλεως βιβλιοπωλεῖῳ «**Δεπάστα, Σφύρα, Γεράφδου**», ὁδῷ Μαχμουδιέ, ἀριθ. 5, παραπλευρῶς τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

*Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 4

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ο Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ο Ἀρχιεγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † Ο Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
- Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται**
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονταὶ τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστέλλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ἐκκλησιαστικά ἔγγραφα —
Αἰτία τῆς συμφωνίας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν περὶ τῶν
ἠθικῶν προσόντων τῶν κληρικῶν — Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν
Αὐστρίᾳ — Πίναξ Τιτουλαρίων ἐπισκόπων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Καταρτισμὸς ἱερᾶς Συνόδου.— Συμπληρωθέντος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν, συνφθὰ τοῖς Γενικοῖς Ἐθνικοῖς Κανονισμοῖς, δεῖν νὰ ἀνανεῶται κατὰ πᾶν ἔτος τὸ ἤμισυ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἡ Α. Θ. Παναγιότης προέτεινε τὴν ἀνανέωσιν ταύτην. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἤδη συμπληρωσάντων τὴν συνοδικήν αὐτῶν περιόδον τρεῖς, ἕνεκα τῶν γενομένων ἀρχιερατικῶν μεταθέσεων ἀντικατεστάθησαν πρό τινος, ὑπελείποντο ἤδη δύο, ἦτοι οἱ σεβασμ. μητροπολίται Δέρκων Καλλίνικος καὶ Βεροῖας Κωνσταντῖος. Εἰς ἀντικατάστασιν τοίνυν τούτων προστεκλήθησαν διὰ τὴν ἀρχομένην περίοδον κατὰ τὸ Συναγμάγιον τοῦ μὲν πρώτου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἰωαννίνων Γρηγόριος, τοῦ δὲ δευτέρου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Προύσης Ναθαναήλ. Οὕτως ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος θέλει ἀπαρτιζέσθαι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐκ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, Ἀμασειῶν Ἀνθίμου, Ἰωαννίνων Γρηγορίου, Προύσης Ναθαναήλ, Μηθύμνης Στεφάνου, Μεσημβρίας Χαριτωνῶς, Βάρνης Πολυκάρπου, Χίου Κωνσταντίνου, Κορυτσᾶς Γερβασίου, Γρεβενῶν Δωροθέου, Λιτίτσας Νικηφόρου καὶ Λέρου-Καλύμου Ἰωάννου.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ἀπῆν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος.

—Κηδεῖα τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας.—Τελομένης τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐν τῷ ἐν Πέτρῳ ἀγγλικῷ κνίδριφ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐπιμνημοσύνου τελετῆς ἐπὶ τῇ αὐθημερῶν ἐν Λονδίῳ γενομένη κηδεῖσει τῆς ἀειμνήστου αὐτοκρατορίας τῶν Βρετανῶν Βικτωρίας, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστησαν κατὰ τάσιν ὁ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Α' πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰω. Δ. Ταυταλίδης, οἵτινες καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς διηρμήνευσαν τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ σὶρ Νικολάφ Ὁκονορ τὰ θερμὰ συλλυπητήρια καὶ τὴς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς σεπτῆς μεταστάσης δεήσεις πρὸς Κύριον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τῇ ἐπαύριον Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε πρὸς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν βασιλεῖα τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδον τὸν Ζ' τηλεγράφημα, δι' οὗ τὸ μὲν συνελυπήθη τῇ Α. Μ. ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μεταστάσης σεπτῆς αὐτοῦ μητρὸς ἀνάσσης Βικτωρίας, τὸ δὲ συνεχάρη ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον εὐχόμενος Αὐτῇ βασιλείαν εἰρηνικὴν καὶ ἐνδοξον.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας εὐχρηστήθη νὰ διαβιβάσῃ τηλεγραφικῶς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας Αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς πατριαρχικαῖς ταύταις εὐχαῖς.

Πρὸς τούτοις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δι' ἰδιαίτερον αὐτοῦ γράμματος ἐξέφρασε τῷ σεβασμ. ἀρχιεπισκόφῳ Καντουκρίας καὶ πρωθιεράρχῃ πάσης Ἀγγλίας Φρειδερίκῳ τὰ ἐνθερμα συλλυπητήρια ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀειμνήστου βασιλείσσης τῆς Μ. Βρετανίας Βικτωρίας ἀγγελαῖς ἅμα τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἡμετέρου ὀρθοδόξου κέντρου εἰς τὸ μέγα τοῦτο πένθος ὅπερ κατέλαβε τὸν ἀγγλικὸν λαόν, ὡς καὶ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ κοιδίμου ἐπισκόπου τοῦ

Λονδίνου Μάντελλ Κρέιγτον, περί οὗ προηγουμένου ἀνεγράψαμεν.

— *Ἐπισκέψεις.*— Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρῃ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας σὺρ Νικόλαος Ὁκονορ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α' διερμηνεύου τῆς πρεσβείας Βλώκ. Ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς ἐγένετο δεκτὸς ἐν μὲν τῇ πύλῃ τῶν Πατριαρχείων ὑπ' ἄπαντος τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἐν δὲ τῇ κλίμακί ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσοστόμου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχ. Γραφείου Ἰω. Δ. Τανταλίδου, οἵτινες καὶ ὠδήγησαν τὴν Α. Ε. εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνδικίου, ἔνθα ὑπεδέξατο Αὐτὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

Ἡ Α. Ἰεσοχότης συνδιελέξατο ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἣν ὑπεχάριστησεν ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ τοῦ ὀρθοδόξου κέντρου εἰς τὸ μέγα πένθος τῆς Ἀγγλίας καὶ εἶτα ἀπῆλθε προπεμφθεῖσα μέχρι τῆς πύλης τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου καὶ τοῦ Ἰω. Δ. Τανταλίδου, προπορευομένων πάντων τῶν κλητῶρων καὶ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ ναοῦ.

Τῇ τετάρτῃ δὲ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνόδῳ τοῦ Ἰωάννου Τανταλίδου, Διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου, ἀνεβήσασα εἰς Πέραν ἀντιπεσκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν.

Κατόπιν ἡ Α. Θ. Π. ἀντιπεσκέψατο ὡσαύτως καὶ τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Παλαισούρων Ἰγνατίου Μεσῆ.

Προγῆς ἦλθεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. ἡ Α. Ε. ὁ σύμβουλος τῆς ρωσικῆς πρεσβείας Στσερμπάτσου, ἄρτι ἐκ Ρωσίας ἐπανακείμενος. Τῆς Α. Θ. Π. ὁμοῦ ἀπούσης, τὴν Α. Ε. ὑπεδέξατο ὁ Μ. Πρωτοσυγγέλλος Χρυσόστομος.

Τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐνταῦθα πρῶτος τῆς Βουλγαρίας Ἰβάν Γκέσσωφ καὶ ὁ Α' Διερμηνεὺς τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας Α. Βλώκ.

— *Ἐπέτειοι ὀνομάτων.*— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχῶς τηλεγραφικῶς τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τῇ τῆν ἐπέτειον ὀνοματικῆν ἐορτὴν ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Κροπόθου καὶ Κόσσου Ἀγαθῆγγελφ.

Χθὲς δὲ ἦγον τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτὴν οἱ σεβασμ. μητροπολίται Ἰωαννίνων καὶ Σερρών, πρὸς οὓς ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τηλεγραφικῶς τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ, ὡς καὶ πρὸς τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἐν Ὀδησσῷ μεγάλτιμον ἔθνικὸν εὐεργέτην Γρηγόριον Μαρσαλίν.

Ἡ Α. Θ. Π. συνεχῶς πρὸς τούτους διὰ τοῦ πνευσιολογ. Δευτεριούτου Παρθενίου τῷ ἐορτάζοντι πνευσιολογ. ἀρχιμνδρίτῃ Γρηγορίφ Κωνσταντινίδῃ Μ. ἱεροκήρυκαί τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

— *Μητροπολίτης Ἡρακλείας.*— Διεβιβάσθησαν πρὸ τίνος ἀναφοραὶ ἐνίων ἐκ τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας μεμφομένων τὴν πολιτείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἡρακλείας Ἰερωνύμου. Ἡ Ἐκκλησία παρέπεμψε τὰς ὑποβληθείσας ταύτας ἀναφορὰς εἰς τὴν Α. Σεβασμιότητα πρὸς ἀπολογία, ἣτις ἀποσταλείσκα καὶ ἀναγνωσθεῖσκα ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίῳ τῆς Τρίτης ἐκρίθη ἐπαρκῆς.

— *Ἐπαρχία Ρασκοπρεσρένης.*— Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίῳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἀνεγνώσθησαν τηλεγραφήματα ἐκ Πρεσρένης καὶ Ἰπεκίου, δι' ὧν ἐξεφράσθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου Ρασκοπρεσρένης Νικηφόρου.

— *Μητροπολίτης Μογλερῶν.*— Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μογλερῶν Ἰωαννίκιος ἠτήσκει παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἄδειαν ὅπως μεταβῇ χάριν ἰδίων ὑποθέσεων εἰς Σαράντζα Ἐκκλησίας τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως. Ἡ Ἐκκλησία ἐχορήγησε τῇ Α. Πανιερότητι τὴν ἄδειαν ταύτην.

— *Μητροπολίτης Βελλῶν καὶ Κοιτίσης.*— Αἰτιάζσεων δικτυπωθεισῶν κατὰ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βελλῶν καὶ Κοιτίσης Κωνσταντίνου ἐκ τινῶν χωρίων τοῦ τμήματος Πωγωνίου τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, αἱ σχετικαὶ αὐταὶ ἀναφοραὶ ἐγκλίως εἶχον ἀποσταλῆ τῇ Α. Πανιερότητι πρὸς ἀπολογία, ἣτις ἀποσταλείσκα νῦν καὶ ἀναγνωσθεῖσκα ἡ ἐκρίθη ἐπαρκῆς κατὰ πάντα.

— *Ἐπαρχία Στρωμνίτης.*— Ἡ ἀξιοτίμος Δημογεροντία τῆς πόλεως Στρωμνίτης τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου Στρωμνίτης Σωφρονίου.

— *Ἐγγραφὴ ἐκλεξίμου.*— Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ προτάσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Κορυτσῆς Γεωργίου ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν εἰς ἀρχιερατείαν ἐκλεξιμῶν ὁ ἀρχιμ. Σωκράτης Σταυρίδης, κθηγητὴς τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῇ Σχολῇ.

— *Χειροτομία Ρασκοπρεσρένης.*— Ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς ἐσεβούς Ἐκκλησιασμάτος ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ πανσιπέτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰς ἀρχιερατὴν χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου μητροπολίτου Ρασκοπρεσρένης Νικηφόρου, ἱερουργούντων, καθ' ἕνα προηγειλάμεν, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἀμασείας Ἀνθίμου, Βερροίας Κωνσταντίνου, Μηθύμνης Στεφάνου, Βάρνης Πολυκάρπου καὶ Αἰτίσης Νικηφόρου. Ἐν τῷ ναῷ παρέστη καὶ ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γρούιτς μεθ' ἄπαντος τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας. Πρὸς τούτους παρῆσαν πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων ἐγκρίτων σέρβων, οἱ μαθηταὶ τῆς σεβικῆς σχολῆς καὶ πολλοὶ ἄλλοι φίλοι τοῦ χειροτονηθέντος. Περὶ τὸ τέλος δὲ

τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας ἐγένετο καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ αἰοιδίμου μητροπολίτου Ρασκοπρερένης Διονυσίου.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νεοχειροτονήτου διανομὴν τοῦ ἱεροῦ ἀντιδώρου, ἡ Α. Θ. ὁ πρεσβυτέρης μετὰ πάσης τῆς συνοδικῆς αὐτοῦ ἀνήλθεν εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγγελλίαν, ἔνθα ὁ νεοχειροτονηθεὶς μητροπολίτης ἐδέξατο τὰς συγχαρητήριους εὐχὰς Αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν σέρβων καὶ τὰς τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Τιμωτάτοι Ἐφόροι, ἐλλόγιμοι Διευθύνται καὶ Διευθύντριαι τῶν Σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κων)πόλεως

Ἀριθμὸς

πρωτοκ. 346
δικεπερ. 165

Ἐπικειμένης τῆς σχολικῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὅποτε διεξάγεται, ὡς εἴθισται, ἡ νενομισμένη πανηγυρικὴ τελετὴ τῶν καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξων Σχολῶν, γεραιρουσῶν πανδήμως τὴν μνήμην τῶν μεγάλων τούτων τῆς Ἐκκλησίας Φωστήρων καὶ διδασκάλων τῶν γραμμάτων, ἡ Πατριαρχικὴ Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀξιοχρεῶν προνοία, ἵνα κατὰ τάξιν καὶ ἐν ἀρμονίᾳ διεξάγωνται καὶ τὰ κατὰ τὴν σχολικὴν ταύτην ἐορτήν, ἔγνω ὅπως καθορίσῃ ὁμοίομορφον πρόγραμμα τῆς ἐπὶ τούτῳ τελετῆς, ἣτις ἐν τοῖς καθεκαστα ἔχει ὡς ἑξῆς: α'.) Ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ὀφείλουσιν ἵνα παρίστανται πάντες οἱ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι μετὰ τῶν Ἐφόρων αὐτῶν, ἔνθα μνημονεῦνται, ὡς εἰκόσ, τὰ ὀνόματα τῶν ἰδρυτῶν, ἐφόρων, εὐεργετῶν καὶ λοιπῶν μετὰ κολλύβων ἢ τελουμένης ἀρτοκλασίας, ὅπου τοῦτο εἴθισται. β'.) Ἡ ἀμέσως ἐπομένη νενομισμένη ἱεροτελεστία ἀρχεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς ἐπὶ παρουσία πάντων τῶν ἀνωτέρω προσώπων καὶ τῶν παρισταμένων γονέων καὶ λοιπῶν. γ'.) Ἐκφωνεῖται κατάλληλος πανηγυρικὸς λόγος ὑπὸ μόνου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, σύντομος ὡς οἶόν τε, μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς συντεταγμένους καὶ ἀρμόδιος τῇ περιστάσει. δ'.) Ἀκολουθῶς ἄδονται οἱ συνήθεις ὕμνοι πρὸς τὸν Θεόν, τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον καὶ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα

ὡς καὶ πρὸς τοὺς εὐεργέτας τῆς Σχολῆς. ε'.) Ἐπίσης ἄδονται ἐν ἡ δύο ἕτερα ἄσματα ἐκ τῶν διδαχθέντων ἐν τῇ Σχολῇ, ἀπαγορευομένης αὐστηρῶς τῆς ἀπαγγελίας διαλόγων ὑπὸ τῶν νηπίων καὶ λοιπῶν μαθητῶν, ὡς καὶ μύθων, ποιημάτων καὶ τῶν τοιούτων. Τὸ ἐν λόγῳ πρόγραμμα, ὅπερ ἀποφάσει τῆς εἰρημένης Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος δεόν ἵνα τούντεθεν πλήρες ἐφαρμοζῆται κατὰ τὴν σχολικὴν ταύτην ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀνακοινούμενοι πᾶσιν Ὑμῖν τοῖς τε Ἐφόροις καὶ Διευθύνσεσι τῶν Σχολῶν, πεποιθᾶμεν ἀδιστακτως ὅτι θέλετε προθύμως συμμορφωθῆ πρὸς τὸ ἀξιοχρεῶ ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ ληφθὲν λίαν λυσιτελεῖς καὶ ὠφέλιμον τοῦτο μέτρον. Ἐπὶ τούτοις δὲ εἴητε ὑγαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 Ἰανουαρίου 1901.

† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν καταλλήλων κειμένων ἀρικόμεθα ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι σήμερον σπουδαιότατον θεωροῦσι τὸ ἀνεπίληπτον τοῦ ἤθους τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ἐπίσκοπος εἴνε ὁ λειτουργός, εἴτε πρεσβύτερος, εἴτε διάκονος, εἴτε ὑποδιάκονος.

Τίς εἶνε λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς ἀξιοσημείωτου ἐν ταύτῃ συμφωνίας πᾶσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν ᾗ αἱ αὐταὶ Ἐκκλησίαι διαφωνοῦσι περὶ ἄλλα;

Ὁ λόγος εἶνε φυσικώτατος καὶ ἀπλούστατος· εἶνε δὲ εἷς, εἰ καὶ δύναται τις νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν ἀπὸ δύο ἀπόψεων, τῶν ἑξῆς. Πρῶτον μὲν οὗτ' ὁ θεὸς Ἰδρυτὴς τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, οὗτ' οἱ Ἀπόστολοι Αὐτοῦ κατέλιπον τὴν ἐλαχίστην περὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ σαφέστατα ἐδήλωσαν, ποίους ἐνοοῦσι τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας. «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς. Οὕτω λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ κα-

λά ἔργα οἱ ἄνθρωποι καὶ δοξάζουσι τὸν πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὁ ποιητὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθεισιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδῆξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται». Ταῦτα μὲν εἶπε καταρατικῶς τὸ θεῖον στόμα τοῦ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθέντος Σωτῆρος ἡμῶν. Ἐλέγχων δὲ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, ὅτι δὲν εἶχον βίον σύμφωνον πρὸς τοὺς λόγους ἔλεγε: «πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τρεῖς, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. . . . Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παρασίτου, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. . . . Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τῶροις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πύσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοὶ ἐστὲ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. Τὴν αὐστηρὰν δὲ ταύτην γλῶσσαν μεταχειρίζετο ὁ πρὸς Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, διότι, ἐνῶ ἐκῆθισαν ἐπὶ τῆς Μωσείας καθέδρας καὶ ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ ἐπέθετον εἰς τὸν ὄμιον αὐτοῦ φορτία βερέα καὶ δυσβάστακτα, αὐτοὶ οὐδὲ διὰ τοῦ δακτύλου δὲν ἤθελον νὰ κινήσωσιν αὐτὰ. Ἐλέγον καὶ οὐκ ἐποίουν.

Οὕτω λοιπὸν σαφῶς καὶ καθαρῶς ἐδήλωσεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ποίους ἀπῆτει τοὺς διδασκάλους τοῦ λαοῦ, τοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, ἦν ἐκτίσαστο τῷ τιμῆ Αὐτοῦ αἵματι. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἀκολουθοῦντες τῷ θεῷ αὐτῶν Διδασκάλῳ, καὶ αὐτοὶ ἐγένοντο ἀπαράμιλλα ὑποδείγματα χριστιανῶν Ἀποστόλων καὶ Κηρύκων καὶ Ποιμένων καὶ διὰ λόγου σαφῶς ἐδήλωσαν ποίους ἤθελον τοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, ἧς αὐτοὶ ὑπῆρξαν στύλοι. Τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα μέλλω νὰ παραθέσω, εἶνε γνωστότατα, ὡς εἶνε καὶ οἱ ἀνωτέρω παρατεθέντες λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν· ἀλλὰ παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» νὰ μὴ παραδρᾶμωσιν αὐτὰ διότι εἶνε γνωστὰ, ἀλλὰ νὰ ἀναγνώσωσιν αὐτὰ πάλιν. Ὁ μὲν Πέτρος λοιπὸν ἐν τῇ α' ἐπιστολῇ του (ε', 1—5) λέγει. «Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων. . . . Ποιᾶντε τὸ ἐν ὑμῖν ποιῆμον τοῦ Θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκούσως· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κληρῶν, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου». Ὁ δὲ Παῦλος γενικῶς μὲν περὶ τῶν ἐπισκόπων λέγει (πρὸς Τιμόθ. πρῶτος, γ', 1—8): «δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπιληπτον εἶναι, μιᾶς γυναίκος ἀνδρα νηφάλιον, σώφρονα, κόμμιον, φιλόξενον, διδασκτικόν, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμακρον, ἀφιλόργον κτλ.». Περὶ δὲ τῶν διακόνων (Τιμόθ. πρῶτος, γ', 8—14) λέγει· ἀδιακόνους ὡσαύτως σεμνοῦς,

μὴ διλόγους, μὴ οἶνον πολλῶ προδέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρῇ συνειδήσει κτλ.» Ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὸν Τιμόθεον ἔγραψε (πρῶτος, δ', 12—16): «τύπος γένου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ». Ὡσαύτως δὲ καὶ πρὸς Τίτον ἔγραψε καὶ γενικῶς περὶ τῶν ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἰδίᾳ πρὸς αὐτὸν ἐντελεζόμενος· «περὶ πάντα δευτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων».

Πρῶτον μὲν λοιπὸν εἶνε φανερώτατον, ὅτι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ οἱ ἀπόστολοι Αὐτοῦ, ὅσοι ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν περὶ τούτου γνώμην αὐτῶν, σαφέστατα ἐδήλωσαν, ὅτι τὸν ἐπίσκοπον καὶ πρεσβύτερον καὶ διάκονον ἐνοοῦσι τύπον τῶν πιστῶν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καὶ ἐν πάσῃ ἀγαθῇ διαθήσει, ὀδηγόν, φῶς, διδασκαλὸν λόγῳ καὶ ἔργῳ. Ὁθεν ἡ σφραγίστη καὶ πάσης ἀμειψισθητέως ἀνωτέρου δῆλωσις τῆς περὶ τούτου γνώμης τοῦ Θεοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων Αὐτοῦ οὐδεμίαν ἀφίνει χώραν εἰς διαφορίαν καὶ διαφορὰν μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν περὶ τῶν ἠθικῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κοσμῶσι πάντα λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας.

Ἐπειτα δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ἐξεταζόμενον τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ αὐτὸ ὀδηγεῖ συμπέρασμα. Ἐάν δῆλα δὴ συλλογισθῶμεν, ποῖα εἶνε ἡ θέσις καὶ ἡ ὑπερησία τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας ἐν αὐτῇ καὶ πρὸς τίνα μάλιστα σκοπὸν ἀποβλέπει ἡ λειτουργία των· ἐάν ἐν ἄλλοις λόγοις συλλογισθῶμεν, ὅτι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν κατήλθεν, ἵνα σώσῃ καὶ ἀγάπησῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ἑαυτοῦ Ἰκκλησίαν ἵδρυσῃ καὶ ἔθικεν ἐν αὐτῇ διακόχους, ἵνα συνεχίσωσι τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ ἀγιασμοῦ, ὅτι δ' οἱ νῦν ποιμένες τῆς ἐκκλησίας εἶνε ἐκείνων διέδοχοι, κεκλημένοι εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον, εὐθὺς ἐνοοῦμεν, ὅτι πᾶς ποιμὴν καὶ λειτουργὸς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ ἦνε τοιοῦτος τὸ ἦθος καὶ τὴν γνώμην, ὥστε νὰ συντελῇ εἰς σωτηρίαν καὶ ἀγιασμὸν. Διότι, ὡς λέγει ὁ θεολόγος Γρηγόριος, καθαρῶθαι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθάραι· σοφισθῆναι καὶ οὕτω σοφισαὶ γενέσθαι φῶς καὶ φωτίσαι· ἐγγίσει Θεῷ καὶ προσαγαγεῖν ἄλλου· ἀγιασθῆναι καὶ ἀγιασάσαι· χειραγωγῆσαι μετὰ χειρῶν, δυνατουθεῖσαι μετὰ δυνάεως». Διὸ καὶ ὁ θεὸς ἐκείνος Πατὴρ ἀποθίβειν εἰς ταυτὰ καὶ εἰς ὅσα ἄλλα πρέπει νὰ ἔχῃ ἠθικὰ καὶ διανοητικὰ ἐφόδια ὁ μέλλων νὰ ὑπηρετήσῃ ἀζῶως εἰς καθωρισμένον σκοπὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀνσφῶν ἄπρος ταῦτα τίς ἱκανός;» εὐρισκεν αὐτὸν κατώτερον τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἱεράς διακονίας. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ χρυσορρῦμων ἐκείνος ἐδειλάσε καὶ ἐδίστασε καὶ κατ' ἀρχὰς ἀπέφυγε τὴν διακονίαν. Ἐν τοῖς ἔξῃ περὶ «περωσύνης» λόγοις αὐτοῦ, οἵτινες εἶνε θαυμαστὸν δείγμα ἀναλυτικότητος καὶ ἀκριβεῖας, ἀναφωνεῖ. «Ὅϊδα τὴν ἑμαυτοῦ ψυχὴν»

τὴν ἀσθενῆ ταύτην καὶ μικράν· οἶδα τῆς διακονίας ἐκείνης τὸ μέγεθος καὶ τὴν πολλὴν τοῦ πράγματος δυσκολίαν». Καὶ εὐλόγως ὁ ἱερός ἀνὴρ ἔλεγε ταῦτα· διότι, ὡς αὐτὸς λέγει· «ἀφ' οὗ καὶ εἰς τὸν ἕνα μόνον σκανδαλίζοντα, καὶ ἐλάχιστον, θυμῶρεϊ ἵνα μυλόπετρα κρεμασθῆ εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταπονισθῆ, οἱ μὴ μόνον ἕνα καὶ δύο καὶ τρεῖς, ἀλλὰ πλήθην τοσαῦτα ὀδηγοῦντες εἰς ἀπώλειαν, εἰ ἄρα γε θά πάθοσι καὶ πόσον ὁὰ τιμωρηθῶσι».

Ὁμιλῶν δὲ περὶ ὀδηγούντων εἰς ἀπώλειαν ἐνοεῖ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἔχοντες θέσιν ὀδηγῶν ἐν αὐτῇ καὶ ὄντες ἐπιφανεῖς, ἐὰν δὲν ἔχουσιν ἦθος ἀνεπιληπτον, σκανδαλίζουσι τοὺς χριστιανούς καὶ ἄγουσι πολλοὺς αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν, ἀντὶ τῆς σωτηρίας. Διὸ εὐλόγως ἀποφνίσεται, ὅτι «πολλὴν μὲν δύνεσιν, πολλὴν δὲ πρὸ τῆς δυνέσεως τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ χάριν καὶ τῶσαν ἄνθρωπον καὶ καθαρότητα βίου καὶ μεζύονα ἢ κατὰ ὄρθωρον ἔχειν δεῖ ἀρετὴν τὸν ταύτην ἀναδεχόμενον τὴν ἔσπον· τίδα». Καὶ κατωτέρω κηρύττει, ὅτι «καὶ τῶν ἀκτίων αὐτῶν καθαρωτέρων τῷ ἱερεὶ τὴν ψυχὴν εἶνα, δεῖ».

Καὶ ἀπὸ τῶν δύο ἄρα ἀπόψεων ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, καὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων Αὐτοῦ καὶ τῆς κλήσεως, ἦν ἔχει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ χριστιανὸς ποιμὴν, γίνεται κατὰ δὴλον, ὅτι πᾶς λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ἐπίσκοπος εἴτε πρεσβύτερος, εἴτε διάκονος, ὀφείλει νὰ ἔχη ἦθος ἀνεγκλητον καὶ βίον ἐπαικτοδομητικόν. Οὗτος δ' εἶναι ὁ λόγος δ' ὃν πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, καί περ περὶ ἄλλα διαφωνοῦσαι, ἐντελῶς συμφωνοῦσι περὶ τοῦ προκειμένου, εὐχόμεναι ὅτι, εἰδομεν ὅτι εὐχόμενα κατὰ τὴν χειροτονίαν, ἄλλαι μὲν διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων, ἄλλαι δὲ διὰ λέξεων μὲν διαφύρων, ἀλλ' ἔχουσιν ἐν νόημα, συμφωνῶν πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Κυρίου, νὰ ἀποδειχθῇ ὁ χειροτονοῦμενος διὰ τῆς ἀγιότητος τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ βίου «ὀδηγός τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴς ἀφρόνων, διδάσκαλος νηπίων, φωστὴρ ἐν κόσμῳ, ἵνα καθαρίσας [τὰς ψυχὰς τὰς ἑμπόρευθεϊδας αὐτῶν] ἐπὶ τῆς παρούσης [ζωῆς] παροστῆ τῷ βήματι Αὐτοῦ ἀκατασχύντως καὶ τὸν μέγαν μισθὸν λάβῃ, ὃν ἵτοίμασε τοῖς ἀθλήσασιν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου».

Καὶ αὕτη μὲν εἶνε ἡ αἰτία τῆς περὶ τούτου ὁμοφωνίας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν· τὰ δὲ συμπεράσματα, τὰ ὑποία εἶπον, ὅτι θὰ ἐξαγάγωμεν; Αὐτοὶ ἄρχε οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», ὅσοι προσέσχον εἰς τὰ εἰρημνῆν, δὲν ἐξήγαγον τὰ φυσικῶς ἐξαχόμενα ἐκ τούτων συμπεράσματα; Ἡ ἀκολουθία εἶνε φυσικὴ καὶ τὰ συμπεράσματα ἐκπηδῶσιν οὕτως εἰπεῖν αὐτομάτως· ἀλλὰ διὰ τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν θὰ ἀσχοληθῶ πάλιν περὶ

αὐτῶν, ὅταν εὖριαι κειρὸν· διότι σήμερον ὑπερέβην τὸ πρῆπον τοῦ μήκους τοῦ λόγου ὄριον.

Αὐτῆς Ἡλιοῦ καθηγητής.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΑΤΣΤΡΟΙΣ

(Πράξ. 14, 8).

Ἐκτιναζόμενος ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὁ ἀπ. Παῦλος τὸν κενιστόν, καὶ τὰ νῦτα στρέψας πρὸς τοὺς σκληραύχενας Πισίδας, κατήλθεν εἰς Ἰκόνιον, ἵνα καὶ ἐνταῦθα κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀφροντιστῶν πόνων καὶ κινδύνων· διότι καὶ καθήκον ἱερώτατον καὶ ἥδιστον τῶν ψυχικῶν ἀπολαύσεων ὑπελάμβανε τὸ κηρύττειν ἐν ἐκάστη πόλει ὅθεν διήρχετο, εἴτε ἐθνικῇ, εἴτε Ἰουδαϊκῇ καὶ διανοίγειν τῆς διανοίας τὰ ὄμματα, τῶν ἐν σκιᾷ τῆς ἀθεότητος καθημένων λαῶν. Ἀλλὰ καὶ τῶν Ἰουδαίων ὁ φθόνος παρεκκολλοῦει αὐτὸν ἀπανταχοῦ· τὴν δὲ πρόσθεν εὐφροσύνην, ἣν αὐτῷ ἐνεποιεῖ ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ πλήθους πρὸς τὸν ἑσταυρωμένον, διεδέχοντο πικρῆ καὶ διωγμοί. Ἐκθαμβὰ καὶ ἐκπληκτὰ τὰ πλήθη ὑπὸ τοῦ σθένους καὶ τῆς ἐπανθούσης τοῦ κηρύγματος χάριτος, κατ' ἀρχὰς ἀπεδέχοντο τὰς νέας ἀληθείας, καὶ συνετάσσοντο τῇ νέᾳ διδασκαλίᾳ· ὅτε ὁμοῦ ἐκορυφῶντο τῶν Ἰουδαίων τὰ πάθη, πᾶν εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν αἰσθημα καταπνίγοντα, μετεποιοῦντο καὶ οἱ πολλοὶ ἀπὸ ὑπερφύων ζηλωτῶν, εἰς ἐξάλλους τοῦ εὐαγγελίου διώκτας. Παρακάμφας τοὺς ἐν Ἰκονίῳ δεινοτάτους σκοπέλους ὁ ἀπόστολος, καταφεύγει εἰς Λύστραν ἐν ἡ μεγάλα καὶ ἐξαισία εἶχον τελεσθῆ, ἅξια ἐπισταμένης προσοχῆς καὶ ἐξακριβώσεως. «Ὡς δὲ ἐγένετο ὄρμη τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόντες κατέρουον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περιχώρων κακέτῃ ἦσαν εὐαγγελίζομενοι».

Ἐπειδὴ ἡ Λύστρα εἶχον ὄψιν ὄλωσ ἐθνικῆν, ὁ Παῦλος δὲν ὑπέστη τὰ προσκόμματα οὐδὲ τὰς πικρίας, ἅς οἱ Ἰουδαῖοι ἀλλαγῶν κατ' ἀρχὰς παρεσκεύαζον, ἐν χρόνῳ δὲ βραχυτάτῳ ἐφείλκυσε πρὸς ἑαυτὸν ἅπαντα τὰ πλήθη τῆς πόλεως, ἅτινα πρὸ πολλοῦ ἤδη εὐφρῆμας ἀνὰ στόμα ἔφερον τοῦ ἀποστόλου τὸ ὄνομα· περὶ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἐξεφέροντο αἱ εὐνοικώτατα κρίσεις καὶ διεσαλιζέτο ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ἡ ἀμύθητος χάρις καὶ τὸ ἄρατον κάλλος τῶν λόγων αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐκίνουον εἰκότως τὴν περιεργίαν πάντων· ὁπότε δὲ ἀφίκετο

έκει παραχρήμα κατέπαυσαν ἐργασίας καὶ χρηματισμοὶ καὶ περὶ ἢ τὰ κοινὰ καὶ τετριμμένα τύρβη, διότι ἕκαστος προεθυμείτο νὰ ἰδῆ πρῶτος τὸν διδάσκαλον καὶ ἀκούσῃ τῆς σωτηρίας τὸ εὐαγγέλιον. Ἡ Λύστρα ἄπατα συνήχθη περὶ τὸν Παῦλον· οὐδὲ τῶν ἀθηνούτων ἐξαιρουμένων. Καὶ ἰδοὺ ἐν μεγάλῃ καὶ κρισίμῳ ὥρῃ, ὅτε πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἐστραμμένοι εἰς τὰς ὄψεις τοῦ ἀποστόλου, καὶ πάντων τὰ ὦτα ἐνετεινόντο ἐκεῖ ὁπόθεν ἐξήρχετο ἡ μελίρροτος φωνή, ἔλκεται διασχίζων τὸ πλήθος χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς ἵνα ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

«Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσίν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπατήκει· οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦντος».

Ἄνθρωποι ὑπὸ νοσημάτων κατατρυχόμενοι ἔχουσι πολλάκις καρδίαν ἐπαίσθητον καὶ τρυφεράν, ὡσπαιεῖ αἱ τεταμέναι τῆς κιθάρας χορδαί. Τοιαύτην καρδίαν εὐαίσθητον εἶχε καὶ ὁ χωλὸς, ὅστις διψῶν διψῶν τοῦ κηρύγματος, ἀπερρώχρα ἀπλήστως τὴν οὐρανίαν δόξον, ταλανίζων δὲ ἑαυτὸν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ βίου, ἦτο ἀπηρητημένος ἐν ἐλπίδι καὶ πόσῃ ψυχῆς ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀποστόλου, ἀπεκδεχόμενος τὴν σωτηρίαν τοῦ αὐτοῦ ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦντος».

Τοῦ χωλοῦ ἡ παρουσία καὶ ἡ ψυχικὴ συγκίνησις δὲν διελάθον τὸν Παῦλον, ὅστις ρίψας ἐπ' αὐτὸν βλέμμα ἰαρόν καὶ ἥπιον, ἔδραμε πρὸς τὸν πάσχοντα, ἵνα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καταδείξῃ τὴν δύναμιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ· ἀδ' ἀνετίτας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ. Ἄνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός». Ἐνταῦθα ἰστάμεθα ἀπέναντι γεγονότος σπουδαίου καὶ καταπληκτικοῦ. Μάτην ἐπεχείρησεν ἡ ὑλοφροσύνη καὶ ἀθεῖα νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ θαῦμα διὰ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐφευρέσεων· τὸ θαῦμα ἐτετέλεσθη ἐνώπιον ἀπάντων τῶν κατοίκων τῆς Λύστρας, ἡ δὲ παντελὴς θεραπεία τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσι χωλοῦ, ἦν ἡ εὐγλωττοτάτη τῆς θαυματουργίας ἀπόδειξις· διὸ καὶ ἐκπλαγέντες οὗτοι ἐπὶ τῷ γεγονότι «ἐπήραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστῶν λέγοντες οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ἐκάλων τε τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἐρμῆν, ἐπειδὴ οὗτος ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου». Θαύμαμα, ἔλεγον, μόνον τῇ τοῦ Θεοῦ ἐνεργείᾳ δύνανται νὰ τελεσθῶσι· καὶ ἐν τούτῳ ὀρθῶς ἔλεγον· ἀλλ' ἐπλαγήθησαν ὑπολαβόντες τὸν Παῦλον, αὐτὸν τὸν Θεόν, λαβόντα μορφήν ἀνθρώπου καὶ τετέλεσαν τὰ μεγά-

λα καὶ ἐξάστια· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἐν τῇ ἰδέᾳ αὐτῶν ταύτῃ ἐμμένοντες, προητοιμάζοντο ἵνα καὶ διὰ θυσιῶν τιμῆσωσιν αὐτὸν τε καὶ τὸν συνοδοιπόρον Βαρνάβαν· ὁ ἱερεὺς τῆς πόλεως, ὁ τὰ ἱερεῖα τοῖς θεοῖς θύων, ἐνέγκας ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἠτοιμάζετο σὺν τοῖς ὄχλοις νὰ προσενέγκῃ θυσίας. Τί δὲ ἐν τῇ κρισίμῳ στιγμῇ ταύτῃ πράττει ὁ Παῦλος; γίνεται ἄρα γε ἑαυτοῦ ἐπιλήσμων ἢ ἐπιτρέπει νὰ ἀποδοῶσιν αὐτῷ αἱ τῶν τιμῶν ὑπέροχταται, αἱ πώποτε ἐπιδαφλευθεῖται βροτοῖς, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ νὰ ἐπιστάσῃ τὴν δόξαν τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν κρατιῶν τῆς γῆς; Οὐχί· δὲν μιμεῖται τοὺς ζωίλους καὶ ἀνελευθέρους τοὺς οὐδὲν ἕτερον διανοομένους, εἰμὴ πῶς νὰ ἀνέλθωσι μίαν ἔτι ὑψηλότεραν βαθμίδα δόξης καὶ τιμῆς, ἀδιαφοροῦντας δὲ περὶ τῶν μέσων τῶν φερόντων εἰς ταύτας, ἀνευθιράστως δὲ ἐνεργοῦντας καὶ διὰ χρημάτων, καὶ συκοφαντίας καὶ δι' ἄλλης τῆς χορείας τῶν δυσωνύμων κηκιῶν, νὰ σταθῶσιν ὀλίγον ὑψηλότερον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ὁ Παῦλος εὐχεται νὰ ἦναι ἀναθεμα ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν του· προτιμᾷ τὸν αἰτιμὸν θάνατον τῆς παροδικῆς δόξης, καὶ χαίρει ὑβρίζομενος, λιθαζόμενος· θέλει ἄγνωστος, ἀφανὴς νὰ ἐξαφανισθῇ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου, πωθῶν μόνον νὰ θριαμβεύσῃ ἡ διδασκαλία τοῦ Σταυροῦ· διὸ καὶ ὅτε ἤκουσε τὰς παρασκευὰς τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ λαοῦ, εἰσπηδήσας εἰς τὸν ὄχλον, διέερρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων. «Ἄνδρες ἀδελφοί, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι»· οἷος γενναῖος καὶ λεπτός χαρακτήρ! οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης ὑπεροχῆς κρίνει ἑαυτὸν ἀξιώτερον τῶν ἄλλων, οὐδ' ἀξιοῖ νὰ νομίζεται ἐπιφανέστερος τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων· «ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι». Βεβαίως, λέγει, ἠκούσατε αὐτοὶ καὶ εἶδατε ὅσα θαυμαστά ἢ δεξιὰ τοῦ ὕψιστου ἐποίησεν, εὐηγγελιστάμην ὑμῖν τὴν Ἰϋπίστην διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, εἶδατε ἰδίους ὄμμασι τὴν ἰασίν τοῦ ἐκ γενετῆς χωλοῦ, ὅστις ὑγίης γενόμενος ἤλλκετο καὶ περιεπάτει, καὶ ἀναγνωρίζετε δικαίως ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ θαῦμα, ὅπερ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν τὸ πρῶτον ἤδη θεώντα· ἀλλὰ θαύματα τελεῖ μόνος ὁ θεός· ἐγὼ δὲ ὑμῖν ὁμοιοπαθεῖς εἰμι, ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, εὐαγγελισζόμενος ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν μεταίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· οἱ λόγοι οὗτοι ἐσωρρόνησαν τὰ πλήθη, ἅτινα χαλεπῶς καὶ μόλις ἀπέστησαν τῆς παρεσκευασμένης θυσίας· ἀκαὶ ταῦτα

λέγοντες μόλις κατέπεισαν τούς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοὺς.

(ἔπιτα τὸ τέλος)

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

Διάκονος

ΠΙΝΑΞ

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ψηφισθέντων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριαρχείου κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας

(1606—1900)

δυναχθεὶς χρονολογικῶς κατὰ πατριαρχείας

ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιωθέντων

πατριαρχικῶν κωδίκων

ὑπὸ

τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἀρχιμ. ΙΣΑΚΕΙΜ ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΥ δ. φ.

Ἐπὶ πατριάρχου **Ραφαήλ Β'** τοῦ ἀπὸ Μπύμνης (πατριαρχεύσαντος κατὰ τὰ ἔτη 1603—1607) ἐξελέγη:

τῷ 1606 ὁ **Μυρέων** Ματθαῖος.

Ἐπὶ **Τιμοθέου Β'** τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν (1612—21) ἐξελέγησαν:

τῷ 1628 Ὁκτωβρ. ὁ **Συνάδων** Μελέτιος

» 1629 Μαΐφ ὁ **Σεβαστείας** Ἰωσήφ

» 1633 Αὐγούστ. ὁ **Μυρέων** Ἰερεμίας

» 1637 » ὁ **Σίδης** Καλλίνικος

» » 7]βρίφ ὁ **Συνάδων** Ματθαῖος (πρ. Χειμάρρας).

Ἐπὶ **Παρθενίου Α'** τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως (1639—44) ἐξελέγη:

τῷ 1640 Αὐγούστ. ὁ **Συνάδων** Κάλλιστος.

Ἐπὶ **Καλλινίκου Β'** **Ακαρνᾶνος** τοῦ ἀπὸ Προύσης, (τρὶς πανριαρχεύσαντος μεταξὺ τῶν ἔτων 1688—1602) ἐξελέγη:

τῷ 1696 Ἰουνίφ ὁ **Σεβαστείας** Νεόφυτος.

Ἐπὶ **Νεοφύτου ΣΤ'** τοῦ ἀπὸ Καισαρείας

(ὅς πατριαρχεύσαντος μεταξὺ τῶν ἔτων 1734—44) ἐξελέγη:

τῷ 1743 Ἰουλίφ ὁ **Σταυρουπόλεως** Ἀνθιμος.

Ἐπὶ **Κυρίλλου Ε'** **Καρακάλου**, τοῦ ἀπὸ Νικομυδείας (ὅς πατριαρχεύσαντος μεταξὺ τῶν ἔτων 1748—57) ἐξελέγησαν:

τῷ 1748 8]βρίφ ὁ **Ναζιανζοῦ** Παρθένιος,
βοηθὸς τοῦ Καισαρείας Παρθενίου

» 1749; ὁ **Σίδης** Νικηφόρος.

τῷ 1749 Δ]βρίφ ὁ **Σάρδεων** Νικόδημος.

» 1750 ὁ **Ἱεραπόλεως**

» 1753 Ἰανουαρ. ὁ **Συνάδων** Θεόκλητος.

Ἐπὶ **Παΐδιου Β'** **Κριουμουρτζόγλου** τοῦ ἀπὸ Νικομυδείας (τετράκις πατριαρχεύσαντος μεταξὺ τῶν ἔτων 1726—52) ἐξελέγη:

τῷ 1752 Ἀπριλίφ ὁ **Σίδης** Ἰωσήφ.

Ἐπὶ **Σαμουήλ Χαντζεροῦ** τοῦ ἀπὸ Δέρκων (τὸ α'. 1763—8) ἐξελέγησαν:

τῷ 1763 8]βρίφ ὁ **Εἰρηνουπόλεως** Σωφρόνιος

τῷ 1764 Ἰουνίφ ὁ **Λαμψάκων** Γρηγόριος,
βοηθὸς τοῦ Κυζίκου.

Ἐπὶ **Θεοδοσίου Β'** τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης (1769—73) ἐξελέγησαν:

τῷ 1769 Αὐγ. ὁ **Λεύκης** Δοσίθεος, βοηθὸς
τοῦ Φιλιππουπόλεως.

τῷ 1770 9]βρίφ ὁ **Σίδης** Συμεών.

Ἐπὶ **Σαμουήλ** (τὸ β'. 1773—74) ἐξελέγησαν:

τῷ 1774 8]βρίφ ὁ **Ἱεραπόλεως** Ἰάκωβος

» » » ὁ **Κλαυδίουπόλεως** Παῖσιος.

Ἐπὶ **Γαβριήλ Δ'** τοῦ ἀπὸ Π. Πατρῶν (1784—85) ἐξελέγησαν:

τῷ 1784 Μαΐφ ὁ **Σεβαστείας** Δανιὴλ

τῷ 1785 Ἀπριλίφ ὁ **Λαμψάκων** Ἀρσένιος
βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἀγαπίου.

Ἐπὶ **Προκοπίου** τοῦ ἀπὸ Σμύρνης (1785—89) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1786 Αὐγούστ. ὁ **Ἱεραπόλεως** Γρηγόριος
βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας Λέοντος.
τῷ 1786 10 Ἰβρίῳ ὁ **Λεύκης** Νεκτάριος, βο-
ηθὸς τοῦ Φιλίππουπόλεως Κυρίλλου.
τῷ 1787 Ἀπριλίῳ ὁ **Ἀρκαδιουπόλεως** Σε-
ραφεῖμ, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Σαμουὴλ.
τῷ 1787 Αὐγ. ὁ **Ἐλενουπόλεως** Ἀνθιμος,
βοηθὸς τοῦ Νικουμδεῖας Γερασίμου.
τῷ 1789 Μαρτίῳ ὁ **Κυρήνης** Ἰωάσαφ, βοηθὸς
τοῦ Ἀλεξανδρείας Παρθενίου.

Ἐπὶ **Νεοφύτου τοῦ Ζ'** τοῦ ἀπὸ Μαρωνεῖας
(τὸ α'. 1789—94) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1789 Ἰουλίῳ ὁ **Αὐρηλιουπόλεως** Γαβριὴλ
βοηθὸς τοῦ Φιλαδελφείας Ἰακώβου.
τῷ 1790 Ἰαν. ὁ **Σταυρουπόλεως** Ἀθανάσιος.
τῷ 1790 Μαρτ. ὁ **Κλαυδιουπόλεως** Νεόφυτος
τῷ 1791 Αὐγ. ὁ **Ἱεραπόλεως** Βενέδικτος βο-
ηθὸς τοῦ Φιλαδελφείας Ἰακώβου.
τῷ 1792 Φεβρ. ὁ **Λαοδικείας** Γρηγόριος
τῷ 1793 Μαΐῳ ὁ **Ἱεραπόλεως** Μάξιμος, βο-
ηθὸς τοῦ Φιλαδελφείας Ἰακώβου.
τῷ 1793 8 Ἰβρίῳ ὁ **Σεβαστείας** Ἰωσήφ
τῷ 1793 9 Ἰβρίῳ ὁ **Ναζιανζοῦ** Ἰγνάτιος, βο-
ηθὸς τοῦ Καισαρείας Γρηγορίου.

Ἐπὶ **Γερασίμου Γ'** τοῦ ἀπὸ Δέρκων (1794
—97) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1794 Μαΐῳ ὁ **Ἐρυθρῶν** Λεόντιος, βοηθὸς
τοῦ Σμύρνης Γρηγορίου.
τῷ » Ἰουνίῳ ὁ **Κρατόδου** Ἰωάννικος
βοηθὸς τοῦ Βόσνης Παΐσιου.
τῷ » Ἰουλίῳ ὁ **Ἐλενουπόλεως** Γαβριὴλ,
βοηθὸς τοῦ Νικουμδεῖας Ἀθανασίου.
τῷ » Αὐγ. ὁ **Νεαπόλεως** Γεράσιμος, προ-
εστὼς Κοντοσκαλίου.
τῷ » » ὁ **Λεύκης** Καλλίνικος, βοηθὸς
τοῦ Φιλίππουπόλεως Κυρίλλου.
τῷ 1795 7 Ἰβρίῳ ὁ **Τραϊανουπόλεως** Παρθέ-
νιος
τῷ 1796 Φεβρ. ὁ **Παιονίας** Σεραφεῖμ, βοηθὸς
τοῦ Φαναρίου Μακαρίου.
τῷ » Μαρτ. ὁ **Σωτηριουπόλεως** Δαμα-
σκηνὸς προεστὼς Χάσκιῳ.
τῷ » Αὐγ. ὁ **Θεοδωρουπόλεως** Χρῦσαν-
θος βοηθὸς τοῦ Δέρκων Μακαρίου.

τῷ « » ὁ **Χριστουπόλεως** Παγκράτιος,
βοηθὸς τοῦ Ἐάνθης καὶ Περιθεωρίου
Ναθαναήλ.

(ἔπεται συνέχεια)

† **Κασθανδρείας Προκόπιος.**

Τῷ περελθόντι Σεβδάτῳ ἠγγέλθη τηλεγραφικῶς
ἐκ Πολυγύρου, ἔδρας τῆς ἑπαρχίας Κασσανδρείας, ὅτι
ὁ γηρκιὸς μητροπολίτης αὐτῆς **Προκόπιος** μετέστη
πρὸς Κύριον λύπην τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρατον κατα-
λιπών*.

— **Κεφαλληνίας Γεράσιμος.**— Μετὰ θλίψεως πολ-
λῆς πληροφοροῦμεθα τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ σεβ-
σμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Γερασίμου
Δώριζα συμβάντα προχθὲς ἐν Ἀργοστολίῳ τῆς Κε-
φαλληνίας, ἔρχ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς. Βιογραφικὰς ση-
μειώσεις περὶ τοῦ μετὰστάντος ἱεράρχου θέλομεν
δημοσιεῖσαι ἐν τῷ προσεχῆ φύλλῳ.

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ **Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου**
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν
τὴν ἀνίκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστασίᾳ καὶ φρον-
τίδι τῆς **Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλη-
σιαστικῆς Ἐπιτροπῆς**, μετὰ πολλῆς τυπο-
γραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάριτου ἀρίστου καὶ
μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15'.
— 544 εἰς μέγα 8ον· τιμᾶται πανόδοτον ἀργ.
Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 33]4. Ταχυ-
δρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ
ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκη ἐν τῷ ἐν Γαλα-
τῇ Κοιν)πόλεως βιβλιοπωλείῳ **«Δεπάστα, Σφύ-
ρα, Γεράδου»**, ὁδῷ Μαχμουδιῆ, ἀριθ. 5, πα-
ραπλεύρως τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

* Βιογραφικὰς σημειώσεις ἴδε «Ἐκκλ. Ἀληθ.» ἔτ. Κ' ἀρ. 40.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ
δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστάματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγ-
γεῖλαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν
βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτη-
ρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν
ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ ὑπεύθυνος **I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ**

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟῦ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 5

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † 'Ο Γρεβενών ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † 'Ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † 'Ο 'Αρχιεπ. τῆς 'Ι. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † 'Ο Μέγας 'Αρχιεπίσκοπος ΛΑΤΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσῷ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐγγραφα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ — Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μηναίων — Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Λύστραις — Συνεδριον Γερμανῶν Εὐαγγελικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ — Βιβλιολογία — Ἀρχιεπίσκοπος Κερκλληνίας Γεράσιμος — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Καινοποιήσεις.

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ἐκδιδόντος

ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου δ. φ.

ἀρχιεπιφύλακος τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πηγαὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰδρύσεως, συντηρήσεως καὶ διοικήσεως τῶν Σχολῶν τοῦ Γένους ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ οἰκουμενικοῦ Ἱεροσολύμων.

Ἀριθ. 27.

Ἑλληνικὴ Σχολὴ Τριπολιτζῆς.

† Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως βεβαίω [δι]

Ἰσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

† Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κλπ.

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γραμματεῖος γίνεται ἄλλο, ὅτι ἐπειδὴ δι' ἡμετέρων Πατριαρχικῶν προτρεπτικῶν γραμμάτων διωρίσθησαν κουτεῖα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Πελοποννήσου εἰς βοήθειαν τοῦ ἐν τῇ Τριπολιτζῆ σχολείου τοῦ

λογιωτάτου ἐν διδασκαλίαις κύριου Παρθενίου, τὸ ὅποιον σχολεῖον ἀποβλέπει πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἐκείσε χριστιανῶν, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβοντες ἀπὸ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου χριστιανοὶ βλέποντες ὅτι εὐσθούται σὺν Θεῷ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν ἕνα τοιοῦτον κοινωφελὲς καλὸν καὶ προσιρούμενον νὰ συνεισφέρουν καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν τὴν δυνατὴν βοήθειαν, ὡσάν ὅπου δὲν ἐξαρκεῖ, καθὼς ἔως τῶρα ἐφάνη ἢ διὰ τῶν κουτεῖων συναγομένη ἐκείσε βοήθεια εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν χρεωδῶν τοῦ αὐτοῦ κοινωφελούς σχολείου τῆς πατρίδος αὐτῶν, κατέστησαν ἐνταῦθα ἐπιτρόπους τοῦ αὐτοῦ σχολείου τοὺς χρησίμους τοὺς χριστιανούς, τὸν τε κύριον Θεοδωρῆν, τὸν Μιχαὴλ μπακάλην, τὸν Χατζῆ Παναγιώτην μπακάλην, τὸν κύριον Δημήτρην τζοχατζῆν, τὸν Χατζῆ Ἀσημάκην μπακάλην, τὸν κύριον Ρόδην, τὸν κύριον Παναγιώτην Λαζαρόπουλον, τὸν κύριον Ἰωάννην Παπαδημητρόπουλον, τὸν κύριον Στάθην ἀμπατζῆν, τὸν κύριον Ρήγαν, τὸν κύριον Παναγιῶν Ζωαρῆν, τὸν κύριον Ἰωάννην Πρασιωίτην, τὸν κύριον Νικόλαν Ζούλαν, τὸν κύριον Ἰωάννην Κάλπην, τὸν κύριον Ἰωάννην Χαμοβλέπην, τὸν κύριον Ἰωάννην Μονιῆν, τὸν κύριον Ἀθανάσιον Κόντικαν, τὸν κύριον Δίμον Καρακῆν, τὸν κύριον Ἰωάννην εἰς Γενῆ-χάνων καὶ τὸν Χατζῆ Γεώργιον Μπαχσελῆν, πρὸς δὲ τούτοις τοὺς κατὰ καιρὸν εὐρισκομένους ἐνταῦθα βεκήλιδες τῆς κοινότητος τῶν χριστιανῶν τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τῷ φροντίζειν κοινῶς διὰ τὰ συντείνοντα εἰς τὸ ρηθὲν σχολεῖον. Ἀποδεχόμενοι λοιπὸν τὴν προθυμίαν καὶ τὸν χριστιανικὸν ζῆλον αὐτῶν εἰς τὸ τοιοῦτον κοινωφελὲς τῆς πατρίδος αὐτῶν καλὸν, ἐπηυξάμεθα αὐτοὺς τὰς ἀντιμισθίας πρὸς Θεοῦ τοῦ τῶν ἀπόντων ἀγαθῶν χορηγοῦ εἰς ἀσφάλειαν δὲ τοῦ διορισμοῦ τῶν εἰρημῶν ἐπιτρόπων ἐγνωμὴν ἐπικυρώσασιν τὰ περὶ αὐτῶν διὰ τοῦ πα-

ρόντος ημετέρου γράμματος· και δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα Συνδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων και ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν και συλλειτουργῶν, ἵνα οἱ εἰρημένοι ὀνομαστὶ ἐπίτροποι τοῦ ἐν Τριπολιτζᾷ σχολείου τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων ἔχωσιν ἐπιτρέχειν προθύμως εἰς τὰ συντιένοντα πρὸς σύστασιν τοῦ αὐτοῦ σχολείου, κοινῇ δὲ γνώμῃ αὐτῶν διορίσῃ δύο ἢ τρεῖς ἐξ αὐτῶν καθυπό ἐπιστάτας και φροντιστάς εἰς τὸ νὰ παραλαμβάνωσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν τὴν συναζομένην ἐλεημοσύνην ἀπὸ τε τῶν κουτελιῶν ὁποῦ ἔχουν νὰ διορίσωσιν εἰς τὰ ρουσφέτια αὐτῶν και ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος και νὰ φροντίζωσιν εἰς τὸ νὰ ἀποσταλλῶσιν τὰ συναζόμενα ἀσφαλῶς ἐκεῖσε εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιστάτου τοῦ αὐτοῦ σχολείου εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν χρεωδῶν τοῦ αὐτοῦ σχολείου ὁποῦ διὰ τῆς κοινῆς βοήθειάς νὰ ἔχη τὴν σύστασιν του τὸ αὐτὸ σχολεῖον και νὰ διενεργῆται ἐν αὐτῷ ἀδιακόπως ἢ τῶν μαθημάτων παρὰδοσις και νὰ γίνηται κερπὸς προκοπῆς και ἐπιδόσεως. Ἐπι τούτοις οὐν ἐγένετο και τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν και Συνδικτικὸν γράμμα εἰς μόνιμον και διηνεκῆ ἀσφάλειαν τοῦ διορισμοῦ τῶν εἰρημένων ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Τριπολιτζᾷ σχολείου καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

αψῆς ἐν μηνί Μαῦθ. Ἰνδικτικῶνος ἰδ'.

† Ὁ Κυβερνητικὸς Γεράσιμος — † Ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος — † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωακείμ — † Ὁ Δέρκων Διοτῆσιος — † Ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδοσίος — † Ὁ Κρήτης Γεράσιμος — † Ὁ Ἀρχιῆλίου Ἀρθιμιοῦ — † Ὁ Σαρτορήνης Διοτῆσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 310. Ἐπισημασιονταὶ δὲ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὅσα ὁ Β. Καστόρχης λέγει ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Δημητζάνῃ Σχολῆς σελ. 6. σημ. α' και ἄλλα, κατὰ τὸν κ. Μ. Παράνικαν ἐν τῷ Σχεδιάσματι, σελ. 105.

Ἄριθ. 28.

Σύστασις Ἑλληνικῆς Σχολῆς ἐν Ἰαδίῳ τῆς Μολδαβίας.

Ἰσορ τοῦ εἰς Μολδαβίαν ἐκδοθέντος σιγίλλιδῶδους γράμματος περὶ τοῦ συγκροτηθέντος ἐκεῖσε φροντιστηρίου ὑπὸ τοῦ ἐψηλοτάτου αὐθέντου κυρίου κυρίου Ἰωάννου Γρηγορίου Γκιχα Βοεβόδα εἰς κοινῇ ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε ὀρθοδόξων.

Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κτλ.

(Παραλείπονται ἐνθά στίχοι τοῦ Προομίου)

Τοιαύτην οὖν ἦδη σπουδὴν θείῳ κεινημένος ζήλῳ πρὸς κοινῇ τοῦ Γένους ὠφέλειαν κτεβεβλετο ὁ ὑψη-

λοτάτος και εὐσεβέστατος αὐθέντης και ἡγεμῶν πάσης Μολδοβλαχίας κύριος κύριος Ἰωάννης Γρηγόριος Γκιχα Βοεβόδα υἱὸς κατὰ πνεῦμα κτλ. Ρίχης γὰρ ἀγαθῆς λαμπρῶς μὲν γένους μακρῆς και ἐπιφανεστάτης διαδοχῆς, πολιτικῆς δ' ἀρχαῖς και ἀξιώμασι προύχοντος και μάλιστα πάντων ἐπισήμου κατ' ἀρετὴν και εὐσέβειαν, οἷον ἀκρίμων ὠραίος ἀναβλαστήσας και τὴν τῶν προγόνων ἐν ἀπασὶ δοξᾷ οὐκ ὅπως διαδεξάμενος, ἀλλὰ και σφοδρότερον ἐν ἐκαστῷ φιλοτιμησάμενος ἀποφῆναι, πρὸ παντὸς ἄλλου του τὴν ἀρετὴν ἐποίησατο, ὥστε κατὰ πάντα εὐδοκιμῶν ἦδη, παρὰ πᾶσι διὰ θαύματος ἄγετα· οἱ μὲν γὰρ και φιλοθικαιοὶ αὐτὸν λαμπρῶς ἀνακηρύττουσι και τούτων μάλιστα τὸ εὐσεβὲς αὐτῷ ὑπήκουον, ἐν δικαιοσύνῃ διοικούμενον ἄκρῃ, οἱ δὲ σὺν ἐκπλήξει τὴν φρόνησιν τάνδρος ἀποσεμνύνουσιν, οἱ δὲ τὸ περὶ τοὺς προσκρούοντας ὁμολογοῦσι συγγνωμονικὸν και φιλάνθρωπον, ἀλλὰ δὴ και τὸ πρῶον ἐν ἀπασὶ θαυμάζουσιν· οἱ δὲ τὸ πρὸς ἀπαντας εὐέντευκτον και ἡμέρον τοῦ τρόπου κηρύττοντες, ἦσιον ἡγεμόνα και πᾶτερα και κηδεμόνα τῶν ἐν ἀνάγκῃς ἀποκαλοῦσι τοῦ βίου· παροῦσι δὲ τᾶλλα πάνθ' ὅσα πρὸς κοινῇ τῶν ὑπὸ τὴν ἑκλαμπρον αὐτοῦ ἡγεμονίαν τελούντων ὠφέλειαν λαμπρῶς εἰς δεῦρο κατεργασταὶ· συστάσεις νοσοκομείων και ἰατρειῶν ἀσθενοῦσι και πενομένοις ἀναπεπταμένον, ὑδάτων τε καθαρωτάτων και πλουσιωτάτων ἐν κρήναις εἰς κάλλος· ἐξείργασμέναις ἐποχετεῦσεις, ὁδῶν τε ἐπισκευὰς και ἐξομαλσεις, οὐ μόνον ἀπταιστον τοὺς ὁδούτους τῶν ἀνθρώπων πορεῖαν, ἀλλὰ δὴ και τοὺς τὰ ἀναγκῆς τεκμήριον τοῦ ὄντος ἔχειν κατ' ἀρετὴν τὸν ἀνδρα και μάλιστα κατ' εὐσέβειαν λαμπρότατον τὸ συγκροτηθὲν ἦδη ἐν Γλασίῳ παρὰ τὴν μητροπολιν μουσεῖον· ἔρωτα γὰρ αὐτῷ παιδείας δεινὸν και ζῆλον ἐνθεον πρὸς τὴν τοῦ Γένους ὠφέλειαν ἐγχαράττον, ἐπισπρραγίξει τὸν κατ' ἀξίαν τάνδρος ἔπαινον· οὐδὲν γὰρ ἄλλο παιδεῖας σεμνότερον οὐδ' ἐκπρεπέστερον ἢ προσφεύστερον ἀνθρώπῳ τῶν μὲν γὰρ ἄλλων τὰ μὲν ἀλόγοις και ἀψύχοις κοινὰ και πολλῶν τῶ περιόντι ἐνίοις ἐκείνων προσόντα, τὰ δὲ τοσοῦτον ἀπολείπεται παιδείας, ὅσον τῷ ἀσταθεστέρῳ τῶν Κυρίπου καλλιρροῶν ρήματι τό τε εἶναι ἔχει και τὴν χρῆσιν τοῖς δοκοῦσι κεκτῆσθαι παρέχεται, παιδεῖα δὲ λόγον ἡμῖν ἐντίθησι και ταύτη διενηνοχέαι τῶν ἀλόγων παρασκευάζει· παιδεῖα και τὰ πᾶθη κοιμίζει και καθίστησι τὰς φλεγμονὰς τῆς σαρκός· παιδεῖα και τὰ ἦθη ρυθμίζει και εὐγένειαν ἀληθῆ περιτίθησι· παιδεῖα και φρόνησιν ἐμποιεῖ και ἰσότητα διδάσκει ἐν ἀπασὶ· παιδεῖα μόνη και πλουτος ἄστυλος και θησαυρὸς ἀναφαίρετος· παιδεῖα και κόσμος ψυχῆς, ἢ οὐδ' ὅλος ὁ κόσμος ἀντάλλαγμα κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν φωνὴν· παιδεῖα και διδάσκαλος εὐσεβείας· και ὀρθοδοξίας πρῶμαχος· ταύτης ἐγένοντο ἐρασταί:

οὐχ ὅπως οἱ τῆς ἔξω σοφίας ἐπιστήμονες, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ τῆς Ἐκκλησίας πατέρες· καὶ παιδείας ἀμέλει βουλόμεθα μαθεῖν ἐγκώμια τὰ παρ' ἐκάστου τούτων ἐκδεδομένα γραφαίς· οὐ γὰρ ἡμῖν ἦδη πρόκειται καθ' ἐν ἐπιξίῃ τὰ τῆς παιδείας ἐγκώμια πρωτίστης ὡς οὕτως ὁμολογούμενων τῶν παρ' ἀνθρώπων καλῶν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀψευδιστάτου στόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ πολλαχῆ βεβαιούμενης· ἀλλ' ὡς ἦδη καὶ περὶ τοιούτου καλοῦ πρόνοιαν πεποιηκότα θαυμάσαι πρεπόντως τὸν ἄνδρα· ἐπεὶ γὰρ ἔγνω παιδείας ἀντιλαβέσθαι, ὡς ἡμῖν ἐγγράφως ἐδήλωσεν ἀποπέμψας ἴσον τοῦ ὑπὸ τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος ἐπισφραγισθέντος χρυσοβούλου γράμματος, πρῶτον μὲν ἀφειδίσει ἀναλώμασιν ἐκ βέθρων ἀνήγειρε τὸ ἐν Γραφῇ Φροντιστήριον εὐρύχωρον ἅμα κατασκευασμένον καὶ πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις καὶ δὴ καὶ χρειώδεσι καταπλουτήσας καὶ ἐλεύθερον αὐτὸ καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ἐκκλησίαν τὴν τιμωμένην ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναδείξας. Εἶτα καὶ διδασκάλους οὐχ ὅπως ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς σχολείοις τῆς κατὰ πᾶσαν τὴν ὑποκειμένην αὐτῷ ἐπαρχίαν, Ἰζῆραν ἐπιχωρίῳ φωνῇ καλούμεν, ὑπ' αὐτοῦ νεωστὶ διορισθεῖσιν ἐγκαταστήσας, τὰ δὲ διδασκάλια τοῖς διδασκάλοις καὶ τὰ πρὸς τροφὴν τοῖς ἀπόροις τῶν μαθητῶν ἐτάξατο δίδοσθαι διηνεκῶς, ἀρ' οὐ τελοῦσιν ἐξ ἀρχαίου ἔθους οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐτὴν Ἰζῆραν *Λαῖκοὶ ἱερεῖς καὶ ἱεροδίακονοι*· πρόνοιαν δὲ καὶ τούτων ποιούμενος ἀνεκουφίσαστο τῶν ἀπερ εἰς τὴν αὐθεντικὴν βισιταρίαν τελοῦσιν, ὡς ἂν μηδεμίαν τοῦ λοιποῦ ὑποτίμησις αὐτοῖς ἢ πρόφασις ὑπολειφθεῖν· κἀνευθεν ἐτάξατο κατὰ μὲν τὴν κγ' τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἑκαστον τῶν εἰρημένων ἱερέων καὶ ἱεροδίακόνων τελεῖν ἀναντιρρήτως ἀνά δύο γρόσια κινουρία καλούμενα· κατὰ δὲ τὴν κς' τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς αὐθις ἀνά δύο ὡσαύτως, ἀμετάθετον εἶναι τὸν τοιοῦτον ὄρεν ἀποφνήμασιν· ἀλλὰ δὴ καὶ ἄλλα τοῖς εὐδοκίμιζουσιν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι προμηθεύσασθαι ὥριστο, ὡς ἂν εἴ τις τῶν μελλόντων εἰς τὸν τῆς ἱεροσύνης προβιβαζομένον εὐδοκίμων ἐπὶ λόγῳ καὶ παιδείᾳ φανεῖν, ἀτέλειαν ἔχη λαβῶν δι' αὐθεντικῷ γράμματος· ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν πρόσθεν ἱεροσύνην ἀναδεγεμένων ἐπιδιδούς ἔπειτα φανεῖν τοῖς μαθήμασιν, ὥστε δύνασθαι διὰ λόγου ὠφελεῖν τοὺς εὐσεβεῖς, κἀκείνος ὡσαύτως ἀτέλειαν ἔχη τὰ γε πρὸς τὴν αὐθεντικὴν βισιταρίαν, ἕνα τοῦ τοιοῦτου βήρους ἀνεκουφίζόμενοι προθυμότεροι περὶ τὰ μαθήματα γένοιτο καὶ ἅμα προχειρότεροι πρὸς τὸ τοῖς ἄλλοις ὠφελεῖν· οὐ μὴν δὲ ἄλλα καὶ τοῖς διδασκάλοις τοὺς ἐτησίους μισθοὺς ὀρισμένους ἐτάξατο, τῷ μὲν διδασκάλῳ τῶν ἐπιστημῶν γρόσια

1500, τῷ δὲ διδασκάλῳ τῶν γραμματικῶν 600, τῷ δὲ δευτέρῳ διδασκάλῳ 240, τῷ δὲ τῶν κοινῶν 180, τῷ δὲ τῶν Λατινικῶν 240, τῷ δὲ τῆς ἐγγυρίου διαλέκτου 120· κατ' ἔτος δ' αὐ γρόσια 1000 εἰς ζῶρκειαν καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων περιποίησιν εἰκοσιν ἀπόροις μαθηταῖς· διὰ δὲ γαλίας ἀμάξας ξύλων γρόσια 375, τῷ δὲ βιβλιοθηκαρίῳ 120, τῷ δὲ ψάλτῃ 250, τῷ δὲ ἱεροκῆρῳ ἐν κοινῇ διαλέκτῳ 180, καθ' ἑξῆς δὲ τοῖς διδασκάλοις τῶν ἐν τῇ Ἰζῆρᾳ σχολείων κτλ.* ἐφ' οἷς κατέστησεν ἐπιτρόπους καὶ φροντιστὰς τὸν κατὰ τὸπον ἀρχιερέα ἱερώτατον μητροπολίτην Μολδοβλαχίας κτλ. καὶ τοὺς εὐγενεστάτους τούτους ἐνοτοίους ἄρχοντας, τὸν τε Χάτμανον Ἰωαννουτζίην Καντακουζηνὸν καὶ τὸν βισιτάρην Γεωργάκην, τὸν βισιτάρην Γεωργάκην Χρυσουσκουλίαν, τὸν Μπαχάρικον Μανωλάκην Πόγδανον καὶ τὸν κατὰ καιροὺς μέγαν βισιτάρην· ἐκ δὲ τῶν πραγματευτῶν τὸν μασσᾶ Κώστα Ἀδράμη, τὸν Κώστα παπᾶ Φίλου, τὸν Κωνσταντῖνον Παναγιώτη καὶ τὸν Σάδουλον Παναγιώτη κτλ. Πλείονα δ' ἀσφάλειαν τοῖς ὀρισθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ περιποιησασθαι θέλων εἰς διαμονὴν ἀδιέλειπτον τοῦ κοινωφελούς τούτου καλοῦ ἤξισωεν ἐκκλησιαστικαῖς ἀρχαῖς ἀσφαλθῆναι. Τὴν γοῦν ἀξίωσιν τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος σὺν ἑ, τι μεγίστη χαρᾷ ἀποδεξάμενοι, γράφομεν διὰ τοῦ παρόντος καὶ ἀποφαινώμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς κτλ.** εἰς φυλακὴν ἀδιέκτιστον τοῦ θεαρίστου τούτου καλοῦ κτλ.** Ἐν εἰτε ἀφξς' κατὰ μῆνα Δεκέμβριον Ἰνδικτιῶνος ΙΕ'.

† **Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων** πόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† **Ὁ Καισαρείας Μακάριος**—† **ὁ Ἐφέσου Μελέτιος**—† **ὁ Κυζίκου Γεράσιμος**—† **ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος**—† **ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος**—† **ὁ Δέρκων Διορόσιος**—† **ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος**—† **ὁ Κρήτης Γεράσιμος**—† **ὁ Μιτυλήνης Ἀρθιμος**—† **ὁ Βιδύνης Ἰωσήφ**—† **ὁ Ἀρχιάλου Ἀναρίας**—† **ὁ Ναυπλίου Βερέδικτος**—† **ὁ Σαρτορήνης Διορόσιος**.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 329. Διὰ τοῦ σπουδαίου τούτου ἐγγράφου ὄριζονται τὰ ἀορίστως ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Παράνικα καὶ ἄλλων περὶ τῆς ἐν ταῖς παριστρίαις ἡγεμονίας παιδείας λεγόμενα.

* Ἀβελτηρία τοῦ τότε κωδικογράφου λείπεται τὰ διδασκάλια ἐκ τοῦ κώδικος.

** λείπεται καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ κώδικος.

* Ὁ ἐγγαμος δηλονότι κληρὸς.

*Αριθ. 29.

Ελληνική Σχολή ἐν Μυστρά τῆς Πελοποννήσου

*Ἰσορ ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου γράμματος.

† Σαμουὴλ ἰλῆφ Θεοῦ κτλ.

Τὰ κατὰ καιροῦ· εὐσεβεῖσι καὶ φιλοθέοις ἀνδράσι τελοῦμενα τῶν πραγμάτων καὶ τούτων ὅσα μάλιστα πρὸς εὐπρέπειαν ἀφορῶσι τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν συμβάλλεται, κατοχυρώσεως ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἀσφαλείας ἐπιδεόμενα, μὲν εὐμενῶς οἶδεν ἀποδέχεται ἢ κοινῇ μήτηρ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, κατασφαλίζει τὰ γράμμασι ἐκκλησιαστικῶς καὶ τὸ μόνιμον αὐτῆς ἐπιμνηστεύεται· τὰ γὰρ μὴ τετυχηκότα γραφῆς ἀλίσκομα χροῖφ τῷ πανδαμάτορι ραδίως διαφεύγει τὴν μνήμην καὶ βυθοῖς λήθης παραπεμπόμενα ἐξίτηλα γίνονται. Ἐπειδὴ τοιγαρὸν ὁ ἐν τῇ πολιτείᾳ Μυστρά καλομένη κατὰ τὴν Πελοπόννησον τελῶν κύριος Ἐμμανουὴλ τοῦ πικλήν Λεόπουλος εὐλαβῶς ἔχων περὶ τὰ θεῖα καὶ ζῆλον ἔθεον ἐνδεικνύμενος περὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, πρόσδοτον ἀρκοῦσαν ἔργων παρακαταστήσει τῇ ἐκείτῃ ἐν μεσοχωρίῳ ἐκκλησίᾳ τῇ τιμωμένῃ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἀφ' ἧς ἂν διορισθεῖ διδάσκαλος ἐν αὐτῇ διδάσκων καὶ κηρύττων τὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγον ἐν ταῖς ἐορτασίμοις τῶν ἡμερῶν καὶ ἐτι τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν τοῖς φοιτῶσι τῶν νέων εἰς τὴν καταρτισμὸν τῶν χρηστῶν ἡθῶν καὶ εἰς γνώσιν τελειοτέραν βίου· πρὸς δὲ τῷ διδασκάλῳ καὶ ἱεροδιάκονῳ, ἐκτελῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τὰ τῆς ἱεροδιακονίας ἅπαντα. Ταῦτα δὲ οὕτω θεοφιλῶς εἰς νοῦν ἀναλαβῶν εὐθέως εἰς πρᾶξιν ἔθετο. Καὶ δὴ ἐξ ὧν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐχαρίσατο κατέβαλε δύο χιλιάδας τῶν χρυσίων, ἅτινα ἐνεπιστεύσατο τοῖς δυσὶ τούτοις, τῷ τε κύριῳ Παναγιώτῃ Ἀλεξάνδρῃ καὶ τῷ κύριῳ Θεοδώρῃ Παπάζογλου, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ἀριερώματος αὐτοῦ τούτου· ἐπι τοιούτοις διορισμοῖς καὶ συνθήκαις, ὅπως ἔχωσι μὲν οἱ ρηθέντες ἐπίτροποι τοκίζειν τὰ εἰρημένα τοῦ ἀριερώματος ἄσπρα παρὰ πραγματευταῖς δεδοκιμασμένοις ἐπ' εὐθύτητι τρόπου καὶ φόβον Θεοῦ ἔχουσιν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, οὐ μὴν δ' εἰς ἄλλο τυχόν πρόσωπον διδόναι ἐκ τῶν ἄσπρων τούτων· ὅποτε δὲ πωλούμενα τύχον ἐργαστήρια ἢ μύλοι, ἀγοράζειν ὅσα χρήσιμα τούτων, ὡς ἐν ἀσφαλτέρω ἰσομέου τοῦ ἀριερώματος ἐπὶ κτήμασι. Εἴτε γοῦν τοκίζονται τὰ ἄσπρα παρ' ἀξιοπῆστοις πραγματευταῖς, ἀπὸ τῶν τόκων, εἴτε εἰς περιποίησιν κτημάτων δοθεῖεν, ἀπὸ τῶν προσόδων, παρέχειν τὸν μισθὸν τῷ μὲν διδασκάλῳ ἐκ τοῦ τετραπλοῦ τὸ τριπλοῦν, τῷ δὲ διακόνῳ ἐκ τοῦ τετραπλοῦ τὸ ἄπλοῦν, ἧτοι τρία τῷ διδασκάλῳ καὶ ἐν τῷ ἱεροδιακόνῳ· τὰ δὲ περιττεύοντα εἰς

μηδὲν ἄλλο δαπανᾶν ἐπὶ προφάσει ἑλέους, ἀλλὰ προσθήκην ἐμποιεῖν τῷ ἀριερώματι. Ἐπὶ δὲ τοῖς ἐπιτρόποις τούτοις κατέστηεν ἔρορον καὶ ἐπιτηρητὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κύριον Γεώργιον Λεόπουλον, προσδιορισθῆναι ὡς ὅποτε τελευτήσειεν ὁ ἕτερος τῶν ἐπιτρόπων τούτων, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι τῇ γνώμῃ θατέρου τῶν ἐπιτρόπων, τοῦ ζώντος δηλαδή, ὁμοῦ δὲ καὶ τῇ τῶν προκρίτων χριστιανῶν τῆς αὐτῆς ἐνορίας ἐπικρίσει· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ ρηθέντος ἐφόρου καὶ ἐπιτηρητοῦ ἄλλον ἀντικαθίστασθαι τὸν προκριτώτερον καὶ πλησιέστερον τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. Πρὸς δὲ τούτους ὑπερασπιστάς τοῦ αὐτοῦ ἀριερώματος εἰς φυλακὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντων παρεκάλεσε τὸν τε κατὰ τόπον ἀρχιερέα, τὸν κατὰ καιροῦ δηλαδή ἱερωτάτον μητροπολίτην Λακεδαιμονίας, καὶ τοὺς τιμωτάτους προεστῶτας τῆς αὐτῆς πολιτείας· προνοούμενος δὲ κατὰ πάντα τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀριερώματος αὐτοῦ τούτου, ὡς ἂν, τοῦ διδασκάλου καὶ ἱεροδιακόνου κατὰ διαδοχὴν ἀνέκλειπτον ὄντων ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, ἔχοι τὸ μνημόσυνον ἀένναον ἐν αὐτῇ, προσέδραμε τῇ κηδεμονίᾳ τῆς κοινῆς Μητρὸς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίᾳς καὶ ἀποστείλας τὸ κατὰ τόπον γραφὴν βεβαιωτήριον τοῦ ἀριερώματος τούτου γράμμα κατασφραγισμένον τῇ τε ἰδιοχείρῳ αὐτοῦ ὑπογραφῇ καὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ τνηκαῦτα κατὰ τόπον ἀρχιερατεύοντος καὶ ἐτι ταῖς μαρτυρικαῖς ὑπογραφαῖς τῶν ἐκείσε προκρίτων χριστιανῶν, εἰδήθη θερμῶς ἐπικυρωθῆναι τούτο καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἐπιβεβαιωτηρίου γράμματος. Ἦν οὖν αἴτησιν αὐτοῦ ὡς εὐλογον ἀποδεχόμενοι καὶ τὸ ἔργον, ἄτε θεοφιλῆς ἐπαινέσαντες, γράφομεν καὶ ἀποσπαιόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τοῦ εἰρημένου ἀριερώματος τοῦ διαληφθέντος κύριου Ἐμμανουὴλ Λεοπούλου ἀμετακινήτου καὶ ἀπαρασλεύτου μείνῃ ὀρεῖλοντος· ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω διορισμοῖς καὶ συνθήκαις ἔχωσιν οἱ τε διορισθέντες ἡδη ὑπ' αὐτοῦ ἐπίτροποι σὺν τῷ ἐφόρῳ καὶ ἐπιτηρητῇ καὶ οἱ τούτους ἀποδεξόμενοι φροντίζεν τοῦ διηνεκῶς καὶ ἀνεκλείπτως εὐρίσκεισθαι ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὸ μεσοχωρίον διδασκαλον ἄξιον καὶ δεδοκιμασμένον ἐπὶ τε βίου σεμνότητι καὶ λόγου ὀρθότητι, ὁμοῦ δὲ διάκονον, ἵνα ὁ μὲν διδασκαλὸς ἐνεργῇ τὰ τῆς διδασκαλίας κηρύττων τὸν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγον καὶ διδάσκων τοῖς φοιτῶσι τῶν νέων τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, ὁ δὲ ἱεροδιάκονος ἐκτελῇ τὰ τῆς ἱεροδιακονίας ἅπαντα, παρέχειν δὲ τὸν μισθὸν ἐκαστέρῳ ἀναιτηρητῶς ἐκ τῶν προσόδων τοῦ αὐτοῦ ἀριερώματος, καθ' ὃν ἐνέληκμεν διορισμὸν, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἐκείσε εὐσεβῶν καὶ μνημόσυνον διηνεκῆς τοῦ κύριου Ἐμμανουὴλ τούτου Λεοπούλου· ὅς δ' ἂν ὀφέ-

ποτε τῶν ἀπάντων εἴτε ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ εἴτε ἄλλοις τις ὁποιασοῦν τάζεως καὶ καταστάσεως τολμήσῃ οἰφθῆναι τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν δικαιοσύνην ἢ ἄλλως μεταποιήσῃ τὸ εἰρημένον ἀφίερωμα καὶ γενέσθαι αἷτιος τοῦ ἐκλιπεῖν ἢ τὸν διδύκλον ἢ τὸν ἱεροδικόνον καὶ παρεμποδίσει τὸ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἀποβλέπον θεοφιλῆς τοῦτο ἔργον, ὁ τοιοῦτος ὡς ἐχθρὸς τῆς τῶν εὐσεβῶν ὠφελείας καὶ πλεονέκτης καὶ ἱεροσυλὸς ἀφωρισμένος εἴη παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένος κτλ. Ἐπί τούτοις οὖν ἀπασιν εἰς ἐπικύρωσιν καὶ ἀσφάλειαν τοῦ θεοφιλοῦς τούτου ἔργου ἐγένετο καὶ τὸ πρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἐπιθεσθιωτήριον γράμμα καὶ κατεστρώθη κὰν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐν εἴτει, αψζζ'.

† Ὁ Καισαρείας Μακάριος — † Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος — † Ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος — † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος — † Ὁ Λέσκων Διονύσιος — † Ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος — † Ὁ Προύσης Μελέτιος — † Ὁ Κρήτης Γεράσιμος — † Ὁ Μεσημβρίας Ἀνθιμος — † Ὁ Βιδυλίου Ἰωσήφ — † Ὁ Ἀρχαίου Ἀναστάσιος — † Ὁ Ναυπλίου Βενέδικτος — † Ὁ Σαρτορήνης Διονύσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε' πατριαρχικοῦ κώδικος σελ. 246. Χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1767, ὁ ὁ κ. Γεδεών ἀνοῦ τίσι λόγοις μετέφρασεν εἰς 1763 ἐν τῇ ὑποσημειώσει τῆς 231 σελίδος τῶν κατ' αὐτὸν χρονικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐν Μυστρῶν Σχολῆς φαίνεται ἀγνωστος τῷ κ. Μ. Παράνικα.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΜΗΝΑΙΩΝ

Ε'.

Ἐν τῷ προτέρῳ κεφαλαίῳ ἐσημειώσαμεν, ὅτι ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρώτου ἡμῶν σχεδιάσματος περὶ τῶν λειτουργικῶν Μηναιῶν ἐν τὸς ἐπταετίας ἠδυνήθημεν νὰ εὐρωμεν μίαν καὶ μόνην 2-αν ὥδην, δι' ἧς εὐτυχῶς ἀνεπληρώθη τῆς 22-ας Ἀπριλίου ὁ γνωστὸς εἰς τὸν ὅσον Θεόδωρον τὸν Συκεώτην ἁσματικὸς κανὼν σκο-

πὸς δὲ τῆς περὶ τούτου σημειώσεως ἦτο νὰ φανερώσωμεν, ὅπόσον εἶναι σπάνια τὰ παλαιότατα τῶν Μηναιῶν ἀντιγραφα, ἐν οἷς ἐσώθησαν οἱ μετὰ 2-ας ὥδης ἁσματικοὶ πανηγυρικοὶ κανόνες. Ἄλλ' ἔτος εἰσέτι δὲν παρήλθεν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ κεφαλαίου ἐκείνου καὶ ἰδοὺ κατ' ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ 1901-ου ἔτους ἠξιώθημεν ἐντὸς ἐνὸς καὶ μόνου ἀντιγράφου νὰ εὐρωμεν τρεῖς ὁμοῦ δευτέρας ὥδας, ὧν δύο συμπληροῦσιν εὐτυχῶς ἰσαριθμοὺς κανόνας ἀτελεῖς ἐν τοῖς Μηναιῶν ὑπάρχοντας τοῖς ἐντύποις. Λαμβάνοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψει τὰς ἤδη εὐρεθείσας ὀκτὼ δευτέρας ὥδας κανόνων, οἷτινες ἔτι καὶ νῦν εἶναι ἐν χρήσει, παρατηροῦμεν, ὅτι εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐν τοῖς Μηναιῶν κεκολοβωμένων κανόνων μένει νὰ ζητήσωμεν τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτι δευτέρας ὥδας. Ἡμεῖς ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι καὶ αὗται θὰ εὐρεθῶσιν, διότι ἂν ἐξ ἀπλῆς περιεργείας καὶ οὐχὶ ἐξ εἰδικῆς ἐρεύνης συνέβη νὰ ἐπανεύρωμέν τινας, βεβαίως ἐν καιρῷ συστηματικῆς ζητήσεως καὶ πᾶσαι θὰ φανερωθῶσιν αἱ λοιπαί. Τέλος ὀφείλομεν ἤδη νὰ σημειώσωμεν εἰς τίνας γνωστοὺς ἀνήκουσι κανόνας αἱ δύο νεωστὶ εὐρεθείσαι δευτεραὶ ὥδαί.

Τῇ 9-ῃ Δεκεμβρίου ψάλλεται σήμερον ἐν τῷ ὄρθρῳ κανὼν δεύτερος εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης, οὗ ἡ ἀκροστιχίς (ἀνεὺ τῶν Θεοτοκίῶν) «**Ἡ τὴν χαρὰν τέξουσα τίκτεται κόρη**», ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίαις «**Γεωργίου**». Εἶναι λοιπὸν ὁ κανὼν οὗτος ποίημα τοῦ ὑμνογράφου Γεωργίου, τοῦ γενομένου μητροπολίτου Νικομηδείας καὶ φίλου χρηματίσαντος, ἔτι δὲ καὶ μαθητοῦ, τοῦ ἐν ἀγίοις μεγάλου πατριάρχου Φωτίου. Τὸ ποίημα τοῦτο εὐρίσκεται ἐν πολυαριθμοῖς ἀντιγράφοις τοῦ μηναιῶν τοῦ Δεκεμβρίου, ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐκδόσεσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τισὶ τῶν παλαιῶν ἐκδόσεσιν τοῦ Ἀνθολογίου. Ἄλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς ἤδη ἀντιγράφοις ὁ τοῦ Γεωργίου κανὼν εἶναι κεκολοβωμένος, ὡς ἀποδεικνύει τῆς ἀκροστιχίδος αὐτοῦ ὁ ἔλεγχος. Κατὰ τὴν ἀκροστιχίδα λείπουσιν ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην ὥδην τέσσαρα ὅλα τροπάρια, αὐτα εἶδει νὰ παριστῶσιν ἀκροστιχηδὸν τὰ γράμματα Ν Χ Α Ε (τὸ τελευταῖον γράμμα ἀνήκει τῷ θεοτοκίῳ). Λείπει λοιπὸν μία ὁλόκληρος ὥδῃ, καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλη τις ἢ ἡ δευτέρα. Ὁ κανὼν τοῦ Γεωργίου ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μηναιῶν τοῦ

1843-ου ἔτους ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ Βαρθολομαίου προυβλήθη ὡς ποίημα τοῦ ὁσίου Στεφάνου τοῦ Σαββαίτου, ἀλλ' ἐν τῇ προχείρῳ μου ἐκδόσει τοῦ 1890-οῦ ἔτους ὀρθῶς φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου· τοῦτο δὲ ἐπανελήφθη καὶ ἐν τῇ προπαγαδικῇ τῆς Ρώμης ἐκδόσει τοῦ 1892-ου ἔτους. Φαίνεται ὅμως, ὅτι λόγῳ ἀπροσεξίας τῶν καλλιγράφων καὶ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ἀπεδόθη τῷ Ἰωάννῃ μοναχῷ καὶ τῷ ὑμνογράφῳ Ἰωσήφ. Λόγου χάριν ἐν τῷ κώδικι V num. XIX τῆς Κρυπτοφερράτας εἶναι ἀποδοδομένοι τῷ Ἰωσήφ, ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ ὄνομα συγκατεχώρισαν τὸν καιónα τοῦ Γεωργίου ὅτε Θεόδωρος Toscani καὶ Ἰωσήφ ὁ Cozza ἐν τῷ κακῶς ὑπ' αὐτῶν ἐπιγραφέντι χρησιμωτάτῳ βιβλίῳ: De immaculata Deiparæ conceptione hymnologia græcorum ex editis et manuscriptis codicibus Cryptoferratensibus. Romae 1862, σ. 41—58. Ἐνταῦθα ὁ κανὼν οὗτος ἀνεβλήθη πρὸς ἐν ἑτερον ἀντίγραφον τῆς Κρυπτοφερράτας (Cod. B num. XVI), ὅπερ οἱ ἐκδοταὶ νομίζουσι τοῦ 12-ου αἰῶνος, καὶ πρὸς δύο τοῦ μνηαίου τοῦ Δεκεμβρίου ἐκδόσεις, πρὸς τὴν ἐκδοσὶν δηλαδὴ τοῦ 1582-ου ἔτους καὶ τὴν γνωστὴν τοῦ Βαρθολομαίου (ἔτους 1843). Τὸ δὲ κείμενον τῆς τοῦ Toscani καὶ Gozza ἐκδόσεως, τουτέστι τὸ ἀντίγραφον V num. XIX, λέγεται ὅτι τοῦ 11-ου αἰῶνος· ἡμεῖς ὅμως ἐκ λόγων ἐσωτερικῶν εἰμεθα τῆς ιδέας, ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦτο θὰ ἐγένετο τῷ 13-ῳ αἰῶνι. Τέλος οὐδ' ἐν τοῖς δυσὶν ἀντιγράφοις τῆς Κρυπτοφερράτας ὑπάρχει τοῦ κανόνος τοῦ Γεωργίου ἢ δευτέρα ᾠδὴ.

Τὴν ᾠδὴν ταύτην ἔσωσεν ὁ 81-ος κώδιξ τῆς ἐν Πετροπόλει Δημοσίας Ἀυτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης. Ἐν τῷ κώδικι τούτῳ, ὅστις ἐγράφη περὶ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 11-ου αἰῶνος, περιέχεται ἀπλῶς ἐν λείψανον τοῦ μνηαίου τοῦ Δεκεμβρίου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς δεκάτης ἡμέρας. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὡς δεῦτερος κανὼν εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἀγίας Ἄννης ὑπάρχει τελειότατος ὁ τοῦ Γεωργίου (φύλλ. 27β—29α) καὶ ἡ δευτέρα αὐτοῦ ᾠδὴ πραγματικῶς ἀντιπροσπεύει τὰ τῆς ἀκροστιχίδος γράμματα N X A E, τουτέστι τὰ λείποντα σήμερον τῷ κανόνι τέσσαρα τροπάρια.* Ἐχουσι δὲ ταῦτα οὕτως¹.

1). Παραλείπεται ὡδε τῶν γραφικῶν σφαλμάτων τοῦ καλλιγράφου ἢ δόλωσις.

ΩΔΗ Β'.

«Ἴδετε, ἴδετε,* ὅτι ἐγὼ εἰμι* ὁ ἐν θαλάσῃ σώσας».

Νῦν ἡ βασιλείος* ῥάβδος κηρύττεται
ἐκ μητρικῶν λαγόνων* ἀναβλαστήσῃ τῷ κό-
[σμφ,
ἐξ ἧς τὸ ἄνθος Χριστὸς* ἐξανθήσας ἀφράστως
τῆς γνώσεως αὐτοῦ* τὴν εὐδϊαν μυστικῶς
διαπνεύσει καὶ πάντας* τῷ μύρῳ τῷ νοητῷ
μυρίσει τῆς χάριτος.

Χαίροις στεριεύουσα* φύσις ἡ ἄγονος·
τῶν γηγενῶν ἰδοὺ γὰρ* τῆς εὐθνηείας τὴν ρί-
[ζαν

ἐκαρποφόρησας,* τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων
βλαστάνουσαν, Χριστόν,* τὴν εὐλογϊαν, τὴν
[χαράν,

τὴν αἰδϊον δόξαν,* τὸν μόνον δημιουργόν
καὶ κτίστιν καὶ κύριον.

Ἄννης ἡ δέησις* σήμερον δέχεται
ἐκ τοῦ Θεοῦ τὸ πέρασ,* διὰ χρησμοῦ μνη-
[θέντος
καὶ κηρυχθέντος αὐτῇ* διὸ ἐν εὐφροσύνῃ
κροτοῦσα μυστικῶς Ἰωακείμ συνεκβοᾷ
χαριστήριον ὕμνον,* τὸν κτίστιν καὶ ποιητὴν
δοξάζουσα κύριον.

Θεοτοκίον.

Ἐν τῇ γεννήσει σου,* μόνῃ πανύμνητε,
ξένα συνήλθεν πάντα* καινοτομοῦνται αἱ φύ-
[σεις,

Θεὸς γεννᾶται σαρκί* καὶ οἱ κάτω τοῖς ἄνω
ἐνοῦνται ἀληθῶς* καὶ ἡ φθορὰ πρὸς τὴν ζωὴν
διὰ σοῦ ἀνατρέχει* καὶ χοῦς πρὸς τὸν οὐρανόν·
θαῦμα ὑπερθαύμαστον.

Ὁ αὐτὸς τῆς Πετροπόλεως κώδιξ ἔσωσε, καὶ τὴν δευτέραν ᾠδὴν τοῦ κανόνος τῆς 10-ης Δεκεμβρίου εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας Μηνᾶν, Ἐρμογένη καὶ Εὐγραφον (φύλλ. 30). Τοῦ κανόνος τοῦτου ἡ ἀκροστιχὶς ἔχει οὕτω: «**Στερο-ροὺς ἀννμῶ μάφτρας δεεδηφόρους. Ἰω-σὴφ**». Ἐκ τῶν ἐκδόσεων ὅμως ἐλλείπουσι τὰ τροπάρια, ἅτινα σχηματίζουσι τὴν δευτέραν συλλαβὴν τῆς λέξεως **στεροροῦς**, τουτέστιν αὐτὰ τὰ τῆς δευτέρας ᾠδῆς. Τέλος καὶ ταύτης τὸ ἀνευρεθὲν ἤδη κείμενον ἔχει οὕτως·

ΩΔΗ Β΄.

«Ίδετε, ἴδετε, * ὅτι Θεὸς ἐγώ εἰμι, ὁ δουλωθέντα».

Ρήτωρ ἐν ρήτορσι καὶ μάρτυς ἐν τοῖς μάρτυσι
μάκαρ γεγένησai Μηνα,

λόγον ζωῆς* ἀναπηγάζων εὐσεβῶς

καὶ ξηραίνων ἀπάτης

ἀναβλύσεις θολεράς,* ἀξιοθαύμαστε.

Ὀμβρους ἰάσεων ἐκ θεοδότου χάριτος

καὶ προαθλήσεως, Μηνα,

ἐποχετεύων, τὰς φλογώδεις τῶν παθῶν

διεκχύσεις πανσόφως

ἀπεξήρανας τελῶν* θεία θαυμάσια.

Τπὸ τῆς ἀνωθεν αὐγῆς καταλαμπόμενος,

μάρτυς Μηνα, τὸν εἰς βυθὸν

εἰδωλικῆς κατολισθήσαντα νυκτὸς

Ἑρμογενῆν ζωγράφου

ἀνεσπέρου κοινωνῶν* ἡμέρας ἔδειξας.

Θεοτοκίον.

Σὲ ἐξελέξατο ἐκ γενεῶν ὁ κύριος

τὴν καλλονὴν τοῦ Ἰακώβ

καὶ σοῦ, ἀγνή, κατασκηνώσας ἐν γαστρὶ

ἀναπλάττει φθαρεῖσαν

παραβάσει τὴν ἡμῶν* φύσιν ὡς εὐσπλαγχνος.

ς΄.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς Πετροπόλεως κώδικα ἡ 8-ῃ Δεκεμβρίου ἦτον ἀφιερωμένη εἰς πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης ἐξ ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστόλων καὶ δύο ὁσίων, τοῦ Παταπίου καὶ τοῦ Μοσχιανοῦ. Ἀναμφιβόλως ἡ ἀγιολογικὴ αὕτη διατύπωσις δὲν εἶναι τοῦ τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, διότι αὕτη τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου ἐώρταζεν ἐκ παλαιῶν τὴν μνήμην τῶν ἁγίων Ἰωάννου Κολωνεῖας καὶ Σωφρονίου Κωνσταντίας τῆς Κύπρου, καὶ τὰ ἐγκαίμια τῆς Θεοτόκου τῶν Κουράτορος, τὴν δὲ τοῦ ὁσίου Παταπίου μνήμην ἐσοτάζουσα τῇ 9-ῃ Δεκεμβρίου πρότερον,¹ μόλις περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ 11-ου αἰῶνος μετέθηκεν εἰς τὴν 8-ῃ Δεκεμβρίου². Τῇ 9-ῃ ὅμως Δεκεμβρίου ἐτελεῖτο περὶ τὸ τέλος τοῦ 10-ου αἰῶνος ἡ μνήμη τῶν ἐξ ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' οὐχὶ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἐκεί

μονῆς, ἥτις θὰ εἶχε πιθανῶς λείψανά τινα τῶν εἰρημένων ἀποστόλων, Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Κηφᾶ, Τυπικοῦ, Ἐπαφροδίτου, Καίσαρος¹. Τέλος ὅμως καὶ τούτων ἡ μνήμη μετετέθη κατόπιν εἰς τὴν 8-ῃ Δεκεμβρίου ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἀπροσδιορίστου μονῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς δέικνυσιν ἐν λειτουργικῶν ἐκ Κ]πόλεως χειρόγραφον Εὐαγγέλιον, ἐν ᾧ μόνῃ τῆς 8-ῃς Δεκεμβρίου ἐορτῇ καθορίζεται ἡ τῶν ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπολλῶ καὶ Κηφᾶ², καὶ ἐν ἑτερονάλῳ, ἐν ᾧ καὶ τῶν ἐξ ἀποστόλων ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα³. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ἀπὸ τοῦ 11-ου μόνον αἰῶνος νὰ σημειῶνται τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τοῖς ἐπιτομίοις τοῦ ἐνιαυτοῦ συναξαρίοις τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου μετὰ τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου Παταπίου. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 89-ον ἐν Πετροπόλει χειρόγραφον μηνιαῖον τοῦ Δεκεμβρίου καθορίζει τῇ 8-ῃ αὐτοῦ ἡμέρᾳ πρώτην μνήμην τὴν τῶν ἐξ ἀποστόλων καὶ κατὰ τοῦτο σχετιζόμενον ἀμέσως πρὸς τὸ λειτουργικὸν συναξάριον τῶν εἰρημένων Εὐαγγελίων ἀναπαριστᾶ βεβαίως ἐν ἑαυτῷ παράδοσιν ἀγιολογικὴν μονῆς τινος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἥτις θὰ εἶχε τινα τῶν ἐξ ἀποστόλων λείψανα. Τὸ αὐτὸ μηνιαῖον ὀρίζει τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου καὶ τὴν μνήμην ὁσίου τινὸς Μοσχιανοῦ, ὅστις εἶναι παντελῶς ἀγνωστος ἀλλαχόθεν· οὐδ' αὐτὸς ὁ πρότερον ἀρχιμανδρίτης καὶ νῦν ἀρχιεπίσκοπος Νοβγοροδίου Σέργιος, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Πλήρους Μηνολογίου τῆς Ἀνατολῆς, εὑρεν ἀλλαχού τὸ ὄνομα τοῦ Μοσχιανοῦ.

Ἐν τῷ 89-ῳ κώδικι τῆς Πετροπόλεως ἡ διατύπωσις τῆς 8-ῃς Δεκεμβρίου ἔχει οὕτω «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ἢ τῶν ἁγίων ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Κηφᾶ, Τυπικοῦ, Ἐπαφροδίτου καὶ Καίσαρος, καὶ τοῦ ὁσίου Παταπίου καὶ ὁσίου Μοσχιανοῦ». Μετὰ τὴν διατύπωσιν ταύτην ὑπάρχει τὸ κάθισμα τῆς εἰς τοὺς ἀποστόλους τούτους ἀσματικῆς ἀκολουθίας, μετ' ἐκεῖνο τὸ γνωστὸν εἰς τὸν ὅσιον Πατάπιον κάθισμα, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ εἰς τὸν ὅσιον Μοσχιανόν. Τοῖς τρισὶ τούτοις καθίσμασι ἔπονται τρία στιχη-

1) *Ora Migne τ. 117, σ. 197.

1) Ἀ. Δημητριάδου Τυπικά, σ. 29. Κωδῆξ 40-ὄς ἐν Ἱεροσολύμοις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ, φύλλ. 57-58 (ρωσ.).

2) Τοῦτο γινώσκουμεν ἐκ τῶν συναξαρίων χειρογράφων Εὐαγγελίων, ἅτινα ἦσαν εἰς χρῆσιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

2) Νικ. Γλουμποκόσκη Ἑλληνικὸν χειρόγραφον Εὐαγγελιστάριον ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ καθηγητοῦ Ἱ. Ε. Τράτσκη. Ἐν Πετροπόλει 1898, σ. 82 (ρωσ.).

3) Κωδῆξ Ναιμανός, ὃν ἐξήτασεν ὁ Σέργιος· ὄρα Πλήρες Μηνολόγιον τῆς Ἀνατολῆς. Μόσχα 1876, τ. 2, σ. 324 (ρωσ.).

ρὰ εἰς τοὺς ἀποστόλους, δύο τῶν γνωστῶν εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον στιχηρῶν, ἐν ἑτερον εἰς τὸν αὐτὸν κατὰ διάφορον ἤχον καὶ δύο στιχηρὰ εἰς τὸν ὄσιον Μοσχιανόν. Εὐθὺς ἀμέσως ὑπάρχουσι δύο κανόνες τέλειοι, πρῶτος ὁ εἰς τοὺς ἀποστόλους μετὰ δευτέρας ψδῆς καὶ δεύτερος ὁ γνωστὸς ἐκ τῶν ἐντύπων Μηναίων εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ παιδρῶ σου βίου τὰ φαιδρά».

Ἐντεῦθεν παρατηρεῖ τις, ὅτι τῇ 8-ῃ Δεκεμβρίου κυρία ἑορτὴ θεωρεῖται καὶ ἡ τῶν ἀποστόλων καὶ ἡ τοῦ ὀσίου Παχωμίου, δευτερεύουσα δὲ ἡ τοῦ ὀσίου Μοσχιανοῦ ὡς στερουμένου ἰδίου κανόνος. Ὁ πρῶτος ὁ εἰς τοὺς ἀποστόλους κανὼν εἶναι ποιήμα τοῦ ἡμογράφου Ἰωσήφ, ὅπερ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καὶ δευτέραν ψδῆν. Ὁ ἕτερος κανὼν εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον στερεῖται τοιαύτης ψδῆς καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐποικήθη ὑπὸ τοῦ ἡμογράφου, οὕτως τὸ ὄνομα παρασιωπάται ἐν τῷ κώδικι τῆς Πετροπόλεως. Τὸ ἔντυπον Μηναίων ὀνομάζει τοῦτον Θεοφάνη, ἀλλ' ἄγνωστον ἡμῶν τὸ διατί. Κατὰ συνθήκην ὀνομάζομεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸν τώρα Θεοφάνη. Ὁ τοῦ Θεοφάνους λοιπὸν εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον κανὼν θὰ εἶχε πιθανῶς ὀρισθῆ διὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἑορτῆς τῆς 8-ῃς Δεκεμβρίου, ὁ δ' ἕτερος τοῦ Ἰωσήφ μετὰ δευτέρας ψδῆς διὰ παννυχίδα ἀγρυπνίας, ἣτις ὤφειλε νὰ προηγηθῆ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὄρθρου.

Ὁ εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον κανὼν ἐν τῷ κώδικι τῆς Πετροπόλεως εἶναι πληρέστερος τοῦ ἐντύπου κειμένου, καὶ ἐάν τις προσέξῃ εἰς τοῦτο τὸ τελευταῖον, θὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ 7-ῃ τοῦ κανόνος τοῦ Θεοφάνους ψδὴ ἀριθμεῖ σὺν τῷ Θεοτοκίῳ τρία τροπάρια, ἐνῶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ αὐτοῦ ψδαὶ συνίστανται ἐκ τεσσάρων τροπαρίων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δεικνύει ἀπλῶς, ὅτι καὶ οὗτος ὁ κανὼν δὲν ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν ἀντιγραφῶν ἢ τῶν ἐκδοτῶν τῶν Μηναίων. Τὸ λείπον τῇ 7-ῃ ψδῇ τροπάριον εἶναι τὸ ἐπόμενον, ὅπερ ἦτον ἐξ ἀρχῆς δεύτερον τῆν τάξιν·

Τυφλοὺς ὀμματῶν

συνεργεία θεϊκῆ*, θεομακάριστε,
πάθη ποικίλα ἑθεράπεισας
καὶ θεϊκαῖς ἐπικλήσεσιν
στίφη πονηρὰ τῶν δαιμόνων
ἀναμέλπων ἀπήλασας.

«Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός,
ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν».

Τὸ σημερινὸν 3-ον τροπάριον τῆς πρώτης ψδῆς εἶναι, φαίνεται, κατεσκευασμένον αὐθαιρέτως ἐν χρόνοις νεωτέροις τοῦ ποιητοῦ Θεοφάνους, διότι ὁ ἐν Πετροπόλει κώδιξ, ὅστις εἶναι ὁ παλαιότερος τῶν ἀντιγράφων τοῦ εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον κανόνος, ἔχει ἀντ' ἐκείνου τὸ ἐπόμενον τροπάριον·

Πυρωθεὶς ὡς ἄνθραξ νοητῶς
θέρμη θείου πνεύματος,
τὸν παγετὸν σὺ τῶν δαιμόνων ἔλυσας·
τὰ πεπυρωμένα δὲ
βέλη, ὅσιε, ἀμαρτίας ἀπέσβεισας
καὶ πρὸς ἀπαθείας
ὑψος ἀννέχθης καθαρώτατον.

Τὸ σημερινὸν θεοτοκίον τῆς ἐνάτης ψδῆς, ὅπερ ἄρχεται ἀπὸ τῶν λέξεων «Τὸ μέγα μυστήριον», εἶναι πιθανῶς ὡσαύτως νόθον, διότι ὁ ρηθεὶς παλαιὸς κώδιξ ἔχει ἀντ' ἐκείνου τὸ ἐπόμενον θεοτοκίον·

Σοφίαν καὶ δύναμιν
καὶ λόγον ἐνυπόστατον
τοῦ πατρός, θεομητορ ἀγνή,
συνέλαβες
ἐκ τῶν σῶν ἀχράντων αἱμάτων,
τὸν ἑαυτῆς ναὸν προσλαβοῦσαν
καὶ τούτῳ καθ' ἑνωσιν
ἐνωθεῖσαν ἀδιάρρηκτον.

Τέλος πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι τὸ νῦν δεύτερον τροπάριον τῆς 8-ῃς ψδῆς εἶναι τρίτον τῆν τάξιν ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι. Ὁ σημερινὸς εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον κανὼν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ αὐτοῦ κώδικος δεικνύει καὶ ἄλλας τινὰς διαφορὰς· ἀλλ' αὐταὶ θὰ δηλωθῶσιν, ὅπου γένηται λόγος ἴδιος περὶ τῆς εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον ἁσματικῆς ἀκολουθίας.

Τὸ ἕτερον ἐν τῷ κώδικι Πετροπόλεως καὶ τύποις ἀνέκδοτον εἰς τὸν ὄσιον Πατάπιον στιχηρὸν ἔχει οὕτως·

* Ἦχος πλ. α'. «Ὅσιε πάτερ* θεοφόρε Θεοδόσιε».
* Ὅσιε πάτερ*, ἀξιάγαστε Πατάπιε,
πυρὶ τοῦ παρακλήτου* ἀναφλεγόμενος
λαμπὰς φωτεινοτάτη* πᾶσιν ὠράθης,
ὑλὴν ἐμπρήζουσα¹* ἀτόπων παθῶν,

1) Σημείωσαι ὡδε τὸν πρωτοφανῆ τύπον ἐμπρήζω καὶ ἀν-

φωσαν εις τὸν σταυρὸν, φωῶσθε προδότες τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ ἔχθροι τῆς πολιτείας. Τοιαῦτά τινα διέσπειραν εἰς τὰ πλήθη, οἱ διεφθαρμένοι τοῦ λαοῦ διδάσκαλοι· ἀλλὰ καὶ πάντα ταῦτα οὐδαμῶς θὰ ἴσχυον νὰ κληθῶσι τὸ κοινὸν φρόνημα, ἂν μὴ προσέφυγον εἰς τὸ δέλεαρ τοῦ χρυσοῦ. Τὸ χρῆμα ἀνέκαθεν ἐφάνη τὸ μέγιστον τῶν ἐλατηρίων, καὶ ὁ πανσθενὴς ὕλικὸς θεὸς, πρὸ τοῦ ὁποῦ οἱ σαρκικοὶ καὶ γῆινοὶ θυσιάζουσιν ὅτι εὐγενὲς καὶ τίμιον ἐνυπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ. Τὸ χρῆμα καθῆλθεν εὐσεβειστάτους βασιλεῖς ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ὕψωσε δεσπότης καὶ τέρατα καὶ θηρία ἐπ' αὐτόν· ἀπέμαζαν καὶ ἐξήρανε γόνιμα καὶ μεγαλοφυῆ πνεύματα, ἐκρήμιωσε τὴν ἀρετὴν εἰς ὑποχθόνια βράχθρα, ἠμαύρωσε μυρία ψυχικὰ χαρίσματα, καὶ ἀπεγοήτευσεν εὐγενεῖς καρδίας. Πόσα σήμερον θυμιάματα προσφέρει εἰς τὸν βωμὸν τῆς κενοδοξίας, πόσα ὑπαγορεύει ἄρθρα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἐν οἷς οἱ μὲν κεκομμένοι τὰς φρένας ἐξυμνοῦνται ὡς μεγαλοφυῆ καὶ ὑπεροχὰ πνεύματα, ἡ δὲ κακία περιγράφεται καὶ διασαλπίζεται ὡς ἀρετὴ, ἡ ἀνικανότης ὡς ἐμπειρία, τὰ πάθη τὰ δυσώνυμα ὡς ἀγάπη εὐαγγελικὴ καὶ ἀνυπόκριτος! τὰ δὲ ἀληθῆ τῆς κακίας ἀποσταλάγματα, καὶ οἱ ἀληθεῖς κεκοινιαμένοι τάφοι οἱ περικρύπτοντες πᾶν εἶδος σαπρότητος καὶ ἠθικῆς κακοσμίας ὡς οἱ εὐγενέστεροι παράγοντες τῶν κοινωνιῶν ἡμῶν! Πόσαι δίκαι καὶ καταδίκαι καὶ θρίαμβοι ἐν τοῖς δικαστηρίοις θὰ ἐκανονίζοντο ἄλλως, ἢ ὅπως σήμερον, ἂν ἡ ἐπίδρασις τοῦ χρυσοῦ ἐμηνδενίζετο καὶ ἐπρυτάνευε μόνον ἡ ἀγνή δικαιοσύνη! Καὶ ποία ἐκλογὴ ἐνεργεῖται σήμερον ἄνευ τοῦ χρυσοῦ! πόσαι κακίαι, πόσοι φόνοι καὶ ἀνοσιουργήματα διαπράττονται διὰ τῆς λάμπσεως καὶ ἐνεργείας τοῦ χρυσοῦ! Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀμνημονεῖ ὁ λαὸς τῆς Λύστρας τοῦ θαύματος καὶ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Παύλου, τυφλωθεὶς δὲ ἐκ τῆς λάμπσεως τοῦ χρυσοῦ, ἀποκαλεῖ τὸν τῶς ὡς θεὸν ὑμνηθέντα, πλάνον, καὶ λιθάσας αὐτὸν ἔσυρεν ἔξω τῆς πόλεως.

Καὶ ὁ Παῦλος ἔπρεπε ἀποστῆ τὴν τύχην τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· ὅποια ἄτματα καὶ ἐπευρημαίαι καὶ ὡσαννὰ ἀντήγουν εἰς τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅτε τὸ πλῆθος ἔξαλλον ὑπὸ χαρᾶς ὑπεδέχτο καὶ ἐχαίρειζε τὸν Ἰησοῦν κατὰ τὴν θριαμβικὴν αὐτοῦ εἰσοδόν, ὅτε ἐστρώννυε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοπτε τοὺς φοινίκους τῶν κλάδων, καὶ ὅποια μανιώδης κραυγὴ ἤκούετο μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ· ἄρον, ἄρον σταύρωσον αὐτόν. Τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ὁμοιάζει πρὸς τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ· διότι καὶ ὁ λαὸς

ἐξαχρειοῦται καὶ μεταβάλλεται διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ χρυσοῦ, ὡς ἐκεῖνα διὰ τῆς ὀρμῆς ἀνέμων. «Ἐπῆλλον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Π. ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθῆναι»· ἀλλ' ὁ Παῦλος δὲν ἀπέθανε, διότι τὸ ἔργον του ἀκόμη δὲν ἐτελέσθη· ἀκόμη δὲν ἐτέλεσε τὸν δρόμον τοῦ εὐαγγελίου· ὑγιῆς ἔβην καὶ καλῶς ἔχων εἰσηλθὲν εἰς τὴν πόλιν καταπλήσων τὸν λαόν, ὅστις ὑπέλαθεν αὐτὸν τεθνηκότα. «Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσηλθὲν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐπιφέρει ὁ ἱερὸς ἱστοριογράφος, ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. Ἀκατανόμαστον ὄντως τὸ θάρρος τὸ ἡρωϊκόν! ἀπέρχεται ἀόργητος, ἄχολος καὶ πρῶτος ἐκεῖθεν καὶ μεταβαίνει εἰς ἄλλας χώρας ἀγνώστους, σὺν τῷ αὐτῷ ζῆλῳ τῷ κηρύγματος, σὺν τῇ αὐτῇ πεποιθήσει, ὅτι παραπλησία τύχη ἀναμένει αὐτὸν πανταχοῦ, ἔχει ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄσβεστον τὸν λόγον τοῦ διδασκάλου του «Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίζωσιν καὶ διώξωσιν ὑμᾶς ἕνεκα ἐμοῦ». Οὐδὲν ἀπενθαρρύνει αὐτόν, οὔτε δεσμά, οὔτε φυλακὴ, οὔτε μάχαιρα, οὔτε λιθοβολισμοί, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Πέποιθεν ὅτι ὁ σπῆρος τὸν ὁποῖον ἔσπειρε δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἐκδραστήσῃ εἰς δένδρον μέγα, πέποιθεν ὅτι ὁ τελευταῖος θρίαμβος ἀνήκει τῷ ἔσταυρωμένῳ, καὶ αὕτη ἀκριβῶς ἡ πεποιθήσις χαρακτηρίζει τὸν ἐκπαγλὸν ἥρωα τὸν ὁποῖον οἱ αἰῶνες ἐς αἶεθ' ἔθ' θαυμάζωσιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ λήξαντος μηνὸς συνεκροτήθη ἐν Βράτφορτ τῆς Ἀγγλίας, καθ' ἃ ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ «Χριστιανικῷ Κόσμῳ», τὸ ἐτήσιον συνέδριον τῶν Γερμανῶν εὐαγγελικῶν, εἰς ὃ παρεκάθισαν δώδεκα τῶν παστόρων τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας, προσκληθέντων ἐκ τῶν κοινοτήτων Κάρτιφ, Ἐδιμβούργου, Γλασκώδου, Λιθερπούλης, Λονδίνου, Μαγχεστρίας, Μιττλεσπούργου καὶ Σουτερλάντης.

Ἡ προκαταρκτικὴ συνεδρίασις περιεστράφη εἰς διαφόρους ἐρωτήσεις ἀφορώσας τὴν γενικὴν κατάστασιν τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εὐαγγελικῶν κοινοτήτων· ἡ δὲ κυρίως συνεδρίασις ὑποκειμενὸν συζητήσεως ἔ-

σχε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἱερέως Βάιτ «περὶ τοῦ ἂν γρῆζωμεν ἐν τῷ χριστιανισμῷ τῆς θείας ἀποκαλύψεως». Ἐν τῷ θεματι τούτῳ, τῷ διηρημένῳ εἰς τρία μέρη, ἐπραγματεύθη τοὺς ποικίλους τρόπους τῆς ἀμέσου ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Συνεζητήθη ἔθεν ἂν αἱ διάφοροι ἀποκαλύψεις εἰσὶν ἀναγκαῖαι διὰ τὸν Χριστιανισμόν, ἢ ἂν οὗτος ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς θρησκείας ἐκείνης, ἥτις ἀποκλείει τὴν θείαν ἀποκάλυψιν. Καὶ ἡ μὲν μυστικὴ ἀποκάλυψις ἀπερρίφθη, ὡς ἀντιχριστιανικὴ, ἐνῶ τὸναντίον ἡ προφητικὴ ἀποκάλυψις ὡς κεκτημένη ἀρχικά καὶ ἱστορικά δικαίωματα, ἐθεωρήθη ὡς ἡ μόνη ἀληθὴς ἀποκάλυψις. Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς προφήταις ἀνέπτυξεν ὁ ἀγορητὴς ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῆς θέσεως αὐτοῦ, ἣν θεωρεῖ ἀναγκαίαν εἰς τὸν Χριστιανισμόν καὶ εὐχεται καὶ νέαν προφητικὴν ἀποκάλυψιν.

Ἡ συνδιάσκεψις περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας διαρκέασα, ἦν ἐλευθέρᾳ προσωπικῶν ἀντεγκλήσεων, τὰ δὲ ζητήματα σαφῶς διατυπωθέντα, συνεζητήθησαν ἀφορῶς. Καὶ ἡ μὲν μυστικὴ τοῦ Θεοῦ ἐμφάνεια ἐθεωρήθη ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου ὡς περιττὴ διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, ἐνῶ τὸναντίον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς θελήσεως ἐνεργουμένην ἀποκάλυψιν ἀπέδωκε ὑψηλὴ σημασία καὶ σπουδαιότης. Τὸ δεύτερον μέρος τῶν εἰσηγήσεων τοῦ ἀγορητοῦ, τὸ περὶ παραλλήλου προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐγένετο κοινῇ ἀποδεκτόν, καθότι ἡ τοιαύτη παράλληλος πρόοδος θεωρεῖται τὸ ὕψιστον καθήκον, ὅπερ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν καθώρισε. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν τελεῖσσαν βῆσιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς παραλλήλου προόδου τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ, ὑπῆρξεν ἁμοφωνία πάντων τῶν μελῶν, τὸναντίον διηρέθησαν αἱ γνώμαι εἰς τὴν ἐρώτησιν: ἂν διὰ τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν ἐν τοῖς καθέκαστα, ἐξ ἧς τὸ πᾶν ἐξήρηται, ἐξακουσθῶσιν αἱ ἐκ τῆς ἀμέσου τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεως ἀπορρέουσαι δυνάμεις καὶ ὑποδείξεις, ἢ ἂν διὰ τὸ νέον καθήκον ἀπαιτῶνται καὶ νέαι δυνάμεις.

Ἐἶτα συνεζητήθη ἕτερον πρακτικὸν θέμα, περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν κατηγουμένων ἐν ταῖς Γερμανικαῖς κοινότησι τῆς Μ. Βρετανίας. Ὁ πάστῳρ Μάιερ συνέταξεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θέσεις μετὰ βραχείας ἐκθέσεως. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς συνδιασκέψεως ἀπέδειξε τὸ παντελῶς ἀνόμιον τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εὐαγγελικῶν κοινότητων, δι' ὃ καὶ ἀπεδέχθησαν ἁμοφῶνως νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν διὰ τῆς Ἀγγλικῆς, προτιμήσαντες

τὴν βαθεῖαν χριστιανικὴν μόρφωσιν τῆς ἰδίας τῶν γλώσσας.

Τὸ δὲ γενικὸν συνέδριον τῶν Λουθηρανῶν συγκροτηθῆσεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ προσηγοῦς ἔτους κατὰ τὴν ἐμῶν ἀπόφασιν τῶν ἐπιτροπῶν τῶν κοινότητων, ἐν Λονδῶ τῆς Σουηδίας. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Σάλης ἐξέφρασεν ἄλλοτε τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα συγκροτηθῇ τὸ γενικὸν τοῦτο συνέδριον ἅπαξ καὶ εἰς τὰς νοτίους χώρας, καὶ ἤδη ὠρισμένως ἔδειξεν ὡς τόπον συνελούτωσ τὸ Λονδῶν.

Σ. Ε.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

The Primitive Saints and the See of Rome. By F. W. Puller. with an introduction by Edward, Lord Bishop of Leincoln. Thierd édition, revised and enlarged. Longmaces, Green and Co. London, New-York and Bombay 1900. Ἦτοι

Οἱ πρώτοι ἄγιοι καὶ ἡ ἔδρα τῆς Ρώμης ὑπὸ F.W. Puller μετ' εἰσαγωγῆς ὑπὸ Ἐδουάρδου Ἐπισκόπου Λινκόλν. Ἐκδόσις τρίτη, ἐπιτεθεωρημένη καὶ ἐπηυξημένη. Longmans, Green and Co. Ἐν Λονδίῳ καὶ Βομβάῃ, 1900 εἰς μέγα ὄγκον σ. 568.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἰς δύο διήρηται μέρη. Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, ὑποδιαρουμένῳ εἰς πέντε κεφάλαια, ἀποδείκνυσιν ὁ συγγραφεὺς ὅτι οἱ πάπαι δὲν ἔχουσιν, ὡς ἀξιούσι, θείῳ δικαίῳ πρωτεῖα δικαιοδοσίας ἐπὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ, ὑποδιαρουμένῳ εἰς ἑπτὰ κεφάλαια, ὅτι ἡ μετὰ τῆς ρωμαϊκῆς ἔδρας κοινότης δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὅρος ἵνα ἢ τις μέλος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ ζητήματα ταῦτα πλειστάκις μελετηθέντα καὶ ὑπὸ ἡμετέρων θεωροῦνται ἤδη ἐξηνητημένα παρ' ἡμῖν καὶ ἐλάχιστοί εἰσιν οἱ περὶ αὐτὰ ἀσχολούμενοι καὶ λίαν εὐλόγως καθόσον ἀφ' ἐνός μὲν οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων θεολόγων διαφωνεῖ πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν κρατοῦσαν δόξαν περὶ τοῦ ἀβασίμου τῶν παπικῶν θεωριῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ παπισταὶ ἐξακολουθοῦσι πάντοτε βαρικοῦντες πρὸς τὰ ἱστορικὰ καὶ λογικὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῶν θεωριῶν αὐτῶν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὅμως τὸ θέμα τοῦτο ζωηρῶς πάντοτε συζητεῖται, διότι, ὡς γνωστόν, πολλοὶ τῶν ἀγγλῶν, ἰδίᾳ ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἀνίσκουσι τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, πλανώμενοι καὶ πλανᾶν ἐπιχειροῦντες, καὶ τούτοι ἔνεκα ὑπὸ πολλῶν ἀναγινώσκονται τὰ ἐμβριθῆ περὶ τοῦ θέματος τούτου ἔργα, οἷον ἐστὶ καὶ τὸ προκειμένον, ὅπερ ἐντὸς ἑπταετίας τρεῖς ἀριθμεῖ ἐκδόσεις.

Τὰ ζητήματα αὐτοῦ λίαν μεθοδικῶς ἐξετάζει καὶ μετὰ πολλῆς σαφηνείας ἐκτίθησιν ὁ συγγραφεὺς, ἀντλῶν τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ πρὸς λογικὴν καταπολέμησιν τῶν παπικῶν θεωριῶν ἐξ ἀναμφισβητήτων ἱστορικῶν γεγονότων καὶ ἐκ χωρίων τῶν ἐλλήνων καὶ λατίνων ἀρχαίων ἱστορικῶν συγγραφέων.

Ἐν τῷ α'. καὶ β'. κεφαλαίῳ τοῦ α'. μέρους πραγματεύεται περὶ τῆς ἑδρας τῆς Ρώμης κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς αἰῶνας, ἐκτιθέμενος τὰς τοὺς ἀλλήλας σχέσεις τῶν δύο ἐπισκοπικῶν ἑδρῶν, καὶ ἰδίᾳ τῆς τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, πρὸς τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ συμπεραίνων ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἧτις ἐπὶ 40 ἔτη ἦτο ἡ φυσικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ μητρόπολις, ὡς αἱ ἐν τοῖς μεγάλοις κέντροις ἑδραὶ κατελάμβανον βαθμυδὸν τὰς πρώτας θέσεις μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς περιφερειαῖς αὐτῶν ἑδρῶν, οὕτω καὶ ἡ Ρώμη, ἧτις ἦν ἡ μόνη ἀποστολικὴ ἐν τῇ δύσει ἑδρα, κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἑδρῶν.

Προβαίνων ἐξετάζει τὰ τῆς περὶ Πάσχα ἔριδος ἐπὶ τοῦ Πάπα Βίκτωρος, τὰ τοῦ περιφήμου χωρίου τοῦ Εἰρηναίου περὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἑδρας, τὰ τῆς θεωρίας ὅτι ὁ Πέτρος ἦν ἐπίσκοπος Ρώμης, τὰ τῶν Ψευδοκλημεντείων ἐπιστολῶν, τὴν ἱστορίαν τοῦ Κυπριανοῦ, καταλήγων εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀνυπόστατοί εἰσιν αἱ παπικαὶ θεωρίαι καὶ ὅτι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἀνεγνώρισε τῷ ἐπισκόπῳ Ρώμης πρωτεῖα δικαιοδοσίας ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἐπετράπη αὐτῷ ἐπέμβασις εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ γ'. κεφαλαίῳ ἐξετάζων τὰς σχέσεις τοῦ Πέτρου πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν συμπεραίνει ὅτι οὔτε ἐκ τῆς Γραφῆς, οὔτε ἀλλοθεν ἐπαληθεύεται ἡ θεωρία ὅτι ὁ Πέτρος ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου πρωτεῖα ἐξουσίας ἐπὶ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ἐτάχθη ὡς ἀρχῶν τῶν Ἀποστόλων.

Ἐν τῷ δ'. καὶ ε'. κεφαλαίῳ ὁ συγγραφεὺς λεπτομερῶς ἐξετάζων τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Πάπα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Βαλεντιανοῦ καὶ Γρατιανοῦ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας πάντοτε ὅμως μόνον ἐν τῇ δύσει, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ἧς πάντες οἱ μεγάλοι ἄγιοι καὶ μάρτυρες οὐδέποτε ἀνεγνώρισαν τοιαύτην ἐξουσίαν τῷ Πάπα.

Ἀποδείξας οὕτω τὸ πρῶτον αὐτοῦ θέμα, ὅτι οὐδέποτε ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀνεγνώρισεν

ἐπ' αὐτῆς οἰανδήποτε ἐξουσίαν τοῦ Πάπα, προβαίνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ β'. μέρους, ὅτι οὐδαμῶς τυγχάνει ἀναγκαῖος ὄρος τοῖς μέλεσι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ ὦσιν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τῆς Ρώμης. Ἐκκλησίας, καὶ ἐν πρώτοις ἐν τῷ α'. κεφαλαίῳ κατακρίνει τὴν περὶ ἐνόπητος τῆς Ἐκκλησίας θεωρίαν τῶν παπιστῶν θεωρούντων ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν τελείαν ἐξωτερικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ διδασκόντων ὅτι οἱ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης θεωροῦνται καὶ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις πέντε κεφαλαίοις πραγματεύεται ἐκτενέστατα περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης κατὰ τὸν δ', αἰῶνα ἦτοι τὰ περὶ τοῦ Μελετίου καὶ Παυλίνου, τὰ περὶ τῆς ἐν ἔτει 362 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ συνελθούσης συνόδου πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἀντιοχικοῦ ζητήματος, οὕτινος ἡ λύσις δὲν ἀνετέθη τῷ Πάπα, ὡς μὴ ἔχοντι οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, τὴν κατ' αὐτὴν δράσιν τοῦ Ἀθανασίου, τὰ περὶ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Μελετίου ἐπισυμβάσης ἔριδος καὶ τὰ τῆς ἀναμιξεως τοῦ Πάπα Δαμιανοῦ καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ. Ἐκ πάντων δὲ τούτων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀναθεματισθεὶς Μελέτιος προήδρευσε τῆς ἐν ἔτει 379 ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου, συμπεραίνει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μελετίου δὲν ἐπατριάρχουσεν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁ ὑπὸ τοῦ Πάπα προστατευόμενος Παυλίνος, ἀλλὰ ὁ Φλαβιανός, ὅστις ὡς καὶ ὁ προστάτης αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀνεθεματίσθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἐκ τῆς τελικῆς συμφιλιώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ρώμης, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀναγνωρίσεως ἐξουσίας τινὸς τῆς δευτέρας ἐπὶ τῆς πρώτης, ἐξάγεται ὅτι οὐδόλως ἀπαιτεῖται ἡ μετὰ τῆς Ρώμης κοινωνία ὅπως ἦ τις μέλος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τέλει πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ αὐτοῦ θέματος πραγματεύεται περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Ρώμης Φίλνκος ἀναθεματίσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀκακίου ἐν ἔτει 484 καὶ τῶν λαβόντων χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν πλείστοι ἄγιοι καὶ μάρτυρες, ὄντες ἐκτὸς κοινωνίας μετὰ τῆς Ρώμης, ἐκλείσαν τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν κατατάξασαν αὐτοὺς μεταξὺ τῶν ἁγίων αὐτῆς.

† Ο ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Ἀγγειλάντες ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλλήνιας Γερασίμου Δώριζα πρέχοντι σήμερον τὰς ἐπομέμας περὶ αὐτοῦ βιογραφικὰς σημειώσεις.

Ὁ μεταστάς ἀρχιερεὺς ὠμαῖτο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, γεννηθεὶς ἐκ γονέων Κεφαλλήνων ἐν Μ. Ρεθύμντι τοῦ Βοσπόρου, τῇ 10 Δεκεμβρίου 1851, ἔνθα καὶ ἤκουσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Κατόπιν ἐφοίτησεν εἰς τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολὴν, ἧς ἀποροιτήσας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολὴν, ἐν ἧ δὴκούσε πᾶσαν τὴν σειράν τῶν θεολογικῶν μαθημάτων. Ἐντεῦθεν ἀποροιτήσας τῷ 1873 μετέβη εἰς Θεσσαλίαν, ἔνθα διέμεινεν ὡς ἱεροκήρυξ καὶ ἀρχιδιάκονος. Ἐπανακίμψας εἰς Κωνσταντινούπολιν διωρίσθη καθηγητὴς τῆς τότε ἐπὶ Ἰωακείμ τοῦ Γ' συστάσης Ἱερατικῆς Σχολῆς καὶ ὑπογραμματεὺς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ εἰτα ἀπεστάλη ἐπὶ τῆς πατριαρχεῖας Ἰωακείμ τοῦ Γ', εἰς Παρισίους χάριν σπουδῶν νομικῶν ἐπὶ πενταετίαν διατρίψας ἐν Παρισίοις ἐπανεκάμψεν εἰς βσιλεύουσαν καὶ πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Δ', διωρίσθη νομικὸς σύμβουλος τῶν Πατριαρχεῶν καὶ διευθυντὴς ἐπὶ τινὰ χρόνον τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου. Μετέπειτα ἐπὶ τῆς πατριαρχεῖας Διονυσίου τοῦ Ε', διωρίσθη πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν Σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Δέον δὲ νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι τὰς πρώτας βέσεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς λειτουργίας τῆς ἐποπτείας τῶν Σχολῶν Κωνσταντινουπόλεως εἴθηκε πρῶτος ὁ αἰδιδιμος Κεφαλλήνιας Γεράσιμος. Πατριαρχεύοντος κατόπιν Νεοφύτου τοῦ Η', καὶ διατηρῶν τὰ καθήκοντα ἐπόπτου καὶ ἀρχισυντάκτου ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἔξαρχος εἰς τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως Ἱ. Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τοῦ Βατοκόβου καὶ τὴν ἐντολὴν ἀποπερατώσας ἐπανεκάμψεν εἰς βσιλεύουσαν, ὅποτε διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Μῆνας τινὰς μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦτον προσεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλεγείας τῷ 1892 ὑπὸ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς Συνόδου ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλλήνιας καὶ διαδεξιμένος ἐν αὐτῇ τὸν αἰδιδιμον μητροπολίτην Γερμανὸν Καλλιζῆν. Τὴν Κεφαλλήνιαν, ὡς πατρίδα τῶν γεννητόρων αὐτοῦ, διεκυβέρνησε μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης ἀπολαύων τοῦ ἀμειώτου σεβασμοῦ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Πρὸ διετίας δὲ διατελέσας μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξετιμήθη θεόντως διὰ τὰ περικοσμοῦν αὐτὸν προσόντα ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς λοιπῆς κοινῆς τῆς πόλεως. Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως διατελῶν ὁ μεταστάς αἰσίως καὶ ἐπιτυχῶς διεξήγα-

γε διὰ τῆς ἐμφύτου εὐφυΐας καὶ τῆς ἀρετῆς ἐπιτημονικῆς αὐτοῦ μαρψρώσεως, καὶ ἰδίᾳ τῆς νομικῆς, καὶ διὰ τῆς γαλλομαθεῖας αὐτοῦ, πολλὰ ζητήματα ἀπορῶντα τὰς μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν σχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξεφράσθησαν αὐτῷ τότε αἰ εὐχαρισταὶ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Ἐκκλησίας.

Τοιοῦτον ἐν τῇ παρ' ἡμῶν δράσει αὐτοῦ τὸν αἰδιδιμον ἄνδρα γνόντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ τὰς σπανίας ἀρετὰς αὐτοῦ ἐκτιμήσαντες καθίκον ἡμῶν ἐθεωρήσαμεν ὅπως τὰς γραμμὰς ταύτας χαρᾶζωμεν καὶ ἐπιφανήσωμεν μετὰ τῶν πολλῶν φίλων τοῦ αἰμνήστου «αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλλήνιας Γερασίμου!».

Ἐπὶ τῇ εὐκαρίᾳ ταύτῃ δημοσιεύομεν ἀσμένως καὶ τὴν παρὰ πόδας λαμπρὰν πινθακρικὴν ὥδῃν, ἣν, ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ αἰδιδιμου ἱεράρχου ἐκ τῆς καθηγητικῆς ἑδρας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Κεφαλλήνιας, ἐποίησεν ὁ τότε μαθητὴς τοῦ μεταστάντος διατελῶν πανοσιολογίστατος Μέργας Ἀργιδικόνος τῶν Πατριαρχεῶν Λαυρέντιος Παπαδόπουλος·

Ω Δ Η

τῷ Καθηγητῇ τῶν νομικῶν ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ
ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ Γερασίμῳ Δώ-
ριζα ὑψοῦσθέντι ἀρχιεπισκόπῳ Κε-
φαλλήνιας ποιηθεῖσα κατὰ
τὰ μέτρα τῆς ἸΒ' τῶν
Ὀλυμπιονικῶν

αὖτον εὐμένει
δεξαι στεράνομα τῶθεν
(Ποθ. ἸΒ' 8).

Στροφὴ α'.

Μοῖσά μοι ἀδύπνοος ἄμαρ ὄδε
οὔρον αἰγλάεν φορέουσι' ἐπέων ἔστα πάρα νῦν.
τῇ πίσυνος πτίσεώς που ὄρνις εἰ-
δὼς ἐὼν ἀπτην ἄτερο, γλώσσας τε κελα-
δίτιδος νῦν ἄμμορος, ἠύκόμων Μοι-
σᾶν Διὸς κορᾶν ὀπιδῶν, θευλογίας κελαδεῖν ζω-
[θάλιμόν τε προσπόλων

'Ἀντιστροφὴ α'.

εὐτυχία γαθοσύναν ἐθέλω.
Φαντὶ εἶν νάσφ ἀλιερκεῖ τὰν [αἰῶροι περιπνεῖ-
οντι αἰὲν ποντία Χαλκίτιδι

τόκι' ἀγακλειτὸς ποθ' ὑψηλὸν μέγαρον
 ὄργεωνέσσ' ὑψημέδοντος Ἐνακτος
 Πατριάρχας πᾶξε θιατὸν μέγα θεολογίας Γερ-
 [μανὸς τῆνος μέγα-

Ἐποδὴ α'.

λόνυμος, ἰδοσίνα πολλῇ κεκασιμέ-
 νος τ' ἀρετῶν μάλα ἀλδάναις τύπῳ τοι ἀγλαῖν
 βωτιανείρας ἀλιπλάκτου Ἰοῦς ἐνὶ πόν-
 τῳ νάσου ἐύς τε Κεφαλλίνων Τυπάλδος τῆνος
 [άνηρ,

ἦχι θειφαντορίας τότε κόσ-
 μισεν ἔδραν πρωτοπαγᾶ, οὐρανίαν
 δαρὸν αἰών' ἐκδιδάξαις θελξίνουιν κεχλαδνία
 [καρδία αί-

Στροφὴ β'.

ἐν σοφίαν, κρηπίδα θεῖς εὐδυμά-
 του μελάθρου ὑψηρεφούς· πατέρ' ὡς κεδνὸν φη-
 [λέοντ'

οὐς ἐτίεσκον μαθαταί· ἀλλὰ καὶ
 νῦν θανὼν ζῆ ἐν φρεσὶν μνάμα ἀγαθά,
 γνόντεσιν πᾶσιν, διάπειραν ἐκείνου
 τ' ἐντυχόντεσιν· σκιά πωλεῖται δὲ νῦν ἀνέρος
 [τ' ἐνταυθί· τεθυμὸς νῦν δ' ἐρύ-

Ἀντιστροφὴ β'.

κει με ὄραι τ' ἐξενέπειν τὰ μακρά·
 Μοῖσα νῦν ὧν οἶμον ἐγειρ' ἐπέων ἄλλῳ ἀρεταῖς
 ποικίλαισιν τ' ἀνδρὶ αἰδοίῳ δεδαί-
 δαλμένῳ· εὐάνδρου αὐτᾶς νάσου ἰδ' αὐ
 πέντ' ἐπειτεν πεντάκις νῦν λυκάβαντας
 ἦλυθ' ἐνταυθοὶ γόνος, κικλήσκειται δὲ Γεράσι-
 [μους Δωρίζας κλεινός, ἐπέ-

Ἐποδὴ β'.

τας Θέμιδος κριτὸς, αἰδοῖον εἶδος
 τοῦ χάρις ἐννυσιν, καὶ ψυχᾶς δὲ γνωτὸς ἦς ἰθύ-
 τατι, Μουσάων προπόλους, θεοφαντορίας
 αὐθις θ' ὑποφῆτορας αἰπεινᾶς διδασκῆσαι πο-
 [λίσσου-
 χου Δίκας ἰρ' ὄργ' ἔτους παρεόν-
 τος δὴ ἀρχάν' μῆνας ἐνταυθοὶ ὀλίγους
 αἰανᾶ πάντων μαθατῶν ἐπ' αἴσῳ ἐδέθλου ἐκ-
 [διδάσκη-

Στροφὴ γ'.

σ' ἀδυγνώμων δ' ἀδύλογος μόνον ἔξ,
 χρουσεᾶς στάσαις κίνας προθύρω εὐτειχεῖ ἀλ-
 λ' αἰετὸς τὼς Πίνδαρος φασίν· μαθα-
 ται φίλασαν δ' ἔξοχ' αὐτόν, καὶ περιάλ-
 λ' αὐτε τιμὰς ὄπασαν ἐνδικα· πολλὰ
 ἐλπίδες δ' ἦσαν μαθατῶν· νυνὶ πᾶσαι τετύ-
 [φλωνται· ἀελλπος γὰρ ἴκε-

Ἀντιστροφὴ γ'.

τ' ἠνί ! φάμα σάμερον ἄμαρ ὄδ' ἀ-
 δύπνοος· πάτρας μέγας Ἀρχιθύτας τάχθη ὅτι, λύ-
 πην κομίζουσα μαθαταῖς· χρὴ τί δρᾶν
 ἀλλά; νῦν παγκοίρανος μέντοιγε Θεὸς
 ἔψη κικλήσκει πατρίδος σ' ἐρατεινᾶς
 οἰακοστρόφον, τὲν σκάπτον ἱρὸν Ἀρχιθύτα
 [προσφέρει πατρὶς φίλα

Ἐποδὴ γ'.

νῦν Γεράσιμε, Κεφαλλίνων ἅπασα
 κιδιάνειρά τε χθῶν αἰτεῖ τροφεῖα· φέρτατον
 ἐστι καθᾶκόν δε βροτοῖς, φίλον ἠδὲ Θεῶ·
 χαῖρ' ἐνάλιος νυνὶ νάσου τῷ Κεφαλλίνων ἄπασ' ὧν
 τηλέκλειτε, δεχνημένα γελανεῖ
 κρηὶ ἀγατῆρα Δωρίζαν ἐτεῖ
 ἐσλόν· αἰῶνας σὺ Δωρίζα πατῶν ἔψη δαρούς
 [ζῆθι χαίρων.

Ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολ. Σχολῇ τῇ 3 10βρίου 1892.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία. — Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ τῇ παρελθούσῃ
 Τρίτῃ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱερρχῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰ-
 κουμεινικὸς Πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν
 ἐσπερινὸν καὶ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν μετὰ
 τῶν ἁγίων συνοδικῶν καὶ τοῦ παρεπιδημοῦντος μη-
 τροπολίτου Προικοννήσου ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς
 εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος. Μετὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν
 λειτουργίαν τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μ. Συγκέλλου Νικο-
 δῆμου, ἡ Α. Θ. Π. ἀνέγνω τὰς οἰκείας ἐπὶ τῶν κολ-
 λυθῶν εὐχάς. Ἐν τῷ ναῷ πρὸς τούτοις παρίστη ἡ
 Ἐφορεία τῆς Σχολῆς, ὁ πανοσιολογ. Σχολάρχης Μ.
 Κλεόβουλος μετὰ τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ.
 Παναγιότης μετέβη εἰς τὴν Σχολὴν γενομένη δεκτῇ

ὕπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἰφορείας Σ. ἀγίου Ἀμαθείας, τῶν ἐφόρων, τοῦ Σχολάρχου καὶ τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν, ἐν ἧ παρήσαν καὶ οἱ Σεβασμ. μητροπολίται Ἀδριανουπόλεως, Βεροίας, Μηθύμνης, Χίου, Γρεβενῶν, Προικοννήσου, Λέρου-Καλύμνου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων καὶ ἱκανοῦ ἄλλου πλήθους φιλομούσων, ἐγένετο ἡ νενομισμένη τελετή, μεθ' ἣν ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ φυτωρίου ἐλλόγιμος Νικόλαος Βούρος ἀνέγνω ἐπιστημονικὴν πραγματείαν ἀπερὶ «χρωμάτων» μετὰ πολλῆς τῆς ἐμβριθείας καὶ χρίτους ἀναπτύξας τὸ θέμα αὐτοῦ. Τὴν τελετὴν ἐπισφράγισε διὰ βραχέων ἐξ ὑπογείου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιδαφιευσαμένη τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὴν τελετὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐρησθήσῃ νὰ καλέσῃ εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν τοὺς ἐφόρους καὶ τοὺς καθηγητὰς τοῦ παιδευτηρίου.

—Θάνατος πρώην βασιλέως Σερβίας Μιλάνου.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης πληροφορηθεὶς τὸν θάνατον τοῦ πρώην βασιλέως τῆς Σερβίας Μιλάνου, πατρὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Α', συμβάντα τῷ παρελθόντι Σεβδάτῳ ἐν Βιέννῃ, ἅμα μὲν διεβίβασε τῇ Τετάρτῃ τὰ θερμὰ συλλυπητήρια Αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ἐνταῦθα πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας Σάβδαν Γκροῦτς διὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου, ἅμα δὲ τηλεγραφικῶς συνεληπθῆναι τῷ βασιλεὶ τῆς Σερβίας, ὅστις καὶ τηλεγραφικῶς ἀμέσως νύχρησται τῇ Α. Θ. Π.

Τελουμένως ἱεροφυγίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως, οὐτινος ἡ κηδεία τελεῖται σήμερον ἐν Βιέννῃ, ἐν τῷ ἐν Παγκκαλίῳ ἱερῷ ναῶ τοῦ Ρωσικοῦ Νοσοκομείου, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος, Χρυσόστομος.

—Νέοι συνοδικοί.—Οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Ἰωαννίνων Γρηγόριος καὶ Προύσης Ναθαναήλ, ὁ μὲν τηλεγραφικῶς, ὁ δὲ διὰ γράμματος ἤγγειλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὑπέκοντες εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς ἀποδέχονται εὐγνωμότως τὴν πρόσκλησιν αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὅτι διευθετήσαντες τὰ κατ' αὐτοὺς ἐλεύσονται ὡς τάχος εἰς βασιλεύουσιν πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

—Ι. Σύνοδος.—Τῆς προχθεσινῆς συνεδρίας ἀπῆσαν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Δέρκων, Μεσημβρίας καὶ Κορυτσᾶς.

—Ἐπισκέψεις.—Προχθὲς ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας βερόνος Κάλιτς συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ συμβούλου τῆς Πρεσβείας κ. Πογάτσερ.

—Ἐπίσκεψις.—Τῷ παρελθόντι Σεβδάτῳ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Α'. Γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα βασιλικῆς σερβικῆς πρεσβείας Τσόχατς.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐντολῇ πατριαρχικῇ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μεταβὰς εἰς τὴν Ὀλλανδικὴν πρεσβείαν συνεχρῆθη τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ ἐπὶ τοῖς γάμοις τῆς βασιλίσσης Βιλελμίνης.

—Ἐπαρχία Προικοννήσου.—Ἡ ἀξιότιμος ἐφοροδημογεροντία τῆς πόλεως Ἀλώνης τῆς ἐπαρχίας Προικοννήσου διὰ γράμματος αὐτῆς ὑπέβαλε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου Προικοννήσου Σωφρονίου.

—Μητροπολίτης Στραμνίτσας.—Ὁ μητροπολίτης Σωφρόνιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἐξέφρασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Στραμνίτσας ἀγγεῖλας ἅμα ὅτι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐλεύσεται εἰς βασιλεύουσιν.

—Πρώην Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους.—Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος πρώην Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους Ἰλαρίων, ὧτινι ἐσχάτως ἡ Ἐκκλησία ἅμα μὲν ἐπέτρεψεν, αἰτησαμένῳ, ἵνα μεταβῇ εἰς Θεσσαλονικὴν πρὸς θεραπείαν τοῦ πάσχοντος ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, ἅμα δὲ ὤρισεν αὐτῷ ἐπίδομα ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ φιλοστόργῳ ταύτῃ μερίμῳ αὐτῆς.

—Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σβ. Λογος.—Ἐν τῇ προχθὲς συγκροτηθείσῃ συνεδρίᾳ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, προτάσει τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, διωρίσθη παμψηφεὶ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει τῆς Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Συλλόγου ὁ διαπρεπὴς μουσικολόγος Γ. Παπαδόπουλος, συγγραφεὺς τοῦ μόνου πρ' ἡμῖν ὑπάρχοντος καὶ εὐρωπαϊκῆς φήμης ἀπολαύοντος ἱστορικοῦ περὶ μουσικῆς συγγράμματος «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς».

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἐνεδειγθῆσαν δωρηταὶ τοῦ Συλλόγου ἐνεκ τῶν ὑπὲρ τῆς Μουσικῆς Σχολῆς χρηματικῶν αὐτῶν προσφορῶν ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδων, οἱ σεβ. μητροπολίται Νικαίης Σωφρόνιος, Ἰωαννίνων Γρηγόριος, Προύσης Ναθαναήλ, καὶ ὁ ἐπίτροπος τοῦ ἀγ. Ὁρους Γεράσιμος Λαυριώτης.

—Μνημόσυρον.—Αὔριον Κυριακῇ γενήσεται ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῶ το μνημόσυνον τῶν ἀειμνήστων Μητροπολιτῶν Προικοννήσου Περβενίου καὶ πρώην Μογλενῶν Ἀβερκίου.

ΟΙΚΟΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Φέρεται εἰς γνώσιν τῶν ἐνδικεφερομένων, ὅτι ἡ συνεδρίασις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν μεθαύριον Δευτέραν, 5 Φεβρουαρίου, γενήσεται ἐκτάκτως οὐχὶ τὴν πρωίαν, ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας Εὐρωπαϊκῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 3 Φεβρουαρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου.

ΟΙΚΟΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

*Αριθ. πρωτ. 471

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορραϊζόν παμφηρεῖ, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 6581 καὶ ἡμερομ. 3 Νοεμβρίου 1898 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγοῦσης Δάφνης, θυγατρὸς Νικολάου, μαγαίρου, κατοικοῦ τῆς ἐν Ἰψωμαθείαις ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδικῶν γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Ἰορδάνου, τέως μὲν κατοικοῦ τῆς αὐτῆς ἐνορίας καὶ ὑπαλλήλου τῶν σιδηροδρομῶν Ρωμυλίας, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγελματός,

Παράγει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδομένης ταύτης ἀποράσεως μέσων ἐκτεταμένης προθεσμίας ἦτοι τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποράσεως διὰ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἑτέρων ἐξήκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἐπὶ ἐφόσει,

Διατάσσει ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ Ἐπιτομῆς τοῦ Ταχυδρομίου δημοσιεύσειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποράσεως καί,

Ἐπιτίθειν τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποράσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγόρων καὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐγγράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑπτακῶσια τριάκοντα καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 734), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιπευδόντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 6 Νοεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυθαίος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθίμος Π. Ὁρφάνιδης.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

ἐν τῷ 30 τεύχει τοῦ Κ' ἔτους.

Σελ.	στήλη	στίχ.	ἀντὶ	γράφει
544	6'	5	Τένθαν	Ταϊνίαν
»	»	6	ἐπεξηρασμένων	ἐπεξηρασμένην
»	»	7	ἐν σύμπλεγμα	ἐν συμπλέγματι
»	»	30	αὐτοῦ	αὐτῶν
545	α'	47	ἐκ χρυσοῦ	ἐν χρῆσει σήμερον
»	6'	4	κυανοῦ	πορφυροῦ ἀλλὰ τόνου
»	»	13	Κυπριανόν	Καρπιανόν
»	»	20	πεσίματα	πνεύματα
»	»	25	τάσσερον πλευρῶν	τεσσάρων πλευρῶν.

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστάσια καὶ φροντίδι τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάρτου ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνων εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15'. — 544 εἰς μέγα 8ον τιμᾶται πανόδετον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικόν Χρ. Φρ. 3 3/4. Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικόν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκη ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Κων/πόλεως βιβλιοπωλεῖῳ «**Δεπάστα, Σφύρα, Γεράρδου**», ὁδῷ Μαχμουδιῆ, ἀριθ. 5, παραπλευρῶς τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

Δήλωσις

Ἐπειδὴ ἱκανοὶ ἀπὸ τίνος χρόνου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας ζητοῦσι παρ' ἐμοῦ διὰ γραμμάτων τὸ «περὶ Ἐκκλησίας» εἰς δύο τόμους ἐκδομένον σύγγραμμά μου, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐνόμισα νὰ δηλώσω ὅτι τὸ βιβλίον πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Δεπάστα—Σφύρα—Γεράρδου, οἵτινες ἀπὸ πολλοῦ ἐπρωμηθεύθησαν παρ' ἐμοῦ ἱκανὰ σώματα τοῦ συγγράμματός μου.

† Ὁ Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 6

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΕΙΑ

- καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μεζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσῶ 25
- Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται**
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα —
Ἐκκλ. Μουσικὸς Σύλλογος — Πίναξ τιτουλαρίων ἐπισκόπων —
Περὶ παραίτησεως ἐπισκόπου — Κώδικες ἐπαρχίας Βελιγράδων
Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία Δύο Σωμάτων. — Σήμερον τὰ δύο Σώματα, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον συνήλθον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς κοινὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν συζητηθὲν ἐνεκρίθη τὸ ὑπὸ τῆς ἰδιαιτέρας Ἐπιτροπῆς συνταχθέν σχέδιον περὶ τοῦ ζητήματος τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, ἅμα δὲ ὠρίσθη ἡμέρα ἐκλογικῆς συνελεύσεως πρὸς ἀνάδειξιν νέων μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἢ Ε' Κυριακῆ τῶν νηστειῶν.

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. — Ἡ ἐν Χάλκῃ ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ ἐπανηύριζε τὴν παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πρώτου κτίτορος (κατὰ τὴν παράδοσιν) τῆς αὐτοῦ ἱερᾶς Μονῆς τῆς ἀγίας Τριάδος. Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν ἀγίων συνοδικῶν καὶ ἐφόρων τῆς Σχολῆς σεβασμιώτατος μητροπολίτης Γρεβενῶν Δωρόθεος, παραστάντων ἐν τῷ ναῷ τοῦ πανοσιολ. Διευθυντοῦ αὐτῆς ἀρχιμανδρίτου Ἀποστόλου Χριστοδούλου, τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου, πάντων τῶν φοιτητῶν καὶ ἱκανοῦ ἄλλου φιλακολούθου ἐκκλησιασματοσ.

Ἐπισκέψεις. — Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκρούιτς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων Κωνσταντίνου Γκρούπσεβιτς ἐπισκέψατο τὴν

Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην εὐχαριστήσας αὐτῷ ἐπὶ τοῖς διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου διαβιβασθεῖσι συλλυπητήρισις ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πρ. βασιλέως Μιλκων.

Ἡ Α. Ε. μετέβη εἰτα ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ καὶ ἐπισκέψατο καὶ τὴν Α. Σ. τὸν ἀρχιεπίσκοπον Νεαπόλεως Ἀρσένιον, ἐπίτροπον τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἀρτεπισκέψεις. — Χθὲς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνελθούσα εἰς Σταυροδρόμιον ἀντεπισκέψατο τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς Αὐτροσυγγαρίας βαρόνον Κάλιτς, Ἑλλᾶδος Ν. Μαυροκοδάτων, καὶ Σερβίας στρατηγὸν Σάββαν Γκρούιτς.

Ἐπέτειοι ὀνομάτων. — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἤγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ πανιρώτατος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως Φώτιος, ᾧ τινι ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

Ὡσαύτως ἐώρταζε καὶ ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Φώτιος, ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Τῇ Α. Πανοσιολογιότητι συνεχάρησαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμιώτατοι ἀγιοι συνοδικοί, ἡ πατριαρχικὴ ὑπαλληλία καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τῇ τετάρτῃ ἤγει ὡσαύτως τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ πανοσιολογ. Δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων Παρθένιος, ὅστις καὶ ἐδέξατο τὰς συγχαρητήριους ἐπισκέψεις τινῶν ἀγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων φίλων.

Παρατήρησις ἐπὶ τινοσ δημοσιευθεῖσας μικρᾶς διατριβῆς. — Τρεῖς ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἐκ Καρπενησίου μὲν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ὀρμώμενοι, ἐν τῇ βασιλευσῇ δὲ παρεπιδημοῦντες, ἐδημοσίευσαν τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐν ἰγγλωίῳ ἐφημερίδι διατριβὴν αὐτῶν, δι' ἧς ἐν τῇ ἀπλοικότητι ἐπίστων τὴν προσοχὴν τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἀγίων ἀρ-

χειρών ἐπὶ τινος χειροτονίας μελλούσης ἵνα τελεσθῆ δῆθεν κατ' αὐτὰς ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως κρυφίως. Ὁ τὴν χειροτονίαν ἐπιδιώκων καλεῖται Γεώργιος Ι. Γρανός, ὁρῶμενος καὶ οὗτος ἐκ τοῦ χωρίου Κλαυτίου τοῦ δήμου Καρπενησιῶν, εἶνε δὲ ἐρωδιαιμένος διὰ πλυστῶν ἐγγυρῶν δι' ὧν ἀπειράθη νὰ ἐξαπατήτῃ τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ πρῶτον, ἀλλ' ἀποκλυθεῖσας τῆς ἀνθηϊκοῦ διαγωγῆς, αὐτοῦ καὶ ἀποτυχῶν κατέρυγεν ἥδη ἐνταῦθα.

Πρὸς καθήσασιν τῶν εἰρημένων τριῶν ὁρθόδοξων τέκνων, εἰτινες προσελθόντες καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον γραφεῖον ἐζήτησαν τὴν ἀναδημοσίευσιν τῆς διατριβῆς αὐτῶν, σημειοῦμεν ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως πράγματα διέπει, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀπὸ πολλοῦ ἰδιαιτέρᾳ Ἐκκλησιαστικῇ Ἐπιτροπῇ, ἐθρεύουσα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ ἀγρύπνως ἐπιτρούσα πᾶσαν πρᾶξιν ἐκκλησιαστικὴν κατ' ἀκολουθίαν οὗτε κρυφίᾳ χειροτονία δυνατὸν νὰ τελεσθῆ ποτε ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, οὔτε ἄλλη τις παραπλήσια πρᾶξις, ἄνευ προηγουμένης αὐστηροτάτης ἐξετάσεως, ἐξελέγξεως καὶ ὡμολογημένης ἀριθείας τῶν πληροφοριῶν τῶν πρὸς τὴν τελεστέαν πρᾶξιν σχετιζομένων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, Ὁσιώτατοι προϊστάμενοι καὶ Τιμιώτατοι Ἐπίτροποι τῶν Ι.

Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Παρατηρηθέντος ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἔλλείπουσιν ὠρισμένα τιμολόγια τῶν ἐκκλησιαστικῶν πράξεων, ἐξ οὗ οὐκ ὀλίγη σύγχυσις καὶ ἀταξία ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν νενομισμένων ἐκκλησιαστικῶν δικαιωμάτων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀτόπου τούτου ἔγω γ' Η. Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῇ ἀξιογρῆφῳ προνοία καὶ ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὅπως τούντεῦθεν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθορισθῆ ὁμοίμορφος τάξις πραγμάτων. Καὶ δὴ ἀποφάσει τῆς εἰρημένης Ἐπιτροπῆς γράφοντες ἡμῖν προτρεπόμεθα ὅπως ἐν αἷς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις ὑπάρχουσι τιμολόγια τῶν ἱεροπραξιῶν ἐν ἰσχύϊ, ἀντίγραφα τούτων εἰς διπλοῦν ἀποσταλῶσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα

πρὸς ἐξετάσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπου δὲ ἔλλείπουσι ταιούτα, ὀφείλει ὁ προϊστάμενος τῆς Ἐκκλησίας μετὰ δύο Ἐπιτρόπων, δύο Ἐφόρων καὶ τριῶν ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἐνοριτῶν συνερχόμενοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ νὰ καταρτίσωσι ταιούτων τιμολόγιον καὶ ἀποστείλωσι καὶ τούτο εἰς διπλοῦν ἐνταῦθα πρὸς ἐξετάσιν καὶ ἐπικύρωσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐπὶ τούτοις δὲ εἶπτε ὑγιαίνοντες ἐν Κυρίῳ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 Φεβρουαρίου 1901.

† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΤΑΛΟΓΟΣ

Μουσικά διαγωνίσματα.

Χορηγούντος τοῦ παναγιωτάτου Οικουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινίου τοῦ Ε', προκηρύσσονται δύο Διαγωνίσματα. Καὶ διὰ μὲν τοῦ Α' ὀρίζει ὁ Σύλλογος νὰ καθορισθῆ ὁ ποιητικὸς ρυθμὸς τῆς Ὀκτωήχου καὶ ἡ κατὰ στίχους σύνταξις αὐτῆς ὡς ὑποτιθεταὶ ὅτι ἐποιήθη τὸ πρῶτον, καὶ ὡς ἦδη ἀπὸ τινος ἐγένοντο ὑπὸ διαφόρων φιλολόγων ἐπὶ ἄλλων ἀσμάτων δοκίμια τῆς καθ' ἡμᾶς ὑμνογραφίας, ἥς τὴν ἀρτίαν καὶ συνεχρῆ στιχομετρικὴν διάρθρωσιν ὡς ἐν τῶν μελημάτων αὐτοῦ ἀναγράψαι τὸ ἡμέτερον σωματεῖον. Διὰ δὲ τοῦ Β', νὰ ἐξευρεθῆ ἂν ὑπάρχη σχέσις μετὰ τοῦ ποιητικοῦ ρυθμοῦ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ μελικοῦ ρυθμοῦ.

Προσκαλοῦνται δὲ οἱ ἀπανταχοῦ μουσικοδιδάσκαλοι, φιλόλογοι καὶ μουσικολόγοι ὅπως μετέσχωσι τῶν ἀνωτέρω Διαγωνισμάτων ἐπὶ τοῖς ἀκολουθοῦσι ἡμέραις:

1) Πᾶς ὁ δυνάμενος εἶναι δεκτὸς εἰς τὸν Διαγωνισμόν.

2) Οἱ διαγωνισθησόμενοι διὰ τὸ Α' Διαγώνισμα δέον νὰ πέμψωσι τὰ δοκίμια αὐτῶν εἰς τὸν πρῶτον τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1901, διὰ δὲ τὸ Β' μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1902. Οὐδέμητι δὲ σὺδαμοῦ ὑπογραφή ἢ ἄλλη τις δηλώσις θὰ ὑποδεικνῆ τις ἐστὶν ὁ διαγωνιζόμενος, ἀλλ' ἐντός τοῦ χειρογράφου ἐν φακέλλῳ, καλῶς ἐσφραγισμένῳ, ἐγκλείει οὗτος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐξῶθεν δ' αὐτοῦ ρητὸν τι, καὶ τὸ αὐτὸ προσγράψει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δεξιᾷ τοῦ χειρογράφου διὰ τὴν ταυτοποίησιν.

3) Γέρας τῷ νικῶντι δι' ἑκάτερον τῶν Διαγωνισμάτων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Οικουμενικοῦ Πατριάρχου ἀνά πεντήκοντα λίραι Ἀγγλίας, κατατεθεῖσαι ἦδη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν «Λυρικὴν Πίστωσιν».

4) Τὸ βραβευθὲν ἔργον εἶναι κτῆμα τοῦ Συλλόγου.

5) Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς διαγωνιζομένους, ἀλλὰ κατατίθενται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου.

6) Ἡ κρίσις γενήσεται κατὰ τὸ 44 ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τῆς ἐπι τῶν Διαγωνισμάτων ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τῶν κκ. Γ. Ι. Παπαδοπούλου, προέδρου, Γ. Βιολάκη, Πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου, Ἀνδρέου Σπαθάρη, Νηλέως Καμαράδου καὶ Εὐστρατίου Παπαδοπούλου, ὅτινες συνωδᾶ τῷ 83 ἄρθρῳ, ἂν μετάσχωσι τοῦ Διαγωνισμοῦ δὲν δύνανται νὰ συζητήσωσι καὶ νὰ ψηφίσωσιν ἐν τῇ περὶ βραβεύσεως συνεδριάσει τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ τοῦ μὲν Α' Διαγωνίσματος ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τῇ 4 Δεκεμβρίου 1901 ἐπὶ τῇ τριετηρίδι τοῦ Συλλόγου, τοῦ δὲ Β' τῷ 1902 ἐπὶ τῇ τετραετηρίδι.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

† ὁ Ἀμειψίας ΑΝΘΙΜΟΣ

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ψηφισθέντων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας
(1606—1900)

δυναταχθεὶς χρονολογικῶς κατὰ πατριαρχείας
ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιωθέντων
πατριαρχικῶν κωδίκων

ὑπὸ

τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
Ἀρχιμ. ΠΑΚΕΙΜ ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΥ δ. φ.

Ἐπὶ **Νεοφύτου Ζ'** (τὸ β'. 1798—1801) ἐξελέγησαν:

τῷ 1798 Ἀπριλίῳ ὁ **Μακαριουπόλεως** Νικηφόρος, βοηθὸς τοῦ Μηθύμνης Διονυσίου.

» 1799 Δεκεμβρίῳ ὁ **Σελευκείας** Ἰωαννίκιος,

*Συνέχεια ἀπὸ σελ. 31—32, ὅπου τυπογραφικῇ ἀβλεψίᾳ, παραλειφθέντος Κυριλλου τοῦ Λουκάρεως, αἱ ἐπ' αὐτοῦ γινόμεναι ἐκλογαὶ Τιτουλαρίων ἀπεβόθησαν τῷ πρὸ αὐτοῦ Τιμοθέῳ διωρθωτέῳ λοιπὸν τὸ πρᾶγμα οὕτως:

Ἐπὶ **Τιμοθέου Β'** τοῦ ἀπὸ Παλ. Πατρῶν (πατριαρχεῦσαντος κατὰ τὰ ἔτη 1612—21) ἐξελέγη:

1618 Μαΐῳ ὁ **Συνάδων** Λογγίνος.

Ἐπὶ **Κυριλλου Α'** Λουκάρεως τοῦ ἀπὸ

προεστῶς ἀγ. Νικολάου Γαλατᾶ.

» 1800 Ἰουνίῳ ὁ **Σταυρουπόλεως** Δωρόθεος.

» » Ἰουλίῳ ὁ **Αἰγυνοῦπόλεως** Βενέδικτος.

» » 9]βρίῳ ὁ **Ἀβύδου** Μακάριος, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ.

» 1801 Φεβρ. ὁ **Τρωάδος** Πολύκαρπος, βοηθὸς τοῦ αὐτοῦ.

Ἐπὶ **Καλλινίκου Ε'** τοῦ ἀπὸ Νικαίας (τὸ α'. 1801—6) ἐξελέγησαν:

τῷ 1801 9]βρίῳ ὁ **Ἐδέσσης** Διονύσιος.

» 1802 Δεκεμβρίῳ ὁ **Αἰγυνοῦπόλεως** Ἰερόθεος.

» 1803 7]βρίῳ ὁ **Μυρρίνης** Ἰγνάτιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου.

» 1804 Ἀπρ. ὁ **Βελουζιερκένεας** Νικόδημος, βοηθὸς τοῦ Νύσσης Μακαρίου.

» » Δεκεμβρίῳ ὁ **Ἀγαθονικείας** Διονύσιος, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Κυριλλου.

» 1805 Ἰουνίῳ ὁ **Σταυρουπόλεως** Νεόφυτος.

» » Δεκεμβρίῳ ὁ **Θεοδοφωροπόλεως** Ἀνθίμος, προεστῶς Καφφατιανῆς Γαλατᾶ.

» 1806 Αὐγ. ὁ **Μελιτινῆς** Ἰωσήφ, προεστῶς Μ. Ρεύματος.

Ἐπὶ **Γρηγορίου Ε'** (τὸ β'. 1806—8) ἐξελέγησαν:

τῷ 1806 9]βρίῳ ὁ **Κλαυδίουπόλεως** Μελέτιος, προεστῶς Ἐγρί-Καπί.

Ἀλεξανδρείας (πεντάκις πατριαρχεῦσαντος μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1621—38) ἐξελέγησαν:

1628 8]βρίῳ ὁ **Συνάδων** Μελέτιος.

καὶ οὕτω καθεστῆς, ὡς ἐτυπώθησαν ἐν σελίδι 31.

Σημ. Ἐπὶ ἐγγράφων τῆς πατριαρχείας τοῦ Λουκάρεως φέρονται κατὰ τὴν τότε συνήθειαν μεταξὺ τῶν μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν τιτουλαρίων **Νεαπόλεως** Νικοδήμου (1628 Ἰουνίῳ) καὶ **Σίδης** Ἰακώβου (1635 Σεπτεμβρ.), οἱ ἀγνωστοὶ τότε ἀκριβῶς ἐξελέγησαν.

Ἐπὶ **Κυριλλου Β'** **Κονταρῆ** τοῦ ἐκ Βερροίας (τρίς πατριαρχεῦσαντος μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1634—39) ἐξελέγη:

1636 Ἰανουαρίῳ ὁ **Νεαπόλεως** Μελέτιος.

Διορθωταί ἐπίσης αἱ χρονολογίαι:

1] τοῦ Ἀκαρῆνος, πατριαρχεῦσαντος (1688—1702).

2] τοῦ Λεύκης Δοσιθέου ἐκλεγέντος ἐπὶ Θεοδοσίου Β' τῷ 1769.

- » 1807 7ῆβριφ ὁ Ἀργυρουπόλεως Γρηγόριος, ἰσόδιος προεστῶς Σταυροδρομίου.
- » 1808 Μαρτ. ὁ Ρύμνης Χαραλάμπης, προεστῶς ἀγ. Θεοδώρων Βλάχκα.
- » » » ὁ Παιονίας Κύριλλος, προεστῶς ἀγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου.
- » 1808 Ἀπρ. ὁ Σεβαστουπόλεως Νεόφυτος, προεστῶς Χριστοῦ Γαλατᾶ.

Ἐπὶ Καλλινίκου Ε' (τὸ δ'. 1808—9) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1808 8ῆβριφ ὁ Τριπόλεως Ἀγαθάγγελος, χωρεπίσκοπος Σταυροδρομίου.
- » » 9ῆβριφ ὁ Εὐδοξιάδος Γρηγόριος, προεστῶς τῆς ἐν Χίῳ ἐξαρχίας Ψιρρῶν.

Ἐπὶ Ἱερεμίου Δ' τοῦ ἀπὸ Μιτυλήνης (1809—13) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1809 Αὐγ. ὁ Λαγίας βοηθὸς τοῦ Μονεμβασίας.
- » 1810 9ῆβρ. ὁ Ρύμνης Θεόκλητος, προεστῶς Βλάχκας.
- » 1811 Φεβρ. ὁ Θεοδοσιουπόλεως Ἀνθιμος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου.
- » » Μαρτ. ὁ Εὐδοκιάδος Γρηγόριος, προεστῶς Μ. Ρεύματος.
- » 1812 8ῆβρ. ὁ Κρατόδου Ἰωσήφ, βοηθὸς τοῦ Βόσνης Καλλινίκου.
- » » » ὁ Νεαπόλεως Ἀθανάσιος, προεστῶς Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου.
- » 1813 Ἰανουαρ. ὁ Εὐκαρπίας Νεόφυτος.

Ἐπὶ Κυρίλλου ΣΤ' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως (1813—18) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1814 Ἰουν. ὁ Ἐλαίας Παΐσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου.
- » 1815 Ἰουν. ὁ Λεύκης Σεραφεῖμ, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Ἰωαννικίου.
- » » 8ῆβριφ ὁ Ἀύρηλιουπόλεως Ἰωαννίκιος, βοηθὸς τοῦ Φιλαδελφείας Γαβριήλ.
- » 1816 Μαρτ. ὁ Εὐμηνείας Κωνστάντιος, προεστῶς Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου.
- » » Μαΐφ ὁ Διοκλείας Θεόκλητος, βοηθὸς τοῦ Τορνόδου Μακαρίου.
- » 1817 Μαρτ. ὁ Μύρων Βενιαμίν
- » » Μαΐφ ὁ Συνάδων Ἰάκωβος, προεστῶς Καθφατιανῆς Γαλατᾶ.

- » » Αὐγ. ὁ Κεληζίνης Ἰωακείμ.
- » » 9ῆβρ. ὁ Μελιτινῆς Ἀνανίας, προεστῶς ἀγ. Νικολάου Ἰψωμαθείων.
- » » Δῆβρ. ὁ Ἀριστέας Μητροφάνης, προεστῶς Τζιμπαλίου.
- » 1818 Ἰανουαρ. ὁ Παμφίλου Κύριλλος, βοηθὸς τοῦ Ἡρακλείας Μελετίου.
- » » Μαρτ. ὁ Εὐδοξιάδος Κύριλλος, προεστῶς ἐξ Μαριάρων.
- » » Αὐγ. ὁ Νεαπόλεως Φιλόθεος.
- » » 8ῆβριφ ὁ Κομάνων Εὐγένιος.
- » » Δῆβρ. ὁ Χαριουπόλεως Διονύσιος (ἡ-πράκτησεν).

Ἐπὶ Εὐγενίου Β' τοῦ ἀπὸ Πισσιδείας (1821—22) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1821 8ῆβριφ ὁ Ἀρκαδιουπόλεως Ἰωαννίκιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Μακαρίου.
- » 1821 8ῆβριφ ὁ Ἀρκαδιουπόλεως Διονύσιος (προαχθέντος τοῦ ἀνωτέρω εἰς Ἡλιούπολιν) βοηθὸς τοῦ αὐτοῦ Ἐφέσου.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Γ' τοῦ ἀπὸ Χαλκιδόνος (1822—24) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1823 Ἰανουαρ. ὁ Σιών Διονύσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Μακαρίου.
- » » Αὐγ. ὁ Νεαπόλεως Παρθένιος, προεστῶς Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου.
- » » 9ῆβρ. ὁ Ἀργυρουπόλεως Δαμασκηνός, προεστῶς ἀγ. Κωνσταντίνου Ἰψωμαθείων.
- τῷ 1824 Μαρτ. ὁ Κλαυδιουπόλεως Εὐγένιος, προεστῶς Χάσκιοι.
- » » Ἀπρ. ὁ Μακαριουπόλεως βοηθὸς τοῦ Μιτυλήνης Καλλινίκου.
- » » Ἰουν. ὁ Χαριουπόλεως Ἰάκωβος, βοηθὸς τοῦ Πελαγονείας Ἰωσήφ.

Ἐπὶ Χρυσάνθου τοῦ ἀπὸ Σερρών (1824—26) ἐξελέγησαν:

- τῷ 1825 Φεβρ. ὁ Κρατόδου Γρηγόριος, βοηθὸς τοῦ Βόσνης Βενιαμίν,
- » » Μαΐφ ὁ Θεοδωρουπόλεως Δανιήλ, προεστῶς ἀγ. Νικολάου Γαλατᾶ.
- » » Αὐγ. ὁ Σεβαστείας Ἀμβρόσιος, βοηθὸς τοῦ Λαρίσης Μελετίου.

» 1826 Αύγ. ὁ **Σεβαστείας** Σωφρόνιος, προστώσ ἀγ. Νικολάου Τόπ-καπί.

Ἐπὶ Ἀγαθαγγέλου τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος (1826—30) ἐξελέγησαν:

τῷ 1826 9]βρ. ὁ **Σελουκείας** Κωνστάντιος, πρεσβυτέρως Ταταούλων.

» ὁ **Περιστερᾶς** Σεραφεῖμ, βοηθὸς τοῦ Ἰωαννίνων Βενεδίκτου.

» Δ]βρ. ὁ **Σταυρουπόλεως** Μελέτιος (πρώην Ρωμάνου) βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας Βενιαμίν.

τῷ 1827 Μαρτ. ὁ **Ἀπαμείας** Βενεδίκτος, βοηθὸς τοῦ Νικομηδείας Παναρέτου.

» Ἰουν. ὁ **Σωτηριουπόλεως** Βενεδίκτος βοηθὸς τοῦ Ἀμασειᾶς Νεοφύτου.

» Αύγ. ὁ **Ἀρκαδιουπόλεως** Ἀνθίμος, βοηθὸς τοῦ Ἀδριανουπόλεως Γερασίμου.

» Δ]βρ. ὁ **Ἐδέσσης** Ἰωακείμ.

» 1830 Μαρτ. ὁ **Παλμύρας** Ἀθανάσιος, βοηθὸς τοῦ Ἀντιοχείας Μεθοδίου.

(ἔπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Τὰς σημειώσεις ταύτας ἀντέγραψα ἐκ λαυριωτικῶν τεύχους, ὅπερ ἐγράφη κατὰ τὸ Ἱερ. Ἰωδ. ιε'—1602 μετὰ πολλῶν ἄλλων περιχομένων ὑπὸ Φωτεινοῦ Νοταρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐν Μ. Λαύρᾳ 1900 κατὰ Ὀκτώβριον.

ΑΛΕΞ. Ε. ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ

Ἦ μέντοι παραιτήσεις τοῦ Μάκρης Θεοδοῦλου δεχθεῖσα συνοδικῶς παρὰ τοῦ πατριάρχου Λουκᾶ μεθ' ἡμέρας ἠπράκτησεν ἐκ παρακλήσεως τοῦ ἐπισκόπου, διὰ ψήφου συνοδικῆς, πατριαρχεύοντος τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κυρίου Μιχαὴλ τοῦ ἀπὸ Ἀρχιέλου. Ἰδὼν γὰρ ὁ τοιοῦτος πατριάρχης τὴν παραίτησιν τοῦ ἐπισκόπου, μὴ διαλαμβάνουσαν παρατεῖσθαι τὸν ἐπίσκοπον ὡς ἀνάξιον, ἀλλ' ὡς μὴ ἄξιον, εἶπεν· ὅτι ἀπαράδεκτός ἐστιν ἡ τοιαύτη παραίτησις· οὐδὲ γὰρ ὁ μὴ ἄξιος εἰς τὸ ἱεροῦργεῖν, ἤδη καὶ ἀνάξιός ἐστι, καθὼς τοῦτο καὶ ὁ Μ. Βασίλειος ἐν μιᾷ τῶν ἀγιῶν εὐχῶν τῆς ἱερᾶς ἀγιότητας φησίν, οὕτω διαλαμβάνουσα «οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεμένων ταῖς σαρκιακαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν σοὶ βασιλεῦ τῆς δόξης» καὶ διαγνοῦς, τὸν μὲν εἰπόντα ἑαυτὸν ἀνάξιον, αὐτοκατάκριτον εἶναι· τὸν δὲ μὴ ἄξιον, εὐχριστητέον ὡς ταπεινόφρονα, ἐδικαίωσε τὸν ἐπίσκοπον ἱερατεῦειν ὡς μὴ κατὰ κανόνα παραιτησάμενον· οἱ δὲ λέγοντες ὀρεῖ-

λει ὡς κανόνα τὴν περὶ τῶν παραιτήσεων μακρὰν συνήθειαν κρατεῖν, οὐ καλῶς λέγουσι· μακρὰ γὰρ συνήθεια ἄγραφος, οὐ κρατῆται, ἐνθα ἐγγράφω νόμῳ ἢ κανόνει ἐνκντιούται!

Τοῦ δὲ χρηματίσαντος ἐπισκόπου Ἀμικλείου Νικολάου τοῦ Μουζάλωνος, κατὰ βίαν πρακτορικὴν ἀποκρέντος, καὶ πολλὰ παρακληθεύσαντος τὸ κατὰ βίαν γεγονός εἰς αὐτὸν περιαιρεθῆναι καὶ πάλιν ἐνεργεῖν τὰ ἐπισκόπων², συνοδικῶς οὐ παρεδέξατο αὐτόν. Εἰπὼν ὡς εἰ μὲν τὴν συνοδικὴν ἐκδίκησιν καὶ διόρθωσιν ἀνέμενον ὁ ἐπίσκοπος, εὖρεν ἂν κανονικὴν βεβήθειαν. Ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ βίαν περιβληθέντα αὐτῷ μοναχικὰ ἄμφι, ἀσυντάκτως ἀπέθετο, καὶ αὐτεκδίκητος γέγονεν, οὐ τεύξεται βοηθείας· ἀλλὰ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου τοῦδε μεταστάτης πρὸς Κύριον, ὁ μετ' ἐκείνου ἀγιωτάτος πατριάρχης κύρ Μιχαὴλ, τὴν μὲν κατὰ βίαν ἀπόκρυσιν, ὡς μηδὲ γενομένην ἢ λογιζομένην ἐσχόλασε, τὸν δὲ ἐπίσκοπον ὡς ὀλιγορήσαντα καὶ ἑαυτὸν δικαίωσαντα, καιρικῆς ἀλειτουρησίας ἐπιτιμῶν ὑπέβαλλε. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ κατὰ βίαν περιτηθηέντες, καὶ ἄλλα τινὰ ἀποπειρηκότες ἢ καὶ παθόντες ἀσεβῆ, μετὰ ἱερομολόγησιν καθάρην, καὶ προσήκουσαν μετάνοιαν, παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐδέχθησαν, καὶ δι' ἐπιτιμῶν ἰθεραπέυθησαν.

Ἐπιστολὴ τῆς Γ' Συνόδου πρὸς τὴν ἐν Παμφιλίᾳ ἐπαγῇ Σύνοδον.

Ἐπίσκοπός τις Εὐστάθιος δι' ἀπραγμοσύνην ἀπειρηκὸς πρὸς τὴν τῶν ἐπεννεγεμένων αὐτῷ φροντίδων ἀντίστασιν, ἐγγράφως τὴν ἐπισκοπὴν παρητήσατο, καὶ Θεόδωρος ἀντὶ τούτου χειροτόνηται. Εἶτα μετὰ θαυρῶν καθικετεύσας, ἀνευθύνου τηρηθέντος τοῦ Θεοδώρου, ὡς ἐνόμως χειροτονημένου διὰ τὴν Εὐσταθίου παραίτησιν, αὐτὸς τοῦ μὲν ὀνόματος μετέχειν καὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς ἀξίας συνεχωρήθη, οὐ μὴν καὶ ἱεροῦργεῖν ἢ χειροτονεῖν, ἢ μὴ ποῦ παρ' ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου δι' ἀγάπην κληθεῖθ³.

Σημειῶσαι τί φησιν ὁ Ζωναρᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωάννου τοῦ Ξιφιλίνου. Τελευτήσαντος πατριάρχου τοῦ Λειχοῦδη, Ἰωάννης ὁ Ξιφιλίνος εἰς τὸν πατριαρχεικὸν θρόνον ἀνάγεται, ὃς ἐκ Τραπεζοῦντος μὲν ὤρμητο, πεπαίδευτο δὲ παιδείας λόγων παντοδαπῶν, καὶ τοῖς ἐξόχοις τῆς Συγκλήτου βουλῆς συνηρίθητο· πάντα δὲ ἐκουστῶς λιπῶν καὶ τοῖς κατὰ τὸν Ὀλυμπον φοιτήσας Μοναστηρίοις, κείρεται τὴν κόμην, καὶ τὸν μοναχικὸν ὑπέρχεται βίον. Ἐνθα καὶ συχρὸν διακύνσας χρόνον, ἄξιος ἐκρίθη τοῦ πατριαρχει-

1. Διάταγμα ἱερῶν κανόνων Ράλλη—Ποτλῆ τόμ. Β. σελ. 700. 2. Αὐτόθι Γ. σελ. 427.
3. Σύνταγμα Ἱ. Κανόν. τόμ. 2 σελ. 206.

κού θρόνου. Τί ρήσονται περί τοῦ τοιοῦτου πατριάρχου; μή, οὐκ οἶδε καὶ οὗτος τὰ τῶν μοναχῶν, ἐν τῷ Ὁλύμπῳ ἀκησας; ἢ οὐκ ἀνέγνω κανόνας καὶ νόμους καὶ θεῖον πατέρων διατάξεις, ὡς ὁ πάντα διασώρων φάσκει κατερωνευόμενος; ὁ οὐκ ἔχων τις εἶπειν, ὁ οὐδὲν ἄλλο καὶ ὧν καὶ φρινομένος, ἢ ἔϊρον καὶ ὑπόκρισις μόνη καὶ τὸ ὅλον ἀντίδοξος τῶν θεοῖς πατρῶσι καὶ διδασκάλαις ἡμῶν, ὁ ἀντίχριστος ἀληθῶς ἐκ τῶν ἔργων φρνεῖ καὶ δικαίως τῷ ἀναθέματι παρὰ τοῦ λαοῦ τοῦ χριστιανικοῦ παραδοθεὶς δικαιοσύνη.

Νικόλαος ὁ Μουζῶλων ἀρχιεπίσκοπος γεγωνῶς Κύπρου παρητήσατο ἐγγράφως, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ Μονὴ τοῦ Κοσμιδίου, καὶ προσέτι αὐτῆς ἐπὶ χρόνους, ἔπειτα γέγονε καὶ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Σημείωσαι ὅτι λη' χρόνους ἦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Φιλιππουπόλεως ἐκβληθεὶς παρὰ τῶν Ρωμαίων, ἀπελθὼν εἰς τὸν Τύρνοβον ἐφόρεσε τὸ μέγα σχῆμα, μετονομασθεὶς Ἰγνάτιος, καὶ ἡγούμενος γεγωνῶς τῶν ἁγίων Μ' Μαρτύρων ὑπερον ἐγένετο καὶ πατριάρχης Τυρνοβού. Ἐκβληθέντος δὲ παρὰ Κωνσταντινοῦ τοῦ Τοίχου, γέγονεν ὁ Μεσημβρίας Λεόντιος, ὄντικα καὶ διὰ σεβασμάτος μεγάλου ἦγον καὶ οἱ ἡμέτεροι βασιλεῖς, καὶ οἱ τῆς Ζαγοράς ἄρχοντες, καὶ πατριάρχης ἐλειτούργησε τὸ χρεῶν.

Τοῦ γεγομένου Μητροπολίτου Κυζικίου κῆρ Θεοδώρου τοῦ Σκουταριώτου.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος (15' τῆς ἐν τῷ ναφ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Κυρίλλου κερ. Γ') τοσούτον οὐκ ἐρεῖται τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἀποκριματικῶς ἀποκρίσθαι, ὅτι καὶ τολημῆτικῶς αὐτοῖς ἀποκαλεῖ ὁ κανὼν, τοῦτο πράξαντες· πάντως δὲ τοῦτο νομοθετήται, ἵνα μὴ σκανδαλίζονται τινες διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθέντας, ὡς ὑπὸ ἀναξίων λαβόντας τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, καὶ εἰς τόπον ἐλθόντων μετανοούντων, καὶ διὰ τῆς ἀποκάρτεως μετάνοιαν ζητούντων καὶ ἄρσιν ἀμαρτιῶν. Εἰ δὲ τοῦτο, πολλῶ μᾶλλον οὐδὲ παρτεῖσθαι τινες παρχωρηθήσονται τῶν ἱερῶν Κανόνων μὴ ἐνδιδόντων, ἀλλὰ καὶ κωλυόντων τοῦτο σφοδρῶς.

Ὁ παρῶν Κανὼν ὡς ἐν τινι παλαιῷ βιβλίῳ εὑρον, παρὰ Φωτίου μὲν καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν Νικολάου τετήρηται, ἠκυρώθη δὲ παρὰ τοῦ ἐφεξῆς Στεφάνου, ὃς τὸν τότε Ἀθῆναι ἀποκείρας εἰς σχῆμα μοναχοῦ εἰς Θέλλην μεθίστησι προσθήκη, ἀλλ' οὐχ ὕρσιν ἁγιασμοῦ τὴν τῶν μοναχῶν ἡγασάμενος ἁγιστεῖαν.

Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης κύρ Ἀρσένιος μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου, τὸν Βονδιτῆς Νικόλαον μετασχηματισθέντα καὶ ἐπὶ χρόνους τῆς ἐν τῷ Ἀνάπλῳ Μονῆς τοῦ Ἀργιστρατήγου προστάντα, ἐπεὶ ἐζήτησαν αὐτὸν οἱ τῆς Βονδιτῆς, διεξάγειν αὐτὴν ἐδικαίωσε, καὶ ἐκρά-

τει αὐτῆς ἀρχιερατικῶς ἀχρι τέλους τῆς αὐτοῦ βιοτῆς μὴ ἱεραργῶν.

Πρὸ δὲ τούτου ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου κύρ Μανουὴλ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Κωνσταντίνος, τὴν Ἐπίσκοπον ὁμοίως καὶ μετὰ τὴν ἀπόκραιν Κύριλλος μετονομασθεῖς.

Τὴ δὴνεται τὸ χρίσμα.

Τῷ 18' Κανόνι τῆς ἐν Ἀγκυρᾷ Συνόδου χρησάμενος ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος πατριάρχης κύρ Πολύευκτος, πρῶτον μὲν ἐξώθησε τῶν ἱερῶν περιβόλων τῆς ἀγαιωτάτης τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸν βασιλέα Ἰωάννην τὸν Τζιμισκὴν ὡς φονεύσαντα τὸν βασιλέα Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν, ὑπερον δὲ ἐδέξατο. Εἶπε γὰρ μετὰ τῆς ἁγίας Συνόδου ἐν τῇ γενομένῃ τηνικαῦτα συνοδικῇ πράξει, τῇ ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ ἀποκειμένῃ, ὡς ἐπεὶ τὸ χρίσμα τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, ἀμαρτήματα κᾶν οἶα καὶ ὄσα ὧσιν ἀπαλείφει, πάντως καὶ τὸ χρίσμα τῆς βασιλείας τὸν πρὸ ταύτης γεγονότα φρόνον παρὰ τοῦ Τζιμισκῆ ἐξίλειψεν.

Ὅπως ἀνηγορεύθη ὁ πατριάρχης Τρινοβού παρὰ τῶν κρατούντων τῶν τότε βασιλέων Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη καὶ Εἰρήνης καὶ Γερμανοῦ πατριάρχου.

Ὁ μὲν οὖν Ἀσάν ὁ ἄρχων τῶν Βουλγάρων, οὐ διεπέρσσε τὸν Ἑλλήσποντον, ἀλλ' ἐν τοῖς μέρεσι τῆς Καλλιτοπόλεως ἔμεινεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν τοῦ Ἀσάν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα λαβὼν, διαπεριουσίτην εἰς Λάμψακον, ἐνθα ἦν ἡ βασιλεῖς Εἰρήνη καὶ πληροῦσι τὴν τῶν παίδων ἱερολογίαν, τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ ταύτην τελείσαντος. Τότε καὶ ὁ Τρινοβού ἀρχιερεὺς ὑπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως τελῶν, αὐτονομικῶς τετίμηται, καὶ πατριάρχης ἀναγορεύσθαι ἐξεχωρήθη βασιλικῶ καὶ πατριαρχικῶ θεσπισματι, χάριν ἀποτινύμενον τῷ Ἀσάν, τοῦ κῆδους χερόν καὶ τῆς φιλίας· καὶ πρὸς τοῦτοις ὅτι ὑπέσχετο αὐτὸς οὗτος, τὰ δυνατὰ συνάρασθαι τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐλευθερίαν. Ἐπεὶ οὖν ταῦτα οὕτω πεπλήρωται, ἡ μὲν βασιλεῖς Εἰρήνη μετὰ τῆς νύμφης καὶ τοῦ υἱοῦ τοῖς ἐφόροις χώροις ἐνδιηπάτο· ἡ δὲ τοῦ Ἀσάν γαμετῆ ἐν τῇ τῶν Βουλγάρων ὑπέστρεψεν, ὁ δὲ γε βασιλεὺς Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀσάν τὰ οἰκεία ἀναλαβόντες στρατεύματα τὴν δυτικὴν κατέδραμον χώραν.

Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Θεσσαλονίκης περὶ μοναχικοῦ σχήματος.

Τοῦτο ἐστὶ τὸ μέγα καὶ μοναχικὸν σχῆμα· μικρὸν δὲ σχῆμα μοναχικὸν οἱ πατέρες οὐκ ἴσασιν, οὐδὲ παρεδωκάσιν· ἀλλὰ τινες τῶν ὀψιγενεστέρων ἐδοξαν μὲν τὸ ἐν εἰς δύο διελειν, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ διεῖλον ὡς ἀληθῶς· τὰς αὐτὰς γὰρ ἀποταγὰς τε καὶ συνταγὰς εὐρήσεις ἐπ' ἀμοτέρων σκοπίσας. Διὸ καὶ ὁ τὰ κατὰ μοναχοῦ εἶπερ τις ἠκρίβωσεν ἐν ἀγίοις Θεοδώρου ὁ Στουδίτης ἀπαγορεύει λέγειν ἢ διδόναι μικρὸν

και μέγα μοναχικόν· δοκεῖ δέ μοι τὸ ὕστερον ἐν τοῖς νενομισμένοις περιβολαίοις τὸ σχῆμα μερίσαντος παρακατασχέειν καὶ ἀρελίσθαι τῶν ἀρχαρίων τὸν ἀναλαβόντα καὶ τὸ κουκούλιον ὡς τοῖς ὀρώσι πεμνότατα καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ὡς ἔτι πρὸς τὴν ἱερὰν καταβάνον ἀπαγείει, ραδίως πρὸς ἰσχηματισμένην ἐπίδειξιν μεθελκόμενα.

Σημειώσω ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν πατριρχεύοντος τοῦ ἀγιωτάτου κυροῦ Ἀντωνίου ἐν ἔτει ρωμζζ' Ἰνδικτιῶνος ΙΒ' Φεβρουαρίου ε', ὁ πανιερώτατος Οὐγκροβλαχίας κύρ Ἀνθιμος φορέσας τὸ μέγα σχῆμα ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ὕγιαίνων τὸν νοῦν, συνεχωρήθη ὥστε ἔχειν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀκυλώτως ὡς καὶ πρότερον· διεκρίθη γὰρ παρὰ τῆς Συνόδου, ὅτι ὁ κανὼν περὶ κοσμικῶν δοκεῖ ἀρχιερέων λέγειν, μεταχωρούντων εἰς τὸ μοναχικόν σχῆμα· καὶ προσήκει τοῦτο τηρεῖσθαι ἀδιασειστώως. Εἰ γὰρ τοῖς ἐξηγηταῖς καὶ ἐπὶ τοῦ μεγάλου σχήματος τοῦτο δοκεῖ, ἀλλ' ἡ Σύνοδος εἶπεν, ἕως ἂν μὴ παρὰ τοῦ κανόνος ἡ τοιαύτη συνάγεται ἔννοια. Ἐν γὰρ ἂν πρότερον τὸ μοναχικόν σχῆμα, καὶ οὐκ ὅσοι, οὐκ ἀνάγκη τοῖς ἐξηγηταῖς ἀκολουθεῖν ἀλλὰ τῷ Κανόνι· ὅτι δὲ οὐκ ἀνάγκη δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ διαφόρους ἀπρακτῆσαι τοῦτο· ὅθεν καὶ διεκρίθη, ἵνα ἐπὶ μὲν τῶν κοσμικῶν ἀρχιερέων, ἐὰν μοναχοὶ γίνωνται, παύονται τοῦ ἱεροουργεῖν κατὰ τὸν κανόνα. Ἐπὶ δὲ τῶν μοναχῶν ἀρχιερέων, ὅταν τὸ μέγα ἐνδύσωνται σχῆμα, μένει τοῦτο ἐπὶ τῆ ψήφῳ τῆς Συνόδου. Ἐπει ἂν ἐκδιακριθῇ ὁ μεγαλοσχημήσας ἀναγκαῖος διὰ τινὰ πλεονεκτήματα λυσitelῆ, κληθῆ πάλιν πρὸς τὴν ἀρχιερατικὴν ἐργασίαν, πλὴν ἀβιάστως, ἐὰν δὲ μὴ κληθῆ, ἵνα μὲνη πεπαύσεται. Τὸ μὲν γὰρ καλεῖσθαι διεκρίθη ὅπως μὴ φαίνεται ἡ αὐθάλης καὶ κατ' ἐξουσίαν αὐτόνομον, νῦν μὲν ἀναχωρῶν τοῦ ἰδίου χοροῦ, νῦν δὲ τούτῳ προσχωρῶν ἢ καὶ ψευδόμενος κατὰ τὰς ἰδίας συνταγὰς· παρὰ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας καλούμενος, δοκεῖ πῶς ταῦτα διαφεύγειν. Τὸ δὲ ἀβιάστως καλεῖσθαι πρόκειται, ἵνα ἐὰν τις χωρήσῃ πρὸς τὸ μέγα σχῆμα διὰ μετάνοιαν καὶ ἀπόθεσιν τῶν σφαλόντων, ἔχει τὸ ἀβιάστων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θεοφιλοῦς ἐννοίας, ἐκ δὲ τούτου σώζεται καὶ ἀσειστος ὁ κανὼν καὶ ἀνεφικται καὶ ὕρα τῷ βουλομένῳ, διὰ τοῦ μεγάλου σχήματος ἀποθέσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην. Εἰ δὲ τις εἴποι δικαίῳ οὐ καλεῖται καὶ ὁ ἀπὸ κοσμικῶν εἰςτελέσας ἀρχιερεὺς, ἔσχε γὰρ ἂν καὶ αὐτὸς καλούμενος τὸ ἀνέγκλητον πρὸς τὰς συνταγὰς, τοῦτο ἤδη φράξεν· πρῶτον μὲν ὅτι οὐ χρὴ πολυπραγμαίνειν τὸν κανόνα, ἀλλὰ στέργειν ὀπραιτήτως, καὶ τὸν λόγον ἀγνοοῦμεν τῶν γεγραμμένων. Ἐπει οὖν ἐκεῖνο μὲν τὸ κανόνος ἀποφαινομένου, περὶ δὲ τοῦ μεγάλου σχήματος μηδαμῶς ἠκροσθέντος, στέργειν ὀφείλομεν ἀπολυπραγμότως, ὅπερ σαφῶς εἴρηκεν. Περὶ οὗ δὲ μὴ εἴρηκεν οὐκ ἀνάγκη βαρύνεσθαι, πλὴν δίδοι μετὰ τοῦ ἐξηγητῆς τοῦ κανόνος παρὰ τι-

νων ἐτηρήθη μεγαλοσχημήσαντας ἢ ἀργίαι, παρὰ τινων δὲ οὐ, καὶ ἐξ ἐκείνου, συνήθειά τις ἐς δεῦρο πεπλημελημένη διέβη, διὰ τοῦτο νῦν διεγνώσθη περὶ τοῦ μεγάλου σχήματος ὅπερ ἔφραμεν· δεύτερον δὲ εἰ δεῖ τινὰ καὶ λόγον εἶπειν ὅτι ἐκ τοῦ μικροῦ σχήματος καλούμενος εἰς ἀρχιερωσύνην, λύεται τῶν συνταγῶν, οὐ διὰ μόνος τῆς κλήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς ἀγιστείας· καὶ δεῖται μόνος τῆς κλήσεως, ὡς ἂν μὴ δοξῆ αὐθάλης, ἐξ ὅπερ ἐκὼν ἀνεχώρησε καταλόγου, ἐαυτὸν ἀναιδῶς τῷ τοιοῦτῳ συντάττων συστήματι· καὶ διὰ τοῦτο δίκαιον μὲν αὐτὸν μένειν μὴ καλούμενον, εἰς ἡμετέρας τάξιν, ἐξεῖναι δὲ τοῖς ὀμοπαγέτιν εἰ βούλοιντο συντάξαι καὶ πάλιν τῷ ἰδίῳ χορῷ, ὅτι οὐδὲ ἀμαρτήματα διέστησιν αὐτὸν τῆς τούτων κοινωνίας, ἢ μόνη ἡ ἐκούσιος ἀναχώρησις· ὁ γὰρ ἐκ τῶν συνταγῶν δεσμός προέλελυται διὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ χαρίσματος, ὁ δὲ ἐκ κοσμικοῦ ἀρχιερεὺς, μοναχὸς γενόμενος, οὐκ ἔτι ἔχει δευτέρων ἀρχιερωσύνην πρὸς λύσιν τῶν συνταγῶν. Ἐκ δὲ μόνος τῆς κλήσεως οὐκ ἔστι τὸ ἱκνῶν εἰς τὴν τούτων λύσιν, καὶ διὰ τοῦτο οὕτε καλεῖται, καὶ στέργειν ἀνάγκη τὴν κάτω πρὸς ἡν ἐχώρησε τάξιν.

ΑΛΞΕ. Ε. ΑΛΥΡΙΩΤΗΣ

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΕΓΡΑΩΝ*

Τεύχος ΜΔ'. Μανουήλ Μαλαζοῦ «Νόμιμον» ἤτοι συλλογή, κατ' ἐπιτομήν, θείων καὶ ἱερῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ αυτοκρατορικῶν Νεαρῶν, χρησιμευόντων πρὸς εὐεργῆ διαίτησιν τῶν ἐμπιπτουσῶν ὑποθέσεων· μετὰ πίνακος πρὸς εὐρεσιν ταχίστην τῶν ἀπορουμένων, μετὰ προοιμίου, ἀρχομένου οὕτω «Θησαυρὸς κεχυρμένος καὶ πηγὴ ἔσπρα» γισμένη τίς ἢ ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις; ὡς φησιν » ἡ θεία γραφή· τοῦτο οἰδῶς ἐγὼ ὁ εὐτελής ἐβου» λήθην κτλ.» σύγκειται δὲ τὸ τεύχος τοῦτο ἐξ ὑπερτρικασίων φύλλων ἐκ χάρτου καθαρῶς γεγραμμένον ἅπαν τὸ περιεχόμενον.

Τεύχος ΜΕ'. Ἐκ φύλλων μεμβράνης 263 καὶ χάρτου φύλλων 26 ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ κώδικος, ἀγυροδεμένου ὄντος καὶ περιέχοντος τὸ κείμενον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου· ὕψος τοῦ τεύχους 0,28×0,21. Ἐκάστη σελὶς περιέχει 24 γραμμάς, αἴτινες καθ' ὕψος καλύπτουσι γῶρον 0,17 καὶ πλάτος 0,12, ἐν δὲ τοῖς περιθωρίοις εὐρίσκονται τὰ κεφάλαια τοῦ Ἀμμωνίου καὶ οἱ κανόνες τοῦ Εὐσεβίου· πρὸ τοῦ κειμένου ἐκάστου Εὐαγγελιστοῦ ὑπάρχει ἡ τούτου

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 15—16.

εικών, ἐντὸς τετραγώνου ἰσοπλεύρου γεωμετρικοῦ. Τὰ πρόσωπα τῶν Εὐαγγελιστῶν ἐκ τῆς ὑγρασίας ἴσως καὶ τῆς ἀρχαιότητος ἔπαθον μικρὸν ὡς ἐκ τῆς ἐφαλείφειας τῶν χρωμάτων. Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος μετὰ δύο φύλλα, διὰ μαύρου χρώματος, ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἐστὶν ἐξωγραφημένος σταυρὸς μετὰ πολλῆς κομψότητος καὶ φιλοκαλίας ἐπὶ τῆς ὀριζοντίου γραμμῆς τοῦ ὁποῦ ἄνωθεν μὲν ἀναγινώσκονται:

« Σῆμα Μέδοντος καὶ Δεσπότου τῶν ἔλων »
« ἐνάδε τυπῶν στίφος τρέπω δαιμόνων »

κάτωθεν δὲ ἀναγινώσκονται

« σταυρικὸν ὄπλων Δεσποτικῆς ἰχθύος »
« πόλις τετευχῶς φύλλ' ἀτασθάλων τρέπω »

Τοῦ χειρογράφου προηγουμένως εἰκοσι φύλλα ἐκ πικύρου, ἐν οἷς μεταγενεστέρως χεὶρ ἀνετεγράψατο τὸ συναξάριον, μεθ' ὃ ἔπονται τρεῖς σελίδες περιέχουσαι τὰ κεφάλαια τῶν ὑποθέσεων τοῦ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγελίου 68 τὸν ἀριθμὸν· τόσον οἱ κανόνες τοῦ Εὐσεβίου ὅσον καὶ τὰ κεφάλαια τῶν ὑποθέσεων εἰσι γεγραμμένα διὰ χρυσοῦς μελάνης. Εἶτα ἔπεται ἡ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἐπεξεργασμένη διὰ ζωρῶν καὶ ποικίλων χρωμάτων καὶ χρυσοῦ, κατέχουσα ἡὺς 0,17, πλάτους 0,13 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου· μετ' αὐτὴν ἔπεται τὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ αὐτοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου καλύπτων φύλλα 68, τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκάστης περικοπῆς ἀρκτικά γράμματα εἰσι κεφαλαῖα γεγραμμένα διὰ χρυσοῦ, τοῦ κειμένου ἢ μελάνη κλίνει εἰς τὸ καστανόχρουν χρῶμα· μετὰ ταῦτα ἔπονται ἐπὶ δύο φύλλων χρυσογεγραμμένα τὰ κεφάλαια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ, μεθ' ἣν ἔπεται τὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου· καὶ τὰ μὲν κεφαλαῖα εἰσι μὴ, τὸ δὲ κείμενον ἐνασχολεῖ σελίδας 80· εἶτα ἔπονται δύο φύλλα περιέχοντα τὰ κεφάλαια πγ' τὸν ἀριθμὸν, τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ· εἶτα ἡ εἰκὼν αὐτοῦ καὶ μετέπειτα τὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου ἐνασχολοῦν φύλλα 74. Μετὰ ταῦτα ἔπονται φύλλα 2 περιέχοντα τὴν ἔννοιαν τῶν κεφαλαίων ἐκάστης περικοπῆς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ΙΗ' ἀριθμουμένων· μετὰ ταῦτα ἡ εἰκὼν αὐτοῦ καὶ εἶτα τὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου, καλύπτων φύλλα 55. Ἐν τέλει τοῦ Εὐαγγελίου οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν. Ἐπεται δι' ἄλλης χειρὸς μεταγενεστέρως γραφείσα ἡ ἐξῆς εἰδής.

« Τὸ παρὸν ἅγιον Εὐαγγέλιον ἐδόθη πρὸς τὴν ἁγίαν Μοῦνην τὴν Ἐλεοσταν ἧστο τὴν Νέαν Μοῦνην παρὰ τοῦ περιποθῆτου θείου τοῦ αἰοδίου βασιλέως κυροῦ Θεοδώρου Κομνηνοῦ τοῦ Λασκάρεως, Ἰωάννου τοῦ Ἀγγέλου τοῦ μετονομασθέντος διὰ τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, Καλλίνίκου Μοναχοῦ· καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες τοῦτο εὐχέσθε αὐτὸν διὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ὁ Θεὸς ἐλεήσει ἡμᾶς». Μετέπειτα ἔπονται εὐχαί τινες τῆς λειτουργίας τοῦ Χριστοστόμου καὶ ὑπογραφὴ « Ἰωάννης Κύπριος». Ἐν τῷ τέλει δὲ πάντων τούτων διὰ γραφίματος τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἀπαντᾷ ἡ ἐξῆς εἰδής.

« Ὁ πιστεύσας τοῦτὶ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ βαπτισθείς, κατὰ τὸ κυριακὸν λόγιον, πάντως σωθήσεται· ὁ δὲ πάλιν ἀπιστήσας, δῆλον ὅτι, κατακριθήσεται. Δεῖ τοίνυν ἡμᾶς τοὺς πιστεύσαντας σπουδάζειν ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν τὰ ἐν τούτῳ γεγραμμένα ποιῆσαι ἀσκήτως καὶ τελειῶσαι προθύμως· καὶ γὰρ οὐχ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ δικαιοβήσονται. Ἡ πίστις γὰρ ἄνευ τῶν ἔργων νεκρὰ καθέστηκεν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἔργα τῆς πίστεως διχα σώζειν δύνανται. Δι' ὃ κατὰ τὸ ρηθὲν, ὡς περ μνήμη πυρός οὐ θερμαίνει τὸ σῶμα, οὕτω καὶ πίστις ἄνευ τῶν ἔργων οὐκ ἐνεργεῖ. Ὅθεν τοὺς βουλομένους σωτηρίας τεύξασθαι καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι χρὴ τὰ ἀμφοτέρωθεν ἐνστερνίζεσθαι· καὶ πράττειν λογικῶς καὶ λέγειν πρακτικῶς. Ἐρωτῶθε οἱ ἀναγινώσκοντες καὶ μνημονεύετε τοῦ ταῦτα ἐγγαράξαντος, οὗ τοῦνομα 20—1—30—30—10—70—200". Ὁ κώδιξ οὗτος τυγχάνει κτήμα τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῆς συνοικίας Μαγκαλαϊμίου τῆς πόλεως Βερτιόου».

(ἔπεται συνέχεια)

† Ὁ Ἀμαθείας ΑΝΘΙΜΟΣ

* Κ-2-λ-1-0-5.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι: ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 7

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίαις)
ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησία Ρωσίας — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Ἡ τριακοσιετηρὶς ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖον ἐν Φαναρίῳ — Δίλωσις — Μελέτη περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόβδον καὶ βελτιώσιν αὐτοῦ ἐν γένει — Κοινοποιήσεις — Πρόγραμμα τῶν κηρυξάντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκλογή μητροπολίτου Κασσανδρείας. — Τῆς μητροπολιτικῆς ἐδρας τῆς ἐπαρχίας Κασσανδρείας κενωθείσας ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ μητροπολίτου αὐτῆς κυροῦ Προκοπίου, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ σκεψαμένη περὶ πληρώσεως προέβη εἰς ἐκλογὴν δικθόχου. Προταθέντων τοίνυν ὑποψηφίων τῶν κνιρωτάτων μητροπολιτῶν Μελενίκου Λεοντίου, Προέδρου Ἱεριστοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους Ἰωακείμ, καὶ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμυηδρίτου Καλλινίκου Δελικάνη, καὶ ψήρων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ καὶ ἐξελέγη μητροπολίτης Κασσανδρείας ὁ Μελενίκου Λεοντίος.

Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἀφίκατο εἰς βλαλεύουσιν ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν μελῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἰωαννίνων Γρηγόριος, προῦπανθηθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Δευτερεύοντος Παρθενίου. Ἡ Α. Σεβασμιότης κατευθυνθεῖσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Ἡ Α. Σ. ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἀπὸ χθὲς μὲν ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ, σήμερον δὲ ἐν τῷ Συμβουλίῳ.

Διορισμοί. — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ

ἐγένοντο οἱ ἐπόμενοι διορισμοί. Πρόεδρος μὲν τῆς Ἐφορείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς διωρίσθη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος, Πρόεδρος δὲ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἰωαννίνων Γρηγόριος, ἀντικαταστήσαντες ἀμφοτέρου τὸν ἀποχωρήσαντα μητροπολίτην Δέρκων Καλλιπικόν.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης διεβίβασε τῷ παρελθόντι Σεβδᾶτφ τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ τῇ Α. Θ. Π. τῷ ἐν Ἀντιγόνῃ ἐφησυχάζοντι Πατριάρχῃ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμῳ τῷ Ζ' ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀνστασίου Τσάτσου διὰ τοῦ Δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχείων Παρθενίου, ὅς καὶ κερηκολούθησε τὴν κηδείαν τοῦ ἀποθανόντος ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος γενομένην ἐν συρροῇ πολλοῦ κόσμου ἐν Ἀντιγόνῃ, προεξάρχοντος αὐτῆς τοῦ Σ. μητροπολίτου Μηθύμνης Στεφάνου.

Πατριαρχικαὶ προσήσεις. — Ἡ Α. Θ. Π. εὐηρεστήθη ἵνα διαβιβάσῃ τῷ παρελθόντι Σεβδᾶτφ διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου τὰς συγχαρητηρίους προσήσεις καὶ εὐχὰς τῇ εὐγενεστάτῃ χθρῃ Μίνα Μπατατζῆ ἐπὶ τῷ προσφάτῳ διορισμῷ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Σοφίας ὡς ἰδιαιτέρας γραμματέως καὶ συνοδικῆ ἐπιτίμου τῆς Α. Μ. τῆς βασιλεύουσας τῶν Ἑλλήνων Ὀλγας καὶ τοῖς ἀρραθῶσι τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

Προχθὲς δὲ ἡ ὁμογενὴς κυρία Σοφία ἐν συνοδικῷ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ, ἀφοῦ ὑπέβαλε τὰ σέβη καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς διαβιβαθείσαις πατριαρχικαῖς εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις, ἀπεχαίρεισε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀναχωρήσει αὐτῆς.

Ὁμοίως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασεν αὐθημερὸν τὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ προσ-

ρήσεις τῷ ἑορτάζοντι ὁμογενεῖ Χρυσόλαμπι Κροσέ-
γλου.

— Γρηγόριος Μαρασλῆς. — Γνωσθέντος ὅτι ἀσθε-
νεῖ ἀπὸ τινος ὁ ἐν Ὁλθιστῷ μέγας καὶ ἔθνικός ἐυ-
εργέτης ἐξοχώτατος Γρηγόριος Μαρασλῆς, προνοίᾳ
τῆς Ἱεραρείας τῆς Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς
Μαρασλῆ, ἐτελέσθη σήμερον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Θεο-
τόκου τῶν Βλαχερνῶν θέσις ὑπὲρ ταχείας ἀποκατα-
στάσεως τῆς υγείας τοῦ εὐσεβοῦς ἀνδρὸς ἐπ' ἀγαθῷ
τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, πρὸς ἃ διὰ το-
σοῦτων γενναιορρόνων τεκμηρίων τὴν στοργὴν καὶ
ἀγάπην αὐτοῦ διετρένωτε μέχρι τοῦδε ἡ Α. Ἐξοχό-
της.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Εὐαρέστως ἀναγράφομεν ὅτι ὁ ἄλλοτε ἐνταῦθα
ἀρχιμανδρίτης τῆς ρωσικῆς πρεσβείας Βορίς, ὅστις
κατόπιν εἶχε διορισθῆ πρότασις τῆς ἐν Πετρούπολει
Θεολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ βοηθὸς ἐπίσκοπος τῆς
ἐπαρχίας Πετρούπολεως ὑπὸ τὸν τίτλον ἐπίσκοπος
Ἰάμβουργ, διορίσθη ἐσχάτως μέλος τῆς Ἀγιωτάτης
Διοικήσεως Συνόδου τῆς Ρωσσίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ἐλέφ Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ἀρ. πρωτ. 913.

. προϊστάμενε, τιμώτατοι
ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ
τῆς ἐνορίας τέκνα ἐν Κυ-
ρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἐπιστάσης τῆς καταλ-
λήλου ἐποχῆς, καθ' ἣν, συμφώνως τοῖς Γενι-
κοῖς Κανονισμοῖς, τὰ συμπληρώσαντα τὴν
διετὴ αὐτῶν περίοδον τέσσαρα λαϊκὰ μέλη
τοῦ Διαρκoῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου,
ἀντικαθίστανται διὰ τῆς ἐκλογῆς ἰσαριθμῶν
νέων μελῶν, προαγόμεθα διὰ τοῦ ἡμετέρου
τουοδε εὐχρητικοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος
ἀνακοινώσασθαί ὑμῖν ὅτι ἡ πρὸς ἐκλογὴν τῶν
τεσσάρων νέων μελῶν τοῦ Συμβουλίου γενι-
κῆ ἐκλογικῆ Συνέλευσις συγκροτηθήσεται ἐν
τοῖς Πατριαρχείαις τῆ Ε' Κυριακῆ τῶν Νη-
στεϊῶν, 18 τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου,
περὶ ὥραν 4ην πρὸ μεσημβρίας τουρκιστί.

Ἐπειδὴ τοίνυν τῆς γενικῆς ταύτης Συνελεύ-
σεως μετέχουσιν, ὡς γνωστόν, καὶ οἱ ἀντι-
πρόσωποι τῶν ἐνοριῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιω-
τάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως,
ἐντελλόμεθα πατρικῶς ἵνα, κατὰ τὴν ἐκκλη-
σιαστικὴν τάξιν, συγκροτηθῆ ἐν ἐκάστη ἐνο-
ρία τῆ προσεχεῖ Κυριακῆ, 25 Φεβρουαρίου,
ἐνοριακῆ ἐκλογικῆ συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν
τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων ἐπὶ τῆ βᾶσει
τῶν ἐν ἰσχύϊ ἐκλογικῶν Καταλόγων καὶ τοῦ
ἐκλογικοῦ Κανονισμοῦ. Ὅθεν προτρεπόμεθα
καὶ παραγγέλλομεν πάντας ὑμᾶς τοὺς εὐσε-
βεῖς κατοίκους τῆς ἐνορίας ταύτης ὅπως προ-
θυμηθῆτε εἰς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων
τοῦ Κανονισμοῦ, καθ' ὃν, οἱ μὲν ἀρχιερατι-
κῶς ἢ ἱερατικῶς προϊστάμενοι ὀφείλουσιν ἐγ-
καίρως συγκαλέσαι διὰ προσκλητηρίων τοὺς
ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις ἐγγεγραμμέ-
νους ἐνορίτας εἰς γενικὴν συνέλευσιν συνεδριά-
σουσαν τῆ προσεχεῖ Κυριακῆ, οἱ δὲ ἐκλογεῖς
συνερχόμενοι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὀφεί-
λουσι προῦθιναι ἐν ἡσυχίᾳ καὶ τάξει εἰς τὴν
ἐκλογὴν ἀντιπροσώπων τῆς ἐνορίας
ταύτης, διὰ τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείαις Γενι-
κὴν Ἐκλογικὴν Συνέλευσιν. Ταῦτα τοίνυν ἀ-
νακοινούμενοι πᾶσι τοῖς εὐσεβεῖσι κατοίκοις
τῆς ἐνορίας ταύτης καὶ τὰς πατρικὰς ἡμῶν
εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐγκαρδίως ἀπονέμοντες,
προτρεπόμεθα πάντας ὑμᾶς, ἀξιοχρεῶ ἐκ-
κλησιαστικῆ προνοία, ὅπως ἐν τῇ ἐκπληρώσει
τοῦ ἐνοριακοῦ τούτου καθήκοντος καὶ δικαιο-
ματος, τηρήσῃτε πιστῶς τὰς σχετικὰς δια-
τάξεις τοῦ νόμου, φυλάττοντες ἐν ταῖς συγ-
κροτηθησομέναις συνελεύσεσι τὴν ἀρμόζουσαν
τοῖς χριστιανοῖς τάξιν καὶ εὐπρέπειαν, ἐπι-
σπώμενοι δέ, διὰ τῆς σεμνῆς ὑμῶν καὶ φι-
λησυχου πολιτείας, τὸν κοινὸν ἔπαινον καὶ
τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς Μεγάλῃς τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις
καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ἀμήν.

αἱα'

ΕΝ ΜΗΝΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙῒ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ ΙΑ'.

ΤΡΙΑΚΟΣΙΕΤΗΡΙΣ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩ

Εἰ καὶ ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων δὲν μαρτυρεῖται ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐγκαταστάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν τούτοις ὅμως, παραδεκτοῦ ἅπαξ γενομένου ὅτι ἐγένετο αὕτη κατὰ τὸ ἄλφα χι ἄλφα (αχα' = 1601), ὡς μαρτυρεῖ τὸ τοῦ Λαυριώτου Κυρίλλου πατριαρχικὸν χρονικὸν (***Αθύναιοι** τόμ. σ. σελ. 33), ἔρχεται ἐπίκουρος ὁ αἰδιόμιος Ἱεροσολύμων Δοσίθεος καὶ διὰ τῶν ὑπομνημάτων τῶν ἐκλογῶν τῶν μητροπολιτῶν Λακεδαιμονίας Ἰεζεκιὴλ καὶ Αἴνου Παρθενίου γενομένων ἐν τῷ ἐν Διπλοφαναρίῳ σὺν Θεῷ Νέφ Πατριαρχείῳ, ἃ περιέσωσεν ἐν τῇ ἀνεκτιμήτῳ Νομικῇ Συναγωγῇ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν κωδίκων ἀντιγράψας αὐτὰ τῷ 1680*, καθορίζει τὸν τρέχοντα μῆνα φεβρουάριον, καὶ δὴ τὴν 28 ἡμέραν αὐτοῦ, ὡς ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς διοικητικῆς μηχανῆς τῆς πανυπάτης ἱεραρχικῆς καθέδρας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδοξίας. Ὑπολαμβάνω ὅτι ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων πατριάρχης Ματθαῖος Β', ὁ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1598 τὸ β' πατριαρχεύων**, ἐγκατασταθεὶς ὀριστικῶς ἐν Φαναρίῳ, συνέπνεξε καὶ νέον κώδικα τῶν ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν, καὶ τοῦτον εὐρῶν ἀντέγραψεν ὁ Δοσίθεος, ὃς τοσαῦτα ἐγγράφα συλλέξας, δὲν θὰ παρέλιπε τὰ τῆς αὐτῆς πατριαρχείας τοῦ Ματθαίου Β' ἐκλογικὰ ὑπομνήματα, ἃν ὑπῆρχον τοιαῦτα ἐν τῷ κώδικι ἀπὸ τοῦ 1598—1600 ἢ πρὸ τῆς 28 φεβρουαρίου τοῦ 1601. Κατὰ δὴ ταῦτα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα φεβρουάριον τοῦ 1901 συμπληροῦται ἡ τριακοσιετηρὶς τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐγκαταστάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

† Α. Ι. Φ.

* Ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ἡ ἐπομένη δόλιωσις:

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐν ταῖς ἀναγραφόμεναις ἐν τισιν ἐφημερίσι πολλαῖς καὶ διαφόροις εἰδήσεσιν οὐχ ἄ-

* Ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ρήτορος τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Μ. Χαμουδοπούλου ἐν «Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ» τόμ. Β' σελ. 779.

** Βλ. ἡμετέραν διατριβὴν «Ἀκριβῆς καθορισμὸς τῆς ἐν τῷ Οἰκουμεικῷ Ὁρόνῳ τοποτηρηθείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶν «Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ» τόμ. ις' σελ. 14.

παξ ἀναγράφονται καὶ τινες ἢ ὅλως τῆς ἀληθείας ἀφιστάμενοι, ἢ σκοπίμως ταύτην διαστρέφουσαι. Καὶ τινες μὲν τῶν εἰδήσεων τούτων, ὡς πάντῃ ἀβλαβεῖς καὶ ἀκίνδυνοι, οὐδεμιᾶς ἀξιούνται προσοχῆς ὑπὸ τῶν ἐπαϊόντων. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τινες δυνάμενοι μὴ μόνον τὴν δημοσίαν γνώμην παραπλανῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἀφορμὴν εἰς ποικίλα σχόλια καὶ εἰς συζητήσεις ἀτόπους καὶ ἀνωφελεῖς δοῦναι καὶ πρόξενον ἀποβῆναι βλάβης πολλῆς καὶ ζημίας μεγάλης τοῖς ὑπὲρ ὧν αὐταὶ δημοσιεύονται. Μεταξὺ τῶν ἀναλήθων καὶ ἐπιβλαβῶν τούτων εἰδήσεων συγκαταλεκτέα πάντως καὶ ὅσα τελευταῖον ἐδημοσίευσεν ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνταποκριτὴς ἀθηναϊκοῦ τιος φύλλου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ὁ ἀγὼν εἰς τὴν Παλαιστίνην—ἐνέργεια τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦ Σλαυισμοῦ—ἴδρυσις ἐταιρείας».

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀνταποκρίσει ὅλως ἀναλήθῃ δύνανται διαφοροτρόπως παρερμηνευθῆναι, διὰ τοῦτο βραχεῖά τις αὐτῶν ἀναιρέσεις ἀπαραιτήτως ἐπιβάλλεται καὶ ἐκ λόγων ὑψηλοτέρων ἀναγκαῖα καθίσταται.

Καὶ κατὰ πρῶτον ὁ ἐν λόγῳ ἀνταποκριτὴς ἀναφέρει ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀνταποκρίσει αὐτοῦ ὅτι «οἱ ἐν Ρωσῖᾳ βαρέως φέροντες τὴν μὴ ἀναγώρισιν ὑπὸ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων τοῦ ἀπὸ τιος δημουργηθέντος ἐν τῇ κατὰ Ἀντιόχειαν Ἐκκλησίᾳ νέου καθεστῶτος προέβησαν ἤδη εἰς κατακράτησιν ἐκ τῶν προσόδων τῶν ἐν Βεσσαραβίᾳ κτημάτων τοῦ Παναγίου Τάφου δύο ἐτησίων ἀνερχομένων εἰς ἐν περίπου ἑκατομύριον φράγκων καὶ ἀποτελούντων τὰ 2)5, τῶν ἐν λόγῳ προσόδων, ἅτε τῶν λοιπῶν 3)5 αὐτῶν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη κατακρατούμενων.

Ὅτι οὐδὲν τούτου ψευδέστερον, ἀρκεῖ διαβεβαιῶσαι τὸν ἀνταποκριτὴν ὅτι ἕως σήμερον τοῦλάχιστον οὐδὲν ἐτήσιον τῶν προσόδων τούτων κατεκρατήθη καὶ ὅτι ἐν τῷ Ταμείῳ τοῦ ἱεροῦ κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου εἰσπράττονται ἐτησίως ἐκ τῶν προσόδων τούτων οὐχὶ τὰ 2)5 ὡς σημειοῦνται ἐν τῇ ἀνταποκρίσει, ἀλλὰ τὰ 4)5 αὐτῶν, τοῦ 1)5 διατιθεμένου ὑπὲρ τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων δαπανῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν διοίκησιν τῶν τὰς προσόδους ταύτας ἀποφερόντων κτημάτων.

Μετὰ τὴν εἰδήσιν ταύτην περὶ κατακρατήσεως δῆθεν δύο ἐτησίων ἐκ τῶν ἐν Βεσσαραβίᾳ

προσόδων τοῦ Παναγίου Τάφου, ὁ ἀνταποκριτῆς προστίθησιν ἀμέσως ὅτι ἡ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐπανελημμένως διασκεψαμένη ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπεφάσισεν ὀριστικῶς ὅπως ἀπορρίψῃ τοὺς ἐπιβαλλομένους ὑπὸ τοῦ Ρώσου Προξένου ὄρους! Καὶ περὶ μὲν τοῦ ποσοῦ καὶ ποιῶν τῶν ὄρων τούτων οὐδὲν λέγει ὁ ἀνταποκριτῆς. Μηδαμῶς δ' ἔχομένης ἀληθείας τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης κατακρατήσεως, αὐτόδηλον ὅτι καὶ αἱ ἐπανελημμένα διασκέψεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡ ὀριστικὴ αὐτῆς ἀπόφασις περὶ ἀπορρίψεως ὄρων μὴ προταθέντων τυγχάνει ὄλως φαντασιώδης καὶ ἐπομένως οὐδεμιᾶς χρήξει ἀνασκευῆς καὶ διαψεύσεως.

Ἐφεξῆς ὁ ἀνταποκριτῆς ἀναγράφων ἕτερά τινα ὄλως ἰδανικὰ καὶ ἀστηρίκτα, ἐπιφέρει ὅτι ἤρξατο ἀπὸ τινος καταβαλλομένη προσπάθεια ὅπως δι' εἰσφορῶν καὶ διὰ τῆς περιαγωγῆς δισκων ἐξασφαλισθῆ ἕκ τριάκοντα χιλιάδων λιρῶν ποσὸν ἀρκούν κατ' αὐτὸν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἱεροῦ κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Οὐδεὶς ὁ μὴ γνωσκῶν ὅτι τὸ ἱερόν κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐξακολουθεῖ συντηρούμενον ἕως σήμερον διὰ τῶν αὐτοπροαιρέτων συνδρομῶν καὶ ἐλεῶν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Οὐδὲν ἄρα τὸ παράδοξον ἔαν καὶ νῦν, ὡς γε διτυγχρίζεται ὁ ἀξιότιμος ἀνταποκριτῆς, σοβαραὶ γίνωται σκέψεις καὶ προσπάθειαι καταβάλλονται περὶ συλλογῆς ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου· τὸ ἔργον τοῦτο οὐ μόνον ἀξιέπαινον καὶ θεάρεστον τυγχάνει, ἀλλὰ καὶ πάσης συστάσεως καὶ ὑποστηρίξεως ἄξιον. Ἀρκεῖ μόνον βεβαιωθῆναι τοῦτο διὰ τῶν πραγμάτων.

Τοσαῦτα δὲ περὶ τούτου εἰπὼν ὁ ἀξιότιμος ἀνταποκριτῆς πλάττει ἀκολούθως ἄλλον φαντασιώδη μῦθον ὅτι τοῦ λοιποῦ παύσει μὲν τὸ καθ' ἐκάστην λειτουργίαν γινόμενον ἐν τῷ πανιέρῳ ναῶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἐν ἄλλοις προσκυνήμασι μνημόσυνον τῶν ὀνομάτων τῶν εὐσεβεστάτων αὐτοκρατόρων τῆς Ρωσίας, ἀπαγορευθήσεται δὲ καὶ ἡ ἀνάγνωσις ἐν αὐτοῖς εἰς σλαβικῇ γλῶσσῃ τῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν περικοπῶν ὡς καὶ τινῶν ὀρισμένων τροπαρίων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα οὐ μόνον πόρρω τῆς ἀληθείας κείνται, ἀλλὰ καὶ κακοβουλίας οὐ στεροῦνται, διὰ τοῦτο ἐπάναγκες ἀποβαίνει ἐπισημειωθῆναι τὰ ἀκόλουθα πρὸς διασάφησιν

τοῦ πράγματος καὶ μὴ παραπλάνησιν τῶν πολλῶν.

Ἐν τῷ πανιέρῳ ναῶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τοῖς κυριωτέροις τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων μνημονεύονται ἀληθῶς ἕκπαλαι τὰ ὀνόματα οὐ μόνον τοῦ εὐσεβεστάτου αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων πάντων ἀνεξαίρετως τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων κρατῶν. Μνημονεύονται δὲ ταῦτα μάλιστα ἐπισήμως ἐν ταῖς μεγάλαις ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι, καὶ ἐν τακταῖς ἡμέραις καὶ τελεταῖς. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ πανιέρῳ ναῶ, ὡς παγκοσμίῳ προσκυνήματι, ἐν ᾧ παντὸς ἔθνους καὶ πάσης γλώσσης προσκυνηταὶ ὀρθόδοξοι συρρέουσιν, ἀναγινώσκονται κατ' ἀρχαίαν ἐπίσης συνήθειαν καὶ αἱ ἀποστολικά καὶ εὐαγγελικά περικοπαὶ καὶ ἄλλαι τινὲς εὐχαὶ καὶ δεήσεις, οὐ μόνον σλαβιστί, ἀλλὰ καὶ ἀραβιστί, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τουρκιστί καὶ βλαχιστί χάριν τῶν εὐλαβεστάτων προσκυνητῶν. Καὶ τοῦτο δὲ γίνεται οὐχὶ καθ' ἐκάστην, ἀλλὰ κατὰ τὰς κυριακάς καὶ λοιπὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπισήμως ἑορτάς.

Καὶ ταῦτα μὲν κείσθωσαν ὀλίγ' ἀντὶ πολλῶν εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὰ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνταποκρίσει ὡς ἀληθῆ καὶ βέβαια συνιστώμενα. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τούτων τε καὶ τῶν παραπλησιῶν τούτοις ὄφελος μὲν οὐδὲν ἀπολύτως προσγίνεται, βλάβη ὅμως καὶ ζημία πολλὴ καὶ μεγίστη, διὰ τοῦτο καλὸν ἂν εἴη εἰ γε συνιστάτο ὑπὸ τῶν ἀρμοδιῶν οἷς προσήκει ἀπέχειν ἐπιμελῶς τῆς ἀναγραφῆς τοιούτων εἰδήσεων οὐ μόνον ἀτόπων καὶ ἐπιζημιῶν, ἀλλὰ καὶ παντελῶς τῆς ἀληθείας ἀφισταμένων.

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου
ἐν ὁκέδει πρὸς τὴν προόδον καὶ βελ-
τιώσιν αὐτοῦ ἐν γένει.

«Ἄρχει θελῆσαι μόνον καὶ τὸ κατ' ὄρθωμα τέλος ἔλαβεν».

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

«Ἄρχει θελῆσαι μόνον καὶ τὸ κατ' ὄρθωμα τέλος ἔλαβεν», λέγει που ὁ μέγιστος τῶν μητόρων τῆς Ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος· τὴν βε-

ρυσήμαντον ἀλήθειαν τῶν λόγων τούτων ἔχων ὑπ' ὄψιν μου θὰ προσπαθίσω ἵνα καταδείξω τὴν δύναμιν ἣν ἔχει ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς πρόοδου αὐτοῦ καὶ ἐπομένως ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς οὗτος δημιουργὸς τῆς τύχης αὐτοῦ.

Καὶ τῶ ὄντι, ἐξετάζοντες ποῖα τὰ κεφάλαια, ποῖα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς προαγωγὴν καὶ βελτιώσιν τοῦ ἀτόμου, εὐρίσκομεν ὅτι ταῦτα ἐνυπάρχουσιν ἐν ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ, ὡς ἐκ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ βουλήσεως ἀπορρέοντα. Ἡ αὐτενέργεια λόγου χάριν καὶ ἐπιμέλεια, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή, ἡ δραστηριότης καὶ τὸ θάρρος, ἡ προσοχὴ καὶ ἡ διὰ τοιαύτης ἐκ τῶν περιστάσεων ὠφέλεια, ἡ καλὴ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χρήματος χρῆσις, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, στοιχεῖα ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς πρόοδον καὶ τελειοποίησιν τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, πηγάζουσιν ἀπλούστατα ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, διότι ἡ θέλησις ἡμῶν ἐν συνόλῳ θεωρουμένη, σημαίνει ἀπλῶς ἐπιμονὴν καὶ ἐπιμέλειαν, καρτερίαν καὶ δραστηριότητα, θάρρος καὶ γεννικότητα, ὑπομονὴν καὶ ἐν γένει κατὰ βούλησιν διεύθυνσιν καὶ ἔντασιν τῶν ψυχικῶν ἡμῶν δυνάμεων. Ὅταν δὲ καλῶς διευθύνηται, βασιλεύει αὐτὴ ἔχουσα ὑπουργοὺς τὰς τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας ἡμῶν δυνάμεις, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν τιθεμένη, δίδει τὴν ὠθησιν εἰς τὴν ἀρίστην ἀνάπτυξιν καὶ βελτιώσιν, ἣν δύναται νὰ λάβῃ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις· ἐπομένως δὲ πασιδὴλον τυγχάνει ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς διευθύνσεως καὶ τῆς ποσότητος τῆς ἐντάσεως, ἣν διδομεν εἰς τὴν θέλησιν ἡμῶν.

Τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοβοηθείας εἶναι πηγὴ πάσης ἀληθοῦς προσωπικῆς πρόοδου· ὅταν δὲ τοῦτο ἐνυπάρχῃ εἰς πολλοὺς, γίνεταί αἰτιον ἐθνικῆς ἰσχύος καὶ ἐθνικοῦ μεγαλείου. Ἡ ἐξωτερικὴ βοήθεια, ἡ ἐξ ἀντικειμένου δηλονότι, ἐξασθενίζει, ἡ ἐσωτερικὴ ὁμῶς ἡ ἐξ ὑποκειμένου ἐνισχύει. Πᾶν ὅ,τι πράττεται ὑπὲρ προσώπων ἢ τάξεων δυναμένων ἀφ' ἑαυτῶν νὰ βελτιωθῶσιν, ἔστε βέβαιοι ὅτι ἀμβλύνει τὸ πρὸς τὴν ἐργασίαν κέντρον, καὶ ψυχραίνει τὸ αἰσθημα τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐργασθῇ ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὅπου ἡ ἐξουσία, ὡς κηδεμών, ἐν τῇ πατρικῇ αὐτῆς μερίμνῃ υπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς μετριότητος, ἐκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπέργεται χαλάρωσις τῆς δραστηριότητος τῶν ἀνθρώπων καὶ τέλος ἀδυναμία. Οὐδόλως δὲ συνεργοῦσι τὸ ἄτομον, ὅταν ἀριστοὶ καὶ ἄν εἶναι, οἱ νόμοι, ἐὰν οὗτοι δὲν ἐπιτρέπωσιν αὐτῶ τὴν ἐλευθερίαν, ἵνα οἰκοθεν ἀναπτυχθῇ καὶ μόνον θελήσῃ νὰ βελτιώσῃ τὴν ἑαυτοῦ κατάστασιν. Ὅπως βίσις

καὶ ἀρετηρία τῆς πρόοδου παντὸς ἔθνους εἶναι ἡ ἀτομικὴ ἐργασία ἐνὸς ἑκάστου μέλους αὐτοῦ, ἡ αὐτενέργεια, ἡ δραστηριότης καὶ τιμιότης αὐτοῦ, τοιουτοτρόπως ἀφορμὴ καὶ πηγὴ τῆς καταστάσεως καὶ παρρηκμῆς αὐτοῦ, εἶναι ἡ νωθρότης, ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ διαφθορὰ ἐν γένει τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Ἐκεῖνα τὰ ὅποια συνήθως ἰσθενείας κοινωνικὰς ὀνομάζομεν, αἰτίας ἔχουσι τὴν κακὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθέρας τοῦ ἀτόμου βουλήσεως, τὸν κακοῦ τῆς ἀτόμου βίον.

Καὶ διὰ τοῦτο, ἐὰν ἐγκαταλείψωμεν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς νόμους, πιστεύοντες ὅτι θὰ δυνηθῶσιν οὗτοι ἐξ αὐτῆς τῆς ρίζης νὰ ἀποσπάσωσι τὰς κακίας, ἐκ τῶν ὑστέρων θὰ πεισθῶμεν ὅτι πλανώμεθα, διότι ἀφεύκτως, μεταμορφωθεῖσαι μόνον, θέλουσιν ἐκ νέου ἀναρῆθαι, ἐκτὸς ἐὰν ριζικῶς μεταβληθῇ ὁ βίος καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀτόμου. Ἐὰν ὁ σκεπτόμενος οὕτω θεωρηθῇ ὅτι σκέπτεται ὀρθῶς, ἐπόμενον εἶναι τότε ὅτι εἰς ἄκρον φιλόπατρις καὶ φιλόανθρωπος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὁ προτρέπων καὶ βοηθῶν τὸν πλησίον του ἵνα αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ βελτιώσῃ καὶ ἀνυψώσῃ ἑαυτὸν ἀνεξαρτήτως, διὰ τῆς ἑαυτοῦ θελήσεως καὶ αὐτενεργείας. Ἐλάχιστα, ἐὰν μὴ οὐδόλως, συντελεῖ ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ ἀνθρώπου διεύθυνσις, καλ' ὅσον τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξ ὑποκειμένου διεύθυνσιν αὐτοῦ.

Βεβαίως, ὁ εἰς τὸν ἴδιον ἐγωισμὸν καὶ ἐν γένει εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ πάθη ὑποτασσόμενος εἶναι ὁ χειρότερος, ὁ πραγματικῶς δοῦλος, καὶ ὄχι ὁ ὑπακούων εἰς δεσπότην. Ἡ πρόοδος ὅλων ἐν γένει τῶν ἔθνων, ὀρεῖται εἰς τὴν αὐτενέργειαν, τὴν ἐπιμονὴν καὶ δραστηριότητα τοῦ ἀτόμου, εἰς τὴν φρόνησιν καὶ καρτερικὴν ἐργασίαν πολλῶν γενεῶν· δραστήριοι καὶ ἐπιμελεῖς ἐργάται πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως, γεωργοὶ καὶ μεταλλουργοὶ, ἐφευρέται καὶ ἐργοστασιάρχαι, μηχανικοὶ καὶ τεχνῖται, ποιηταὶ καὶ φιλόσοφοι, καὶ ἕκαστος ἴδιος καὶ ὁμοῦ ἅπαντες πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν σμετέλεσαν. Ἐκάστη γενεὰ οἰκοδομοῦσα ἐπὶ τῆς ἐργασίας τοῦ παρελθόντος ἀνυψοῖ ἑαυτήν. Ἡ συνέχεια αὕτη, ἄθροισμα ἀτόμων, εὐγενῶν ἐργατῶν, τῶν τεχνιτῶν τοῦ πολιτισμοῦ, ἐδημιούργησεν ἐκ τοῦ χάους τὴν τάξιν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, τῇ ἐπιστῆμῃ καὶ τῇ τέχνῃ· ἡ δὲ ζῶσα φυλὴ γίνεταί οὕτω κατὰ φυσικὸν λόγον, κληρονόμος τοῦ πλουσίου κτήματος τοῦ ἀποκτηθέντος ὑπὸ τῶν προγενεστέρων διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ τῆς ἐργασίας· καὶ ἀνετεθέντος εἰς αὐτήν, ἵνα καλλιεργήτασα μεταλώσῃ αὐτὴ, οὐ μὴ

νον άβλαβές, αλλά και βεβελιωμένον εις τούς διαδύους.

Τὸ πνεύμα τῆς πρωτοβουλίας ἐκδηλούμενον διὰ τῆς ἐνεργητικότητος ἐκάστου, ὑπῆρξεν αἰετοπε εὐδιάκριτον σημεῖον τοῦ ἐλληνικοῦ χαρακτῆρος, δι' οὗ δέικνυται ἡ ἀληθὴς ἀξία τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Καὶ διεκρίθη μὲν πάντοτε τάξις τις ἀνδρῶν ὑπερέχουσα τοῦ πλήθους, ἧτις εἴλκυσεν εἰς ἑαυτὴν τὸ σέβας τοῦ κοινοῦ, ἀλλ' ἡ πρόοδος ἡμῶν ὀφείλεται καὶ εἰς μέγαν ἀριθμὸν κατωτέρας τάξεως, καὶ πολὺ ὀλίγον ἐπιφανῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων ἐκστρατειῶν μόνον τῶν στρατηγῶν τὰ ὀνόματα ἀναφέρει, καὶ ὁμοῦς ἡ γενναϊότης καὶ ὁ ἥρωϊσμός τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν, συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὸν τῆς νίκης θρίαμβον. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι τρόπον τινὰ μάχη στρατιωτῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ πολλοὶ τῶν εἰς τὰς τάξεις αὐτῆς ἀγωνιζομένων τὸν περὶ ὑπάρξεως καὶ προόδου ἀγῶνα, διεκρίθησαν ἐν παντὶ γρόνῳ μεταξὺ τῶν ἐπιμονωτάτων ἐργασιῶν. Πολλὰ βιογραφίαι βιοπαλαιστῶν ἔμειναν ἀνιστόρητοι, καίτοι ἐπίσημοι ἰσχυροὶ ἐπέδρασαν εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ τὴν πρόοδον, ἔσαν καὶ οἱ εὐτυχέστεροι ἡγήτορες τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀπλοῦτάτος ἀνθρώπος ἔταν παροῦς εἰς τούς συμπολίτας αὐτοῦ παράδειγμα φιλοπονίας, αὐτενεργείας, θάρρους καὶ δραστηριότητος καὶ τιμίας προαιρέσεως, ἐπιδοῦν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ τῶν τυγῶν τῆς πατρίδος· ὁ βίος καὶ ὁ χαρακτῆρ αὐτοῦ, ἀκουσίως μεταδίδονται εἰς τὸν βίον ἑτέρων, καὶ πολλαπλασιάζονται τὰ καλὰ παραδείγματα, πρὸς γοῆσιν τῶν ἐπεργουμένων γενεῶν. Αἱ βιογραφίαι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, καὶ μάλιστα αἱ τῶν ἀγαθῶν, εἶναι διδασκαλικώταται καὶ ὠφελιμώταται, καθ' ὅσον βοηθοῦσι καὶ ὁδηγοῦσι, χρησιμεύουσαι ὡς παραδείγματα εἰς τούς μεταγενεστέρους καὶ διδάσκουσαι ἐνάρετον βίον, ὑψηλὰς σκέψεις καὶ λαμπρὰς πράξεις πρὸς ὠφέλειαν τοῦ κόσμου καὶ τῶν πραττόντων αὐτάς. — Τὰ πολυτίμητα παραδείγματα περὶ τῆς δυνάμεως τῆς προσωπικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀτόμου, τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, τῆς θαρραλέας ἐργασίας καὶ σταθερᾶς τιμιότητος, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς εὐγενῆ καὶ ἀνδρικὸν χαρακτῆρα, ἀποδεικνύουσι ἀναντιρρήτως πᾶν ὅτι δύναται ἕκαστος νὰ κατορθώσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἐὰν θέλῃ, καὶ εὐγλώττως παριστάνουσι τὴν ἰσχὺν τῆς θελήσεως τῆς εἰς ἑαυτὸν πίστεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ, διότι δι' αὐτῶν δύναται καὶ ὁ ἐλάχιστος νὰ τελειοποιήσῃ ἑαυτὸν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν,

καὶ νὰ ἀποκτήσῃ περιουσίαν, τιμὴν καὶ ὑπόληψιν. — Διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, φιλόλογοι καὶ τεχνίται, ἀπόστολοι μεγάλων ἰδεῶν, ἐμπεφορημένοι γενναίων αἰσθημάτων, δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἐξαιρετικὴν τινα τοῦ κόσμου τάξιν ἢ θέσιν· προῆλθον καὶ οὗτοι ἐκ τῶν σχολείων ἢ ἐργαστηρίων τῶν χωρίων καὶ καλυδῶν, ἢ τῶν μεγαλοπρεπῶν οἰκιῶν καὶ μεγάλων· τινὲς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἀποστόλων τοῦ πολιτισμοῦ προῆλθον ἐκ τοῦ πλήθους, καὶ οἱ πτωχότατοι πολλάκις ἔλαβον ἀνωτάτας θέσεις διὰ τῆς αὐτενεργείας, δραστηριότητος καὶ ἐπιμονῆς αὐτῶν θελήσεως, καὶ αἱ μᾶλλον ἀνυπέροβλητοι κατὰ τὸ φαινόμενον δυσκολίαι κατ' οὐδὲν ἐκώλυσαν τὴν πρόοδον αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους περιστάσεις, ἐρήνησαν οἱ κάλλιστοι αὐτῶν βοηθοί, ἐχρησίμευσαν ὡς ἐλατήρια πρὸς παρότρυνσιν τῶν δυνάμεων πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν καρτερίαν, παραγαγοῦσαι καὶ γεννήθησασα προσόντα, ἅτινα ἄλλως ἤθελον μένει ἀδρανῆ καὶ ἀγνωστα. — Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι αἰετοπε ἡ δραστηρία προσωπικὴ ἐπιμελία καὶ ἐπιμονὴ ἀνημέριθη διὰ τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῆς δόξης, ἀποδείξεις δὲ ἀναντιρρήτως εἶναι ὅτι πᾶν εἶδος τελειότητος, ἴσταιται μακρὰν πάσης νωθότητος.

Μόνη ἡ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ νοῦς φιλοπονία, διὰ τῆς ἐργατικότητος, τῆς φρονήσεως καὶ δραστηριότητος περᾶγει τὸν ἠθικὸν καὶ ὕλικόν πλοῦτον. Καὶ ἔταν ἀκόμη ἐκ γενετῆς εὐρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι πλοῦτον καὶ ὑψηλὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἢ ἀγαθὴν προσωπικὴν φήμη, ἧς δύναται νὰ τύχουσιν, ἀποκτᾶται μόνον δι' ἐπιμονῆς ἐπιμελείας· διότι, εἶναι μὲν δυνατόν νὰ κληρονομήσῃ τις ἕκτασιν γῆς, ἔλως ἀδύνατον ὁμοῦς ἀποβαίνει νὰ κληρονομήσῃ σοφίαν καὶ γνώσεις· ὁ πλούσιος ἀνθρώπος δύναται νὰ πληρώσῃ ἄλλους ἵνα ἐργασθῶσιν ἀντ' αὐτοῦ, ἀδυνατεῖ ὁμοῦς καὶ νὰ εὕρῃ ἄλλους, ἵνα σκεφθῶσιν ἀντ' αὐτοῦ, ἢ νὰ ἀγοράσῃ οἰονδήποτε εἶδος γνώσεων. Καὶ ἀληθῶς τὸ ἀξίωμα καθ' ὃ μόνον διὰ φιλοπονίας κατορθοῦνται τὰ τέλεια ἔργα, ἐφαρμύζονται εἰς τε τούς πλουσίους καὶ τούς πτωχοῦς, οἵτινες ἀφ' ἑαυτῶν προάγονται. — Τὰ σπουδαιότατα ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται συνήθως δι' ἀπλουστάτων μέσων καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν κοινοτάτων προτερημάτων. Ὁ καθ' ἡμέραν βίος, πλήρης φροντίδων ἀναγκῶν καὶ ἀθηρόκοντων, παρέχει πρὸς ἀπόκτησιν ἐμπειρίας, ἀπειρίας εὐκκίριας· καὶ αἱ πλέον πεπατημέναι ὁδοί, παρέχουσιν εἰς τὸν ἀληθῆ ἐργάτην, εὐρὺ στάδιον πρὸς ἀσχολίαν καὶ βελτίωσιν. Ἡ ἀνθρωπίνη εὐζωία κείται εἰς τὸ τέλος τῆς παλαιᾶς καὶ γνωστῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς· οἱ δὲ

ἐπιμόνως καὶ ἐν πνεύματι Κυρίου ἐργαζόμενοι ἀπολαμβάνουσι συνήθως καὶ πληρεστάτην ἐπιτυχίαν.

[ἀκολουθεῖ]

ὁ Δευτερεύων

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΑΚΑΣ

Πιπικά Χαρτιωνίδου. — Τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ ἐν λίαν προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ ἀποβιώσασα ἐκηδεύθη τῇ ἐπύριον ἐν μέσῳ μεγάλῃς συρροῆς κόσμου ἡ Πιπικά Χαρτιωνίδου, ἀδελφὴ τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου ἔθνικοῦ εὐεργέτου καὶ φιλανθρώπου Ἰωάννου Χαρτιωνίδου. Ἡ μεταστᾶτα γυνὴ διεκρίθη διὰ τὰ μέγιστα φιλανθρωπικὰ αὐτῆς αἰσθήματα καὶ ἐξόχως εὐποῖόν πολιτεῖαν αὐτῆς, μετὰ στοργῆς ἀξιωματικῶς προστατεύσασα πλείστα ὄρφανά καὶ πολλὰς ἀπόρους καὶ ἔνδεις οἰκογενεῖς ποικιλοτρόπως περιθάλψασα καὶ οἰκειρῆσασα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τιμῶσα τὰ φιλόπτωχα αἰσθήματα καὶ τὴν χριστιανικωτάτην πολιτεῖαν τῆς ἀοιδίμου Πιπίκας ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν κηδεῖαν ταύτην, ἧς προέστη ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος, ἐκπροσωπῶν τὴν ἐφορεῖαν τῶν Ἑθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου, ὅστις μετέπειτα συνελυπήθη τοῖς συγγενεῖσιν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

— **Ἐπαμεινώνδας Σταματιάδης.** — Μετὰ λύπης ἀνυχάρφωμεν τὸν θάνατον τοῦ ἐν τῷ λογίῳ κόσμῳ γνωστοῦ Σαμίου Ἐπαμεινώνδου Σταματιάδου, ἀνδρὸς μετὰ ζηλωτῆς φιλοπονίας ἐργασθέντος καὶ ἰγνη τῆς δράσεως αὐτοῦ ἱκανὰ καταλιπόντος, τιμῆσαντος δὲ καὶ τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πατριδα Σάμον.

Ὁ ἀειμνήστος ἀνὴρ ἐπὶ τέταρτον αἰῶνα διευθύνει τὸ ἐν Σάμῳ ἡγεμονικὸν Γραφεῖον ἐξετιμῆθη καὶ ἠγαπήθη ὑπὸ διαφόρων ἡγεμόνων τῆς νήσου, οἷς ἐγένετο πολῦτιμος ὁδηγὸς ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς νήσου. Τῆς προσηκούσης μορφώσεως ἐν Σάμῳ καὶ Ἀθήναις τυχών, ἐνωρὶς ἀπέβη δεξιὸς καὶ τοῦ καλῆμου χειριστῆς γραφῆς καὶ δημοσιεύσεως πλείστας ἱστορικὰς καὶ φιλολογικὰς μελέτας, εἰς αἷς οὐκ ἐπαύτατο μετὰ ζήλου ἐγκύπτων. Ἐκ τῶν πεζῶν πονημάτων αὐτοῦ διακρίνονται αὐτῶν Ἰππόδρομος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ «Μεγάλαι Διερμηνεῖς», οἱ Καταλόγοι ἐν Ἀνατολῇ, ἐκ δὲ τῶν ποιητικῶν «Μῶμος ὁ Ἐ-

λικώνιος» καὶ ἡ «Πανικιάς» γεγραμμένα μετὰ σπανίας εὐφυΐας, χάριτος καὶ εἰρωνείας.

Ὁ μεταστᾶς βλθμοῦχος καὶ διὰ πολλῶν παρασῆμων διαφόρων κυβερνητικῶν τετιμημένος, ἐκηδεύθη τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐν Σαύρον, ἔνθα ἀπὸ τινος διηύθουσε τὸ ἐκεῖ σαμιακὸν γραφεῖον, μεγλοπρεπῶς καὶ ἐν μέτῳ μεγάλῃς συρροῆς κόσμου.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ Ἐπαμεινώνδου Σταματιάδου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

*Αριθ. πρωτ. 471

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορασίζον παμψηφεί-
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 6581 καὶ ἡμερομ. 3
Νοεμβρίου 1898 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Δέ-
φνης, θυγατρὸς Νικολάου, μαγείρου, κατοικοῦ τῆς ἐν Ὑψωμα-
θεῖος ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδε-
δογμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον
ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Ἰορδάνου, τῶς
μὲν κατοικοῦ τῆς αὐτῆς ἐνορίας καὶ ὑπαλλήλου τῶν σιδηρο-
δρόμων Ρωμυλίας, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλμα-
τος,

Παράγει αὐτῶν τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων
κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδιδόμενης ταύτης ἀποράσεως μέ-
σων ὀριζομένης προβησιμίας ἧτοι τριάκοντα καὶ μῆς ἡμερῶν
ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης
ἀποράσεως διὰ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μῆς
ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει,

Διατάσσει ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα
ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Τα-
χυδρόμου» δημοσιέειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀπορά-
σεως καί,

Ἐπιτίθειν τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποράσεως, τῶν σχε-
τικῶν πρακτικῶν καὶ διογραφῶν καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγ-
γραφῶν, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑπτακῶσια τριάκοντα
καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 734), προκαταβαλλόμενα [ἴδ' ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σπεύθοντος. 2

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Νοεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυθαῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διδάκκος Ἀνθιμος Π. Ὁρφανίδης.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΝ ΚΗΡΥΞΟΝΤΩΝ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΛΟΓΟΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ ΝΑΟΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

'Εν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ

- Κυριακῇ Α'. Ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος.
 » Β'. Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Κωνσταντινίδης.
 » Γ'. Ἱερολ. Δημ. Γεωργιάδης.
 » Δ'. Ἀρχιμ. Γρ. Κωνσταντινίδης.
 » Ε'. Ἀρχιμ. Φώτιος.
 » ΣΤ'. Ἀρχιμ. Γρ. Κωνσταντινίδης

Μ. Παρασκευῇ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος

'Εν Τζιβαλίῳ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Ἀναστασιάδης.

'Εν Μουζλίῳ

κυριακῇ Δ'. Ὁ Μ. Σύγκελλος Νικόδημος.

'Εν Φωτηρῷ

- » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος.

'Εν Βαλατῇ

- » Β'. ὁ ἱερολ. Ἀνθίμος Ὁρφανίδης.

'Εν Ξυλοπόρτῃ

- » Γ'. Ἀρχιμ. Κωνστ. Βουτζαλίδης.

'Εν Σαλματομβρουκίῳ

- » Ε'. ὁ ἱερολ. Δευτερεύων Παρθένιος.

'Εν Ἐδιρνεκαπίῳ

- » Β'. ὁ ἱερολ. Τριτεύων Βενιαμίν.

'Εν Ἐργικαπίῳ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀρχιμ. Τιμόθεος Καπλάνης.

'Εν Ἐξ Μαρμάρου

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀρχιμ. Μελέτιος Κοτρόζος.

'Εν ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ Ὑψωμαθίων

κυριακῇ Δ'. ὁ ἱερολ. Γεννάδιος Ἀλεξιάδης.

'Εν Βλάγκῃ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀθανάσιος Λάσκαρις.

'Εν Κοντοσκαλίῳ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ τακτικὸς ἱεροκῆρυξ ἱε-
 ρολογιώτατος Σεραφεῖμ Παπαπαΐσιου.

'Εν Χάσκιοι

- » Ε'. ὁ ἱερολ. Γεράσιμος Θεολογίδης.

'Εν Γαλατῇ (Ἁγίου Νικολάου)

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀρχιμ. Θεοδώρητος Βασματζίδης.

'Εν Γαλατῇ (Χριστοῦ)

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἀρχιερατ. προϊστάμενος
 Συννάδων Εὐγένιος.

'Εν Γαλατῇ (Παναγίας)

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Αἰμιλιανὸς Δάγκουλας.

'Εν Γαλατῇ (ἁγίου Ἰωάννου)

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Ἀλέξανδρος Ζώτος.

'Εν Σταυροδρομίῳ

(Παναγίας, ἁγ. Τριάδος καὶ ἁγ. Κωνσταντίνου)

κυριακῇ Α'. Ἀρχιμ. Γρ. Κωνσταντινίδης.

- κατὰ τὰς λοιπὰς κυριακὰς οἱ κληρικοὶ θεολόγοι
 Πέραν.

'Εν Εὐαγγελιστηρίῳ

- κυριακῇ Γ'. ἑσπέρας ὁ αἰδεσ. πρωθιερεὺς Νέσος
 Σουσιλίδης.

'Εν Ταταούλοις

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἀρχιερατ. προϊστάμενος
 Παμφίλου Μελισσηνός.

'Εν Φερίκιοι

κυριακῇ Δ'. ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος.

'Εν Διπλοκονίῳ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Στέφανος Ἀθανασιάδης.

'Εν Μεδαχώρῳ

κυριακῇ Α'. ὁ ἱερολ. Χρυσόστομος Καβουρίδης.

'Εν Μ. Ρεύματι

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ Ἀρχιερατ. προϊστάμενος
 Κλαυδίουπόλεως Μιχαήλ.

'Εν Βαφοχωρίῳ

κυριακῇ ΣΤ'. ὁ ἱερολ. Κωνσταντῖνος Κοϊδάνης.

'Εν Νεοχωρίῳ

- καθ' ἀπάσας τὰς κυριακὰς ὁ ἱερατ. προϊστάμενος
 Παναγιώτης Δημητρίου.

'Εν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 Φεβρουαρίου 1901.

'Εκ τοῦ Γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 8

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὄθμαν. κράτος μετρίτια 8
διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ἐκκλησία Κύπρου — Πίναξ τιτουλαρίων ἐπισκόπων — Μελέτη περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν πρόδον καὶ βελτίωσιν αὐτοῦ ἐν γένει — Κώδικες ἐπαρχίας Βελεγραδών — Ἀνδρέας Σπαθάρης — Καινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία. — Μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰθισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν μέγῳ πολυπληθεστάτῳ ἐκκλησιασμάτῳ. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμεικῷ Πατριάρχῃ συνιερούργησαν οἱ σεβασμιώτατοι ἄγιοι συνοδικοί, πλὴν τῶν ἁγίων Ἀδριανουπόλεως, ἄσθενούντος, καὶ Γρεβενῶν, ἱερουργούντος ἐν Χάλκῃ, καὶ ὁ περιπεδημῶν μητροπολίτης Ρασκοπρερίνης Νικηφόρος. Κατὰ τὴν λειτουργία παρίστησαν καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμος, ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης τῶν Παλαιοσύρων Ἰγνατίος Μασήχ, σὺν τῷ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπῳ αὐτοῦ ἀρχιεπισκόπῳ Ἐδέσσης Πούλε, καὶ τῷ κσπουκεχαγιῆ αὐτοῦ, ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης Σταυράκης βένης Ἀριστάρχης, ἰσάμενος ἐν τῷ παρθρονίῳ ἐν στολῇ, ἕνια τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ ἄλλοι ἐγκριτοὶ ὁμογενεῖς. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῆς ἐγκρίτου συνοδίας αὐτῆς ἀνήλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ ἔνθα καὶ ἐδέξατο τὰς ἐπισκέψεις τῶν παρασθέντων.

— Συνεδρία δύο Σωμάτων. — Σήμερον συνεκλήθη-

σαν τὰ δύο Σώματα, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἐντίμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριάρχου. Κατὰ ταύτην δὲ ἐγκριθὲν ἐπεψηφίσθη τὸ ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἰωάννου Βιθυνοῦ ἐφέντη συνταχθὲν σχέδιον κανονισμοῦ τοῦ συσταθησομένου Γραφείου τῶν μοναστηριακῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ διωρίσθη Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Χίου Κωνσταντίνου, Γρεβενῶν Δωροθέου, Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου καὶ τῶν ἐντίμων Ἰωάννου Βιθυνοῦ καὶ Α. Μελαχροίνου πρὸς σύνταξιν εἰδικοῦ Κανονισμοῦ, καθ' ὃν θὰ διέπωνται ἐν τῷ μέλλοντι τὰ κατὰ τὴν διαχείρισιν τῶν περιουσιῶν τῶν εὐγαῶν καθιδρυμάτων.

Εἶτα ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἁγίου Δέρκων.

Μετὰ μεσημβρίαν τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐξηκολούθησε τὴν τακτικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν.

— Ἐπὶ τῷ Σύνεδρῳ. — Ἐν τῇ πρώτῃ τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἡ Α. Θ. Π. συγκαλεσάμενη εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν τοὺς ἄγιους Συνοδικούς συνδιεκέφατο περὶ διαφόρων ἐπειγόντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Μητροπολιτικῆς Πρῶσης. — Χθὲς ἀφίκετο εἰς Βασιλεῦσαν ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ πρῆπανθηθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ Δευτερέυοντος Παρθενίου, ὡς καὶ πλείστον ἄλλων ἐγκρίτων φίλων.

Ἡ Α. Σεβασμιότης κατευθυνθεῖσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπισκέφατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα παρ' ἣ καὶ ἐφιλοξενήθη τὴν ἑσπέραν.

— Πατριαρχικὰ ἀλλοσημέρια. — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε προχθὲς διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου

Ακυρεντίου τὰ θερικά αὐτοῦ συλλυπητήρια τῶ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐφησυχάζοντι μακρῶς καὶ πατριάρχῃ πρώτῳ Ἀντιοχείας Σπυρίδωνι ἐπὶ τῶ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Ἐπιπέρας δὲ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασεν αὐθιμερὸν τὰς πατριαρχικάς αὐτοῦ εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῶ νέῳ διευθυντῇ τοῦ ἐνταῦθα σερμιακοῦ γραφείου Κ. Στεφανίδη.

—*Χειροτομία.*—Ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Γρεβενῶν Δωρόθεος ἱερουργήσας τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον τὸν ἐκ τῶν ἀποροίτων τῆς Σχολῆς Πλούταρχον Ζάχον.

—*Ἐπίσκεψις.*—Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκέψατο τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν μητροπολίτην Ἰωαννίνων Γρηγόριον ἐπὶ τῇ ἀρίξει αὐτοῦ εἰς βασιλευσάσαν.

Ἐπίσης προχθὲς ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ ρωσὶς κόμισσα Ι. Καπνίστ διερχομένη διὰ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ κατευθυνομένη εἰς Ἑλλάδα.

—*Πατριαρχικαὶ προσήσεις.*—Τῶ παρελθόντι Σεβαστάτῳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ νέος μητροπολίτης Προικονήσου Σωφρόνιος προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὸ τοῦ Τριτεύοντος Βενιαμίν ὡς καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

Παρὰ κληρικῶν διαπρεπῆ κατέχοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν, καὶ πολλὰς καταστολίσαντος διὰ τῶν σπουδαίων καὶ σοβαρῶν δημοσιευμάτων του τὰς στήλας τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσιεῖσιν ὑπὸ τύπον βιβλιοκρισίας καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκκλησία τῆς Κύπρου» ἡ παρὰ πόδας μελέτη, ἣν τόσῳ μᾶλλον ἀσμενέστερον δημοσιεύσαμεν, ὅσῳ θλιβερωτέραν βλέπομεν τὴν τροπὴν, ἣν τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς Κύπρου πράγματα ἔλαβον ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἀειμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος, μέχρι σήμερον, ὅποτε ἔριδες καὶ διχοστασίαι καὶ ἀνωμαλίαι σοβαρώταται συνταράσσουσι καὶ κατασπαράσσουσι τὴν ἀδελφὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου. Ἐπειδὴ δὲ ἀργὰ λίαν ἐπεδόθη ἡμῖν, μολὶς σήμερον, ἡ μελέτη αὕτη, διὰ τοῦτο ἀργόμενοι σήμερον τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς καταχωρίζομεν ἐλάχιστον μέρος ἐπιφυλασσόμενοι τὴν δημοσίευσιν τῶν λοιπῶν ἐν τῷ προσεχῇ φύλλῳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ νομομαθοῦς καὶ διαπρεποῦς γνώστου τοῦ κανονικοῦ τῆς Ἐκκλησίας δικαίου κ. Ἀθανασίου Εὐταξίου βιβλιάριον ὑπὸ τὸν τίτλον τὸ «Ἐκκλη-

σιαστικὸν ζήτημα τῆς Κύπρου». Τὸ βιβλιάριον τοῦτο, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ ἀναφέρεται, ἐγράφη εἰς ἀπάντησιν καὶ ἀναίρεσιν τῶν ἰσχυρισμῶν, ὅσους ὁ ἀρθρογράφος τῆς ἐν Κύπρῳ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Σάλπιγγος» ἀντέταξεν ἀνασκευάζων τὴν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τοῦτου ζητήματος ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Ἀθανασίου Εὐταξίου γνώμην, ὅτε ἐζητήθη παρ' αὐτοῦ τοῦτο ἐκ Κύπρου ὑπὸ τὸν τύπον τριῶν ἐρωτήσεων τῶν ἐξῆς: α'] ἂν ἡ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐν ἧ, ὁμαλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, παρεδρεύουσι τέσσαρες ἐπίσκοποι, καὶ ἐν ἧ σήμερον διὰ τῆς καταλαβούσης τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν ἀνωμαλίας καὶ διχοστασίας παρεδρεύει εἰς καὶ μόνος ἐπίσκοπος, ὁ Κυρηνεῖας, ἂν, λέγομεν, ἡ νῦν Σύνοδος δύναται νὰ θεωρηθῇ κανονικῶς καὶ νομίμως συγκεκροτημένη; β'] ἂν οὕτω συγκεκροτημένη δύναται νομίμως νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀπαιτούμενας ἐνεργείας πρὸς ἐξέλεξιν τοῦ κύρους τῶν γενομένων ἐκλογῶν τῶν αντιπροσώπων, οἵτινες θὰ ἀναδείξωσι τὸν μέλλοντα ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου καὶ γ'] ἂν ἐπιτρέπεται ἡ μεσολάβησις τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, χωρὶς νὰ παραβλαβῇ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου διὰ τῆς ἐνεργου ταύτης ἐπεμβάσεως τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν. Διαίρειται δὲ τὸ βιβλίον, ἐκτὸς τοῦ προλόγου, εἰς τρία κεφάλαια: ὁ πρόλογος βραχὺς καὶ μεμετρημένος ἐν πάσῃ ἐκφράσει καὶ λέξει διηγείται τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ θεμελιώσιν εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, ὅτι ἦν αὐτοκέφαλος καὶ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ δύο Συνόδων οἰκουμενικῶν τῆς Γ' καὶ τῆς ΣΤ', ὅτι τὸ πάλαι ἠρίθμει πολλὰς ἐπισκοπὰς, ὅτι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Φράγκων περιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς τέσσαρας, αἵτινες καὶ παρέμειναν καὶ μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1570 ἄλωσιν τῆς Κύπρου μέχρι τῆς σήμερον, ὅτι χηρεύσαντος κατὰ Μάιον τοῦ 1900 π. ἔ. τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῆς Κύπρου θρόνου, τελευταίαντος δὲ πρότερον καὶ τοῦ Μητροπολίτου Πάφου, ὑπελείφθησαν ἐν τῇ Συνόδῳ δύο μόνον ἐπίσκοποι, ὁ Κιτίου καὶ ὁ Κυρηνεῖας, οἵτινες καὶ ἔνεκα ἀκριβῶς τῶν ἐκλογικῶν διηρέθησαν καὶ διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπετέλεσαν δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα καὶ μερίδας, τὴν ὑπὸ

τὸν Κιτίου, ἣν ἄντιπροσωποῦσιν οἱ 46 ἐκ τῶν 60 ἀντιπροσώπων καὶ ἐκλεκτόρων τοῦ μέλλοντος ἀρχιεπισκόπου, καὶ τὴν ὑπὸ τὸν Κυρηναίος, ἐν ἣ ἕκτος τῶν ὀλίγων ἀντιπροσώπων συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἐν τῇ λεγομένῃ Συνόδῳ παρεδρεύοντες τέσσαρες κατώτεροι κληρικοί, ὧν οἱ δύο ἡγούμενοι, ὅτι ἀποστάντος τῆς Συνόδου τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου, οἱ περὶ τὸν Κυρηναίος ἐσκέφθησαν νὰ προσβάλωσι τὸ κύρος πολλῶν ἐκλογῶν τῆς μειοψηφούσης ὑπὸ τὸν Κιτίου μερίδος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι οὕτω θὰ δυνηθῶσι νὰ μεταβάλωσι τὴν ἑαυτῶν μειοψηφίαν εἰς πλειοψηφίαν, ὅτι τούτου ἐπιχειρηθέντος οἱ περὶ τὸν Κιτίου προσέβαλον τὸ κύρος τῆς Συνόδου, ὡς μὴ κανονικῶς καὶ νομίμως συγκεκροτημένης καὶ ἐπεκαλέσθησαν ταυτοχρόνως τὴν μεσολάβησιν καὶ ἐπέμβασιν τῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ἣν μεσολάβησιν ἀποκρούει ἡ μειοψηφούσα μερίς ὡς ἀθετοῦσαν καὶ προσβάλλουσιν τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Τὸ δὲ περιεχόμενον τῶν τριῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου ἐξαντλεῖ κατὰ τρόπον ὑπέρτερον πάσης προσδοκίας καὶ κατὰ τοιοῦτον ὥστε μηδεὶς νὰ ζητῇ τι περισσώτερον, ὅλον τὸ ἀπασχολοῦν νῦν τὴν καθόλου ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦτο ζήτημα τῆς Κύπρου.

(ἔπεται συνέχεια)

ΠΙΝΑΞ

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ψηφισθέντων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας

(1606—1900)

δυνατῶς χρονολογικῶς κατὰ πατριαρχείας

ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιωθέντων

πατριαρχικῶν κωδικῶν

ὑπὸ

τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἀρχιμ. ΠΑΚΕΙΜ ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΥ δ. φ.

Ἐπὶ Κωνσταντινίου Α' τοῦ ἀπὸ Σινταίου (1830—34) ἐξελέγησαν:

1831 Ὀκτωβρίῳ ὁ Ἐπιφανείας Χριστοφόρος προεστὼς Χάσκσι.

- » Νοεμβρίῳ ὁ Μελιτουπόλεως Συνέσιος, βοηθὸς τοῦ Νικαίας Ἰωσήφ.
1832 Ἰανουαρίῳ ὁ Αὐρηλιουπόλεως Καλλίνικος.
1834 Ἀπριλίῳ ὁ Κλαυδίουπόλεως Βενέδικτος.
» » ὁ Μυρέων Χρῦσανθος, προεστὼς Σταυροδρομίου.

Ἐπὶ Γρηγορίου ΣΤ' τοῦ ἀπὸ Σεργῶν (1835—40) ἐξελέγησαν:

- 1836 ὁ Σεβαστείας Γρηγόριος.
1837 Ἰουνίῳ ὁ Χαριουπόλεως Ἀνθίμος.
» Ἰουλίῳ ὁ Συνάδων Σαμαυήλ, βοηθὸς τοῦ Ριμνικοῦ Νεοφύτου.
» Σεπτεμβρ. ὁ Συνάδων Βενιαμίν.
1838 Ἀπριλίῳ ὁ Τρωάδος Ἰερόθεος, βοηθὸς τοῦ Δέσπων Γερμανοῦ.
» Ἰουνίῳ ὁ Λεύκης Ἀκάκιος, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Νικηφόρος.
» » ὁ Ἀριδείας Ἀνθίμος, βοηθὸς τοῦ Πελαγωνείας Γερασίμου.
» Ἰουλίῳ ὁ Εὐχαΐτων Συνέσιος, βοηθὸς τοῦ Ρασκοπρεδρένης Γερμανοῦ.
» Σεπτεμβρ. ὁ Περιστερῆς Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Σκοπιῶν Γαβριήλ.
1839 Ἀπριλίῳ ὁ Λαμψάκου Γεδεών, βοηθὸς τοῦ Κυζικίου Ἀνθίμου.
» Μαΐῳ ὁ Θεοδορουπόλεως Νικηφόρος, βοηθὸς τοῦ Ἀμασειας Καλλινίκου.
» » ὁ Σωτηριουπόλεως Δοσίθεος, βοηθὸς τοῦ Ριμνικοῦ Νεοφύτου.
» Ἰουνίῳ ὁ Ἱεραπόλεως Ἰερόθεος.
» Ἰουλίῳ ὁ Ἀναστασιουπόλεως Χρῦσανθος.
1840 Ἰανουαρ. ὁ Θεοδορουπόλεως Μελέτιος, βοηθὸς τοῦ Χαλκηδόνος Ἰερόθεου.
» » ὁ Ἀρκαδιουπόλεως Σεραφεῖμ, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Δ. Βαυδάκη τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας (τὸ α' 1840—41) ἐξελέγησαν:

- 1840 Μαρτίῳ ὁ Σεβαστείας Παΐσιος, προεστὼς Μ. Ρεύματος.
» θ' Ἰδριῳ ὁ Λαοδικείας Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Δημητριάδος Μαθαίου.
1841 Φεβρουαρ. ὁ Ἀργυρουπόλεως Διονύσιος, προεστὼς Ταταύλων.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Ε' τοῦ ἀπὸ Κυζικίου (1841—42) ἐξελέγησαν:

- 1841 θ' Ἰδριῳ ὁ Ἐλαίας Ἰερόθεος, βοηθὸς τοῦ Ἀρτης Ἀδερκίου.
» » ὁ Ἐρυθρῶν Νικηφόρος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.

- » » ὁ Σελευκείας Ἀθανάσιος, προεστὼς Χάσκιος.
- 1842 Ματθ ὁ Μυρών Κύριλλος, προεστὼς Βιάχ-Σεραγίου.

Ἐπὶ Μελετίου Γ' Παγκάλου τοῦ ἀπὸ Κυζίκου (1845) ἐξελέγησαν:

- 1845 Ματθ ὁ Ἀπαμείας Μαρδάριος, βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας Μελετίου.
- » » ὁ Διοκλείας Εἰρήναρχος, βοηθὸς τοῦ αὐτοῦ.
- » » ὁ Τριπόλεως Νεκτάριος, ὄσαυτα.
- » Ἰουλ. ὁ Τριμυθοῦντος Ἀδράμιος.
- » Αὐγ. ὁ Ἀριστέας Μεθόδιος.
- » 7]βρ. ὁ Λαυζάκου Νικάνδρος, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ.
- » » ὁ Ἐλαίας Ἀνθίμος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.
- » » ὁ Μελιτουπόλεως Εὐγένιος, προεστὼς ἀγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου.
- » » ὁ Κρατόδου Ἰγνάτιος βοηθὸς τοῦ Βόσνης.

Ἐπὶ Ἀνθίμου ΣΤ' Κουζαλιανοῦ τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου (τὸ α' 1845—52) ἐξελέγησαν:

- 1846 Ἰαν. ὁ Ἀρκαδιουπόλεως Ἀμβρόσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.
- » Φεβρ. ὁ Εὐμενείας Πανάρετος, βοηθὸς τοῦ Δρύστρας.
- » » ὁ Δαφνουσίας Μελέτιος, προεστὼς Χάσκιος.
- » Ἀπριλ. ὁ Ἰονοπόλεως . . . βοηθὸς τοῦ Θεσσαλονίκης.
- 1847 Ἰαν. ὁ Λιθίης Ἰερόθεος, τιτουλάριος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου.
- » Φεβρ. ὁ Ἐρυθρῶν Ἀνθίμος, βοηθὸς τοῦ Συμύνης Ἀθανασίου.
- » 9]βρ. ὁ Ἐλαίας Ἀγάπιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.
- 1848 Ἰουνίω ὁ Δαφνουσίας Χαρίτων, προεστὼς Χάσκιος.
- » Αὐγ. ὁ Στυρουπόλεως Κωνστίνος Τυπάλλος διευθ. τῆς Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης.
- » 7]βρ. ὁ Ἐλαίας Διονύσιος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.
- » » ὁ Ναζιανζοῦ Λεόντιος, βοηθὸς τοῦ Καισαρείας Παΐσιου.
- » 8]βρ. ὁ Παιονίας Ἰερεμίας, προεστὼς Κοντοσκαλίου.
- » » ὁ Ἀγρουπόλεως Σεραφεῖμ, προεστὼς Ταταούλων.

Ἐπὶ Ἀνθίμου Δ' Βαυδάκη (τὸ δ' 1848—52) ἐξελέγησαν:

- 1849 Ἰαν. ὁ Ἰεραπόλεως Ἀνανίας, βοηθὸς τοῦ Σαμακόδου Ματθαίου.
- » Αὐγ. ὁ Εἰρηνοπόλεως Βλαδίμηρος, βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας.
- » Δ]βρ. ὁ Αὐγουσίουπόλεως Γαβριήλ, βοηθὸς τοῦ Διδυμοτείου Μελετίου.
- 1850 Φεβρ. ὁ Μελιτινῆς Μελέτιος.
- » Ἀπρ. ὁ Ρύμνης Πανάρετος, προεστὼς Τόπκαλι.
- » » ὁ Δεκαπόλεως Χρυσάνθος, βοηθὸς τοῦ Νεοκαισαρείας Κυρίλλου.
- 1851 Ἰαν. ὁ Ἐλαίας Χρυσάνθος, βοηθὸς τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου.
- » Μαρτίου ὁ Λαυζάκου Πανάρετος, βοηθὸς τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ.
- » » ὁ Συνάδων Μελέτιος, βοηθὸς τοῦ Διδυμοτείου Μελετίου.
- » Ἰουν. ὁ Αὐγουσίουπόλεως Ἀγάπιος προεστὼς Διπλακίου.
- » Αὐγ. ὁ Νεαπόλεως Βενιαμίν, προεστὼς ἀγ. Νικολάου Γαλατῆ.
- » » ὁ Λαοδικείας Στέφανος, προεστὼς τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλ. Φαναρίου.
- » Δ]βρ. ὁ Λεύκης Ἰακώβ, βοηθὸς τοῦ Φιλιππουπόλεως Χρυσάνθου.
- 1852 Ἰαν. ὁ Σωτηριουπόλεως Σωφρόνιος, βοηθὸς τοῦ Μολδοβίας.
- » Ἰουλ. ὁ Πατάρων Πολύκαρπος,
- » Αὐγ. ὁ Ναζιανζοῦ Γεράσιμος, βοηθὸς τοῦ Καισαρείας Παΐσιου.

(ἔπεται συνέχεια)

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς δυνάμεως τῆς Θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν ὁμοίᾳ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτιώσιν αὐτοῦ ἐν γένει.*

Πολλοὶ ἐμέμψθησαν τὴν τύχην, ὡς τυρλήν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ὑπερβαίνουν κατὰ τοῦτο τὴν τύχην. Ὅσοι προσεκτικῶς παρατηροῦσι τὸν πρακτικὸν βίον, θέλουσιν ἰδῆ δεῖν ἢ τὴν τύχην βοηθεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς ἐργατικούς, καθὼς οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ κύματα βοηθοῦσι συνήθως τοὺς ἐμπειροτέρους ναυτικούς. Τὰ κοινότατα προτερήματα, εἶα, ἢ φρόνησις, ἢ προσοχὴ, ἢ ἐπιμέλεια, ἢ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονή, ἢ αὐτενέργεια καὶ δραστηριότης, τὸ θάρρος καὶ ἡ γενναϊότης, ἢ γνῶσις τοῦ ὠφελεῖσθαι ἐκ τῶν περιστάσεων, ἢ καλὴ χρῆσις τοῦ χρόνου καὶ τοῦ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 60—63.

χρήματος, ή τάξις και ή μέθοδος, πολλάκις ώρλουσι πρὸς επίτευξιν και τῶν ὑψηλοτέρων ἀντικειμένων περὶ ὧν ἐρευνῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Οὐδόλως ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἕξογός τις εὐφυΐα, ἀλλὰ και ή μάλλον διαυγής διάνοια ἔχει ἀνάγκην τῶν κοινῶν τούτων προτερημάτων. Καί οἱ ἄριστοι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὀλίγην πίστιν εἶχον εἰς τήν ὑπερφυᾶ δύναμιν τῆς διανοίας, καθ' ἔσον δὲν ἐνόμιζον δυνατὴν τήν πρόοδον ἄνευ τῶν ταπεινοτάτων τούτων προσόντων. Ἡ πρόοδος, ἔστω και ή βεβαιότητα, βραδέως προβαίνει, διότι τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα ἀπαιτοῦσι χρόνον· ἀνάγκη νὰ εὐχαριστώμεθα προβαίνοντες, ἔστω και βῆμα πρὸς βῆμα, ἀλλὰ προβαίνοντες πάντοτε, καθ' ὅσον ὁ πρῶτιστος ἔρος τῆς ἐπιτυχίας εἶναι τὸ περιμένειν. Πρέπει νὰ σπεύρῃ τις ἵνα κατόπιν θερίσῃ, και πολλάκις πολὺν καιρὸν δεῖν νὰ περιμείνῃ, ἐπαναρρίπτων ἐν ἀνάγκη σπόρον, ἀρκούμενος εἰς τήν προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος και τῆν ὑπομονητικὴν ἐλπίδα· ἄλλως τε ὁ μάλλον ἀξίος ὑπομονῆς καρπὸς συνήθως βραδέως ὠριμάζει· κατά τινα δὲ παροιμίαν «ὁ χρόνος και ὑπομονή μεταβάλλουσι τὸ φύλλον τῆς συκαμινέας εἰς μέταξαν».

Ἄλλ' ἵνα δυνηθῇ τις νὰ περιμένη μεθ' ὑπομονῆς, πρέπει νὰ ἐργάζεται εὐθύμως· ή εὐθυμία βοηθεῖ τὴν ἐργασίαν, διότι καθιστᾷ ὑπερτερὴν και τὴν πλέον δυσάρεστον, ἀντιπροσωπεύει δὲ μετὰ τῆς ἐργατικότητος τὰ ἐννεα δέκατα τῆς πρακτικῆς φρονήσεως. Ἀμφοτέρᾳ εἰσι τὰ κύρια αἷτια τῆς ἐπιτυχίας και τῆς εὐτυχίας, διότι ή βεβαιότης ἴσως ἠδονὴ τοῦ βίου εὐρίσκειται εἰς τὴν εὐθυμον, εὐσυνείδητον και εὐτακτον ἐργασίαν, ἐξ ἧς προέρχονται αἰ λοιπαὶ ἀρεταί. Πρὸ πάντων δὲ οἱ ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἐργαζόμενοι ἔχουσι ἀνάγκην μεγάλης ὑπομονῆς, διότι σπανίως οὗτοι ἔχουσι πρὸ ὀρθαλμῶν τὴν ἄμεσον ἀμοιβὴν τῶν κόπων αὐτῶν· οἱ ὑπ' αὐτῶν σπαρέντες σπόροι μένουσι κεκρυμμένοι ὑπὸ τὴν χιόνα, και πολλάκις καταστρέφεται ὁ γεωργὸς πρὶν ἔλθῃ τὸ ἔαρ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀπολέσῃ τὴν ὑπομονὴν και τὴν μετ' αὐτῆς ἀρρήκτως συνδεδεμένην ἐλπίδα, μεταβάλλεται και ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ, διότι ἀπόλλυσι συγχρόνως και τὴν δύναμιν τοῦ ἐργάζεσθαι. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν τύχην, ἵνα μὴ εἶπω οὐδόλως, ἐλάχιστα αὕτη ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ἄν και ἐπιτυχῶσιν ἐνίοτε αἱ παράτολμοι ἐπιχειρήσεις, ή μόνη ἀσφαλὴς ἐδὸς ἡμῶς εἶναι ή τῆς δραστηρίας ἐργατικότητος και ἐπιμελείας, και ή ἱκανότης τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τῶν περιστάσεων διὰ τῆς προσεκτικῆ-

τητος· και ἐν τούτῳ ἔγκειται ή διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῶν περιστάσεων ὠφέλειαν, διότι αὕτη ἐξαρτᾷται ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς προσοχῆς και ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ παρατηρεῖν, καθ' ὅσον κατά τινα παροιμίαν «ὁ μὴ παρατηρῶν διέρχεται τὸ δάσος και ξύλα δὲν βλέπει». Ὁ νοῦς βλέπει και ὄχι οἱ ὀρθαλμοί, ἐκεῖ δὲ ὅπου ἀπρόσεκτοι θεαταὶ οὐδὲν βλέπουσιν, οἱ προσεκτικῶς παρατηροῦντες ἀντιλαμβάνονται τῆς ἐνοσίας τῶν φαινομένων, σημειοῦσι τὰς διαφορὰς και τὰς ὁμοιότητας, και ἀναγνωρίζουσι τὰς σχέσεις ἐκείνων πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεων αὐτῶν. Πολλοὶ σοφοὶ πρὸ τοῦ Γαλιλαίου εἶδον κρεμάμενον βᾶρος και κινούμενον ἐρρυθμῶς ἔνθεν και ἔνθεν, ἀλλ' ἐκεῖνος πρῶτος διὰ τῆς προσοχῆς ἐνόησε τὴν ἀξίαν τοῦ φαινομένου. Ὁ νοήμων παρατηρητὴς δίδει ἀξίαν και εἰς τὰ κατά τὸ φαινόμενον ἀτήμαντα γεγονότα· ή θεὰ φύκους ἐπιπλέοντος παρὰ τῷ πλοίῳ ἤρκεσε τῷ Κολόμβῳ, ὅπως καταδαμάσῃ τὴν στάσιν τῶν ἀπηυδηκῶτων ἠδὴ ἔνεκα τῆς διρκείας τοῦ πλοῦ ναυτῶν πείθων αὐτοὺς διὰ τούτου, ὅτι ὁ ἐπιζητούμενος νέος κόσμος ἦτο πλησίον. Οὐδὲν πρέπει νὰ ἀμελήσωμεν, διότι και τὸ μάλλον ἀδιάφορον συμβᾶν καλῶς ἐννοούμενον, δύναται νὰ χρησιμεύτῃ. Ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις τῶν λεπτομερειῶν ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν οὐοδῆποτε ἔργου ή ἐπιχειρήσεως, ή δὲ ἀνθρωπίνη σοφία σύγκειται ἐκ μικρῶν γεγονότων ἀποτελούντων πυραμίδα ἐπιμελῶς ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ πολλῶν γενεῶν ἀνθρώπων. Ἡ τέχνη τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τὰς περιστάσεις και τὰ τυχαῖα συμβᾶντα εἶναι μεγάλη τέχνη, ἐξασφαλίζουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἐπιτυχίαν. Ἄλλ' οὐδέποτε ἔλειψαν αἱ περιστάσεις εἰς τοὺς βαθεῖαν ἀπόρατον ἔχοντας, διότι τούτων μὴ παρουσταζομένων, αὐτοθελῶς ἐκεῖνοι πολλάκις προκαλοῦσιν αὐτάς. Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ σπουδάζοντες ἐντὸς τῶν σχολείων, τῶν μουσείων και τῶν πολυτεχνείων ὑπηρέτησαν σπουδαίως τὴν ἐπιστήμην και τὴν τέχνην, ἀλλὰ και μεγάλοι ἐφευρέται, οὔτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἔλαβον ἀρμόζουσαν παιδευσιν, γεννήματα τῆς θελήσεως αὐτῶν ὄντες. Πλειστάκις ή ἀνάγκη μάλλον, ή ή ἀνεσις ἐγέννησε τὴν ἐφευρετικὴν δύναμιν, κάλλιστον δὲ πάντων σχολείων ὑπῆρξεν ἴσως ἐν πολλοῖς ή δυστυχία. Τινὲς τῶν διατημοτέρων ἐργατῶν χονδροεἰδῆ μόνον ἐργαλεῖα εἶχον, ἀλλὰ τὰ ἐργαλεῖα οὐδὲν προσθέτουσι τῷ καλῷ ἐργάτῃ, ὅς τις χρῆζει μόνον δεξιότητος και ἐπιμονῆς, ἄλλως τε παροιμιῶδες καθίσταται τὸ γεγονός, ὅτι κακὸς ἐργάτης οὐδέποτε εὐρίσκει καλὰ ἐργαλεῖα. Κατε-

δείχθη ἄρα ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐνέργεια πολὺ περισσότερον τῆς τύχης συντρέχει τὸν ἄνθρωπον, «φιλεῖ τῷ κάμνοντι συγκαμνεῖν Θεός» λέγει που ὁ Εὐριπίδης. Οἱ μὴ τείνοντες πρὸς ὠρισμένον τινὰ σκοπὸν, οἱ ἀδύνατοι καὶ νοητοί, οὐδεμίαν ὠφέλειαν καρποῦνται ἐκ τῶν ἀρμοδίων περιστάσεων, διότι οὐδὲ κἄν παρατηροῦσιν αὐτάς, οὐδὲ δύνανται νὰ ἐκτιμῆσωσι τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἀπεναντίας δὲ θαυμάσιον εἶναι τὸ δυνάμενον νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τῶν γρησιμοποιοῦντων τὰς ἀδιακόπως παρουσιαζομένας βοηθητικὰς εὐκαιρίας, καὶ ἐν γένει τὸν χρόνον αὐτῶν. Καὶ αἱ ἐλάχισται στιγμαὶ ἔχουσιν ἀξίαν, διότι ἡ καλὴ χρῆσις αὐτῶν τὰ μέγιστα συντελεῖ πρὸς ἐπίτευξιν σπουδαίων σκοπῶν· μία μόνη ὥρα καθ' ἑκάστην, ἀφαιρουμένη ἐξ ἀσκόπων ἀσχολιῶν καὶ ἀφιερουμένη εἰς σκοπίμους, ἀρκεῖ ὅπως κατασταθῇ πᾶς ἄνθρωπος κοινῆς δικαιοῦς κάτοχος ἐπιστήμης τινός· ἐπίσης ἀρκεῖ ὅπως ἐντός ἐτῶν τινῶν μεταβάλλῃ ἀμαθῆ ἄνθρωπον εἰς πεπαιδευμένον· δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἄκαρπος ὁ πολυτίμος χρόνος, οὗτινος οἱ καρποὶ πρέπει νὰ ἦναι αὐξησις τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν κεφαλαίων, ἡ καλλιέργεια τηλοῦσι τῶν γνώσεων, ἡ καλλιέργεια ἐναρέτου τινός ἀρχῆς, ἡ ἐνίσχυσις καλῶν ἔξεων καὶ ἐν γένει ἡ, ἔστω κατὰ ἓνα πῶδα, πρόοδος πρὸς τὰ πρόσω καὶ βελτίωσις ἐν γένει. Ὅποια σοβαρὰ καὶ ἔμπρων συμβουλή διὰ τοὺς νέους ὑπάρχει που ἐγγεγραμμένη, ἀπόλλυνται, λέγει, αἱ ὥραι καὶ εἰμθα ὑπέθυνοι δι' αὐτάς». Ὁ χρόνος εἶναι μικρὸν τι τεμάχιον τῆς αἰωνιότητος, ὅπερ ἀνήκει ἡμῖν, καὶ ὅπερ, καθὼς ἡ ζωὴ, παρέχεται ἀνεπιστρεπτεῖ.

«Ἡ τοῦ πλοῦτου σπατάλη, εἰπέ ποτε σοφός τις, δύνανται νὰ διυρθωθῇ διὰ τῆς μελλούσης φειδοῦς, ἀλλὰ τίς δύνανται νὰ εἴπῃ θέλω ἀναπληρώσει τὴν σημερινὴν ἀπώλειαν λαμβάνων ἐκ τῆς αὔριον ἡμέρας;» Οἱ μεγάλοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης ἐργάται θεώρησαν αἰετοπε τὸν χρόνον ὡς κτῆμα, ἐξ οὗ ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃσι θησαυρὸν μεταδοθησόμενον τοῖς ἀπογόνους ἐν σχήματι καρποφόρων σκέψεων καὶ πράξεων καὶ ἔργων. Ἀπίστευτοι φαίνονται ἐνίοτε οἱ πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ τινος καταβαλλόμενοι ὑπὸ τινῶν κόποι, ἀλλ' οἱ κόποι ἐκεῖνοί εἰσιν ὅροι ἐπιτυχίας. Κεντρικὴ δὲ ἐν γένει δύναμις τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτήρος εἶναι ἡ δραστηριότης, ἥτις δίδει ὠθησιν εἰς τὰς πράξεις, ψυχὴν εἰς τὰ ἔργα, νόμιμον βᾶσιν εἰς τὰς ἐλπίδας, καὶ ἡ ἐλπίς τέλος παρέχει εἰς τὴν ζωὴν ἀληθῆ εὐωδίαν. Σπουδαιοτάτη ἄρα εἶναι ἡ καλλιέργεια τοιοῦτου προτερήματος, διότι σταθερὰ ἀπόφασις πρὸς ἀπο-

λαυὴν ἐν γένει σκοποῦ εἶναι ἡ μόνη στερεὰ βᾶσις μεγαλόφρονος χαρακτήρος. Ποσὸν τι δραστηριότητος ἀρκεῖ ὅπως ἀποφασίσῃ ὁ ἄνθρωπος ν' ἀναλάβῃ τὴν δυσχερεστάτην ἐργασίαν καὶ ὅπως προαχθῇ μέχρι τῶν ἀνωτάτων τάξεων, καίτοι γεννηθεὶς ἐν ταπεινῇ κοινωνικῇ θέσει. Προσέτι δὲ ἐπιτυχάνει πολλὰκις ἡ δραστηριότης ἐκεῖ ὅπου ἀπέτυχεν ἡ εὐφυΐα, καὶ εἰς πολὺ ὀλιγωτέρους κινδύνους καὶ ἤττονας ἀπάτας ἐκθέτει τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται μᾶλλον ἐξ ἀκαμάτου ἀποφάσεως ἢ ἐκ φυσικῆς εὐφυΐας, ἐξ ἐπιμόνου καὶ καρτερικῆς ἐνεργείας, ἢ ἐξ ὑλικῆς δυνάμεως πρὸς ὑπερέτερησιν τῶν δυσκολιῶν, δι' ἣν προσαπαιτεῖται καὶ ἡ γενναϊότης καὶ τὸ θάρρος. «Κατάρτατοι οἱ δειλοὶ» λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ, καὶ πράγματι οὐδεμίαν εὐλογίαν καὶ οὐδεὶς θαυμασμὸς δύνανται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν θαυμασμόν, ὧν ἀξιοῦται ἡ γενναία ψυχὴ. Καίτοι ἀποτυχῶν ὁ γενναῖος ἄνθρωπος παρηγορεῖται γινώσκων ὅτι πᾶσαν δύναμιν κατέβαλε. Λαμπρὸν δὲ καὶ ἐνθαρρυντικὸν θέαμα εἶναι ἡ πάλῃ γενναίου ἀνθρώπου, ὅστις καρτερικῶς ἀντέχει πρὸς τὴν λύπην, θριαμβεῖ μόνον διὰ τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ καθημαγμένους ἔχων τοὺς πόδας καὶ τρέμοντα τὰ μέλη ἐξακολουθεῖ προβαίνων ἐπὶ τῆς ἀκλονήτου θελήσεως στηριζόμενος. Οὐδὲν ἄξιον λόγου δύνανται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ ἰσχυρᾶς θελήσεως, ἄνευ δραστηρίου καὶ ζωηρᾶς ἐργασίας· ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει κυρίως τὴν δικαιοδικήν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν εἰς τὴν δραστηρίαν αὐτοῦ ἀτομικὴν ἐνέργειαν, εἰς τὴν πάλῃν κατὰ τῶν δυσχειριῶν, ἥτις καλεῖται προσπάθεια. Καὶ ἀληθῶς κινεῖται τις ὑπὸ θαυμασμοῦ βλέπων ποσάκις ἐπέτυχον δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου πλεῖσται κατὰ τὸ φαινόμενον ἐντελῶς ἀκατόρθωτοι ἐπιχειρήσεις. Σφοδρὰ ἐπιθυμία ἀρκεῖ ἐνίοτε ὅπως μεταβάλλῃ τὸ πιθανὸν εἰς πραγματικότητα, διότι ὁ πόθος ἐξεγείρει τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως, διὰ τῆς ἀκλονήτου ἀποφάσεως δύνανται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ παντὸς σκοποῦ, δύνανται νὰ γείνησιν ὅ,τι ἂν λογικὸν καὶ ἀνθρωπίνως κατορθωτὸν ἐπεθύμησε. Διακεκριμένους τις ἐν ὀλίγοις ἀνὴρ πολλακίς ἔλεγεν ὅτι «Τὸ πᾶν ἐν τῷ βίῳ ἐξ ἡμῶν ἐξαρτᾶται, διότι ἡ θέλησις ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως βοηθουμένη καθιστᾷ ἡμᾶς ἀξίους ν' ἀποκτήσωμεν ἀρετὰς ὅσας ἐπιδιώκομεν σπουδαίως καὶ μετὰ ζήσεως.

[ἀκολουθεῖ]

Ὁ Δευτερεύων

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΑΚΑΣ

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΕΤΡΑΩΝ*

Τεῦχος ΜΣΤ'. Ἐκ φύλλων μεμβράνης 313, μήκους 0,28, πλάτους 0,23. Τοῦ κώδικος τούτου μετὰ τῶν προφυλακτῶν αὐτὸν δύο πινάκων ἐκ σανίδος δέρματι μαύρῳ κεκαλυμμένων, τὸ πάχος ἐστὶ 0,13 γ. μ. Ἡ πρὸς ἀριστερὰν πλῆξ κοσμεῖται δι' ἀργυροῦ ἐλάσματος εἰκονίζοντος ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀρχιερατικῇ στολῇ ἐπὶ θρόνου καθήμενον καὶ ἔχοντα ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρισταμένους τὴν Παναγίαν Θεοτόκον καὶ τὸν τίμιον Πρόδρομον, ἐπὶ δὲ τῶν τεσσάρων γωνιῶν εἰσι προσηλωμένα τὰ τέσσαρα ἀλληγορικὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν ζῶα κεχρυσωμένα καθὼς καὶ αἱ προηγούμεναι τρεῖς εἰκόνες. Τὸ τεῦχος τοῦτο ἐμπεριέχει ἐν ἀρχῇ μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, εἶτα τοῦ Ματθαίου καὶ μετ' αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ εἶτα τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Αἱ εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν μετὰ προσοχῆς καὶ καλαισθησίας τοῦ ἀγιογράφου γραφεῖσαι διατηροῦνται ἐν καλῇ καταστάσει· ἕκαστος τούτων ἐπὶ θρανίου ἀναπαυόμενος ἐρείσινώτου, τοῦς μὲν πόδας αὐτοῦ στηριζεῖ ἐπὶ μικροῦ σκίμποδος, τῇ δὲ δεξιᾷ χειρὶ φέρει γραφίδα. Ἐκάστου ἔχοντος ἀπέναντί του ἀναλόγιον, ἐφ' οὗ κεῖται ἠνεωγμένον τὸ εὐαγγέλιον, ἐν ᾧ ἀναγινώσκειται παρὰ μὲν τῷ Λουκᾷ «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ . . . », παρὰ δὲ τῷ Ματθαίῳ ἀναγινώσκειται «εἶπεν ὁ Κύριος τῷ αἰτοῦντί σε δίδου . . . », παρὰ δὲ τῷ Μάρκῳ ἀναγινώσκειται «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔπορ. . . » καὶ παρὰ τῷ Ἰωάννῃ ἀναγινώσκειται «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος . . . », αἱ εἰκόνες τῶν Εὐαγγελιστῶν εἰσιν ἐντὸς γεωμετρικῶν κομφῶν τετραγώνων ἀψιδωτῶν ὕψους 0,27 καὶ πλάτους 0,16. Ἐσθῆν τοῦ πίνακος ἀριστερᾷ τῷ ὁρῶντι ὑπάρχει χάρτης λευκὸς προσκεκολλημένος ὑπὸ μεταγενεστέρης χειρὸς, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκειται:

« Ἐγὼ Δανιὴλ ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς Μονῆς ἀγίου Νικολάου τῶν Πενταρχῶν τῶν ἑξεβαίνω μὲ τὸν ἀθιέντην μου τὸν κύρ Θεόδωρον τὸν Μουζάκην· καὶ ἐπέρνω με τὸν ἐαυτὸν μου ἀρχαίον Εὐαγγέλιον ἐκλογαδὴν ἐγκοσμημένον μὲ σταυρὸν ἀργυρόχρυσον καὶ τέσσαρας εὐαγ-

» γελιστὰς δεύρανον²· καὶ τετραεὺγγελον δεύρα-
 » νον ἐξαήμερον κομμάτια δύο τὸ πρῶτον καὶ τὸ
 » δεύτερον, κατὰ Ματθαίου Θεολόγον δεύρανον
 » Θεολόγον βαθήκινον³, Ἐφραίμ βαθήκινον, Ψαλ-
 » τῆρ δεύρανον διερμηνευμένον. Προφητῖα βαθή-
 » κινον. Εἰρημολόγιον βαθήκινον τονισμένον, Κατή-
 » χησις βαθήκινος. Τυπικὸν δεύρανον Ἱεροσολυμη-
 » τικόν. Σχηματολόγιον βαθήκινον, μηναιῶν κα-
 » θημερινῶν ἐξαμηναίων δεύρανον ἤγουν Σεπτέμ-
 » βριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, Ἰα-
 » νουάριος καὶ Φεβρουάριος. Εὐχολόγιον βαθήκι-
 » νον, ὅλα ἑμοῦ κομμάτια εἰκοσι. Φελώνιον μετα-
 » ξωτόν· σταυρὸς ἐγκοσμημένος μὲ τὴν θήκη·
 » ἐπιτραχήλιον πρασινοβλατῆ⁴ καὶ ποδᾶ ἑμοία·
 » δηλόθυρον⁵ μεταξωτόν τὸ ἔδωκεν ὁ Μπάλασις⁶,
 » ποδᾶ κόκινη μὲ τὸν σταυρόν· ποδᾶ βλατῆ κι-
 » τηρνη ὀλοῦφαντῆ μὲ πούλικα· κινδὴλι μαγνα-
 » δάρικον⁷· χρυσόβουλα ἑροκινικὰ τῆς Πενταρχ-
 » χοντίας καὶ τῆς Βρεῦστανης⁸ εἰς δύο σακούλια·
 » μανάλι χαλκὸν τοῦ εἰσοδεύματος⁹· κατζήν¹⁰ χαλ-
 » κόν· καὶ παραδίδω τα πρῶτον τὸν Θεὸν καὶ τὸν
 » ἀθιέντην μου τὸν Μέγαν Νικόλαον, εἰς τὰς χει-
 » ρας τοῦ Ἀθιέντος μου τοῦ Μουζάκη, νὰ εἶναι εἰς
 » τὸν κελλάρην καὶ νὰ τὰ ἐπιβλέπη ὁ κελλάρης ὁ
 » Θεοτόκης ἀσφαλῶς· καὶ εἰ τις θέλει ἐνθυμηθῆ
 » καὶ βουληθῆ, εἴτε ἀθιέντης, εἴτε ἱερεὺς, εἴτε
 » ἄρχων, εἴτε κύνεις ἵνα ἐπάρη τι ἐξ αὐτῶν τῶν
 » ἱερῶν καὶ θείων βιβλίων· εἴτε ἀπὸ ποδᾶς, εἴτε
 » ἐπιτραχήλιον, εἴτε ἱερὰ ἀπὸ ἑσα ἐξεβάλα ἐγὼ ὁ
 » Δανιὴλ καθηγούμενος καὶ ἀμαρτωλὸς ἱερομόνα-
 » χος διὰ τὸν φόβον τῶν ἐχθρῶν ἐκ τὴν σεβασμῆαν
 » Μονῆν τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐχέτο τὰς ἀράς τῶν
 » ἀγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέ-
 » ρων· ἔχων ἀντιδικὸν καὶ τὸν Μέγαν Νικόλαον ἐν
 » τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ἀμήν. Ἐγράφη
 » ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ εἰς τὰς ὀκτὼ κατενώπιον τοῦ
 » Ἐκκλησιάρχου τῆς ἐπισκοπῆς καὶ κυρίου Γα-
 » βριήλ τοῦ ἀγιοσεβίτου καὶ κυρίου Δημητρίου τοῦ
 » Δοβρομίρου καὶ τοῦ παπᾶ κυρίου Στεφάνου τοῦ
 » Ὀστιαρίου κίμοῦ γραφῆς τοῦ Σκευοφύλακος
 » καὶ νομικοταυουλαρίου ἐπὶ ἔτει ςπΗ (=6908
 » = 1400)· ἄλλ' ἡ χρονολογία αὕτη δέον μᾶλλον

2. μεμβράνον. 3. ἐκ βάμβακος ἦτοι χάρτινον.

4. βλατῆ=χρυσόφυαντον. 5. δηλόθυρον=παραπέτασμα ἀπωρημένον ἐν τοῖς βηλοθύροις (=ὄρατα πύλη). 6. ἡγεμῶν τοῦ Ἀθιένου· γόνος τῆς οἰκογενείας Βάλας. 7. μαγναδάρικον ἦτοι κεντητόν. 8. χωρίον πρὸς δυσμὰς τοῦ Βερατίου καὶ πλησίον αὐτοῦ ὀνομαζόμενον Βρεῦσταν. 9. τῆς εἰσόδου. 10. θυμιατὸν καθιστόν (=γκιουλουπιστάν).

* Συνεχία ἀπὸ σελ. 55—56.

1. ταῦν Πεντορχοντῶν χωρίον πλησίον τοῦ Βερατίου κείμενον πρὸς βορρᾶν,

νά ἀναγνωσθῆ ὡς ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὸ ἔτος 1442 καὶ τοῦτο συμπίπτει ἐν τῷ τελευταίῳ στοιχείῳ τῆς ἑλληνικῆς ἀπὸ κτίσεως χρονολογίας ἀναγνωσθῆ ὡς $v=50$ διότι, τοῦτου οὕτως ἐκλαμβανομένου, προκύπτει ἡ χρονολογία 1442, ἣτις συνάδει καὶ μὲ τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν. Ὁ κώδικς οὗτος τυγγάνει κτῆμα τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν τῆς συνοικίας τοῦ Κάστρου Βερατίου καὶ εὑρίσκεται παρὰ τοῖς τέκνοις τοῦ Ἰωάννου Παύλου οἰκονόμου.

Τὴν 6 Νοεμβρίου, 1900 ἐν Φαναρίῳ.

† ὁ Ἀμασειᾶς ΑΝΘΙΜΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΙΘΑΡΗΣ

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ, 19 Φεβρουαρίου μηνὸς πρέδωκε τῷ Πλάστῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν σοφῶν καὶ ὁρητῶν καθηγητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἀειμνήστου Ἀνδρέας Σπιθάρης, στερεῆς ταύτην μὲν μορφωτοῦ καὶ ἐπιστήμονος διαπρεποῦς, τὴν δὲ Ἐκκλησίαν τέκνου περιποθητοῦ καὶ ἐκ τῶν μάλιστα εὐσεβεστάτων, καὶ τὴν κοινωνίαν μέλους καὶ παρχόντος πρώτου πάντοτε ἐν πάσῃ φιλοπροσῆφ κινήσει καὶ φιλοπάτριδι δράσει. Ὁ μεταστάς διὰ σπανίας εὐφυῆς πεπρωτισμένος καὶ τῇ θύραθεν παιδεῖξ ἀψιφῶς κατηγλαυμένους ἰδίως μορφῶν καὶ διαπλάττων τὴν ὁμογενῆ νεολαίαν ἐπὶ τεσσαρκαονταετιᾶν ὅλων, νοθεύων καὶ τὰ βέλτιστα ἐπισημύμενος ἰσάκι διὰ σοφῶν ἐκάστοτε ἀγορεύσεων καὶ διαλέξεων ἐν διαφόροις σωματείοις. Ἐφ' ᾧ καὶ πρὸ μηνῶν τιῶν σύμπαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἑταῖροι, ὡς καὶ ἅπανα ἡ καθ' ἡμᾶς κοινωνία ἐξεδήλωσαν αὐτῷ, συμπληροῦντι τὴν τεσσαρκαονταετηρίδα τῆς ἐν τοῖς διαφόροις ἀνωτέροις παρ' ἡμῖν παιδευτηρίους τελεσφορωτάτης διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀμείωτον καὶ βαθειαν τὴν ἐκτίμησιν διὰ τεκμηρίων ἀπτῶν, συμμετεχούσης τούτων καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός καιρῶς θλιβεῖσα ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν μὲν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἤζῳσε κατ' αὐτὴν μνείας τοῦ θανάτου τοῦ μεταστάτος ἀνδρός, ἐν δὲ τῇ αὐθημερῶν γινομένη μεγαλκρηπεῖ καὶ ἐν μέσῳ συροῆς λογίου καὶ ἄλλου ἐπιστημονικοῦ κόσμου κηδεῖα αὐτοῦ ἀντεπροσωπευθῆ διὰ τῆς Α. Π. τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσοστόμου ἐκφράξαντος τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν πενθοῦσαν οἰκογένειαν.

Τοῦ σκότους τοῦ μακαρίτου μετενεχθέντος ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰς τὸ ἐφορεῖον τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ἣς ἤγουντο οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Ἀμασειᾶς Ἀνθιμος, πρέ-

δρος τῆς ἐφορείας τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, Βεροῖας Κωνσταντῖος, πρέεδρος τῆς ἐφορείας τοῦ Ἰωαννικεῖου Παρθενωαγωγείου καὶ Χίου Κωνσταντῖνος, ἐψάλη ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναφ, εἰς ὃν εἶχον κατέλθει καὶ παρὰ τῆ κατά τὴν κηδείαν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν σεβασμ. ἀγίων συνοδικῶν. Λόγον ἐπικηδέου καταλλήλον καὶ καλλιλογικῶς ἀμεμπτῶν ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἀμείωνος ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἱεροσολιγιάτατος Δημήτριος Γεωργιάδης, δι' ἑτέρου δ' ἐπικηδέου λίαν προσήρου ἐν τῷ περιδῶφ τῶν Πατριαρχείων, ἐξῆρε τὴν δρασὶν τοῦ ἀνδρός ἐν γένει, καὶ ἰδίξ τὴν δρασὶν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐκάστοτε μουσικαῖς ἐπιτροπαῖς, ὧν ἀείποτε διετέλεσε μέλος ὁ μεταστάς, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἑλλόγιμος Γεώργιος Ι. Παπαδόπουλος.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἐκ τῶν πρώτων πολυτίμων συνεργατῶν τῆς ὁποίας ἐγένετο ὁ μεταστάς καὶ ἦς τὰς στήλας διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καλῶμου αὐτοῦ συγγάκις ἐκόσμησε λείβει δάκρυ ἐπὶ τῷ τάφῳ αὐτοῦ καὶ εὐχεται αὐτῷ κούρην τὴν γαίαν.

Ἐξεδόθη ἄρτι

ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν ἀκολουθίαν ἐπιστασίας καὶ φροντίδι τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ πολλῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἐπὶ χάριτος ἀρίστου καὶ μετὰ εἰκόνας εὐρωπαϊκῶν ἐκτυπωθέν· σελ. 15'. — 544 εἰς μέγα 8ον· τιμᾶται πανόδοτον ἀργ. Γρ. 18, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 33]4. Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενον ἀργ. Γρ. 24, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Χρ. Φρ. 5.

Κεντρικὴ καὶ μόνη ἀποθήκην ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Κων)πόλεως βιβλιοπωλείῳ «**Δεπάστα, Σφύρα, Γεράδοου**», ὁδῷ Μαχμουδιῆ, ἀριθ. 5, παραπλεύρως τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

Δῶλωσις.

Φέρεται εἰς γρῶσι τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ συνεδρίασις τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν μεθαύριον Δευτέρᾳ 26 Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. γενήσεται ἐκτάκτως οὐχὶ τὴν προίαν, ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς 1ης ὥρας Εὐρωπαϊστῆ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 Φεβρουαρίου 1901.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγγελλίας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 9

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ο Γρεβενδών ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ο Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ο 'Αρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † Ο Μέγας 'Αρχιδιάκονος ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑ-Γ'ΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὅλον τὸ ὄθωμα. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
- Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται**
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ—Περὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀδελφοῦ Ἰακώβου φερομένης λειτουργίας— Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μηναιῶν — Ἐκκλησιὰ Κύπρου — Βιβλιογραφίαι, -- Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Κοινωνοποιήσεις.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ (ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ) (Πράξ. τῶν Ἀποστ. 13, 14).

Προνοήσας ὁ ἀπόστολος Παῦλος περὶ πάντων τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς ἄρτι ἐν Κύπρῳ συστάσης κοινότητος, στηρίζας αὐτὴν ἐν πίστει διὰ τε λόγου καὶ θαυμάτων, καὶ περιθάψας αὐτὴν ὡς περ τροφὸς τὰ ἴδια τέκνα, ἀπαίρει ἐκεῖθεν πρὸς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ δὴ τὴν ἐμπορικωτάτην καὶ πολυάνθρωπον τῆς Πισιδίας Ἀντιόχειαν. Οὐτε ἡ θαυμαστὴ τοῦ τηλεφώνου παρασκευὴ, οὔτε ἡ καταπληκτικὴ τοῦ ἀτμοῦ ταχύτης, οὔτε αἱ καθ' ἡμᾶς τεράστια ἐφευρέσεις ἐγινώσκοντο τότε οὐδ' ἠσκούοντο ὅπως ἀστραπηδὸν διαδώσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἀλλ' ὅμως πρὶν ἢ προσορμισθῆ, ἡ φήμη τῶν πράξεων του προέδραμε τάχιον, καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἅπασα ἔφερεν ἦδη αὐτὸν διὰ στόματος εὐρήμου. Διὰ τῆς Πάργης παρεγένετο εἰς αὐτὴν. Ἡ εἰσοδος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐχαιρετίσθη ὡς ἀνατολὴ ἡλίου, μέλλοντος νὰ ἐξυπνήσῃ αὐτοὺς τοῦ πνευματικοῦ ληθάργου, νὰ διανοίξῃ τὰ αἰσθητήρια τοῦ κοιμωμένου ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ λαοῦ, καὶ ἡ καθαρά αὐτοῦ ἀκτίς νὰ διασκεδάσῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ ζοφερὸν τῆς εἰδωλολατρείας σκότος. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῶν Σαββάτων καθήσας

ἐν τῇ συναγωγῇ, παρεκλήθη ὑπὸ τῶν ἀρχισυναγωγῶν ἵνα ἐρμηνεύσῃ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν τοῦ νόμου περικοπὴν. «Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυναγωγοὶ πρὸς αὐτοὺς λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε» (πράξ. 1, 15). Δευτέραν παρακλήσιν δὲν περιέμενε ν' ἀκούσῃ ὁ ἀπόστολος, διότι αἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ οὗς ἡ περιεργία εἶχε συναγάγῃ ἐπὶ τὸ αὐτό, περιέμενον νὰ ἀκούσῃ τὸν μέγαν τῆς νέας διδασκαλίας κήρυκα, ὅστις πεποιθὸς ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ αἰώνιος ὢν, θὰ ἀντηχῇ διὰ παντός ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν θνητῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι τιμῶσι τὴν ἀρετὴν, ἤρξατο τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης τῶν προφητῶν ἐρμηνείας, ἣν ἐν Ἰκανῇ λεπτομερεῖα ὁ ἱερὸς ἱστοριογράφος ἡμῖν περιέσσωσε. Μεγαλοπρεπὲς ὄντως ἦν τὸ θέαμα, καὶ συγκινητικὸν τὸ σύμπλεγμα. Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἀρχισυναγωγοὶ, καὶ πλῆθος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἅπαντες διψῶντες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τὸ αὐτό.

Ἰδοὺ ἀτάραχος μὲ τὴν οὐράνιον γαλήνην καὶ χαρὰν ἤτις ἐπικέχυται ἐπὶ τῆς μορφῆς του, ἀνίσταται ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀνατέλλει ἡ ἑωθινὴ ἀκτίς, ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, οὐτινος ἡ ἰσχύς μεταδίδει τοῖς ἀροκραταῖς τὸν ἠλεκτρικὸν σπινθῆρα, καὶ καθίστᾷ αὐτοὺς μετόχους τοῦ ψυχικοῦ αὐτοῦ βίου. Ἐν μέσῳ σιγῆς βαθυτάτης, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ μεγάλου προφήτου Μωϋσεῶς καὶ τῆς κλήσεως τῶν Ἰουδαίων, καθ' ἣν ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας αὐτῶν, καὶ ὑπερῴψωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ὑπενθυμίζει

αὐτοὺς τὴν θαυμασίαν διὰ τῆς ἐρήμου διάβασις, ἐξ ἧς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς σὺν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ καταπᾶ εἰς τὴν ἰδρυσιν βασιλείας, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρώτου βασιλέως Σαούλ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κίς, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ὃν ὁ Θεὸς μεταστήσας, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας «Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου», κατέρχεται ἔπειτα εἰς τὴν βαπτιστὴν Ἰωάννην, περιγράφει τὴν αὐστηρότητα τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης του, μαρτυρεῖ τὴν κλίσιν του, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτοῦ τὴν σφραγίδα τοῦ κήρυκος καὶ προδρόμου τοῦ Μεσσία, εἰσέρχεται τεχνηέντως καὶ πᾶν θαυμασίως εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, εἰς τὴν περὶ θείας ἐνσαρκώσεως διδασκαλίαν, καὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν προφητικῶν λόγων, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὗτος, εἶπεν, εἶναι ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὃν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀνιήσαντες, παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ ἀναιρεθῆναι, ἀρησάμενοι καὶ τὴν πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ἀγαθότητα αὐτοῦ, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν· ἀλλ' οὗτος ἀναστὰς ἐν δόξῃ κατήργησε τὴν ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἧς καὶ ἀπέθανεν. Οὕτω δέ, περιέρχεται εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος, παραινέσας αὐτοὺς νὰ μὴ ἀκούωσι τοὺς πεπωρωμένους αὐτῶν ἀρχηγούς, ἀλλὰ νὰ ὑποτάξωσιν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς νόμους τοῦ λυτρωτοῦ, καὶ πιστεύσαντες βαπτισθῶσιν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Τὸ κήρυγμά του δὲν διεκόπη. Ἡ δύναμις τῆς ἐν τοῖς λόγοις του ἐνοικουμένης πεποιθήσεως, τὰ σαφῆ καὶ ἀκαταγώνιστα τεκμήρια τῶν ὑψίστων ἀληθειῶν, ἃς ἐκήρυττε, τὸ πῦρ τῆς πίστεως ὅπερ ἐξήρχετο κοχλάζον ἐκ τῆς καρδίας του, ταῦτα πάντα εἶχον οὐχὶ μόνον συναρπάσει τοὺς ἀκούοντας, ἀλλὰ καὶ οὕτω διαθέσει, ὥστε νὰ σκέπτονται πῶς νὰ ἀποσεύσωσι τὸν βαρὺν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ νόμου ζυγόν, καὶ ἐνστερνισθῶσι τὴν πίστιν τοῦ ἐσταυρωμένου. Οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν συντηρητικοί, μὴ τολμῶντες νὰ ἠμολογήσωσιν ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι αὐτός ὁ σταυρωθεὶς Ναζωραῖος· ἀλλὰ καὶ ἐν τοιοῦτον βῆμα εἶναι καὶ λέγεται θάρρος ἡρωικόν. Οἱ λόγοι σου, ἔλεγον, εἶναι ἀλήθεια ἀκαταγώνιστος· ἀλλ' ἡμεῖς ὀφείλομεν ν' ἀναμένωμεν. Ἐχομεν γῆνους βλέψεις, αἵτινες δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐκεῖνου, οὗτινος ἡ βασιλεία οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ὀφείλομεν νὰ ἐρευνησῶμεν τοὺς προφῆτας, δέον νὰ συμβουλευθῶμεν τοὺς Ραββί. Σὺ ἔμοις ἔλληξαι καὶ λάλησον αὐτῶν εἰς τὸ μετα-

ξὺ Σάββατον περὶ πάντων ὧν σήμερον ἠκούσαμεν, καὶ θέλομεν ἀποφασίσει. Ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων, ἀποπύσαντες τὴν πλάνην καὶ ἠμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐβαπτίσθησαν. «Λυθείσης δὲ τῆς Συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, εἶπιν αὐτοῖς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ». Ἡ παρόρμησις αὕτη τοῦ Παύλου καὶ ἡ προτροπὴ ὅπως ἐπιμένωσιν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἦν ἀναγκαία, διότι προέβλεπεν ὅποιους κλύδωνας καὶ σάλους τοιαῦται ἐπιστροφῆι θὰ προύκालον, προνοίᾳ δὲ πατρικῆ ἐστήριζεν αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, καὶ ὠπλίζεν αὐτοὺς κατὰ τῶν σφοδρῶν προσβολῶν, τὰς ἐποίας ἡ φαρισαϊκὴ κακία ἐμχανᾶτο· ἐγίνωσκεν ὁ μέγας ἀπόστολος, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ἐπλάσθη ἀσταθής, ὅτι πᾶσα ἀντιζῶσα πνοὴ δύναται νὰ διασεισῇ καὶ συγκλονήσῃ τὰς ἰσχυροτάτας τῶν πεποιθήσεων, καὶ εἰς πολλάκις λόγος νὰ μεταβῆ σιδηροῦς καὶ ἀκάμπτους χαρακτῆρας, ὅτι ἄνδρες, ἐπὶ τῇ πίστει τῶν ἑσῶν ἠδύνατο καὶ νὰ ἐρκισθῆ τις μεταπίπτουσι καὶ καταντῶσιν ἐχθροὶ ἡμῶν ἄσπονδοι.

Οἱ λόγοι του ὁμοιάζον πρὸς λίθον βαρὺν καὶ μέγαν ριθθέντα εἰς θάλασσαν γαλινηναίαν καὶ ἀκύμαντον, τῆς ὁποίας τὰ κύματα καὶ αἱ δονήσεις ὡς ἐκ τῆς βολῆς τοῦ λίθου, μικρὰ ἐν ἀρχῇ καὶ βαθμηδὸν μεγεθυνόμεναι καὶ εὐρυνόμεναι παρεκτείνονται μέχρι τῆς ἀπωτάτης ἀκτῆς. Καθ' ἅπασαν τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ταπεινῇ τοῦ ἐργάτου καλύβῃ ἠκούσθη τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου, ὡς τὸ κύμα τὸ ὅποιον ὁ ριπτόμενος λίθος παράγει καθ' ἕλον τὸ ἀγανὲς πέλαγος. Ἐκ τῆς Ἀντιοχείας τὰ κύματα τοῦ λόγου πολλαπλασιαζόμενα, ἐξηπλώθησαν καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων χωρίων, διότι ἡ Ἀντιόχεια κέντρον τότε οὖσα μέγα ἐμπορικόν, προσεῖλκεν ἅπαντας τοὺς ἐγγύθεν καὶ πόρρωθεν λαοὺς, οἵτινες ἀνταλλάσσοντες τὰ ἐγγύρια προϊόντα, μετέφερον ἐπιστρέφοντες οἰκαδε καὶ τὰς νέας εἰδήσεις, πολιτικάς τε καὶ οικονομικάς. Ἄλλ' ἐν ταῦταις ταῖς ἡμέραις ἀντὶ τῶν κοινῶν καὶ συνήθων εἰδήσεων, οὐδὲν ἄλλο συμμετεκόμιζον, εἰμὴ τὸ ὄνομα τοῦ νέου διδασκάλου. Διὸ καὶ τῷ ἐργομένῳ Σαββάτῳ νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εὐποροὶ καὶ ἄποροι ἔσπευσαν νὰ κατακλύσωσι τὴν συναγωγὴν. «Τῷ δὲ ἐργομένῳ Σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» (44).

Ὁ θρίαμβος ὑπῆρξε πλήρης, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς ὑποθεμαίνει τὸν γόλον καὶ τὸν φθόνον τῶν

ποταπών και χαμαιζήλων τῆς συναγωγῆς ἀρχόντων. Ἐβλεπον ὅτι ὁ Ἰουδαῖσμός ἐκινδύνευε νὰ ἐπισκιάσθῃ ὑπὸ τοῦ φωτός τοῦ νέου θρησκευματος, ὅτι ἔλον τὸ ρεῦμα τοῦ λαοῦ τῆν ὑπὲρ αὐτοῦ, διαρραδιοιουργήσαντες δὲ μεγάλην τοῦ λαοῦ στάσιν, ἐμυχανήσαντο νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτόν, ἕπερ καὶ ἐπέτυχον, διαστρέψαντες τοὺς θεῖους τοῦ ἀποστόλου λόγους, καὶ κατηγορήσαντες αὐτόν ὡς καταστροφία τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ καὶ ὑβριστὴν τοῦ νόμου. « Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες » (45).

Ὅσα ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά νὰ ἐπινοήσῃ ἡδυνήθη, ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ θαυμαστῆς προθυμίας σπεύσας νὰ ἀκούσῃ, ἤδη ἀπορεύει αὐτόν, διότι ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν Πράξεων δὲν παρέργεται πλέον τὸ τρίτον ὁ ἀπόστολος εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἀτάραχος δὲ ὡς βράχος πρὸ τῆς Ἰουδαϊκῆς κακεντρέχειας καὶ κακοηθείας, στρέφεται ἤδη πρὸς τὴν ἀγγλὴν ἐθνικὴν καρδίαν, κηρύττει τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἦν τὸσον οὗτοι καταφρόνησαντες ἐξύβρισαν, « ὑμῖν τῆν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη » (13, 26).

Οὐδαμῶς ἐκπλήσσομαι ἐπὶ τῇ πωρώσει τῶν Ἰουδαίων, διότι καὶ ὁ Θεόπτης Μωϋσῆς περιγράφει ἡμῖν ταύτην μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους διὰ τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ στεναγμῶν του. καὶ οἱ προφῆται λιθοβολούμενοι διὰ τοῦ αἵματός των, καὶ ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου διὰ τοῦ σταυροῦ του· ἔδει οὗτοι νὰ πληρώσωσι τὸ μέτρον τῶν πατέρων αὐτῶν. Πῶς ὁ περιούσιος τοῦ Κυρίου λαός, ὁ ἐκλεκτός καὶ ἡγαπημένος Ἰσραὴλ, πῶς διεφθάρη καὶ ἐξέπεσε! πῶς ἡ γῆ αὐτῆ ἡ ἀγαθαί, καὶ ἐν ταῖς οἰκογενειακαῖς συνάξεσιν, οὐδὲν ἄλλο ἐποίουν, εἰμὴ βαθῆως στεναζούσαι, ἠψόχοντο ἰλωσὶ νὰ γένηται ὁ Θεὸς πρὸς τὴν θλιβεράν τῆς πατρίδος των κατάστασιν, ἦν ὁ νέος οὗτος διδάσκαλος ἐδημιούργησε, διαταράξας τὴν τοῦ οἴκου εὐδαιμονίαν καὶ διαρρήξας τὰ δεσμὰ τῆς ἀγάπης καὶ οικειότητος, ἅτινα συνέδεον ἐθνικούς καὶ Ἰουδαίους. Ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τούτων ἀναθαρρήσαντες καὶ τινες τῶν πρῶτα φερόντων, ἀνεμασήσαντο ὁμοίως καταγγελίας καὶ παράπονα. Ἐναπέκειτο ὅθεν εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς νὰ κρίνωσιν ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ ἀποκαταστήσωσι τὴν διαταραχθεῖσαν εἰρήνην. Εἰς τίνα κρίσιν κατέληξαν αὐταί, ὀλίγον ἢ οὐδαμῶς ἡμῖν ἐνδιαφέρει, τὸ βέβαιον εἶναι,

ὅτι ὁ ἀπόστολος ἐξεδιώχθη ἐκεῖθεν ὡς ἐνοχλήσας τὴν εἰρήνην αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἤμερος καὶ ἐν τοιαύτῃ πικρᾷ ἐκδηλώσει τῶν Ἰουδαϊκῶν αἰσθημάτων, ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀπροσκόπτου συνειδήσεως, ἦν οὐδεὶς ἡδύνατο νὰ ἀρέλῃ. Πέποιθεν ὅτι ὁ σπόρος ὁν ἀφθόνως ἔσπειρε, δὲν θὰ καταπιγῇ εἰς τὰς ἀκάνθας τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀλλὰ θὰ αὐξήθῃ εἰς δένδρον μέγα καὶ ἀμυριπαρῆς ὕψ' οὗ τοὺς κλώνας θὰ ἀναψύχεται ἡ ταλαίπωρος καὶ καταπεπονημένη ἀνθρωπότης. Χαίρων ὅθεν ἐπὶ τοῖς νέοις ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ διωγμοῖς μεταβαίνει εἰς Ἰκόνιον, ἐκτινάξας ἐπ' αὐτοὺς τὸν κοινορτόν των ποδῶν του (13, 5).

Ἄλλ' ἂν ὁ ἀχάριστος λαὸς τῆς Πισιδίας, ὡ μακάριε Παῦλε, ἐξύβρισε τὸ ἅγιον ὄνομά σου, ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ἐχαράξαμεν αὐτὸ εἰς τὰς πλάκας τῶν καρδιῶν μας, διότι σὺ ὑπῆρξας ὁ μέγας καὶ διαρκῆς ἡμῶν διδάσκαλος· σὺ προβάλλεις καὶ νῦν διὰ τῶν ἀκτίων τῆς διδασκαλίας σου ἄφρωνος διὰ παντός ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὰς ἱερωτέρας στιγμὰς τοῦ βίου ἡμῶν, ἀναβιβάζων καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὸν ὕψηλόν καὶ ἅγιον κόσμον. Σὺ ὑπῆρξας καὶ θὰ ὑπάρχῃς ὁ αἰώνιος τῆς ἀνθρωπότητος διδάσκαλος· ὁ χριστιανισμὸς ἠμύοιρησε νὰ λαλήσῃ διὰ τῆς λαλιᾶς σου, ἥτις ἐνεχαράχθη ἀνεξιτήλοις γράμμασιν εἰς τὴν αἰώνιον βίβλον τῆς ἀνθρωπότητος. Οἴχεται ἡ Ἑλλάς τοῦ Περικλείους καὶ Ἀλεξάνδρου, ἐξηφανίσθησαν τὰ μεγάλα βασίβη καὶ ἐπιγγελημένη μετεστράφη εἰς αὐχμηρὰν καὶ κατὰξηρον ἐρημον, ἐφ' ἣν ἡ ζωογόνος τοῦ ἡλίου ἀκτίς οὐδεμίαν ἔχει ἔτι δύναιμι! Ἡ καρδιά του πωρωθεῖσα, μετεβλήθη εἰς κατὰξηρον βράχον, ἐφ' οὗ καὶ ἡ δροσερωτέρα σταγὼν ὕδατος ἐξαφανίζεται. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς αὐχμηρᾶς ταύτης ἐρήμου, ἀναπηθᾷ καὶ ἐκβλαστάνει διὰ τῆς δρόσου τῆς νέας οὐρανῶθεν διδασκαλίας ὁ λεγόμενος ἐθνομισμός, τὰ ἔθνη κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ἡ μεγαλοπρεπέτης καὶ περικαλλὴς ὄσσις, ἥτις ἀπλήστως ἀποδέχεται καὶ τὴν ἐλαχίστην ἰκμάδα τῆς οὐρανόθεν δρόσου τοῦ κηρύγματος. « Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον » (18).

Ἴσως νομίζει τις, ὅτι καταλιπὼν τοὺς Ἰουδαίους ὁ ἀπόστολος καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ἔθνη, θὰ ἡδύνατο ἀνενοχλήτως ἐπὶ τοῦ πεδίου νὰ ἐνεργῇ καὶ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἰουδαίων ἤθελον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νὰ ἀρχώσιν· οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδουκαῖοι δὲν ἠνεύχοντο ἕτερον, ἔστω καὶ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν νὰ προεξάρχῃ· τοὺς

πάντας ἡξίουσαν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν των νὰ ἔχουσι· διότι προέβλεπον ὅτι, ἂν ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀποστόλου ἐκραταιοῦτο ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἂν ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου ἐξηπλοῦτο καὶ ἡ ἡριστιανικὴ περὶ δικαίου θεωρία καθήργει τοὺς τύπους τοῦ Μωσαϊκοῦ καὶ προσεκινεῖτο ἐκεῖνος, τοῦ ἑποίου τὸ αἷμα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων των ἐπεκαλέσαντο, τότε θὰ ἐξέπιπτον πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Ἐπινοοῦσι λοιπὸν δύο σατανικὰ μέσα πρὸς καταστροφήν τοῦ ἔργου αὐτοῦ· τὸν λαὸν καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχάς· καὶ οἱ δύο πρέπει νὰ ὑψώσῃσι φωνήν· καὶ οἱ δύο πρέπει νὰ ἐξαφανίσωσιν αὐτόν. Ἄλλ' ἡ προσωπικὴ δύναμις τῶν ἀρχόντων τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὸν λαόν, ἦν λίαν ἀσθενής· διότι ὁ λαὸς οὐδεμίαν ἔτι σπουδαιότητα ἀπένειμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν ψευδῶν τοῦ νόμου διδασκάλων. Τοῦτου ἕνεκα εἰς ἕτερον προσέφυγον μέσον, ἦτοι εἰς τὴν δύναμιν τῶν γυναικῶν. «Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρῶτρυναν τὰς σεβομένας γυναικας καὶ τὰς εὐσχημονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον» (50). Τοιαύτας εἶθεν εὐσεβεῖς καὶ εὐσχημονας παρῶτρυναν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς διωγμὸν τοῦ Παύλου, αἵτινες πανταχοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ ἐν ταῖς ἀγολαῖς ἀκούσῃς τῆς Βαβυλωνῶν καὶ Νινευῆ, ἡ φωνὴ σου ὅμως θὰ ἀκούηται εἰς αἰῶνας αἰώνων, διότι ὁ λόγος σου ἦν ἐκ Θεοῦ. Εἰς δὲ στρέφεται ἡ καρδία μας ὅποταν ἡ λύπη καὶ ὁ πόνος καταλάβωσιν ἡμᾶς ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τοῦ βίου· διότι ἐπὶ τῇ τελευτῇ γονέων, τέκνων, συγγενῶν καὶ φίλων κλαίεις καὶ σὺ μετὰ κλαίωντων καὶ δακρυεῖς μεθ' ἡμῶν καὶ ἐνσταλάξεις ἡδονὴν εἰς τὰ ἡμέτερα δάκρυα. Ὅποταν δὲ τις διανύσας τὸ ἔαρ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, φθάσῃ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς καὶ μεμονωμένος ἐν τῷ ἰδίῳ κοιτῶνι ἀναμένη νὰ σημάνῃ ἡ ὥρα ἢ καὶ τοῦτον προσκαλοῦσα πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, σὺ ψάλλεις αὐτῷ ᾄσματα ἐπουρανίου σοφίας, περὶ αἰωνιότητος καὶ ἀθανασίας.

Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης.

Διάκονος

**ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΛΑΛΕΦΘΕΟΥ
ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ**

Μὴ νομίσῃ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁδελφοῦ Ἰακώβου φερομένη λειτουργία εἶνε ἀπλήτις καὶ τύντομος, ἀπέρητος καὶ εὐκόλος λειτουργία

τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ὧν κύριος καὶ εὐδίακριτος καὶ εὐδίαγνωστος χαρακτήρ τυγχάνει ἢ συντομία, ἀπλότης, ἀφέλεια καὶ εὐκολία, ἀλλὰ μακρὰ καὶ ἐκτεταμένη, πολὺπλοκος καὶ δύσκολος λειτουργία, καταφανέστατα ἔχουσα τὰ τεκμήρια πολλῶν προσθηκῶν νεωτέρων χρόνων. Τῆς λειτουργίας ταύτης σῶζονται πολλὰ καὶ διάφορα ἀντίγραφα ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Ἑσπερίας Ἑυρώπης, καὶ πολλὰ αὐτῆς ἐγένοντο ἐκδόσεις, καθὼς γινώσκουσιν οἱ περὶ τὴν λειτουργικὴν ἀσχολούμενοι, ἐσχάτως δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ἐξεδόθη ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου Διονυσίου Λάττα, ὅστις, ὡς λέγει, «σπουδαίως ἐν αὐτῇ ἐπήνεγκε μεταβολάς, πολλὰ μὲν ὅλως μεταγενέστερα καὶ ξένα ἀφαιρέσας, πολλὰ δ' ἑλλείποντα ἐπιπροσθείς», χαρακτηρίζει δ' αὐτὴν ὡς «ποικίλην καὶ ἐπομένως ἐμπεριέχουσαν καὶ δυσκολίας διὰ τοὺς ἐπιτελοῦντας αὐτήν». Ἴνα ἐννοήσωμεν τὰ κατ' αὐτήν, ἀνάγκη ἵνα ἀναθάρσωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς λειτουργίας καὶ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνάπτουσαν αὐτῆς.

Πρωτοῦργός τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας ἐστὶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις ἐν τῇ νυκτί, ἣ περὶδίδετο, τελέσας αὐτὸ ἐνώπιον τῶν ἀγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, παρήγγειλεν αὐτοῖς «τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν»· τὰ δὲ στοιχεῖα τῆς ἱεροπραξίας ταύτης κατ' αὐτὴν τὴν ἀγιαν Γραφὴν εἶνε εὐλογία τοῦ Θεοῦ, εὐχριστία πρὸς αὐτόν, εὐλογία τῶν προκειμένων, ἄρτου καὶ οἴνου, κλάσις, διανομὴ καὶ μετέληψις αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτὴν ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν, διότι «ἐμνήσαντες ἐξηλθον» (Ματθ. 26, 26—30. Μάρκ. 14, 22—26. Λουκ. 22, 14—21. Ἰωάν. 13, 2. α' Κορινθ. 10, 16. 11, 23—26). Οἱ δ' Ἀπόστολοι, πιστοὶ τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου, καθ' ἑκάστην κλῶντες κατ' οἶκον ἄρτον μετελάμβανον ἐν ἀγκλιλαίᾳ καὶ ἀρελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς (Πράξ. 2, 46, 47. Ἐφεσ. 5, 19). Οὐδ' ἐλαχίστην ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐτέλεον τὸ μυστήριον κατὰ τὸν τύπον, ὃν παρὰ τοῦ Κυρίου παρέλαβον, αὐτόπαι καὶ αὐτήκοι γινόμενοι· τὸν αὐτὸν δὲ τύπον τοῦ μυστηρίου, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, παρέδωκαν τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν καὶ διδόχοις, ἐντελλόμενοι ὅπως καὶ οὗτοι παραθῶνται τοῦτον πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξει (β' Τιμόθ. 2, 2)· καὶ ὅντως ὁ αὐτός τύπος τοῦ μυστηρίου παρεδόθη καὶ ἐτηρεῖτο πανταχοῦ, ὅπου οἱ Ἀπόστολοι ἐκήρυσαν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἔδρυσαν Ἐκκλησίας, χειροτονοῦντες αἶμα πρεσβυτέρους καὶ διακόνους.

[ἀκολουθεῖ]

**Μ. Ἀρχιδιάκονος τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων
Γερμανὸς Βασιλάκης**

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΜΗΝΑΙΩΝ*

Ἡ πρὸς τοὺς ἀποστόλους Σωσθένη, Ἀπολλώ, Κηφᾶν, Τυχικόν, Ἐπαφρόδιτον καὶ Καίσαρα ἀκολουθία εἶναι τελεία ἐν τῷ κώδικι τῆς Πετροπόλεως· ἐπειδὴ δὲ εἶναι τύποις ἀνέκδοτος καὶ ποίημα τοῦ ἡγιασμένου ὑμνογράφου Ἰωσήφ, ἡμεῖς προθύμως καθιστῶμεν αὐτὴν κοινὴν ἐν ταῦθα χάριν τῶν βουλομένων νὰ ἐορτάζωσιν ἰδίᾳ τοὺς εἰρημένους ἀγίους ἀποστόλους.

Κάθισμα.

* Ἦχος α΄. «Τὸν τάφον σου, Σωτήρ».

Ἀκτῖνες μυστικαὶ
τοῦ ἡλίου δειχθέντες,
τοῦ λάμπαντος ἡμῖν
ἐκ Παρθένου νεφέλης,
θεόπται ἀπόστολοι,
πάσαν γῆν ἐφωτίσατε·
ὄθεν σήμερον
τὴν ἱερὰν ὑμῶν μνήμην
ἐορτάζομεν
ἐν καταλύξει καρδίας
ὑμᾶς μακαρίζοντες.

Στιχηρὰ εἰς τὸ «Κύριε ἐκέκραξα»
(πρὸς τὸ) «Πανεύφημοι μάρτυρες».

Λύχνοι διαγέστατοι,
πυρσοὶ* ὄντως φαεινότατοι,
τοὺς ἐν πελάγει* τυγχάνοντας
τῆς πλάνης πρὸς ὄρμον
τῆς θεογνωσίας* πιστῶς ἐκκαλούμενοι
ἀπόστολοι Κυρίου εἰδέχθητε·
διὸ πρεσβεύσατε
δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν
[τὴν εἰρήνην* καὶ τὸ μέγα ἔλεος].

Τυφλοὺς ὀμματίζοντες,
χωλοὺς* ἀνορθοῦντες χάριτι
καὶ ἀρρωστοῦντας* ἰάμενοι
καὶ πλάνης πνεύματα
ἐναποσοβοῦντες*, θεαγεῖς ἀπόστολοι,
πρὸς πίστιν τοὺς λαοὺς μετηγάγετε.
διὸ πρεσβεύσατε

δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς [ἡμῶν
τὴν εἰρήνην* καὶ τὸ μέγα ἔλεος].

Σωσθένης ὁ ἔνδοξος,
Κηφᾶς* ὁ θεομακάριστος
καὶ Ἀπολλῶς ὁ* θαυμάσιος
καὶ Ἐπαφρόδιτος,
Τυχικὸς καὶ Καίσαρ*, οἱ θεοειδέστατοι
ἀπόστολοι Χριστοῦ ἀξιάγαστοι,
μεθ' ὧν πρεσβεύοντες
δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν
τὴν εἰ[ρήνην]* καὶ τὸ μέγα ἔλεος].

ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΤΣ ΑΓΙΟΤΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΤΣ.

Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Κηφᾶ, Τυχικῶ,
Ἐπαφροδίτου καὶ Καίσαρος.
Ἀκροστ. «Στίφισμαθητῶν αἰνέσωμεν συντόμως».

[Ι Ο Σ Η Φ]¹

* Ἦχος α΄.

* Ὠδὴ α΄. «Ὠδὴν ἐπινίκιον ἄσωμεν πάντες».

Σοφία καὶ χάριτι λελαμπρυσμένοι
πατὴρ τὸ ἀπαύγασμα
καὶ σοφίαν, ἔνδοξοι,
τὴν ἐνυπόστατον
διετρανώσατε ἐν γῇ
πολλοὺς σοφίσαντες.

Τὸ πῦρ ἐπαγόμενοι τοῦ παρακλήτου
λαμπάδες ὠράθητε
ἐν τῷ κόσμῳ φαίνουσαι
θεογνωσίας φωτὶ
καὶ τὴν πολύθεον ἀχλὺν
διασκεδάζουσαι.

Ἰάσεων χάριτι λελαμπρυσμένοι
Κηφᾶς ὁ πανόλβιος,
Καίσαρ, Ἐπαφρόδιτος,
Σωσθένης καὶ Τυχικὸς
καὶ Ἀπολλῶς, παντοδαπὰ
πάθη ἰώντα αἰεῖ.

Θεοτοκίον.

Φορέσας τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς λόγος
ἐκ σοῦ ὑπὲρ ἔννοιαν
ἐσαρκώθη, ἄχραντε·
διὸ σε πάντα πνοῇ

1. Ἐκ τῶν σφαλμάτων τοῦ καλλιγράφου θὰ σημειωθῶσιν ἐν ταῦθα μόνον τὰ οὐσιώδη.

δοξολογεί καὶ προσκυνεῖ
καὶ κατὰ χρέος ὑμνεῖ.

ᾠδὴ β'.

« Ἴδετε, ἴδετε*, ὅτι Θεός εἰμι ἐγώ*, ὁ δουλωθέντα».

Οἶκος δεικνύμενοι

τοῦ παναγίου πνεύματος,
κατοικητήρια αὐτοῦ
ἀποτελεῖτε τοὺς ἀνθρώπους διδαχαῖς,
χρηματίζοντας πρῶην
οἰκητήρια ἐχθροῦ*, θεομακάριστοι.

Σταύρωσιν, πάνσοφοι,

τοῦ ἀπαθοῦς καὶ θάνατον
πάσῃ τῇ γῇ θεοπρεπῶς
ἀνακηρύττοντες ὡς θεῖοι μαθηταί,
πειρασμοῖς πολυτρόποις
καὶ δεσμοῖς καὶ θλιβεροῖς* προσωμι-

[λήσατε.

Μίαν κηρύττοντες

τρισυποστάτου φύσεως
φωτιστικὴν μαρμαρυγὴν,
πολυθείας κατεπαύσατε ἀχλὺν
καὶ φωστήρες ἐν κόσμῳ
ζωῆς φαίνοντες, σοφοί* λόγον ἐδείχθητε.

Θεοτοκίον.

* Ἄγιον τέμενος,

φωτοειδὲς παλάτιον
τοῦ βασιλέως τοῦ παντός,
θεοχαρίτωτε, ἐδείχθης ἀληθῶς
διὰ τοῦτο φωναῖς σε
ἱερῶς, πανευκλεῶς*, νῦν μακαρίζομεν.

ᾠδὴ γ'.

« Στερεωθήτω ἡ καρδιά μου* εἰς τὸ θέλημά σου».

Θρόνοι αἰσθήσεως γενόμενοι

δυνατοῦς καθεῖλετε, πάνσοφοι,
ἀπὸ τῶν θρόνων ἑαυτῶν
καὶ ταπεινοὺς ὑψώσατε
καὶ πλουτοῦντας τὴν δυσσέβειαν
κενοὺς παρεπέμψατε.

* Ἡκονημένα βέλη ὤφθητε

δυσσεβῶν τὰ στίφη συγκόπτοντα
καὶ τραυματίζοντα ἐχθροὺς
καὶ ψυχὰς θεραπεύοντα
ὑπ' ἐκείνων τετραμένας¹, μα-

θηταὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Τοὺς μαθητὰς Χριστοῦ τιμήσωμεν,
Ἀπολλῶν, Κηφᾶν, Ἐπαφρόδιτον,
Καῖσαρά τε καὶ Τυχικὸν
καὶ Σωσθένην τὸν ἔνδοξον,
τοὺς τὰ ἔθνη ἀγνωσίας ἐκ
βυθοῦ ἀνελκύσαντας.

Θεοτοκίον.

* Ὡς φοβερὸν καὶ ἀκατάληπτον
τὸ ἐν σοὶ ὑπάρχει μυστήριον!
ἄνευ σπορᾶς² γὰρ ἐν σαρκὶ

2. Ἐν τῷ κώδικι ἀνεσπορᾶς.

συλλαμβάνεις τὸν ἄληπτον
καὶ τεκοῦσα διαμένεις, ὡς-
περ ἡς. ἀειπάρθενος.

ᾠδὴ δ'. « Ἐν πνεύματι προβλέπων*, προφήτα».

Νεώσαντες καρδίας

ἀρότρῳ νοητῷ
σπόρον κατεβάλετε
τοῦ λόγου μυστικῶς
ὄθεν πολύχουν,
σοφοί, δρεψάμενοι στάχυν
τὴν τῶν σωθέντων
πληθὺν γεωργῷ τῶν ὄλων
χαίροντες Θεῷ προσηγάγετε.

Αἰνέσωμεν Σωσθένην,

Κηφᾶν καὶ Ἀπολλῶν,
τὰς τοῦ λόγου σάλπιγγας,
τοὺς στύλους τοὺς στερροὺς
τῆς ἐκκλησίας,
τοὺς λύχνους τῆς θεοσδότου
φωτοχυσίας,

τοὺς ἐλάσαντας τὴν νύκτα
τῆς πολυθείας ἐν πνεύματι.

Ἰσχυῖ τοῦ τὰ πάντα

ποιήσαντος Χριστοῦ
κράτος διωλέσατε
ἀνίσχυρον ἐχθροῦ
τοὺς ὑπ' ἐκείνου
τελείως δὲ συντριβέντας
πρὸς σωτηρίαν
ἀνεπλάσατε πανσόφως,
θεῖοι τοῦ σωτήρος ἀπόστολοι-

Θεοτοκίον.

Νοήσαντες μακρόθεν

ἐν πνεύματι τοῦ σοῦ

1. Ἐν τῷ κώδικι ἐκείνου τετραμένους.

τοκετοῦ τὸ μέγεθος,
πανύμνητε ἀγνή,
οἱ θεηγόροι
προφήται τοῦτο προεῖπον·
ὄντως ἐκβάσεις
τῶν ρημάτων καθορῶντες
ὑμνοῖς σε αἰεὶ μακαρίζομεν.

Ῥδὴ ε'. «Τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῶν*, νιέ».

Εἰς πᾶσαν ἐξελλήλυθεν
τὴν γῆν ὡς ἀληθῶς,
ἔνδοξοι, ὁ φθόγγος
ὑμῶν ὁ σωτήριος,
φέγγει θαυμάτων βεβαιούμενος
καὶ τῆς πολυθείας
τὸ σκότος ἐκδιώκων.

Σωσθένης ὁ θεόληπτος
ἀπόστολος Χριστοῦ
θρόνον μὲν ὀσίως
σαφῶς κατεκόσμησεν
Κολοφωνίων¹ θείῳ πνεύματι,
τῆς δὲ πολυθείας
ἠφάνισεν τὸ σκότος.

Ὡς ὄμβρος ἐξεχύθη σου
ὁ λόγος ἐπὶ γῆς,

λύων μὲν τῆς πλάνης
αὐχμῶν² θεία χάριτι.

2. Ἐν τῷ κώδικι αὐχμῶν.

τῶν εὐσεβῶν δὲ τὰ συστήματα
καταδροσίζων πίστει,
Σωσθένη θεηγόρε.

Θεοτοκίον.

Μαρία κυριώνυμε,
κυρία τοῦ παντός,
κύριον Θεὸν
ἄρρητως ἐκύησας,
ὄν ἐκδυσώπει τοῦ σωθῆναι με
κατακυριευόντων
ἐχθρῶν τῶν ἀοράτων.

Ῥδὴ ε'. «Τὸν προφήτην Ἰωάν* ἐκμιμούμενος».

Ἐπαιείσθω Ἀπολλῶς
ἀπωλεία παντελεῖ

1. Ὅπως ἡμεῖς ἐγράψαμεν εἰς διόρθωσιν τοῦ ἐν τῷ κώδικι ἀκατάληπτου κολοφωνίας, ἐκτός ἐν ὃ ὑμνογράφος τὸ τριτόκλιτον Κολοφῶν ἔτρεψεν εἰς πρωτόκλιτον Κολοφωνία καὶ τοῦτο ὁ καλλιγράφος ἐξ ἀπροσεξίας μετέβαλεν εἰς κολοφω-
νια, αε.

παραπέμφας ἐθνικῶν
σεβασμάτων τὸ σαθρόν,
ὑπάρξας τε* ἀπολλυμένοις
σωτηριώδους ὁδός.

Νομοθέτης γεγωνῶς
Ἀπολλῶ πνευματικῶς
ἀνομοῦσι τὴν ὁδὸν
τὴν εἰσάγουσαν πρὸς φῶς
ὑπέδειξε* κοσμήσας θρόνον
τῆς Καισαρέων σαφῶς.

Συμφωνία μυστικῇ
Ἐπαφρόδιτον, Κηφᾶν,
Τυχικὸν καὶ Ἀπολλῶν
καὶ Σωσθένη σὺν αὐτοῖς
καὶ Καίσαρα* τοὺς ἀποστόλους
ἀνευφημήσωμεν.

Θεοτοκίον.

Ἐπερτέρα οὐρανῶν
χρηματίζεις ἐπὶ γῆς
τὸν οὐράνιον Θεὸν
συλλαβοῦσα ὑπὲρ νοῦν
καὶ τέξασα*, εὐλογημένη
θεοχαριώτε.

Ῥδὴ ζ'. «Τοὺς ἐν καμίνῳ παιδίας σου».

Νεανικῶς τὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ
διέλυσεν* πίστει ὁ ἀπόστολος Κηφᾶς
θαυματοργῶν*, λόγον ζωῆς ἀναπηγάζων,
φυγαδεύων δαίμονας
τῇ ἐπικλήσει Χριστοῦ* τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ.

Τίμιον σκευὸς γέγονας, Κηφᾶ,
τοῦ πνεύματος*, καὶ τῆς ἀτιμίας τὰ ποτὲ
σκευὴ ἐχθροῦ* δοχεῖα μύρου ἀπειργάσω
νοητοῦ, μακάριε,
ἐκκενωθέντος ἐν γῆ* δι' εὐσπλαγχνίαν πολλήν.

Θεοτοκίον.

Ὁ τοῦ πατρὸς συνάναρχος υἱὸς
σοῦ ἐν γαστρὶ* ὤκησεν δεξάμενος ἀρχήν,
ὅπως ἡμᾶς* τῶν ποιηρῶν ἀρχῶν τοῦ σκότους
ὡς Θεὸς λυτρώσῃται,
θεογενιῆτοράγνη*, τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.

Ῥδὴ η'. «Ὁν φρίττουσιν ἄγγελοι».

Νοὸς καθάρωτη* ὁ θεῖος Τυχικὸς
τὸν νοῦν τὸν παναίτιον* καὶ λόγον συμφυῆ
καὶ σύνθρονον πνεῦμα* δι' ἀγγέλων πιστοῖς
κήρυξ θεηγόρος* ἐδείχθη εἰς αἰῶνας.

Ὡς λύρα θεόφθογγος* ὠράτης, Τυχικέ,
φωνούσα σωτήριον* μελῳδῆμα πιστοῖς
καὶ παύουσα μέθην* καρδιῶν ποιηρῶν
καὶ τῆς ἀγνωσίας* ἐξαίρουσα τὸ σκοτός.
Σωσθένην δοξάσωμεν*, Κηφᾶν καὶ Ἀπολλῶν
αἰνέσωμεν, Καίσαρα* καὶ τὸν θεῖον Τυχικόν
σὺν Ἐπαφροδίτῳ*, τοὺς Χριστοῦ μαθητάς,
τοὺς θεηγορίας* φωτίσαντας τὰ ἔθνη.

Θεοτοκίον.

Ἰδοῦ, παναμώμητῃ*, συνέλαβες γαστρὶ
καὶ τέτοκας κύριον* Θεὸν Ἐμμανουήλ,
παιδίον ὀφθέντα* τὸν προτέλειον,
ὅπως ἡμᾶς σώσῃ* δι' ἄκραν εὐσπλαγχίαν.

Ῥδὴ θ'. «Τὴν φωτοφόρον νεφέλην».

Ὡς ἀρραγέστατοι πύργοι
τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας,
ὡς ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ
τοῦ δεσπότου τῶν ὄλων
καὶ τῶν ἐθνῶν φωταγωγοὶ
καὶ θεῖοι θεμέλιοι* τῆς πίστεως
καὶ ἔχθρου καθαιρέται* εὐφημείσθε,
τοῦ πατρὸς μαθηταί.

Σὲ ὁ μακάριος Παῦλος
τὰς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας
ἐπιστηρίζοντα, σοφὲ
Ἐπαφρόδιτε, στέλλει
καὶ νουθετοῦντα ἀδελφοὺς
ἐμμένειν τῇ χάριτι*, αἰοῖμι
μεθ' οὗ πίστει σε πάντες* συνελθόντες
εὐφημοῦμεν εὐσεβῶς.

Ἡλιος ὡς περ ἀστράψας
ὁ ἱερώτατος Καίσαρ
φωταγωγεῖ τῶν εὐσεβῶν
τὰς καρδίας ἐν πίστει
σὺν τῷ Κηφᾷ καὶ Ἀπολλῶ,
τῷ θεῷ Σωσθένει τε* Τυχικῷ τε
καὶ τῷ Ἐπαφροδίτῳ*, ὧν πρεσβείαις
σῶσον πάντας ὡς Θεός.

Θεοτοκίον.

Φράσαι οὐ δύναται λόγος
τῆς σῆς λοχείας τὸ θαῦμα·
ὁ γὰρ τὸ εἶναι παρασχὼν
πᾶσι τοῖς γενομένοις
ἐκ σοῦ εἰσδέχεται ἀρχήν,
Παρθένε, καὶ τίκεται* ὡς ἄνθρωπος

καὶ τὸν ἄνθρωπον σφῶζει* ὑπαχθέντα
τῇ κακίᾳ τοῦ ἔχθρου.

Ἐν τῷ κανόνι τούτῳ σημειώσεως ἀξία εἶ-
ναι τοῦ ὁσίου Ἰωσήφ ἢ εἰδήσις, ὅτι ὁ ἅγιος
Ἀπολλῶς ἦτον ἐπίσκοπος ἐν Καισαρείᾳ καὶ οὐχὶ
διάδοχος τοῦ Σωσθένους ἐν Κολοφῶνι, καθὰ λέγει
τὸ συναξάριον τοῦ ἐντύπου μηναιίου τοῦ Δεκεμ-
βρίου. Τοῦ Ἰωσήφ ἢ εἰδήσις βεβαιούται ἐκ τοῦ
λεγομένου Μηνολογίου τοῦ Βασιλείου καὶ πολ-
λῶν λειτουργικῶν συναξαρίων, καὶ δὲν θὰ ἦτο
μάταιον ἔργον νὰ ἐρευνηθῇ τὸ τότε καὶ τὸ διατί
τὸ γνωστὸν ἐν τῷ Μηναιῷ συναξάριον ἐναντιῶ-
ται πρὸς τὴν καθ' αὐτὸ παράδοσιν τῆς ἡμετέ-
ρας ἐκκλησίας.

(ἔπεται συνέχεια).

Α. Π.-ΚΕΡΑΜΕΥΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ*

Τὸ Α' κεφάλαιον φέρει τὸν τίτλον «Ἡ Σύνο-
δος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου», καὶ ἐξετάζει
τὸ ζήτημα ἂν ἡ νῦν Σύνοδος, ἐν ἣ ἔκ τῶν τεσ-
σάρων ἀρχιερέων παρεδρεῖται εἰς καὶ μόνος ὁ
Κυρηναίος, εἶνε νομίμως καὶ κανονικῶς συγκε-
κροτημένη· καταλήγει δὲ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι
ἡ νῦν ἐν Κύπρῳ Σύνοδος οὔτε νομίμως οὔτε κα-
νονικῶς εἶνε συγκεκροτημένη· καὶ δύναται μό-
νον νὰ ὀνομασθῇ **παραδυναγωγία**· καὶ νομί-
μως μὲν δὲν εἶνε κατηρητισμένη, διότι ὁ ἐκ τῶν
τεσσάρων εἰς καὶ μόνος ὑποληφθεὶς ἀρχιερεὺς
βεβαίως δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀπαρτίαν νό-
μιμον, διότι ἀφ' οὗ καθ' ὅλους τοὺς νόμους τοῦ
κόσμου ἀπαρτία λογίζεται, ὅταν παρῶσι τὰ ἡμί-
ση τῶν μελῶν πλέον ἐνός. *Ἄν δέ τις εἶπῃ ὅτι ἡ
ἐν Κύπρῳ Σύνοδος εὐρηται ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ,
διότι ἐκτὸς τῶν ἐπισκόπων παρεδρευούσων ἐν
αὐτῇ καὶ δύο ἡγούμενοι καὶ δύο ἄλλοι ἀρχιμαν-
δρίται, ἦτοι τὸ ὅλον πέντε κληρικὰ μέλη, βε-
βαίως ἂν ἐκ πρεσβυτεριανῆς ἀπόψεως ἐξητάζετο
τὸ ζήτημα, καὶ ἂν ἀπεδέχετο ἡ ὀρθόδοξος Ἐκ-
κλησία, ὅτι ἀναμέσον ἐπισκόπου καὶ πρεσβυ-
τέρου οὐδεμία οὐσιώδης ὑφίσταται διάκρισις
καὶ διάφορα, καὶ μόνον κατὰ τὰ ὀνόματα ὑπάρ-

χει διαφορὰ ἐπισκόπου καὶ πρεσβυτέρου, τότε θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀποδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ἐν σωματείῳ, ἐν ᾧ ἰσότημα παρεδρεύουσι μέλη, ἐλάχιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔλλειψις καὶ στοιχείον ἐλαττωματικῷ καταρτισμοῦ τοῦ Σωματείου τὸ ὅτι τρία μέλη ἀρχιερατικά ἐλλείπουσιν ἀπ' αὐτοῦ. Κανονικῶς δὲ κατηγορημένη ἦκιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ νῦν Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διὰ τὸν ἀπλουστάτον λόγον ὅτι Σύνοδος ἐπαρχιακῆ καὶ δὴ καὶ Σύνοδος αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀριθμοῦσα ἐν καὶ μόνον ἀρχιερατικὸν μέλος, τοιαύτη Σύνοδος κρινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εὐρίσκειται ἀποτελοῦσα καὶ αὐτῆς τῆς παρασυναγωγῆς ἀκρύτερον ἐν τῇ συστάσει του σωματείου, οὕτως οὐδὲ ὄνομα ἀντάξιον θὰ δυνηθῶμεν νὰ εὐρωμεν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς χρονικοῖς. Καὶ ὁμως ἡ Σύνοδος αὕτη προέβη, οὕτω κατηγορημένη, εἰς ψήφον καὶ ἀνάδειξιν καὶ μητροπολίτου διὰ τὴν χηρεύουσαν μητρόπολιν Πάφου, καὶ ἐψηφίσατο ὡς τοιοῦτον τὸν ἄλλως κατὰ πάντα λόγον καταλληλότερον ἀρχιμανδριτὴν Πανάρετον Δουλγέρην. Πρὸς δικαιολογίαν δὲ τῆς ἐκθέσεως ταύτης πράξεως ἐξητήθη νὰ εὐρεθῇ κατ' ἀναλογίαν τὸ γνωόμενον καὶ τὸ ἰσχύον καθεστῶς ἐν ἄλλαις αὐτοκεφάλαις Ἐκκλησίαις, στερουμέναις ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ ἀρχιερέων πρὸς καταρτισμον νομίμου καὶ κανονικῶς συγκεκροτημένης Συνόδου, ὡς λ. χ. ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Συναίου. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἂν ἐμελετᾶτο ἀκριβέστερον καὶ σωφρονέστερον τί ἐγίνετο καὶ τί γίνεται ἐν ταῖς τοιαύταις αὐτοκεφάλαις Ἐκκλησίαις ὡσάκις διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν καιρῶν ἢ ἄλλους λόγους περιωρίζετο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων, μετὰ φρίκης ἤθελον ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀντορθοδόξων καὶ καινοφανῶν θεωριῶν οἱ ὑπέρμαχοι τῆς νεᾶς ταύτης ἀγνώστου μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καταστάσεως τῶν πραγμάτων. Ἐχομεν δὲ προχειρότατον καὶ πρόσφατον τὸ παράδειγμα ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Ἀλεξανδρείας: ὁ ἐν μακαριστοῖς πατριάρχῃς Σωφρόνιος πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀκριβῶς, καὶ θέλων νὰ προχειρῖσθῃται εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα τὸν παρ' αὐτῷ ἀρχιμανδριτὴν Θεοφάνην, ἐπειδὴ δὲν διέθετεν ἐπαρκῆ διὰ ψήφους καὶ χειροθεσίαν

ἀριθμὸν ἐπισκόπων, διότι ἐκτὸς αὐτοῦ εἰς καὶ μόνος ἐπίσκοπος ὁ μητροπολίτης Θηβαΐδος εἶχεν ἐναπολειφθῆ ἐν τῷ πατριαρχικῷ κλίματι Ἀλεξανδρείας, ἀπέστειλε παρακλητικὰ γράμματα πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ ἐξήτησε τὴν συναντίληψιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ χειροθεσίαν τοῦ ἐπὶ τούτῳ εἰς βασιλεύουσαν ἀποσταλέντος ἀρχιμαν. Θεοφάνους. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ ἡ περὶ αὐτὴν ἀγία καὶ ἱερά Σύνοδος ἀπεδέξατο εὐχαρίστως τὸ αἴτημα καὶ ψήφον κανονικῶν γενομένων, τεθέντων τριῶν ὑποψηφίων, ἐν οἷς καὶ τοῦ συσταθέντος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Πατριάρχου ἀρχιμανδριτοῦ, ἐξελέγη ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ μητροπολίτης τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης μητροπόλεως Τριπόλεως ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι καὶ ἄνευ φήμης ὁ ἐν λόγῳ ἀρχιμανδριτῆς, ὅστις καὶ προχειρισθεὶς εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα ἐπανήθην εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἴδου πῶς εἰς ἀείμνηστος Πατριάρχης, καίτοι εἶχε καὶ δεύτερον παρ' ἑαυτῷ μητροπολίτην, καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἠδύνατο ἐνόμως νὰ ἐνεργήσῃ, ἰδού, λέγομεν, τί ἐνήργησεν ἐν παρομοίᾳ περιστάσει, ἰδού πῶς οἱ γνήσιοι τῶν ἱερῶν κανόνων τρόφιμοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνθρωποι ἀντιλαμβάνονται τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, καὶ ἰδού τίνα παραδείγματα ἔδει νὰ ἔχωσιν εἰς μίμησιν καὶ ὑπογραμμὸν οἱ ἀξιούντες ὅτι ἐκπροσωποῦσι τὴν παλαιγενῆ καὶ αὐτοκέφαλον ὀρθόδοξον τῆς Κύπρου Ἐκκλησίαν, ὃ τε πανιερώτατος ἅγιος Κυρηνείας καὶ οἱ λοιποὶ κατῳροὶ κληρικὸν συνέδρου ἐν τῇ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Βεβαίως ἀφ' οὗ εἰς πατριάρχῃς μεθ' ἐνὸς μητροπολίτου δὲν ἐνόμισαν ἑαυτοὺς ἐπαρκεῖς, ὅπως ψηφίσωσι καὶ χειροθετήσωσιν ἐπίσκοπον, κάλλιστα καὶ κανονικώτατα διασκεψάμενοι καὶ πράξαντες, δὲν θὰ εἴπωσιν οὐδὲ θὰ ἰσχυρισθῶσι βεβαίως εἰς μητροπολίτης καὶ ὀλίγοι τινὲς πρεσβύτεροι, ὅτι μείζονα αὐτοὶ κέκτηνται πνευματικὴν ἐξουσίαν καὶ ὅτι ὑπερέρκετοι δέον νὰ λολίζωνται πρὸς ψηφοφορίαν ἐπισκόπου οἱ ἡγούμενοι καὶ οἱ ἀρχιμανδριταί, ὅσοσδήποτε μέγας καὶ ἂν εἴνε αὐτῶν ὁ ἀριθμὸς. *Ἄν μάλιστα ἡ πρᾶξις τῆς Συνόδου τῆς Κύπρου ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ μητροπολίτου Πάφου τεθῇ εἰς ἀντιπαραβολὴν πρὸς τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ κατὰ τὸ κανονικὸν στοιχείον ἐκεῖνο, καθ' ὃ συνωδὰ τοῖς θεοῖς καὶ ἱεροῖς κανόσι δίχα γνώ-

μης τοῦ τῆς μητροπόλεως ἐπισκόπου, ὃ ἐστὶν δίχα τῆς γνώμης τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κύπρου καὶ χηρεύοντος τοῦ θρόνου, εἰς οὐδεμίαν κανονικὴν καὶ ἔγκυρον ἐκλογήν ἐπισκόπου ἠδύνατο νὰ προβῆ, ὄχι μόνον ὁ τῶν πρεσβυτέρων, ὡς νῦν ἐν Κύπρῳ, ἀλλ' οὐδὲ ὁ τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἂν ἐτι τοιοῦτος ὑφίστατο, Σύλλογος, τότε δύναται ἐπαρκῶς νὰ ἐκτιμηθῆ ἡ αὐστηρότης καὶ ἡ θλίψις, μεθ' ἧς ὁ κ. Ἀθ. Εὐταξίου ἐπικρίνει ὡς παράνομον καὶ ἀντικανονικὸν τὸν καταρτισμὸν τῆς Συνόδου, ἐν ἣ παρεδρεύει εἰς καὶ μόνος ἐκ τῶν τεσσάρων ἀρχιερέων μετὰ τεσσάρων κατωτέρων κληρικῶν, καὶ ἀποφαίνεται ὅτι τοιαύτης παρασυναγωγῆς ἄκυρος βεβαίως ἐμελλε νὰ εἶνε καὶ πᾶσα ἀπόφασις, ὡς καὶ εἶνε πράγματι τοιαύτη ἡ ἐκλογή τοῦ μητροπολίτου Πάφου, ἣν διὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ἐν ὀνόματι τῶν ἀθετουμένων κανόνων τῶν πατέρων καὶ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων κατέκριναν καὶ ὀφείλουσι νὰ κατακρίνωσιν αἱ λαοὶ ἐκείνη ἐπίσημον ταύτης γνώσιν ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ρητῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ βιβλίῳ τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς ἀποκηρῦξαν ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πρακτικοῖς τὴν ἐκλογήν καὶ ἡ I. Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος, ἣτις οὐδ' ἔλαβε τὸ παράπαν ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τῆς Συνόδου Κύπρου πρὸς χειροτονίαν τοῦ ἐψηφισμένου μητροπολίτου Πάφου, κάλλιστα γνώσκουσα, ὅτι αὕτη προήρχετο ἐξ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἀνυπάρκτου ἐν Κύπρῳ, καὶ ὅτι ἐὰν ἤξιον οἰασθῆναι προσοχῆς τὴν τοιαύτην παράκλησιν καὶ προέβαινε εἰς χειροτονίαν τοῦ ἐψηφισμένου περὶ οὗ ὁ λόγος ἀρχιμανδρίτου, θὰ ἐξετίθετο εἰς τὰς ποινὰς τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, οἵτινες ἐπιβάλλουσι καθαίρεσιν εἰς τε τοὺς χειροτονούντας καὶ τὸν χειροτονούμενον παρ' ἐνορίαν. Τοιαύτη τις περίπου καὶ ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον εἶνε ἡ ἐννοια καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ πρώτου κεφαλαίου περὶ τῆς νομίμου καὶ κανονικῆς ἢ μὴ συγκροτήσεως τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. — Μετὰ τοῦτο ἀκολουθεῖ τὸ δεύτερον κεφάλαιον, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ἄλλο, εἰμὴ ὅτι τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὡς καὶ πάσης ἄλλης ὀρθοδόξου αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας δὲν ἔγκειται βεβαίως ἐν τῇ παντελεῖ

ἀκουωνησίᾳ καὶ τῇ πνευματικῇ οὕτως εἶπεῖ ἀπομονώσει μίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου καὶ ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, διότι τότε κατὰ τὴν θαυμασίαν ταύτην ἀντίληψιν τοῦ προνομίου τοῦ αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τινός, τοῦτο θὰ ἐσήμαινε, ὅτι πάντες δὲν εἴμεθα πλέον μέλη ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος, τοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ ἡ Ἐκκλησία σύμπασα ἀναπαριστᾷ ἐνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον ὄργανισμὸν, ἐν ᾧ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέλη συνεινούνται δι' ἀρρήκτου ἐσωτερικοῦ δεσμοῦ, καὶ ζωοποιούνται καὶ αὐξοῦνται ἕκαστον κατὰ τὸ ἐπιχορηγούμενον μέτρον παρὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζῶντος τούτου ὄργανισμοῦ καὶ τοῦ σώματος, ὃς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐξ οὗ κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον πᾶν τὸ σῶμα τοῦτο συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον συντελεῖ εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ (ὄρα Ἐφεσ. α' 22—25). τότε κατὰ τὴν σπουδαιοφανῆ καὶ κοσμικὴν ταύτην θεωρίαν, πάσχοντος ἐνὸς μέλους τοῦ σώματος δὲν ὀφείλουσι νὰ συμπάσχωσι καὶ πάντα τὰ λοιπὰ μέλη, καὶ χεимаζομένης μίᾳ ὀλοκλήρου Ἐκκλησίας, ὀφείλουσιν ἀμέριμοι ν' ἀτειζωσι καὶ ἴσως ἴσως καὶ νὰ ἐπιχαίρωσιν εἰς τὰ καταλαμβάνοντα αὐτὴν δεινὰ καὶ τὰς συμφορὰς αἱ λοιπαὶ οὐχὶ πλέον φιλάδελφοι ἀλλὰ ψευδάδελφοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἔστρωσαν καὶ ὁμοδοξοί, λοιπαὶ Ἐκκλησίαι. Ἀλλὰ τότε θὰ εἴπη ὅτι κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ μίᾳ καὶ ἀδιαίρετῳ κατ' οὐσίαν Ἐκκλησίᾳ ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ δὲν ἔδωκε τὸν Χριστόν, τὸ πῆρμα τοῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου, ἀλλ' ἔδωκε τὰ κοσμικὰ πάθη καὶ τοὺς τόπους καὶ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφέροντα, καὶ αὐτὰ ἔθηκεν ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἔχουσιν οὕτως οὐδαμῶς.

Ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἰδρυμένη καὶ τεθεμελιωμένη ἐπὶ τῆς ἀρραγοῦς πέτρας, ἣτις ἐστὶν ἡ καινὴ τοῦ Σωτῆρος ἐντολὴ «ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους», καὶ ἵνα συμπάσχωμεν τοῖς πάσχουσι καὶ συναντιλαμβανόμεθα τοὺς ἐν περιστάσεσι τοῦ βίου δυσχερέσειν εὐρισκομένους, κρατεῖ ἀπ' αὐτῆς τῆς συστάσεώς της μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἡ ἀνωτέρα παντὸς νόμου καὶ παντὸς περι-

ρισμού γενική τῶν χριστιανῶν ἀρχή, ὅτι ὁσάκις δι' οἰουσιδήτους λόγους ἐν τινι ἐκκλησίᾳ διαταράττεται ἡ εἰρήνη, καὶ αὕτη ἐξ αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἐπαρκῆ πνευματικὰ μέσα πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν προτέραν γαλήνην καὶ ἡσυχίαν, ἣ ἐπαπειλεῖται κίνδυνος ἐτεροδιδασκαλίας, ἢ σχίσματος ἢ αἵρέσεως, καὶ τὰ ἀθετούμενα εἶνε πίστις καὶ δόγμα καὶ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῶν Συνόδων οἱ ὅροι καὶ θεσμοί, τότε αἱ ἄλλαι αὐτοκέφαλοι καὶ ἀνεξάρτητοι Ἐκκλησίαι οὐ μόνον ἔχουσι τὸ ἱερὸν καθῆκον, ἵνα συναυτιλαμβάνονται τῇ πασχούσῃ καὶ ἐμπεριστάτῳ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ δυσχειμέρῳ καταστάσει τὸ ἱερὸν καθῆκον τοῦτο ἀποβαίνει καὶ δικαίωμα ἀναφαίρετον, καὶ οὐδεὶς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται ν' ἀρνηθῇ τὸ καθῆκον καὶ δικαίωμα τοῦτο καὶ εἰς πᾶσαν μὲν ἄλλην εὐθνηομένην ἐν τῇ Ἀρχιερωσύνῃ καὶ μεγαλυνομένην ὁμόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡκιστα δὲ πάντων εἰς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, πρὸς ἣν ὡς πρὸς σωτηριώδη ἄγκυραν ἀνέκαθεν ἐνητένιζον αἱ κατὰ Ἀνατολὰς ὀρθόδοξοι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου Κράτους, καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξήρτων καὶ ἐσάλεινον ἐν πάσῃ δυσκόλῳ περιστάσει τὴν χειμαζομένην πορθημίδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν βίου σύμπασαι αἱ κατὰ Ἀνατολὰς Ἐκκλησίαι. Ἀναμέσον τῶν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν ὑφίσταται ἀλληλεγγύη, καθ' ἣν ἐκάστη Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ ὑπὲρ τῆς ἐτέρας, «ἵνα μὴ ἦ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνωσὶ τὰ μέλη, καὶ εἴτε πᾶσχει ἐν μέλος νὰ συμπάσχωσι πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος νὰ συγχαίρωσι τὰ μέλη πάντα» καὶ ἡ ἀλληλεγγύη αὕτη οὐ μόνον δὲν αἶρει καὶ δὲν παραβιάζει τὸ αὐτοκέφαλον καὶ αὐτόνομον καὶ αὐτοδιοίκητον μῖα Ἐκκλησία, ἀλλὰ τουναντίον χρησιμεύει πρὸς ἀποσόβησιν παντὸς κινδύνου, δυναμένου ἕνεκα ἐσωτερικῆς διαιρέσεως καὶ διαμάχης νὰ διασαλεύσῃ τὴν αὐθυπαρξίαν καὶ τὸ αὐτοκέφαλον καὶ τὰς αἰωνοβίους θεσμούς καὶ τὰ καλῶς κείμενα καθεστῶτα τῆς κρίμασιν οἷς οἶδεν Κύριος συνταρασσομένης ἐξ ἐσωτερικῶν σπαραγμῶν Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἀρχαία τε καὶ νεωτέρα βριθεὶ ἀπείρων παραδειγμάτων ἀμοιβαίων παρεμβάσεων καὶ συναυτιλήψεως καὶ ἀξιοχρέου ἐκκλησιαστικῆς προ-

νοίας εἴτε πρὸς καταπολέμησιν ἐτεροδιδασκαλίας καὶ αἵρέσεως, εἴτε καὶ πρὸς καθάρεισιν εἴτε καὶ ἀντικατάστασιν Ἐπισκόπων, Ἀρχιεπισκόπων, Ἐξάρχων καὶ Πατριαρχῶν. Καὶ ταῦτα συνέβαινον ἐν Ἐκκλησίαις, ὧν τὸ αὐτοκέφαλον οὔτε ἐτέθη ποτὲ ἐν ἀμφιβολίᾳ, οὔτε βλάβῃν τιὰ ἐκ τῆς παρεμβάσεως ὑπέστη, καὶ οἷαι εἶνε αἱ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἀντιοχείας τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Κύπρου, ἵνα μόνον περιορισθῶσιν εἰς τὰς ἀρχαίας αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ὀλίγα εἰσιν ἀντὶ πολλῶν. Μεταβαίνοντες εἰς τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου, τὸ πραγματευόμενον περὶ τῶν σχέσεων τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου δὲν ἀντικρούομεν μὲν κατ' ἀρχὴν τὰς προεισαγωγικὰς τοῦ κ. Ἀθ. Εὐταξίου θεωρίας περὶ ἐκκλησιαστικῶν διοικήσεων περὶ τοῦ ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος τῶν δύο πρωτευουσῶν τοῦ κόσμου ὡς ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν τῆς Ρώμης δηλ. καὶ τοῦ Βυζαντίου, ἵνα ἐπιλύωσι πάντα τὰ δευτερεύοντα ζητήματα, ἰδίᾳ τὰ τῆς πειθαρχίας καὶ διοικήσεως, ἅτινα ἀναφυόμενα ταῖς ἑκασταχοῦ τοπικαῖς καὶ αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίαις, ἠδυνάτουσαν νὰ ἐπιλύσωσιν αὐταὶ ἀφ' ἑαυτῶν, οὐδὲ θέλομεν νὰ μηκύνωμεν τὸν λόγον ἐξιστοροῦντες τὴν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν κακοπιστίαν καλὴν πίστιν, μετ' ἧς προσηγήθη ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀνέκαθεν πρὸς τὰς λοιπὰς κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἐφ' ὧν οὐδεμίαν οὐδέποτε ἠγειρεν ἀξίωσιν ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ὑποταγῆς, καίτοι ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους αὐτὴ καθίστα τοὺς Ἀρχιεπισκόπους καὶ Πατριάρχας αὐτῶν, καθ' οὓς μάλιστα δυσχειμέρους καιροὺς εἰς παντελῆ εἶχον περιελθῆ αἱ Ἐκκλησίαι αὗται ἀνικανότητα ὅπως αὐτοδιοικηθῶσιν. Ἡ Μ. Ἐκκλησία αἰετοτε ἐσεβάσθη τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν κατὰ Ἀνατολὰς αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καὶ διὰ τοῦτο παρεμβαίνουσα, εἴτε προσκαλουμένη εἴτε καὶ αὐτόκλητος, πρὸς βελτίωσιν τῆς ἀνωμάλου καὶ θλιβερᾶς καταστάσεως τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, ἅμα τῇ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὰς ἀνέτου πως βίου καὶ ἐλευθερίας ἐνεργείας ὑπὸ ἔποψιν ἐκκλησιαστικῆν, κατέπαυε πάραυτα αὐτὴ ἐξ αὐτῆς καὶ ἀπεσύρετο ἀπὸ πάσης παρεμβάσεως καὶ ἀνέκτων

τοιουτρόπως αἱ Ἐκκλησίαι πλήρη καὶ τελείαν τὴν αὐτοδιοίκησίν των. Ἐπὶ αἰῶνας ὄλους ἐξηκολούθησεν ἡ κατάστασις αὐτῆ των πραγμάτων ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, αἰτίνες διετέλεσαν καὶ διατελοῦσι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον κυριαρχίαν τοῦ Κράτους, οὐτινος πρωτεύουσα εἶνε ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ αἱ ὁποῖαι εἰς πᾶσαν αὐτῶν ἀνάγκην ἐκκλησιαστικὴν κατέφευγον, πρὸς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ τὴν μεσολάβησιν καὶ παρέμβασιν αὐτοῦ εὐγνωμότως ἀπεδέχοντο πρὸς ἐπίλυσιν των ἐν αὐταῖς ἀναφνομένων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ διαφορῶν. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπραξε τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀπέναντι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Νείλου τοῦ ἐψηφισμένου Πατριάρχου, τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ Κυρίλλου τῶν Ἱεροσολύμων διὰ τὸ Σιναϊτικὸν ζήτημα κτλ. Ἴνα δὲ μὴ παρατείνωμεν ἐπὶ πολὺ τὸν λόγον ἐπὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν φέρε ἴδωμεν ὅποσα ἐν διαστήματι οὐχὶ πολλῶν ἐνιαυτῶν ἡ ἱστορία τῆς Κύπρου παρέχει παραδείγματα ἀδελφικῆς συναντιλήψεως, ἧς ἔτυχε φιλαδέλφως καὶ μετὰ πάσης προθυμίας ἐκ μέρους τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἢ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Ἐνταῦθα παραλείπομεν ὅσα, ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς Λατινοκρατίας συμβάντα ἐν Κύπρῳ, ὀρθότητα παρατηρεῖ καὶ ἐξελέγχει ὁ κ. Ἀθ. Εὐταξίου εἰς ἀντίκρουσιν τῶν ἐκ προκαταλήψεως καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐμπαθείας διατυπωμένων μέψεων καὶ κατηγοριῶν ὑπὸ τοῦ διατριβογράφου τῆς «Σάλπιγλος» κατὰ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἄλλων παραδειγμάτων, ἅτινα ἠδυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν καὶ κατὰ τὰ ὅποια πρὸς ἀποκατάστασιν νομίμου ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἐν Κύπρῳ, ἐνεργὸν μέρος πλειστάκις ἔλαβε τὸ οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐπενέβη εἰς τὰ τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἀναφέρομεν ὀλίγα: οὕτως ἐν ἔτει 1672 ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Νικηφόρος ὡς συγκοινωνήσας μετὰ ἱεράρχου καθηρημένου ἐπετιμήθη ὑπὸ τοῦ οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Δ', ἐλθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπολογηθεὶς ἐνώπιον τῆς ἱεράς Συνόδου καὶ συγχωρηθεὶς ὑπ' αὐτῆς ἀπεστάλη αὐθις εἰς Κύπρον μετὰ συστατικοῦ γράμματος τοῦ οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου, ἔχοντος καὶ τὰς γνώμας τῶν παρεπιδημούντων τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει

πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας Νεοφύτου καὶ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου. Ἐν ἔτει 1702 οἱ ἐπίσκοποι τῆς Κύπρου μετὰ πολλῶν ἱερέων καὶ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων ἐλθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπέδωκαν ἀναφορὰς τῷ οἰκουμηνικῷ Πατριάρχῳ κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Γερμανοῦ. Τῆς αἰτήσεως ταύτης ἀποδεκτῆς γενομένης, ὁ οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης Γαβριὴλ προέβη μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου εἰς τὴν δίκην καὶ καταδίκην καὶ καθαίρεσιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, εἶτα δὲ ἐξελέγη ἐν Κωνσταντινουπόλει νέος ἀρχιεπίσκοπος. Περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησία καθήρσε τὸν παρανόμως καταλάβοντα τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως Κυρίου Βαρνάβαν. Τῷ 1730 ὁ οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου προέβη εἰς τὴν καθαίρεσιν τῶν μητροπολιτῶν Κυρηνείας Νικηφόρου καὶ Πάφου Ἰωακείμ. Τῷ 1745 ὁ οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης προέβη ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου τοῦ Νεοφύτου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φιλοθέου. Τῷ 1810 ἐπειδὴ ἐν Κύπρῳ ὑπῆρχον δύο μόνου ἀρχιερεῖς, οἱ μητροπολίται Πάφου Χρῦσαιθος καὶ Κυρηνείας Εὐγένιος, οὗτοι ἤτήσαντο δι' ἀναφορὰς πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἵνα ἀποστελῆ ἀρχιερεὶα πρὸς χειροτονίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ καὶ τοῦ μητροπολίτου Κυτίου Μελετίου. Ἐν ἔτει 1823 δι' ἀναφορὰς τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Κύπρου ἐξητήθη ἡ ἐνέργεια καὶ ἐπέμβασις τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐν τῇ μεταξὺ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Ἰωακείμ καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ ἐγερθείσῃ διαφωνίᾳ. Τὸ δὲ Πατριαρχεῖον ἔλαβε τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου. — Ἴνα δὲ παραλίπωμεν τὰ περισσώτερα ἀρκοῦμεθα σημειούμενοι καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ὅσα ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος τῆς εἰδικῆς ἱστορίας περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Φίλ. Γεωργίου ἀναφέρει «οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις πολλαῖς περιστάσεσιν ὁσάκις ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἐπεκαλεῖτο τὴν ἐπικουρίαν αὐτῆς, ἢ Μ. Ἐκκλησία, ὡς ἀδελφῆ, θεία προνοία πασῶν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν πλείονα ἠθικὴν δύναμιν κεκτημένη, παρείχε προθύμως, ὡς ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ ἐν Κύπρῳ τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆς ἀδελφικὴν ἀντιλήψιν. Οὐ μόνον δὲ προσκαλουμένη, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ αὐθόρμητος ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας

τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν μεριμνῶσα, ἐν ἀνάγκῃ προέβαινε καὶ εἰς κανονικὰς καθαιρέσεις ἀρχιεπισκόπων καὶ πατριαρχῶν, ἔχουσα ὁμως πάντοτε συμψήφους καὶ τοὺς λοιποὺς πατριάρχας».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πάντων ἡλίου ἐναργέστερον καταφαίνεται ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἄθ. Εὐταξίου τεθὲν θέμα ἐξαντλεῖται ἐκ πάσης ἀπόψεως νομιμώτατα καὶ κανονικώτατα, καὶ ὅτι καὶ τὰ τρία σημεῖα, ὧν τὴν ἀπόδειξιν ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ, ἦτοι α'.) ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Κύπρου, ἐν ἣ ἐκ τῶν τεσσάρων αὐτῆς ἀρχιερέων παρεδρεύει τὴν σήμερον εἰς καὶ μόνος, δὲν εἶναι νομίμως καὶ κανονικῶς συγκεκροτημένη β'.) ὅτι αὐτὴ ὡς τοιαύτη εἰς οὐδεμίαν ἔγκυρον ἀπόφασιν δύναται νῦν νὰ προβῇ· καὶ γ'.) ὅτι εἰς ἐπίλυσιν τοῦ νῦν ἀναφύετος ἐν Κύπρῳ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος ὀφείλει καὶ δικαιοῦται νὰ παρέμβῃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ταῦτα, λέγομεν, τὰ τρία σημεῖα, ἀποδείκνυνται ἐναργέστατα καὶ δι' ὧσων ἔγραψεν ἄριστα ὁ κ. Ἄθ. Εὐταξίου, καὶ δι' ὧσων ἡμεῖς ἐνταῦθα συμπληροῦντες τὰ ἐν τῷ βιβλιαρίῳ αὐτοῦ παρεθήκαμεν νέων παραδειγμάτων καὶ ἀνεπτύξαμεν καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ ἐκ τοῦ κανονικοῦ τῆς Ἐκκλησίας δικαίον ἀληθειῶν καὶ ἀρχῶν κρατύνεται ἀδιάσειστος ἡ πεποίθησις παρὰ παντὶ ὀρθοδόξῳ καὶ ζηλωτῇ τῶν πατρῶν χριστιανῶ, ὅτι ἡ Μ. Ἐκκλησία, παρακληθεῖσα ὑπὸ τῆς περὶ τὸν Κιτίου πλειοψηφούσης μερίδος νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸ διαταράττον καὶ σπαράσσον τὴν Κυπριακὴν Ἐκκλησίαν ζήτημα, οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν εἰμὴ τὸ καθήκον τῆς καὶ ἐνήσκησε δικαίωμα ἀναφαίρετον ὅπως πρυτανευθῇ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ γαλήνη εἰς θυελλομαχοῦσαν καὶ συνταρασσομένην δι' ἀνθρώπινα πάθη καὶ βλέψεις γερασμίαν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου.

X.

BIBΛΙΟΛΟΓΙΑ

Τὸ ἐν Μόσχᾳ Συνοδικὸν Σκευοφυλάκιον, ἦτοι ἐπισκόπησις καὶ λεπτομερὴς περιγραφή τῶν ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τοῦ Κρεμλίνου τεθησαυρισμένων διαφόρων ἱερῶν κειμηλίων καὶ ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν, ὑπὸ Ἀρχιμανδρίτου Ἰακώβου Δημοπούλου Βατοπεδινού, ἀντιπροσώ-

που τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἡγουμένου τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, χάριν τῶν φίλων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχαιολογίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συγγραφῆς τοῦ σεβασμιωτάτου ρώσου ἀρχιεπισκόπου Τβέρης Σάββα. Ἐν Ἀθήναις, 1900, 8ον, σελ. 98.

Οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ἔχουσιν ἤδη γνῶσιν τῆς ἀξιολογοῦ ταύτης καὶ ἐνδιαφερούσης συγγραφῆς τοῦ πανοσ. ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰακώβου, καθόσον αὕτη τμηματικῶς καὶ συνοπτικώτερον ἐδημοσιεύθη ἤδη διὰ τῶν στηλῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας. Ἡ ἀναδημοσίευσίς νῦν αὐτῆς ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ ἐγένετο μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ φιλοκαλίας, ἔχει δὲ τοῦτο τὸ μέγα πλεονέκτημα, ὅτι κοσμεῖται δι' ἀκριβεστάτων εἰκόνων τῶν ἐπισημοτέρων ἐκ τῶν περιγραφόμενων κειμηλίων, ἅπερ ἐκ τῆς ἡμετέρας Ἀνατολῆς τὰ πλεῖστα προερχόμενα ὑπὸ πᾶσαν ἔσφοιν κινουσι τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν. Τὰ περιγραφόμενα κειμήλια ἐκ τοῦ πλουτοῦς θησαυροῦ τοῦ Συνοδικοῦ Σκευοφυλακίου τῆς Μόσχας εἶνε τὰ ἀκόλουθα· α') Ἅγια λείψανα (σελ. 9 — 16)· β') Σταυροὶ (17—20)· γ') Ράβδοι ποιμαντικαὶ (21—26)· δ') Ἐγκόλπια (26—40)· ε') Μίτραι πατριαρχικαὶ (45—48)· ς') Σάκκοι μητροπολιτικοὶ καὶ πατριαρχικοὶ (48—62)· ζ') Ὡμοφόρια, ἐπιτραχήλια, ἐπιγονάτια, ἐπιμάνικα, στιχάρια, μανδύαι καὶ ἐπανωκαλύμμαυχα μητροπολιτῶν καὶ πατριαρχῶν (63—78)· η') Κρατασκευὴ ἁγίου μύρου καὶ σκευὴ καὶ δοχεῖα αὐτοῦ (79—88)· θ') Διάφορα ἐκκλησιαστικὰ ἀντικείμενα, οἷον μανουάλια, θυμιατήρια, δίσκοι κτλ. (89—90). Ἐν τέλει ἐπισυνάπτονται χρονολογικοὶ κατάλογοι τῶν μεγάλων δουκῶν καὶ τῶν βασιλείων τῆς Μόσχας, τῶν μητροπολιτῶν πάσης Ρωσσίας καὶ τῶν πατριαρχῶν Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, καὶ σύντομος ἱστορία τῆς πόλεως Μόσχας. Τοιοῦτον κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ νέον τοῦτο πνευματικὸν φιλοπόνημα τοῦ ἐλλογιμοῦ ἀρχιμανδρίτου κυρίου Ἰακώβου, ἔπερ ἡ Αὐτοῦ Πανοσιολογίότης ἀριεστὸ εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κωνσταντίνον τὸν Ε'. Ὡς δὲ ἕκαστος συμπεραίνει ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος τῶν περιεχομένων τοῦ βιβλίου, ἐν αὐτῷ ἱκανὰ τὰ χρησιμὰ δύναται ἵνα ἀναγνώσῃσιν οἱ τε φιλόστοροι καὶ φιλάρχαιο καὶ οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀρχαιολογοῦντες.

X. Π. Ι.

Τὸ ἐν Μόσχᾳ Ἑλληνικόν, δευτεροβάθμιον, Μοναστήριον τοῦ Ἁγ. Νικολάου, τὸ ἐξαπτόμενον ἐκ τῆς ἐν Ἀθῶν Σταυροπηγιακῆς Πατριαρχικῆς καὶ Βασιλικῆς Μονῆς τῆς Πορταίτισσης τῶν Ἰβήρων. Ἐκδοσις ἀρχιμ. Γαβριήλ. Μόσχα, 1900, 8ον, σελ. 25. (Ρωσιστί).

Τὸ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν φυλλάδιον, ὀφειλόμενον εἰς τὸν κάλαμον τοῦ ἐλλογίμου κ. Ν. Δουρνοῦ, εἶνε σύντομος ἱστορία καὶ περιγραφή τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ὅπου ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῆς Μόσχας Ἀλέξιος Μιχαήλ (1615—1676) ἀπέριψε διὰ χρυσοβούλλου εἰς τὴν ἐν Ἀθῶν ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἰβήρων. Τὸ μοναστήριον τοῦτο, κείμενον σήμερον ἐν μιᾷ τῶν κεντρικωτάτων ὁδῶν τῆς Μόσχας, ἤτις ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν «Νικόλσκαγια», ἄγνωστον πότε καὶ ὑπὸ τίνος ἰδρύθη· εἶνε ὅμως ἰκανῶς ἀρχαῖον, διότι ἀναφέρεται ἤδη ἀπὸ τοῦ 1390 ἐν τοῖς ρωσικοῖς χρονικοῖς. Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ ἐχειροτονήθη τῷ 1775 ἀρχιερεὺς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μόσχας Πλάτωνος ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης καὶ τοῦ πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως Σεραφεῖμ ὁ πολὺς Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, ὅτε ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος τῆς τότε συστάσης ἐπαρχίας Σλαβινίου καὶ Χερσῶνος, συγγάμις δὲ ἐπεσκέπτετο αὐτὸ καὶ ἐλειτούργει ἐν αὐτῷ καὶ ὁ κλεινὸς Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀστραχανίου ἀποχώρησιν αὐτοῦ. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ φυλλαδίου, μετὰ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν τυχῶν τοῦ μοναστηρίου τούτου μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, περιγράφει τοὺς ἐν αὐτῷ ναοὺς, τὰ ἱερὰ λείψανα καὶ τὰ λοιπὰ κειμήλια αὐτοῦ, καὶ ἀπαριθμεῖ τοὺς ἡγουμένους καὶ διευθυντάς αὐτοῦ, ἐξαίρων κατ' ἄξιαν τὴν ὄρασιν τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιμ. Γερασίμου, διὰ τῶν φροντίδων τοῦ ὁποίου, διευθύναντος αὐτὸ ἀπὸ τοῦ 1891 μέχρι τοῦ 1898, ἀνηγέρθησαν ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ λίαν προσοδοφόρα κτήματα. Ἡ διεύθυνσις τοῦ μοναστηρίου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου τοῦ ἀρχιμ. Γερασίμου ἀνετέθη ὑπὸ τῆς κυριάρχου μονῆς εἰς τὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς πανοσ. ἀρχιμανδρίτην κ. Γαβριήλ, ὅστις καὶ ἐξέδωκε τὸ ἀνωτέρω φυλλάδιον.

Χ. Π. Ι.

Περιοδικὸς τύπος

ὑπὸ τὸν τίτλον «Πανακοθήκη» ἀρξεται ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις μηνικὸν καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

τῆς ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ φιλοκάλου νέου Δ.Ι. Καλογεροπούλου. Ἡ «Πανακοθήκη» σκοπὸν προτίθεται τὴν καλλιτεχνικὴν κίνησιν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ αἰσθητικῆτος τοῦ καλοῦ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν περιωπὴν. Τὸ λαμπρὸν πρόγραμμα τῆς «Πανακοθήκης» ἐγγυᾶται τὴν εὐδῶσιν τοῦ σκοποῦ καὶ εὐχόμεθα ἀπόσκοπον τὴν πορείαν τοῦ νέου τούτου περιοδικοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Παραίτησις ἐν τοῖς Ἀνακτόροις.—

Τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σепτου ἡμῶν ἀνάκτος εὐδοκήσαντος ὅπως δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος διατάξῃ ἵνα καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ ἡμέτερα πατριαρχεῖα καθυστεροῦμεναι δόσεις συμπληρωθῶσι μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων εὐχῶν καθιδρυμάτων ἐκ κτηματικῶν φόρων ὀφειλόμενα. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός πατριάρχης μετέβη χθὲς εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίξ ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν ἀγίων συνοδικῶν σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου καὶ τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου Στυριᾶκη βῆν Ἀριστάρχου καὶ ὑπέβλεν ἀρμοδίως τῇ Α. Α. Μ. τῷ μεγαθύμῳ Ἀνακτι τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἐπὶ τῷ νέῳ τούτῳ τεκμηρίῳ εὐμενείας τῆς Α. Α. Μ. πρὸς τὸ ἡμέτερον Γένος.

— Ἐκλογή μητροπολίτου Μελενίκου. — Τῆς μητροπολιτικῆς ἐδρας τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μελενίκου κενωθείσης πρό τινας ἕνεκα τῆς μεταθέσεως τοῦ μητροπολίτου Λεοντίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κασανδρείας, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐγένετο ἀκέψις περὶ πληρώσεως αὐτῆς. Ὅθεν προταθέντων ὑποψηρίων τοῦ θεωριεστάτου ἐπισκόπου Παμφίλου Μελισσηνοῦ καὶ τῶν πανοσιολογ. ἀρχιμανδριτῶν Ἰωακείμ Φοροπούλου, ἀρχιεποφύλακος τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου καὶ Ἀγαθαγγέλου Παπαναστασιάδου προϊσταμένου Τξιβαλίου, καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναφ ἐξελέγη μητροπολίτης Μελενίκου ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Φορόπουλος.

Ἀυθιμὲρον ἡ Αὐτοῦ Θεοφιλιὰ δέψηρισμένος ἅγιος Μελενίκου προσελθὼν ἠσπάσατο τὴν δεξιάν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Μελενίκου.

Χθὲς δὲ ἐγένετο τῇ Αὐτοῦ Θεοφιλίᾳ, παραστάθῃ ἐνώπιον τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, τὸ εἰδημόνον

Μήνυμα, καὶ εἶτα ἡ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ νενομισμένη τελετὴ τῆς εὐχαριστίας.

— **Διορισμοί.**— Ἐν τῇ χθισινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐγένοντο οἱ ἐπόμενοι διορισμοί: Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τοῦ Ῥθηνικοῦ Ἰωακείμειου Παρθενωγαγίου διορίσθη ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Χίου Κωνσταντίνος· μέλος τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μηθύμνης Στέφανος· πρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μεσημβρίας Χαρίτων, καὶ πρόεδρος τῆς ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου ἐπιτροπῆς ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Αἰτίτισης ἀντικαστήσαντες πάντες τὸν ἀποχωρήσαντα μητροπολίτην ἅγιον Βερροίας Κωνσταντίνον.

— **Μητροπολίτης Ἡρακλείας.**— Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡρακλείας Ἰερώνυμος, ᾧ τινι ἡ Ἐκκλησία εἶχε χορηγήσει τὴν ἀδειαν ὅπως ἔλθῃ ἐνταῦθα, ἀφίκετο τῷ παρελθόντι Σεβδάτῳ καὶ κατευθύνθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

— **Ἐπισκέψεις.**— Προχθὲς ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ Α. Β. ὁ Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆ παστῆς ἀρχιμεταφραστῆς τῶν ἀνακτόρων.

Τῇ Τρίτῃ δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὴν Α. Σ. τὸν ἅγιον Προύσης Ναθαναὴλ ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς βασιλεύουσιν ἀρῖζει αὐτοῦ.

— **Ἐπέτειος ὁνόματος.**— Τὸν τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ὀνομαστικὴν ἑορτὴν ἄγοντα τῇ παρελθούσῃ ἐβδόμαδι σεβασμιώτατον μητροπολίτην Βίρνης Πολύκαρον συνεχάρησαν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης, οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί ἀρχιερεῖς καὶ ἀπὸ πολλοὶ ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τοῖς δὲ αὐθημερὸν ἄγουσιν ὁμοίως τὴν ἑορτὴν αὐτῶν πανιερωτάτους μητροπολίταις Διβρῶν καὶ Κολωνίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

— **Ἀπονομὴ βαθμῶν.**— Εὐάρεστως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Σ. αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἀπένευμε χθὲς τῷ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Β. Μ. Συμβουλίου ἀξιολόγῳ Ἀντωνίῳ Σούρλῳ τὸν βῆθμόν Οὐλίᾳ σίνφι σάνι.

— **Μεγάλῃ τοῦ Γ. Σχολῆ.**— Τῆς ἑδρας τῶν φυσικομαθηματικῶν μαθημάτων ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ κενωθεῖσης ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Ἀνδρέου Σπαθάρη, ὁ καθηγητικὸς Σύλλογος συνελθὼν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πανοσιολογιστάτου Σχολάρχου ἀρχιμ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου καὶ συσκεψάμενος ἀπεφάσισεν ὅπως τὰ μὲν φυσικὰ καὶ μαθηματικὰ ἀνατεθῶσι προσωρινῶς, μέχρι τῆς λήξεως δηλονότι τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῷ υἱῷ τοῦ αἰδίου καθηγητοῦ ἑλλογίμῳ Κορνηλίῳ Σπαθάρη, τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ ποιησάμεν, τὰ δὲ τῆς βοτα-

νικῆς καὶ ζωολογίας τῷ ἐκ τῶν καθηγητῶν ἑλλογίμῳ Νικολάῳ Βούρῳ. Ἡ ληφθεῖσα αὕτη ὑπὸ τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου ἀπόφασις ὑποβλήθησα τῇ σεβαστῇ ἐφορείᾳ ἐνεκρίθη.

— **Μητροπολίτης Καστορίας.**— Ἀποχιρετίσας τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τοῦ ἀγίου συνοδικούς καὶ τοῦ λοιποῦ ἐγκρίτους φίλους αὐτοῦ ἀπῆλθε σήμερον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου κατευθύνθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερωτάτος μητροπολίτης Καστορίας Γερμανός.

— **Παράβασις καθεστηκυίας τάξεως.**— Παρατηρήθη ὅτι ἀπὸ τινος ἔνιοι τῶν ὑπὸ οἰκείου μητροπολίτας διατελούντων ἐπισκόπων, προκειμένου περὶ ὑποθέσεων ἀφρωσῶν τὴν ἐπισκοπὴν αὐτῶν, ἀναφέρονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ πατριαρχεῖα καὶ οὐχὶ διὰ τῶν οἰκείων μητροπολιτῶν, ὡς ἡ καθεστηκυία ἱεραρχικὴ τάξις ἐπιβάλλει. Ἐπειδὴ ὑποτίθεται ὅτι ἡ παράβασις τῆς τάξεως ταύτης προέγχεται μᾶλλον ἐκ προσκαίρου λήθης, ἢ ἐκ παντελοῦς ἀγνοίας αὐτῆς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως γένηται ἡ παρούσα ὑπόμνησις πρὸς τοὺς παραβαίνοντας καὶ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΜΟΤΣΙΚΟΣ ΣΤΑΛΟΓΟΣ

Μουσικά διαγωνίσματα.

Χορηγούντος τοῦ παναγιωτάτου Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', προκηρύσσονται δύο Διαγωνίσματα. Καὶ διὰ μὲν τοῦ Α' ὀρίζει ὁ Σύλλογος νὰ καθορισθῇ ὁ ποιητικὸς ρυθμὸς τῆς Ὀκτωήχου καὶ ἡ κατὰ στίχους σύνταξις αὐτῆς ὡς ὑποτίθεται ὅτι ἐποιήθη τὸ πρῶτον, καὶ ὡς ἴδῃ ἀπὸ τινος ἐγένοντο ὑπὸ διαφόρων φιλολόγων ἐπὶ ἄλλων ἀμαρτῶν δοκίμα τῆς καθ' ἡμᾶς ὑμνογραφίας, ἥς τὴν ἄριταν καὶ συνεχῆ στιχομετρικὴν διάρθρωσιν ὡς ἐν τῶν μελημάτων αὐτοῦ ἀναγράψῃ τὸ ἡμέτερον ὄσματος. Διὰ δὲ τοῦ Β', νὰ ἐξευρεθῇ ἂν ὑπάρχῃ σχέσις μεταξὺ τοῦ ποιητικοῦ ρυθμοῦ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ μελικκοῦ ρυθμοῦ.

Προσκαλοῦνται δὲ οἱ ἀπανταχοῦ μουσικοδιδάσκαλοι, φιλόλογοι καὶ μουσικολογὸι ὅπως μετὰ δέξασιν τῶν ἀνωτέρω Διαγωνισμάτων ἐπὶ τοῖς ἀκολουθοῦσι ἡμέραις:

- 1) Πᾶς ὁ δυνάμενος εἶναι δεκτὸς εἰς τὸν Διαγωνισμὸν.
- 2) Οἱ διαγωνισθησόμενοι διὰ τὸ Α' Διαγώνισμα δεόν νὰ πέμψωσι τὰ δοκίμια αὐτῶν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1901, διὰ δὲ τὸ Β' μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1902. Οὐδεμίαν δὲ οὐδαμοῦ ὑπογραφήν ἢ ἄλλην τὴν δὴλωσιν θὰ ὑποδεικνύῃ τις ἐστὶν ὁ διαγωνιζόμενος, ἀλλ' ἐντός τοῦ χειρογράφου ἐν φακέλλῳ, καλῶς ἐσφραγισμένῳ, ἐγκλείει οὗτος τὸ δνο-

μα αὐτοῦ, ἔξωθεν δ' αὐτοῦ ρητόν τι, καὶ τὸ αὐτὸ προσγράφει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ χειρογράφου διὰ τὴν ταυτοτητα.

3) Γέρας τῶν νικῶντι δι' ἑκάτερον τῶν Διαγωνισμάτων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀνά πεντήκοντα λίραι Ἀγγλίας, καταθεθεῖσαι ἴσῃ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιώτου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν «Λωανικὴν Πίστωσιν».

4) Τὸ βραβευθὸν ἔργον εἶναι κτῆμα τοῦ Συλλόγου.

5) Τὰ χειρογραφα δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς διαγωνιζομένους, ἀλλὰ κατατίθενται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου.

6) Ἡ κρίσις γενήσεται κατὰ τὸ 44 ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τῆς ἐπι τῶν Διαγωνισμάτων ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τῶν κκ. Γ. Ι. Παλαδοπούλου, προέδρου, Γ. Βολάκη, Πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου, Ἀνδρέου Σπαθάρη, Νηλέως Καμαράδου καὶ Εὐστρατίου Παλαδοπούλου, ὁτινες συναθὰ τῆ 83 ἄρθρω, ἂν μετὰ δόχου τοῦ Διαγωνισμοῦ δὲν δύνανται νὰ συζητήσωσι καὶ νὰ ψηφίσωσιν ἐν τῇ περὶ βραβεύσεως συνεδριάσει τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ τοῦ μὲν Α' Διαγωνισματος ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τῇ 4 Δεκεμβρίου 1901 ἐπι τῇ τριετηρίδι τοῦ Συλλόγου, τοῦ δὲ Β' τῇ 1902 ἐπι τῇ τετραετηρίδι.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

† Ὁ Ἀμαξίας ΑΝΘΙΜΟΣ

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπειὴ παρὰ τὴν ἐπαρειλημμένην γενομένην δημοσίευσιν τῆς Ἱ. Σοφίδου, ἐξακολουθοῦσι καὶ αὖθις διαδιδάχματα τηλεγραφήματα ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, κατ' ἀναστέρων ἐντολῆν ἀναδημοσιεῖμεν τὰς ἐν τῇ φαστῶντες μεῖζονα τὴν προσοχῆν.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι, καίτοι κατὰ τὸ ἔτος 1899 ἀποράσει Αὐτῆς ἐπανειλημμένης ἐκοινοποιήθη διὰ τῆς Ἀ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀλθειας», ὅτι δὲν θὰ γίνηται ὑπ' αὐτῆς οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἐπὶ τῇ βῆσει τηλεγραφημάτων, προερχομένων εἴτε παρὰ κοινοτήτων, εἴτε παρ' ἰδιωτῶν καὶ ἐκπράξοντων ἢ τὴν εὐαρέσειαν αὐτῶν ἐκ τῆς πολιτείας τῶν οἰκείων μητροπολιτῶν ἢ τοῦναντίον, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ταῦτα φέρουσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπογράφας δυσαναγνώστους καὶ ἀνεξελέγκτους καὶ πολλὰκις διὰ τῶν αὐτῶν ὑπογραφῶν διαβιβάζονται εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρᾶγματα ἀντιπίπτοντα πρὸς ἄλληλα, ἐν τούτοις ἀπό τινος χρόνου καὶ αὖθις ἐξακολουθοῦσι διαβιβάζόμενα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τοιαῦτα τηλεγραφήματα ἔτι δὲ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκτὸς τηλεγραφημάτων ὡς τὰ ἄνωτέρω διαβιβάζονται καὶ ἄλλα περὶ ὑποθέσεων, αἵτινες δύνανται ἄνευ βλάβης αὐτῶν νὰ ὑποβληθῶσι δι' ἐπιστολῶν, ὡς καὶ τηλεγραφήματα

περὶ ὑποθέσεων, ἀπαιτουσῶν ἐξέτασιν καὶ ἐξακριβωσιν, ἢ περὶ ὑποθέσεων, δι' ἃ εἶναι ἀνάγκη ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν διαβιβάζομένων πληροφοριῶν νὰ γίνηται ἐνέργειά τις, ὅπερ ὁμως δὲν εἶναι δυνατόν, διότι συνήθως τὰ τηλεγραφήματα ὡς ἐκ τῆς συντομίας αὐτῶν εἶναι ἀσαφῆ, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ παρκαμμορφωμένα καὶ δὲν περιέχουσι πάσας τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς ἐνέργειαν πληροφορίας, διὰ ταῦτα ἐνέκρινεν, ἵνα καὶ αὖθις κοινοποιηθῆ, ὅτι ἐπὶ τῇ βῆσει τοιούτων, ὡς ἄνω εἰρηται, τηλεγραφημάτων, δὲν θὰ γίνηται οὐδεμίαν ἐνέργειαν, εἰ μὴ μόνον ἐπὶ τῇ βῆσει ἐγγράφων προσηκόντως ὑπογεγραμμένων

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμανδριεὺς ΦΩΤΙΟΣ

ΟΙΚΟΤΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 714.

Διὰ ταῦτα

Διὰ τὴν ἐπί τῆς ἐναγομένης καὶ ἀπορασίῳ παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4835 καὶ ἡμερομηνίαν 24 Ἀυγούστου 1900 περὶ διαζυγίου ἀγωγῆν τοῦ ἐνάγοντος Κωνσταντοῦ Στυλιανοῦ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπακιότητος τῆς ἐναγομένης Ἀμαλίας, θυγατρὸς Δημητρίου Παπαγγελῆ καταγομένη ἐξ Ἐξαστέρου τῆς ἐπαρχίας Σηλοβρίας,

Παράγει αὐτῇ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου δεζομένης προθεσμίας πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνόκων μέσων κατὰ τῆς ἐπί τῆς ἐκδιδόμενης ταύτης ἀποφάσεως ἧτοι τριάκοντα καὶ μίξ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐρημεριῶν δημοσίευσως τοῦ διατακτικοῦ ταύτης πρὸς ὑποβολὴν ἀνακοπῆς, καὶ ἑτέρων ἐξήκοντα καὶ μίξ ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶ ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων φύλλων Ἀ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀλθειας καὶ Α' Νέας Ἐρημεριῶν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ

Ἐπιτίθει τῇ ἐναγομένη, ὡς ὑπακιῶν τῆς διαζεύσεως, τὰ δικαστικὰ ἐξῶτα καὶ τὴν τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγόρων, καὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐγγράφων συμπεσοῦμενα μὲν εἰς γρόσια ἐξακόσια εἴκοσι καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 624), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 18 Δεκεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυθαῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἄνθιμος Π. Ὁρφανίδης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ . 25
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά—Εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας—Ἐπιστολὴ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας—Ἀφροσύμης Λόντου Τολστού—Περὶ τῆς ἐπ' ὄψματι τοῦ Ἀδελφούτου Ἰακώβου φερομένης λειτουργίας—Καινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

—*Εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.*
—Ἀποσταλεῖσα ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἡ εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ τῆς Α. Μακχιριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου, ἀγγέλλοντος ἐπισήμως τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμηνικῷ Πατριάρχῃ τὴν εἰς τὸν ἀγίωτάτον Ἀποστολικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ἀνάρρησιν αὐτοῦ. Μὴ δυνάμενοι ἕλλειψαι χώρου ἵνα δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον τὴν εἰρηνικὴν ταύτην, ἐκτενὴ εὔσαν, δημοσιεύομεν σήμερον μέρος αὐτῆς.

—*Ἐπισκέψεις τῆς Α. Θ. Π. παρὰ τῷ Πρωτοπυργῷ.*—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης μεταβὰς τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου καὶ τοῦ ἄρχοντος Καπουκεχαγιά Ἀντωνίου ἐγένετο Οἰκιάδου παρὰ τῇ Α. Υ. τῷ πρωτοπυργῷ Χαλίλ Ριφάτ πασᾷ συνδιελέξατο περὶ τινων ἰκρεμῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων.

—*Ἐπισκέψεις.*—Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην ὁ ἐνταῦθα πρωθιερεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας αἰδεσιμώτατος Θεόδωρος Δάουλιγκ ἐνεχείρησεν αὐτῷ ἐπιστολὴν, κατωτέρω δημοσιευομένην, τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ πρω-

θιεράρχου πάσης Ἀγγλίας Φρειδερίκου ἀπαντητικὴν εἰς τὴν πρὸ τινος ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος αὐτῷ διαβιβασθεῖσαν.

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐπισκέψατο ὁμοίως τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ Α. Ε. ὁ σύμβουλος τῆς ρωσικῆς πρεσβείας κ. Στσερπάτσου.

Ἡ Α. Ε. κατόπιν ἐπισκέψατο καὶ τὴν Α. Σ. τὸν ἐπίτροπον τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιεπίσκοπον Νεαπόλεως Ἀρσένιον.

Προχθὲς δὲ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α'. Γραμματέως κ. Ποτέν.

Τῇ Τρίτῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνοδίᾳ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Προύσης Ναθαναήλ, προέδρου τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἐκδραμοῦσα μέχρις Ἐπταπυργίου ἐπισκέψατο τὰ αὐτοῖσι Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.

—*Μητροπολίτης Προικοννήσου.*—Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Προικοννήσου Σωφρόνιος ἤγγειλε διὰ γράμματος αὐτοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν αἰσίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀφίξιν καὶ τὴν γενομένην αὐτῷ ἐκ μέρους τοῦ ποιμνίου ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν.

—*Ἐπαρχία Μελερικού.*—Ἡ ἀξιότιμος Δημογεροντία τῆς πόλεως Μελερικού, ἕδρας τῆς ἐπαρχίας, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐγνώμοσύνην τῶν κατοίκων ἀπάσης τῆς ἐπαρχίας διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου μητροπολίτου αὐτῆς Ἰωακείμ.

—*Ἀφίξις.*—Ὁ πρὸ τινος τῆς ἀδείας τῆς ἐκκλησίας τυχὼν πανιερώτατος μητροπολίτης Ἰκονίου Ἀθανάσιος ἀφίκετο τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ εἰς βασιλεύουσαν καὶ τῇ ἐπαύριον προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

— *Ἐπαρχία Κασσαδρείας.* — Ἡ ἐπαρχία Κασσαδρείας διὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου αὐτῆς τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου αὐτῆς Λεοντίου.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τοῦ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπου τοῦ ἁγίου Ὁρους πανοσιολ. Γερασίμου Ἀκυριώτου ἄγοντος τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τὴν ἐπέτειον ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. εὐχρηστέην ἵνα διαβιβάσῃ αὐτῷ τὰς συγχαρητήριους αὐτοῦ εὐχὰς διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. Ἀργυθιακκοῦ Ἀκυριντίου.

Τὸν πανοσιολ. ἀντιπρόσωπον ἐπισκέψαντο πρὸς τούτους οἱ σεβ. ἅγιοι συνοδικοὶ καὶ πᾶς πολλοὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

— *Ἐ. Ἀθηναῖος Φιλολογ. Σέ. Ἰ. Λογος.* — Ὁ ἐν Πέραν Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ἐξελέξατο τὴν Α. Π. τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον Χρυσόστομον μέλος αὐτοῦ τακτικόν.

— *Διορισμὸς Ἀρχιεπισκόπου.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διορίσθη ἀρχιεπισκόπος τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως τοιοῦτου Ἰωακείμ Φοροπούλου, ἐκλεγέντος μητροπολίτου Μελενίκου, ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδριτῆς Κωνσταντίνος Δελικάνης.

Ἡ Εἰρημικὴ ἐπιστολὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Φωτίου ἔχει ὧδε:

*Αρθ. Πρωτ. 1338.

**Κωνσταντῖνον, τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ
Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης
καὶ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῳ**

**Φώτιος ἐλέω Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου
χαίρειν ἐν Κυρίῳ**

Ἁγιάζων τῆρ ἐαυτὸν ὑπὲρ τῶν πιστευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, τῷ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα εἶνα καὶ αὐτοὶ ὡσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ καὶ τὴν ὑστάτην λαῖπὸν αἴτησιν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναφέρειν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα ὑπὲρ αὐτῶν πρὸ τοῦ ἐξελεθεῖν πέραν τοῦ γαιερόου τῶν κειθῶν, ἀντὶ πάσης ἀνταποδόσεως, ὅτι αὐτὸ ἔργον ἐτελείωσεν, ὁ δέδωκεν αὐτῷ ἵνα ποιῆσῃ, ταῦτα ἐρωτᾷ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός: Πάτερ ἄγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι σου, οὗς δέδωκάς μοι, ἵνα ὡσιν ἐν καθ' ὡς ἡμεῖς, ἵνα πάντες ἐν ὡσιν καθ' ὡς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὡσιν. Καὶ ἔκτοτε ἐπὶ τῇ θεοπαγεῖ ταύτῃ βᾶσει τῆς σωτηρίας ἡ ἀγία καὶ ἀμωμορ νόμφη αὐτοῦ Ἐκκλησία συναρμολογεῖται καὶ αὔξει εἰς νῆν ἄγιον ἐν Κυρίῳ ὡς κατακλιτήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι αὐτῇ οὐσα τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔκτοτε σπουδάζει ἡ σύμπασα Ἐκκλησία σφραῖνῃ κατὰ τὸν

Ἀπόστολον ἀτὴν ἐνόητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» καὶ ἔκτοτε ὡς ἄποστολον, διὰ προφητῶν, δι' εὐαγγελιστῶν, διὰ ποιμένων καὶ διδασκάλων ἐν ἐλπίδι κλήσεως μᾶ καὶ ἐν πίστει μῆν ἐν ἐπιτητῇ καὶ ἐργάζεται καὶ καταπράττει ἡ ἀγιοτάτη μήτηρ Ἐκκλησία σείνει τὰ ἔθνη πάντα συγκαληρόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμετοχὰ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Αἱ δ' οὐ αἰ ἐκ γενεῶν εἰς γενεὰς ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ τῇ αὐτοῦ χάριτι τὴν πνευματικὴν προστασίαν καταπιστευόμενοι ἐκείστοι σὺδάμοιοι καὶ ἱεροὶ πατέρες, τοῦτο δὴ τὸ ἔργον τῆς ὀλης Ἐκκλησίας πληροῦντες, τὴν κοινωνίαν τῆς πίστεως ἀρίστην ἡγοῦντο πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν, κᾶν τῇ ἐνόητι τῆς ὁμοιογίας τὴν ἐνωτικὴν τῆς καθ' ἑαυτοῦ ἔθνος Ἐκκλησίας, καπὶ τὴν προερίαν καθιστάμενοι, ἐρ' ἦν προῦχειρίζοντο τῇ ὁμοιογίᾳ τῆς πίστεως καὶ τῶν ἁρῶν δογματῶν τῇ ταυτότητι πρὸς τοὺς λοιποὺς ποιμένας συνεδόντο καὶ ἀδιάσπαστον τὸν τῆς ἀγάπης συνίσσων δεσμόν, ὁμόρρονα ἑαυτοὺς καὶ ὁμοδόξους ἐκείνοι ἐν τῇ πῆ πίστει καὶ τῇ πράξει ἐνδαικνόμενοι τε καὶ βεβαιόμενοι.

Ἐντεν τοι, ἀμῆτρο τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως συγκαταβάσει ἡλεμένης καὶ τῆς ἡμῶν ἐσχατίας τῇ ἀγιοτάτη καὶ ἀποστολικῇ τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίᾳ ὀικεῖν ἐν ποιμαντικῇ λειτουργίᾳ, καὶ ὀφελόμενος ἄρα καὶ ἡμεῖς τῷ θεοκαλεῖσθῳ ἐκείνω τῆς ἐνόητης κατακολουθῆσαι νόμῳ, δετν ἔγνομεν καὶ τὸν σμῆν τῆς παραδόσεως ἀποπληρῶσαι κανόν, ἐρ' ὦ καὶ τὰ γράμματα ταῦτα τῇ Ὑμῆστοι σθεσμίᾳ καὶ ἐπιποθήτῳ ἡμῖν Παναγιότητι ἀπολύθμεν, τοῦτο μὲν τὰ ἐρ' ἡμῖν ὑπερβαλλούσης εὐπλαγγνίας χάριτι οὐκ οἶδαμεν ὅπως ὀκονομημένη ἀγγελλομεν, τοῦτο δὲ καὶ τὴν ὁμόφρονιν καὶ ὁμογνώμονα τῇ τε γεραιμῇ Αὐτῆς νομορῇ καὶ τῇ ὀλη Ἐκκλησίᾳ ὀμοιογίαν τῆς ἡμῶν πίστεως θέμελλον ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ ὀποτιθέμενοι.

Σωφρόνος μὲν γάρ, ὁ πρὸ ἡμῶν τὴν ἀγιοτάτων ἀποστολικὴν καὶ πατριαρχικὴν ὀρόν Ἀλεξανδρείας σοφῶς πᾶνω καὶ θεοφιλῶς κυβερνήσας, πρὸς ἐσχατίας τῆρ ἰσθῶς ἀναπνοῆς, ὡς ὁ μέγας ἐν Πατριαρχίᾳ Ἀβραὰμ νεκλείπων ἀποβίου ἐν γῆρῳ καλῷ, πρεσβυτῆς καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετιθετο τῇ ἱερῇ γορείᾳ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ὠν τὸν βίον ἐξήλου καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἐκκόσμητο καὶ ἀπένης ἄρα ἦν μέγας τῇ μεγαλωνόμῳ τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίᾳ ποιμένος ἀπωρρασμένης τούτου καὶ τηλικούτου, ποιμένος, ὠν ἡ πῶσα ἔσθεβεν ἐν τιμῇ, Ἐκκλησία, μὴ μόνον ἐν παλαιάτων τῇ ἡλικίᾳ καὶ εἰς ἐσχατον γῆρας ἐληλακῶτα ἐν τῷ ἱεραρχίᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀκρότατα μὲν τῆς ἀρετῆς, τ' ἀκρότατα δὲ τῶν τῆς ἱεραρχίας κατεληγῆτα καὶ πολλὰ εἰς εὐστάθειαν τε τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ δόξαν Χριστοῦ πεπονηκότα. Ἡζιωμένος γάρ παρὰ Κυρίου ἐπὶ δεκάδας ἑκαυτὸν ἔξ μετ' ἀρχιερέων Θεοῦ συναρμειθεθαί καὶ σὺν ἐπισκόποις τετάχθει τῆς Ἐκκλησίας, οὐ μόνον περὶ τὴν ἄλληλν δειλακμεν εὐαγγελικὴν ἀρετήν, ἐπιστήμη πολλῇ καὶ σοφίᾳ ποιμάνιον τὰς ἐκείστοτε κατὰ τὴν μακρίν τοῦτο τοῦ χρόνου ἡσάστημα ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ προστασίας τασσόμενος ποιμένας, ἀλλὰ καὶ καθ' ὀλην μὲν τὴν τριετίαν τὴν πατριαρχικὴν ὀρόν τῆς Βασιλευούσης Νέας Ῥώμης ὡς ἀρχιεπίσκοπος καὶ πατριάρχης τιμητικῶς, τριακονταετίαν δὲ σφειν Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας γεγονώς, τὴν σπουδαιότατην ταύτην τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας περιόδον λόμφ τε καὶ ἔργῳ μετὰ τῶν συνημακῶτων αὐτῷ μακαρίων πρωθιεραρχῶν συνεξέπον, τοῖς τῶν ἁγίων ἴγνεσι διὰ παντὸς

τοῦ βίου στοιχῶν καὶ τῶ αὐτῷ πνεύματι τοῖς ἀποστολικοῖς ἀνδράσιν ἐξέλιος τῆς κλήσεως περιπατῶν καὶ τῆς εὐαγγελικῆς πολιτείας τῆν ἀκριβῆσαν κατορθῶν, ὡς τε τὸν ἔπαινον αὐτοῦ μέγαν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ πολλὴν διὰ πασῶν φέρεσθαι τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ πολλοὺς τῶν ἐν πίστει καὶ εὐσεβεῖ διαπρεπόντων πόθω τ' ἀνικήτῳ καταλαμβάνεσθαι τοῦ προσελθεῖν αὐτῷ καὶ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ εὐλογίας τυχεῖν, καὶ μακρὰν ἀναλαμβάνειν ὁδοπορίαν ἐκ παράτων γῆς ἐπὶ τὴν ἱστορήσασα αὐτόν· ὡς λαμπτήρ γὰρ μέγας καὶ περιφανὴς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ λάμπων δικαιοσύνης αἴγλη καὶ ἔργων ἀγαθῶν καὶ πολιτείας εὐαγγελικῆς, δικαίως ἀπ' ἄλλουσε τιμῆς δικαίας παρὰ τοῖς εἰδόσι τιμῆν τὴν ἀρετὴν καὶ καυχωμένους ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ἐπὶ τοιοῦτο δὴ καὶ τηλικούτω ποιμένι πένθος μέγα καὶ δίκαιον ἄγοντες μεθ' ἀπάσης τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ὅ τε τίμιος τῶν ἱερῶν συλλογος σὺν τῷ κλήρῳ παντὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ οἱ τοῦ χριστιανοῦ αὐτῆς πλήρωμα συγκροτούμενος εὐσεβεῖς χριστιανοί, καὶ τῆς ὀρατικῆς παραμυθίας οὐχ εὐρίσκοντες, τῆς δὲ στερηθείσης τὴν ἀναπλήρωσιν εὐχόμενοι τε καὶ κατασκευάζοντες, εἶτε, τῷ πένθει συναρπαγέντες καὶ διὰ τοῦτο περὶ τὴν ἐκλογὴν διαδόχου ἕξω τῆς ἀκριβοῦς σταθμίσεως τῶν πραγματικῶν παρασυρέτες, εἶτε, καὶ τὸ ἀνεπίτευκτον τοῦ διαδόχου εὐρεῖν ἄξιον τοῦ ἀποστολικοῦ ἐκείνου ἀνδρὸς εἰδότες, εἶτε, καὶ συγχωρήσει Θεοῦ ἐπὶ ἐλέγγῳ τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν, οὐκ οἶδαμεν ὅπως οὐδ' ὅπως ὀρθῶν ὀρμηθέντες γνώμῃ ὁμοφύτῳ πάντες ἡμῶν ἐπορεύσαμεν τὴν ἡμῶν ἀσθενείαν μετακαλέσασθαι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐπὶ τὸν ἀγιωτάτον, ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἐκ Ναζαρέτ, ἐνθά τε τῆς πνευματικῆς ἐπιστοίας τοῦ ἐκεῖ εὐσεβοῦς λαοῦ ἐφροντίζομεν, ἀπὸ ἐνός που ἔτους τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἐγκοιμησάμενοι μητρόπολιν. «Οἱ μὲν οὖν παθόντες ὅ ἐν Αἰγύπτῳ περιούσιος λαός, τοσοῦτο μὲν τῆς ἡμῶν ἡττηθῆσαν ἀσθενείας, παρὰ δὲ τὰς τοσαύτας πολλαχόθεν δυσχερείας δι' Ἰλου σχεδὸν ἐγκαυτοῦ οὐ μόνον συμπαγῆ καὶ ἀνένδοτον τὴν ἡμῶν μὴν διεκράτησαν πεσοῖθις, ἀλλὰ καὶ τοσαύτην περὶ τὸ ἡττημα ἐνεδείξαντο σπουδὴν καὶ ἐπιμονήν, ὡς τε καὶ κρατοῦν εἰς τέλος ἀποδείξει αὐτῶν τὸ φρόνημα καὶ ἐκβεβηκυῖαν ἤδη αὐτοῖς πανηγυρίσει τὴν ἐλπίδα καὶ εὐχὴν ἐν λαῷ βραβῆ καὶ Ἐκκλησίᾳ μεγάλη, ἡμεῖς μὲν οὐκ ἀνέχομεν εἶπερ, μόνος δὲ πάντως οἶδεν ὁ ταῦτα δι' ἄφατον κηδεμονίαν συγχωρήσας μέγας καὶ φιλόανθρωπος Θεός· ἡμῖν δὲ κατὰ καθῆκον ἐκεῖνο ὁμολογητέον ὅτι τῇ ὁμογνώμονι ἀπάντων ψήφῳ συνηδύκει μὲν ἡ πνευματικὴ ἡμῶν μήτηρ καὶ προφῶς, ἡ πατρὶς τῶν Ἐκκλησιῶν γερασιμιωτάτη κοίτης, γνώμῃ φιλοστόργῳ προτρεπομένη ἡμεῖς τὸν βαρὺν καὶ δυσβάστακτον, ἀλλὰ καὶ ἱερώτατον ἕμα μὴ ἀποκλίνας τοῦτον ἄγωνα, συνηδύκου δ' αἰ πλεῖστοι τῶν ἄλλων ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, χαρὰν τ' ἐνδεικνύμεναι καὶ εὐχαῖς τιμωτάταις προτρέπουσαι ἡμᾶς καὶ ἐνισχύουσαι ἐπὶ τὸ δειμάτων μεστῶν καὶ κινδύνους κατεσπαρμένον τοῦτο στάδιον, συνεπεκρῶτε δὲ πανταχοῦ τὸ γένος ἡμῶν, τὸ ἠλόγημένον, σύμφωνον δὲ παρεῖχε τὴν αὐθόρμητον προθυμίαν καὶ συνδρομήν ὁ ὑψηλότατος τῆς Αἰγύπτου Ἀντιβασιλεὺς μετὰ τῶν πεφωτισμένων αὐτοῦ συμβούλων, κατένευεν. δὲ καὶ τὸ ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένον ἄνωθεν βασιλεῖον κράτος, ἱερά δὲ λοιπὸν ἐπεβέβλητο ἡμῖν ὀφειλὴ τῆ κοινῇ ὑπενοῦσαν γνώμῃ, ὡς περ δὴ καὶ προστετάχθη — ὅταν ἡ ὀφείλεια τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἢ τὸ σπουδαζόμενον· δι' ὃ καὶ τοὺς ποθεινο-

τάτους κόλπους τῆς εὐχαῖς ἡμῶν Ἀδελφότητος καὶ τὴν Γῆν τὴν ἁγίαν ὑπ' εὐχῆς τῆς ἀγιωτάτης μητρὸς ἡμῶν, τῆς Σιώνιτιδος Ἐκκλησίας, ἀπολιπόντες περὶ μεσοῦντα τὸν Σεπτέμβριον μῆνα τοῦ λήξαντος ἄρτι ἔτους, ἐν Αἰγύπτῳ τελοῦμεν ἔκτοτε καὶ εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ Ἑμετέρᾳ ἐπιστέλλομεν ἐρίτιμῳ Παναγιώτῃ τε μὲν δὴ χάριτι Θεοῦ ἐφ' ἡμῖν ὀφρονημένα ταῦτα.

Ἐπὶ δὲ τὴν ὁμολογίαν προίοντες ἴν' τῆς πίστεως, δι' ἧς καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἑμετέραν Σεβασμιωτάτην Παναγιώτητα κοινονία κατορθωθήσεται καὶ, Θεοῦ εὐδοκούντος, ἡ εἰρήνη αὐτοῦ βραβεύειν μέλλει ἀνὰ μέσον τῶν καταπεπιστευμένων ἡμῖν ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν αἰὲν ἀγάπῃ, ἧτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος· χάριν ἔχομεν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ φωτισμῷ ἡμῶν, ὅτι· πιστῶς τῆς καλῆς ἐκείνης ὁμολογίας ἀντεχόμεθα, ἐφ' ἣ ἡ ὅλη ἐστῆρικται Ἐκκλησία ὡς αἰεὶ στερεῶ θεμελίῳ Θεοῦ ὑπ' αὐτοῦ τεβηλωμένη τοῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν Ἀρχηγοῦ· καὶ γὰρ

«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα, Παντοκράτορα, Παιητὴν Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀόρατων.

καὶ εἰς ἕνα Κύριον, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός· Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ· γεννηθέντα, οὐ παηθέντα· ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

«Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατεβηθέντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας, τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

«Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα.

«Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

«Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

«Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

«Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα, τὸ Ἄγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Ἰῶ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν Προφητῶν.

«Εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

«Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν.

«Προδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μελλοντος αἰῶνος».

(ἔπεται συνέχεια).

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΝΤΟΥΑΡΙΑΣ

Ἐν Λονδίῳ τῇ 6 Μαρτίου 1901

Ἀνάκτορα Λάμπεν

Φρειδερίκος, Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας, Πριμᾶτος πάσης Ἀγγλίας καὶ Μητροπολίτης, τῷ σεβασμιωτάτῳ καὶ λίαν πολυτιμῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινῶν, Ἀρχιεπισκόπῳ Κων-

στατιουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμεικῶ Πατριάρχῃ, φωτὶ καὶ δόξῃ τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Πάνυ ἡδέως ἐλάβομεν τὴν τῆς Ἱμετέρας Πατριαρχικῆς Ἀκρότητος ἐπιστολὴν, χαρὰς τὴν καρδίαν ἡμῶν πληρώσασαν διὰ τῶν ἐν αὐτῇ φιλιῶν καὶ ἀβροφρόνων ἐκφράσεων.

Ἐν χαρᾷ μεγάλη ἐμάθομεν τὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ναζαρετῶς ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ προθύμως τὰς εὐχὰς ἡμῶν συνενόμεν μετὰ τῶν Ἱμετέρων ὅπως πλουσία καταπεμφθῆ αὐτῷ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνισχύση αὐτὸν πρὸς αἰσιωτάτην καὶ τελεσφόρον ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνατεθειμένου αὐτῷ ἔργου.

Ἐν βαθεῖ νῦν πένθει διατελούμεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀειμνήστου Ἀνάσσης ἡμῶν Βικτωρίας ἐπὶ ἔτη μὲν τέσσαρα καὶ ἑξήκοντα τὴν ὑπάτην ἀρχὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ κατασχούσης, τὴν διάπυρον δ' ἐφέλκυσταμένης ἀγάπην καὶ τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Τὸν μὲν βίον αὐτῆς διήλθεν ἐπιδαψιλεύουσα καλοκαγάθως χάριτας τοῖς πτωχοῖς καὶ ταπεινοῖς τῶν ὑπὸ κῶν, αὐτῆς ἐν δὲ τοῖς συμβουλίῳ καὶ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθήκοντων διέλαμπε, πάντοτε, ἐπὶ ἄκρα συνέσει καὶ πλήρει ἀφοσιώσει. Ὁ βασιλεὺς ἡμῶν διεκήρυξεν ὅτι πάσῃ δυνάμει ἀφοσιωθήσεται, ἵνα βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτῆς, διὸ καὶ ἱκετεύομεν τὸν Θεὸν ἵνα τῇ εὐλογίᾳ αὐτοῦ ἐνισχύση αὐτὸν εἰς πραγμάτων τῶν ἑαυτοῦ ἐπαγγελιῶν.

Ἀπωλέσαμεν ἐπίσης τὸν ἀγαπητὸν ἡμῶν συνάδελφον τὸν Ἐπίσκοπον Λονδίνου κληθέντα εἰς τὰς Οὐρανίους μονὰς μετὰ τετραετείς ἐν τῇ μεγίστῃ ταύτῃ πόλει ἐπιπόνους ἐργασίας. Ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ ζηλωτῆς, εὐρείας εὐμοιρῶν παιδείας καὶ ὑψηλῶν ἀρχῶν, ἡ δ' ἔλλειψις αὐτοῦ πληροῖ ἡμᾶς μεγάλης λύπης. Διάδοχος αὐτοῦ ἔσται ἀνὴρ λιαν εὐδοκίμως ὑπηρετήσας παρ' αὐτῷ. Πεπεσμέθα δ' ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ καλοκαγαθίᾳ εὐλογήσει καὶ τὸν διάδοχον ὡς ἠλόγησε καὶ τὸν μεταστάνα.

Ἐν τέλει εὐχόμεθα ἵνα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς ἡμῶν πάντοτε καὶ ἡ εὐλογία αὐτοῦ ἐπιδαψιλεύηται δι' ἡμῶν ἐφ' ὅλην τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν.

Διατελῶ, ἀγαπητὲ καὶ λιαν πολυτίμητε, ἀ-

δελφὲ ἐν Χριστῷ, προσφιλέστατος Ἰμῶν θεράπων.

Ὁ Καντουαρίας Φρειδερίκος.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΗ

Τὴν φήμην αὐτοῦ ὁ κόμη Λέων Τολστόης ἀρέσει κυρίως εἰς τὰ μυητορήματα καὶ τὰ διηγήματα αὐτοῦ, τὰ ὅποια διακρίνει ἐξ ἄλλων ὄντως χάρις γλώσσης καὶ ἐνοσιῶν. Τὰς δάφνας ὅμως, τὰς ὁποίας ἔδρασε κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ἐλαφροῦς λεγομένης φιλοσοφίας, ἠθέλησεν ἀκολουθεῖν νὰ ἀποκομίσῃ καὶ ἐν τῷ πολὺ διάφορον ἰκανότητι καὶ προπαρασκευῆν ἀπαιτοῦντι πεδίῳ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θρησκείας, καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀρχὴ τῶν κακῶν. Διὰ τῆς παραγνωρίσεως τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ ὁ ἀριστος μυητοριογράφος μετετρέπη αἰρῆς εἰς αὐτοσχέδιον κοινωνικὴν φιλοσοφίαν καὶ θρησκευτικὴν ἀναμορφωτὴν, ἀνατρέποντα τὰ πάντα μετὰ τῆς συνήθους τοῖς μυητοριογράφοις ἀδείας καὶ εὐκολίας. Ἐπεὶ ὅμως οὐχ ἦν τὸ ἀποκτιθέν διὰ τὰς πρώτας ἐκείνας συγγραφαὶ ὄνομα καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις τοῦ συγγραφέως συνετέλεσαν καὶ συντελοῦσιν ὅπως καὶ τὰ ἀντιχριστιανικὰ ἠθικοθρησκευτικὰ συγγράμματα καὶ διηγήματα αὐτοῦ, καίπερ ὑποδέσμευτα ἐκείνων ὑπὸ ἔσφι ἐξωτερικῆς χάριτος, λαυδάνων ἐυρυτάτην διάδοσιν καὶ φήμην, αἱ ἀρχαὶ δὲ τοῦ Τολστοῖμοῦ ἤρξαντο ἦδη σκανδαλίζουσαι καὶ σαγήνεύουσαι πολλοὺς, ἡ Ἀγιωτάτη Σύνοδος τῆς Ρωσσίας ἐκ καθήκοντος προνοίας ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐπίσημον ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀφορισμὸν τοῦ κόμητος Τολστόη. Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις αὐτῆς καὶ τὸ ἀπολυθὲν ἐπὶ τούτῳ γράμμα αὐτῆς, δημοσιευθέντα ἐν τῷ ἐπιστήμῳ αὐτῆς ὄργανῳ, ταῖς ἀ' Ἐκκλησιαστικαῖς Εἰδήσεσιν, ἔγρουσι ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς:

Ἀπόφασις τῆς Ἀγιωτάτης Συνόδου ἀπὸ 20-22 Φεβρουαρίου 1901 καὶ ὑπ' ἀριθ. 557, μετ' ἐπιστολῆς τοῖς πιστοῖς τέκνοις τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνορωστικῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ κόμητος Λέοντος Τολστόη.

Ἡ Ἀγιωτάτη Σύνοδος ἐν τῇ ἑαυτῆς μερίμνῃ περὶ τῶν τέκνων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς περιφρουρήσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου σκανδαλοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῶν πλανωμένων, διασκεψαμένη περὶ τοῦ κόμητος Λέοντος Τολστόη καὶ τῆς ἀντιχριστιανικῆς καὶ ἀντεκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ψευδοδιδασκαλίας, ἔκριεν εὐκαιρον, πρὸς πρόληψιν τῆς διαταράξεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, ὅπως δημοσεύσῃ, ἐκτυπούσα ἐν ταῖς ἀ' Ἐκκλησιαστικαῖς Εἰδήσεσιν, τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν αὐτῆς.

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

Ἡ Ἁγιωτάτη Σύνοδος πάσης Ρωσσίας τοῖς πιστοῖς τέκνοις τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἑλληνορωσσικῆς Ἐκκλησίας

ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

«Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν διδασχὴν, ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιούντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν» (Ρωμ. 16, 17).

Ἐξ ἀρχῆς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὑφίστατο βλασφημίας καὶ ἐπιθέσεις παρὰ πολυαριθμῶν αιρετικῶν καὶ ψευδοδιδασκάλων, οἵτινες ἔτεινον ἵνα καταρρίψωσιν αὐτὴν καὶ διασαλευσῶσιν ἐν τοῖς οὐσιώδεσιν αὐτῆς θεμελίοις, τοῖς στηριζομένοις ἐπὶ τῆς πίστεως εἰς Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζώντος. Ἀλλὰ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ ἁδου, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυρίου, οὐκ ἠδυνήθησαν ἵνα κατισχύσωσι τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, ἥτις διαμενεῖ ἀκαταγώνιστος εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις δὲ ἡμῶν, κατὰ θείαν παραχώρησιν, ἀνεφάνη νέος ψευδοδιδάσκαλος, ὁ κόμης Λέων Τολστόης. Γνωστὸς τῷ κόσμῳ συγγραφεύς, Ρῶσσος ἐκ γενετῆς, ὀρθόδοξος κατὰ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν ἀνατροφήν, ὁ κόμης Τολστόης, ἐν τῇ ἐξαπάτῃ τοῦ ὑπερφάνου νοῦ αὐτοῦ, ἐπανέστη αὐθαδῶς κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἁγίας Αὐτοῦ κληρονομίας, ἀπρηνήσατο φανερώς ἐνώπιον πάντων τὴν ἐκτρέψασαν καὶ ἐκπαιδύσασαν αὐτὸν Μητέρα Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ ἀφιέρωσε τὴν φιλολογικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν καὶ τὸ δοθεὲν αὐτῷ παρὰ Θεοῦ τάλαντον εἰς τὴν διάδοσιν ἐν τῷ λαῷ διδασκαλιῶν ἐναντίων τῷ Χριστῷ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ εἰς τὴν ἐκρίζωσιν ἀπὸ τῶν διανοιῶν καὶ τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων τῆς πατρῴου πίστεως, τῆς πίστεως τῆς ὀρθοδόξου, ἥτις τὴν οἰκουμένην ἐστερέωσε, δι' ἧς ἔξω καὶ ἐσώζοντο οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι καὶ δι' ἧς ἄχρι τοῦδε συνεκρατεῖτο καὶ ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἁγία Ρωσσία. Ἐν τοῖς συγγράμμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ, ἐν πληθῆϊ διασπειρομένοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον, ἰδία δὲ ἐν

τοῖς ὁρίοις τῆς προσφιλοῦς Πατρῴδος ἡμῶν, κηρύττει οὕτως, μετὰ ζήλου ἀνθρώπου φανατικού, τὴν κατάρριψιν πάντων τῶν δογμάτων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ αὐτῆς τῆς οὐσίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἀπορρίπτει τὸν προσωπικὸν καὶ ζῶντα Θεόν, τὸν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι δοξαζόμενον, τὸν Ποιητὴν καὶ Προνοητὴν τῆς οἰκουμένης. Ἀρνεῖται τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Θεάνθρωπον, Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸν παθόντα δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν. Ἀρνεῖται τὴν ἄσπορον σύλληψιν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον Χριστοῦ τοῦ Κυρίου καὶ τὴν πρότοκου καὶ μετὰ τόκον παρθενίαν τῆς Ὑπεράγνου Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας. Οὐκ ἀποδέχεται τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν. Ἀπορρίπτει πάντα τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν χαριτοποιὸν ἐν αὐτοῖς ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ὑβρίζων καὶ τὰ ἱερώτατα ἀντικείμενα τῆς πίστεως τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, οὐκ ἐφρίξεν ἐκμυκτηρίας τὸ μέγιστον ἐκ τῶν μυστηρίων, τὴν ἁγίαν Εὐχαριστίαν. Πάντα δὲ ταῦτα κηρύττει ὁ κόμης Λέων Τολστόης ἀδιακόπως διὰ λόγου τε καὶ γραφῆς, εἰς σκάνδαλον καὶ φρίκην παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου, καὶ οὕτως οὐχὶ κεκαλυμμένος, ἀλλὰ φανερῶς ἐνώπιον πάντων, ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ἀπέσπασεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ πάσης κοινωνίας πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ δὲ γινόμεναι πρὸς συνέτισιν αὐτοῦ ἀπόπειραι οὐκ ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Διὸ ἡ Ἐκκλησία οὐ λογίζεται αὐτὸν μέλος αὐτῆς, οὐδὲ δύναται λογιῆσθαι, ἕως ἂν μὴ μετανοήσῃ καὶ μὴ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἑαυτοῦ πρὸς αὐτὴν κοινωνίαν. Νῦν οὖν μαρτυροῦμεν περὶ τούτου ἐνώπιον πάσης τῆς Ἐκκλησίας πρὸς στηρίξιν τῶν ὀρθοστατούντων καὶ συνέτισιν τῶν πλανομένων, ἰδία δὲ πρὸς συνέτισιν καὶ αὐτῆς αὐτοῦ τοῦ κόμητος Τολστόη. Πολλοὶ ἐκ τῶν πλησίων αὐτοῦ, τῶν φυλακτόντων τὴν πίστιν, μετὰ θλίψεως ἀναλογίζονται ὅτι οὗτος, ἐν τῷ τέλει ἤδη τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, ἀπομένει ἄνευ πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Κύριον καὶ Σω-

τῆρα ἡμῶν, ἀποσπάσας ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν εὐλογιῶν καὶ τῶν εὐχῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ πάσης πρὸς αὐτὴν κοινωνίας.

Ὅθεν μαρτυροῦντες περὶ τῆς ἐκπτώσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, δεόμεθα ἅμα, ὅπως ὁῶ αὐτῷ ὁ Κύριος μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας (Β' Τιμ. 2, 25). Δεόμεθά Σου, εὐσπλαγγνε Κύριε, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τῶν ἀμαρτωλῶν, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον καὶ ἐπίστρεψον αὐτὸν εἰς τὴν ἁγίαν Σου Ἐκκλησίαν. Ἀμήν.

Τὸ πρωτότερον δέγραψαν

- Ὁ ταπεινὸς Ἀντώνιος, Μητροπολίτης Ἀγ. Πετροῦπολεως καὶ Λαδόγης.
- Ὁ ταπεινὸς Θεόδωρος, Μητροπολίτης Κιέβου καὶ Γαλικίας.
- Ὁ ταπεινὸς Βλαδίμηρος, Μητροπολίτης Μόσχας καὶ Κολομένης.
- Ὁ ταπεινὸς Ἰερώνυμος, Ἀρχιεπίσκοπος Χάλμης καὶ Βαρσοβίας.
- Ὁ ταπεινὸς Ἰάκωβος, Ἐπίσκοπος Κισινβίου καὶ Χοτίνης.
- Ὁ ταπεινὸς Μάρκελλος Ἐπίσκοπος.
- Ὁ ταπεινὸς Βόρις Ἐπίσκοπος.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ*

Ἐν τῷ Β' αἰῶνι μνησθέντων παρ' αὐθεντικῆς πηγῆς, Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος (175), πῶς ἀπλῶς ἐτέλετο τὸ μυστήριον τὰ συστατικὰ τῆς ὁλῆς θείας λατρείας ἦσαν τέσσαρα: 1) ἀνάγνωσις τῆς θείας Γραφῆς· 2) κήρυγμα τοῦ προεστῶτος· 3) κοινὴ προσευχὴ ὁρίων ἱσταμένων καὶ 4) αὐτὴ ἡ εὐχαριστία. Ἐνεκεν τῆς σπουδαιότητος καὶ αἰδευσιμότητος τοῦ πράγματος καλὸν θεωροῦμεν νὰ παραβῶμεν αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ μάρτυρος: «Καὶ τῆ τοῦ ἡλίου ἡμέρᾳ πάντων κατὰ πόλεις ἢ ἀγροῦς μενόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέλευσις γίνεται, καὶ τὰ ἀπομνημονεῖα τῶν Ἀποστόλων ἢ τὰ συγγράμματα τῶν προφητῶν ἀναγινώσκονται, μέχρις ἰγχωρεῖ. Ἔπειτα, παυσαμένου τοῦ ἀναγινώσκοντος, ὁ προεστὼς διὰ λόγου τὴν νοουθεσίαν καὶ πρόκλησιν τῆς τῶν καλῶν τούτων μιμήσεως ποιεῖται. Ἐπειτα ἀνστάμεθα κοινῇ πάντες καὶ εὐχὰς πέμπομεν . . . Παυσαμένων ἡμῶν τῆς εὐχῆς, ἄρτος προσφέρεται καὶ οἶνος καὶ ὕδωρ καὶ ὁ προεστὼς εὐχὰς ἀναπέμπει, καὶ ὁ λόγος

ἐπευφημεῖ λέγων τὸ Ἀμήν. Καὶ ἡ διὰδοσις καὶ ἡ μεταλήψις ἀπὸ τῶν εὐχαριστηθέντων ἐκαστῶ γίνεται καὶ τοὺς οὗ παροῦσι διὰ τῶν διακόνων πέμπεται» (Α' Ἀπολογ. κεφ. 65, 67). Τοιαύτη ἀρχαιοτάτη κοινὴ προσευχὴ εἶνε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἢ ἐν τῇ Α' πρὸς Κορινθίους· ἐπιστολῇ Κλήμεντος, ἐπισκόπου Ρώμης, σωζομένη (κεφ. 59—61, σελ. 103—108 ἐκδ. Βρυεννίου), πρώτη δ' ἐπὶ τῇ μεταλήψει εὐχαριστίας, ἢ ἐν τῇ Διδάχῃ τῶν Ἀποστόλων σωζομένη (Χ, 2—6), ἢ ἐφεξῆς ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς μετὰ τῶν παραλλαγῶν ἐπαναλαμβανομένη (βιβλ. VII κεφ. 26)· ἀρχαιότατα δὲ κηρύγματα εἶνε ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ Κλήμεντος Ρώμης, ὁ περὶ τοῦ ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ λόγος· τοῦ ἀπολογητοῦ Ἀριστείδου (ἐκδ. Seeberg 1894), Ἰππολύτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος λόγος εἰς τὰ ἔθνη Θεοφάνεια καὶ πιθανῶς ὁ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ φερόμενος λόγος adversus aleatores (κατὰ κυβευτῶν). Τὰ παρὰ τῷ μάρτυρι Ἰουστίνῳ ἀναφερόμενα τέσσαρα συστατικὰ τῆς ὄντως ἀποστολικῆς καὶ αἰδευσιμῆς ἱεροπραξίας ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ τὸν σκελετόν, ὅστις σὺν τῷ χρόνῳ περισσεύεται, καὶ οὕτως ἡ θεία λειτουργία πλουτίζεται καὶ ἀναπτύσσεται καὶ εἰς ὅλον τι ἡνωμένον καὶ καλλιτεχνικὸν ἀπαρτίζεται. Τοιαύτη πλήρης ἐν ἀρχαιοπρεπεί μορφῇ λειτουργία, ἀποτελοῦσα τὸν θεμελιώδη τύπον τῆς θείας λατρείας περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' αἰῶνος, εἶνε ἢ ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς (βιβλ. II, κεφ. 57. βιβλ. VIII, κεφ. 6—15) διασωθεῖσα, ἣν οὐ μόνον ἅπαντες οἱ νεώτεροι λειτουργικοὶ θεωροῦσιν ἀρχαιοτάτην, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ ἀοιδίμος ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν Νικηφόρος Καλογεράς χαρακτηρίζει ὡς πηγὴν, αἰς ἧς, ὡς εἶπικε, πᾶσαι μᾶλλον ἢ ἦγον αἱ ἄλλαι τῶν τῆς Ἀνατολῆς Ἐκκλησιῶν λειτουργίαι ἠρύσαντο ἐννοίας καὶ φράσεις» (Ποιμαντικ. σελ. 317).

Καθὼς ἀπέδειξαν οἱ περὶ τὴν Λειτουργικὴν ἀσχοληθέντες καὶ μάλιστα ὁ Γόραρος, ὁ Ρενωδῶτος, ὁ κερδινάλιος Κυρίτιος, ὁ Ἀσσεμάνης, ὁ Δανιὴλ καὶ ἄλλοι, ἐκάστη μεγάλη καὶ κεντρικὴ Ἐκκλησία, καθ' ὃν παρέλθεον ἀποστολικὸν τύπον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ κρατοῦσαν ἄγραφον παράδοσιν, ἐμόρφωσαν ἰδίαν λειτουργίαν, μὴ παραλλάσσουσαν κατ' οὐσίαν τῶν ἄλλων, διότι κέντρον ἀπάσων, ψυχὴ καὶ πυρὴν ἦτο ἡ εὐλογία καὶ ὁ καθγιασμός τῶν προκειμένων δώρων μετὰ προηγουμένων εὐχῶν, δεήσεων καὶ δοξολογιῶν καὶ ἐπομένων ὕμνων καὶ εὐχαριστιῶν. Οὕτως ἐμόρφωσαν αἱ λειτουργίαι Ἱεροσολύμων (παρὰ Κυρίλλῳ Παλαιστίνης, Ἀντιοχείας, Καισαρείας Καππαδοκίας, Ἀλεξανδρείας, Κωνσταντινουπόλεως, ἢ τῆς Ρώμης, διασκευασθεῖσα ὑπὸ τῶν Παπῶν, Λέοντος τοῦ Α', Γελασίου καὶ Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, ἢ τῆς Καρχηδόνος, Μεδιολάνων, Ἰσπανίας, Γαλλῶν, Ἀγγλίας,

* Συνεχία ἀπὸ σελ. 76.

Γερμανίας και Άλλαι. Τόσον δὲ πολλοὶ ἦσαν αἱ κατὰ τύπους λειτουργίαι, ὥστε αἱ εὐθεύσαι διηρέθησαν ὑπὸ τῶν νεωτέρων εἰς οἰκογενεάς και ἐκδόσεις πρὸς ἔνδειξιν τῆς σχέσεως αὐτῶν. Ὅτι δὲ κατὰ παρὰδοσιν ἀποστολικὴν ἠμορφώθη ἡ λειτουργία, και οὐδεὶς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἔγραψε τοιαύτην, μαρτυρεῖ ὁ Μέγας Βασιλεὺς, λέγων «Τὰ τῆς ἐπικλήσεως ῥήματα ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τοῦ ἄσπου τῆς εὐχαριστίας και τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλόγιας, τίς τῶν ἁγίων ἐγγράφως ἦμιν καταλέλοιπεν; οὐ γὰρ δὴ τούτοις ἀρούμεθα, ὧν ὁ Ἀπόστολος και τὸ Εὐαγγέλιον ἐπεμνήσθη, ἀλλὰ και προλέγομεν και ἐπιλέγομεν ἕτερα, ὡς μεγάλῃν ἔχοντα πρὸς τὸ μυστήριον τὴν ἰσχύϊν, ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας παραλαβόντες» (περὶ Ἀγ. Πνεύματος κεφ. κ'). Ἐν τῷ Δ' αἰῶνι ὁ Μ. Βασιλεὺς, ἀνὴρ ὄντως θεοφόρος και γνησίου ἀποστολικοῦ πνεύματος και ζήλου ἐμπερορημένος, ἔχων ὑπ' ὄψει πολλὰς τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπικρατουσῶν ἀρχαίων λειτουργιῶν και τὰς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐμπολιτευόμενας ἀποστολικὰς περὶ λειτουργίας παρὰδοσεις, ἐκαλλιτέχνησεν ἰδίαν λειτουργίαν, ἣτις ὡς ἐκ τῆς φήμης τοῦ ἀνδρὸς ὑπέσχεσε τῶν ἄλλων λειτουργιῶν καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ἀνατολήν. Μετ' οὐ πολὺ ἕτερος θεοφόρος Πατὴρ, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, καταστοχάζόμενος τῆς οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν και ἅμα συνδυάζων και συμβιβάζων τὴν λατρείαν τῆς τῶν Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐφιλοπόνησεν ἰδίαν λειτουργίαν, ἣτις σὺν τῷ χρόνῳ ὡς συντομωτέρη ἐπικράτησε τῆς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, περιορίσασα αὐτὴν εἰς τὸ δεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ τελειῖσθαι. Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ σήμερον ἐπ' ὀνόματι τοῦ θεοῦ Χρυσοστόμου φερόμενη και ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ τελουμένη λειτουργία οὐκ ὀλίγον παραλλάσσει τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ σποράδην και ἐν ἀποσπάσμασι κειμένης λειτουργίας, καθὼς ἀπέδειξεν ὁ Ἄγγλος Bingham ἐν τῷ ε'. τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἀρχαιολογίας, συλλέξας αὐτὰ και παραθέμενος.

Ἀφ' οὗ ἀξιωματικῶς ὁ Μ. Βασιλεὺς ἀποφαίνεται ὅτι οὐδεὶς τῶν ἁγίων ἐγγράφως ἦμιν καταλέλοιπε τὰ τῆς θείας λειτουργίας, ἀλλὰ τὰ πάντα παραλάβομεν ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας, πρόδηλον ὅτι οὕτως ὁ Ἰακώβος οὕτως ὁ Μάρκος οὕτως ἄλλοις τῆς τῶν Ἀποστόλων συνέγραψε λειτουργίαν, ἀλλ' αἱ σὺν τῷ χρόνῳ μορφωθεῖσαι και πλουτισθεῖσαι λειτουργίαι ἀπεδόθησαν ἐπιζῆς τοῖς πρώτοις ἰδρυταῖς και ἐπισκόποις τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν πόλεων ἐκείνων, ἐν αἷς ἐτελοῦντο. Ἐὰν ὁ Ἀδελφθεὸς συνέγραψε λειτουργίαν, θὰ κατετάσσει ἀμέσως ἐν τῷ Κανόνι τῆς Ἁγίας Γραφῆς, και πολλοὶ θὰ ἐγγίνοτο περὶ αὐτῆς λόγος, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ οὕτως ὁ Εὐσέβιος ὁ Πάμφιλος, ὁ πολλὰ ἀναφέρων περὶ τοῦ Ἀδελφθεοῦ, γινώσκει τὴν περὶ λειτουργίας αὐτοῦ, οὕτως ὁ Μ. Βασιλεὺς και ὁ θεὸς

Χρυσόστομος, οἱ περὶ τὴν λειτουργίαν εἰδικῶς ἀσχοληθέντες, οὕτως ὁ θεὸς Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων, ὁ ἐν τῇ ε'. μυσταγωγικῇ Κατηχήσει περιγράφων τοὺς νεοφωτιστοὺς τὴν ὅλην ἱεροπραξίαν τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν χρήτῃ οὖσαν, ἀναφέρει ὅτι περὶ αὐτῆς, οὕτως θὰ περιήρθετο ποτε εἰς ἀπραξίαν τοιοῦτον ἀποστολικὴν και ὄντως αἰδέσιμον μνημεῖον. Ἡ ἐν Τρούλλῳ Πενθέκτη Οἰκουμένη Σύνδος (691) ἀναφέρεισκα καν. λβ'.) ὅτι ὁ Ἀδελφθεὸς Ἰακώβος, ὁ Μ. Βασιλεὺς και ὁ θεὸς Χρυσόστομος ἐγγράφως τὴν μυστικὴν ἡμῶν ἱεουργίαν παραδεδώκασι, δὲν ἐννοεῖ ὅτι ὁ Ἰακώβος πρῶτα συνέγραψε λειτουργίαν τινὰ, ἀλλ' ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν χρήτῃ οὖσαν, τὴν ὑπὸ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων περιγραφομένην, ἣτις κατ' ἀρχὴν ἀνήχηται εἰς τὸν Ἀδελφθεον. Φαίνεται ὅτι, ἐπικρατησῶν τῶν λειτουργιῶν τῶν μεγάλων πατέρων και διδασκάλων, Βασιλείου και Χρυσοστόμου, αἱ ἄλλαι λειτουργίαι κατὰ μικρὸν ὑπεχώρησαν, παρηκωνίσθησαν και εἰς ἀπραξίαν περιήλθον ὡς μονομερεῖς, και ἐπὶ τέλους ἐθεωρήθη ἄσπου και ἀπορίας ἀξίον νὰ τελῶνται ἄλλαι λειτουργίαι πλὴν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγνωρισμένων λειτουργιῶν τοῦ Μ. Βασιλείου και τοῦ θεοῦ Χρυσοστόμου, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Περὶ τὰ μέγα τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος παρήσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει τρεῖς Πατριάρχαι, ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ἀλεξανδρείας και ὁ Ἀντιοχείας Θεόδωρος ὁ Βασιλαῖος, ἀνὴρ θεολογικώτατος, νομομαθὴς και τῶν κανόνων ἐρμηνευτῆς διαπρεπέστατος· τούτων μελλόντων νὰ συλλειτουργήσωσιν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ὤρμησεν ὁ Ἀλεξανδρείας κρατεῖν τὸ τῆς τοῦ Ἰακώβου λειτουργίας κοντάκιον, ἀλλ' ἐκώλυθη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ, και ὑπέσχετο λειτουργεῖν, καθὼς και ἡμεῖς, καθὼς ἀναφέρει αὐτὸς ὁ Βασιλαῖος, προστιθέμενος ὅτι «ἡ τοῦ Ἰακώβου λειτουργία τῶς πρὸ ἡμῶν οὐδὲ εὐρίσκειται, οὐδὲ γινώσκειται ὡς ἀπρακτικῆσκα»· ἐξέπρασε δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ και συνοδικῶς και ἐπὶ βασιλικῷ βήματι ἀδπως οἱ κατὰ Παλαιστίνην ἱερατεύοντες λειτουργοῦσι μετὰ τῆς παραδοθείσης μυσταγωγίας, ὡς λέγουσι, παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀδελφθεοῦ, και οἱ κατ' Ἀλεξανδρείαν ἐπὶ σκοποὶ και ἱερεῖς, τὰς ἱεροτελεστίας ποιῶσι μετ' εὐχῶν, ὡς φασι, παραδοθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μάρκου, και οὐκ ἀκολουθοῦσι τοῖς πραττομένοις ὑπὸ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην ἱεουργούντων, ἡγουν οὐκ ἐπιστρέφονται τῶν παραδοθεισῶν μυσταγωγιῶν παρὰ τε τοῦ ἁγίου Βασιλείου και τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· δεικνύς διὰ τῶν παρενητικῶν, ὡς λέγουσιν, ὡς φασι, ὅτι τὰς λειτουργίας Ἰακώβου και Μάρκου δὲν θεωρεῖ αὐτὸς γνήσια τῶν Ἀποστόλων ἐκείνων ἔργα (Σύνταγμα. θεῶν και ἱερῶν Κανόνων ὑπὸ Ράλλη και Ποτλῆ τόμ. Β'. σελ. 377 και 278). Ὅ,τι δὲ συνέβη ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐλευθέρως

καὶ ἀρ' ἐαυτοῦ, ταῦτό συνέβη ἐν τῇ Δύσει βεβιασμέ-
νως πως, ἐπικρατητικῆς παντοῦ, πλὴν ὀλιγίστων
ἐξαιρέσεων, τῆς Ρωμαιοκτικῆς τάξεως ἐν τῇ λειτουργίᾳ
(Ordo Romanus) ταῦτό καὶ ἐν τῇ τῶν Αἰθιοπῶν Ἐκ-
κλησίᾳ, ἥτις ἐν ᾧ κατὰ τὴν μορτυρίαν τοῦ Ρενοδάτου
εἶχεν ἐννέα λειτουργίας, σήμερον μεταχειρίζεται μίαν
μόνην, τὴν κοινὴν λεγομένην.

(ἔπεται συνέχεια).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Ἐμμανουὴλ Στυλιανόπουλος Λυδῆς, ὑπήκοος
᾽Θωμανῆς, τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως ἐν Πέραν,
κατὰ τὴν ὁδὸν Κερέτς-χανὲ καὶ διδάσκαλος τὸ ἐπάγγελμα,
χρηματίας ἐν Ἄμισσῳ, Ἀραβῶν, Μανδρίτσα, Δεδῶ-Ἀγάτς,
Ἵψωμαθείσις, Κοντοκαλίῳ καὶ ἄλλαχού, νῦν δὲ ἀγνώστου
διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευ-
τέραν καὶ ὄραν 8 εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ τὴν πα-
ρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν
ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ,
εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου,
ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐδρεύοντος Πνευματικοῦ Δι-
καστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ γυναικῆς Εὐφρημίας Ἐμμ. Στ.
Λυδοῦ, θυγατρὸς Κωνσταντίνου Χρήστου, ὑπήκοου ᾽Θωμανῆς
διαμονῆς νῦν ἐν Πέραν κατὰ τὴν ὁδὸν Γεαχανὲ (χαμπά,
σοκὰκ Ἀρσ. 3) ἐναγόμενος ἐπὶ πολυτελεῖ ἔγκαταλείψει. Προσε-
πιθολοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν ὡς ἄνω
ὀριζομένην δικάσιμον, ἢ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγή
θεωρηθῆσεται ἐρῆμην αὐτοῦ. Ἡ παρούσα κλήσις πρὸς δημοσιε-
υθῆσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδδο-
μένων φύλλων ἁ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ ἁ' Κωνσταν-
τινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 27 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† Κορυθαῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκ. Ἀνθίμος Π. Ὁρβανίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ἰωαννίνων ἐν τῇ τακτικῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τῆς 14 Ὀκτωβρίου
ἔ. ἔ. ἔδικασαν τὴν ὑφισταμένην συζυγητὴν διαφορὰν μεταξὺ
τῆς Μαρίας Τάσιου Ζωῆ ἐκ μικρᾶς Γοτίσεως τῆς ἐπαρχίας
Ἰωαννίνων, ἐναγούσης, καὶ τοῦ Ἰωάννου Σπυρίου Κοντογιάννη
ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, συγγάνουτος,
ναγομένου. διὰ τοῦ ἐν τῇ ἀπαρχῇ λόγου.

Κηρύττει τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον
ἐρῆμην τοῦ ἐναγόμενου ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ.

Ὅριζαι προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐδίκων μέσων ἀνα-
κοπῆς καὶ ἐφέσεως (61) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ἐν Κων(πόλε),
ἐκκλησιαστικῆς ἐφημερίδος ἁ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας δη-
μοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποράσεως εἰς τρία συνεχῆ φύλλα
αὐτῆς.

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον, ὡς ὑπαίτιον, εἰς τὰ δικαστικὰ

ἐξόδα, καὶ τὰ τοῦ διαζυγίου, ἀνόνητα εἰς ἡμίσειαν λίραν ὀνο-
μακτικὴν προκαταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Ἰωαννίνοις, τῇ 14 Δεκεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς

† Ὁ Ἰωαννίσιος Γρηγόριος Ἀλέκος Χαρισιάδης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. πρωτ. 471

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρῆμην τοῦ ἐναγόμενου καὶ ἀπορασίζον παμψηφεί-
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 6581 καὶ ἡμερομ. 3
Νοεμβρίου 1898 περὶ διαζεύξεως ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Λά-
φνης, θυγατρὸς Νικολάου, μαγείρου, κατοίκου τῆς ἐν Ἵψωμα-
θείσις ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδε-
δειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον
ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγόμενου Κωνσταντίνου Ἰορδάνου, τέως
μὲν κατοίκου τῆς αὐτῆς ἐνορίας καὶ ὑπαλλήλου τῶν σιδηρο-
δρομῶν Ρωμυλίας, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλμα-
τος,

Παρέχει αὐτῷ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων
κατὰ τῆς ἐρῆμην αὐτοῦ ἐκδιδόμενης ταύτης ἀποράσεως μέ-
σων ὀριζομένης προθεσμίας ἥτοι τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν
ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης
ἀποράσεως διὰ τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μίαις
ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει,

Διτάσσει ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα
ἐκδιδόμενων φύλλων ἁ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ ἁ' Τα-
χυδρομίου δημοσιεῖσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀπορά-
σεως καί,

Ἐπιτίθεισιν τῷ ἐναγόμενῳ ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως τὰ
δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποράσεως, τῶν σχε-
τικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγ-
γράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑπτακόσια τριάκοντα
καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 734), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σπεύδοντος.

2

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Νοεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυθαῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθίμος Π. Ὁρβανίδης.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ
δημοσίῳ ὅτι ἐν τῇ καταστάσει τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγ-
γεῖλαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν
βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτη-
ρίων, ἐπισκοπητηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν
θνήλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 11

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
 - † Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 - † Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
 - † Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
- ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀρχ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσῷ 25

Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ μελετωμένη νέα Οἰκου-
μενικὴ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ Σύνοδος — Εἰρηκτικὴ ἐπιστο-
λὴ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικὴ χοροστασία. — Ἐν μέσῳ μεγάλης
συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς ἐχοροστάτησε τῇ
παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πα-
τριάρχης ἐν τῷ ἐν Βλάγκη ἱερῷ ναῷ τῶν ἁγίων Θεο-
δώρων. Κατὰ τὴν δοξολογίαν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμε-
νικός Πατριάρχης ἐχειροθέτησεν εἰς ἀρχιμανδρίτην
τὸν προϊστάμενον τοῦ ναοῦ πανοσιολογ. Ἀθανάσιον
Λάσκαριν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εὐαγγελικῆς περικο-
πῆς ἡ Α. Θ. Π. λαβοῦσα ἐντεύθεν ἀφορμὴν ἐκήρυξε
τὸν θεῖον λόγον ἀναπτύσσασα τὸ περὶ ἀνατροφῆς
τῶν τέκνων θέμα καὶ καταδείξασα τὸ πλημμελές
αὐτῆς, προερχόμενον ἐκ τῆς ἐλλείψεως θρησκευτικῆς
ἐν αὐτῇ βίωσως. Τῆς λειτουργίας περατωθείσης ἡ Α.
Θ. Π. διένειμε τῷ συρρέοντι ἐκκλησιαστικῷ τὸ ἱε-
ρὸν ἀντίδωρον καὶ μετὰ μικρὸν ἀνάπαυσιν ἐν τῷ ἐπι-
τροπέῳ τοῦ ναοῦ ἐπανάκαμψεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— **Χειροτομία Μελενίκου.** — Μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐν
μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς ἐτε-
λέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ πανσέπτῳ πα-
τριαρχικῷ ναῷ ἡ εἰς ἀρχιερεῖα χειροτονία τοῦ ἐψηφι-
σμένου Μελενίκου Ἰωακείμ. Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λει-
τουργίαν ἐτέλεσαν οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοὶ
Πρόεδρος Ναθανάηλ, προεξάρχων, Μηθύμνης Στέφανος,

Βάρνης Πολύκαρπος, Χίου Κωνσταντῖνος, Κορυθαῶς
Γερβάσιος, Γρεβενῶν Δωρόθεος καὶ Λέρου καὶ Καλύ-
μνου Ἰωάννης, πρισταμένων ἐν τῷ ναῷ καὶ τῶν σε-
βασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως Κύριλλο-
λου, Ἀμασειᾶς Ἀνθίμου, τοῦ παρεπιδημοῦντος ἁγίου
Ἡρακλείου Ἱερωνύμου, τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἁγίων
Τόπων, ἁγίου Νεκπόλεως Ἀρσενίου, τοῦ πανοσιωτά-
του Γερμανίου Αζυριώτου, τοῦ ἀρχιμ. Γαβριὴλ Μαλα-
φούρη, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐγκρίτων κληρικῶν, τοῦ
πρωθιερέως τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας Θεοδώρου Δέου-
λιγκ, ἐτι δὲ καὶ πολλῶν ἄλλων λαϊκῶν φίλων τοῦ
χειροτονομένου.

Περατωθείσης τῆς λειτουργίας ὁ χειροτονηθεὶς
φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν διένειμε τῷ ἐκκλη-
σιαστικῷ τὸ ἱερὸν ἀντίδωρον καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν
τῆς ἐκκλησίας ἐδέξατο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τὰς συγ-
χαρητήριους εὐχὰς τῶν χειροτονησάντων ἁγίων ἀρ-
χιερέων καὶ πλειστῶν ἄλλων ἐγκρίτων φίλων. Τῷ
ἁγίῳ Μελενίκῳ συνεχάρησαν πρὸς τοῦτοις αἱ ΑΑ. ΘΘ.
ΠΠ. οἱ πατριάρχαι πρ. Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυ-
τος καὶ Ἀνθίμος, ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύ-
μων Δαμιανός, αἱ ΑΑ. ΜΜ. οἱ πατριάρχαι πρ. Ἱε-
ροσολύμων Νικόδημος καὶ πρ. Ἀντιοχείας Σπυρίδων,
τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ
Θρόνου καὶ ἄλλοι φίλοι.

— **Συγγενεῖς.** — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ οἱ ἐκ
τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατοι μητροπολιταὶ
Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος καὶ Κορυθαῶς Γερβάσιος,
ἀποφάσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, μεταβάντες ἐν
συνοδικῷ τοῦ ἀρχοντος Καποῦ κεχαγία Ἀντωνίου
ἐπίτη Οἰκιάδου εἰς τὴν Ἰψηλὴν Πύλην ἔσχον συνέν-
τευξιν μετὰ τῆς Α. Γ. τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκευτῶν Ἀβδουρραχμάν πασᾶ καὶ τοῦ
ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων Ζιζέρ βέη, ἀφο-

ρώτων έκκρημῆ ἐκκλησιαστικῆ ζήτηματκ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεντεύξεως ταύτης οἱ τεθλασμιώτατοι ἀρχιερεῖς ἀνεκοίνωσαν τῇ Ἱ. Συνόδῳ κατὰ τὴν χθελσινῆ συνεδρία ἀυτῆς.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ κατῆλθεν εἰς Φανάριον πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτῆς τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γκρούιτς. Τῆς Α. Θ. Π. ὁμοῦ ἀπούσης ἐν Βλάχκῃ, ἡ Α. Ε. ἀρῆκεν ἐπισκεπητήριον.

Ἡ Α. Ε. μεταβῆτα εἰτα εἰς τὸ Μετόχιον τοῦ Π. Τῆρου ἐπισκέψατο τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ τεθλασμ. ἀρχιεπίσκοπον Νεαπόλεως Ἀρσένιον.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνελθὼν τῇ παρελθούσῃ Δευτέρῃ εἰς Πέρην ἐν συνοδίῃ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννου Τανταλίδου ἐπισκέψατο τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς Ρωσίας Ζηνόβιου, Γαλλίας Καμπὼν καὶ Σερβίας Σάββαν Γκρούιτς.

— *Μητροπολίτης Προύσης.* — Ὁ σεθλασμιώτ. μητροπολίτης Προύσης Νιθαναὴλ ἀδικητωὼν ἀπῆν χθελς τῆς συνεδρίας τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἡ Α. Θ. Π. διὰ τοῦ Δευτερεύοντος Παρθενίου διηρώτησε τὰ περὶ τῆς ὕγελας τῆς Α. Σεθλασμιότητος.

— *Πατριαρχικὸν Ἀρχιεροφύλακιον.* — Τὸ ἐντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, μετὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου διορισμὸν τοῦ νέου ἀρχιεροφύλακος πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου Δελικάνη, ὤρτισεν ἐπίτροπὴν ἐκ τοῦ σεθλασμιωτάτου μητροπολίτου Χίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἀξιοτίμου Ἰωάννου Μηροπούλου ὅπως παραστῆ αὐτῆ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μελενίκου Ἰωακείμ παρᾶδου τῶν ἀρχιαιεῖς εἰς τὸν νέον ἀρχιεροφύλακα.

— *Πατριαρχικαὶ προσηήσεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ τοῦ πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιακόνου Αλυρευτίου ἀμα μὲν διεθίβασε τὰς πατριαρχικὰς αὐτοῦ προσηήσεις τῇ Α. Ε. τῷ ἐναγχος εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφικομένην Βλαδᾶν Γεώργιεβιτς, πρῶην πρωθυπουργῶ τῆς Σερβίας, ἐπὶ τῇ αἰσίῃ ἀφίξει αὐτοῦ, ἀμα δὲ διηρώτησε τὰ περὶ τῆς ὕγελας τῆς ἀσθενούσης θυγατρὸς αὐτοῦ, συζύγου τοῦ ὁμογενοῦς Δημητρίου Βλαστάρη.

— *Ἐπίσκοπος Μετρώων καὶ Ἀθύρων.* — Τῷ θεωρηλιστάτῳ ἐπισκόπῳ Μετρώων καὶ Ἀθύρων Ἰωακείμ αἰτησκιμένῳ διὰ τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου ἀγίου Ἐρακλείας Ἰερωνύμου παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀδειαν ὅπως ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν πρὸς ἱατρικὴν περιθαλψιν τῶν πασχόντων ὀρθλημῶν αὐτοῦ, ἐχορηγήθη αὐτῇ ἐν τῇ χθελσινῇ συνοδικῇ συνεδρίῃ.

— *Μορῆ Γηρομερίου.* — Ἠγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίῃ Περικουβίας ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Γηρομερίου δωρίσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίῃ τῆς παρελθούσης Τρίτης ὁ

τέως τοιοῦτος τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης Φιλόθεος.

Ἡ μελετωμένη νέα Οἰκουμενικὴ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίῃ Σύνοδος.

Ἡ ἐν Βόννη ἐκδιδομένη «Παλαιοκαθολικὴ ἐφημερίς τοῦ λαοῦ» δημοσιεύει ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ αὐτῆς τὰ ἐπόμενα.

« Ἠγγέλην πρὸ τινος τηλεγραφικῶς ἐκ Ρώμης ὅτι παρὰ τοῖς κύκλοις τοῦ Βατικανοῦ λόγος γίνεται περὶ συγκλήσεως οἰκουμενικῆς συνόδου κατὰ Μόζον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1901. Ἡ εἰδήσις αὐτῆ οὐδένα καταπλήσσει. Ὁ ἐθισθεῖς νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐν τῷ Βατικανῷ εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων καὶ νὰ ἀρῆται τὰς εἰδήσεις περὶ τῶν τοῦ Βατικανοῦ πραγμάτων ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐκθέσεων τῶν κληρικῶν, γινώσκει ἤδη ἀπὸ ἱκανοῦ γρόνου ὅτι ὁ Πάπας Λέων ΙΓ' μελετᾷ τὴν σύγκλησιν οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς κορωνίδα καὶ συμπλήρωσιν τῆς μακρᾶς αὐτοῦ παπείσεως. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν κληρικὴν ταύτην ἐν Ρώμῃ συνάθροισαν θέλει προσέλθῃ, ἐὰν ζῆ, καὶ ἡ αὐτοῦ Ἀγιότης, κρήμεν πρόσφορον ὅπως καταστήσωμεν τοῦτο ἐκ προτέρου γνωστὸν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις καὶ εἰπωμεν αὐτοῖς τί δέον νὰ προσδοκῶσιν ἐκ τῆς νέας ταύτης οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐὰν λοιπὸν προβάλωμεν τὴν ἐρώτησιν: τίς ὁ σκοπὸς τῆς νέας ταύτης Συνόδου, τίς ὁ πυρὴν τῶν πραγμάτων, καὶ ὅσοον πρόσωπον μέλλει νὰ διαδραματίσῃ ἡ νέα αὕτη σύνοδος ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀναπτύξει τῆς Δύσεως, τότε δὲν ἔχομεν ἀναμφιβόλως ἀνάγκην νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ καθαρῶς ἐσωτερικὰ θεολογικὰ ζητήματα κατὰ τὴν σημασίαν τῶν συνόδων καθόσον ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ θὰ πρόκηται νὰ ἐξαρθῶσιν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς ἀναπτύξεως τῶν συνόδων σημετὰ τινα καὶ διδασκαλίας, ἀ παρέχει ἡμῖν ἡ ἱστορία· ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ μόνον θὰ σχηματίσωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται τὴν κυρίως ἱστορικὴν κρίσιν τῆς μελλούσης νὰ συγκροτηθῇ συνόδου.

Ἡ ἀκριβεστέρα καὶ λεπτομερεστέρα εἰσαγωγὴ εἰς τὰς περὶ συνόδων θεωρίας τῆς δυτικῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, τὸ γε νῦν, δὲν ἔχει πλέον πρακτικὴν σημασίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἱστορικὴν. Αἱ θεωρίαι αὗται μετὰ τῆς πρελοῦσης ἀναπτύξεως τῆς ρω-

μαϊκής Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς ἀπεδείχθησαν ἐστερημένοι πάσης σημασίας καὶ ἀνήκουσιν ἤδη εἰς τὰς σελίδας τῶν ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, ὡς αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία μετὰ τὴν ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ἀνάπτυξιν αὐτῆς καὶ μετὰ τοὺς δυσχερεῖς ἐσωτερικοὺς ἀγῶνας εὔρε τὴν κατακλειδὰ αὐτῆς ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος 1870 ἐν τῷ Βατικανῷ θεσπισθέντι δόγματι περὶ τῆς γενικῆς κυριαρχίας καὶ τοῦ ἀναμαρτήτου τοῦ ρωμαίου Πάπα». I. B.

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ*

Ταύτην τὴν ὀρθὴν καὶ καθολικὴν πίστιν ἐπὶ σωτηρίᾳ σώων καὶ ἀκεραίαν ἄνευ δισταγῆς καὶ πιστεύω, καὶ κρατῶ, καὶ τηρῶ ἀμειώτως, ἀπαρτρέπτως καὶ ἀπαρσαλεύτως, ἄτε χάριτι Θεῷ ὑπὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐν μὲν ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς τῷ στόματι τῆς ἀληθείας καὶ διὰ προφητῶν τε καὶ ἀποστόλων ἀποκεκαλυμμένη, ἐν δὲ ταῖς ἁγίαις Οἰκουμἐνικαῖς ἐπὶ τὰ Συνόδοις θεοπνεύστως ἐκτεθειμένη καὶ ἡρμηνευμένη: τῆς γὰρ ἀληθείας, τῆς ἐν ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς καὶ τῶν τῆς ἀληθείας ὀρθῶν δογμάτων πιστῶς καὶ θεοφιλῶς προμαχόμενοι οἱ θεοφόροι Πατέρες καὶ κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐντολὴν «τὰς ἡ βεβήλους κενωφωσίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως ἐκτρέπομενοι», πᾶσαν μὲν πλάνην καὶ ἰδέαν αἰρέσεως ἀνευαγγελικῆς ὄλης τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἐξέκλεισαν τε καὶ ἀπήλασαν ἀεισχοποῦντες μὴ τίς ρίζα πικρίας, ἄνω φύουσα, ἐνοχλή καὶ διὰ ταύτης μινῶσι πολλοί, τὴν δὲ τῶν Γραφῶν διδασκαλίαν, καὶ τὴν ἀκριβῆ τῶν ἀποκαλύψεων ἡρμηνείαν, καὶ τῶν δογμάτων τὴν ὀρθὴν παράδοσιν ἐδογματίσαν τε καὶ παρέδωκαν, τὴν σεπτὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ θεσπίσαντες καὶ ἐξηγήσαντες.

Τὰς μὲν γὰρ κατατάμνειν εἰς ἀνίσους φύσεις καὶ ἀνομοίους οὐσίας τὸν ὑπερούσιον ἐν Τριάδι ἕνα Θεὸν ἀποβραχυνομένως αἰρέσεις, εἰς ὧν καὶ πάλιν ἀνκνύει διὰ τῆς γνωστικῆς πάλης ἡπείλει τῆς πολυθείας ἢ πολυκέφαλος Ἰδρυα, προρρίζους ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανείᾳ ἐν ταῖς πρώταις Οἰκουμἐνικαῖς Συνόδοις ἀνέσπασαν ἀπὸ τοῦ ἁμπελώνος τοῦ Κυρίου καὶ ἐξέβαλον, ἕνα δὲ τέλειον καὶ τελειοποιὸν Θεόν, Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τριῶν ἀπέριον ἄπειρον συμφωνίαν ἐν μιᾷ Θεότητι, ἐν ἴσῃ τῇ δόξῃ, ἐν συναϊδίῳ τῇ μεγαλειότητι, Μονάδα ἐν Τριάδι καὶ Τριάδα ἐν Μονάδῃ, τελείαν, ἀσύχρονον ταῖς ὑποστάσεσιν, ἴσας αὐταῖς καὶ συνδιακινησάσας, ἀμέριστον τῇ οὐσίᾳ, ἄτρητον, ἀναλλοίωτον, ἄκτιστον, ἀκατάληπτον, ἀτέραντον, ἀδιάδοχον, αἰώνιον, συνάνταρον μὲν ἑαυτῇ, ὡς χρονικῆς ἀπάσης ἀρχῆς ὑπεράναρχον, ἀρχῆς δὲ καὶ αἰτίου λόγον ἐν αὐτῇ τοῦ Πατρὸς ἀναπληροῦντος, θεολογησάντες, ὁμοούσιον μὲν καὶ ὁμοφυῆ καὶ συνάνταρον καὶ συναΐδιον τὸν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς γενόμενον μονογενῆ Υἱὸν καὶ Λόγον τῷ γεννῶντι Πατρὶ, ὁμοούσιον δὲ καὶ ὁμοφύεις καὶ συνάνταρον καὶ συναΐδιον τῷ ἐκπορεύοντι Πατρὶ, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν

Υἱῷ ἀναπαυόμενον, ἀνεκλήρυζάν τε καὶ διετρῶνανσαν καὶ πᾶσι τοῖς θέλουσι σωθῆναι καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθοῦς πίστεως μὴ διαστρέφουσιν εἰς πίστιν ἑταῆσαν σωτηρίας, πάντας τοὺς ὁποσδήποτε καὶ καθ' ὅτι δῆποτε: τῆς μετῆ, ἀδικαίρετου, μοναρχικῆς καὶ τριαδικῆς Θεότητος καὶ Κυριότητος διασπῆν ἢ ἐλαττοῦν εἴτε τὸν Θεὸν Λόγον, εἴτε τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, μὴ φρίττοντας τέλειον τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας περιβόλου ἀποκλείσαντες.

Ἀσφίαν δὲ Θεοῦ, ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἦν προῦρισεν ὁ Θεὸς εἰς δόξαν ἡμῶν καὶ σωτηρίαν τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον, τὸ ἀποκεκρυμμένον μὲν ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, ἀποκαλυφθὲν δὲ «ὅτε ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου» ἀκαθ' ὃ ὁ Θεὸς ἐφανερῶθι ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὠφθη ἀγγέλιος, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ, ἡρμηνεύοντες καὶ τῷ κόσμῳ παντὶ φανερούντες, οἱ σεπτοὶ Πατέρες, ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ νοῆσαι, ἀπέκρυσαν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν πλάνην τῶν αἰρετιζόντων περὶ τὴν ὑπὲρ λόγον καὶ ἕνωσαν θεῖαν πρόνοιαν καὶ οἰκονομίαν ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ ἀναστάσει τοῦ διὰ τὴν ἁμαρτίαν πεπτωκότος καὶ ἀπολωλότος γένους ἡμῶν καὶ καθαρὰν καὶ ἄμωμον τὴν περὶ τούτου ἀποστολικὴν διδασκαλίαν ἐπωρεζάντο τοῖς βροτοῖς ὡς ἄγκυραν ἐλπίδος εἰς βεβαίαν σωτηρίαν. «Ἐπεὶ δὲ γὰρ δι' ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον» καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθει (καὶ ἐβασιλεύσε τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι), εὐσπλαγγνίας ἀφάτω προνοίᾳ εὐδοκῆσαι τὸν ἕνα τῆς ὑπερουσίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος, τὸν μονογενῆ Υἱόν, τὸν ὄντα ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς, ἀγενομένου ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον ἀκατακρίτων τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ ἀκαὶ ζωοποιῆσαι ἐν ἑαυτῷ τοὺς ἐν Ἀδὰμ ἠνθῆσκοντας) καὶ αἰλευθέρωσαντα αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀναγεννησάσας αὐτοὺς εἰς ἐλπίδα ζωῆς εἰς κληρονομίαν ἄφρατον καὶ ἀρίαντον καὶ ἀμάραντον τετηρημένην ἐν οὐρανῶν καὶ βασιλεύσαι αὐτοὺς εἰς ζωὴν αἰώνιον θεοπνευστῶς ἐδογματίσαν. Αἱ δὲ καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, αὐτόν, δῖλον ὅτι, τὸν Θεὸν Λόγον, ὁαῦματι τόκου, γλώσση μὴ ἡρμηνευομένη καὶ δικαιοῖα μὴ ὑποπίπτοντι συλληφθῆναι Πνεύματος ἁγίου ἐπελευσε ἐν τῇ πανάγῳ γαστρὶ Μαρίας, τῆς ἁγίας Παρθένου, τῆς νόμου μὲν φύσεως γεννηθείσης τῆς πραγματικῆς γενουσιν αὐτῆς, τοῖς δὲ καιοῖς Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, ὧν τοὺς δεσμοὺς ἔλυσε τῆς ἀτεκνίας, ἐπαγγελίας ἐξ αὐτῶν προελθούσα καρπός, ὑπὲρ τῆς δὲ φύσεως κηρύσσης ὅτε τὸ χαιρὲ ὁ Γαβριὴλ αὐτῇ ἐβηξάτω καὶ ἀναλαθεῖν ἔλον τὸν τεταπεινωμένον πεπτωκότα ἄνθρωπον τῇ στιγμή τῆς ἀπειρωήτου συλληθῆς ἐν μιᾷ ὑποστάσει εἰς τελείαν καὶ ἀδικαίρετον ἐνότητα ἐκ τῶν ἀγῶν καὶ παρθενικῶν αὐτῆς αἱμάτων, καὶ σαρκιοῦθαι, καὶ κηθῆναι, καὶ τεθῆναι ἐξ αὐτῆς τέλειον ἄνθρωπον, μένοντα ἐν ταυτῷ τέλειον Θεόν, καὶ μηδ' ἐν μὲν τῆς θείας οὐσίας μεταβαλόντα διὰ τὴν ἐνσάρκωσιν, μηδ' ἐν δ' ἁλλοιωσάντα τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τὴν ἀκραινεστάτην πρὸς τὸν Θεὸν Λόγον συνάθειαν, καθώρισαν καὶ τὸν Μονογενῆ Υἱὸν ἀτέλειον τὸν αὐτὸν ἐν Θεότητι, καὶ τέλειον ἢ τὸν αὐτὸν ἐν ἀνθρωπότητι, Θεὸν ἀληθῆς καὶ ἄνθρωπον ἀληθῆ ὅως τὸν αὐτόν, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος ἐξεδείξαν τὴν ἀειπάρεθρον αὐτοῦ μητέρα, τὴν ὑπὲρ φύσιν μὲν ἄνευ ἀνδρὸς γνωσθεῖσαν τε καὶ γενοῦσαν μητέρα, ὑπὲρ λόγον δὲ καὶ ἕνωσαν μείνανσαν Παρθένου καὶ μετὰ τόκου, καὶ μετὰ κύσιν ἀφθονοῦ, κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκου ὀνομάσαντες. Θεὸν γὰρ τὸν αὐτὸν ὑπάρχειν καὶ ἄνθρωπον ἐν μιᾷ ὑποστάσει ἐκ δύο φύσεων ἀδικαίρετως, ἀτρέπτως, ἀμερίστως, ἀσυγχύτως ἡνωμένον

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 90—91.

ἐν προσώπῳ ἐνὶ ὁμολόγησαν, ἠνωμένου δὲ ἄλλοι οὗ καθ' ὑπόστασιν τῷ Θεῷ Λόγῳ τοῦ ὕψιστου ἀνθρώπου, σαρκὸς τοῦτ' ἐστὶν ἐμφύτου, λογικῆ καὶ νοερᾶ ψυχῆς, οὐ κατὰ σύγχυσιν ἢ ἀνάκρασιν, ἀλλὰ καθ' ἕνωσιν πλήρη, τελείαν, ταυτόχρονον, οὐ σχετικῆν, ἀλλ' ἀπόλυτον, διπλοῦν ἔρα τὴν φύσιν, ἀλλ' ἕνα τὴν ὑπόστασιν, οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενον, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσιν ἀσυγχύτως γνωριζόμενον, καὶ ἑκατέρας οὐσίας ἀκέραια τὰ ἰδιώματα ἀποσώζοντα, ἦτοι τὴν θελήσιν τε καὶ ἐνέργειαν σὺν πᾶσι τοῖς ἀλγύμασι τῆς Θεότητος καὶ σὺν πᾶσιν ἐπι τοῖς πάθεσι τῆς ἀνθρωπότητος, ὅσα ἐστὶν ἀδιάβλητα καὶ ἀμάρτιας δόξα· θελήσεως κεκμημένον δὴ φυσικᾶς, ελευθερίας, τὰς τῶν δυν ἐν αὐτῇ φύσιν, ἦτοι θελήματα δύο, αὐτῆς ἢ ἀνθρωπίνης μέντοι αὐτοῦ θελήσεως ἀκολουθούσης τῇ θέλῃ αὐτοῦ τοῦ θελήσει «καθ' ἃπερ ἄνωθεν οἱ προφηταὶ περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ αὐτῆς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξεπαλάθευσε καὶ τὸ τῶν ἁγίων ἡ ἡμῶν Πατέρων παρεδόξα σύμβολον».

Φύσει οὖν Θεὸς ὑπάρχον καὶ φύσει γενομένος ἀνθρώπος δι' ἡμᾶς, ὁ εἰς Υἱὸς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καθ' ἃπερ παρελάθεμεν τε καὶ ἀδοξάστως πιστεύομεν, ὁ ἁμωσύσιος μὲν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι κατὰ τὴν Θεότητα, ἁμωσύσιος δὲ καὶ ἡμῶν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, αὐ ἑλλῶν εἰς τὸν κόσμον δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὸν ἡμῶν ἡμῶν ὡς, ἢ προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αἵματι ἢ αὐτοῦ εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν ἢ τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἑθίου μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐμπολιτευόμενος τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος κατ' ἀνθρώπον τελειον, πλὴν τῆς ἁμαρτίας, καὶ προφήτου θεοῦ κατα τελῶν καὶ θαυματουργῶν κατὰ Θεόν, καὶ θεορίας τ' ἐν ὕδατι καὶ ἀγάσας τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ τῆς σαρκὸς τὸ πρόσλημμα, ἐκήρυξε μετάνοιαν, καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ κατ' ἡγεσίαι, καὶ εἰρήνην καὶ σωτηρίαν εὐηγγελίστατο κατὰ τὸ ἔργον ἐτελείωσεν, ὁ δὲδωκεν αὐτῷ ὁ Πατὴρ παράδοξος δ' ἐαυτὸν εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας, εἰς τὸ ἐμπαυθῆναι, καὶ μαστιγωθῆναι, καὶ σταυρωθῆναι καὶ κατακρυβῆς ὑπ' αὐτῶν θανάτῳ, ἀπέθετο μὲν δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσάγῃ τῷ Θεῷ καὶ ἑσταυρωθῆ, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὡδὸς ἑαυτοῦ ἀντάλλαγμα τῷ θανάτῳ, ἐν ᾧ καταγόμεθα πεπραμένους ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν ἄνευ ἀποκαταλλαγῆς ἡμῶς διὰ τοῦ Σταυροῦ τῷ Θεῷ, ἀποκτείνας τὴν ἐγθραν ἐν αὐτῷ καὶ ὡς ἀκρίματος καὶ αἰώνιος ἀρχιερέως ἐτελειούργησεν ἡμᾶς ἐπὶ συντελείῃ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν τῆς ἁμαρτίας τὴν θυσίαν ταφῆν δέ, ὡς θνητός, ᾧ ἀπόκειται ἢ παρὰ ἀποθανεῖν, καταδείξας ἡμᾶς, κατ' ἄλλοι δὲ τὸν Σταυρὸν εἰς τὸν ἄδην, ἀκατήργησεν διὰ τοῦ ἰδίου θανάτου τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου καί, αὐτοῖς ἐν φολακῇ πνεύμασιν ἐκήρυξεν τὴν σωτηρίαν καί, λύσας θανάτου τὰς οὐδύνας καὶ τὰ δεσμά, ἀνίστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐκ τῶν νεκρῶν, κατὰ τὰς Γραφάς, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων γενομένων ἀπὸ τῶν ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φως καταγγέλλων τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα γεννηται ἐν πᾶσιν αὐτοῖς προτεύον τῷ ὡφθῆ πολλοῖς ὡδὸς παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις, οἵτινες καὶ συνέραγον καὶ συνέπιον αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐν νεκρῶν καὶ ἐξῆπέστευεν αὐτοὺς κηρύττει τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν καὶ τὴν εἰς οὐρανὸς ἀποκατάστασιν καὶ ἠμαρτηθεῖσαι πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ βαπτίζοντας αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ὅτι ἀποστέλλει τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἐφ' ἡμᾶς ἐπαγγελῆσθαι καταζώσας, ἀνεκλήθη εἰς

τοὺς οὐρανούς» καὶ ἐκάρθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὕψιλοις (ὑπὲρ ἄνω πάσης ἀρχῆς), ὑποταγάντων αὐτῷ ἀγγελίων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων ἀπειρανόντων τε καὶ ἐπιγείων καὶ καταγθνόντων, μελλόν ἄλλιν ἐργασθαι μετὰ δόξης, ὅτε καὶ κρινεῖ ζῶντας καὶ νεκρούς, ἀποδοῦς ἐκάστῳ τῶν χάριτι δεδικαιωμένων διὰ τῆς πίστεως κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ ὡς αὐτὸς ὢν ὁ ὀρισμένος ὑπὸ Θεοῦ κριτῆς ζῶντων τε καὶ νεκρῶν δικαιοῖσι τοὺς δικαιοῦσας ἀξίους καὶ τοὺς ἐνόχους καταδικᾶς καταδικᾶσαι, καὶ κατὰ τὴν ἀφευθῆ αὐτοῦ ἐπαγγελίαν ἀπαρλήψεται πρὸς ἑαυτὸν τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, ἵνα ὅπου αὐτὸς ἦ κακῆσι ὡσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, βασιλεῖα ὡς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου) ὡς αὐτὸς εἰρήκεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ βασιλεῖα, ἐν ᾗ ἡ χάρις βασιλεύσει διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνων», βασιλεῖα, ἡ ὡς ἔσται τέλος ὅτι χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Τὰς γὰρ προκρινόνους αὐτοῦ βουλάς ἐκκληρῶν, (τὴν ἐκλεγεμένην ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι αὐτὴν ἁγίαν καὶ ἁμωμον κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ) αὐτὴν κεχαριτωμένην ἐν τῷ ἡγαπημένῳ «Ἐκκλησίαν ἡγαπησεν» ἀκαὶ περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος καὶ θεμελιώσας ὡκοδόμησεν αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἀσκαλευτῷ πέτρᾳ τῆς ὁμολογίας, ὁμολογίας ἀνθρώπου μὲν οὐδαμῶς, ἀπὸ Θεοῦ δ' ἀποκεκαλυμμένης «ὅτι σὰς καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψεν αὐτὴν, ἀλλ' ὁ πατὴρ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς», καὶ ἀνελαθεν αὐτὴν ὡς ἴδιον σῶμα καὶ ἀντρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν, κεραλῆ αὐτῆς ἐξ αἰώνων τελῶν ὡς ὁ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁρῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὐτῆς τὴν αὐξάνσιν τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ μὲν τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τὴν ἐξουσίαν αὐτῆ παρασχόμενος τοῦ ἀρῆναι τε καὶ κρατεῖν ἁμαρτίας, μετὰ δὲ τὴν ἐκ δεξιῶν καθέδραν ἀπαράκλητον ἄλλον πέμψας αὐτῇ παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορευεταὶ ὡρισεν αὐτὴν εἰς σωτηρίαν πάντων τῶν πιστευόντων, οὗς, ἐπιφροῦσᾳ διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἢ χάρις τοῦ πανηγύου Πνεύματος, ἐξαγιαζει καὶ ὡς μελὴ τοῦ ἐνὸς λοιπὸν ὁμοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ ἀλλήλους τε καὶ τῇ κεραλῇ συναρμογογεῖ τε καὶ συνοσεῖ, καί, ἀξίους τῆς βασιλείας παρασκευάζουσα τοῦ Θεοῦ, τὴν σωτηρίαν αὐτῶν τελειοουργεῖ.

Ταυτὴν δὲ τὴν θεόδητον Ἐκκλησίαν ὡρισαν οἱ τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐκείνας ἀκολουθῶν, σέπτοι Πατέρες, μίαν, ἅτ' ἐφ' ἐνὶ μὲν καὶ μόνῳ ἀλίθῳ πολυτελετῇ, ἀρχογοναίῳ, ἐντίμῳ θεμελιωμένην ἐνὶ δ' ἀρραγεῖ ἀριμῷ καὶ συναρῆι μὴ συνδεδεμένη πτῆ χάριτι τοῦ ἐνὸς ἁγίου πνεύματος ὄντος ἀρχογοναίῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπρὸς ὃν προερχόμενοι λίθον ζῶντα ὡς ὁ θεοπνευστος διδάσκει Πέτρος, οἰκοδομούμεθα σῶκος πνευματικῆς ἐν δ' Εὐαγγελίῳ εὐαγγελιστομένην διὰ τε τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων, πάντων ὁμοῦ ἀνευ Θεοῦ, ἕνα Κύριον, ἐν Πνεύματι θεηγροῦντων, «μίαν πίστιν, μίαν χάριν, μίαν κλήσεως ἐπιπέδα» καταγγελλόντων, ἐν Βάπτισμα, ἕνα ἄρτον καὶ ἐν ποτήριον διδοσκότων καὶ ἄνευ σῶμα καὶ ἐν πνεύματι τοὺς πιστοὺς πάντας ὀνομαζόντων ὑπὸ ἀκεραλῇ μίᾳ» ὡς ἐστὶν ὁ Χριστὸς καὶ ἐνὸς καὶ μόνου κατατοξαζόμενης, τὴν διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἐνὸς ἕνωσιν πάντων ἐν αὐτῷ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ αἶνα ὡς πάντες ὡσεὶ τελειωμένοι εἰς ἕνα.

Ὁ δὲ μὴ δ' ἄλλὰ καὶ ἀγίαν παρεληφότες παρὰ τῶν Θεοφρόνων Πατέρων ἐν τοῖς συνοδικῶς ὅροις, ἀγίαν ὁμολογούμεν τε καὶ πιστεύομεν τὴν μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς ἣν ἐλάλησεν

καὶ λαλεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, διὰ τῶν προφητῶν, καὶ ἀποστόλων, καὶ συνόδων καὶ πατέρων· ἠγάσται μὲν γὰρ καὶ ἀγαξέται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀγαπίσαντος ἑαυτὴν ὑπὲρ αὐτῆς, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὴν καὶ ἑαυτὸν παραδίδομενος ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξόν, μὴ ἔχουσαν σπῆλον ἢ ρυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾗ ἁγία καὶ ἀμωμος, ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ πλουτίσαντος αὐτὴν τῷ ἀπλότῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ καὶ χαρισμαίνοντι αὐτῇ τὸ Πνεῦμα, τὸ ἅγιον, διδάσκοντα εἰς τὴν αἰώναν, ἀποκροῦν ἅπ' αὐτῆς πᾶσαν πλάνην καὶ πᾶν ψεῦδος καὶ ὀδύγηδον αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν ἀληθειαν καὶ ἠγροῦν αὐτὴν ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Θεοῦ ἠνωτέρων παντὸς σφάλικτος καὶ πάσης ἁμαρτίας, ἐν ᾧ καὶ δι' οὗ οὐδὲσται λόγος σοφίας, λόγος γνώσεως, πίστις, χρίσματα ἱαμάτων, ἐνεργήματα δυνάμεων, προφητεία, διακρίσεις πνευμάτων καὶ πᾶσα ἄλλη τῶν μυστηρίων χάρις καὶ ἐνέργεια ἐπὶ καταρτισμῶ τῶν ἁγίων ὑπ' αὐτοῦ, φαμέν, τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ συνδιακινῶν αὐτῇ ἀβεβδῶς ἐπαγγελλομένου, ἵνα σώσῃ αὐτὴν ἀεὶ ὡσαύτως καὶ ἀπαρσαλευτός πιστεύουσαν καὶ διδάσκουσαν καὶ ἴσον τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ τὸ κύριον καὶ ἀδιάπτωτον καὶ ἀέννον κατέχουσαν, καὶ ἐς αἰὶ ἀσύλον καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας ὡσάν τε καὶ μένουσαν. Ἠγιασμένη δ' ἄρ' αὐτὴ ἀγαίξει τοὺς συγχροτούστας τοῦ πλήρωμα αὐτῆς πάντας, τῇ χάριτι μὲν καὶ ἀξιωμασίᾳ τοῦ αἵματος τοῦ αἰώνου αὐτῆς θεμελιωτοῦ καὶ ἀδιαδόχου ἀρμερείας ἀπαλλάσσουσα πάντ' ἄνθρωπον πιστεύοντα τῆς πάλαι ἁμαρτίας, καὶ ἀκατάλλασσουσα αὐτὸν τῷ Θεῷ καὶ ἀμέλος αὐτὸν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἦτοι ἑαυτῆς, καθιστάσα, καὶ πνεύματι αὐτῶν τοῦ Θεοῦ αὐτὸν ἀναδεικνυμένη. Εἶτα δέ, διὰ μὲν τῆς διδασκαλίας τῶν ὁρίων δογματικῶν φωτίζουσα τε περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ πάσης πλάνης ἅπ' αὐτῆς καὶ πτώσεως ἐνδεχομένης μετὰ τὴν ἄνωθεν αἰεὶ ὕδατος τε καὶ πνεύματος ἀναγέννησιν προφυλάττουσα τοὺς πιστοὺς, διὰ δὲ τῶν μυστηρίων ἐν τῷ ἁγιασμῷ τὴν στηρίζουσα ἀπὸ τῶν ἁγιασμένων τοὺς ποτ' αὐτῶν ἐπηρεῖα τοῦ πονηροῦ ἀπαρρηγνύουσα μητρικῆ ἰστορή ἐπανήγουσα, δικαιοσύνη τε κατὰ χάριν ἄξιον καὶ εἰς τὴν χάριν ταύτην προσάγει.—Τρισὶ γὰρ καταδύσειν ἰσαριθμοῖς τ' αὐ ἀναδύσειν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἱερωσύνης Τριάδος καὶ εἰς τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ βραβίζουσα αὐτοὺς ἔνν καινότητι ζωῆς περιπατεῖν αὐτοὺς δικαιοῦ τῇ ἰερίᾳ χάριτι ὑναυαφέντες γὰρ αὐτῶν ἐν τῷ Βαπτίσματι, συνεγερόμεθ' αὐτῶν διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ· τὴν δὲ δωρεὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος πλουσίαν ἐκχούσα διὰ τοῦ χρίσματος τοῦ ἁγίου μύρου ἐπὶ τοὺς πιστεύοντας καὶ καταπαλλίξουσα αὐτοὺς ἐπ' αἰπὴν ζωῆς αἰώνου ἁγίου ποιεῖ διὰ τῆς ὑπόσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως ἐμπεδοτ' τοῦ σώματος εἶτα καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ κοινωνοὺς ποιουμένη τοὺς πιστοὺς διὰ τῆς θεοτεύκτου ἁμα καὶ θεοποιῶν ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ μεταλήψεως τοῦ ἐνζύμου ἄρτου καὶ τοῦ γεννῆματος τῆς ἀμπέλου, τῶν ὑποτύμωνμάτων, ὅτλον ὅτι, τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ πάθους καὶ ἀντιτύπων τοῦ σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ, τῇ εὐλογίᾳ καὶ τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα μεταποιουμένων, αὐτῷ τῷ Κυρίῳ συνοεῖ καὶ ἐν αὐτῷ μένειν ποιεῖ εἰς ἐνὸς πνεύματος κοινωνίαν, ἵνα εὐφρανῆ ἔξωσαν καὶ χάριν μετὰ πάντων τῶν ἀναστησόμενων ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ εἰς ζωὴν αἰώνων· ἀλλὰ καὶ τοὺς σφαλέντας μὲν ὅπως δῆποτε μετὰ τὸ αλουτῆρον τῆς παλιγγενεσίας καὶ τὴν ἀνακαίνωσιν τὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μετανοῶντος δ' ἐπὶ τῇ πτώσει, καὶ ἀποτασσόμενος τοῖς ἡ-

μαρτημένοις καὶ λύτῃ γενήσῃ καὶ συντρίβῃ τελείᾳ πρὸς τὴν χάριν ἐπιστρέψαι καθικετεύουσα, τῇ ἀληθῆ προλαμβάνεται μετανοῖα καὶ ἐπὶ τὸν πρότερον ἐπαυθῆν φωτισμὸν τε καὶ ἁγιασμὸν, ἀξίους αὐθὺς αὐτοῦ παρασκευάζουσα γενέσθαι τοῦ ἀρρήτου πλούτου τῆς θείας χάριτος Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ, καὶ τῷ ἁγίῳ Εὐχέλαιῳ, τὴν τε ἴσιν τοῖς κάμνουσι σώμασι διὰ τῆς εὐχῆς τῆς πίστεως ἐπαγγελλομένη καὶ παρεχομένη κατὰ τὸ Θεοῦ θέλημα, καὶ τὴν ἄφρον ἐπὶ νόσους, ταῖς πρὸς θάνατον, συνεχομένων ψυχῶν παρὰ Κυρίου λαμβάνουσα καὶ χορηγοῦσα, τὸ ἱερὸν τῆς μετανοίας καὶ σωτηρίου ἔργον τελειοῦ καὶ τοὺς ἀληθῶς μετανοῶντας ἁγιασμοῦ αὐθὺς τελείου καταξιοῦ· ἵνα δὲ καὶ ἡ ἀρχή τοῦ Θεοῦ ἐντολὴ καὶ εὐλογία ἁμα "ἀξίζεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσασθε τὴν γῆν" καὶ μετὰ τὴν πτώσιν ἀναβασθῆ ἐπὶ τὴν πρώτην ἀγιότητα καὶ μὴ ἐν ἁμαρτίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ τελῆται καὶ καρποφορῆ, "τοῦτο γὰρ ἐστὶ θέλημα Θεοῦ, ὁ ἁγιασμός ἡμῶν" "μέγα μυστήριον, τὸν γάμον περιληφῆτα εἰς Χριστόν τε καὶ ἑαυτήν, εὐλογεῖ δι' αὐτοῦ τὴν ἐνδοξὴν ὁμιλίαν ἀνδρός τε καὶ γυναικὸς ἐπὶ τέκνων εὐλογημένη καρποφορῆ ὡς ἔργον, Θεῷ προεταγμένη, καὶ τοὺς συνευγεμένους ἐν κοινωνίᾳ γάμου εἰς ἕνα, ὡς εἶπειν, ἄνθρωπον τῇ ἐξ ὕψους χάριτι συνίσταται τελείον, Χριστῷ καὶ Ἐκκλησίᾳ τῆν ἑνώσιον μυστικῶς εἰκονίζοντα, καὶ τὸν γάμον "τίμιον ἐν πίστι ἀπορεινυμένη, ὅ κατ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ κατὰ Θεὸν συνίπτει, καὶ τῇ Θεοῦ ῥοπῇ συγκροτεῖ καὶ δι' εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν τὴν ὁμόνοιαν τοῦ συνακείου συσφίγγουσα, καθαγιαζέει αὐτὸ τε καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ καὶ ἀναδεικνύει "ἕσμεν ἅγιον μεσθὸν χάριτος Χριστοῦ," ἐπὶ τελειοσυργίᾳ τέλος τοῦτον καὶ ἀνοθεύει τῆς διδασκαλίας διαφυλάξει καὶ εἰς ἐπίτευξιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς τὴν ἱερωσύνην παρὰ Κυρίου πλουτοῦσα ἡ Ἐκκλησία καὶ δι' αὐτῆς εἰδικῶ "χάρισμα τοῦ Θεοῦ," δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν καὶ προτευχῆς ἄξιουσα τοὺς ἐκλογιζόμενους καὶ χειροτονοῦμένους διακόνους, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ Ἐπισκόπους, "τοὺς τὸ Πνεῦμα, τὸ ἅγιον, ἔθετο ποικαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ," καὶ τοὺς μὲν προτάσσουσα "προσέχειν τῷ ποιμνίῳ καὶ ἀγρυπνεῖν περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν," τοὺς δὲ τὸ ποιμῆνον συγκροτοῦσιν ἐντελλομένη "πεῖσθαι αὐτοὺς καὶ ὑπεικῆν" αὐτοὺς μὲν ἀνατίθεται τὴν διακονίαν καὶ διδασκαλίαν τοῦ πληρώματος αὐτῆς καὶ τὴν διοικήσιν ἐν τοῖς πνευματικῶς, δικαιοῦμένους τε καὶ ὀφειλοῦσιν εὐαγγελίζεσθαι εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, διδάσκειν, "ποιεῖν προσευχὰς ἐντεῦξες ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων" φροντίζειν περὶ τῆς μορρώσεως αὐτῶν ἐν Χριστῷ καὶ χειραγωγεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν σωτηρίαν δι' αὐτῶν δὲ τελετὰ τὸ μυστήριον πάντα καὶ μεταδίδωσι τὴν χάριν εἰς ἁγιασμὸν τῶν τέκνων αὐτῆς, καὶ αὐτοὺς τάσσει φύλακας ἁμα, καὶ ἐρμηνεῖ καὶ ἱεροφάντας τοῦ θείου λόγου καὶ τῶν παραδόσεων, δι' αὐτῶν ἐν συνδῶν, ὡς περ οἱ Ἀπόστολοι, συνδιασκεπτομένου καὶ θείου πνεύματος ἐπιποῖα πρὸς τὴν ἀλήθειαν καθοδηγούμενων, ἀνεπισφαλῶς, ἀλατνάστας, ἀναμαρτήτως τὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἀναπτύσει δόγματα καὶ ἐρμηνεύει ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ "ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς" ὅτι "οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ σῶσεν ἢ σωτηρία" πάντα γὰρ ἄνθρωπον, οἷον δὴ τινα, λαλοῦντα ἐνδέχεται καὶ τῆς ἀληθείας ἀφαμαρτεῖν καὶ καὶ ἀπάτῃ τὸ ψεῦδος ἀντὶ τῆς ἀληθείας ἐκλάσσει· τὴν δὲ καθόλου Ἐκκλησίαν ἐν συνδῶν λαλοῦσαν ἐξ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἐπηγγελμένου παρακλήτου, "τοῦ ὀδηγούντος εἰς πᾶσαν τὴν ἀληθειαν" περὶ οὗ αὐτὸς εἶρηκεν ὁ Κύριος ὅτι "ἐκ τοῦ ἔμου λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὅμν" ἀνένδεκτον ὅλος ἡ ἀπατῆθῆναι, ἢ πλανηθῆναι, ἢ ἁμαρτήσῃ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν θείων τῆς ἀποκαλύψεως δογμάτων ἀναμαρτήτων γὰρ, ἢ ἀνεπισφαλῶ, ἢ ἀ-

λάνθαστον οὐδ' ἕνα μερικῶς τῶν Ἐπισκόπων ἐκ διαδοχῆς τάχα οἴου δὴ τινος οὐδ' εἰς ἐν καὶ ἐπινοῦσι τομῆσειεν, εἰ μὴ γε τὴν πλάνην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καταρτυθεῖσαι θελήσειεν, ἧς περ ἔνεκεν οἱ πάλαι τῆς πολυθείας τύραννοι θεοῦ ἑαυτοῦ ἀνακηρύσσον ἐβρουάσσοντο καὶ ναοὺς ἑαυτοῦ ἐγεῖραν ἀπετάλωμα, ἐν σώματι θνητῷ Θεοῦ δοξᾶν ἀθανάτου γλιχομένου· τὴν δ' Ἐκκλησίαν ὑπέρατον ἐπὶ γῆς καὶ ἀσφαλέστατον τῶν θείων δογματικῶν ἐρμηνευτὴν ἔχομεν τε καὶ ὁμολογοῦμεν τοὺς τε γὰρ παρακούοντας αὐτῆς ὡσπιο ἔθνικους καὶ τελῶνας λογίζεσθαι προσετάγματα καὶ τοὺς ἀθετοῦντας αὐτὴν ἀθετητάς αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἀκούσιμον ὀνομαζόμενον ἐν τῷ Ἐδαγγελίῳ, ὅτι «ὁ ἀθετῶν ὅμας ἐμὲ ἀθετεῖ» εἶπεν ὁ Κύριος· συνελόντι δ' εἶπεν, δι' αὐτοὺς «οὗς ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἰκκλησίᾳ» καὶ ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκαλοὺς· «ἀνακληροτὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ» καὶ «καταπράττει τὴν καταρτίαν τῶν ἁγίων εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ».

Σὺν πᾶσι δὲ τούτοις τὰ τοσαῦτα νέφη τῶν μαρτύρων, τῶν μαρτυρηθέντων διὰ τῆς πίστεως, καὶ τῶν πατέρων, τῶν τὴν πίστιν διδάξαντων καὶ ἐν αὐτῇ διαλαμπάντων, καὶ τῶν ἁγίων, τῶν ἀρετῆς θεωρεῖσιν ἀγωνίσασαι τὴν πίστιν στερεωσάντων, καὶ πρὸ τούτων αὐτὸν τὴν τῆς πίστεως ἀρχὴν καὶ τελειωτὴν, Ἰησοῦν, καὶ τὸν σωτήριον αὐτοῦ καὶ ἐνδοξόν σταυρὸν τοῦς τέκνους αὐτῆς ἐν εἰκόσιν εἰς προσκύνησιν ἐπιδεικνυμένην, εἰκόσι σεπταεὶς τιμητικῶς, οὐ λατρευτικῶς προσκυνουμέναις, τῆς τιμῆς οὐκ εἰς τ' ἀντίτυπα, ἀλλ' εἰς τὰ εἰκονιζόμενα μακρῆρα πρωτότυπα ἀναφερομένης καὶ ἄσμοι καὶ ἐγκωμίας καὶ διδοῦσας τοῖς πολλοῦσι αὐτῶν τύπον ἀκριβῆ θεαροῦ τοῦ βίου καὶ ἀγῶνος σωτηρίου αὐτοῦ προβαλλομένης καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖνον ἀρετὰς αὐτοῦ ἐποτρύνουσα «ἵνα μὴ χάμωσι ταῖς ψυχῆς ἐκλυόμενοι» ἀλλὰ «δι' ὕπομονης πρέχωσι τὸν προκείμενον αὐτοῖς ἀγῶνα» πάντα ἐν ἀγαθῶν συντηρεῖ καὶ πάντων τὴν σωτηρίαν ἐργάζεται, ἄχρις οὗ πάντας «συμπολίτας ἁγίων καὶ οἰκείους Θεοῦ» ἀναβῆθαι καὶ πάντας φωτῆς τέκνα καὶ μετόχους φωτῆς αἰωνίου καταστήσει.

Πάντων δ' ὅσων καθ' ὅλου τὴν σωτηρίαν ἐργαζομένη, ἡ μὴ καὶ ἁγία Ἐκκλησία ἐγνωσται ἡμῖν καὶ καθολικὴ, τεταγμένη, ὅπλα δὲ, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ὅλην πιστεύουσαν περιλαβεῖν ἀνθρωπότητα ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτῆς κόλποις εἰς σωτηρίαν οὔτε γὰρ τόπος ἡ χωρὶν ἀποστάσει διασπομένη, οὔτε διακρίσει φυλετικῆς καὶ διχαστασίας γενεαλογικῆς καθ' ἑαυτῆς μεριζομένη ἐθνολογικῶν ἕνεκα κερήμεσιων, μὴ ἐς ἀεὶ διατελεῖ καὶ καθολικὴ ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων τόπων, χωρῶν, γυνῶν, φυλῶν, λαῶν, ἐθνῶν, γλωσσῶν οὐδ' ἐνὶ δὲ τόποι, ἢ ἔθνοι, ἢ γλώσση εὐχρισμένη, οὐδ' ἀπὸ τόπου τινός, ἢ ἔθνους, ἢ κράτους καθ' ὅλου ὀνομαζομένη, ἀλλ' ἐπὶ μόνῳ τῷ ὀνόματι Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καυχιώμενη κἂν αὐτῷ γνωριζομένη, πάντας μὲν ὁμοῦ συνέχει ἐν ἑαυτῇ τοὺς αὐτῷ πιστεύοντας, καθ' ἅπασαν τὴν ὀνόματι, ἢν εἶδεν ὁ θεὸς ἀπόστολος Πέτρος «τέσσαρσιν ἀρχαῖς ἐξ οὐρανοῦ καθεμένην» καὶ πάντα περιέροισαν ἐξηγησιμέναν λοιπὴν εἰς θυσίαν δ' εὐάρεστον, τὰς φυλετικὰς ἀποκρούει διακρίσεις καὶ τὰς ἐθνικὰς ἔρεις καὶ ἀπεραντολογίας, ὡς ἀντικειμένης τῷ τ' Ἐδαγγελίῳ καὶ τοῖς ἱεροῖς κανόσιν οὐδὲ μὴν χρόνῳ τινὶ τῆς καιρῶν περιῶδι κατ' οὐσίαν διαιρουμένη, ἢ λήγουσα ἢ περιοριζομένη, ἐπὶ πάντα ἐπεκτείνεται τὸν χρόνον ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τῆς συντελείας ἀπὸ καταβολῆς μὲν κόσμου σὺν αὐτοῖς αἰῶσιν ἀράμενη, ἀίθως δ' ἐρ' ἐξῆς παρήμενουσα κατὰ τὴν ἀμεμῶδη τοῦ Κυρίου ἐπαγγελίαν, τοῦ ἐπαγγελιαμένου «ἰδοὺ

ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» ἀλλὰ καὶ τῷ θανάτῳ αὐτῷ τῆς ἐνδεδεχίας μὴ διακοπομένη, πάντας ἐν ἑαυτῇ περιλαμβάνει τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοῦς, τοὺς μὲν φθάντας εἰς τὴν οὐράνιον ἐκδημῆσαι πατρίδα ἐπὶ τὸ κλεινοῦσα τηροῦσα τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, δι' ὃ καὶ ἄπαυστον ἀναφέρει τὴν ὑπὲρ ἐκεῖνων δέησιν, τοὺς δ' ἔτι παραπιθμοῦντας θεῖα χάριτι, ὡς εἰρηται, προαλείφουσα καὶ ἀσφαλῶς καταρτίζουσα ἐπὶ τὴν ἐνδοξὸν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἵνα πάντες ὁμοῦ ὑπαντήσωμεν αὐτῷ καὶ οὕτω πάντες πάντοτε μείνωμεν σὺν αὐτῷ· ὡρισται γὰρ παρὰ Θεοῦ οὐ μόνον «εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναι εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» κατὰ τὸν πάλαι προφήτην, ἀλλὰ καὶ «εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανῶσι καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» εἰς βασιλείαν μίαν Θεοῦ αἰῶνον. Ἀρχιερέα μὲν ὅν ἔχουσα ἀδιάδοχον, τὸν σὺν αὐτῇ εἶδ' ὄντα, ποιμένα τὸν προβάτων, τὸν μὲν, οὐδ' ἐνὶ μὲν δεσποῖται ἢ κυβερνεῖται καθ' ὅλου τῶν ἐπὶ μέγαν ἐπισκόπων, ἀλλὰ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιτέτραπται κατὰ τὴν τῶν πατέρων διδασκαλίαν, ἡγουμένοις καὶ ποιμαῖσι πραγματικῶς τελούσι τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, καὶ εἰς Χριστόν, τὸν τῆς σωτηρίας ἀρχὴν καὶ τελειωτὴν, ἀφορῶσι καὶ τὴν πᾶσαν ἐνέργειαν ἀναφορῶν, Θεοῦ δὲ βασιλεία γνωριζομένη οὐδ' ἐνὶ μὲν τῶν ἐπὶ μέρους ἀρχόντων, ὡς αἰ μερικῆς βασιλείας, ὑποβιβλῆται, ἀλλὰ πάντας τοὺς συγκροτοῦντας τὸ πλήρωμα αὐτῆς «ὑπερχούσαις ἐξουσίαις ὑποτάσσεται» κελούουσα καὶ «ἀρχαῖς πειθαρχεῖν, οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία, εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ» καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ τόπους ἀρχοῦσι τὴν ὀφειλομένην πειθαρχίαν καὶ τιμὴν τὰ κοσμίᾳ προσφέρουσα καὶ «δεήσεις, προσευχὰς, ἐντεῦξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ βασιλείων καὶ πάντων, τῶν ἐν ὑπερόχῳ ὄντων ποιουμένη» μόνῳ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα τῷ παντάνακτι Θεῷ ὑποτέτακται, ὡς Θεοῦ βασιλεία πάντας δ' ὡς εἰρηται, τοὺς εἰς Χριστόν πιστεύοντας, κἂν τε ἄσεν κἂν τε θῆλυ, κἂν τε πένητας κἂν τε πλουσίους, κἂν τε ἰδιώτας κἂν τε ἀρχοντας, κἂν τε βασιλευμένους κἂν τε βασιλευμένους ἐν τῷ ἀμπελόνῳ τοῦ Κυρίου, «ὅπου οὐκ ἔν Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περιτομῆ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκυθῆς, δοῦλος, εὐλεύθερος», ἀλλ' «ὅπου τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός», ὡς ἀμπελος τὰ κλήματα συνέχουσα τε καὶ ἐκτρέφουσα καὶ ὡς μήτηρ τὰ τέκνα θάλπουσα τε καὶ παιδεύουσα τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἀγωνίζεσθαι καρποροῦσιν τῷ Οὐρανίῳ Αὐτῆς Νυμφίῳ, ὃν «ἐγείρας ἐκ νεκρῶν, ὁ Πατὴρ ἐκείθεν ἐν δεξιῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως, καὶ κυριότητος καὶ παντός ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι»· «ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κάμψῃ πᾶν γόνυ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» ὡς γὰρ ἐκείνου τὸ κράτος «ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν», οὕτω καὶ τὸ σῶμ' αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία «τὸ πλήρωμα τοῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» κατὰ τὴν θεόπνευστον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων διδασκαλίαν.

Τῆς μέντοι τῶν Ἀποστόλων θεοπνεύστου ταύτης διδασκαλίας ἀσφαλῶς ἀνεμωχένην τὴν μὲν, ἁγίαν καὶ καθολικὴν Ἐκκλησίαν παραδεδωκασιν οἱ τῶν ἁγίων Συνόδων ὅροι καὶ Ἀποστολικὴ «ἐπιδοκομημένη», ὅτι ὅτι, «ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ προφητῶν», «ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». «Θεμελίον» μὲν γὰρ «ἄλλο οὐδ' εἰς δύναται θεῖται παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν ὁ Χριστός», ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἐστερέωσε αὐτὴν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ ὠκοδόμησε δι' αὐτῶν, τῇ θεῖα αὐτοῦ ἐντολῇ κηρυ-

ξάντων πανταχού τὸν λόγον καὶ τὰς πανταχοῦ Ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ὁμολογίας συστησάντων καὶ τὴν ὀλὴν Ἐκκλησίαν συναρμολογησάντων "εἰς νέον ἄγιον ἐν Κυρίῳ" καὶ "συνικοδομησάντων εἰς καταικητήριον Θεοῦ ἐν πνεύματι", δι' ὃ καὶ Ἰωάννης, "ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα τε εἶδεν" ἐν πνεύματι γενόμενος τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ "ἰδὼν ὄρανας κινήσας καὶ γῆν καινὴν" καὶ ἀγγελωφόρητος ἀπενεύθει ἐπ' ὁρᾶς μέγας καὶ ὑψηλῶν" εἶδε τὴν νύμφην τοῦ ἀριίου τὴν γυναῖκα, "τὴν ὄλιν τὴν μεγάλην, τὴν ἄγιαν Ἱερουσαλήμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ . . . καὶ τὸ τέρας τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀποστόλων". Ἀποστολικὴν ἔρα ἴσμεν καὶ πιστεύομεν αὐτὴν καὶ σὺν τοῖς ἁγίοις ἀνομολογούμεν ἦτοι: τῇ διδασκαλίᾳ τεθεμελιωμένη καὶ τῷ κύρει κατασφαλισμένη, καὶ τῷ φωτὶ καταγλαίσμένη πάντων ὁμῶν τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὅσων λαοῖν οὐ Παύλου μόνου οὐδὲ Βαρνάβα, οὐδὲ Κηφᾶ, οὐδὲ Ἀπολλῶν ἢ Ἰωάννου, ἢ Ἰακώβου, ἢ τῶν ἄλλων τινῶν, οὐδὲ γὰρ "μεμερισταὶ ὁ Χριστὸς" ἀλλὰ πάντων ὁμῶν τῶν Ἀποστόλων καὶ Ἀποστολικῆν ὀνομαζομένην ἐκ πάντων ὁμῶν αὐτῶν, οἷς "ᾠφθησαν διαμεριζόμενα ἡλιθίστα, ὡς εἰ πυρὸς, ἐκάθισε τε ἐφ' ἑνὰ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν", ἐν τῷ συμπληρωσάσει τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, οἷς "ἐπλήθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου", "δι' ὃ τέρατα καὶ σημεῖα πολλά ἐγένετο" "οἷ καὶ καθίσουσιν ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅταν καθίσῃ ὁ Κύριος ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ" καὶ οἷς πᾶσιν ὁ Κύριος καθ' ἅπερ αὐτὸς διδάσκει ὁ θεὸς Πέτρος, "παρηγγεῖλε κηρύττει τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ ὀρισμένος κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν" αὐτοῦ πάλιν τοῦ Πέτρου στενωπεῖα τῇ φωνῇ κηρύσσοντος παρὰ τῶν Ἀποστόλων πάντων ὅτι "οὗτός ἐστιν ὁ λίθος . . . ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐν ἄλλῳ οὐδ' ἐν ἡ σωτηρίᾳ, οὐδὲ γὰρ ὄνομα ἐστὶν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, τὸ διδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ ἔειπὲ σωθῆναι".

Ταῦτάς δὲ τῆς μῆδης, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐλέει Θεοῦ ἄρρητῶς ἡλεημένοι καὶ ἡμεῖς τοὺς τέκνους καὶ διακόνους συναριθμεσθαι, τῆς πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς Χριστὸν, τὸν Θεόν, τῇ αὐτοῦ χάριτι ἐκ "τέκνων φύσει ὀργῆς" εἰς "ἀγάπης τέκνα" ἀναδεικνυμένους καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἀξίωσης διὰ τῆς πίστεως ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς "ἐφ' οἷς ἐκτίσθημεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἷς ποιεῖται μᾶλλον ὁ Θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν", αὐτὴν μόνην ὁδὸν καὶ ὑπὸν σωτηρίας, καὶ ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς ἐλπίζομεν "τοῦ ὑπερβάλλοντος πλοῦτος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ" τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως ἀξιοθῆναι τῶν νεκρῶν, ἦν προσδοκῶμεν, καὶ τῆς ζωῆς τοῦ μελλόντος αἰῶνος, ἐν ᾗ ἡμεῖς Χριστοῦ "κληρονομοῖμεν μετὰ Θεοῦ, συγκληρονομοὶ δ' αὐτοῦ" καταστήσονται οἱ εἰς αὐτὸν μὲν πιστεύοντες, δι' ἔργων δ' ἀγαθῶν τὴν πίστιν τηρήσαντες καὶ "οἱ τὴν περίσσειαν τῆς χάριτος καὶ τὴν δωρεάν τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύουσι διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ". δι' αὐτοῦ γὰρ καὶ τὴν προσηγαγῆν ἐσχηκαμεν τῷ πιστεῖ εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐσθίκαμεν καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ" κατὰ τὸν Ἀπόστολον πεπιστευκότες ὅτι "βασιλεύσει ἡ χάρις διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰῶνων διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν".

Ὅντως ὅλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ πιστεύομεν καὶ σὺν πάσῃ τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ κηρύσσοντες καὶ τὴν εὐσέβειαν σέβοντες "τὴν ἐπαγγελίαν ἔχουσαν ζωὴς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης" ἐπιστέλλομεν τὰ γράμματα ἡμῶν ταῦτα τῇ Ἑμετέρᾳ σεβα-

σμία ἡμῶν καὶ ἐπιποθίτῳ Παναγιότητι εἰς κραταίωσιν τῆς ἐν πίστει ἐνόητης καὶ τῆς ἐν ἀγίῳ Πνεύματι κοινωνίας, καὶ τὸ ταῦτον τῆς ὁμολογίας βάσιν εἰρήνης καὶ θέμελλον ἀγάπης ὑποτιθέμενοι καὶ δυνάμιν ἄρραγους δεσμοῦ ἐν Κυρίῳ προβαλλόμενοι τὰς πανήρους Αὐτῆς εὐχὰς ἐπικαλούμεθα πρὸς Θεόν, τὸν πατέρα τῶν οἰκτιρῶν καὶ πάσης παρακλήσεως, ὅπως ἂν εὐδοκήσειεν ἐνδυναμῶσαι ἡμᾶς καλῶς καὶ θεοφιλῶς τὴν ἀγῶνα τελέσαι τὴν καλὴν στρατευόμενος στρατείαν, καὶ ἀκεραίαν τὴν καλὴν παρακαταθήκην φυλάττει καὶ διασωσαί ἀνεπιλήπτον τὴν ἐντολήν μέχρι τῆς ἐνδοξοῦς ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κη' Φεβρουαρίου, ραδ'.

Τῆς Ἑμετέρας σεβασμωτάτης Παναγιότητος
ἀδελφῆς ἐν Χριστῷ τῆς Θεῆς,
Ἰουλίας πρῶθυμης

† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΦΩΤΙΟΣ

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΤΑΛΟΓΟΣ

Μουσικά διαγωνίσματα.

Χορηγούντος τοῦ παναγιωτάτου Οικουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινίου τοῦ Ε', προκηρῶσονται δύο Διαγωνίσματα. Καὶ διὰ μὲν τοῦ Α' ὀρίζει ὁ Σύλλογος νὰ καθορισθῇ ὁ ποικτικὸς ρυθμὸς τῆς Ὀκτωήχου καὶ ἡ κατὰ στίχους σύνταξις αὐτῆς ὡς ὑποτίθεται ὅτι ἐποικθῆ τὸ πρῶτον, καὶ ὡς ἴδῃ ἀπὸ τινος ἐγένοντο ὑπὸ διαφόρων φιλολόγων ἐπὶ ἄλλων ἰσθμῶν δοκίμια τῆς καθ' ἡμᾶς ὑμνογραφίας, ἵς τὴν ἄρτιαν καὶ συνεχῆ στοιχημετρικὴν διάρθρωσιν ὡς ἐν τῶν μελημάτων αὐτῶ ἀναγράφει τὸ ἡμέτερον ὄματεῖον. Διὰ δὲ τοῦ Β', νὰ ἐξευρεθῇ ἂν ὑπάρχη σχέσις μεταξύ τοῦ ποικτικοῦ ρυθμοῦ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ μελικοῦ ρυθμοῦ.

Προσκαλοῦνται δὲ οἱ ἅπανταχοῦ μουσικοδιδάσκαλοι, φιλόλογοι καὶ μουσικολόγοι ὅπως μετάχωσι τῶν ἀνωτέρω Διαγωνισμάτων ἐπὶ τοὺς ἀκολουθοῦσι ὁροῖς:

1) Πᾶς ὁ δυναμὸς εἶναι δεκτὸς εἰς τὸν Διαγωνισμόν.
2) Οἱ διαγωνισθόμενοι διὰ τὸ Α' Διαγώνισμα δέον νὰ πέμψωσι τὰ δοκίμια αὐτῶν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1901, διὰ δὲ τὸ Β' μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1902. Οὐδέμια δὲ οὐδαμοῦ ὑπογραφή ἢ ἄλλη τις δὴλωσις θὰ ὑποδεικνύη τίς ἐστὶν ὁ διαγωνιζόμενος, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ χειρογράφου ἐν φακέλλῳ, καλῶς ἐσθραγισμένῳ, ἐγκλείσει οὗτος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἔξωθεν δ' αὐτοῦ ρητὸν τι, καὶ τὸ αὐτὸ προδράφει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ χειρογράφου διὰ τὴν ταυτότητα.

3) Γέρας τῷ νικῶντι δι' ἕκαστον τῶν Διαγωνισμάτων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Οικουμενικοῦ Πατριάρχου ἀνὰ πενήκοντα λίραι Ἀγγλίας, κατατεθεῖσαι ἴδῃ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν Ἀλυσινὴν Πίστωσιν.

4) Το βραβευθέν έργο είναι κτῆμα του Συλλόγου.

5) Τα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς διαγωνιζομένους, ἀλλὰ κατατίθενται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου.

6) Ἡ κρίσις γενήσεται κατὰ τὸ 44 ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τῆς ἐπι τῶν Διαγωνισμάτων ἐπιτροπῆς, συγκεκμημένης ἐκ τῶν κκ. Γ. Ι. Παπαδοπούλου, προέδρου, Γ. Βιολάκη, Πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Εὐαγγελίου Ἀμαξοπούλου, Ἀνδρέου Σπαθάρου, Νηλέως Καμαράδου καὶ Εὐστρατίου Παπαδοπούλου, ὅτινες συνωδὰ τῷ 83 ἄρθρῳ, ἂν μετὰ τὸν τοῦ Διαγωνισμοῦ δὲν δύνανται νὰ συζητήσωσι καὶ νὰ ψηφίσωσιν ἐν τῇ περὶ βραβεύσεως συνεδριάσει τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ τοῦ μὲν Α' Διαγωνισμοῦ ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τῇ 4 Δεκεμβρίου 1901 ἐπι τῇ τριετηρίδι τοῦ Συλλόγου, τοῦ δὲ Β' τῷ 1902 ἐπι τῇ τετραετηρίδι.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

† Ὁ Ἀμαξίας ΑΝΘΙΜΟΣ

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Ἐμμανουὴλ Στυλιανόπουλος Λυδὸς, ὑπήκοος Ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως ἐν Πέραν κατὰ τὴν ὁδὸν Κερέτς-χανὲ καὶ διδάσκαλος τῆς ἐπάγγελμας, χρηματικῆς ἐν Ἀμισσῷ, Ἀραβάν, Μανδρίτσῳ, Δεδὲ-Ἀγάτς, Ἰψωμαθείας, Κοντοσακλίου καὶ ἄλλαχού, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπάγγελματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρα καὶ ὄραν 8 εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίᾳς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε ἀποπροσώπου εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐδρεύοντος Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ὑπὸ τῆς ἐκτου γυναικῆς Εὐφημίας Ἐμμ. Στ. Λυδοῦ, θυγατρὸς Κωνσταντίνου Χρήστου, ὑπήκουος Ὀθωμανῆς, διαμενοῦσης νῦν ἐν Πέραν κατὰ τὴν ὁδὸν Γιαχανὲ (καμπά, σοκὰκ Ἀριθ. 3) ἐναγόμενος ἐπὶ πολυετῆ ἐγκαταλείψει. Προσέπιθλοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὀριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζεύξεως ἀγωγή θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ. Ἡ παρούσα κλήσις τῆς δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδόσεων φύλλων Ἀ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ Ἐκωνσταντινουπόλεως.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 27 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρόεδρος

† Κορυναῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκ. Ἀνθιμος Π. Ὁρβανίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΝΙΝΩΝ

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων ἐν τῇ τακτικῇ αὐτοῦ συνεδίᾳ τῆς 14 Ὀκτωβρίου ἐ. ἑ. δικάσαν τὴν ὑφιστάμενην συζυγικὴν διαφοράν μετὰ

τῆς Μαρίας Τάσου Ζῶν ἐκ μικρᾶς Γοτίστης τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων, ἐναγούσης, καὶ τοῦ Ἰωάννου Σπυρίου Κοντογιάννη ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς τυγχάνοντος, ἐναγόμενου. διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀπαράσει λόγους.

Κηρύττει τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐρήμην τοῦ ἐναγόμενου ἐξ ὑπατιότητος αὐτοῦ.

Ὅριζει προθεσμίαν πρὸς χρεῖσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ἀνακοπῆς καὶ ἐφέσεως (61) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ἐν Κων. πόλεως ἐκκλησιαστικῆς ἐφημερίδος Ἀ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τρία συνεχῆ φύλλα αὐτῆς.

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον, ὡς ὑπαίτιον, εἰς τὰ δικαστικὰ ἐξόδα, καὶ τὰ τοῦ διαζυγίου, ἀνόντα εἰς ἡμίσειαν λίραν ὀθωμανικὴν προκαταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Ἰωαννίνοις, τῇ 14 Δεκεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς 2

† Ὁ Ἰωαννίνας Γρηγόριος Ἀλέκος Χαρισιαδης

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 714.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγόμενης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4835 καὶ ἡμερομηνίαν 24 Ἀδριουστοῦ 1900 περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν τοῦ ἐναγόντος Κωνσταντίνου Στυλιανοῦ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπατιότητος τῆς ἐναγόμενης Ἀμαλίας, θυγατρὸς Δημητρίου Παπαγγελῆ καταγομένη ἐξ Ἐξαστέρου τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας,

Παρέχει αὐτῇ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένας προθεσμίας πρὸς χρεῖσιν τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτῆς ἐκδομένης ταύτης ἀποφάσεως ἧτοι τριάκοντα καὶ μίᾳς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ ταύτης πρὸς ὑποβολὴν ἀνακοπῆς, καὶ ἑτέραν ἐξήκοντα καὶ μίᾳς ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διτάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων Ἀ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ Ἀ' Νέας Ἐφημερίδος δημοσιεύσειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ

Ἐπιτίθεισι τῇ ἐναγόμενῃ, ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τὴν τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, καὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐγγράφων συμποσώμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια εἴκοσι καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 624), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 18 Δεκεμβρίου 1900. 2

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυναῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθιμος Π. Ὁρβανίδης

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΜΑΡΤΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
- † Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
- † Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

- καθ' ὄλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετρίτια ἀργ. 5
 - διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
 - ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φθράγκα χρυσᾶ 25
- Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται**
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

Ἀρχιεπὶσκόπος τῆς Ἱεροδ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις—Πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας— Ὁ ἐνοριακὸς κλῆρος καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ: Μία ἀδικία καὶ ἐν ταύτῃ ἐπιβλαβὴς παραγνώρισις— Ἐκλογὴ νέων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου— Ἐκθεσις τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου — Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιθεώρησις — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά— Δήλωσις τῆς Π. Κ. Ἐκπαίδ. Ἐπιτροπῆς.

σιαστικοῦ τούτου περιοδικοῦ πνευματικῆν ὠφέλειαν, μείζονα καὶ προθυμότεραν συνεπιπῶς καὶ αὐτὸ ἐπιδειξέται τὴν ἐξ ἑαυτοῦ ὑποστηρίξιν καὶ ἀρωγὴν.

Ἡ ἐπιτροπὴ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ διευθύνουσα τὴν «Ἐκκλ. Ἀληθείαν» Ἐπιτροπὴ ἀσμένως ἀγγέλλει τοῖς συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταις τοῦ περιοδικοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς παρούσης ἑβδομάδος, πατριαρχικῆ καὶ συνοδικῆ ἐπινεύσει καὶ ἐγκρίσει, ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διωρίσθη ὁ ἱερολογ. ἱεροδιάκονος κ. Ἀθανάσιος Πιπέρας, προλύτης τῆς θεολογίας τῆς ἐν Κιέβῳ τῆς Ρωσσίας θεολογικῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶς καθηγητῆς τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ. Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀκράδαντον ἔχουσα πεποιθήσιν, ὅτι οἱ ἀναγνώσται τοῦ περιοδικοῦ ταχέως ἐκ τῶν πραγμάτων θά ἐκτιμήσωσι τὸ πρόσφορον τῆς τοιαύτης πληρώσεως τῆς ἀπὸ πολλοῦ κενῆς διατελούσης θέσεως ἀρχισυντάκτου καὶ τῶν εἰσαγομένων ἀπὸ τοῦδε βελτιώσεων ὑπὸ τὴν ἐποψιν ἰδίᾳ τοῦ ποιοῦ τῆς καταχωριζομένης ὕλης, πέποιθεν ἅμα ὅτι τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόχριστον κοινόν, μείζονα τὸν τεύθεν σὺν Θεῷ μέλλον ἵνα καρπῶται τὴν ἐκ τοῦ ἐκκλη-

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΗΜΕΤΕΡΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ἐπιποθοῦντες διακαῶς τὴν ἐπὶ μᾶλλον προαγωγὴν καὶ ἐπίρρωσιν τοῦ ἔργου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», τοῦ μόνου ἐπισήμου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ θεολογικοῦ τούτου ὄργανου τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων, ἢ τε Α. Θ. Παναγιότης καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, ἐνέκριναν τὴν πρότασιν τῆς Διευθυνούσης τὸ φύλλον σεβ. Ἐπιτροπῆς περὶ προσλήψεως ἀρχισυντάκτου καὶ νυδόκησαν ν' ἀναθέσωσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον τοῦ Κυρίου διάκονον. Καίπερ συνειδῶς τὴν δυσχέρειαν τοῦ ἔργου ὑπὸ τοὺς ὄρους μάλιστα ὑφ' οὓς διεξάγεται τοῦτο παρ' ἡμῖν, δὲν ἀποκρίπτω οὐχ ἦττον τὴν ἢν αἰσθάνομαι χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀνατεθείᾳ μοι ταύτῃ διακονίᾳ τοῦ θεοῦ λόγου, καὶ κηρύττω δημοσίᾳ τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐγνωμοσύνην μου τῇ ἁγίᾳ Μητρὶ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις καὶ μεθ' ὄλον τὸ ἀντίθεον τῶν περιστάσεων πράττει πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς τὴν εὐδόκιμον καλλιέργειαν τοῦ θεοῦ λόγου οὐ μόνον διὰ τοῦ ἀπ' ὁμοῦνος κηρύγματος, ἀλλὰ καὶ διὰ καὶ διὰ θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ τύπου. Καὶ δικαίως, διότι ἀλήθεια πανθομολογουμένη ἐστίν, ὅτι ἐν

ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καθόλου μὲν ὁ τύπος εἶνε μεγάλη δύναμις, ὁ δὲ θρησκευτικὸς τύπος ἰδίᾳ μέγα θρησκευτικὸν βῆμα. Γνωστὸν τὸ προσφύως ἀπὸ τριακτῆς ἀπόψεως λεχθὲν ὑπὸ τινος τῶν νεωτέρων, ὅτι ἂν τὴν σήμερον εἴη ὁ τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος Παῦλος ὡς βῆμα θὰ ἐξέλεγεν ἀντὶ τοῦ Ἄρειου Πάγου τὴν μεγαλόφρονον τοῦ τύπου σάλπιγγα. Γνωστὸν ἐπίσης, ὅταν τὴν σήμερον ὁ θρησκευτικὸς τύπος ἐξασκεῖ ῥοπὴν ἐν τε ταῖς ἀλλοδοξίαις καὶ ταῖς ὁμοδοξίαις χριστιανικαῖς χώραις. Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ, Ρωσίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ ἄλλαις χριστιανικαῖς χώραις ἐπεκτείνεται εὐεργετικώτατα ἐπὶ τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων. Διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου οἱ θεολόγοι τῶν διαφόρων χριστιανικῶν χωρῶν ἀνακινουῦσιν ἀλλήλοις τὰ πορίσματα τῶν ἰδίων θεολογικῶν μελετῶν, καὶ δι' αὐτοῦ κυρίως πλουτίζουσιν ὁσμημερὰ τὴν οἰκίαν θρησκευτικὴν φιλολογίαν. Διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου τὰ διάφορα ἐκκλησιαστικά κέντρα ὑπεραμύνονται τῶν δογματικῶν καὶ ἠθικῶν τοῦ χριστιανισμοῦ ἀληθειῶν ἐναντίον τῶν ἐκάστοτε ἐμφανιζομένων ὑλιστικῶν καὶ λοιπῶν λαοφθόρων πλανῶν, προσπαθοῦντα οὕτω καταλλήλως νὰ διαφωτίξωσιν ἐπὶ τῶν σχετικῶν ζητημάτων τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τοῦ ἰδίου κλήρου καὶ λαοῦ, ὑπεκκλίνοντα μὲν τὸν ζῆλον τοῦ πρώτου, διακρατοῦντα δὲ θερμὸν τὸ θρησκευτικὸν εὐνοιακὸν ἀντιπεριστά μὲν τὸν θρησκευτικὸν τύπον εὐρίσκει τις ἀνὰ τὰς χώρας ταύτας ἐν τε τῇ αἰθούσῃ τοῦ πλουσίου καὶ ἐν τῇ καλύβῃ τοῦ πτωχοῦ, διότι εἰς ἀμφοτέρους οἶδεν οὕτως νὰ διανέμῃ προσκόντως τὸν στήριζοντα καὶ ἐκτρέφοντα πνευματικῶς οὐράνιον τοῦ θεοῦ λόγον ἄρτον.

Σκοποῦσα ἀρχῆθεν ν' ἀνταποκριθῆ εἰς παρομοίας θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ παρ' ἡμῖν χριστοπρονόμου ὀρθοδόξου πληρώματος, ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» εἰργάσθη μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ δυνατόν πρὸς πλήρωσιν αὐτῶν. Ἀναλόγως δὲ τῶν τὴν σήμερον παρουσιαζομένων νέων πνευματικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἡμετέρου κλήρου καὶ λαοῦ ἐργασθῆσεται καὶ ἐφεξῆς κατὰ τὸ ἀκόλουθον Πρόγραμμα:

Καὶ διὸ ὡς θεμελιώδης μὲν ἀρχὴ καὶ ἰθύνουσα ἰδέα τοῦ ἡμετέρου προγράμματος ἔσται ὅπως ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», τῷ τε ἑβδομαδιαίῳ καὶ μηνιαίῳ αὐτῆς φύλλῳ, καταχωρίζεται ἕκαστη θρησκευτικὴ ὅσον τὸ δυνατόν ποι-

κίλη καὶ ἐνδιαφέρουσα, ἐκατέρου τῶν δελτίων φυλάσσοντος καὶ πάλιν τὸν οἰκεῖον χαρακτῆρα, τοῦ μὲν διπλονότι ἑβδομαδιαίου ἀπλουστερον καὶ δημοδέστερον, τοῦ δὲ μηνιαίου ἐπιστημονικώτερον. Πρὸς τοῦτο δὲ θέλουσι καταχωρίζεσθαι ἐκάστοτε ἐν αὐτῷ: 1) **Μελέται ἀπολογητικαί**, σκοποῦσαι τὴν στήριξιν καὶ ὑπεράσπισιν τῶν θεμελιωδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ ἀληθειῶν, ἵνα δι' αὐτῶν ὁ χριστιανὸς ἀναγνώστης «ἐπιγινώσκη περὶ ὧν κατηχήθη λόγων τὴν ἀσφάλειαν». 2) **Μελέται κατηχητικαί**, σκοποῦσαι τὴν συστηματικώτερον κατήχησιν τῶν ἀπλουστέρων ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνοστῶν, τῶν ἐκ τῶν τάξεων διπλονότι τοῦ λαοῦ. 3) **Μελέται πολεμικαὶ ἢ εἰρηνικαί**, σκοποῦσαι τὴν διαφώτισιν τῶν σχέσεων ἡμῶν πρὸς τὰς ἀλλοδόξους χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, τὰς τε εὐμενεστέρας καὶ τὰς ἄλλως πως πρὸς τὴν ἡμετέραν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διακεκμημένας. 4) **Μελέται ποιμαντικαί**, σκοποῦσαι τὴν διαφώτισιν τῶν ἀφορώντων εἰς τε τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐνοριακοῦ ἡμῶν κλήρου. 5) **Μελέται γραφικαὶ ἢ ἐξηγητικαί**, ἀντλοῦσαι ἐκ τοῦ ἀκένωτου τῶν θεῶν Γραφῶν θησαυροῦ τὰ αἰώνια καὶ λαοσωτήρια τῆς θείας ἀποκαλύψεως διδάγματα, τῆς μόνης «δυναμῆς σοφίαις εἰς σωτηρίαν». 6) **Μελέται ἐκκλησιαστικο-ἱστορικαὶ καὶ ἐκκλησιαστικο-ἀρχαιολογικαί**, πρὸς δὲ ἐκδόσεις τῶν διαφόρων σπουδαίων γραπτῶν κειμηλίων, ἐν οἷς πλουτεῖ ὁμολογουμένως ἡ ἡμετέρα πρεσβυγενῆς Ἐκκλησία. 7) **Ἐκκλησιαστικαὶ ἐπιθεωρήσεις, Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά**, θρησκευτικαὶ **βιβλιογραφίαι**, καὶ τ. τ., παρέχουσαι τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας ἐπὶ τῆς συγχρόνου πορείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ θεολογικῆς δράσεως ἐν τε τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἐν τῇ «Ἐκκλῆσ. Ἀληθείᾳ», συντασσομένη μὲ τὰ γνωστὰ γλίσχρα παρ' ἡμῖν μέσα καὶ μὴ διαθετούση ἐπομένως χρῆμα ἱκανὸν πρὸς μίσθωσιν πολλῶν καλάμων, εὐγνωμόνως πάντοτε γενήσονται δεκταὶ μελέται, διατριβαί, ἀλληλογραφίαι καὶ τ. τ., σύμφωνοι πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς, προθύμως δὲ ἀνοίγει αὐτὴ τὰς πύλας αὐτῆς εἰς ἐκείνους τῶν ἡμετέρων θεολόγων ἢ λογίων καθόλου, οἵτινες ποθοῦσιν τὴν κατὰ τὸ δυνατόν εὐρύτεραν παρ' ἡμῖν διάδοσιν ὑγιῶν καὶ σωτηριῶν ἀρχῶν καὶ διδασμάτων, παρέχουσα οὕτως αὐτοῖς τὸ μέσον καὶ τὴν ἡμετέραν πενιχρὰν θρησκευτικὴν φιλολογίαν νὰ

πλουτίζωσι και έαυτούς επί πλέον ν' ανυψώσιν εν τῇ κοινῇ συνειδήσει. Τὸ ἔργον εἶνε ὁμολογουμένως ἱερὸν και κοινωφελές, κοινὸν λοιπὸν ἔστω τοῖς δυναμένοις και τὸ περὶ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον, θερμὸς δὲ και ἐνεργῆς ὁ ζῆλος.

Ὁ ἀρχιδυντάκτης

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΚΛΗΡΟΣ

ΚΑΙ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΥΤΟΥ

Α'.

Μία ἄδικος και ἐν ταύτῳ ἐπιβλαβὴς παραγνώρισις—

«Τῇ δὲ (ἱερωσύνῃ) τὸ προκείμενον— πτερῶσαι ψυχὴν, ἀρπάσαι κόσμου και δοῦναι Θεῷ... εἰσοικίσει τε τὸν Χριστὸν ἐν ταῖς καρδίαις διὰ τοῦ Πνεύματος, και τὸ κεφάλαιον— Θεὸν ποιῆσαι και τῆς ἄνω μακαριότητος»

(Γρηγορ. Θεολ. περὶ Ἱερως. ΚΒ', Β').

Δὲν ὑπάρχει πρὸς μεγάλην λύπην μας φόβος, μὴ κατηγορηθῶμεν ἐπὶ ὑπερβολῇ μηδ' ἐπὶ τῷ ὅτι πλεοκομεν Ἱερεμιάδας ἐν οὐ δέοντι, ἐάν εἴπωμεν, ὅτι παρ' ἡμῖν τὴν σήμερον, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ, παραγνώρισις σπουδαία ὑφίσταται ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀποστολὴν και σημασίαν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Φοβούμεθα τούναντιον μὴ λεχθῆ και περὶ ἡμῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὅτι «γλαῦκας εἰς Ἀθήνας κομιζόμεν» θέλοντες νὰ ὑποδείξωμεν τὸ [ἀναμφισβήτητον πλέον γεγονός] τῆς τοιαύτης παραγνώρισεως, ἧς ὅσον ἀρ' ἐνός εἶνε ἄδικος, τοσοῦτον ἀρ' ἐτέρου ἀποβαίνει ἐπιβλαβής. Καὶ ἵνα παραλείψωμεν πλείστα ἄλλα χαρακτηριστικὰ φαινόμενα τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικο-κοινωνικοῦ βίου, μαρτυροῦντα τρηνῶς περὶ τῆς πικρᾶς ταύτης ἀληθείας ἐναντι τῶν τυχόν ἀμφιβαλλόντων, εἶπου γε τοιοῦτοί τινες ὑπάρχουσιν εἰσέτι, ἀρκεῖ, νομίζομεν, νὰ ρίψῃ τις ἀπλῶς βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικο-κοινωνικοῦ βίου οὐ μόνον πρωτοστατούντων σήμερον ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ πολιτισμοῦ λαῶν, ἀλλὰ και ἄλλων δευτερευούσης σημασίας, και θέλει ἐκ τῆς συγκρίσεως τούλάχιστον καταμάθῃ πόσον ἡμεῖς ὑστεροῦμεν τῶν ἄλλων ὡς πρὸς τὸ σημειὸν τοῦτο. Τὰ συνήθη ἐλαφρυντικὰ και δικαιολογητικὰ τοῦ τοιοῦτου φαινομένου ἐπιχειρήματα (λόγοι ἱστορικοί, οἰκονομικοί, κλπ.) δὲν εἶνε ἄγνωστα εἰς τὸν γράφοντα, τὴν δὲ βρυττητα τούτων οὐδαμῶς προτιθέμεθα νὰ διαμφισβητήσωμεν. Φρονοῦμεν ὁμως, ὅτι και μεθ' ὅλα ταῦτα κυριώτατον αἴτιον τῆς ἐν λόγῳ παραγνώρισεως ἐξακολουθεῖ νὰ ᾖ πάντοτε ἡ

ἀνεπαρκὴς γνώσις τοῦ Θεοῦ ὕψους και τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ ποιμαντορικοῦ ἀξιωματος, και κατὰ συνέπειαν ἡ μὴ προσήκουσα ἐκτιμῆσις τῆς σημασίας τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐν τῷ ἔργῳ τῆς βελτιώσεως και ἐπὶ τὰ κρείττω προηγωγῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνίας. Οἱ πλείστοι τῶν σήμερον παρ' ἡμῖν εἶτε ἐξ ἀμαθείας και ἐπιπολαιότητος εἶτε ἐκ θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας δὲν κατανοοῦσιν οὔτε τὸ Θεὸν ὕψος οὔτε τὴν μεγάλην πρακτικὴν σπουδαιότητα τοῦ ἱεροῦ κλήρου διὰ τὸν βίον ἡμῶν ὡς Ἐκκλησίας, Κοινωνίας και Γένους. Οἱ τοιοῦτοι ἐμβλέπουσιν ἐν τῇ ἱερωσύνῃ ἀπλοῦν πόρον ζωῆς, ἐν ἐπὶ πλέον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Καὶ τὸ θλιβερώτερον, ἐν αὐταῖς τῶν ἐκλεκτῶν και τάξεσιν, ἐν αὐτῷ τῷ ἐνοριακῷ κλήρῳ, ἀπαντᾷ τις ἔστιν ὅτε οὐχὶ ὑψηλοτέρων τῆς ἀνωτέρω ὑποδειχθείσης περὶ τοῦ ἰδιοῦ αὐτῶν ὑποργήματος ἔνοιαν. Ἐντεῦθεν παρ' ἡμῖν αἱ ἄκαιροι χειροτονίαι και ὁ πλεονασμὸς τῶν ἱερέων, ἐξ οὗ πάλιν ἡ ἥκιστα ἐπιζήλος, ὡς τὰ πολλά, οἰκονομικὴ τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου κατάσχεσις, και ὡς ἀναγκαῖα συνέπεια τὸ δυσχερές, ἀν μὴ δυνατὸν, τῆς τρηῆσεως τῆς προσηκούσης ἀξιοπρεπείας και τοῦ γοήτρου τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἀπέναντι τῆς κοινωνίας.

Ἡ α' Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια σκοποῦσα πρὸς τοὺς ἄλλοις νὰ ἀσχοληθῆ περὶ τὰ ἀφορῶντα εἰς τε τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν και τὴν ἐν αὐτῇ ἀποστολὴν τοῦ ἱερέως, ἐπιστᾷ σήμερον τὴν προσοχὴν τῶν ἀγκυρωσάντων αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ παραγνώρισεως, και ἀπέναντι ταύτης ἀντιτάσσει τὸ ὕψος τῆς ἱερωσύνης και τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἡμετέρας κοινωνικῆς ἀναπλάσεως, ἔχουσα ἐν τούτῳ ἀσφαλεῖς ὁδηγοὺς ἐνθεν μὲν τὴν θείαν Γραφήν, ἐτέρωθεν δὲ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, τὴν Ἱστορίαν και τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Περὶ τοῦ Θεοῦ ὕψους και τῆς σπουδαιότητος τῆς κατὰ Χριστὸν ἱερωσύνης μαρτυρεῖ πρῶτον αὐτὴ ἡ ἀρχὴ και καταγωγὴ αὐτῆς. Ἡ τῆς Κ. Διαθήκης ἱερωσύνη, ἡ και ἱερωσύνη τῆς χάριτος λεγομένη, ἀνάγει, ὡς γνωστὸν, τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς αὐτὸν τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεὸν ἡμῶν, τὸν ἀρχιποιμένα και καλὸν ποιμένα Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις και μεταδίδωσι τοὺς ἱεροὺς μέλους τῆς ἰδίας ἐξουσίας, ἐν οἷς πρὸς τοὺς Ἀποστόλους λέγει: «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς» (Ἰωάν. 20, 21—23. Πρβλ. Ματθ. 28, 18, 16, 19, κλ.). Κατὰ ταῦτα οἱ Λευταὶ τῆς χάριτος παρουσιάζονται ὡς οἱ κατ' ἐξοχὴν συνεργούντες εἰς τὴν ἐπέκτασιν ἐν τοῖς ἀνθρώποις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, και ὡς τὰ κύρια ὄργανα, δι' ὧν μετοχετεύεται ἡ σωτήριος χάρις τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις. Διὸ και ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ καλοῦνται οὗτοι νῦν μὲν «ὑπηρέται και διάκονοι Ἰησοῦ Χριστοῦ» (1 Κορ. 3, 5,—4, 1), ἐργάται και στρατιῶται τῆς

βραβείας αὐτοῦ (1 Κορ. 3, 6, 9. 2 Τιμ. 2, 3. Φιλιπ. 2, 25) καὶ ἔρχιτέκονες τοῦ θεοδημήτου καὶ ἀκαταλύτου τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ οἰκοδομημάτων (1 Κορ. 3, 10—16). νῦν δὲ οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ (1 Κορ. 4, 1), ἡγούμενοι τῶν πιστῶν, προεστώτες, πρεσβύτεροι καὶ τ. τ. (Ἐβρ. 13, 17.—1 Τιμ. 5, 17. Τιτ. 1, 5 κλπ.). Εὐνόητον δ' ἐστὶ τὸ μεγαλύτερον τῆς τιμῆς καὶ ἡ θεία ἀγάπη, ἥτις περιβάλλει τὸ ὄνομα τοῦ Θεανθρώπου Σωτήρος, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἀντανακλάται τρόπον τινὰ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, πρὸς οὓς αὐτός· ἐκεῖνος ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Ἀποστόλων λέγει: «Ὁ λαμβάνων ἐν τινὰ πέμψῳ, ἐμὲ λαμβάνει» (Ἰωάν. 13, 20), καὶ ἀπειλεῖ ὅτι «ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἥτις δὲν ἤθελε δεχθῆ αὐτοὺς» (Ματθ. 10, 14—16).

Τὸ ὕψος καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς ἱερωσύνης καταρτίζεται ἐφεξῆς ἐκ τοῦ ὕψους καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ τε σκοποῦ δι' ὃν αὕτη ὑρίσεται καὶ τῶν καθηκόντων ἃ συνεπάγεται. Ἐψίστος καὶ τελικός σκοπὸς τοῦ συνεχίζοντος τὸ ἔργον τοῦ Λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ποιμένος τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθήκον ἱερὸν ἐστὶν ὁ διὰ τῆς λαμπάδος τοῦ θεοῦ λόγος φωτισμὸς τῶν ἰσχοτιμένων συνειδήσεων, ἡ διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης παρηγορία τῶν τεθλιμμένων καρδιῶν, καὶ ἡ διὰ τῆς χάριτος τῶν μυστηρίων καὶ τῆς προσευχῆς ἄρεσις τῶν ἡμαρτημένων, καταλλαγὴ πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα καὶ εἰρήνευσις τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Καὶ τί τούτου ὑψηλότερον, εὐγενέστερον καὶ ἰδανικώτερον ὑπόβλημα ἐπὶ τῆς γῆς; Ἦ τὸ ἐπαγγέλματος ἡ σπουδαιότης καὶ σημασία δύνανται νὰ ἐξισωθῆ πρὸς τὴν τῆς ἱερωσύνης, ἥτις ἐξυπηρετεῖ αὐτὰ τὰ ὕμματα παντός πνευματικοθητικοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ὄντος συμφέροντα;

Ὅθεν καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τασούτου, ὡς μὴ ὤφειλε, ψυχρῶς τὰς τύχας τοῦ παρ' ἡμῖν κλήρου θεωμένην κοινωνίαν ὁ μὲν θεὸς Παῦλος γράφει: «Οἱ καλῶς προεστώτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἄξιουσῶσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ» (1 Τιμ. 5, 17), ἡ δὲ ἀρχαία Ἐκκλησία, προσηκόντως τιμῶσα τοὺς τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσχερές τῆς ἱερωσύνης ὑπόβλημα ἀναδεχομένους, διὰ διαφόρων νό- τῆς Κανῶν καὶ Διατάξεων περιεπρόρρησε τὴν ἐξαιρετικὴν τῶν ἱερῶν αὐτῆς τιμὴν καὶ τὸ ὀρεγόμενον σέβας (5βος Ἀποστολ. Κανῶν, κλπ.). Οἱ δὲ θεοὶ τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, πλήρεις σεβασμοῦ καὶ θάμβους πρὸς τὸ οὐράνιον τῆς ἱερωσύνης ὕψος, δυσκόλως ἐπέβησαν νὰ περιβληθῶσιν αὐτήν, θεωροῦντες ἑαυτοὺς οἱ ὄντως μεγάλοι ἐκείνοι ἄνδρες ἀναξίους καὶ ἀνεπαρκεῖς πρὸς τηλικούτου ὕψους. Ὁ ἱερεὺς Χρυσόστομος ὀμιλῶν διὰ μακρῶν ἐν τοῖς περὶ ἱερωσύνης θαυμασίοις αὐτοῦ λόγοις περὶ τοῦ ὕψους τούτου, λέγει πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τάδε: «Ἡ γὰρ ἱερωσύνη τελεῖται μὲν ἐπὶ γῆς, τάξιν δὲ ἱεραρχικῶν ἐ-

χει πραγματῶν. . . . Διὸ γὰρ τὸν ἱερωμένον, ὡς περ ἐν αὐτοῖς ἐστῶτα τοῖς οὐρανοῖς, μεταξὺ τῶν δυνάμεων ἐκείνων, οὕτως εἶναι καθαρὸν. . . . Ὅταν γὰρ ἴδῃς τὸν Κύριον τεθυμένον καὶ κείμενον καὶ τὸν ἱερέα ἐφεστῶτα τῷ θύματι καὶ ἐπευχόμενον καὶ πάντῃ ἐκείνῳ τῷ τιμίῳ φοινισσομένους αἵματι, ἄρα ἔτι μετὰ ἀνθρώπων εἶναι νομίζεις καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστά- ναι, ἀλλ' οὐκ εὐθέως ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς μετανίστασαι;» (περὶ ἱερωσ. III, δ'). Ὁ δὲ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, θλιβόμενος διὰ τὴν ἀνασθησίαν, μετ' ἧς καὶ ἐκ τῶν συγχρόνων αὐτῷ τινὲς ἔσπευδον ν' ἀνέλθωσιν ἀπαρ- σκευοὶ εἰς τὰ τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματα, γράφει μετὰ προσηκόντος ψυχικοῦ ἄλλους καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἰσχυρῶς ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ὅσοι μὴ ἐν τῶν πολλῶν ὄντες βελ- τίους, μέγα μὲν οὖν εἰ καὶ μὴ πολλῶν χείρους, ἀνί- πτοις χερσίν, ὃ δὴ λέγεται, καὶ ἀμυήτοις ψυχαῖς τοῖς ἀγνωτάτοις ἑαυτοῦς ἐπεισάγουσι. Καὶ πρὶν ἄξιου γενέσθαι προσίειναι τοῖς ἱεραῖς, μεταποιῶνται τοῦ βήματος, θλιβόνται τε καὶ ὠθούνται περὶ τὴν ἀγίαν τράπεζαν, ὡς περ οὐκ ἀρετῆς τύπον, ἀλλ' ἀφοροῦν βίου τὴν τάξιν ταύτην εἶναι νομίζοντες, οὐδὲ λει- τουργίαν ὑπεύθυνον, ἀλλ' ἀρχὴν ἀνεξέταστον» (Περὶ ἱερωσ. Η, Β').

Ἄλλὰ μήπως καὶ ἀπὸ καθαρῶς ἀνθρωπίνης ἀπό- ψευσις τοῦ τοῦ χριστιανοῦ ἱερέως ὑπόβλημα δὲν εἶνε καὶ πάλιν τὸ εὐγενέστερον καὶ ἰδανικώτερον τῶν ὑ- πουργημάτων, καὶ μάλιστα ἐν σχέσει πρὸς ἰδιαιτε- ρους τινὰς χριστιανικοὺς λαοὺς, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ὀ- ποίων ὁ ἱερεὺς κληρὸς ἐξήτησε ἰδιάζουσαν εὐεργετι- κὴν ἐπιρροήν; Καὶ τοιοῦτοι ὀμολογοῦμενος εἰσὶν πάν- τες ἀνεξαίρετως οἱ τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος λαοί, μάλιστα δὲ πάντων ὁ ἡμέτερος. Διότι εἶνε ἀνυπὲρ- βλητὸν ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγματῶν καὶ τῆς ἱστορίας βεβαιούμενον, ὅτι ὁ ὀρθόδοξος κληρὸς, καθὸ πιστὸς πάντοτε διερμηνεύς τοῦ γνησίου ἀποστολικοῦ πνεύ- ματος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ξένος ὄλιως γνω- στῶν ὑπερβολῶν καὶ ὑπερβίων ἀξιώσεων, ὑπῆρξε πάντοτε τὸ γ' ἐπ' αὐτῷ ὁ ἀσφαλλέστερος πνευματι- κὸς ὁδηγὸς τῶν ἐμπεπιστευμένων αὐτῷ λαῶν, οὐ λέ- γομεν πλῆον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καθαρῶς ἐκκλησια- στικὸν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν τὸν κοινωνικὸν τῶν λαῶν τούτων βίον. Καὶ καθόλου δὲ εἰπεῖν, ὁ ὀρθόδο- ξος κληρικός, ὁ εἰς τὸ ὕψος καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἰδίας ἀποστολῆς ἰστάμενος, δέον νὰ θεωρῆται ὡς τὸ συμπληρότερον ἐν χριστιανικῇ κοινωνίᾳ πρόσωπον. Ὅσως, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας, εἶνε ὁ ἐ- πειλογῶν τὰς σπουδαιότητας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου στιγμᾶς (γέννησις, γάμος, θάνατος), καὶ συμμετέχει ἐκαστοῦ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν θλίψεων ἐνὸς ἐκαστοῦ τῶν πιστῶν. Εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπρόσωπος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, καθὸ ἀντιπρόσωπος τοῦ τῆς ἀγάπης Θεοῦ. Ὁρθῶς ἄρα καὶ τις τῶν νεωτέρων (Vinet, A. Théol. pastor, p. 20) θεῖς τὸ ἐρώτημα τι

ἔστιν ὁ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ποιμὴν, συνοψίζει ὁ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ἀπάντησιν ἐν τοῖς ἑξῆς: «Ἐίτε ἄνθρωπος ἀφιερῶσθε ἑαυτὸν εἰς τὴν διανομὴν τοῖς ἄλλοις τοῦ ἄρτου τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ εἰς τὴν ἐφραμογὴν καὶ οἰκειοποίησιν ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. . . Ἦνε ἀπεσταλμένος ὅπως καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεστάλη παρὰ τοῦ Πατρὸς. . . Ἔργεται καὶ αὐτὸς· νὰ ἐπιτελέσῃ ἐξ εὐγνωμοσύνης ὅ,τι ἐξ ἀγάπης ἐπέτελεσεν ἐκεῖνος. . . Ἀκολουθεῖ τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ἐν λόγοις, ἐν ἔργοις, ἐν ὑπακοῇ».

Καὶ τῶρα ἐρωτῶμεν: πῶς συμβιβάζονται τῶν πτέρω πρὸς τὰς συνήθως ἐπικρατούσας παρ' ἡμῖν προλήψεις ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐνοριακὸν κληρὸν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ; Τίς δὲ λέν κατανοεῖ τὰ ὀλέθρια ἀποτέλεσματα, ἅτινα συνεπάγεται διὰ τε τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν μίᾳ τοιαύτῃ παρακνώριστι τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐν τῇ κοινότητι;

Ἱεροδ. Ἀθανάσιος Πιπέρας.

ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΩΝ ΜΕΛΩΝ

τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

Διενεργηθεισῶν συμφώνως τῇ ἐγκαίρως ἀπολυθείσῃ Πατριαρχικῇ Ἀποδείξει τῶν πρωτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων ἐκλογῶν ἐν ἀπάσις ταῖς ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξελεγχθεισῶν ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου συναδᾷ τῷ σχετικῷ Ἐκλογικῷ κανονισμῷ, τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ συνεκροτήθῃ ἐν τοῖς Πατριαρχείαις ἡ Ἐκλογικὴ συνέλευσις, ἡ ἀναδεικνύουσα διὰ τῆς ψήφου αὐτῆς τὰ νέα μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κατὰ τὴν λήξανσιν περιόδον ἀποχωρούντων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπεχώρων συμφώνως τοῖς Γενικοῖς Ἐθνικοῖς Κανονισμοῖς αἱ ΑΑ. ΕΕ. Ἰωάννης Βιθυνὸς ἐφέντης, Γεώργιος Μελαγχρονὸς ἐφέντης, καὶ οἱ ἀξιότιμοι κκ. Κωνσταντῖνος Κωνσταντινίδης καὶ Ἀλέξανδρος Γάγκος. Ἡ Ἐκλογικὴ Συνέλευσις ἀπρὸς τὴν ἐν ὅλῳ ἐκ 38 ἐκλογέων, ἦτοι τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκου.ν. Πατριάρχου, τῶν 12 σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν Ἀδριανουπόλεως Κυρῆλλου, Ἀμασείας Ἀνθίμου, Ἰωαννῶν Γρηγορίου, Προύσης Ναθαναήλ, Μηθύμνης Στεφάνου, Μεσημβρίας Χαρίτωνος, Βάρνης Πολυκάρπου, Χίου Κωνσταντίνου, Κορυτσᾶς Γερασίου, Γρεβενῶν Δωροθέου, Αἰτίτσης Νικηφόρου καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου, τῶν 8 λαϊκῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιολόγων Ι. Βιθυνοῦ, Α. Μελαγχρονοῦ, Κ. Κωνσταντινίδου, Σόλωνος Καζανόβα, Ι. Μαρμπούλου, Α. Γάγκου, Α. Σούρα καὶ Ι. Ζαχαριέρη, καὶ τῶν 17 ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἅτε δὴ ἀκυρωθεισῶν ἕνεκα παρατυπιῶν 11 ἐκλογῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἶτα ἐκήρυξε τὴν ἐναρκίαν τῆς συνεδρίας διὰ τῆς ἀκολουθοῦσας προσλαλιᾶς:

**Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
Ἐντιμώτατοι Σύμβουλοι
καὶ λοιποὶ ἀγαπῆται οἱ τὴν ἐκλογικὴν
ταύτην συνέλευσιν ἀποτελοῦντες.**

Ἐπιστάντος τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἀποχωροῦσθαι συμφώνως τῷ νόμῳ τὰ τέσσαρα ἐκ τῶν λαϊκῶν μελῶν τοῦ ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου τὰ συμπληροῦντα τὴν διετὴν αὐτῶν περίοδον, ἐδέησεν ἵνα συγκληθῇ σήμερον ἡ ἐνομιμμένη ἐκλογικὴ συνέλευσις, ὅπως προδῶμεν ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τῶν διαδεχομένων αὐτοῦς, καθὼς ὁρίζουσι τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῶν ἐν ἐνεργεῖα ἐθνικῶν Κανονισμῶν.

Οἱ ἀποχωροῦντες ἐφέτος εἰσίν: ὁ ἀξιότιμος κύριος Κωνσταντῖνος Κωνσταντινίδης, οἱ ἐξοχώτατοι κύριοι, Ἰωάννης Βιθυνὸς-ἐφέντης, Γεώργιος Μελαγχρονὸς-ἐφέντης καὶ ὁ ἐνδοξότατος κύριος Ἀλέξανδρος Γάγκος-ἐφέντης· οἱ τρεῖς οὗτοι τελευταῖοι ἐκλεγέντες ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τοῦ Συμβουλίου Κανονισμοῦ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ὡς ἀντικαταστάται τῶν παραιτηθέντων ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ἐργασιῶν, ἦτοι τῶν ἐξοχωτάτων κυρίων Γεωργίου Γεωργιάδου-ἐφέντη καὶ Νικολάου Σγουριδῆ-ἐφέντη, καὶ τοῦ τότε μὲν ἐπὶ νόσῳ ἀποχωρήσαντος, ἀποδιδώσαντος Κλεάνδρου Ξανθοπουλίδου, εἰς αὐτὴς νόμῳ ἐκλέξιμοι.

Καὶ δὴ μετὰ τὰ προοιμιακῶς λεχθέντα ταῦτα καθήκον πατριαρχικὸν ἐκπληρῶν ἀπονέμω δημοσίᾳ πρὸς ταῖς δολοψύχους πατριακῆς εὐλογίαις τὰς εὐχαριστίας καὶ τοὺς προσήκοντας ἐπαινοὺς ἐπὶ τῷ ἀκριβῆϊ ζήλῳ, τῇ αὐταπαρνησίᾳ καὶ εὐθυδικίᾳ μεθ' ὧν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἕκαστος τῶν ἡδὴ προαποχωρησάντων καὶ τῶν ὑπὸ ἀποχωρούντων ἐργασθεῖσι ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων, ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ ἐθνικῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων ὅσαι ὑπεδέληθησαν εἰς τὸ Μ. Συμβούλιον.

Ὡς πρὸς τὸ ἔργον δὲ δι' ὃ συνήλθομεν, κρίνων περιττὸν ἵνα ποιῶμεθα ἡμῖν λόγον περὶ τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τοῦ ἀξιώματος τῶν Συμβούλων καὶ περὶ τῶν προσόντων δι' ὧν ὀφείλουσιν ἵνα περικοσμηθῶνται οἱ εἰς αὐτὸ ἀναδεικνύμενοι, καθὼ γινώσκω τὸς πᾶσι, περιορίζομαι ἵνα συστήσω ἡμῖν τοῦτο καὶ μόνον, ὅπως ἐν τῇ ἐκλογῇ λάβῃ ἕκαστος τῶν ἐκλογέων ὑπ' ὅσων μὴ μόνον τὸ προσὸν τῆς ἀγαθῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ἰκανότητος, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς εὐκολίας τοῦ παρευρίσκεισθαι εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Μ. Συμβουλίου ὅσον ἐνεσθι τακτικῶς, ὥστε νὰ μὴ ἀναστῆλλωνται ποτε αἱ ἐργασίαι δι' ἑλλείψιν ἀπαρτίας, μηδὲ ἀναβάλλωνται αἱ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν μελῶν τοῦ Μ. Συμβουλίου ὑποβαλλόμεναι ὑποθέσεις πρὸς λύσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, συνίστημι πατριακῶς ἐκδοτῶ τῶν ἐκλογέων δοῦναι ἐν ψῆφῳ αὐτοῦ ἐν πᾶσιν εὐλικρινεῖα καὶ εὐσυνειδησίᾳ ὑπὲρ τῶν καταλληλοτέρων.

ρων· ἄνωθεν δὲ εἶθε εὐλογοῦ ὁ Κύριος καὶ καθοδηγοῦ τὰς σκέψεις καὶ ἐνεργείας πάντων εἰς τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν. ἀμήν.

Μετὰ τὴν προσκληθὲν ὁ Α'. Γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀνέγνω τὴν κατωτέρω ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων τῶν Συμβουλίου, μεθ' ἧς ἐπὶ συνελύθεισιν προέβη εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκλογῆς. Προταθέντων δὲ ὑποψηφίων τοῦ Ἁλ. Γάγκου, ὡς ἐκλεξιμῶν καὶ αὐθις, ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Ἰωάννου Βιθυνοῦ ἐφένθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων, τοῦ Ἰωάννου Χατζόπουλου ὑπὸ τοῦ Σόλωνος Καζανόβα, τοῦ Ν. Φ. Γεωργιάδου ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων Γαλιανούδη, τοῦ Α. Μελαγχροῦ ἐφένθη, ὡς ἐκλεξιμῶν καὶ αὐθις καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ ἁγίου Αἰτιτίσης, τοῦ Ἐμμανουὴλ Ρακτιβῶν ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων Σταυροβρομίου Ἰωάννου Χατζόπουλου καὶ τοῦ Ζήσης Θ. Ζήση ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων Α. Σούρλα, ἐγένετο μουσικὴ ψηφοφορία. Ὅνομα σθέντων δ' εἶτα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. διαλογέων τῶν ψήφων τοῦ ἁγίου Αἰτιτίσης Νικηφόρου καὶ τοῦ Ἀντωνίου Σούρλα καὶ τῆς διαλογῆς περατωθείσης, ἐξελέγησαν μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, τῆς ἀπολύτου πλειονότητος ὁρισθείσης εἰς 20, οἱ ἐξῆς:

Ἁλ. Γάγκος παμψηφεί.
 Ζήσης Θ. Ζήση διὰ ψήφων 26
 Ἰωάννης Χατζόπουλος » » 24
 Ἐμμανουὴλ Ρακτιβῶν » » 23

ἐπιλαχόντων τῶν κ. Ι. Βιθυνοῦ, Α. Μελαγχροῦ καὶ Ν. Φ. Γεωργιάδου.

Τοῖς ἐκλεγέντων ἡ Α. Θ. Πανηγυρῆς ἡ ἕξαστο τὰ εἰκότα καὶ ἡ συνεδρία διελύθη.

ΕΚΘΕΣΙΣ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Συνεργημένης τῇ μεθ' ἡμῶν Κυριακῇ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως, ἥτις συμφῶς τοῖς Κανονισμοῖς προβήσεται εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀποχωρούντων τεσσάρων αὐτοῦ λαϊκῶν μελῶν, ἦτοι τῶν κ. Ι. Βιθυνοῦ, Γ. Μελαγχροῦ, Α. Γάγκου καὶ Κ. Κωνσταντινίδου, ἐξ ὧν οἱ πρῶτοι τρεῖς εἴσι καὶ αὐθις ἐκλεξιμῶν, ὡς ἐφεξῆς γενίσεται ὄθλον, ἐκτίθησι τοῦτο κατὰ τὸ εἰσῶς τὰς κατὰ τὸ ἦδη λήγον ἔτος δικητικὰς καὶ δικαστικὰς αὐτοῦ ἐργασίας.

Πρωτίστως δὲ τὴν λόγον ποιούμενον περὶ τοῦ καταρτισμοῦ αὐτοῦ γνωστὸν καθίστησιν ὅτι τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ὑπαρχόντων μελῶν, ἦτοι τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Δέρκων κ. Καλλινίου, πρεσβ. Μαρωνείας κ. Ἰωακείμ, Σηλυβρίας κ. Κωνσταντίου καὶ Ἐλευθεροπόλεως κ. Διονυσίου, ἐξ ὧν τὸν μὲν ἅγιον πρόεδρον ἀποχωρήσαντα ἐκ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἅτε ληξάντος τῆς περιόδου αὐτοῦ, ἀντικατέστησεν ἕνα γὰρ ἡ Α. Σεβασμότης ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων κ. Γρηγόριος, τοὺς δ' ἑτέρους τρεῖς εἰς τὰς ἱερὰς Μητροπόλεις Ρόδου, Μαρωνείας καὶ Σηλυβρίας προαχθέντας, ἀντικατέστησαν οἱ Σεβασμ. Μητροπολιτῆς Μηθύμνης κ. Στεφάνου, Χίου κ. Κωνσταντῆος καὶ Αἰτιτίσης κ. Νικηφόρου, ἐκ τῶν ὡς ἄνωθεν ἐξονομασθέντων καὶ νῦν ἀποχωρούντων τῶν τριῶν ἐξ αὐτῶν, πλὴν τοῦ κ. Κωνσταντινίδου, μόνου διετῆ συμπληρώσαντος περίοδον ὄντων καὶ πάλιν ἐκλεξιμῶν ὡς ἀντικαταστάτων τῶν δι' ἀνα-

πληρωματικῆς ἐκλογῆς ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν παραιτησαμένων κ. κ. Γ. Γεωργιάδου, Ἡλίας Κιουπετζόγλου ἀντικατασταθέντος βραδύτερον ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Σγουριδίου καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ Γ. Μελαγχροῦ, καὶ Κλ. Ξανθοπούλου, καὶ ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Μαμοπούλου, Ἄντ. Σούρλα, Ι. Ζαχαριάρη, καὶ Μ. Μαράσσογλου, τῶν μὲν πρώτων δύο ὑπὸ τῆς πέρας ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἐκλεγέντων σὺν τοῖς κ. κ. Ι. Μ. Σταύρου, καὶ Ι. Σαραφίδου, τῶν δὲ δευτέρων δι' ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς ἐλθόντων εἰς ἀντικατάστασιν τῶν δύο τελευταίων, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τὰς ἑαυτῶν ὑποβαλόντων παραιτήσεις, ἐξ ὧν πάλιν τὸν Μ. Μαράσσογλου θανάτῳ ἐν τῷ μεταξὺ ἀντικατέστησεν ἐπ' ἐσχάτων ἐκλεγείς ὁ κ. Σόλων Καζανόβα, ὥστε κατὰ τὴν λήξιν τοῦ παρόντος ἔτους τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐξῆς, ἦτοι ἐκ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων κ. Γρηγορίου, πρεσβ. Μηθύμνης κ. Στεφάνου, Χίου κ. Κωνσταντῆος καὶ Αἰτιτίσης κ. Νικηφόρου, καὶ τῶν κ. κ. Ι. Βιθυνοῦ, Γ. Μελαγχροῦ, Ι. Μαμοπούλου, Ι. Ζαχαριάρη, Ν. Καζανόβα, Α. Γάγκου, Κ. Κωνσταντινίδου καὶ Ἄντ. Σούρλα.

Ἀρχόμενον δ' ἐφεξῆς ἐκ τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ, αἵτινες καθ' ἅπαν τὸ διαπερῶσαν χρονικὸν διάστημα συνεκροτήθησαν, δηλοῦσθι αὐτὰ ἐν συνόλῳ ἀνήλθον εἰς 83, ἐξ ὧν 32 μὲν ἐγένοντο δικητικαί, τακτικαί τε καὶ ἔκτακτοι, 39 δικαστικαί, καὶ 12 κοιναὶ μετὰ τοῦ ἑτέρου τῆς Ἐκκλησίας Σώματος, ἦτο τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

Καὶ περὶ μὲν τῶν δικητικῶν ὑποθέσεων προκειμένου, οὐκ ὀλίγαι ἐκ τούτων καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, πρὸς ταῖς ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀποληφθείσας, παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον διὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ ὑποβληθεισῶν ἀρμόδιος σχετικῶν αἰτήσεων καὶ ἄλλων ἐγγράφων ἀριθμουμένων ἀπάντων εἰς 340 καὶ ἐπέκεινα.

Μολόντι δὲ οὐκ εὐάριθμοι ἐξ αὐτῶν ἐν ταῖς ὡς ἄνωτέρω συνεδριάσεσιν αὐτοῦ ὁριστικῶς ἐπερατώθησαν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῶν πληθῆος καὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν πλείστων πολλὰ ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων μόνον εἰσέτι ἐκκρεμῆ.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς δικαστικὰς ὑποθέσεις, πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπαρχουσῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκκρεμῶν, ἀριθμουμένων εἰς 15, καθ' ἅπαν τὸ χρονικὸν διάστημα παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον 37, ἐξ ὧν 13 πρωτοδικῶν, 22 κατ' ἔφεσιν καὶ 2 κατ' ἀνάγκην, ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων θεωρήθησαν καὶ ὁριστικῶν ἔλαβον πέρας 19, ἰσάριθμοι δὲ ἐξεδύθησαν ἀποφάσεις, πλὴν τῶν προδικαστικῶν, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν εὐρίσκονται ὑπὸ διασκευῆν 3, καὶ 30 διαφόρων ἑκάνα λόγων μόνον εἰσέτι ἐκκρεμῆς ὑπὸ συζήτησιν.

Ταῦτα, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐν περιλήψει καὶ κεφαλαιωδῶς εἰρημένα, τὰ ἀφορῶντα τὴν κατὰ τὸ ἐκπεῦσαν τοῦτο ἔτος ἐργασίαν τοῦ Συμβουλίου, ἄπερ φέρον εἰς γνώσιν Αὐτῆς τε καὶ τῆς ἐντίμου ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ἐπικαλεῖται τὰς θεοπιθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ διατελεῖ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 16 Μαρτίου 1901.

Διὰ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον

ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ

† Ὁ Ἰωαννίνων ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Μάρτυρες και όμολογηταί τῆς Ὁρθοδοξίας

ἐν Κίνα.

Βαρός, ὡς γνωστόν, διωγμός ἐξεργάγη ἐν Κίνα κθ' ὄλων τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν ἐν γένει, καὶ τῶν τῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς ἰδίᾳ, εἶνε δὲ γνωσταὶ ἤδη ἱκαναὶ λεπτομέρειαι τοῦ διωγμοῦ τούτου. ὁ παρέχουσιν ἡμῖν αὐτόπται μάρτυρες τῶν ἐν Κίνα φρικαλεοτήτων, ὑπομιμνήσκουσιν τὰς ἐπὶ Νέρωνος καὶ Διοκλητιανοῦ τοιαύτας. Ἐκ προσφάτου ἐπιστολῆς πρὸς τὰς «Βιθῆσεις τῆς Μόσχας» τοῦ ἀρχιμ. Ἰννοκεντίου, ἀρχιεπίσκοπῆς ἐν Κίνα ὀρθοδόξου ρωσικῆς ἱεραποστολῆς (γνωστὸν δ' ὅτι ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη, ὅπως ἐν Ἰαπωνίᾳ, οὕτω καὶ ἐν Κίνα ἐνεργεῖ ὀρθόδοξος ρωσικὴ ἱεραποστολή) πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἡ ἀρετιπαγὴς ἐν Κίνα ὀρθόδοξος Κοινότης ἔσχε τοὺς μάρτυρας καὶ ὁμολογητὰς αὐτῆς, ὑπενθυμίζοντας ἄλλους μαρτυρικοὺς τῆς ἀρχεγονοῦ χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αἰσθημα ἄλλῃθως ἱερᾶς συγκινήσεως ἐγγενεῖται ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀναγνώστου πρὸ παραδειγματῶν τοιαύτης ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ αὐτοθυθίας ἐν ἡμέραις, ὡς ἤκιστα οἶμαι! διακρίνει ἐνθεος ζήλος καὶ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός.

Ἡ 11 Ἰουνίου 1900 ὑπῆρξε κυρίως ἡ ἡμέρα τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου διὰ τοὺς ἐν Πεκίνῳ ὀρθοδόξους Σίνας. Τινὲς τούτων ἐπὶ τῇ φρικτῇ ἰδέᾳ τοιοῦτου θανάτου καὶ τῶν βλαβῶν ἀπεκρίβαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εἴθυσαν τοὺς εἰδώλους, ὅπως σώσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν. Ἄλλοι ὁμως ἀψηφονόεντες τὰς βλαβὰς καὶ τὸν θάνατον, ὡμολόγουν τὸν Χριστὸν παρησιχθῆ. Φοβερόν ὑπῆρξεν τὸ τέλος τῶν τοιούτων.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὁμως αὐτῶν τῶν αὐτοπτῶν εἰδωλολατρῶν, τινὲς τῶν ὀρθοδόξων Σινῶν ἀντεμετώπιζον τὸν μαρτυρικὸν θάνατον μετὰ καταπληκτικῆς αὐθουσίας. Ὁ ἐκ τῶν Σινῶν ὀρθόδ. Κατηχητὴς Παῦλος Βέν ὑπέστη τὸ μαρτύριον μετ' ἐν τῇ προσειυγῇ εἰς τὰ χεῖλη. Ἡ διδασκάλισσα τῆς ἱεραποστολικῆς Σχολῆς Ἰγίχ Βέν ἐβασανίσθη δις. Κατὰ τὴν πρώτην φοράν οἱ Πυγμαχοὶ (Βόξερ) ἀκρωταρίζαντες αὐτὴν ἐρριψαν ἡμιθανῆ κατὰ γῆς. Ἄλλ' ὅτε αὐτὴ συνῆλθεν ὁ φυλάσσωσιν εἰδωλολάτρης ἀντελήθη τῶν οἰμαγῶν αὐτῆς καὶ μετήνεγκεν αὐτὴν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ. Μετ' ὀλίγον ὑπέβλήθη καὶ αὐθὶς εἰς νέας βλαβὰς, αἵτινες καὶ ἐπέφερον ἐπὶ τέλους τὸν θάνατον. Πλὴν κατ' ἀμφοτέρως τὰς περιπτώσεις χείρυστα ἀνωμολόγει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ κατενώπιον τῶν βλαβῶν αὐτῆς. Μετὰ τὰ φοβερά συμβάντα τῆς πρώτης ἐκείνης νυκτός τοῦ διωγμοῦ φιλειρηνικοὶ πο-

λιταὶ Σίνας εὖρον ὀκατετὲς παιδίον, τὸν Ἰωάννην Ἰσῆ (μὴν φονευθέντος ἐπίσης ἱερέως), ἀνηλεῶς ἠκρωταρισμένον ὑπὸ τῶν Βόξερ. Εἰς τὴν ἐρώτησίν των ἂν ὑποφέρει πολὺ, ὁ παῖς μὲ μειδιχμα εἰς τὰ χεῖλη ἀπήνητηεν, ὅτι ἀτὸ πάσχειν ὑπὲρ Χριστοῦ δὲν εἶνε βαρὺ!».

Τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων ὑπῆρξε πάντοτε σπέρμα, ἐξ' οὗ ἐν χώρῃς εἰδωλολατρῶν ἀνεβλάστησαν ἀμάζουσαι χριστιανικαὶ καινότητες. Εὐχόμεθα λοιπόν, ὅπως ὁ φοβερός οὗτος διωγμὸς μακρὰν τοῦ ν' ἀποβῆ προξενος ἀποθαρρύνσεως διὰ τε τοὺς ὀρθόδοξους ἱεραποστολῶν καὶ τὸ μικρὸν ἐν Κίνα ὀρθόδοξον ποίμνιον, γένεται τούτωντιον ἀρετηθία ἐν ταῖς χώρῃς ἐκεῖναις μεζονος ζήλου καὶ εὐρυτέρως ἐπεκτάσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς δόξαν τοῦ εἰπόντος ἀκρυχθήσεται τὸ Εὐαγγελίον μου ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ» (Ματθ. 26, 13.) καὶ πάλιν ἀπολλοὶ ἀπὸ ἀκατολῶν καὶ δυσημῶν ἤξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσάκ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν!.

Ὁρθόδοξος ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδόξων διχοφρόνων ἔθνικοτήτων ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς 29, 949. Πρὸς ἐξεπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν ὑπάρχουσιν ἐν ὅλῳ 42 Ἐκκλησιαὶ καὶ 57 παρεκκλησιαί.

I. Π.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— Πατριαρχικὴ Ἀστικὴ Σχολὴ Μαρσαῖ. — Ὁ ἐν Ὁδησσῷ μεγάλτος ὁμογενὴς καὶ ἔθνικος εὐεργέτης ἐξοχώτατος Γρηγόριος Μαρσαῖ, γενναίωφρος δαπάναις τοῦ ὀποίου, ὡς γνωστὸν, ἀνηγέρθη ἐκ βιβλίων μεγαλοπρεπῆς τὸ κτίριον τῆς Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, πληροφορηθεὶς ἐξ ἐπιστολῆς τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος ὅτι τοῦτο χρῆζει εἰσέτι χρηματικῆς τινας ἐπιχορηγίας πρὸς τελείαν ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ, ἔσπευσε δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ, πλήρους υἱικῆς ἀφοσιώσεως καὶ φιλοστόργου καὶ φιλομουσῶν αἰσθημάτων, τὸ μὲν ἴνα ἀγγελίῃ τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι ὅτι προορῶναι πᾶν ἐπέσχεται καὶ αὐθὶς γενναίωφρονος ἐπικούρου εἰς ἀποπεράτωσιν τοῦ κτιρίου, τὸ δὲ δι' ἐτέρας ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐφορείας τῆς Σχολῆς πανοσιολογιώτατον Μέγαν Πρωτοσύγκελλον Χριστόστομον ἀνακοινώσῃ ὅτι ἀποστέλλει 1650 λίρας πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου.

Τῇ Α. Ε. τῷ γενναίῳ καὶ ἀνεξαντλήτῳ χορηγῷ Γρηγορίῳ Μαρσαῖ ἐξεργάσθη ἡ πλήρης εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς φιλοστόργους τούτοις αἰσθημασι.

Ὁμοίως καὶ ἡ Ἐφορεία τῆς Σχολῆς ἐξέφρασε τῇ Α. Ε. τὰς διαπύρους αὐτῆς εὐχαριστίας.

Ἡ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐπιστολὴ τῆς Α. Ε. ἔχει ὡδε:

Παναγιώτατε,

Ὅτε κατὰ Σεπτέμβριον τελευτώντα ἡ Ἰμετέρα Θειοτάτη Παναγιώτης νύδοκῆσεν, ἀνακοινοῦσά μοι περὶ τῶν δυσχερειῶν, αἷς εἶχετο ἡ

σεπτή Ἐφορεία τῆς ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, νὰ ἐπικαλεσθῆται τὴν ἐμὴν συναντίληψιν πρὸς θεραπείαν αὐτῶν, καθορῶν, ὅτι παρὰ πάντα τὸν πόθον ἀρεστὸς νὰ φανῶ ἀδύνατος ἢ τοι μὴ ἐκπλήρωσις τῶν εὐχῶν Αὐτῆς, ἀφατον ἠσθανόμεν λυπὴν καὶ μέγα ἐχάλεπαινον ἐπὶ τῇ ἀδυναμίᾳ.

Ἄλλ' ὁ ἐτάζων τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων ἐμβλέψας καὶ κατιδὼν τὸν διάπυρον πόθον μου νυδόκῃσε θάττον ἢ ὅσον προσεδόκων νὰ μοι καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ καὶ με ἀπαλλάξῃ τῆς λύπης ταύτης ἐκφαίνων αὐτὸς τὸν πόρον.

Εὐλογῶν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ νῦν ἄσμενος σπεύδω ν' ἀγγείλω τοῦτο τῇ Ὑμετέρα Θειοτάτῃ Παναγιότητι.

Ἐπικαλούμενος ἐπὶ τούτοις τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος εὐλαβῶς ἀσπάζομαι τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν καὶ διατελῶ εὐσεβάστως,

τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος

Τέκνον ἐν Χριστῷ ἐλάχιστον

Γ. ΜΑΡΑΣΛΗΣ

Ἐν Ὀδησῶ, τῇ 17 Μαρτίου 1901.

— *Ἀπονομή παρασπίμων*. — Ἐδαρστὸς πᾶν ἀνεγράφωμεν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῆς Σερβίας Ἀλέξανδρος ἀπένομε κατ' ἀρχαίαν τὴν ἐξῆς παράσημα. Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Οἴκῳ. Πατριάρχῃ τὴν μεγάλην ταϊνάν τοῦ Ἀεκοῦ Ἀετοῦ, τοῖς σεβασμιωτάτοις μητροπολίταις Δέρκων Καλλινίκῳ, Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλῳ, Ἀμασειᾶς Ἀθῆμῳ καὶ Βεροῖαις Κωνσταντίνῳ τὸ τοῦ ἁγίου Σάββα α' τάξεως, Μηθύμνης Στεφανῶ, Κορυθαῖς Γερασίῳ καὶ Αἰτίστῃς Νικηφόρῳ, ὡς καὶ τῷ Μ. Πρωτοσυγγελλῷ Χρυσοστόμῳ τὸ αὐτοῦ β' τάξεως, τοῖς πανοσφ. ἀρχιμαν. Φωτίῳ ἀρχιεραγματεῖ τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ Ἀποστόλῳ Χριστοδούλῳ διευθυντῇ τῆς Θ. Σχολῆς, καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις Ν. Βασιλειᾷ, Ἰατρῶν, Ν. Βαλιᾷ, ἀνεψίῳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ Χρίστῳ Παπαϊωάννου, β' γραμματεῖ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου, τὸ αὐτοῦ ὡσαύτως γ' τάξεως.

Τινὰ τῶν ἀνωτέρω παρασπίμων μετὰ τῶν σχετικῶν διπλωμάτων ἐκομίσθησαν ἤδη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ὑπὸ τοῦ Α' γραμματέως τῆς ἐνθάδε σεβλικῆς πρεσβείας εἰς τὰ πατριαρχεῖα καὶ ἐνεμερίστησαν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

— *Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς Ἀνακτοραῖς*. — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, ἀγομῆνον παρὰ τοῖς ὀθωνικοῖς τῶν ἑορτῶν τοῦ Κουρβάν Βαζιραίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβῆκε εἰς τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀνάκτορα ὑπέβαλε τῇ συνόδῃ τῆς Α. Ε. τοῦ ἔργου τοῦ Μ. Λογιστοῦ Σταυράκη βῆθ' Ἀριστάρχου τῇ Α. Α. Μ. τῶν σεπτῶν ἡμῶν Ἀνακτιὰ διὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχιεραγματέως τῶν ἀνακτόρων Ταχσίν βῆθ' τὰς συγχαρητήριους ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς προσήσεις ἐκ μέρους ἐαυτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆν προσελθόντων λοιπῶν ἠρσκειντικῶν ἀρχηγῶν. Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς Ἀναξ ἠυδόκῃσε πᾶσαυτα διὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχιεραγματέως ἵνα ἐκφράσῃ τὴν πλήρη αὐτοῦ εὐαρέσκειαν ἐπὶ τοῖς συγχαρητήριαις τούταις.

— *Συνένομιση*. — Χθὲς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συνόδῃ τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν Προύσης Ναθαναὴλ καὶ Κορυθαῖς Γερασίῳ μετέβησαν εἰς τὴν Γ. Πύλῃν καὶ ἔργον συνένευσιν μετὰ τῆς Α. Γ. τοῦ πρωτοποργοῦ περὶ διαφόρων ἐκκερμῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— *Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως*. — Ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος ἀδιαθετῶν ἀπὴν χθὲς τῆς συνεδρίας τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεφύρτησε τὰ περὶ τῆς ὑγείας τῆς Α. Σ. διὰ τὸ Δευτερευόντος Παρθενίου.

— *Μητροπολίτης Μελενίκου*. — Ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης Μελενίκου Ἰωακείμ ἀνέγνω κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰς Μητροπολίτην χειροτονίας αὐτοῦ τύπον ὁμολογίας μὴ φέροντα τὸ ὄνομα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἴκουμηνικοῦ Πατριάρχου. Συνοδικῇ ἀποφάσει προσκληθεὶς ἡ Α. Πανιερότης ὑπέβαλεν ἐγκρίτως ἀκαιολογητικὴν ἐκθεσιν, συνετεῖξ δὲ τούτου διωρίσθη τριμελής ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Ἀμασειᾶς, Μηθύμνης καὶ Γρεβενῶν, ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ὑποβάλῃ ἀνάλογον γνωμοδοτικὴν ἐκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

— *Μητροπολίτης Στραμωνίτης*. — Προχθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ νέος μητροπολίτης Στραμωνίτης Σωφρόνης προερχόμενος ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς Ἀρδαμερίου καὶ διελθὼν διὰ τῆς ἐπαρχίας Κασσανδρείας εἰς ἡν ἐντολῇ τῆς ἐκκλησίας μετέβη ὡς ἔξαρχος πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Κασσανδρείας Προκοπίου. Ἡ Α. Πανιερότης κατευθύνθη εἰς τὰ πατριαρχεῖα ὑπέβαλε τὰς ἐπὶ τῇ προχωρήσῃ αὐτοῦ εὐχαριστίας τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

Χθὲς δὲ ἐγένετο τῇ Α. Πανιερότητι, παραστάσῃ ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τὸ εἰθιμένον Μήνυμα καὶ ἔπειτα ἡ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναυῷ νουνομένη τελετὴ τῆς εὐχαριστίας.

— *Μητροπολίτης Κασσανδρείας*. — Ἡ Α. Θ. Π. εὐφροσύνῃ καὶ διερωτήσῃ διὰ τὸν Τριτεύοντος Βενιαμίν τῇ παρελθούσῃ τριτῇ τὴν περὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἀσθενούντος εἰσῆτι πανιερωτάτου μητροπολίτου Κασσανδρείας Λεοντίου.

— *Μητροπολίτης Ρισοκασσιανῆς*. — Τῇ παρελθούσῃ Τριτῇ ἀποχωρησάσας τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τοὺς σεβασμιωτάτους ἁγίους συνοδικούς καὶ πάντας τοὺς λοιπούς φίλους αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερωτάτος μητροπολίτης Ρισοκασσιανῆς Νικηφόρος προσημειῖς ὑπὸ πολλῶν φίλων αὐτοῦ.

— *Ἀναχώρησις*. — Προχθὲς ἀπῆλθεν ἐπ' ἀδείᾳ εἰς Ἀθήνας ὁ Α' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Δ. Ξυνοπούλου.

Φέρεται εἰς γνώσιν τῶν συγγραφέων καὶ ἐκδοτῶν διδακτικῶν βιβλίων ὅτι συνόδα τῇ ἐσχάτῃ ληρθεῖσῃ ἀπόφασιν τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς δέον ὅπως μέχρι τῆς 15 προσεχούσης μηνὸς Ἀπριλίου ὑποβάλωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι τὰ βιβλία αὐτῶν πρὸς ἐγκρίσιν καὶ καταχώρισιν ἐν τῷ ἐκδοθῆσῃ νῦν καταλόγῳ τῶν ἐγκριμένων βιβλίων. Ὁφείλουσιν οὖτοι ὅπως τὰ βιβλία αὐτῶν ἄπερ, ὡς γνωστὸν δὲ ὡς ἐντυπῶν, ὑποβάλωσιν εἰς διπλοῦν δι' ἰδιαιτέρας δι' ἑκάστον αἰτήσεως αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, προτάγοντες ταυτοχρόνως καὶ τὴν περὶ ἐγκρίσεως τοῦ βιβλίου αὐτῶν σχετικὴν ἄδειαν τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιτροπῆς τῆς Σεβ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως. Πᾶν βιβλίον μὴ φέρον χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἢ ἐκ τῶν πρῶτων ἀναγράφων ἐπ' αὐτοῦ τὴν φράσιν ἐγκρίσει τῆς Π. Κ. Ἰκταῖ. Ἐπιτροπῆς δὲν θὰ ἦ δεκτὸν ὑπὸ τῆς εἰρημνικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὡς ἀνω δοξομένης προσημίας ὑποβαλλόμενα βιβλία δὲν θὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ θὰ ἀνεβάλλονται πρὸς μετέτινον διὰ τὸ ἐπιόντος. Τὰ ὑποβαλλόμενα βιβλία δέον πρὸς τούτους νὰ ὡσι καλῶς δεδεμένα καὶ ἀκέραια κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν καὶ κατὰ ἀλφαβητικὴν τάξιν προσάγονται τὰ τεύχη αὐτῶν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχεῖαις, τῇ 19 Μαρτίου 1901.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ ΚΑ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1901

ΑΡΙΘ. 13

Ἐκλογὴ Τοποτηρητοῦ.— Χηρεύσαντος τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Α. Θ. Π. τοῦ τέως Οἰκουμ. Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ὑψηλῆ αὐτοκρατορικῆ ἐπινεύσει συνήλθον σήμερον τὰ δύο Διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πρώτου τῆ τάξει Σ. Ἀγ. Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου πρὸς ἐκλογὴν Τοποτηρητοῦ. Κανονικῆς δὲ γενομένης ψηφοφορίας Τοποτηρητῆς ἐξελέγη ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος Προύσης Ναθαναήλ.

—Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ.— Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ, ἐπειδὴ εἴθισται κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τοποτηρητείας εἰδικὴ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ νὰ διενεργῇ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἔξοδα, διωρίσθη τετραμελὴς τοιαύτη, ἧς πρόεδρος μὲν ἡ Α. Σ. ὁ ἅγ. Γρεβενῶν, μέλη δὲ ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ οἱ ἀξιότιμοι Α. Γάγκος μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ Σ. Παπαδάκης ταμίας τῶν Πατριαρχείων.

ΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἀλγοῦσα καὶ βαρυνεθὴς παρίσταται σήμερον ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Παρίσταται αὕτη οἰονεὶ μελανειμονοῦσα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου, καὶ λείπει δάκρυ συμπαιθείας καὶ εὐγνωμοσύνης ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος Νυμφίου καὶ Σωτῆρος αὐτῆς. Παρίσταται θεατῆς πάσχων πρὸ τοῦ μεγαλοπρεπῶς ἀνελιτισμένου τραγικωτάτου δράματος τῶν παθῶν τοῦ Θεανθρώπου, τῶν παθῶν τοῦ μεγίστου τῆς ἀνθρωπότητος Εὐεργέτου καὶ Σωτῆρος, ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγίστου τῆς ἀνθρωπίνης κακίας θύματος!

Καὶ τίς ποτε δὲν συνεκινήθη πρὸ τῆς ἀναξιοπαθούσης ἀγιότητος; Καὶ ἐπειδὴ τὸ βαθὺ πένθος εἶνε πάντοτε βραχυλόγον, μία εἶνε ἡ σπαραξικάρδιος φωνὴ, ἥτις κατ' ἐπανάληψιν ἀντιχεῖ ἀπὸ τινος ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν ἱερῶν ναῶν, ὡς ἄλλη τις πένθιμος καὶ ἐκφραστικωτάτη ἐφωδῆ, ἐκφράζουσα τὸ γενικὸν τοῦ ἐκκλησιασματος συναίσθημα, ἡ φωνὴ «Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ Σου, Κύριε, δόξα Σοι!» Ταύτην τὴν θαυμαστικὴν φωνὴν, ὡς πρὸ καταπλήσσοντος θεάματος, ἡμεῖς πάντες ἀφίεμεν ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ ἀνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ νέοι καὶ γέροντες, καὶ εὐπαίδευτοι καὶ ἀμαθεῖς, καὶ πάσχοντες καὶ εὐτυχοῦντες, καὶ δίκαιοι καὶ ἀμαρτωλοὶ. Μόνα τῶν ἀναβλύζουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὀφθαλμῶν τὰ θερμὰ δάκρυα, καὶ μόνοι τῶν ἐξέρχονται τοῦ στήθους οἱ βαρεῖς ἀναστεναγμοί.

Παρόμοιον τι ἐγένετο ἐν στενοτέρῳ κύκλῳ καὶ τότε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, οὗ τὴν ἀνάμνησιν ποιεῖται σήμερον ἡ φιλόστοργος Μήτηρ ἡμῶν Ὁρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, σοφῶς πάνυ ἀνάγουσα τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὰ πρὸ 19 αἰώνων ἐκεῖ που ἐν τινι γωνίᾳ τῆς Παλαιστίνης συντελεσθέντα ἐξαισία καὶ κοσμοϊστορικὰ γεγονότα. Ἐκλαιε καὶ ὠδύρευτο παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου ἡ συμπαθεστάτη Παρθένος καὶ Μητηρ Αὐτοῦ, ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος, ἡ δὲ προφητευθεῖσα δίστομος ρομφαία διέσχισε τότε τὰ παρθενικά σπλάγχνα αὐτῆς. Ἄλλ' ἔκλαιον προσέτι καὶ ὠδύροντο, «ἔχουσαι αἰεὶ τὸ εὐσυμπάθητον», αἱ παρακολουθοῦσαι αὐτῷ γυναῖκες, ὧν τινες εἶχον ἰαθῆ παρὰ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τῶν νόσων καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν. Ἐκλαιε καὶ ἐστέναζε ὁμοίως ὁ καὶ μέχρι Σταυροῦ πιστὸς διαμεινας μαθητῆς, ὁ ἐπιστήθιος καὶ ἡγαπημένος Ἰωάννης, ἀλλ' ἔκλαιε μετανοῶν καὶ ὁ πταίσας Πέτρος, ἀλλὰ συνεπάθει καὶ ὁ ἐν ἀμαρτίαις βιώσας εὐγνώμων ληστής, καὶ ἡ συμπάθειά του αὐτὴ ὠδήγησεν αὐτὸν τέλος εἰς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν διὰ τῶν «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς»

ἐν τῇ βασιλείᾳ σου! » Ἄλλὰ μίπως καὶ αὐτοὶ οἱ κρᾶζοντες ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν, μίπως καὶ αὐτοὶ δὲν ὑπέστρεφον τύπτοντες τὰ στήθη, καὶ ὁ παρὰ τὸ πλευρόν δὲ τοῦ Σταυροῦ ἰστάμενος ἑκατόνταρχος μίπως δὲν ἐκάμθη ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ, καὶ δὲν ἀνωμολόγει τὴν θεότητα τοῦ ἐσταυρωμένου, ἀναβοῶν ἐν κατανύξει «ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος!» Καὶ τί λέγομεν; Μίπως καὶ αὐτὴ ἡ ἄλογος φύσις δὲν συνεικινίθη ἐπὶ τοῖς γενομένοις, Δεσπότην ὄρωσα σταυρούμενον, καὶ συμμάχουσα τῷ τὰ πάντα ποιήσαντι; Δὲν ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ δὲν ἐσεισθῆ ἡ γῆ; Δὲν ἀνεφύθησαν τὰ μνηύματα, καὶ δὲν ἦνοιξε τὰς ἀπ' αἰώνων κεκλεισμένας πύλας αὐτοῦ ὁ παμφάγος ἄβυθος; Καὶ σήμερον δὲ ἀκόμη ἡ ξηρὰ καὶ ὀστεώδης ὄψις τῆς θεοδαδίστου γῆς τῆς Ἰουδαίας μὴ δὲν μαρτυρεῖ διὰ τῆς στεινότητος αὐτῆς, ὅτι Θεὸς ἦν ὁ ἐκεῖ παθών;

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. Πλὴν τίς ἄρα γε, φίλε ἀναγνώστα, ὁ κύριος καὶ τελικὸς σκοπὸς τῆς γινόμενης ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀναμνήσεως τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου; Εἶνε ἄρα γε στιγμιαία καὶ παροδική τις συγκίνηση, καὶ δὲν ὑψοῦται οὗτος ὑπεράνω τῶν ἐφημέρων ἐξήψεων καὶ ἀνικαροδίων; Ὅχι βοᾷ ἡμῖν ὁ ἀπόστολος: «Χριστὸς ἐπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἴχνεσιν Αὐτοῦ!» (1. Πέτρ. 2, 21). Ὅχι ψάλλει καὶ ἡ Ἐκκλησία, «τὰ πάθη τὰ σεπτὰ ἢ παροῦσα ἡμέρα ὡς φῶτα σωστικά ἀνατέλλει τῷ κόσμῳ», δεικνύουσα, ὅτι σκοπούμενον ἐνταῦθα εἶνε θετικώτερα τις ψυχικὴ ὠφέλεια τῶν πιστῶν. Πλησιάζομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐγγύτερον εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν, ἀτενίσωμεν μὲ ὄμμα καθαρώτερον τὴν ἐπ' αὐτοῦ «μυστικὴν εἰκόνα», καὶ προσπαθήσωμεν νὰ ἀναγνώσωμεν τὰ ἐπ' αὐτοῦ θεία χεῖρ καὶ θείω αἵματι ἐγγεγραμμένα διδάγματα.

Ἄν σύμπας ὁ μέγχι τοῦ Σταυροῦ ἐπίγειος βίος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦν συνεχῆς ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος θυσία, καὶ «διπλήθεν οὗτος εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας» (Πράξ. 10, 38); ἂν σύμπας ὁ πρὸ τοῦ Σταυροῦ βίος αὐτοῦ ἦν πρότυπον καὶ ὑπογραμμὸς βίου ἰδεώδους, ἀλλ' ὁ σταυρικὸς τοῦ Κυρίου θάνατος, τὰ ἅγια πάθη αὐτοῦ ἐν γένει, εἶνε τὸ κορυφῶμα τοῦ ἰδεώδους ἐκείνου βίου, εἶνε τὸ ἀνθος αὐτοῦ, εἶνε τὸ ἄκρον ἄστρον τῆς ἀγάπης, ἀγιότητος καὶ αὐτοθυσίας, εἶνε ὁ λαμπρὸς ἐπίλογος καὶ τὸ χρυσοῦν ἐπισφράγισμα τοῦ ὅλου λαμπροῦ καὶ σωτηριώ-

δους αὐτοῦ ἔργου. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἱεροῦ Γολγοθᾶ ἐξέλαμψεν εἰς βαθμὸν ὑπατον τὸ ἠθικὸν τοῦ Θεανθρώπου μεγαλεῖον, μεγαλεῖον μοναδικόν, μεγαλεῖον πρωτοφανές, καταπλήττον καὶ ἐκθαμβοῦν, τὸ δὲ ἀτιμωτικὸν τέως τοῦ σταυροῦ σημεῖον περιεβλήθη ἔκτοτε, ὡς ἄλλον λαμπρὸν φωτιστέφανον, τὴν θείαν αἴγλην τοῦ ἠθικοῦ ὕψους, πρὸ τοῦ ὁποῖου ἐνεοὶ διὰ τῶν αἰώνων ἀποκαλύπτονται καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπιστοι Ρενάν. Ὁ Σταυρὸς εἶνε τὸ ὑψίστον τῶν γεγονότων τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ, εἶνε ἡ δόξα αὐτοῦ, περὶ ἧς λαλεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς (Ἰωάν. 7, 39). Ὁ τεταγμένος χώρος δὲν ἠθέλε βεβαίως ἐξαρκέσῃ, ὅπως ἐπαξίως ἀνυμνήσῃ τις τὴν δόξαν τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἀναμετρήσῃ τὴν τε πληθὴν καὶ ἀξίαν τῶν θείων ἐκείνων ἀρετῶν, αἵτινες, ὡς ἄλλοι ἀτιμωτοὶ ἀδάμαντες, καταγλαΐζουσι τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἄλλ' ἐν τῇ τοσαύτῃ πληθύτῃ τῶν θείων τοῦ Σταυροῦ ἠθικῶν διδαγμάτων διακρίνονται τρεῖς ἐξόχως μεγάλαι καὶ ριζικαὶ ἀρεταί, ἃς προβάλλεται εἰς μίμησιν τοῖς πιστοῖς ὁ δι' ἡμᾶς καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν Σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας Χριστός, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Εἶνε δὲ αὗται: Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν πλησίον ἐνθερμος ἀγάπη, ἡ ἄκρα ταπεινότης καὶ ἡ ἐν τοῖς δεινοῖς καρτερία. Ἐπιστήσωμεν σήμερον τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς πρώτης.

Πρώτη καὶ ριζικωτάτη ἀρετὴ, ἣν βλέπω διαλάμπουσαν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ εἶνε ἡ ὑψηλή, ἡ περιεκτικὴ, ἡ καινὴ ὄντως ἀρετὴ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, τοῦ πληρώματος τοῦτου «τοῦ βασιλικοῦ τοῦ Εὐαγγελίου νόμου.» (Ἰακ. 2, 8.) Τῆς ἀγάπης οὐχὶ ἐν λόγοις, ἀλλ' ἐν ἔργοις, τῆς ἀγάπης οὐχὶ πλέον ὑμνουμένης, ἀλλ' ἐφαρμοζομένης, τῆς ἀγάπης ἐξικνουμένης μέγχι καὶ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν καὶ μαρμαρούσης μὲ τὴν μαρμαρυγὴν τοῦ ἐμπράκτου παραδείγματος. Ἡ ἀγάπη, ἀποτελεῖ, ὡς γνωστὸν, αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ τῶν χριστιανῶν «Ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ», (Ἰωάν. 4, 16) καὶ ἔστιν ἐνθεν μὲν ὁ ἐσωτερικὸς πρὸς ἀλλήλα σύνδεσμος τῶν ἀπερινοήτων προσώπων τῆς ὑπεραγίας Τριάδος, ἐτέρωθεν δὲ ἡ συνεκτικὴ δύναμις, ἡ συνέχουσα τὸν πλάστην πρὸς τὰ πλάσματα αὐτοῦ. Καθὸ τοιαῦτη, ἡ ἀγάπη εὐρεφυσικῶς τὴν πλήρη αὐτῆς ἐκφῆρασιν, τὴν ἐνσάρκωσιν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτῆς ἐν τῷ θεανδρικῷ προσώπῳ τοῦ Ἐσταυρωμένου. Καὶ ἦρκει μόνῃ ἡ ἀρετὴ αὕτη, δι' ἧς ὁ Ἰησοῦς εὐχεται ἀπὸ τοῦ

Σταυροῦ ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν Του, λέγων «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι, τί ποιοῦσι», ὅπως γνωρίσῃ εἰς ἐμὲ τὸν ἐπὶ γῆς ὀφθέντα Θεόν μου, τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης. Ἐπὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου, Κύριε Ἰησοῦ, βλέπομεν οὐχὶ πλέον τὸν λέγοντα «οὐδεὶς μείζονα ταύτης ἀγάπην ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ» καὶ «ἐγὼ δὲ λέγω ἡμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισούντας ὑμᾶς, καὶ εὐχέσθε ὑπὲρ τῶν ἐπιθραζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, ἀλλὰ βλέπομεν Σὲ αὐτὸν ἐφαρμόζοντα ταῦτα, καὶ ὑπολιμπάνοντα ἡμῖν ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσί σου, «Ὁς ἑοικώς οὐκ ἀντελοιδόρεις, πάσχων οὐκ ἠπιεῖεις, παρεδίδους δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως» (1 Πέτρ. αὐτόθι). Ἐπὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ βλέπομεν οὐχὶ πλέον τὸν λέγοντα «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθειν ὑπὲρ τῶν προβάτων», ἀλλὰ Σὲ τὸν Ἀρχιποίμενα θύτην καὶ θῦμα, ἐκουσίως σταυρούμενον ὑπὲρ τοῦ λαοῦ σου, ὑπὲρ τῆς καταλλαγῆς τῆς ἀμαρτωλοῦ ἀνθρωπότητος πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα, ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς προαιωνίου βουλής τοῦ Πατρὸς. Ἐν τῷ πελάγει τῆς Σῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν-Πατέρα ἄψ' ἔνδρος καὶ τὴν ἀμαρτωλὸν ἀνθρωπότητα ἄψ' ἑτέρου σβέννυνται καὶ ἐκμυδενίζονται πάντα τῶν σταυρικῶν ἀληθινῶν σου τὰ θανατηφόρα βέλη, ὧν, ὡς ἄνθρωπος, αἰσθάνεσαι ὄλην τὴν πικρίαν καὶ δριμύτητα. Μετὰ νίκης δὲ ὄντως ὑπακοῆς, τριψερότουτος καὶ στοργῆς, κλίνων ἐν τῷ μελαγχολικωτάτῳ τῆς Γεθσημανῆ κήπῳ τὴν συμπαθῆ σου κεφαλὴν, ἔρχῃ εἰς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοθυσίαν, ἐπιλέγων: «Πάτερ, εἰ δυνατόν, παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ! Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σὺ. Γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου!» Ἰδοὺ, φίλε ἀναγνώστα, ὁ ὑπογραμμὸς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, ὡς καὶ ὁ τῆς ὑπὲρ τοῦ τελευταίου αὐτοθυσίας, πρὸς ὃν καλεῖ πάντας ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς ὁ Ἐσταυρωμένος κληρὸν καὶ λαόν, σοφοὺς καὶ ἀπαιδεύτους. Καὶ ὅμως, λυπηρὸν μὲν, ἀλλ' ἀληθές, πόσα ἀντιθέτου φύσεως παραδείγματα παρουσιάζει ἡ σύγχρονος χριστιανικὴ Κοινωνία; Πόσον δὲ δυσεφάρμοστον παρίσταται ἰδίᾳ εἰς τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον τὸ καθῆκον τῆς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπης; Ἀλλ' εἶθε ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, ἐν ᾧ ὁ ἠθικὸς ἥρωϊσμός εὔρε τὴν τελειότητα αὐτοῦ, νὰ ἐρχῆται ἐπίκουρος καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἰς

τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν! Ὁ Σταυρὸς, τὸ ἀκαταμάχητον τῶν μαρτύρων ὄπλον, ἢ ἐμπνευστικὸν καὶ τὸ καύχημα τῶν ἀποστόλων! Ὁ Σταυρὸς, ἐν ᾧ τὸ πνεῦμα αἶρεται ὑπὲρ τὴν σάρκα καὶ τὴν ὕλην, καὶ μαρτυρεῖ τρανῶς περὶ τῆς ὑπάρξεως ὑπερφυσικοῦ καὶ ἀνεξαρτήτου τῆς ὕλης κόσμου. Ὁ Σταυρὸς, ἡ σθένε καὶ θελλυμένη πύλη, ἢ ἄγουσα εἰς τὴν ζοὴν. Ὁ Σταυρὸς τέλος, τὸ εὐαφρόν τοῦ Κυρίου φορτίον καὶ ὁ χριστὸς ζυγός, περὶ οὗ Ἐκεῖνος λέγει: «Ὅστις οὐκ αἶρει τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ μοι, οὐκ ἔστι μου ἄξιος».

A. Π.

ΛΑΪΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΥΜΒΟΛΟΥ

Μάθημα Α'. — Πιστεύω

«Στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιούσθε».

(Α' Κορινθ. ις', 13).

Τὸ πρῶτον πρὸς τὸν Θεὸν καθῆκόν μας εἶνε ἡ πίστις· ἄνευ αὐτῆς ἡ σωτηρία μας εἶνε ἀδύνατος. Ἀνάγκη νὰ πιστεύσῃ ὁ εἰς Θεὸν προσερχόμενος ἀπ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ὑπαρξίν Του, λέγει ὁ ἀπ. Παῦλος, ἀπ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν δικαιοκρισίαν Του, καὶ οὕτω μόνον θὰ σωθῇ. «Πιστεύσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ ὅτι ἐστὶ καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται» (Ἑβρ. ια', 6). Ἐπίστευσας καὶ ἔδειξας τὴν πίστιν σου ἐμπράκτως; Εἶσαι δεικτικῶς καὶ σεσωσμένος. Ἠπίστησας εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ Του; Εἶσαι κατακεκριμένος καὶ ἀπόδηλος. α' Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπίστησας κατακριθήσεται» (Μάρκ. ις', 16) εἶπε τὸ στόμα τῆς αὐτοαληθείας.

Ἄφου λοιπὸν ἡ εἰς Θεὸν καὶ τὰς θείας ἀληθείας πίστις εἶνε τὸσον ἀναγκαῖα, ὥστε ἐξ αὐτῆς νὰ ἐξαρτᾶται ὁλόκληρον ἡμῶν τὸ μέλλον, φέρε, φίλτατε ἀναγνώστα, νὰ ἐξετάσωμεν ἐπικαλούμενοι ἀμφοτέροι τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν καὶ ἀντιληψίν, ὡς εἰς προεισαγωγικόν τι μάθημα. Τὸ τί ἐστὶ, τὸ τί κατορθώνει, καὶ τὸ τί ἀπαιτεῖ παρ' ἡμῶν ἡ χριστιανικὴ πίστις. Ἀναλαμβάνοντες σὺν Θεῷ ἀγίῳ ἀπὸ σήμερον τὴν δημῶδη καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπελθὶ ἐκθεσίν τῶν δογματικῶν τῆς ἀμωμότητος ἡμῶν θρησκείας ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ἱεροῦ τῆς πίστεως ἡμῶν Συμβόλου, ἐπάναγκας κρίνομεν τὴν ἔρευναν τοῦ τοιοῦτου ζητήματος, ἀφου καὶ ἡ πρώτη

του Συμβόλου λέγεις τούτο ύπονοει και απαιτεί, και αϊ επίλοιποι του Συμβόλου ιδέαι επί τῆς πίστεως θεμελιούνται. Καί πρώτων α; ἐξετάσωμεν τί ἐστὶ πίστις.

Ὅταν ὁ πανάγαθος Θεὸς μᾶς ἐδημιούργησεν, ἤναφεν ἐπὶ τοῦ μετώπου μας ὀπτικόν τε ὄργανον, τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἤναψε δὲ ἐντός τῆς κεφαλῆς μας ἄλλο ὀπτικόν ὄργανον, τὸ λογικόν. Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλέπομεν πάντα τὰ περὶ ἡμᾶς ἀντικείμενα, τὸν οὐρανόν, τὴν θάλασσαν, τοὺς ποταμοὺς, τὰ ρυάκια, τὴν πεδιάδα, τὴν γλῶσσαν, τὰ πτηνά, τὰ στρουθία, τοὺς γονεῖς μας, τοὺς φίλους μας, πᾶν ὃ, τι καλόν και ἔξοχον ἐδημιούργησεν ἡ πανσοφία τοῦ Θεοῦ. Διὰ δὲ τοῦ λογικοῦ μας, τοῦ ἐσωτέρου τούτου ὄργανου, διεισδύομεν εἰς τὸν κόσμον τῆς ἐπιστήμης, αἰωροῦμεθα εἰς τὰς ἐνοχάζεις τοῦ φιλοσόφου, τοῦ ποιητοῦ, τοῦ φυσικοῦ, τοῦ μηχανικοῦ, τοῦ ἱατροῦ, σπουδάζομεν τοὺς πολυποικίλους νόμους, τοὺς κινουῦντας τοῦ παντός τὸ μηχανήμα, και προσπαθοῦμεν ν' ἀνεύρωμεν τὰ δευτερεύοντα αἰτία, τὰ ἀνάγοντα ἡμᾶς εἰς τὴν πρώτην και παμμεγίστην αἰτίαν. Τὰ δύο ταῦτα αἰσθητήρια, τὸ λογικόν και τὸ ὄμμα, δὲν ἀναίρουσιν ἀλλήλα οὐδ' ἀποκλείουσιν, ἀλλὰ ἀλληλοσυμπληροῦσιν, ὡς δωρήματα δὲ τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἀρότερα ποθητὰ και ἀγαπητὰ. Καί καθὼς θὰ ἦτο συλλυπητήριον ἄξιον ὁ τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν ἀπολέσας και ἀπομείνας μονόφθαλμος, οὕτω συλλυπητήριον ἄξιον πολλῶ μᾶλλον ἐκεῖνος θὰ ἦτο, ὅστις φέρων ἐπὶ τοῦ μετώπου τοὺς σαρκίνοὺς φανούς, ἔχει ἐν τούτοις ἐσθεσμένον τὸν ἐνδόμυχον φανὸν τοῦ πνεύματος.

Ἄλλ' ἐκτός ἡμῶν δὲν ὑπάρχουσι μόνον ἡ περὶ ἡμᾶς φύσις, και ὁ κόσμος τῆς γνώσεως. Πέραν τῶν ἀπαστραπτόντων ἡλίων και τῶν ἐξελισσομένων γλαυκῶν ἢ βαθυκυκίων θαλασσῶν, ὑψηλότερα τοῦ καταστικτοῦ και ἀτέρμονος τῆς νυκτός πέπλου και ὀπισθεν τῶν παχειῶν τοῦ ἀπείρου πτυχῶν, ὑπάρχει και ὑψίσταται κόσμος ἕτερος, ὑψηλότερος τῆς φύσεως, εὐγενέστερος τῆς ἐπιστήμης. Εἶνε ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων, ὁ κόσμος τοῦ Θεοῦ. Τίς ὁ ἐνεῖς ἐν τῇ φύσει τοῦ; νόμος; τῆς ἐλπίσεως, Ποία ἡ χεῖρ ἡ τὴν πρώτην δώσασα ὄθειν εἰς τὸ μηχανήμα τοῦ Κόσμου; Καί ἐνα ἀρῆσω τὰ ἄλλα τίς ὁ κατασκευαστής μου; Πόθεν προῆλθον ἐγώ; Καί ἐπὶ τίτι σκοπῶ ἐτέθην ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου; Καί τί ἄρα γέ μοι ἀπόκειται μετὰ θάνατον; Ἄν ὑπάρχει Θεός, ὡς και ὁ λόγος μοι ὑπαγορεύει, σκέπτεται ἄρα γε περὶ ἐμοῦ οὗτος; Ἢ καρδία του πάλαι δι' ἐμέ; Ἐσκέρθη ποτέ νὰ καταβῇ πρὸς συνάντησίν μου; Μὲ ἔχει ἀπολαττεῖ εὖς νόθον τι γέννημα, ἢ με περιμένει ἄρα γε εἰς τὰς ἀγκάλας του; Καί ἂν κατέβῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Θεός μου, ὁ Δημιουργός μου, ὁ Πατήρ μου, τί πρὸς ἐμέ ἐλάλησε και ποῖός μοι ἀρῆκεν ὑποθήκας; Ἰδοὺ πληθύς ἐρωτήσεων, ἧτις διατρέχει τὴν ἀρμοδιότητα και

τοῦ ὀρθαλοῦ μου και τοῦ λογικοῦ μου και ἧτις ἐν τούτοις παρκαμένει πρὸ ἐμοῦ ἀδυνατήτων, μᾶλλον δ' εἰπεῖν με καταδιώκει ὅπου και ἂν ὑπάγω· πῶς νὰ λύσω τὰς ἀπορίας ταύτας, αἵτινες στενωπὴ συνέρχονται μετὰ τῆς οὐσίας τῆς πνευματικῆς μου ζωῆς; Πῶς ν' ἀνεῖλω μέχρι τοῦ οὐρανοῦ; Πῶς νὰ εἰσδύσω μέχρι τῆς ἀπυθμένου πρώτης Αἰτίας;

Πρὸς τοῦτό μοι παρέσχεν ὁ Θεός τὴν πίστιν, δι' ἧς μόνη «περωθεῖς ὁ νοῦς, εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπερφῶς ὑπερέρεται», ὡς εἰπέ που Μελέτιος ὁ Πηγᾶς. Δι' αὐτῆς, ὡς διὰ τινος μεγάλου τηλεσκοπίου, εἰσέρχομαι εἰς τὰ ἄβυσθα βῆθη τῆς θείας γνώσεως και καθίσταμαι διδασκὸς τοῦ Θεοῦ. Αὕτη πλατύνει τὸν νοῦν μου, διὰ νὰ εἰσδεγῆ τὰ μεγάλα μυστήρια τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀτινα ἀδυνατεῖ νὰ λύσῃ μόνος του ὁ ἀνθρώπινος λόγος. Ὑπ' αὐτῆς χειραγωγούμενος πατῶ τὸ κατώφλιον τοῦ κόσμου και εἰσορῶ εἰς τῆς θείας ἐπιστήμης τὰ ἄδυτα. Δι' αὐτῆς καθωπισημένος, ἵσταμαι πλησιέστατα τοῦ παναγάθου Θεοῦ και τὸν ἀκούω νὰ μοι ὀμιλῇ ὡς Πατήρ πρὸς τέκνον. Οὕτως ἡ πίστις παρίσταται ὡς τρίτον τὸ ὀπτικόν αἰσθητήριον τῶσαν ἀνώτερον τοῦ λογικοῦ, ὅσον τὸ λογικὸν ἀνώτερον τυγχάνει τοῦ ὄμματός μου. Καί καθὼς τὸ λογικὸν δὲν ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸ ὄμμα, οὐδὲ τὸ ὄμμα πρὸς τὸ λογικόν, οὕτω και ἡ πίστις δὲν ἀνακρεῖ τὸ λογικόν, οὐδὲ τὸ λογικόν ἀποκλείει τὴν πίστιν. Οἱ μεγαλοπρότεροι ἄνδρες τῆς ἱστορίας, οἱ προικισθέντες διὰ τοῦ ἰσχυροτέρου νοῦ, ὑπῆρξαν συγχρόνοι και οἱ πρὸς Θεὸν εὐσεβέστεροι και θρησκευτικώτεροι. Ἐπιθυμοῦντες νὰ μὴ εἶνε μονόφθαλμοι και ἀτερόφθαλμοι, ἀλλὰ νὰ κατέχουν ὅσῃ και ἀκέρεια ὅλα νὰ αἰσθητήρια των, εἰργάσθησαν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των ἀναζητοῦντες τὴν ἀλήθειαν και μὲ τὸν πυρσὸν τῆς πίστεως και μὲ τὴν δάδα τοῦ λογικοῦ.

Οἱ ἄπιστοι εἶπον: Ἡ πίστις εἶνε φαντασιωδὴς τι και ἀνυπαρκτον. Μία κενὴ λέξις και οὐδὲν πλέον. Τὸ ὅτι ἔχομεν ἐν ὀπτικόν αἰσθητήριον, ὅπερ καλεῖται ὀρθαλοῦς, τὸ γνωρίζομεν, τὸ αἰσθανόμεθα. Τὸ ὅτι ἔχομεν δεύτερον ὀπτικόν αἰσθητήριον, τὸ λογικόν, δι' οὗ εἰσβάλλομεν εἰς νέας ὁλόνες ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κατακτήσεις, και αὐτὸ τὸ ἐννοοῦμεν. Ἄλλὰ τὸ ὅτι ἔχομεν και τρίτον αἰσθητήριον ὀπτικόν, ὅπερ πίστις ὀνομάζεται, τοῦτο δὲν τὸ παραδεχόμεθα. Τίς ἀντικαθίσταται τοῦ ὀπτικοῦ τούτου ὄργανου; Τίς τὸ εἶδε, τίς τὸ ἤθᾶνθη ποτέ;

Κίς ταῦτα ἡμεῖς ἀπαντῶμεν ὅτι και τὸ λογικὸν δὲν αἰσθανόμεθα, δὲν βλέπομεν, δὲν ἀκούομεν, δὲν ψυχοῦμεν διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν χειρῶν και ὅμως δὲν λέγομεν ὅτι λογικὸν δὲν ὑπάρχει. Διὰ τί; Διότι αἱ ἐνέργειαι του εἰς τὰ μεγάλα του κατορθώματα πρὸκεινται τοῖς πᾶσι γνωστὰ. Καί τῆς ψυχῆς ὁμοίως δὲν ἀντικαθάνόμεθα διὰ τῆς ὀράσεως και ἀκοῆς τῆς

ἀρῆς μας. Ἐν τούτοις ἐνώπιον τῶν πολυτρόπων καὶ ποικίλων αὐτῆς πνευματικῶν κινήσεων οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀμφιβάλλων περὶ τῆς ἐνάρξεώς της. Παρομοίως καὶ περὶ τῆς πίστεως προκειμένου. Δὲν βλέπομεν μὲν καὶ δὲν ψηλαρῶμεν ἡμεῖς τὴν πίστιν, ὡς θὰ ἐβλέπομεν καὶ θὰ ἐψηλαρῶμεν συνήθη τινὰ φανόν, ἐν τούτοις πειθόμεθα ἀδιστάκτως περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, μελετώντες τὰ ἔξοχα αὐτῆς ἀποτελέσματα. Διότι ἡ πίστις μὴ ἀρκομένη εἰς τὸ νὰ σοφίξῃ ἀπλῶς τοὺς ἀπλοϊκοὺς καὶ νὰ πλατύη τὸν νοῦν τῶν ἀπειθεύτων, καθιστῶσα αὐτοὺς κοινανούς τοῦ θεοῦ νοῦ, δι' οὗ ἐπιλύονται τὰ ὑψηλότερα τοῦ βίου προβλήματα, παρέχει συγχρόνως καὶ τὴν δυνάμιν, προσφέρει συνάμα καὶ τὴν παρηγορίαν. Καὶ περὶ τούτου μέλλομεν νὰ λαλήσωμεν ἤδη, φιλάτε ἀδελφεί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ
πρεσβύτερος

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ*

Ὅτι δὲ ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀδελφοθεοῦ Ἰακώβου φερομένη λειτουργία δὲν εἶνε γνησία, ἀλλ' ὑποβολιμαία καὶ ψευδεπίγραφος, περὶ τούτου δὲν δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ καὶ ἄκρη τῷ δακτύλῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας γευσάμενος καὶ διακρίνων περιόδους καὶ φάσεις ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ χρωτὰ διάφορον καὶ θεολογικὴν φρασεολογίαν, ἀνέχλον τῇ θεολογικῇ καὶ δογματικῇ ἐξηγήσει, ἀναπτύξει καὶ προόδῳ. Ἐὼν οἱ πατέρες τοῦ Γ'. Δ'. καὶ Ε'. αἰῶνος ἐγίνωσκον τοιαύτην λειτουργίαν, θὰ μεταχειρίζοντο ταύτην ὡς ὄπλον ἀπροσμάχητον κατὰ τῶν αἰρετικῶν Σαβιλλίων καὶ Σαμοσατέων, Ἀρείων καὶ Μακεδονίων, ἀπ' οὗ αὕτη σαφῶς καὶ ἐκπερασμένως διδάσκει τὸ ἄχρονον καὶ ἀδιαίρετον καὶ ὁμοούσιον καὶ ἀσύγχυτον τῆς Πανχρίας Τριᾶδος, οὐδὲ ὁ Νεστόριος θὰ ἐσκανδαλιζέτο, ἀκούων ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ Πρόκλου τὴν ἀειπάρθενον Μῆριαν ἐπονομαζομένην Θεοτόκον, ἀπ' οὗ οὕτω καλεῖται ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῇ καλουμένῃ τοῦ Ἰακώβου. Ἐν γένει ἐάν τις ἐπαῶν ἐπισταμένως μελετήσῃ τὴν λειτουργίαν ταύτην, ἀμέσως θὰ παρατηρήσῃ οἰκονομίαν καὶ διάταξιν, θεολογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ φρασεολογίαν καὶ θεσμοῦς νεωτέρων χρόνων καὶ πολλὰ τὰ μαρτυροῦντα ὅτι ἡ λειτουργία αὕτη δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὰς ἀληθεῖς καὶ ἀπλάστους καὶ ἀνωμολογημένας γραφὰς τῶν ἀποστολικῶν χρόνων (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. III, 25). Καίτοι δὲ πλείστας ἠδυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν παρατηρήσεις περὶ τῆς λειτουργίας ταύτης, ἐν τούτοις συντομίαις χάριν περιοριζόμεθα εἰς τὰς ἐπομένους. 1)

Ἡ πρώτη εὐχὴ καὶ ἡ πρώτη ἐκφώνησις τοῦ ἱερέως περιέχει θεολογικὴν φρασεολογίαν τοῦ Δ'. καὶ Ε'. αἰῶνος περὶ τῆς ὁμοουσιότητος καὶ τοῦ ἀσύγχυτου τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριᾶδος. Γινώσκουσιν οἱ περὶ τὴν θεολογίαν ἀσχολούμενοι ὅτι ἡ λέξις, ὁμοούσιος, μεταχειρισθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ Σαβιλλίου κακοδόξως, εἶτα ὑπὸ τοῦ Ρώμης Διονυσίου ἐν τῇ κατὰ τοῦ Διονυσίου Ἀλεξανδρείας Ἀνατροπῇ ὀρθοδόξως, ἠκούσθη καὶ αὖθις ἐν ταῖς κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως συζητήσεσι καὶ ἀπερίφθη ὡς κκοδόξως καὶ ὄρυσσα συναλοιφῆς καὶ συγχύσεως καὶ μόλις ἐν τῷ Δ'. αἰῶνι ἐν τῷ κατ' Ἀρείου ἀγῶνι τῆς Ἐκκλησίας υιοθετήθη καὶ εἰσῆχθη ἐπίσημως εἰς τὴν θεολογικὴν γλώσσαν, καθορισθεῖσας ὀρθοδόξως τῆς ἐνοίας αὐτῆς. 2) Βύαγγέλιον καὶ Ἀπόστολος, ὡς κανὼν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἅα κεχωρισμένα, οὗ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδελφοθεοῦ. 3) Ὁ ὕμνος «ὁ Μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ κτλ.» πῶρρω τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς. 4) Ὁ Τρισάγιος ὕμνος εἶνε μεταγενέστερος, θαυμασιῶς ἀποκαλυφθεὶς τῷ ἐπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλῳ τῷ 439, καὶ ἔκτοτε ἐθεσπίσθη νὰ ψάλληται ἐν ταῖς ἀνά πᾶσαν τὴν οἰκουμένῃ Ἐκκλησίαις (μετᾶρρα. Ἱστορικ. διδασκαλ. Φιλαρέτου τόμ. γ'. σελ. 131 ἔκδοσις Ἱεροσολύμ. 1887). 5) Ἐπ' ἴτης νεωτέρων χρόνων εἶνε αἱ εὐχαὶ ἔσθωθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ ἐξῶθεν τοῦ καταπετάσματος. 6) Ὁ θεολογικὸς ὄρος, Θεοτόκος, ἐν χρῆσει τὸ πρῶτον παρὰ Κυρίλλῳ Ἱεροσολύμων τῷ 348. 7) Ὁ θεσμὸς τῶν κατηχομένων καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἰδικιτέρη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐχὴ εἶνε τῶν μετὰ τὸν «Ἀποστόλου χρόνων». 8) Ὁ Χερουβικός ὕμνος «Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία» μεταγενέστερος. 9) Τὸ σύμβουλον τῆς πίστεως ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἐπίσης. 10) Τὸ μνημόσυνον τῶν ἐν ἀσκήσει καὶ ἐν ὄρει καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς ἀγωνιζομένων ὁσίων Πατέρων, ἐπίσης. 11) Ὁ πλοῦτος τῶν ἐπιθέτων καὶ χαρακτηρισμῶν τοῦ παναγίου Πνεύματος πρὸ τῆς εὐλογίας τῶν προκειμένων δώρων μὴ ἀποστολικός. 12) Ὁ χαρακτηρισμὸς «Ἡ Σιών ἡ κτῆρ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν» ἐπίσης. 13) Τὸ μνημόσυνον πάσης πόλεως, χώρας καὶ τῶν ὀρθοδόξων πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, καὶ ἡ μετὰ πολλῶν αἰρέσεων καὶ σχισμάτων καὶ σκανδάλων, ἐπίσης. 14) Τὸ μνημόσυνον Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, διδασκάλων καὶ Ὁσίων, ἐπίσης. 15) Τὸ ἀμνήσθητι, Κύριε, καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, ὡσαύτως. 16) Ὁ ἱερεὺς ἐν ταῖς εὐχαῖς τῆς λειτουργίας ταύτης παρίσταται ὅτι μὲν πῶρρω τῶν Ἀποστόλων, ὅτι δὲ ἐκ τῶν Ἀποστόλων, εἶδωκεν ἡμῖν τοῖς αὐτοῦ Μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις. 17) Ὁ Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων ἔχει «ἔνω τὰς καρδίας», παρὰ Κυριανῷ τῷ Ἱερομάρτυρι καὶ ἄλλοις τὸ ἀρχαιότατον λατινικόν «Sursum corda»

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 94—96.

ἐν δὲ τῇ λεγομένῃ λειτουργίᾳ τοῦ Ἀδελφοῦ αὐτῶν «ὡς ἔχοντες τὸν νοῦν καὶ τὰς καρδίας» 18). Ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος, ἐμὶλῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς νεοφωτιστοὺς, διδάσκει τὴν λεγομένην χειροληψίαν, ἐν ᾗ οὐσαν ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἐν τῇ Σιωνιτιδῇ Ἐκκλησίᾳ, λέγων ἐπὶ λέξεως τᾶδε, «τῆν ἀριστερὰν θρόνον ποιήσας τῇ δεξιᾷ, ὡς μελλούση βασιλεῖα ὑποδέχασθαι καὶ κοιλάναι τὴν παλάμην, δέχου τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἐπιλέγων τὸ, Ἀμήν.» (ἐ' μυσταγ. καθ' ἡ.) τοῦτο δ' εἶνε καὶ τὸ γραφικὸν καὶ πρῶτιστον διότι τὸ, λαβετε, σημαίνει, λαβετε ἐν τῇ χειρὶ, τὸ δέ, φάγετε, ἀγάγετε αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς εἰς τὸ στόμα· καὶ τοῦτο σήμερον, ὡς γνωστὸν, ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς Δικρατιρομένοις· ἡ δὲ λεγομένη λειτουργία τοῦ Ἰακώβου διδάσκει τὴν μεταγενεστέρην στομακοληψίαν, τὴν καὶ παρὰ τοῖς παπικοῖς σήμερον ἐν χρήσει οὖσαν· διότι ὁ ἱερεὺς λέγει ἐν αὐτῇ «ὁ Κύριος εὐλόγησαι καὶ ἀξιώσαι ἡμᾶς ἀγαθὰς ταῖς τῶν δακτύλων λαβῆς λαβεῖν τὸν πύρινον ἄνθρακα, καὶ ἐπιθεῖναι τοῖς τῶν πιστῶν στόμασι κτλ.» (σελ. 59 ἐκδ. Αἰτά). Καὶ ἄλλοι τινὲς παραλλαγαὶ παρατηροῦνται μεταξύ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων περιγραφομένης καὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀδελφοῦ αὐτοῦ φερομένης λειτουργίας. Ἐάν τις παραβῆ τὴν λειτουργίαν αὐτὴν πρὸς τὰς τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ θεοῦ Χριστοστόμου λειτουργίας, θά βυκολογήσῃ ὅτι αὐταὶ εἶνε ἀπλοῦστεραι καὶ εὐχερέστεραι περὶ τὴν τέλεσιν, ἡ δ' ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ Μ. Βασιλείου πρὸ τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν τιμίων δώρων κειμένη εὐχή, ἡ περιγράφουσα τὰ ἔργα καὶ θαυμάσια τῆς θείας μεγαλειότητος καὶ οικονομίας, ἐνέχει ἐνθεον ὕψος λόγου, ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ λειτουργίᾳ ἁπάντων.

Συγκριτικοῦς τὰ προηγουμένα λέγομεν ὅτι ὁ Ἀδελφός αὐτοῦ Ἰακώβος οὐδεμίαν ἔγραψε λειτουργίαν, ἡ δ' ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ φερομένη λειτουργία δὲν εἶνε γεραρόν τι μνημεῖον τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, οὔτε αὐτὴ ἡ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων τελουμένη λειτουργία, ἀλλὰ μία τῶν λειτουργιῶν ἐκείνων, αἵτινες μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τοῦ θεοῦ Χριστοστόμου παραδοθειῶν λειτουργιῶν, κατὰ μικρὸν ὑπεχώρησαν, παρηκωνίσθησαν καὶ εἰς ἀπραξίαν περῆλθον καὶ, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Βλασκαῖως, εἶνε ἄστοπον πλῆρες νὰ τελῶνται, οἱ δὲ σήμερον θέλοντες καὶ ἀξιοῦντες νὰ τελῶσιν αὐτάς οὐκ ἀκολουθοῦσι τοῖς πρακτομένοις ὑπὸ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην ἱεουργούντων, ἧγον οὐκ ἐπιστρέφονται τῶν παραδοθειῶν μυσταγωγῶν παρὰ τε τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χριστοστόμου.

Γερμανὸς Βασιλέως

Μ. Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Α. καὶ Π. θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ *

(ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ)

(Πράξ. τῶν Ἀποστ. 13, 14).

Προνοήσας ὁ ἀπόστολος Παῦλος περὶ πάντων τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς ἄρτι ἐν Κύπρῳ συστάσης κοινότητος, στηρίξας αὐτὴν ἐν πίστει διὰ τὸ λόγου καὶ θαυμάτων, καὶ περιβάλλας αὐτὴν ὡς περὶ τρὸς τὰ ἴδια τέκνα, ἀπαίρει ἐκεῖθεν πρὸς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ δὴ τὴν ἐμπορικωτάτην καὶ πολυάνθρωπον τῆς Πισιδίας Ἀντιόχειαν. Οὔτε ἡ θαυμαστή τοῦ τηλεφώνου παρακρούη, οὔτε ἡ καταπληκτικὴ τοῦ ἀτμοῦ ταχύτης, οὔτε αἱ καθ' ἡμᾶς τεράστια ἐφευρέσεις ἐγινώσκοντο τότε οὐδ' ἠσκούντο ὅπως ἀστραπήδον διαδῶσσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἀλλ' ἔμως πρὶν ἢ προσορμισθῆ, ἡ φήμη τῶν πράξεων του προέδραμε τάχιον, καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἅπασα ἔφερον ἤδη αὐτὸν διὰ στόματος εὐφήμου. Διὰ τῆς Πάργης παρεγένετο εἰς αὐτὴν. Ἡ εἰσοδος αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐχαιρετίσθη ὡς ἀνατολὴ ἡλίου, μέλλοντος νὰ ἐξυπνήσῃ αὐτοῦς τοῦ πνευματικοῦ ληθάργου, νὰ διανοιήσῃ τὰ αἰσθητήρια τοῦ κοιμημένου ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ λαοῦ, καὶ ἡ καθαρά αὐτοῦ ἀκτίς νὰ διασκεδάσῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ ζοφερόν τῆς εἰδωλολατρείας σκότος. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῶν Σαββάτων καθήσας ἐν τῇ συναγωγῇ, παρεκλήθη ὑπὸ τῶν ἀρχισυναγωγῶν ἵνα ἐρμηνεύσῃ τὴν ἀγνωσθεῖσαν τοῦ νόμου περικοπήν. «Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυναγωγοὶ πρὸς αὐτοὺς λέγοντες: Ἄνδρες ἀδελφοί, εἶ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακληθεῖσας πρὸς τὸν λαόν, λέγετε» (Πράξ. 1, 15). Δευτέραν παράκλησιν δὲν περιέμενε ν' ἀκούσῃ ὁ ἀπόστολος, διότι αἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ, οὗς ἡ περιεργία εἶχε συναγάγῃ ἐπὶ τὸ αὐτό, περιέμενον νὰ ἀκούσῃ τὸν μέγαν τῆς νέας διδασκαλίας κήρυκα, ὅστις πεποισθῶς ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ αἰώνιος ὢν, θά ἀντηγῆ διὰ παντός ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν θνητῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι τιμῶσι τὴν ἀρετὴν, ἤρξατο τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης τῶν προφητῶν ἐρμηνεύσεως, ἣν ἐν ἰκανῇ λεπτομερείᾳ ὁ ἱερός ἱστοριογράφος ἡμῖν περιέσσεσε. Μεγαλοπρεπὲς ὄντως ἦν τὸ θεᾶμα, καὶ συγκινητικὸν τὸ σύμπλεγμα. Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἀρχισυναγωγοὶ, καὶ πλῆθος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἅπαντες διψῶντες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

* Τὸ παρὶν ἄρθρον δημοσιεῦθὲν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 9 φύλλῳ ἡμῶν, ἀναδημοσιεύεται καὶ αὖθις, νῦν διότι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἔνεκα ἀβλεψίας τοῦ στοιχειώθου κατὰ τὴν σελῶσιν εἶχεν ὄλιγος διαστραφῆ καὶ παραμορφωθῆ.

Ἰδοὺ ἀτάραχος μετὴν οὐράνιον γαλήνην καὶ χαράν, ἧτις ἐπικέχυται ἐπὶ τῆς μορφῆς του, ἀνίσταται ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀνατέλλει ἡ ἐωθινὴ ἀκτίς, ἀπὸ δὲ τοῦ στόματός ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, οὐτινος ἡ ἰσχύς μεταδίδει τοῖς ἀκροαταῖς τὸν ἠλεκτρικὸν σπινθῆρα, καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς μετόχους τοῦ ψυχικοῦ αὐτοῦ βίου. Ἐν μέσῳ σιγῆς βαθυτάτης, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ μεγάλου προφήτου Μωϋσέως καὶ τῆς κλήσεως τῶν Ἰουδαίων, καθ' ἣν ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας αὐτῶν, καὶ ὑπερύψωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτου· ὑπενθυμίζει αὐτοῖς τὴν θαυμασίαν διὰ τῆς ἐρήμου διάβασιν, ἐξ ἧς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς σὺν βραχιόνι ὑψηλῶ, καὶ καταντᾷ εἰς τὴν ἰδρύσιν βασιλείας, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρώτου βασιλέως Σαούλ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κίς, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ὃν ὁ Θεὸς μεταστήσας, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλείαν, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας «Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου», κατέρχεται ἔπειτα εἰς τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, περιγράφει τὴν αὐστηρότητα τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης του, μαρτυρεῖ τὴν κλησίν του, καὶ ἐπιβίβει ἐπ' αὐτοῦ τὴν σφραγίδα τοῦ κήρυκος καὶ προδρόμου τοῦ Μεσσοῦ, εἰσέρχεται τεχνηέντως καὶ πάνυ θαυμασίως εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, εἰς τὴν περὶ θείας ἐνσαρκώσεως διδασκαλίαν, καὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν προφητικῶν λόγων, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὗτος, εἶπεν, εἶναι ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὃν οἱ καταικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀγνοήσαντες, παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ ἀναιρεθῆναι, ἀρνησάμενοι καὶ τὴν πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ἀγαθότητα αὐτοῦ, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν· ἀλλ' οὗτος ἀναστὰς ἐν δόξῃ κατήργησε τὴν ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἧς καὶ ἀπέθανεν. Οὕτω δέ, περιέρχεται εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος, παραινέσας αὐτοὺς νὰ μὴ ἀκούωσι τοὺς πεπωρωμένους αὐτῶν ἀρχηγούς, ἀλλὰ νὰ ὑποταξῶσιν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς νόμους τοῦ λυτρωτοῦ, καὶ πιστεύσαντες βαπτισθῶσιν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Τὸ κήρυμά του δὲν διεκόπη. Ἡ δύναμις τῆς ἐν τοῖς λόγοις του ἐνοικουσῆς πεποιθήσεως, τὰ σαφῆ καὶ ἀκαταγώνιστα τεκμήρια τῶν ὑψίστων ἀληθειῶν, ἃς ἐκήρυττε, τὸ πῦρ τῆς πίστεως, ἔπερ ἐξήρχετο κοχλάζον ἐκ τῆς καρδίας του, ταῦτα πάντα εἶχον οὐχὶ μόνον συναρπάσει τοὺς ἀκούοντας, ἀλλὰ καὶ οὕτω διαθέσει, ὥστε νὰ σκέπτονται πῶς νὰ ἀποσεισῶσι τὸν βρῦν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ νό-

μου ζυγόν, καὶ ἐνστερνισθῶσι τὴν πίστιν τοῦ ἐσταυρωμένου. Οἱ πλείστοι τούτων ἦσαν συντηρητικοί, μὴ τολμῶντες νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ὁ Μεσσοῦς εἶναι αὐτὸς ὁ σταυρωθεὶς Ναζωραῖος· ἀλλὰ καὶ ἐν τοιοῦτον βῆμα εἶναι καὶ λέγεται θάρρος ἡρωϊκόν. Οἱ λόγοι σου, ἔλεγον, εἶναι ἀλήθεια ἀκαταγώνιστος· ἀλλ' ἡμεῖς ὀφείλομεν ν' ἀναμένωμεν. Ἐχομεν γῆνους βλέψεις, αἵτινες δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐκείνου, οὐτινος ἡ βασιλεία οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ὀφείλομεν νὰ ἐρευνήσωμεν τοὺς προφήτας, δέον νὰ συμβουλευθῶμεν τοὺς Ραββί. Σὺ δὲ μὴ ἐλθὲ καὶ ἀλλήσον αὐθις εἰς τὸ μεταξὺ Σάββατον περὶ πάντων ὧν σήμερον ἠκούσαμεν, καὶ θέλομεν ἀπορασῆσαι. Ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων, ἀποπύσαντες τὴν πλάνην καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐβαπτίσθησαν. «Αὐθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἐπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ». Ἡ παρόρμησις αὕτη τοῦ Παύλου καὶ ἡ προτροπὴ ὅπως ἐπιμένωσιν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἦν ἀναγκαία, διότι προέβλεπεν ὀποιους κλύδωνας καὶ σάλους τοιαῦτα ἐπιστροφῆς θὰ προῦκάλουν, προνοοῖα δὲ πατρικῆ ἐστῆριζεν αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, καὶ ὥπλιζεν αὐτοὺς κατὰ τῶν σφοδρῶν προσβολῶν, τὰς ὁποίας ἡ φαρισαϊκὴ κακία ἐμηχανᾷτο· ἐγίνωσκεν ὁ μέγας ἀπόστολος, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ἐπλάσθη ἀσταθής, ὅτι πᾶσα ἀντιζῆσος πνοὴ δύναται νὰ διασειῆ καὶ συγκλονήσῃ τὰς ἰσχυροτάτας τῶν πεποισήσεων, καὶ εἰς πολλάκις λόγος νὰ μεταβάλλῃ σιδηροῦς καὶ ἀκάμπτους χαρακτῆρας, ὅτι ἄνδρες, ἐπὶ τῇ πίστει τῶν ὀπίωυ ἡδύνατο καὶ νὰ ὀκνηθῆ τις μεταπίπτουσι καὶ καταντῶσιν ἐχθροὶ ἡμῶν ἄσπονδοι.

Οἱ λόγοι του ὁμοίωζον πρὸς λίθον βρῦν καὶ μέγαν ριθῆντα εἰς θάλασσαν γαλινηναίαν καὶ ἀκύμαντον, τῆς ὁποίας τὰ κύματα καὶ αἱ δονήσεις ὡς ἐκ τῆς βολῆς τοῦ λίθου, μικραὶ ἐν ἀρχῇ καὶ βαθμηδὸν μεγεθυνόμεναι καὶ εὐρυνόμεναι παρεκτείνονται μέχρι τῆς ἀπωτάτης ἀκτῆς. Καθ' ἅπασαν τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ταπεινῇ τοῦ ἐργάτου καλύβῃ ἠκούσθη τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου, ὡς τὸ κύμα, τὸ ὁποῖον ὁ ριπτόμενος λίθος παράγει καθ' ὅλον τὸ ἀχανὲς πέλαγος. Ἐκ τῆς Ἀντιοχείας τὰ κύματα τοῦ λόγου πολλαπλασιαζόμενα, ἐξηπλώθησαν καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων χωρίων, διότι ἡ Ἀντιόχεια κέντρον τότε οὖσα μέγα ἐμπορικόν, προσεἰλκυεν ἅπαντας τοὺς ἐγγύθεν καὶ πόρρωθεν λαούς, οἵτινες

ἀναλλάσσοντες τὰ ἐγχώρια προϊόντα, μετέφερον ἐπιστρέφοντες οἰκαδε καὶ τὰς νέας εἰδήσεις, πολιτικὰς τε καὶ οικονομικὰς. Ἄλλ' ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀντὶ τῶν κοινῶν καὶ συνήθων εἰδήσεων, οὐδὲν ἄλλο συμμετεκόμιζον, εἰμὴ τὸ ὄνομα τοῦ νέου διδασκάλου. Διὸ καὶ τῶ ἐργομένῳ Σαββάτῳ νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εὐποροὶ καὶ ἄποροι ἔσπευσαν νὰ κατακλύσωσι τὴν συναγωγὴν. «Τῶ δὲ ἐργομένῳ Σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» (44).

Ὁ Ἰσραήλιος ὑπῆρξε πλήρης, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς ὑποβερμαίνει τὸν γόλον καὶ τὸν φθόνον τῶν ποταπῶν καὶ χαμαιζήλων τῆς συναγωγῆς ἀρχόντων. Ἐβλεπον δτι ὁ Ἰουδαϊσμός ἐκινδύνευε νὰ ἐπισκισθῆ ὑπὸ τοῦ φωτός τοῦ νέου θρησκευματος, δτι ελον τὸ ρεῦμα τοῦ λαοῦ ἦν ὑπὲρ αὐτοῦ, διαρραδιουργήσαντες δὲ μεγάλην τοῦ λαοῦ στάσιν, ἐμψαγήσαντο νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτὸν, ὅπερ καὶ ἐπέτυχον, διαστρέψαντες τοὺς θεῖους τοῦ ἀποστόλου λόγους, καὶ κατηγορήσαντες αὐτὸν ὡς καταστροφέα τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ καὶ ὕβριστὴν τοῦ νόμου. «Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοὺς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένους, ἀντιλέγοντες καὶ βλασημούντες» (45).

Ὅσα ἡ ἀνθρωπίνη καρδία νὰ ἐπινοήσῃ ἡδυνήθη, ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ θαυμαστῆς προθυμίας σπύσας νὰ ἀκούσῃ, ἤδη ἀπορεύγει αὐτόν, διότι ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν Πράξεων, δὲν παρέργεται πλέον τὸ τρίτον ὁ ἀπόστολος εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἀτάραχος δὲ ὡς βράχος πρὸ τῆς Ἰουδαϊκῆς κακεντρεγείας καὶ κακοηθείας, στρέφεται ἤδη πρὸς τὴν ἀγνὴν ἐθνικὴν καρδίαν, κηρύττων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἣν τόσον οὗτοι καταφρονήσαντες ἐξύβρισαν, αὐμὴν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπαθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἐκυτοῦς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη» (13, 26).

Οὐδαμῶς ἐκπλήτσομαι ἐπὶ τῇ πωρώσει τῶν Ἰουδαίων, διότι καὶ ὁ Θεόπηγς Μωϋσῆς περιγράφει ἡμῖν ταύτην μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους διὰ τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ στεναγμῶν του· καὶ οἱ προφήται λιθοβολούμενοι διὰ τοῦ αἱματός των, καὶ ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου διὰ τοῦ σταυροῦ του· ἔδει οὗτοι νὰ πληρώσωσι τὸ μέτρον πῶν πατέρων αὐτῶν. Πῶς ὁ περιούσιος τοῦ Κυρίου λαὸς ὁ ἐκλεκτός καὶ ἡγαπημένος Ἰσραήλ, πῶς διεφθάρη καὶ ἐξέπεσε! πῶς ἡ γῆ αὐτῆ ἡ ἀγαθὴ καὶ ἐπηγγελμένη μετεστράφη εἰς αὐμηρὰν καὶ κατάξηρον ἐρημον, ἐπ' ἣν ἡ ζωογόνος τοῦ ἡλίου ἀκτίς οὐδεμίαν ἔχει ἐτι δυνάμειν! Ἡ καρ-

διά του πωρωθεῖσα, μετεβλήθη εἰς κατάξηρον βράχον, ἐπ' οὗ καὶ ἡ δροσερωτέρα σταγὼν ὕδατος ἐξαφανίζεται. Καὶ ἐν μέσῳ τῆς αὐχμηρᾶς ταύτης ἐρήμου, ἀναπηδᾷ καὶ ἐκπλαστάνει διὰ τῆς δρόσου τῆς νέας οὐρανῶθεν διδασκαλίας ὁ λεγόμενος ἐθνισμός, τὰ ἔθνη κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ περικαλλὴς ὄασις, ἣτις ἀπλήστως ἀποδέγεται καὶ τὴν ἐλαχίστην ἰκμάδα τῆς οὐρανοῦ δρόσου τοῦ κηρύγματος. «Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ ἐπίπιστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον» (48).

Ἰσως νομίζει τις, ὅτι καταλιπὼν τοὺς Ἰουδαίους ὁ ἀπόστολος καὶ στραφεὶς εἰς τὰ ἔθνη, θὰ ἡδύνατο ἀνενοχλήτως ἐπὶ τοῦ πεδίου νὰ ἐνεργῇ καὶ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἰουδαίων ἤθελον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νὰ ἀρχωσιν· οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδουκαῖοι δὲν ἠνείχοντο ἕτερον, ἔστω καὶ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν νὰ προεξάρχη· τοὺς πάντας ἡξίου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν των νὰ ἔχωσι· διότι προέβλεπον ὅτι, ἂν ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀποστόλου ἐκραταιοῦτο ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἂν ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου ἐξηπλοῦτο καὶ ἡ χριστιανικὴ περὶ δικαίου θεωρίαν καθήρξει τοὺς τύπους τοῦ Μωσαϊκοῦ καὶ προσεκυνεῖτο ἐκεῖνος, τοῦ ὅποιον τὸ αἷμα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων των ἐπεκαλέσαντο, τότε θὰ ἐξέπιπτον πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Ἐπινοοῦσι λοιπὸν δύο σατανικὰ μέσα πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἔργου αὐτοῦ· τὸν λαὸν καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχάς· καὶ οἱ δύο πρέπει νὰ ὑψώσωσι φωνήν· καὶ οἱ δύο πρέπει νὰ ἐξαφανίσωσιν αὐτόν. Ἄλλ' ἡ προσωπικὴ δυνάμεις τῶν ἀρχόντων τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὸν λαόν, ἦν λίαν ἀσθενής· διότι ὁ λαὸς οὐδεμίαν ἐτι σπουδαιότητα ἀπένειμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν ψευδῶν τοῦ νόμου διδασκάλων. Τούτου ἕνεκα εἰς ἕτερον προσέφυγον μέσον, ἦτοι εἰς τὴν δυνάμειν τῶν γυναικῶν. «Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐτχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον» (50). Τοιαύτας ἔθεν εὐσεβεῖς καὶ εὐσχημόνας παρώτρυναν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς διωγμὸν τοῦ Παύλου, αἵτινες πανταχοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ ἐν ταῖς οἰκογενειακαῖς συνάξεσιν, οὐδὲν ἄλλο ἐποίουν, εἰμὴ βαθεῶς στεναζοῦσαι, ἠῦχοντο ἴλωσ· νὰ γέννηται ὁ Θεὸς πρὸς τὴν θλιβεράν τῆς πατρίδος των κατάστασιν, ἣν ὁ νέος οὗτος διδασκάλος ἐδημιούργησε, διαταράξας τὴν τοῦ οἴκου εὐδαιμονίαν καὶ διαρρήξας τὰ δεσμὰ τῆς ἀγάπης καὶ οἰκειότητος, ἀτινα-

συνέδεον ἔθνικοὺς καὶ Ἰουδαίους. Ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τούτων ἀναθαρρήσαντες καὶ τινες τῶν πρώτα φερόντων, ἀνεμασῆσαντο ἑμοίας καταγγελίας καὶ παράπονα. Ἐναπέκειτο ἔθεν εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς νὰ κρίνωσιν ἀμφοτέρω τὰ μέρη καὶ ἀποκαταστήσωσι τὴν διαταραχθεῖσαν εἰρήνην. Εἰς τίνα κρίσιν κατέληξαν αὐταί, ὀλίγον ἢ οὐδαμῶς ἡμῖν ἐνδιαφέρει, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ ἀπόστολος ἐξειδίωχθη ἐκεῖθεν ὡς ἐνοχλήσας τὴν εἰρήνην αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἤρεμος καὶ ἐν τοιαύτῃ πιρῶν ἐκδηλώσει τῶν Ἰουδαϊκῶν αἰσθημάτων, ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀπροσκόπου συνειδήσεως, ἣν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀφέλῃ. Πέποιθεν ὅτι ὁ σπόρος οὐ ἀφθόμως ἔσπειρε, δὲν θὰ καταπιγῆ εἰς τὰς ἀκάνθας τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀλλὰ θὰ αὐξηθῆ εἰς δένδρον μέγα καὶ ἀμφιλαφὲς ὑπ' οὗ τοὺς κλώνας θὰ ἀναψύχεται ἡ ταλαίπωρος καὶ καταπεποννημένη ἀνθρωπότης. Χαίρων ἔθεν ἐπὶ τοῖς νέοις ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ διωγμοῖς μεταβαίνει εἰς Ἰκόνιον, ἐκτινάξας ἐπ' αὐτοὺς τὸν κοινορτὸν τῶν ποδῶν του (13, 5).

Ἄλλ' ἂν ὁ ἀγάριστος λαὸς τῆς Πισιδείας, ὡ μακάριε Παῦλε, ἐξύβρισε τὸ ἅγιον ὄνομά σου, ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ἐχαράξαμεν αὐτὸ εἰς τὰς πλάκας τῶν καρδιῶν μας, διότι σὺ ὑπῆρξας ὁ μέγας καὶ διαρκὴς ἡμῶν διδάσκαλος· σὺ προβάλλεις καὶ νῦν διὰ τῶν ἀκτίων τῆς διδασκαλίας σου ἄφρωνος διὰ παντός ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὰς ἱερωτέρας στιγμὰς τοῦ βίου ἡμῶν, ἀναβιβάζων καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὸν ὑψηλὸν καὶ ἅγιον κόσμον. Σὺ ὑπῆρξας καὶ θὰ ὑπάρχῃς ὁ αἰώνιος τῆς ἀνθρωπότητος διδάσκαλος· ὁ χριστιανισμὸς ἠμμοίρησε νὰ λαλήσῃ διὰ τῆς λαλιᾶς σου, ἥτις ἐνεχαράχθη ἀνεξίτηλοις γράμμασιν εἰς τὴν αἰώνιον βίβλον τῆς ἀνθρωπότητος· Οἴχεται ἡ Ἑλλάς τοῦ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου, ἐξηρανίσθησαν τὰ μεγάλα βασίλεια τῆς Βαβυλωνῶνος καὶ Νινευῆ, ἡ φωνὴ σου ὁμοῦ θὰ ἀκούηται εἰς αἰῶνας αἰῶνων, διότι ὁ λόγος σου ἦν ἐκ Θεοῦ· Εἰς σὲ στρέφεται ἡ καρδία μας ὅπταν ἡ λύπη καὶ ὁ πόνος καταλάβωσιν ἡμᾶς ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τοῦ βίου· διότι ἐπὶ τῇ τελευτῇ γονέων, τέκνων, συγγενῶν καὶ φίλων κλαίεις καὶ σὺ μετὰ κλαίωντων καὶ δακρύεις μετ' ἡμῶν καὶ ἐνσταλάξεις ἡδονὴν εἰς τὰ ἡμέτερα δάκρυα. Ὅπταν δέ τις διανύσας τὸ ἔαρ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, φθάσῃ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς καὶ μεμονωμένος ἐν τῇ ἰδίᾳ κοιτῶνι ἀναμένη νὰ σημάνη ἡ ὥρα ἡ καὶ τοῦτον προσκαλοῦσα πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, σὺ ψάλλεις αὐτῷ ἄσματα ἐπουρανοῦ σοφίας, περὶ αἰωνιότητος καὶ ἀθανασίας.

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ἐκδιδοῦτος

Ἰωακείμ Φοροπούλου

μητροπολίτου Μελενίκου

Πηγαὶ τῆς ἰστορίας τῆς ἰδρυθείσας, συντηρούσας καὶ διοικήσεως τῶν Σχολῶν τοῦ Γένους ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ οἰκουμενικοῦ Θεοῦ.

Ἀριθ. 30.

Φροντιστήριον Παλαιῶν Πατρῶν.

Ἰσοῦ ἀπαράλλακτορ τοῦ ἤδη ἐκδοθέντος Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γράμματος περὶ τοῦ ρεωστέ ἐπισκευασθέντος ἐν τῇ χώρᾳ Παλαιῶν Πατρῶν ἱεροῦ ραοῦ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ ἅμα τοῦ ρεωστέ συγκροτηθέντος ἐκεῖσε φροντιστηρίου.

Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κτλ.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἀνηνέχθη καὶ ἐδηλοποιήθη ἡμῖν, ὡς ἐν τῇ χώρᾳ Παλαιῶν Πατρῶν μὴ ὄντος κατὰ τοὺςδε τοὺς χρόνους κοινοῦ φροντιστηρίου τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, οἱ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ὁμώμενοι τρεῖς ἀδελφοί, ὅτε Ἰωακείμ, ὁ Κοσμάς καὶ ὁ Κύριλλος μοναχοί, παιδείας εὐήκοντες καὶ θεῖα κεινημένοι ζήλω συστήσασθαι συνέθεντο μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ἀπολαθόντες οὖν τόπον προσφυῶς καὶ καταλλήλως ἔχοντα ὡς οὗτ' ἐν μέσῳ τῆς χώρας καὶ τῆς τῶν πολλῶν τύψεως, οὔτε πόρρω που, ἀλλ' ἐγγύς τῆς αὐτῆς χώρας κείμενον, ἐν αὐτῷ πόνοις καὶ δαπανήμασιν ἰδίαις ἀνήγειραν καὶ ἀνεκοδομήσαντο τὸ μελετηθὲν φροντιστήριον, ὥστε πολλοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς χώρας ἔρωτι παιδείας ἤδη προσφοιτῶντας διδάσκεισθαι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα καὶ τινὰς αὐτῶν ἀπόρως ἔχοντας διατρέφεισθαι ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν διδασκάλων, καίτοι μηδεμίαν ἐχόντων βοήθειαν ἀπὸ τῆς κοινότητος τῆς χώρας ἐκείνης· τὸ γοῦν κοινωφελές τοῦτο ἔργον ὁρῶντες οἱ τῆς αὐτῆς χώρας τιμωτάτοι προεστώτες καὶ δι' ἰδίων πόνων καὶ ἰδρώτων καὶ ἀναλωμάτων οὐκ ὀλίγων ἐπισκευασάμενοι τὸν ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ ἅπὸν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου, πρότερον μὲν μοναστήριον ὑπάρξαντα σταυροπηγιακόν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ γεινιᾶζοντα τῇ αὐτῇ χώρᾳ λοιπὰ τέσσαρα σταυροπηγιακὰ μοναστήρια, κἄλλει καὶ μεγεθῆ διαιπρέπον, ἐρείπιον δὲ πρὸ χρόνων ἤδη τινῶν καταπατάτα καὶ εἰς τὴν προτέραν ἢ δυνατὸν ἐπαναγαγόντες εὐπρέπειαν θεῶν συνάρεσι,

ἔγνωσαν κοινή και ὁμοφώνῃ γνώμῃ προσκληρώσασθαι τῷ ρηθέντι φροντιστηρίῳ και σύνθεσμον αὐτοῖς ἐπιέσθαι, νεοδηῖτοι: οὗτοι, και ὁμοῦ πρὸς ὠφέλειαν ἀφορῶσι και καύχημα τῆς πατρίδος αὐτῶν· διὸ και φέροντες ἀνέθεντο ταῦτα τῇ προνοίᾳ και κηδεμονίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τοῦτο μὲν πρὸς ἀπαρισμόν τῆς περιοχῆς τοῦ αὐτοῦ ναοῦ και καλλωπισμόν τῶν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, τοῦτο δ' αὖ και πρὸς ἐπισύστασιν και διάρκειαν τοῦ ρηθέντος φροντιστηρίου, και διὰ κοινῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς ἐδείχθησαν θερμῶς ἀντιλαβέσθαι ἀμοτέρων ἄλλα, τοῦ τε εἰρημένου μοναστηρίου ὑπ' αὐτῶν ἤδη ἀνεγερμένου δι' ἰδίων πόνων και δαπανημάτων και τοῦ νεωστὶ συγκροτηθέντος φροντιστηρίου πρὸς ὠφέλειαν ἀφορῶντος τῆς πατρίδος αὐτῶν, και ἀμοτέρους ἐπειλεγῆσαι τὴν ἐπισύστασιν διὰ σταυροπηγιακῆς ἀξίας και ἐλευθερίας. Τὴν γοῦν αἴτησιν αὐτῶν εὐμενῶς ἀποδεχόμενοι και τὴν προθυμίαν ἐπαινέσαντες, ὡς εἰς θεᾶριστον ἀφορῶντα σκοπόν, και ἤμιν τὰ μέγιστα φίλην, ἔγνωμεν κοινή συνοδικὴ διαγνώμῃ σταυροπηγιακὸν ἀναδείξει τὸ εἰρημένον μοναστήριον, κατὰ τὰ ἀπερ κέκτηται πρόνομια ὁ καθ' ἡμᾶς ἀγιώτατος ἀποστολικὸς πατριαρχικὸς και οἰκουμενικὸς θρόνος, και προσκληρώσασθαι τῷ ρηθέντι φροντιστηρίῳ κατὰ τὴν θερμὴν αὐτῶν ἀξίωσιν· ἀλλὰ και τὰ περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου προσδιορισθῆσαι ὡς ἀν κἀκείνῳ μὲν ἔχει καλῶς διεξχεσθαι, και τοῦτο παραπολυμένῳ ἀεὶ τῆς ἐνοῦσης ὠφελείας. Κάντευθεν ἀπερναυχέμεθα πρῶτον μὲν ἐφημερίους ἐν αὐτῷ καθιστάναι ἐκ τῶν φροντιστηρίου ἐκείνου τροφιμῶν τῶν ἱεροσῶνη τετιμημένων, οἵτινες ἔχουσι ψάλλειν και ἐκτελεῖν ἅπαντα τὰ τοῖς ἱερεῦσιν ἀνήκοντα και μνημονεύειν τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ἡμῶν ὀνόματος· δευτέρον δὲ ἐκ τῆς συναγομένης ἐλεημοσύνης τῶν χριστιανῶν ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ ἔχειν τοὺς τε διδασκάλους τοῦ σχολείου και τοὺς ἀπόρους τῶν μαθητῶν διατρέφεσθαι και διακυβερνᾶσθαι· και τρίτον ἐπὶ ἀπαριστῆθαι τὰ τῆς περιοχῆς και κόσμου τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, τὰ καθ' ἕκαστον ἔτος περριτεύοντα τῶν εἰσοδημάτων τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου πρὸς οὐδὲν ἄλλο δαπανᾶσθαι, εἰ μὴ πρὸς συγκρότησιν σχολείων ἐν ἐκάστη τῶν ἐνοριῶν τῆς πολιτείας ἐκείνης, μισθόν τε τῶν διδασκάλων και ζωάρκειαν τῶν ἐνδεῶν μαθητῶν, ὧν ἀν πολλαπλασιαζομένης τῆς διδασκαλίας καρπὸς ἀνάλογος ἐπιγίγνοιτο· τέταρτον ἐπιτρόπους και ἐπιστάτας τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου καθιστάναι τέσσαρα ἐκ τῶν κατὰ καιροῦ προσώτων τῆς αὐτῆς χώρας, οἵτινες τῇ εἰδήσει και γνώμῃ τῶν διδασκάλων ἔχουσι διοικεῖν τὰ τε ἔσοδα και ἔξοδα τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου και πρὸς οὐδὲν ἄλλο δαπανᾶν ἐκεῖνα, εἰ μὴ πρὸς σύστασιν τοῦ τε ἤδη συγκροτηθέντος φροντιστηρίου και τῶν εἰσέπειτα θεῶν συνάξει συγκροτησομένων. Ταῦτα γοῦν οὕτω διορισόμενοι πρὸς ὠφέλειαν και σύ-

στασιν ἀμοτέρων, τοῦ τε μοναστηρίου και τοῦ φροντιστηρίου, γράφομεν και ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων και ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν και συλλειτουργῶν, ἐκ τοῦ διαληφθέντος ἱερομοναστηρίου, τοῦ κειμένου ἐν τῇ χώρῃ Παλαιῶν Πατρῶν και τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου ἀπὸ τοῦ ναοῦ και εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα αἰῶνα πατριαρχικῶν και σταυροπηγιακῶν ὄντος τε και λεγομένου και ἐν ἐλευθερίᾳ πανταλεῖ και ἀσδοσιχῆ διεξαγομένου, και μὴ τι τῷ κατὰ τόπον ἀρχιερεῖ, μήτε ἄλλῳ τινι ὑποκειμένου, εἰ μὴ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ ἀποστολικῷ και Πατριαρχικῷ και Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, και προσκεκληρωμένῳ διατελοῦντος ἐς αἰὶ τῷ νεωστὶ συγκροτηθέντι ἐν τῇ χώρῃ ἐκείνῃ φροντιστηρίῳ και συνημένου ἀναποσπᾶστος και ἀναφαίρετος, μνημονευομένου ἐν αὐτῷ τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ἔχωσι δικτηρεῖσθαι ἀπαρεγγεῖρητα και ἀπαρσάλευτα, και διενεργεῖσθαι διὰ παντὸς ἀπερ ἐξέθεμεθα ἀνωτέρω συστατικὰ και συντηρητικὰ ὄντα ἀμοτέρων, τοῦ τε μοναστηρίου και ἄλλα τοῦ φροντιστηρίου, μηδεμιᾶς ἱπηρείας ἐπαγομένης οὔτε παρὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, οὔτε παρ' οὔτινοςοῦν ἄλλου προσώπου, ἐκ διενεργητῆς διηκτικῆς ἢ διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ χώρῃ και προκόπτειν ἔχουσι ἐπ' ἀρετῇ οἱ ἐν αὐτῇ νέοι πρᾶξει τε και θεωρίᾳ κοσμοῦμενοι· σκοπὸς γὰρ ἡμῖν, δι' ὃν ἐτοιμῶς εἰς ταῦτα πράχθημεν και ἡ προκοπὴ, ἐπίδοσις τῶν ἐκείσε πνευματικῶν ἡμῶν τέκνων· ὅς δ' ἐν τῶν ἀπάντων ἐπιχειρήσῃ διασεισῆσαι και ἀνατρέψαι τὰ καλῶς ἀπορραβέντα ἤδη περὶ τε τοῦ εἰρημένου φροντιστηρίου και τοῦ μοναστηρίου, ὁ τοιοῦτος ὡς ἐχθρὸς τῆς τοῦ Γένους προκοπῆς και τελειότητος και μισόκαλος και θεομάχος, ὁποῖας ποτ' ἀν εἴη τάξεως και καταστάσεως, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ἀγίας και ὁμοουσίου και ζωοποιου και ἀδιαιρέτου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῷ φύσει Θεοῦ, και μετὰ θάνατον ἄλυτος και προκοπήν οὐ μὴ ἴδοι, οὔτε πρόσωπον Θεοῦ, εἴη δὲ και πάσις ταῖς Πατριαρχικαῖς και Συνοδικαῖς ἀράς ὑπεύθυνος και ἐνοχος τῷ πυρὶ τῆς γενένης. Ἐπὶ τούτους οὖν ἀπασιν ἐγένετο και τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν Συνοδικὸν Συγγιλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα και ἐπεβραβεύθη τῷ διαληφθέντι ἱερῷ σταυροπηγιακῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἀγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψξζ' κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

ἐπιμεμήσεως α'.

Σαμουὴλ ἑλέφ Θεοῦ καλ.

† Ὁ Νικαίας Ἀνθίμος, — † ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδοσίος, — † ὁ Λαρίσης Μελέτιος, — † ὁ Ἰωαν-

γίνωρ Γαβριήλ, — † ὁ Βιζύης Γεράσιμος, — † ὁ Μπεληγραδίου Ἱερεμίας.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε'. πατριαρχ. κώδικος σελ. 344. Περί τῆς Σχολῆς ταύτης οὐδὲν λέγουσιν οὔτε ὁ κ. Παρνακίος ἐν τῷ Σχεδιάσματι, οὔτε ὁ κ. Γεδεών ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν Χρονικοῖς τῆς Πατρ. Ἀκαδημίας.

Ἄριθ. 31.

Ἑλληνικὴ Σχολὴ Ψαρῶν.

Ἰσορ σιγ.βιβλίου γράμματος περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ διδασκάλου ἐν τῇ νήσῳ τῶν Ψαρῶν.

Σαμουὴλ ἐλέφ Θεοῦ κτλ.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ὁ ἐνδοξότατος καὶ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Λογοθέτης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῆς κατικεχαγιάς τῆς ἐκλαμπροτάτης οὐθεντίας Μολδοβλαχίας κ. Νικόλαος Σουτζος, υἱὸς κατὰ πνεῦμα Κυρίου φροντίζων τῆς κοινῆς ὠφελείας τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ψαρῶν χριστιανῶν, οὕτῃ ἐξαρχίᾳ τῆς αὐτοῦ Εὐγενείας, καὶ ὡς ἐραστῆς παιδείας διάκυρος καὶ τῶν ταύτης πεπειραμένος καλῶν, ἐφιέμενος τῆς ἐν μαθήσει προκοπῆς αὐτῶν καὶ ἐπιδόσεως, σπουδὴν κατεβάλετο συστήσασθαι ἐν αὐτῇ δὴ τῇ νήσῳ διδασκαλιῶν τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, ὅπως οἱ ἐν αὐτῇ νέοι τὰ πρῶτα τὴν ἐγκύκλιον παιδεύουνοι παιδεύειν ἔχουσι προκόπτειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ εἰς τελειοτέραν ἤδη μεταβαίνειν θεωρίαν, εὐρῶν οὖν τὸν ὀπιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Γρηγόριον, ἄνδρα πεπαιδευμένον καὶ κόσμιον τὸν τρόπον καὶ ἰκανῶς ἔχοντα οὐ μόνον διδάσκειν τοὺς ἐκείσε νέους τὴν ἐγκύκλιον παιδεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὀρθοτομεῖν καὶ κηρύσσειν ἐπ' ἐκκλησίας εἰς κοινὴν ὠφελείαν τῶν ἐνοικούντων χριστιανῶν, κατέστησεν αὐτὸν διδασκαλὸν ἅμα καὶ ἡγούμενον τοῦ ἐκείσε ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐπι τοιυθήκη τοιαύτη, ὅπως ἔπισκεπτόμενος ἅμα τὸ εἰρημένον μοναστήριον καὶ φροντίζων τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἔχη καρποῦσθαι τὰς προσόδους τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ ὡς ἀντιμισθίαν τοῦ περὶ διδασκαλίας κόπου αὐτοῦ. Τὸ οὖν θεάρεστον τοῦτ' ἔργον ἀνερχθὲν ἡμῖν παρὰ τῆς αὐτοῦ Εὐγενείας καὶ ἀποδεχόμενοι προθύμως καὶ τὸ ἐνθεον αὐτοῦ ζῆλον ἐπαινεύοντες καὶ εὐχαῖς ἐγκαρδίως ἀνταμείψαντες, ἔγνωμεν ἐπισυστήσασθαι τοῦτο καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος· ὅθεν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ἵνα ὁ διαληφθεὶς ὀσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κύρ Γρηγόριος ὀφείλων διδάσκειν προθύμως καὶ ἐπιμελῶς τοὺς ἔρωτι παιδείας καὶ μαθήσεως προσφαιτῶντας νέους τὴν ἐγκύκλιον παιδεύειν καὶ κηρύ-

σειν ἐσθ' ὅτε ἐπ' ἐκκλησίας τὸν λόγον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἰς κοινὴν τῶν ἐνοικούντων τῇ ρηθείᾳ νήσῳ χριστιανῶν ὠφείλῃαν, καθάπερ ἐπαγγελιάμενος συνέθετο πρὸς τὸν διαληφθέντα ἐνδοξότατον καὶ εὐγενέστατον ἄρχοντα Μέγαν Λογοθέτην καὶ ἔσχαρον καθολικὸν τῆς αὐτῆς νήσου, ἔχη προεστασθαι καὶ ἡγουμενεύειν ἐν τῷ ρηθέντι ἱερῷ μοναστηρίῳ καὶ ἐπιμελούμενος τῆς συστάσεως αὐτοῦ καρποῦσθαι τὰς προσόδους ἀπάσας τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ ἄντι τοῦ περὶ διδασκαλίας μισθοῦ τοῦ κόπου αὐτοῦ ἀκωλύτως καὶ ἀνεπηρέστως, ὡς ἂν ἐνεργουμένης διηνεκῶς καὶ ἀόκνως ὑπ' αὐτοῦ τῆς διδασκαλίας, γίγνοιτο καρπὸς ἐν παιδείᾳ προκοπῆς καὶ ἐπίδοσεως κατὰ τὸν θεάρεστον σκοπὸν καὶ ἔνθεον ζῆλον τῆς αὐτοῦ Εὐγενείας, τοῦ καθολικοῦ ἑξάρχου· ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος φανῇ ἐναντίος τῷ θεαρέστῳ καὶ κοινωφελεῖ τούτῳ ἔργῳ καὶ ἐπιχειρήσῃ οἰσθητίνῃ τρόπῳ διχασεῖσαι καὶ ἀνατρέψαι τὰ κατ' αὐτό, ὁ τοιοῦτος, ὁποῖος ἂν ᾖ, ἱερωμένος ἢ λαϊκός, ἀριωριτωμένος εἴη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαίρετου μακαρίας Τριάδος καὶ κατηραμένος· ὅθεν εἰς ἀσπράλειαν καὶ μονιμότητα τοῦ θεαρέστου τούτου κελου ἐγένετο καὶ τὸ πρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐπιβεβιωτήριον γράμμα καὶ ἐδόθη τῷ διαληφθέντι ὀσιωτάτῳ κλπ.

αψξζ' κατὰ μῆνα Ἰανουάριον Ἰνδικτικῶνος ιε'.

† Ὁ Καισαρείας Μακάριος, — † Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος, — † Ὁ Κιζίκου Γεράσιμος, — † Ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος, — † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος, — † Ὁ Δέρκων Διονύσιος, — † Ὁ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος, — † Ὁ Κρήτης Γεράσιμος, — † Ὁ Μιτυλήνης Ἀρθίμος, — † Ὁ Βυθύνης Ἰωσήφ, — † Ὁ Ἀρχαίου Ἀναρίας, — † Ὁ Ναυπλίου Βερεδικτος, — † Ὁ Σαρτορήνης Διονύσιος.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ Ε'. πατρ. κώδικος σελ. 328.

ΑΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΕΥΛΑΒΕΙΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ

Περιπλάθεν ἐσχάτως εἰς χεῖρας ἡμῶν ἄρθρον καταχωρισθὲν ἐν ἐνὶ τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «Νέου Χρόνου» Πετροπούλεως (4 Μαρτίου 1901), καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον ἀτὸ Φανάριον» παρεικτροπέμενον εἰς ἀνευλαβεῖς ἐκφράσεις κατὰ τοῦ κυριωτάτου τῶν ἐν Ἀνατολῇ πνευματικῶν κέντρων, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Δὲν εἶναι αὕτη πρώτη φορά, καθ' ἣν ὅμοιοι τῷ ἐκεῖ ἐπιστέλλοντι ἀρθρογράφῳ, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν φυλὴν καὶ τὸν φυλετισμὸν τιθέμενοι, ἀνευλαδῶς ἐπιτίθενται κατὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-

κλνσίας, παρασχούσης εἰς τὸν ρωσικὸν λαὸν πᾶν ὅ,τι οὗτος θεωρεῖ τιμαλφέστατον, κατὰ «τοῦ Φαναρίου», ὡς ἐνασμενίζόμενοι γράφουσιν, οὐ Φαναρίου τοῦτο μόνον ἴσως ὑπῆρξε τὸ μέγα πλημμελημα, ὅτι ἀφειδῶς ἐξέχεε καὶ διεσκόρπισε τὸ ἴδιον φῶς εἰς πάντας τοὺς σχόντας τὴν εὐτυχίαν νὰ πλησιασῶσιν αὐτό! Ὅτι δὲ καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸν ἀδίκως καὶ ἀνευλαβῶς ἐπιτιθέμενον ἀρθρογράφον χαρακτηρίζει πρὸ παντὸς ἡ ἀντεναγγελικὴ ἀρχὴ τοῦ φυλετισμοῦ, καὶ διὸ καθ' ὃν χρόνον προέρχεται οὗτος εἰς μέσον, ὅπως ἀποδώσῃ παρομοίας τάσεις εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τοῦτο σαφῶς καταφαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν πρώτων λέξεων τῆς διατριβῆς αὐτοῦ, ἃς καὶ παραθέτομεν περαιτέρω αὐτολεξεῖ, καὶ ἐν αἷς, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, μετὰ περισσῆς ὄντως μαρμαρυγῆς διαλάμπει ἡ πρὸς τοὺς ὁμοπίστους ἀδελφούς ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τε τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων ἔμπρακτος ἀγάπη: «Ἄν καὶ οἱ σύγχρονοι ἡμῖν Ἕλληνες, ἀρχεται οὗτος γράφων, πρεσβεύουσι τὴν αὐτὴν ἢν καὶ ἡμεῖς (οἱ ῥῶσσοι δηλ.) θρησκείαν, δὲν ἔπεται ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι δυνάμεθα νὰ θέτωμεν αὐτούς, ξένους ὄντας, ἐν ἀνωτέρῳ καὶ ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τοὺς γνησίους ἀδελφούς ἡμῶν Σλαῦους, καὶ οἷτινες ἀποτελοῦσι μέλη τῆς οἰκογενείας ἡμῶν, καὶ οἷτινες εἶνε ὅ,τι καὶ ἡμεῖς αὐτοί!» Ὑστερον ἀπὸ τοιοῦτον τιλαιυγῆς προοίμιον, πρὸ τοῦ ὁποίου ὄχρῳϊσιν ὄντως πᾶσι αἱ περὶ πνευματικῆς τῶν ὁμοπίστων συγγενείας ὑψηλὰ τοῦ σύρρανοβάμονος Παύλου θεωρίαι, νομίζομεν, ὅτι δὲν προσκρούομεν εἰς τὸ αἰσθημα τοῦ ὀρθοδόξου ἀναγνώστου, θεωροῦντες περιττὸν νὰ ἐξετάσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρθρογράφου ἀναπτυσσομένας ἐφεξῆς ἰδέας καὶ σκέψεις ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον σχέσεις τῶν ἐν διαφόροις σλαβικαῖς ἢ ὑπὸ σλαυοφώνων οἰκουμέναις χώραις ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν. Θεὸς ὡς βᾶσιν τὴν ὡς ἄνω διατυπωθεῖσαν ἀρχὴν τῆς φυλετικῆς διακρίσεως, ὁ ἀρθρογράφος μετὰ αὐστηρᾶς ὄντως λογικῆς συνεπειᾶς παρέχει ταῖς ἐν λόγῳ ἐκκλησίαις τὰς σοφὰς αὐτοῦ συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας, καὶ διαγράφει τὸ ὑψηλὸν ἰδεῶδες, πρὸς ὃ αὐταὶ ὀφείλουσι νὰ τείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ὅπερ εἶνε ἡ κατὰ παντὸς μὴ σλαυικῆς δυσπιστία καὶ ἐχθρότης. Ἐχει, βλέπετε, τὸ ἰδιόχρωμον πρῖσμα, ὑφ' ὃ καὶ μόνον βλέπει τὰ πράγματα. Εἶνε λυπηρὸν ὄντως τὸ φαινόμενον, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὀμοδόξου

ρωσικοῦ λαοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι τοιαῦτα περὶ τῆς γαλουχισίας αὐτὸν ἐν τῇ πίστει Μητροῦς Ἐκκλησίας φρονούντες καὶ τοιαύτας διὰ τοῦ τύπου διαδίδοντες ἰδέας περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεων τῶν διαφόρων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἄλλ' ἡμεῖς, ὑπομιμνήσκοντες εἰς τὸν ἀρθρογράφον τὰς δικαίας ἀλλοδοξῶν συγγραφέναι μομφὰς κατὰ τῆς τοιαύτης ὀλεθρίας πρὸς καταμελισμὸν τάσεως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἥτις φυσικῶς ἀπεργάζεται τὴν ἐξασθένειαν αὐτῶν καὶ ἀνεπάρκειαν ἐν τῷ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγῶνι, θεωροῦμεν πρόσφορον καὶ δικαίον ἅμα νὰ ὑποδείξωμεν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὅτι μετὰ τῶν ὀμογενῶν αὐτῷ συγγραφέναι οὐκ ὀλίγοι, οὐδ' ἀσίμῳ τινες ἔχουσιν ὅλους διαφόρους τῶν ἐκείνου βλέψεις ὡς πρὸς τὰ θιγόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα. Naί, ὅλους διάφοροι εἶναι αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διατυπούμεναι βλέψεις ἐν ταῖς συγγραφαῖς τοῦ μέγα ἐν τῇ ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ κεκτημένου ἐκκλησιαστικῶν κύρος ἀοιδίμου Φιλαρέτου, Μητροπολίτου Μόσχας, καὶ ὅλων διαφόρως ἐκφράζονται περὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων οἱ ἐκ τοῦ σύνεγγυς μελετήσαντες αὐτὰ ῥῶσσοι συγγραφεῖς Λεόντιεφ, Τεπλόφ, Φιλίπποφ καὶ ἄλλοι. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον οὐδὲ περιττὸν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ ὅ,τι ὁ τελευταῖος οὗτος ἐγγραφέ ποτε ἐξ ἀφορμῆς παρομοίων ἐπιθέσεων κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

«Ποῖον δὲ ἐνήγαγε πρὸ τοῦ δικαστικοῦ βήματος ὁ παράδοξος οὗτος εἰσαγγελεύς, ἐρωτᾷ μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν χάριτος ὁ εὐαγγελικώτατος ὄντως Τέρτιος Φιλίπποφ περὶ τοῦ τολμύσαντος τότε νὰ ἐκφρασθῆ ἀνευλαβῶς κατὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Καὶ ἀπαντᾷ: «Μίαν ἐκ τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, τὴν πρωτοστατοῦσαν κατὰ τὴν τιμὴν ἐν ὅλῳ τῷ ὀρθοδόξῳ κόσμῳ. Τὴν μητέρα τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας τὴν διαπαιδαγωγήσασαν αὐτὴν καὶ δι' αὐτῆς σύμπαντα τὸν ρωσικὸν λαὸν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκείναις ἀρχαῖς καὶ παραδόσεσιν, ἐν αἷς μέχρι τοῦ νῦν ἐδράζεται ἡ ἰσχὺς τῆς ρωσικῆς ἐπικρατείας, καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲ θέλει ἐδράζεσθαι ἐφ' ὅσον ἡ Ρωσσία ἐμμενεῖ πιστῇ ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ παραδόσεσιν ταύταις. Τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, ἐκ τῶν κόλπων τῆς ὁποίας ἐξώρμησαν οἱ ἀθάνατοι θεσσαλονικεῖς ἀδελφοί, οἱ ἱεραπόστολοι τῆς σλαβικῆς φυλῆς, οἱ μεταγγί-

σαντες εις την γλώσσαν ἡμῶν διὰ τῶν θαυμασιῶν μεταφράσεων τῶν ἅπαν τὸ ἀπερινόητον βῆθος τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας καὶ ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως. Τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, πρὸς ἣν διὰ τὰς ἀναριθμήτους πνευματικὰς εὐεργεσίας τῆς ἅπασα ἡ ρωσικὴ χώρα — ἀπὸ τοῦ Ὑσάρου μέχρι τοῦ τελευταίου χωρικοῦ—ἐν τῇ ῥοῇ πολλῶν αἰῶνων συνείθισε νὰ τρέφῃ αἶσθημα λατρείας, νὰ συμμετέχῃ εἰς τὰς στερήσεις καὶ τὰ παθήματα αὐτῆς, καὶ ἐν τῷ μετὰ τῆς ὁποίας συνδέσμῳ, ἀπὸ κοινοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν θρόνων, τρεπεται καὶ **προσδιορίζεται** ἡ ἐμμονὴ ἡμῶν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ὁμολογίᾳ». Καὶ περαιτέρω: «Ἡ διάνοια ἡμῶν καὶ μέχρι τὴν σήμερον ἀκόμῃ μένει δηλητηριασμένη ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τῶν κατὰ τῆς ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησίας συκοφαντιῶν. Καὶ μόλονότι τὰ συντελεσθέντα ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς σύμπαντος τοῦ κόσμου γεγονότα ὤφειλον, νομίζομεν, νὰ πείσωσιν ἡμᾶς, ὅτι ἡ διατάραξις τῆς τάξεως τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἦτο μόνον ἀφορμὴ πρὸς δικαιολόγησιν ὑποκρυπτομένης στάσεως καὶ ὅτι περὶ τῆς διακανονίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς βουλγαρικῆς στάσεως δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην μέριμναν, οὐχ ἦττον ἡμεῖς καὶ μέχρι τοῦδε ἀκόμῃ δὲν δυνάμεθα καθ' ὁλοκληρίαν νὰ ἀπαλλαγώμεν τῶν ἐγκατασπαρέντων ἐν τῷ νῷ ἐκάστου ἡμῶν προλήψεων, καὶ δὲν ἐννοοῦμεν ν' ἀφήσωμεν τὴν πονηρὰν καὶ φανύλην ἔξιν τοῦ νὰ κηλιδῶμεν τὸ ὄνομα τοῦ κλήρου ὁμοπίστων ἡμῖν Ἐκκλησιῶν, ὑφαρπάζοντες αὐθαίρετως τὸ μυσθὸν ἀνῆκον ἡμῖν δικαίωμα τῆς ἐπικρίσεως τῶν ἀδελφῶν ἐκείνων, οἵτινες κατὰ θεῖαν πάντως οἰκονομίαν κατῴρθωσαν καὶ μεθ' ὅλον τὸ ἀντίξουν τῶν περιστάσεων νὰ διατηρήσωσιν ἐν ἀμέπτῳ ὁλότῃ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτοῖς παρακαταθήκην τῆς πίστεως. Εἰς τὰ τραύματα αὐτῶν ἡμεῖς οὐδὲ μέχρι σήμερον ἀκόμῃ δὲν αἰσχνόμεθα ἐπιπροσθέτοντες νέας πληγὰς, αἵτινες, καθὼς ὑπὸ ἀδελφικῆς χειρὸς καταφερόμενα, εἶνε ἑκατοντάκις δι' αὐτοὺς βαρύτεραι καὶ δηκτικώτεραι ἐκείνων, ἃς ἐπιφέρουσιν οἱ κοινοὶ αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν ἐχθροί».

Κατακλείομεν μὲ τοὺς συμπαθείας πλήρεις τούτους λόγους τοῦ γυνσίου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκείνου τέκνου, καὶ ἐκφράζομεν καὶ αὐτῆς τὴν βαθεῖαν ἡμῶν λύπην ἐπὶ τῷ ὅτι τοιαῦτα ἀδικοὶ καὶ ἀνευλαβεῖς ἐπιθέσεις εὐρίσκουσι

καὶ σήμερον ἐτι χῶρον ἐν οὕτῳ ἐγκρίτῳ τῆς ρωσικῆς πρωτενοῦσης φύλλῳ, οἷος ὁ «Νέος Χρόνος» Πετρουπόλεως. Οὐχὶ ἐπιθέσεων εἶνε ἄξιον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρὰ τῶν σλαβικῶν λαῶν, ὧν οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυροσθῇ εὐλόγως, ὅτι ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἀπώλεσε τὴν γλώσσαν ἢ τὴν ἐθνικότητα αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ ἀδέκαστος ἱστορία μαρτυρεῖ ἅπαν τούναντίον. Ἐχει, ἐξ ἐναντίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πλήρες τὸ δικαίωμα ν' ἀπαίτησιν εὐκρινὴν συμπάθειαν ἐν τοῖς δεινοῖς αὐτοῦ. Μὴ δὲν εἶναι ἱκανοὶ οἱ σαρκαστικῶς πρὸ τοῦ βαρέως Σταυροῦ, ὃν γενναίως φέρει ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, παραπορευόμενοι; Ὑπῆρξεν ἐποχὴ, καθ' ἣν ἐν Ρωσσίᾳ ἡ ὀρθοδοξία, ἐφ' ἣ σήμερον σεμνύνεται ὁ ρωσικὸς λαός, διέτρεχε τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων ἐξ αἰτίας ὑπερισχύσεως ἐν αὐτῇ ἀλλοδοξῶν καὶ ἀλλοθηνῶν στοιχείων. Τί δέ; Μήπως ἠδιαφόρησε τότε πρὸς τὰς τύχας τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἡ χαιρεκάκιστε τὸ ὑβριζόμενον σήμερον ὑπὸ τοῦ ἀρθογράφου Φανάριον; Ἄπαν τούναντίον. Ἴνα παραλείψωμεν τὰ ἄλλα, μίᾳ συμπαθῆς μορφῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερειμίου, ἐπισκεπτομένου αὐτοπροσώπως τὰς ἐν Ρωσσίᾳ Ὀρθοδόξους παροικίας, ἰδρύνοντος ἐν αὐταῖς ἀδελφότητας πρὸς στήριξιν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἀνακηρύττοντος πέμπτον ἐν Ρωσσίᾳ Ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον ὡς κέντρον ἐνωτικῶν πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ὀρθοδόξων, δὲν μαρτυρεῖ μίαν ἐπὶ πλέον φθορὰν περὶ τοῦ πῶσον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἦν ἀνέκαθεν ξένον πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρθογράφου προσαποτιμώμεναι αὐτῷ κατηγορίας;

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως πληροφοροῦμεθα ἐξ ἀθηντικῆς πηγῆς ὅτι ἐνέργειαι σιθραὶ κατεβλήθησαν πρὸς βελτίωσιν τῶν οικονομικῶν τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου, ἐν ᾧ, ὡς ὁμολογοῦσιν οἱ εἰδότες, τὸ οικονομικὸν ζήτημα ἀπὸ πολλοῦ ἦδη ὑψώθη εἰς πρωτίστην σπουδαιότητος ζήτημα. Γενναῖοι ἄνθρωποι πρωτοβουλία τῆς Α. Μακαριότητος, τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ καὶ ἐξιεπαίνω συμπράξει ἐγκρίτων τῆς γερασμίας Ἀγιοταφτικῆς Ἀδελφότητος μελῶν, διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου εἰδικῇ Ἐπιτροπῇ, ἐντεταλμένη νὰ υποδείξῃ τὰ προσφορώτερα πρὸς τὴν οικονομικὴν βελτίωσιν τῆς ἀδελφότητος μέσα. Καθὰ δὲ πληροφοροῦμεθα ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ ὑπέβλεν ἤδη ἀρχικὰ τινα καὶ κερα-

λαιώδη μέτρα, ατινα καὶ ἐγένοντο κατ' ἀρχὴν δεκτὰ ὑπὸ τῆς Συνόδου. Τὰ μέτρα ταῦτα περισφένονται περὶ τὰ ἐξῆς σημεῖα: 1) Περὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ταμειῶν πάντων τῶν προσκυνημάτων τῶν ἁγίων Τόπων. 2) Τὴν ἐξεύρεσιν νέων πόριων. 3) Τὴν περιστολὴν τῶν δαπανῶν καὶ βελτιτικῶν ἀποδοσῶν τοῦ χρέους καὶ 4) Τὴν εἰσαγωγὴν ἀκριβεστεροῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὰ ἐτήσια τοῦ θρόνου ἐξοδα. Οὐδεὶς, νομίζομεν, δύναται εὐλόγως νὰ διακριμοθητῆσθῃ, ὅτι παρὰ πᾶσι ἀνεξαρτήτως τοῖς ἐγκρίτοις μέλει τῆς ἀντιοπα. ἀδελφότητος, ἥτις εἶπερ τις καὶ ἄλλος βελτιτικῶν εἶναι συναισθησῆσθαι τοῦ κρισίμου τῶν σημερινῶν περιστάσεων, ὑπάρχει ὁ αὐτὸς εὐλακρῆς πόθος καὶ οἱ αὐτοὶ προθέσεις περὶ βελτιώσεως τῶν οικονομικῶν αὐτῆς. Διότι πάντες οὗτοι καλῶς ἐννοοῦσιν, ὅτι ἐν τῇ οικονομικῇ εὐρωστίᾳ τοῦ ὅλου σώματος, ἔγκειται φυσικῶς καὶ ἡ οικονομικὴ εὐρωστία καὶ ἀσφάλεια τῶν μελῶν αὐτοῦ. Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς προτεινομένου μέτρου τῆς συγκέντρωσεως τῶν ταμειῶν τῶν διαφόρων προσκυνημάτων εἰς ὧν τὸν ἀποχωρισμὸν ἄλλαι περιστάσεις καὶ πολλοὶ διαφόροι τῶν σημερινῶν συνθηκῶν τοῦ βίου τῆς Ἀδελφότητος συνετέλεσαν, πρόσωπα ἀρμόδια διαβιβασίωσιν, ὅτι ἡ τοιαύτη συγκέντρωσις οὐδὲν ἄπαιδι πρὸς τὸ καθόλου πνεῦμα καὶ τὴν ἰστορίαν αὐτῆς. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι, σχετικῶς πρὸς τὸ κυριώτατον προσκύνημα τῆς Ἀδελφότητος, τὸν Πανάγιον Τάφον, οὗ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ οικονομικὴν διαχειρίσιν εἶνε ἐμπειστοτεμένος ὁ ἐκάστοτε σκευοφύλαξ, ὑποδείκνυται Κανονισμὸς (Κεφάλαια, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ πρωτοτύπου) συνοδικῶν περιβελτικῶν κύριος καὶ ἀναγκάσιμος εἰς τὰ μέτρα τοῦ III αἰῶνος, ἐν ᾧ κατηγορηματικῶτα καὶ μέχρι λεπτομερειῶν διατυπώται ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς συγκέντρωσεως. Χάριν δὲ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποδεικνύται ἐνταῦθα ὁλόκληρον τὸ κείμενον τοῦ Κανονισμοῦ τούτου, ὡς ἐξεδόθη οὕτως ἐν τοῖς «Ἀναλέκτοις τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Στοιχολογίας» τοῦ κ. Πατριάρχου Κεραιεύς, κατ' ἀντιγραφὴν ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἀρχεῖφ τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Πατριαρχείου φυλαττομένου «Κώδικος διαφόρων ἐπιστημῶν ἐγγράφων».

Κεφάλαια ἀπορνήντα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ τε παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων τῶν ρουφειῶν, νὰ ὑπογραφῶσιν ὑπὸ τοῦ σκευοφύλακος καὶ νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸν κώδικα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὅποιος γίνεται σκευοφύλαξ νὰ ὑπογράφεται.

α'. Ὁ νῦν καὶ οἱ κατὰ καιρὸν σκευοφύλακες νὰ ὑποτάσσωνται κατὰ πάντα εἰς τὰς προδιαγὰς τοῦ μακαριωτάτου καὶ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίας.

β'. Ἐνεῦθεν νὰ μὴ γράφωσι γράμματα, οὔτε νὰ στέλλωσι πεσχῆσια οἱ σκευοφύλακες ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἂν καθ' ὑπόθεσιν εἶναι ἀνάγκη νὰ στέλλωσιν οἱ σκευοφύλακες πεσχῆσια καὶ γράμματα, νὰ τὰ στέλλωσι τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ἢ μακαριότης αὐτοῦ νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ μοιράζῃ.

γ'. Νὰ μὴ ἀνακατῶνται οἱ σκευοφύλακες εἰς διορισμοὺς ἡγουμενίων ἢ ταξιδίων ἢ τοιούτων ὑψηλοῦν, προδῶλλοντες ἐκεῖνοις ὅπου αὐτὸ θέλωσι, καὶ ἐξω ἀπὸ τὰ διακονήματά του περισσώτερον νὰ μὴ ἀνακατῶνται.

δ'. Νὰ μὴ ἔχωσιν ἀδειαν νὰ κάμνουν συναναστροφῆς ἢ ληψοδοσίας με ἐντοπίους, παρὰ ἂν εἶναι ἀνάγκη, νὰ τὸ ἀναφέρουν τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ τοῖς ἐγκρίτοις τῆς Συνόδου καὶ νὰ γίνεαι ἢ διορθώσις.

ε'. Εἰ τις ἐλεμσοσύνη διδοταὶ τοῖς πτωχοῖς ἐκ μέρους τοῦ σκευοφύλακος, ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ ἐλεμσοσύνης τῶν χριστιανῶν, νὰ δοθῇ παρηρησίᾳ ἐσχωριστὰ εἰς τὸ Συνοδικὸν καὶ ὁ ἐπίτροπος καὶ οἱ συνοδικοὶ πατέρες νὰ τὴν διαμοιράζωσιν εἰς τὰ ἀναγκαῖα τῶν πτωχῶν.

ς'. Νὰ καταγραφῶσι πάντα τὰ ἄγια σκεῦη καὶ πάντα τὰ κινητὰ ἀφιερώματα τῶν χριστιανῶν εἰς κατάστιχον καθαρὸν καὶ νὰ φυλαχθῇ εἰς τὸ Συνοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου ἀσφαλῶς καὶ ὅσα ἐρχονται κατὰ καιρὸν ἀμανετία καὶ ἀφιερώματα, νὰ τὰ φανερώσῃ ὅλα εἰς τὸ Συνοδικὸν καὶ ἀνίσως εἶναι πράγματα ὅπου νὰ στέκονται, καὶ αὐτὰ νὰ γράφωσιν εἰς τὸ κατάστιχον με εἰδῶσιν μόνον τῶν ἐγκρίτων ἀδελφῶν τὰ δὲ ἐπιλοῖται νὰ τὰ φανερώσῃ καὶ ἐκεῖνα εἰς τὸ Συνοδικὸν καὶ νὰ γίνεαι ἐκεῖνο ὅπου ἀποφασίζει ἡ Σύνοδος.

ζ'. Ὅσων ἐλεμσοσύνην συνάζει ὁ κατὰ καιρὸν σκευοφύλαξ κρυφίως καὶ φανερώς, ἢ ἀπὸ τοὺς προσκυνητῆς ἢ ἀπὸ ἀμανετία ὅπου τὸν στέλλουσιν οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ λόγῳ ἐλεμσοσύνης, ἐπὶ λεπτοῦ ἐν καθαρῷ συνειδήσει νὰ τὴν φανερώσῃ ὅλην καὶ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν Κοινόν.

η'. Τὰ ὅσα ἀναγκαῖα ἐξοδα γίνονται μέσα εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον παρὰ τοῦ σκευοφύλακος, ὀπλαδὴ λάδι κηρὶ σιδάρι καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ζωτροφίας καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅλα νὰ λογαριασθοῦν παρηρησίᾳ καθὼς λογαριάζονται καὶ τὰ ἐξοδα τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν μοναστηρίων εἰς τὸ Συνοδικόν.

θ'. Ἄν ποτε καλῆ ἢ χρεῖα ἢ ἀγοράσῃ ὁ σκευοφύλαξ ἢ ὀσπίτιον ἢ κήλον ἢ ἄλλο τι ἀναγκαῖον πρᾶγμα, νὰ εἶναι με τὴν εἰδῶσιν καὶ τὴν συναίνεσιν τοῦ τε κατὰ καιρὸν ἐπιτρόπου καὶ τῆς Συνόδου.

ι'. Ἡ συνοδία τοῦ σκευοφύλακος εἰς κάθε διακονία ἢ εἰς ὑπηρεσίαν, νὰ διορίζεται ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον συνοδικῶς, καθὼς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ διακονήματα κατὰ τὸ σύνθετος καὶ ὅταν ἀτακτῆ τινας ἐξ αὐτῶν, νὰ ἀλλαχθῇ ἢ νὰ παιδευθῇ κατὰ τὴν ἀταξίαν του ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον συνοδικῶς χωρὶς νὰ ἀντιτεῖνῃ εἰς αὐτὸ ὁ σκευοφύλαξ!

Οί γνωρίζοντες τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγιοταριτικῆς Ἀδελφότητος καὶ τὰς παραδειγματικὰς αὐτοουσίας, εἰς ἃς τὰ ἔγκριτα μέλη αὐτῆς ὑπεβλήθησαν ἑκούσιως ἐν κρίσιμοις στιγμήσι τοῦ βίου αὐτῆς, ὡς ἐν παραδείγματι κατὰ τὴν μεγάλην πυρακτὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως· κατὰ τὸ 1808, δὲν ἀμφιβέβηλουν ὅτι καὶ σήμερον τὰ μέλη αὐτῆς θέλουσι φανῆ ἀντάξια τῆς δυσχερείας τῶν περιστάσεων πρὸς μεγάλην γοῶν τῶν εἰλικρινῶς ἐνδιαφερομένων περὶ τῆς εὐημερίας καὶ δόξης αὐτῆς.

1. Τῶς α' Ἀνάλεκτα Ἱεροσολ. Σταχυολογίας Α. Π. Κερκμῶς, Πετρούπολις 1894.

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς δυνάμεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν ὄψει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ βελτιώσιν αὐτοῦ ἐν γενεῇ.*

Καὶ πράγματι τίς ἐπεθύμησέ ποτε θερμῶς νὰ γείνη μετριόφρων, ἐπιμελής, προσεκτικός, ὑπομονητικός, δραστήριος, ἐπίμονος, θαρραλέος ἢ γενναῖος, καὶ δὲν ἐγένετο τέλος τοιοῦτος; Ἐπειδὴ ὁμως πάντα τὰ πρὸς πρόοδον ἀπαιτούμενα προσόντα, ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς θελήσεως καὶ διὰ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, ἐπιτραπήτω μοι παρεκβατικῶς ἐνταυθα ἀναφέρειν ὅτι, ὅσοι ἀδῆποτε καὶ ἂν ὦσι τὰ νὰ θεωρητικὰ συμπεράσματά τινωσι ἐπὶ τοῦ ζητήματός τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, ἀπαντες κάλλιστα αἰσθανόμεθα, ὅτι ἔχομεν ἐλευθεραν τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ· ὅτι δὲν εἴμεθα ὅμοιοι τῷ κλωναρίῳ, ὅπερ ριθὲν εἰς τὸν ποταμόν, δύναται μόνον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ρεῦμα, ἀλλ' ὅτι ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας τὴν τέχνην τοῦ κολυμβᾶν, καὶ δυνάμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν οἰανδήποτε διεύθυνσιν βουλόμεθα, νὰ παλαίτωμεν κατὰ τοῦ ρεύματος καὶ τῶν κυμάτων, ἀντιθέτως αὐτῶν προχωροῦντες. Οὐδεμία ἀπόλυτος ἀνάγκη πιέζει τὴν κρίσιν μας· αἰσθανόμεθα καὶ γνωσκόμεν, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς πράξεις οὐδεὶς δεσμός κωλύει τὴν ἐλευθερίαν ἐξάσκησιν τῆς θελήσεως ἡμῶν. Ἐὰν ἐσκεπτόμεθα ἄλλως, πᾶσα τότε πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠραῖον τάσις τῆς ψυχῆς ἦθελε παύσει. Ἡ πρακτικὴ αὕτη γνώσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀποφασίζεσθαι, διεύθυνει τὸν βίον ἡμῶν καὶ ἐγένετο βῆσις πάντων τῶν ἐν τῇ κοινωσίᾳ ἐν γενεῇ διοργανισμῶν, θεσμοθεσιῶν καὶ συμφωνιῶν. Ἐὰν ἐλευθερία βουλήσεως δὲν ὑπάρχη, τότε ποῦ στηρίζεται ἡ εὐθύνη;

ποῦ ἡ τιμωροῦσα τὸν ἐγκληματικὴν δικαιοσύνη; καὶ ἐν γενεῇ πρὸς τί τότε αἱ διδασκαλίαι, αἱ προτροπαί, αἱ συμβουλαί, αἱ κατηχήσεις, αἱ ἐπιπλήξεις, αἱ τιμωρίαι, ἀποῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ μεταβληθῆ, ὡς στερούμενος ἐλευθερίας θελήσεως; Πρὸς τί τότε οἱ νόμοι, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε γενικὴ πίστις καὶ γενικὴ ἀπόδειξις, ὅτι ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκ τῆς ἀποράσεως αὐτῶν, ἐξαρτᾶται τὸ σέβας καὶ ἡ εὐπείθεια πρὸς τοὺς νόμους; Ἄνὰ πᾶσαν στιγμήν τοῦ βίου ἡμῶν ἡ συνείδησις διὰ τῶν τύψεων διακηρῦττει τὸ ἐλεύθερον τῆς βουλήσεως ἡμῶν. Ἡμεῖς εὐθυνόμεθα δι' αὐτὴν καθὼς καὶ διὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν διεύθυνσιν τὴν ὅποιαν λαμβάνει ἡ θέλησις ἡμῶν. Καὶ δύναται μὲν νὰ ἀπολέσῃ πολυάκις ὁ ἄνθρωπος τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, αὐτοῦ, ὅταν αἱ συνήθειαι, καὶ μάλιστα αἱ κακαί, γίνωσιν εἰς αὐτὸν ἕξεις καὶ αὐταὶ πάλιν δευτέρα φύσις, καὶ ἐπομένως δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ γείνη δούλος τῶν παθῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐπιταί ἐκ τούτου ὅτι φύσει στερεῖται ἐλευθερίας ἐν τῇ βουλήσει, παρὰ ὅτι ἀπώλεσε τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ἀδυνατῶν ἤδη νὰ ἀπόσχῃ ἀπ' οὗ διὰ πολυχρονίου χρήσεως συνήθισε· καὶ ὅταν ἀκόμη ἐνδίδωμεν εἰς τὰς ὁρξεις ἡμῶν, ἡ συνείδησις λέγει ἔτι, ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ ἀντιστῶμεν, καὶ ὅτι ἔπως νικήσωμεν ἐν τῷ ἀγῶνι, ἀρκεῖ νὰ ποιήσωμεν χρῆσιν σιν τῆς θελήσεως ἡμῶν, διότι οὐδεμία ἀπόφασις εἶναι τόσον δύσκολος, ὥστε νὰ ὑπερβαίῃ τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν. Τὸ ρητὸν ὅτι «διὰ τῆς θελήσεως τὸ πᾶν κατορθοῦται» καίτοι πρὸ πολλοῦ γνωστὸν, μένει οὐχ ἥττον πάντοτε ἀληθές. Ἄρκεῖ ν' ἀποφασίσῃ τις τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιχειρήσεώς τινος, ὅπως μόνον διὰ τῆς ἀποράσεως ταύτης ἐλαττώσῃ τὰς δυσκολίας καὶ ἀσφαλίῃ τὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ πεποιθῆσις, ἣν ἔχει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀξίαν του, καθιστᾷ αὐτὸν πολλὰκις πρᾶγματι ἀξίον, καὶ ἡ ἀπόφασις νὰ προοδεύτῃ εἶναι ἤδη πολλὰκις πρόοδος. Σύνθησις μάλιστα ρητὸν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος ἦτο ὅτι «σταθερὰ ἀπόφασις ἰσοδυναμεῖ πρὸς βεβητάτην σοφίαν». Ὁ βίος τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς δύναται ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἴσως νὰ καταδείξῃ τί κατορθώνει θελήσις ἰσχυρὰ καὶ ἄνευ δισταγμῶν. Ἐξ ἀρᾶνων καταγόμενος κατέβαλε πᾶσαν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν δύναμιν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ· ἀδυνάτου δὲ θελήσεως ἔγρηοί, καθὼς καὶ τὰ κράτη αὐτῶν, ἐπιπτον ἀλληλοδιαδόχως ἐνώπιον τοῦ νικητοῦ. Εἶπόν ποτε εἰς αὐτὸν ὅτι αἱ Ἄλπεις θέλουσι κωλύσει τὴν πρόοδον τοῦ στρατοῦ, «καταστραφῆσαν αἱ Ἄλπεις» ἀπήντησε καὶ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 68—70.

ήνοιξε την ἑδὸν τοῦ Σιμπλῶνος ἐν τῷ μέσῳ ἐντε-
λῶς, μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀδιαβάτων χωρῶν.
Ἡ λέξις ἀδύνατον, ἔλεγεν, εἶναι λέξις εὐρισκομένη
εἰς τὸ λεξικὸν τῶν ἀνοήτων. Σοφὸς δὲ τις ἔγραφέ
ποτε ἐν ἐπιστολῇ του, ἀεὶ ὅσον γηράσκω, ἐπὶ το-
σοῦτον πέπεισμαι ὅτι ἡ μεγάλη διαφορά μεταξύ ἀν-
θρώπων ἀδυνάτων ἢ ἰσχυρῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων
ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐνεργείας ἐκάστου αὐ-
τῶν· διὰ τῆς λέξεως ἐνέργεια ἐνοῶ, λέγει, σταθε-
ρὰν θέλησιν, αὐτενέργειαν, ἄκαμπτον ἀπόρασιν καὶ
νίκην ἢ θάνατον· διὰ τῆς ἀρετῆς ταύτης δύναται
τις νὰ ἐπιτύχῃ παντός ἀνθρωπίνως κατορθωτοῦ,
ἀλλ' ἄνευ ταύτης οὔτε τὰ προτερήματα, οὔ-
τε ἡ κοινωνικὴ θέσις, οὔδὲ ἡ εὐνοικὴ τύχη, δύ-
νανται νὰ μεταποιηθῶσιν εἰς ἄνθρωπον τὸ οὕτως ὀ-
νομαζόμενον δίπουν ζῶον». Ἡ ἄσκησις ἐπομένως
τῆς θελήσεως ἐν τῇ αὐτενέργειᾳ, τῇ δραστηριό-
τητι, τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ προσοχῇ, ἐπιμονῇ καὶ ὑπο-
μονῇ, εἶναι ἡ ρίζα καὶ ἡ πηγὴ τῆς προόδου παντός
ἀνθρώπου, καὶ συνεπῶς παντός ἔθνους· εἶναι τὸ μέ-
σον δι' οὗ πορίζομεθα ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰ
χρήματα.

(ἔπεται συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— Ἐπερὰ τοῦ ἄνακτος. — Ἡ Α. Α. Μ. ὁ μεγάλῃμος ἡ-
μῶν Ἄναξ Σουλτάν Ἀβδὺλ Χαμίτ ἠδόχεσε προχθὺς ὅπως
διὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου Ὁχα-
νὲξ ἐρέσθῃ αὐτοπροσώπως ἐλθόντος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπο-
στελῆν εἰς τὰ ἡμέτερα Πατριαρχεῖα δωρεὰν εἰς 25 χιλ. γροσίων
χάριν τῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ ἁγίου Πάσχα ἐλευσόμενων πτω-
χῶν καὶ ὀρφανῶν ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείας.
Περὶ δὲ τὸ ἐσπέρας ἀρίστος καὶ ὑπουργικὸς τσεκέρης ἀγγέλλων
ὅτι διὰ τὰς τακτικὰς 75 χιλ. γροσίων ἐξεδόθη αὐτοκρατορικὴν
διάταγμα νὰ μετρηθῶσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐξ ἀφορμῆς τῶν
ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

**Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι καὶ ὁσιώτατοι Προϊ-
στάμενοι τῶν ἱερῶν ναῶν Πόλεως, Γαλατῶ καὶ Κα-
ταστάιου.**

Συνελθόντων σήμερον τῶν Δύο Διοικητικῶν τῆς
Ἐκκλησίας Σωμάτων καὶ ἀναγορευσάντων Ἐπιτοπ-
ρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τὸν Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην Προύσης κ. Ναθαναὴλ, προτερηθέντα
καὶ ἐντελλόμεθα ὑμῖν ὅπως ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι
νεωτέρως διαταγῆς μνημονεύετε ἐν ταῖς ἱεραῖς τελε-
ταῖς τοῦ ὀνόματος τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ
Τοποτηρητοῦ συνωδᾶ τῇ τάξει.

Εἴητε δ' ἐν Κυρίῳ ὑγιεινόντες.

Ἐν ταῖς Πατριαρχείαις, τῇ 30 Μαρτίου 1901.

† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ἰωαννίνων ἐν τῇ τακτικῇ αὐτοῦ συνεδίῳ τῆς 14 Ὀκτωβρίου
ε. ε. δικάσαν τὴν ὀρισταμένην συζυγιακὴν διαφοράν μεταξύ
τῆς Μαρίας Τάσου Ζῶη ἐκ μικρᾶς Γοτσίτης τῆς ἐπαρχίας
Ἰωαννίνων, ἐναγοῦσης, καὶ τοῦ Ἰωάννου Σπυρίου Κοντογιάννη
ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς τυγχάνοντος,
ἐναγομένου, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀπαράσει λόγους.

Κηρύττει τῶν μεταξύ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον
ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ.

Ὅριξε προθεμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ἀνα-
κοπῆς καὶ ἐφέσεως (61) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ἐν Κων)πόλεως,
ἐκκλησιαστικῆς ἐφημερίδος α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας δη-
μοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἀποφάσεως εἰς τρία συνεχῆ φύλλα
αὐτῆς.

Καταδικάζει τὸν ἐναγομένον, ὡς ὑπαίτιον, εἰς τὰ δικαστικὰ
ἐξόδα, καὶ τὰ τοῦ διαζυγίου, ἀπόντα εἰς ἡμίσειαν λήραν ὀθω-
μακικὴν προκαταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Ἰωαννίνοις, τῇ 14 Δεκεμβρίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γραμματεὺς 3
† Ὁ Ἰωαννῖνος Γρηγόριος Ἀλέκος Χαρισιάδης

ΟΙΚΟΤΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 714.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποραρίζον παμφηρεῖ,
δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4835 καὶ ἡμερομηνίαν 24
Αὐγούστου 1900 περὶ διαζυγίου ἀγωγήν τοῦ ἐναγοτος Κων-
σταντίνου Στυλιανοῦ ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὴν μεταξύ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ
ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Ἀμαλίας, θυγατρὸς Δημητρίου
Παπαγγελῆ καταγομένη ἐξ Ἐξαστέρου τῆς ἐπαρχίας Σηλυ-
βρίας,

Παρέχει αὐτῇ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενας προθεμίαις
πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἐρήμην αὐτῆς ἐκδο-
μένης ταύτης ἀποφάσεως ἥτοι τριάντα καὶ μίξ ἡμερῶν
ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατα-
κτικοῦ ταύτης πρὸς ὑποβολὴν ἀνακοπῆς, καὶ ἑτέρων ἐξήκοντα
καὶ μίξ ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν
Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀ-
ληθείας καὶ α' Νέας Ἐφημερίδος δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ
τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ

Ἐπιτέθει τῇ ἐναγομένῃ, ὡς ὑπαίτιῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ
δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποφάσεως, τῶν σχε-
τικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγόρων, καὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐγ-
γράφων συμποσούμενα μὲν εἰς γροσία ἐξακόσια εἴκοσι καὶ τέσα-
ρα (ἀριθμ. 624), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδον-
τος.

Ἐν ταῖς Πατριαρχείαις, τῇ 18 Δεκεμβρίου 1900. 3

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυθαῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνάθιμος Π. Ὁρφανίδης